REPUBLIKA HRVATSKA
I DOMOVINSKI RAT 1990.-1995.
DOKUMENTI

Knjiga 7.

# DOKUMENTI
# VOJNE PROVENIJENCIJE
# "REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE"
(siječanj – lipanj 1993.)

REPUBLIKA HRVATSKA I DOMOVINSKI RAT 1990.-1995. – DOKUMENTI
KNJIGA 7

*Nakladnik:*
Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata – Zagreb

*Za nakladnika:*
Dr. sc. Ante Nazor

*Recenzenti:*
Dr. sc. Davor Marijan
Dr. sc. Miroslav Akmadža

*Urednici:*
Mate Rupić, prof.
Ilija Vučur, prof.

*Suradnici:*
Julija Barunčić Pletikosić, prof.
Ivan Brigović, prof.
Mr. sc. Ana Holjevac Tuković
Željka Križe Gračanin, prof.
Mr. sc. Anđela Ljubas
Josipa Maras Kraljević, prof.
Natko Martinić Jerčić, prof.
Ivan Radoš, prof.
Slaven Ružić, prof.
Janja Sekula, prof.
Domagoj Štefančić, prof.

*Lektorica:*
Julija Barunčić Pletikosić, prof.

*Izrada kazala:*
Mr. sc. Ana Holjevac Tuković

*Prijepis:*
Enisa Čamdžić Martinić
Indira Alpeza

*Priprema za tisak:*
Kolumna d.o.o.

*Tisak:*
Grafički zavod Hrvatske

*Naklada:*
5000 primjeraka

REPUBLIKA HRVATSKA
I DOMOVINSKI RAT 1990.-1995.
DOKUMENTI

Knjiga 7.

# DOKUMENTI VOJNE PROVENIJENCIJE "REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE" (siječanj – lipanj 1993.)



Zagreb, prosinac 2009.

# SADRŽAJ

# PREDGOVOR

*Dokumenti vojne provenijencije 'Republike Srpske Krajine' (siječanj-lipanj 1993.)* sedma su knjiga u seriji koju je pod naslovom "Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – Dokumenti", od 2007. počeo objavljivati Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata (dalje Centar). U knjizi su predstavljeni dokumenti iz arhivskog gradiva "Republike Srpske Krajine" (RSK) koji se čuvaju u Centru i drugim arhivskim ustanovama u Republici Hrvatskoj. Objavljeni su kronološkim slijedom s potrebnim znanstvenim aparatom, a obuhvaćaju razdoblje od 8. siječnja do 30. lipnja 1993. godine. Svi navedeni dokumenti prepisani su, a njihovi originali ili preslike originala u posjedu su Centra. Prilikom prijepisa dokumenata izvršene su nužne transkripcije radi njihove bolje čitljivosti. Veći zahvati u tekstu naznačeni su stavljanjem teksta u uglatu zagradu, a u bilješkama je upozoreno na dijelove dokumenta koji su u izvorniku oštećeni i na dijelove koji su izostavljeni. Jednako tako, radi boljeg razumijevanja, u bilješkama su navedena imena ili prezimena sudionika koja se ne spominju u dokumentu ili podaci o drugim dokumentima i literaturi u kojima se spominje isti događaj. Dakako, dokumenti pokazuju stajališta njihovih stvaratelja, odnosno autora, i zahtijevaju posebnu kritičku raščlambu koja bi ukazala na neobjektivno i netočno navedene podatke u njima, kao što su, primjerice, preuveličani podaci o broju ili gubicima hrvatskih vojnika na nekim područjima, optužba da su hrvatski diverzanti htjeli srušiti branu HE "Peruča" usprkos tome što je poznato da su je upravo srpske snage minirale i aktivirale eksploziv, o događajima iz II. svjetskog rata, koji su 1990/1991. velikosrpskim ideolozima poslužili za homogenizaciju Srba s ciljem njihove pobune protiv hrvatske vlasti, itd.

Zaštitne snage UN-a (UNPROFOR) raspoređene u Hrvatskoj tijekom 1992. uspjele su osigurati relativno mirnije razdoblje, ali nisu ispunile većinu preuzetih obveza: nisu zaštitile preostalo nesrpsko stanovništvo u UNPA zonama, nisu omogućile cestovnu komunikaciju preko okupiranog teritorija Republike Hrvatske i povratak prognanika u svoje domove, a dokumenti pokazuju da nisu uspješno provele ni razoružanje pobunjenih Srba, jer su oni sastave svojih jedinica, primjerice u 18. korpusu, mogli naoružati oružjem "iz tajnih skladišta i do 70%, bez izuzimanja naoružanja iz skladišta pod kontrolom UN" (document br. 164). Uostalom, zapovjednik 18. korpusa SVK, pukovnik Milan Čeleketić, je zapovjedništvu Kanadskog bataljuna zaštitnih snaga UN-a u zapadnoj Slavoniji poručio: "Srbima nećete uspeti oduzeti lično oružje u meri u kojoj su oni u stanju da ga ponovo pribave" (dokument br. 340).

Zaštitne snage UN-a nisu riješile ni pitanje "ružičastih zona", kako su nazvani dijelovi okupiranog teritorija RH koji su prema Vanceovom planu trebali odmah i bezuvjetno biti vraćeni u ustavnopravni poredak RH, čemu su se usprotivili pobunjeni Srbi i doveli u pitanje provedbu toga mirovnog plana. Hrvatska je, doduše, zbog pristanka da ti okupirani dijelovi kao posebne zone nakratko pripadnu UNPA sektorima Zapad, Sjever i Jug, dobila priznanje

za kooperativnost i zahvalnost predstavnika UN-a zbog spremnosti na kompromis radi postizanja mirnog rješenja krize, čak i uz kratkoročno pristajanje na nepovoljnije rješenje, ali je usprkos obećanju i obvezi međunarodnih snaga da se taj problem riješi "u najkraćem roku", kraj godine dočekala prometno i gospodarski izolirana. Primjerice, cjelokupni cestovni promet između Dalmacije i ostalog slobodnog dijela hrvatske države ovisio je o trajektnoj vezi "kopno – otok Pag" i raketama JNA oštećenom "Paškom mostu". Budući da se takvo stanje više nije moglo trpjeti (i srpski izvori "problem odsječenosti Dalmacije" ističu kao prednost za "RSK" u ratu protiv Hrvatske - dokument br. 128), a zbog neučinkovitosti međunarodnih snaga, hrvatske vojno-redarstvene snage su 22. siječnja 1993. pokrenule oslobodilačku operaciju "Gusar" (poznatija pod imenom "Maslenica") s ciljem oslobađanja zadarskog zaleđa i izgradnje pontonskog mosta na mjestu srušenoga "Masleničkog mosta", kako bi se omogućila normalnija cestovna veza između sjevera i juga Hrvatske. Odmah potom, 28. siječnja 1993., Hrvatska vojska oslobodila je Hidrocentralu Peruča u okolici Sinja, čime su stvoreni uvjeti za normalizaciju opskrbe Dalmacije električnom energijom.

Dakako, na spomenute oslobodilačke operacije i akcije hrvatskih snaga reagirale su oružane snage "RSK", potpomognute jedinicama i dobrovoljcima iz Srbije, Crne Gore, Kosova, Bosne i Hercegovine, pa čak i iz Rusije (spominju se četničke jedinice, pripadnici srpske Radikalne stranke, "šešeljevci", "jovićevci", specijalna postrojba "Vukova s Vučjaka", Arkanovi "tigrovi", članovi "Pokreta za jedinstvenu Srbiju i Jugoslaviju", veća grupa Kozaka i druge skupine). Podaci u „Izvještaju o izvršenoj mobilizaciji na teritoriju nadležnosti Uprave MO 'Sjeverna Dalmacija' (općine Knin, Benkovac, Obrovac i Drniš, op. u.)", od 1. veljače 1993. (dokument br. str. pov. 33-21) pokazuju da je do 31. siječnja 1993. spomenuta uprava pozvala „15.219 boraca (13.870 rezervnih vojnika, 615 mlađih oficira i 734 oficira)", a da je uručeno 13.858 poziva, na koje se odazvalo „13.349 boraca (12.188 rezervnih vojnika, 555 mlađih oficira i 606 oficira)". U Izvještaju je naveden i broj od 596 pridošlih „dobrovoljaca". Stoga dokumenti u ovoj knjizi najvećim dijelom govore o borbama u zadarskom zaleđu (zapovijedi za napad, izvješća o borbama, rezultatima napadnih akcija i gubicima) i potezima vlasti "RSK" poduzetim u cilju vraćanja izgubljenog teritorija. O žestini spomenutih borbi svjedoči podatak da su od 22. siječnja do 2. veljače 1993. srpske postrojbe imale 82 poginula i 267 ranjenih boraca, a da su u sljedeća dva mjeseca (do kraja ožujka) gubici narasli na 119 poginulih i 644 ranjena (od kojih su 22 umrla u bolnici) "borca iz redova SV RSK" (dokument br. 303). U spomenutom razdoblju samo je na teritoriju općine Benkovac poginulo 60 boraca i 3 civila (dokument br. 303), a do početka lipnja taj je broj narastao na oko 80 poginulih i isto toliko nestalih (dokument br. 427). Dokumenti „MUP-a RSK" pokazuju da su već prvoga dana operacije, 22. siječnja, u samo jednoj akciji, na jednom mjestu poginula 22 „borca" SVK: „oko 11.30 sati na relaciji Sv. Rok – Mali Alan sačekana je u zasjedi i pobijena jedinica 'plavog bataljona' koja je išla u pomoć svojim drugovima na Malom Alanu" (depeša br: 08-02-1/2-20/93; HMDCDR, kutija 6043). No, dokumenti MUP-a „RSK", koji detaljno govore o borbama u zadarskom zaleđu u prvoj polovici 1993., objavljeni su u sljedećoj knjizi dokumenata (br. 8) iz ove serije („Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – Dokumenti").

Suočeno s teškom situacijom na bojištu, vodstvo "RSK" u Hrvatskoj opet je zatražilo pomoć Srbije i Vojske Jugoslavije, čiji je Generalštab bio zabrinut zbog nekontroliranog i neracionalnog trošenja "svih vrsta rezervi za život i vođenje oružane borbe" koje je bivša JNA "u značajnim količinama" i "za duži period" ostavila pobunjenim Srbima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini ("u RSK i RS") prilikom napuštanja tih prostora (dokument br. 135).

Opskrba SVK znatno se pogoršala u svibnju 1993., nakon što je UNPROFOR pojačao kontrolu prelaza iz Jugoslavije na rijeci Drini, što je pogodovalo razvoju "šverca" i kriminala. Nedostajali su rezervni dijelovi za motorna vozila, odore, čizme, cigarete, sredstva za higijenu i drugo, a razmjere nestašice goriva najbolje pokazuje razmišljanje pojedinih zapovjednika SVK o potrebi "mobilizacije konja i zaprežnih kola" (dokument br. 383). Dokumenti pokazuju postojanje nesuglasica u vojnim snagama "RSK", ponajviše između pridošlih dobrovoljaca i domicilnih postrojbi, koje su dovodile do oružanih incidenata. Primjetno je nezadovoljstvo "aktivnim vojnim licima" iz bivše JNA. Ono se očituje i u propovijedi nekog popa Miloša iz Vrhovina o potrebi "formiranja jedinice na tradicijama četničkog vojvode iz Drugog svjetskog rata Momčila Đujića" i "davanja nove zakletve 'prave četničke' na Đurđevdan, gde bi prisustvovao i Nikanor (Bogunović, vladika gornjokarlovački, op. u.)", jer je "došlo vreme da se konačno raščisti sa crvenima" (dokument br. 355).

Dokumenti svjedoče da su u planovima djelovanja topništva SVK bili predviđeni civilni ciljevi ("vrlo frekventno mjesto" u Šibeniku, dokument br. 286) i da su gradovi gađani (dokumenti br. 201, 291, 352), iako postoji upozorenje "potčinjenim komandantima da nemaju odobrenje za gađanje gradova" te da je "svako iskakanje kao rezultat samovolje štetno" (dokument br. 123), odnosno da se napadi na naseljena mjesta "izvode isključivo prema odluci zapovjednika ili zamjenika zapovjednika Glavnog štaba SVK jer NATO prijeti da će reagirati zbog granatiranja Šibenika, Zadra i Biograda" (dokument br. 359).

Veći broj dokumenata objavljenih u ovoj knjizi, u kojima se spominju ubojstva ili maltretiranje, pljačka i teror srpskih ekstremista i radikala nad osobama nesrpske narodnosti (uglavnom Hrvata), ali i Srba, svjedoči o teškim uvjetima života i bezakonju na okupiranom teritoriju RH, zbog čega je dio Hrvata zatražio prelazak na slobodne dijelove hrvatske države, a "želja za odlaskom iz RSK" bila je primjetna i kod dijela Srba (dokument br. 164). U tim dokumentima je i podatak da je tijekom 1992. samo na području istočne Slavonije ubijeno oko 150 osoba nesrpske nacionalnosti, a u opisu pojedinih slučajeva likvidacije katkad su navedeni njihovi počinitelji ili osobe osumnjičene za ta zlodjela. Dokumenti pokazuju da snage UN-a nisu mogle zaštititi nesrpsko stanovništvo u UNPA područjima te da su uz njihovu pratnju (radi sigurnosti) stanovnici odlazili iz svojih domova u izbjeglištvo, odnosno u progonstvo; samo u veljači 1993. je oko 350 Hrvata u kamionima UNPROFOR-a napustilo svoje domove na području "kninske i drniške krajine" (dokument br. 151). Jednako tako, dokumenti u ovoj knjizi svjedoče o "masovnom" rušenju i paljenju kuća hrvatskih, ali i srpskih vlasnika (dokument br. 236). Tako je u Dnopolju u općini Lapac zapaljena i kuća potpredsjednika Sabora RH Milana Đukića (dokument br. 330), koji se zalagao za mirno rješenje srpskog pitanja i suživot Hrvata i Srba. Doduše, podnesene "krivične prijave" i određene stegovne mjere pokazuju namjeru vlasti da se počinitelji zločina katkad i kazne (dokumenti br. 142, 246, itd.), no neshvatljivo je da su ubojice civila (koji su pronađeni zaklani) mogle biti "kažnjene" samo otpuštanjem iz jedinice (dokument br. 90). O uvjetima u kojima su živjeli Hrvati na okupiranom području govore podaci o mobilizaciji Hrvata i njihovom korištenju kao radne snage (dokument br. 68). U tom smislu znakovito je sigurnosno izvješće 11. korpusa SVK da Srbi na vukovarskom području, posebice Srbi iz vukovarskog naselja Petrova gora – isticani kao "prvoborci u Vukovaru", prigovaraju zbog "velikog procenta Hrvata u Vukovaru, koji navodno ne bivaju angažovani u mobilizacijskim pozivima", te zbog njihove brojnosti "u kombinatu Borovo" (dokument br. 463).

Odnos srpskih vlasti prema snagama UN-a prilagođavao se situaciji na terenu; od preporuka svojim jedinicama da se suzdrže od provociranja i neprijateljstava prema UNPROFOR-u,

jer je to od "vitalnog interesa za srpsku stvar" i zbog straha od intervencije NATO saveza, do spremnosti da u slučaju napada NATO snaga napadnu "jedinice UNPROFOR-a članice NATO koje učestvuju u vojnoj intervenciji s ciljem: naneti maksimalne gubitke i oduzeti borbenu tehniku" (dokument br. 350). Vodstvo SVK uvjeravalo je svoje podčinjene da je mandat snaga UNPROFOR-a "zaštita teritorija RSK" (dokument 61) i "srpskog naroda u RSK do političkog rešenja sukoba", da je "ključna i nezamenjiva politika u ovom momentu dugo zadržavanje UNPROFOR-a na prostoru RSK" s namjerom da ih se uspije "pomeriti na granice RSK" (dokument br. 190), odnosno da je cilj srpske strane u budućim pregovorima "da linija razgraničenja bude ona linija koja je postignuta Sarajevskim sporazumom od 3. januara 1992. godine i da se ta linija zaštiti i obezbeđuje od strane UNPROFOR-a" (dokument br. 400).

Ipak, početkom 1993. dio Srba u zapadnoj Slavoniji shvatio je bezizlaznost položaja "Krajine", pa je nakon "kontakta koje je forsirala vlada Hrvatske" s predstavnicima hrvatske vlasti 18. veljače 1993. u Daruvaru potpisao "Daruvarski sporazum" o postupnoj normalizaciji međusobnih odnosa (dokument br. 180). Jedan od potpisnika sporazuma koji su "na terenu zagovarali politiku pomirenja sa rukovodstvom RH i povratak pod hrvatsku vlast" bio je Veljko Džakula (dokument br. 280). No, vlasti u Kninu spriječile su daljnje razgovore o tome. Nažalost, među vodećim političarima i vojnim zapovjednicima u "RSK" prevladavalo je mišljenje da "srpski narod u Krajini nema perspektive za svoj opstanak ni u kakvoj varijanti hrvatske države" (dokument br. 66), odnosno da je "svaka druga opcija ili alternativa koja zagovara 'suživot', 'specijalni status' ili autonomiju u ustaškoj Hrvatskoj (srpskom, op. u.) narodu neprijateljska, neprihvatljiva i zlonamerna" (dokument br. 164). U skladu s takvim mišljenjem je zabrinutost srpskog vodstva zbog "propagandnog angažiranja" UNPROFOR-a "u zagovaranju suživota s Hrvatima" (dokument br. 158), kao i odbijanje Skupštine RSK da prihvati Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 815, jer se u njoj "o RSK govori kao o integralnom delu Hrvatske" (dokument br. 354).

U brojnim izvješćima govori se o moralu u postrojbama SVK i načinu kako ga poboljšati. Poseban problem predstavljala je nespremnost dijela "krajišnika" na sudjelovanje u napadnim akcijama izvan "svoga mesta". Tomu u prilog govori komičan podatak da su mještani sela u skradinskom zaleđu u strahu da se ne "otvori novi front na tom delu, noć uoči predviđenog napada na s. Bićine (drže ustaše) napili pridošlu srpsku dobrovoljačku jedinicu i razvukli je po kućama u nameri da ne idu u napad" (dokument br. 98). Svjestan problema, Glavni štab SVK je "u cilju stvaranja jedinstvene operativne rezerve ofanzivnog karaktera" i "kao preteču profesionalne SVK" pokušao "hitno formirati 1. jurišnu brigadu Vojske RSK" (dokumenti br. 184, 216, 240), ali zbog otpora njenom popunjavanju od spomenute namjere u prvoj polovici 1993. morao je odustati (dokument br. 356). Dakako, ostali su prijedlozi o formiranju profesionalne vojske (dokument br. 460), kao i glavni cilj srpske politike, koji se mogao ostvariti samo vojnim putem: "ujedinjenje sa Republikom Srpskom, a zatim i sa Srbijom, odnosno Saveznom Republikom Jugoslavijom" (dokument br. 371).

Urednik knjige: *Mate Rupić*

# KRATICE

A – armija
a/a – ad acta
a/d – aktivno dejstvo
ABHO – atomsko biološko hemijska odbrana
AG – artiljerijska grupa
AIG – artiljerijsko izvidnička grupa
API – automatski pištolj
ARJ PVO –
art. – artiljerijski
ATC – automatska telefonska centrala
AVL – aktivna vojna lica
AVNOJ – Antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Jugoslavije
b – bataljun
b/d – borbeno djelovanje
b/g (BG) – borbena gotovost
b/k – borbeni komplet
b/m – baterija minobacača
b/r – borbeni raspored
b/v – borbeno vozilo
b/z – borbeni zadatak
bat. – bataljun
BG (bg) – borbena grupa
BiH – Bosna i Hercegovina
BOB – borbeno obezbjeđenje
BOs – borbeno osiguranje
BOV – borbeno oklopno vozilo
br. – broj
br. ev. – broj evidencije
BRAG (BrAG) – brigadna artiljerijska grupa
brig – brigada
BST (Bst) – bestrzajni top
BVP – borbeno vozilo pješaštva
BzI – bataljun za intervenciju
bZIS – baterija Zisova (topova)
Cal – kalibar
CANBAT – Canadian battalion (kanadski bataljun)
CDSB – centar službe državne bezbjednosti
CIVPOL – Civilna policija UNPROFOR-a
CK – Crveni križ
CL – civilna lica
CV – centar veze
CV – crta vojišta
CVŠ VJ – Centar vojnih škola Vojske Jugoslavije
CZ – civilna zaštita
CZ – Crvena zastava
č – četa
č. – četa
čl. – član
čm – četa milicije
čMB – četa minobacača
čPTD – četa protudiverzantskog djelovanja
čTO – četa tehničkog odjeljenja
čTSN – četa saniteta
čv – četa veze
čVP – četa vojne policije
DEM – njemačka marka
div – diverzantski
dob. – dobrovoljci
DT – dežurni tim
DT – diverzantsko-teroristička
DT – državna tajna
DTG – diverzantsko-teroristička grupa
dv – diverzantski vod
DVD – dobrovoljno vatrogasno društvo
EI – elektronsko izviđanje
EZ – Europska zajednica
Fsl – financijska služba
g/s – glavne snage
gen. – general

GONG – grupa oruđa za neposredno gađanje
gr. – granični
GŠ – glavni štab
GŠ SV – Glavni štab Srpske vojske
GŠ SV RSK – Glavni štab Srpske vojske Republike Srpske Krajine
GŠ SVK – Glavni štab Srpske vojske Krajine
GŠ VJ – Generalštab Vojske Jugoslavije
H – haubica
had – haubički divizion
HDZ – Hrvatska demokratska zajednica
HE – hidroelektrana
HMDCDR – Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata
HOS – Hrvatske oružane snage
hPOGd – helikopterska protuoklopna grupa
KPOOD –
HSLS – Hrvatska socijalno-liberalna stranka
HTV –hrvatska televizija
HV – Hrvatska vojska
IC – infracrvenio
IČ (ič.)– izviđačka četa
IDE – izviđačko diverzantska (grupa)
IDG – izviđačko diverzantska grupa
IG – izviđačka grupa
IKM – izdvojeno komandno mjesto
InMs – intendantsko-materijalna sredstva
Int. (int.)– interno
inv – intendantski vod
inž. – inžinjerijski
inžč – inžinjerijska četa
inžp – inženjerijski puk
IR – informativni razgovor
IR – istražne radnje
ISSO – Izvršni savjet Skupštine općine
jb – jurišni bataljun
jbr – jurišna brigada
JePOe – jedinica protuoklopne eskadrile
JK – jedinični karton
JNA – Jugoslavenska narodna armija
JORBAT – jordanski bataljun
JT – javni tužitelj
K (k) – korpus
K.(k, k.) – kota
k. – krivična
KAG (kag) – korpusna artiljerijska grupa
kap. – kapetan
kap. I. kl. (kIk.) – kapetan I. klase
kbr – kordunaška brigada
KČ (kč)– komanda čete /komandant čete
KD – kazneno djelo
k-da – komanda
k-dant – komandant
K-dir – komandir
kenbat – kenijski bataljun
kg – kilogram
KG – korpusna grupa
KGVBR – korpusna grupa višecjevnih bacača raketa
KIk – kapetan prve klase
KK – krajiški korpus
KK RS– krajiški korpus Republike Srpske
kl. – klasa
Km (km) – kilometar
KM – komandno mjesto
KO – kontra-obavještajni
KOG – kontra obavještajna grupa
kom. – komad
kom. – komandant, komandir
KoV – kopnena vojska
KP – kaznena prijava
KPOOd – korpusna protuvazdušna obrana
KŠA – Komandno štabna akademija
K-t – komandant
kut. – kutija
KV – korpusni vod
kv – komandir voda
KW – kilovat
KZ – kriptozaštita
KZS – kontrolna zaštitna služba
lab PVO – laka artiljerijska baterija protivvazdušne odbrane
lard – laki artiljerijski raketni divizijun
lard PVO – laki artiljerijsko-raketni divizijun protivvazdušne odbrane
larp – laki artiljerijski raketni puk
larp PVO – laki artiljerijski raketni puk protivvazdušne obrane
lba – lovačka bombarderska avijacija
lbd – lovačko bombarderski diviziun

lbr – laka brigada
LD – lični dohodak
lit. – litra
lpbr – laka pješadijska brigada
M.P. – mjesto pečata
m/s – materijalna sredstva
m/v – motorna vozila
mabr – mješovita artiljerijska brigada
mad – mješoviti artiljerijski divizijun
maj. – major
map – mješoviti artiljerijski puk
mb – mehanizirani bataljun
MB (mb) – minobacač
MB – minobacačka baterija
MC – medicinski centar
MEP – minsko eksplozivne prolaze
MES – minsko eksplozivna sredstva
MF – mirnodopska formacija
MFO – materijalno financijski organ
MK CK – Međunarodni komitet Crvenog križa
MKŠK – mala komandno-štabna kola
mm – miligram
Mm (mm) – milimetar
MO – ministarstvo obrane
MOF – mlađi oficir
MP – minirane površine
mpoad – mješoviti protuoklopni artiljerijski divizijun
mpoap – mješoviti protuoklopni artiljerijski puk
mr. – magistar
MS – materijalna sredstva
MT – mitraljez
mtb – motorizirani bataljun
mtbr – motorizirana brigada
MTS – materijalno tehnička sredstva
MUP – ministarstvo unutarnjih poslova
MZ – mjesna zajednica
n/m – na moru
NATO – North Atlantic Treaty Organization (Organizacija Sjeverno-atlantskog saveza)
NB – načelnik bezbjednosti
NC – nastavni centar
NDH – Nezavisna Država Hrvatska
NEPBAT – Nepal battalion (Nepalski bataljun)
nepr. – neprijateljski
NGŠ VJ – načelnik GeneralštabaVojske Jugoslavije
NH – nuklearno hemijska
NIK- Naftna industrija Krajine
NKM – naredno komandno mjesto
NO RSK – Narodna obrana Republike Srpske Krajine
NSbSl – načelnik saobraćajne službe
NŠ – načelnik štaba
NVLK – niža vojno liječnička komisija
NVO – naoružanje i vojna oprema
o. g. – ove godine
O. V. – opštinsko veće
OB – organ bezbednosti
ObC – obavještajni centar
OBO – obaveštajno bezbednosni organ
OBsT – odjeljenje beztrzajnih topova
OC – obavještajni centar
OC – operativni centar
Od TO – odred Teritorijalne obrane
OE – operativna evidencija
OF –oficira
OG (og) – operativna grupa
OJT – okružno javno tužilaštvo
okb – oklopni bataljun
OM – odjeljenje milicije
OMG – oklopno mehanizirana grupa
OMJ – oklopno mehanizirana jedinica
OMO – odjeljenje ministarstva obrane
ONG – oruđe za neposredno gađanje
ONP – operativno nastavni poslovi
Opbr – operativni broj
OR – očekujući rajon
org. jed. – organizacijska jedinica
ORG. MOB. (org.mob.) – organizacijsko mobilizacijski
OS – oružane snage
OSUP – općinski sekretarijat unutrašnjih poslova
OŠ – osnovna škola
OT – oklopni transporter
OUN – Organizacija ujedinjenih naroda
OV – općinsko vijeće
OZ – operativna zona

p.puk. – potpukovnik
p.pukovnik – potpukovnik
p/k – prednji kraj
p/n – pješački napad
p/n – protunapad
p/p – polazni položaj
p/r – punjenje rezervoara
p/s – pomoćne snage
PA – protuavionski
PAA – protuavionska artiljerija
PAM – protuavionski mitraljez
PAP – poluautomatska puška
PAT – protuavionski tenk
pb – pješački bataljun
PBR (pbr) – pješačka brigada
Pč – pješačka četa
peš. – pješadija
PG – pozadinska grupa
PGZ – Pokretna grupa za zaprečivanje
PJM – posebna jedinica milicije
pk – pomoćnik komandanta
PKM – pomoćnik komandanta
PK MIPP – pomoćnik komandanta za moral i političku propagandu
PkMV – pomoćnik komandanta za moralno vaspitanje
PkPo – pomoćnik komandanta za pozadinu
pl – planine
PM – puškomitraljez
PMEZ – Promatračka misija Europske zajednice
PN – pješačko naoružanje
PNŠ – pomoćnik načelnika štaba
Poab – protuoklopna artiljerijska baterija
POac – protuoklopna avijacija
PoB – pozadinska baza
POB – protuoklopna borba
PODOF. – podoficira
POg – protuoklopna grupa
POH-e – protuoklopni helikopter
POLO – protuoklopno lansirno oruđe
POM – protuoklopne mine
PoOb – pozadinsko obezbjeđenje
POOd – protuoklopni odred
POP – protuoklopni položaj
por. – poručnik
por. – poručnik
POT – protuoklopni top
Pov (pov) – povjerljivo
Pov. – povjerljivo
pozv – pozadinski vod
PP – punkt
PP – personalni poslovi
pp – potpukovnik
PP – protupješadijske
PPA – psihološko-propagandna aktivnost
PPCLI – Princess Patricia's Canadian Light Infantry (Kanadsko lako pješaštvo princeze Patricije)
Ppk – potpukovnik
PPM – protupješačka mina
ppor. – potporučnik
ppuk. – potpukovnik
PS – pravila službe
PT – protutenkovske
PTD – protudiverzantsko djelovanje
PTK – pružni telekomunikacijski (kabel)
ptm – protutenkovska mina
PTT – pošta, telefon, telegraf
PU – plan uporabe
puk. – pukovnik
PVB – protuvazdušna borba
PVO – protuvazdušna obrana
PVZ – protuvazdušna zaštita
PZT – privremeno zauzeti teritorij
r. – rajon
r. – rijeka
r. – rođen
RB (rb) – ručna bomba
RF – ratna formacija
RH – Republika Hrvatska
RIK – rukovođenje i komandovanje
RJ – ratna jedinica
RKG – raketna grupa
RM – ratna mornarica
RMS – ratna materijalna sredstva
RO – radna organizacija
RO – raketno odjeljenje
ROB – ručna obrambena bomba
RPG – radio prislušna grupa

RR – ratni raspored
RRB – ručni raketni bacač
RS – Republika Srpska
RSK – Republika Srpska Krajina
RŠ – Republički štab
RŠ CZ – Republički štab Civilne zaštite
RU – radio uređaj
RUP – radio uređaj poljski
RV – ratno vazduhoplovstvo
RV i PVO – ratno vazduhoplovstvo i protuvazdušna obrana
RVI – ratni vojni invalid
RVS – rezervni vojni starješina
s. – selo
SAD – Sjedinjene Američke Države
SB – Savjet bezbednosti (Vijeće sigurnosti)
SbOb – saobraćajno obezbjeđenje
SbSl – saobraćajna služba
SB UN – Savjet bezbednosti Ujedinjenih naroda
SCZ – služba civilne zaštite
SD – sjevernodalmatinski
Sd/o – sljedovanje obroka
SDB – služba državne bezbednosti
SDO – sljedovanje obroka
SDV – sjevernodalmatinsko vojište
sev.dalm. – sjevernodalmatinski
SFRJ – Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija
SJB – stanica javne bezbednosti
SK – Srpska Krajina
sl. – slično
SM – stanica milicije
Sn St – sanitetska stanica
SnK – sanitetski komplet
SNO – sekretarijat za narodnu obranu
SNO – Srpska narodna obnova
SnSl – sanitetska služba
snv – sanitetski vod
SO – skupština općine
SO SBZS –Srpska oblast Slavonija, Baranja i Zapadni Srijem
Sp. – strogo povjerljivo
SPC – Srpska pravoslavna crkva
SRJ – Savezna Republika Jugoslavija
SRK – Srpska Republika Krajina
SRS – Srpska radikalna stranka
SRT – sredstva ratne tehnike
SSl – sanitetska služba
st. vod. I. kl. – stariji vodnik I. klase
st.vod. – stariji vodnik
str. – strogo
str. pov. – strogo povjerljivo
SUP – sekretarijat unutrašnjih poslova
SV – Srpska vojska
SV RSK – Srpska vojska Republike Srpske Krajine
sv. – sveti
SVK – Srpska vojska Krajine
svlr – samohodni višecjevni lanser raketa
SVRL – samohodni višecjevni bacač raketa
SZ – samozaštita
ŠI – Šibenik
T – top
t. – točka
tab – topničko artiljerijska baterija
TAG – taktička grupa
TAM – Tvornica automobila Maribor
tč – tenkovska četa
TG – taktička grupa
thad – topničko haubički artiljerijski divizion
TLM – Tvornica lakih metala
TMS – tehničko materijalna sredstva
TO – talas obaveštenja
TO – teritorijalna obrana
TP – Trgovačko poduzeće
tre – transportna eskadrila
trhre – transportno helikopterska eskadrila
Tsl – tehnička služba
TŠC – tehničko-školski centar
tt – trigonometrijska točka
TV – televizija
tv – tenkovski vod
UB- uprava bezbjednosti
UKT – ultra kratki talas
ul. – ulica
UN – Ujedinjeni narodi
UNCIVPOL – United Nations Civilian Police (civilna policija Ujedninjenih naroda)

UNHCR – United Nations High Commissioner for Refugees (agencija Ujedinjenih naroda za pomoć izbjeglicama)
UNPA – United Nations Protected Area (Zaštićena područja Ujedinjenih naroda)
UNPROFOR – United Nations Protection Force (Zaštitne snage Ujedinjenih naroda)
UP – unutarnji poslovi
v.r. – vlastoručno
v/o – vojna osoba
v/o – vojni obveznik
VA – vojna akademija
VaP – vazdušni prostor
vazd.br. – vazdušna brigada
Vbr – vazduhoplovna brigada
VBR – višecijevni bacač raketa
VD – vanredni događaj
VES – vojno evidencijska specijalnost
vH – vod haubica
VJ – Vojska Jugoslavije
vl. – vlasnik
VLK – vojno-lekarska komisija
VMA – vojno medicinska akademija
VMB – vod minobacača
vMB – vod minobacača
vod. – vodnik
vod. I. kl. – vodnik I. klase
VOJ – vojno obavještavanje i javljanje
voj. – vojni
voj. – vojnik
VOSt – vizualna osmatračka stanica
VP – vatreni položaj
VP – vojna policija
VP – vojna pošta
VPo – vatreni položaj
VRS – Vojska Republike Srpske
VS – vojno-stručna
VSS – visoka stručna sprema
z. – zaseok
z/o – zona odgovornosti
zam. – zamjenik
zas. – zastupa
ZNG – Zbor narodne garde
ZO – zona odgovornosti
ZŠ – zonski štab
ZŠ TO – zonski štab teritorijalne obrane
ž/s – željeznička stanica
želj.- željeznička
ŽFT – žrtve fašističkog terora
ŽTP – željezničko-transportno poduzeće

# 1

***1993., siječanj 8.***
***[Gavrinica]***

***Procjena Komande 51. pbr VRSK o načinu organizacije unutrašnje službe u zoni odgovornosti brigade***

---

**KOMANDA**
**51. PEŠADIJSKE BRIGADE**
Str. pov. br. 6-2
08.01.1993. god.

Način organizacije unutrašnje
Službe 51. pbr[1] Pakrac, procena. –

1. Na teritoriji zone odgovornosti 51. pbr Pakrac formira se brigada "B" formacije, sa jednim bataljonom kao jezgrom za razvoj i pozadinom.
Komanda je smeštena u ulici D. M. Zuce br. 23 Pakrac (Gavrinica) gde su radne prostorije od k-de 51. pbr.
Komanda bataljona je smeštena u s. Japaga, u privatnoj kući br. _____. Objekat gde boravi komanda brigade je porodična kuća sa skloništem, koja obezbeđuje dobre uslove za rad štaba i organizaciju RiK[2] i osiguranja ljudstva.
Zbog relativno male dubine zone odgovornosti brigade, zahteva b/g,[3] smeštaja v/o[4] cele Opštine u 11 MZ,[5] uvesti dežurstvo u brigadi, bataljonu i četama u trajanju od 24 časa.
Na listu dežurnih u komandi brigade stavljaju se AVL[6] i RVS[7] komande brigade.
Na listu dežurstva u bataljonu stavljaju se starešine k-de i k-diri četa.
Na listu dežurstva u četi stavljaju se starešine k-de čete i vodova.
Vezu sa OC[8] Korpusa održavati preko telefona iz svoje prostorije.
Vezu sa potčinjenim održavati telefonom i kuririma.
Smena će se vršiti svakog dana u 09,00 časova.
2. Brigada u mirnodopskim uslovima raspolaže sa 5 AVL, te u ovim okolnostima na listu dežurnih i pomoćnika stavljati RVS iz komande.
3. U spisku obezbeđenja brigade (zgrade k-de, karaula i skladišta), dogovoriti sa SM[9] patroliranje putem u toku noći.
4. Za potrebe službe dežurstva koristiti postojeći sistem žične i RV.[10]
5. Za obavljanje službenih poslova koristiti postojeća vozila iz komande brigada, po odobrenju komandanta ili NŠ.[11]



---

[1] Pješačka brigada.
[2] Rukovođenje i komandiranje.
[3] Borbene gotovosti.
[4] Vojnih obveznika.
[5] Mjesne zajednice.
[6] Aktivna vojna lica.
[7] Rezervne vojne starešine..
[8] Operativni centar.
[9] Stanica milicije.
[10] Radio veze.
[11] Načelnik štaba.

6. Ulazak i izlazak lica u komandu brigade regulisati prijavnom službom.
7. U saradnji sa snagama UN[12] osigurati skladište RR[13] u "Kamenolom" Šeovica.
8. Sa OMO[14] Pakrac razraditi pozivarski sistem i upoznati kurire sa pravcima angažovanja.
SH/RK

KOMANDANT
potpukovnik
Stevo Harambašić, [v.r.]

M.P.[15]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR – HMDCDR, 22., kut. 30.*

## 2

***1993., siječanj 11.***
***[Drniš]***

***Izvješće Obaveštajno-bezbednosnog organa 75. mtbr 7. korpusu SVK o demoliranju centra Drniša od strane pripadnika vojske i PJM zbog nezadovoljstva odnosom civilnih vlasti prema njima***



---

OBO 75. mtbr[16]
Str. pov. br. 88-1
11. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO

Stanje u Drnišu,
demoliranje grada. –

OBO 7. KORPUSA

Dana 06/07. 01. 1993. godine grupa pripadnika PJM[17] i SJB,[18] kao i civila noću je sa oružjem demolirala Drniš kojom prilikom su pucali skoro u svaku svjetiljku ulične rasvjete, novootvorenu radnju i na druga mjesta van kontrole.
Naime, većina njih je bila u pijanom stanju na koji način su direktno ugrožavali živote ljudi.
Nakon preciznijih ispitivanja ovih dana ustanovili smo da su u tome učestvovala i 2 pripadnika granične milicije u Žitniću i to: Generalović i Skočić.
Dana 08. 01. 1993. godine u Drnišu na sastanku povodom ovog događaja bili su pored predsjednika SO Drniš i načelnika SJB Drniš i sekretar SUP-a Knin Prijić.[19] Dogovoreno je

---

[12] Ujedinjenih naroda, misli se na UNPROFOR.
[13] Ratna rezerva.
[14] Odjeljenje Ministarstva obrane.
[15] Okrugli pečat: Komanda 51. pb.
[16] Motorizirana brigada.
[17] Posebna jedinica milicije.
[18] Stanica javne bezbjednosti.
[19] Ilija.

da iz SJB svi se otpuste iz službe koji su učestvovali u ovom događaju uz podnošenje KP,[20] a da se uz naše prisustvo odobri obavljanje IR[21] sa Skočićem i Generalovićem.
Ubuduće će biti pooštrena kontrola nošenja oružja po Drnišu i unošenje oružja u Drniš.
Dana 09. 01. 1993. godine lično sam bio u Žitniću i kroz razgovor s ljudima vidljiva je njihova velika ogorčenost i nezadovoljstvo odnosom opštinske vlasti prema njima u smislu da kao selo nisu ništa dobili (prevoz, zapošljavanje, stanovi, otvaranje ugostiteljskih radnji i sl.) što je po meni osnovni uzrok odnosa prema Drnišu. Ovo neće olako proći i zakazali su kao MZ Žitnić razgovor sa Subota Veljkom, predsjednikom SO Drniš za 14. 01. 1993. godine.
Uz naše prisustvo saslušana su 2 graničara od strane milicije i bit će od njih uzete izjave.
U Drnišu je i u subotu 09. 01. vladao nered i mnogo pucanja jer je bilo vjenčanje i svadba što čini ljude sve nebezbjednijim da žive na tom prostoru.

[………,v.r.] [22]

---

*Izvornik, rukopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*



## 3

***1993., siječanj 11.***
***Knin***

***Izvješće Obaveštajno-bezbednosnog organa 7. korpusa Glavnom štabu SVK o paljenju kuća Hrvata u selu Marijani jer vojnicima nije na vrijeme stigla smjena, te o nezadovoljstvu stanovništva s. Kričke sigurnosnim stanjem zbog dolaska hrvatskih snaga bliže selu***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
OBAV. BEZBEDONOSNI ORGAN
Str. pov. broj: 12-1
Dana 11. januara 1993. god.

**STROGO POV.**
**br. ev.________**

Dnevni izvještaj,
d o s t a v lj a, –

Obav. bezb. organ GŠ SVK

1. Paljenje hrvatskih kuća:
Dana 09. januara 1993. godine oko 16.00 časova u s. Marijani (širi rajon Otavica – drniški pravac) vojnici koji su pridodati 2. gr. bataljonu iz specijalnog bataljona "revoltirani" što im smjena nije došla na vreme iz Knina, zapalili su 6-7 hrvatskih kuća i pojata. Prema dosadašnjim saznanjima kuće su zapalili vojnici Komazec Marko i Treskavica Ljubiša. K-dant brigade preduzeo je mjere protiv navedenih vojnika.
Navedenog dana ustaše su pojačale vatreno dejstvo po rejonu Kričaka, a na HTV osudili su "četničko" paljenje kuća i zatražili smjenu kenijskog bataljona koji štiti to područje.

---

[20] Krivična prijava.
[21] Istražnih radnji.
[22] Potpis nečitak.

2. Učestalo provociranje ustaša u rejonu Kričke:
Zadnjih nekoliko dana učestala su ustaška provociranja po rejonu s. Kričke, otvarajući vatru i spuštajući se u manjim grupama bliže selu. Sve je veći pritisak mještana i graničara da se nešto ozbiljnije preduzme, u protivnom prete da će se kolektivno svi iseliti iz sela. U vezi sa navedenim u više navrata intervenisali smo kod UNPROFOR-a da preduzmu mjere upozorenja kod ustaša.

3. Beader Boško, postavljanje za k-danta TO Drniš:
Iz više naših izvora sa drniškog pravca došli smo do saznanja da je predsjednik SO Drniš Subota Veljko za komandanta TO Drniš postavio Beader Boška, koji je opet na osnovu toga formirao jedinicu od 20-ak ljudi. S istom jedinicom obezbeđivao je ponoćnu božićnu liturgiju u Drnišu. U vezi sa navedenim puno ljudi izražava nezadovoljstvo formiranjem "ove jedinice" i najavljuju da će se istom obračunati oružjem.

4. U prilogu dostavljamo izvještaje RPG Pađene.[23]

po NAČELNIK-a
major
Zelić Marko
[…………[24], v.r.]

*Izvornik, rukopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*



## 4

***1993., siječanj 12.***
***Knin***
***Prijedlog MUP-a RSK Generalštabu Vojske Jugoslavije za unaprjeđenje ministra obrane RSK Stojana Španovića u čin general-majora***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Pov. br. 08/1-39-1
Od 12. 01. 1993. godine
K N I N

Predlog za unapređenje,
d o s t a v lj a. –

**GŠ VOJSKE JUGOSLAVIJE**
– Personalna uprava –

U prilogu akta dostavljamo vam predlog za unapređenje u čin general-majora za pešadijskog pukovnika ŠPANOVIĆ STOJANA.
Molimo vas da naš predlog prihvatite i pripremite predlog Ukaza predsednika SRJ.

[23] Radio prislušna grupa, prilog nije pronađen uz izvornik.
[24] Potpis nečitak.

Prilog:
– Predlog za unapređenje
– Upitnik[25]
– Obrazloženje

MINISTAR
Milan Martić, [v.r.]
M.P.[26]

---

Obrazloženje za unapređenje
u čin general-majora
puk. **ŠPANOVIĆ STOJANA.** –

Pukovnik ŠPANOVIĆ Milana STOJAN je po svojoj želji upućen na severno dalmatinsko i ličko ratište u sastav 9. korpusa.
U vremenu od 06.10.1991. godine do 26.03.1992. godine nalazio se na dužnosti Komandanta 1. mbr. 9. korpusa. S brigadom je oslobodio veću teritoriju na području Like i sprečio genocid srpskog naroda.
Posebno se istakao u pripremi i organizaciji izvođenja borbenih dejstava, kao i u izvršenju mobilizacije jedinice.
U vremenu od 26.03.1992. godine od kada je konstituisana Vlada RSK Krajine, izabran je na funkciju ministra odbrane, na kojoj se i sada nalazi.
U izuzetno složenim uslovima i sa malim brojem pomoćnika, uspeo je da konstituiše Ministarstvo odbrane, utvrdi doktrinu i koncepciju odbrane RSK, razradi neophodne Zakone i obezbedi funkcionisanje odbrane.
Pokazao je veliku političku zrelost i diplomatičnost u pokretanju i rešavanju statusnih pitanja konstituisanja RSK kao i u kontaktima s predstavnicima UN i UPRF.[27]
Na sednici Vlade RSK u prvoj polovini 1992. godine pokrenut je predlog da se pukovnik ŠPANOVIĆ STOJAN, za dati doprinos u jačanju odbrane RSK, predloži za unapređenje u čin general-majora.
Završio je Visoku političku školu JNA, Fakultet političkih nauka i pred magistratom je iz oblasti međunarodnih odnosa na ovom fakultetu.
Bio je polaznik škole narodne odbrane 1991/1992. koju će nastaviti 1993. godine.

MINISTAR
Milan Martić, [v.r.]
M.P.[28]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 20., kut. 1.*



[25] Priređivači su izostavili prijedlog i upitnik.
[26] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.
[27] Misli se na UNPROFOR..
[28] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.

# 5

***1993., siječanj 13.***
***Knin***

***Zahtjev Ministarstva odbrane RSK Vojsci Jugoslavije za uplatom poreza i doprinosa za aktivna i civilna lica iz Vojske Jugoslavije na službi u RSK***

---

Republika Srpska Krajina
Ministarstvo odbrane
Broj 02-6/93
Knin 13. 01. 1993.

Računski centar Vojske Jugoslavije
Beograd

Z A H T E V

radi obračuna i uplate poreza i doprinosa za AVL
i CJ u VJ na sl. u Republici Srpskoj Krajini

Molimo Vas da u što kraćem roku izvršite obračun poreza i doprinosa i plata AVL i CL u VJ na službi u RSK.

Poznato Vam je da do danas nisu obračunavati doprinosi iz plata ovih ljudi. Kako do 30.01.1993. treba prijaviti porez i kako su se počeli javljati problemi sa zdravstvenim ustanovama prilikom lečenja molimo još jednom da ovaj posao završite što pre.

S poštovanjem!

M I N I S T A R
P u k o v n i k
za Stojan Španović,
[………., v.r.] [29]

M.P.[30]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-Hrvatski informativni centar, A-141-101.*

# 6

***1993., siječanj 15.***
***[Beograd]***

***Obavijest Generalštaba Vojske Jugoslavije MUP-u RSK da kapetan I. klase Sreten Uzelac po mjestu formacije u Vojsci Jugoslavije i dalje ostaje na službi u Vojsci RSK***

---

GENERALŠTAB VOJSKE JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA ORGANIZACIJU, POPUNU
I INFORMISANJE
– PERSONALNA UPRAVA –

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

[29] Potpis nečitak.
[30] Okrugli pečat: MO RSK, Knin.

Pov. br. 33-5
od 15. 01. 1993. godine

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
– KNIN –

Veza: Vaš pov. br. 08/4-6-140-42/1 od 04.12.1992. godine

Obaveštavamo vas da je art. kapetan I klase UZELAC Uroša SRETENU regulisano stanje u službi po MF u Vojsci SRJ, postavljenjem po posebnoj formaciji u 22. meš. puku, KOG – Beograd, 1. Armije, garnizon Beograd.
Imenovani i dalje ostaje na privremenom radu u vojsci Republike Srpske Krajine, pa je komandant te vojske nadležan da ga raspoređuje na dužnost u MUP RSK.
Istovremeno vas obaveštavamo da za imenovanog nije napisana redovna službena ocena za period 22.03.1987 – 22.03.1991. godine, pa vas molimo da se ista napiše.
SM/MM

PO OVLAŠĆENJU NAČELNIKA
p u k o v n i k
Dušan Zorić, [v.r.]
M.P.[31]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 229.*



## 7

***1993., siječanj 18.***
***Petrinja***

***Izvješće 39. korpusa Glavnom štabu SVK o zauzimanju Stanice javne bezbednosti Glina od strane uniformiranih osoba pod zapovjedništvom Siniše Martića – Šilta i njihovom zahtjevu za smjenom komande 24. pbr***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 39. KORPUSA
str. pov. br. 7-1/10
18. 01. 1993. godine
Petrinja

S V RSK Knin
/obav.-bezbednosnom organu/

Po našim saznanjima u jutarnjim časovima došlo je do blokade SJB u Glini od strane za sada neidentificirane grupe uniformisanih lica. Sadašnja saznanja ukazuju da je nosioc akcije Martić Siniša – Šilt, a viđeni su i pripadnici PJM.
Neformalna grupa je preuzela rukovođenje poslovima javne bezbednosti.

[31] Okrugli pečat: SSNO, Personalna uprava.

U jutarnjim satima bilo je pojačano kretanje pripadnika PJM u uniformi po gradu. Razlog za to je što se danas vrši smjena graničara na položajima. U cilju izvršenja tog zadatka kretanje vozila PJM kroz grad je bilo pojačano.
Do sada su nam nepoznati politički, vojni i drugi zahtevi grupe – odnosno vođe zavere.
Od 24. PBR Glina zaverenička grupa traži da na ishranu stavimo njihovih 35 ljudi. Ukoliko budu inzistirali to ćemo prihvatiti kako nam ne bi ometali ishranu naših graničara. Naša kuhinja se nalazi u blizini SJB Glina.
Svjesni smo negativnog političkog odeka da mi hranimo navedenu grupu.
Među zahtjevima upućenim brigadi traži se i smjena komandanta 24. PBR Marka Vrcelja.
Preduzeli smo mjere obezbeđenja komande 24. PBR.
Našim operativnim mjerama nastojat ćemo što pre identificirati lica, ciljeve i prave namjere incidenta.
U Glini u 12,00 časova počinje zasjedanje skupštine općine, a najavljuje se i miting građana.

Potpukovnik
Mirko Martić

M.P.[32]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-Hrvatski informativni centar, A-301-010.*



**8**

***1993., siječanj 18.***
***Petrinja***

***Izvješće Komande 39. korpusa Glavnom štabu SVK o vođama puča u Glini protiv zapovjedništva 24. pbr, te kronologiji događanja***

---

Republika Srpska Krajina
Komanda 39. korpusa
Str. pov. br. 7-1/11
18. 01. 1993. godine
Petrinja

**STROGO POV.**
**br. ev. _______**

GŠ V RSK Knin
/obav.-bezbedonosnom organu/

Predmet: Informacija

1. Akcija počela 17.01.93. oko 20.00 časova u Stanici milicije Maja na zahtev poručnika Lukač Dušana, bivšeg starešine ove stanice.
2. Tražio dobrovoljce za preuzimanje kontrole SJB-Glina i hapšenja pripadnika civilne milicije.
3. Podrška odbijena pošto im nije objašnjen razlog i cilj.
4. Nakon izvesnog vremena pojavio se kapetan Davidović Dušan – Peci i Matinović Mirko, te naredili da se bez njih ne kreće nigde.

[32] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 1151, predan 18. 1. 1993. u 14,45; obrađen u 14,55.

5. Lukač Dušan i Rakas Miroslav sa prikupljenim snagama od 30-ak naoružanih ljudi preuzima kontrolu u SJB-Glina 18.01. u 7.00.
6. Oko 09,30 časova Lukač se pojavio u komandi 24. pbr i razgovarao sa načelnikom štaba kapetanom Štekovićem.[33] Razgovor nepoznat.
7. Zahtevi su dalje usmereni za smenom komandanta 24. pbr pukovnikom Markom Vrceljem. Novi komandant bi trebao biti Peci i to odmah.
8. Opcija od oficijalne vlasti RSK, zna se koga, Mile Paspalj.
9. Organizator i realizator projekta navedeni Lukač pripada frakciji gospodina Babića.[34]
10. U 12.00 časova treba se održati javni miting ispred spomen-doma na koga su pozvani i pripadnici PJM. Isto navodno "zabranjuju" predsednik[35] skupštine RSK.
11. U slučaju potrebe grupa "Šilt" ima zadatak da spreči ulazak specijalne jedinice garnizona Petrinja u Glinu.
12. Grupa "Šilt" blokirala kamp specijalne policije "Pogledić", zadatak razoružati ih.
13. U stanici javne bezbednosti posle preuzimanja kontrole od novih snaga ostao da radi samo Sladović Milan kome je i osiguran nesmetan ulaz u radne prostorije.
14. Potrebno odmah sistemom provere doći do baznih podataka o Lukač Dušanu i Rakas Miroslavu kao bivšim radnicima Republičkog SUP-a u bivšoj Republici Hrvatskoj. Postoje indicije da su na specijalnom zadatku.
15. U gradu vlada konfuzija, napetost i preti neželjeni sukob.

Obaveštajno-bezbedonosni organ
Potpukovnik
Mirko Martić

M.P.[36]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 9

***1993., siječanj 19.***
***Knin***

***Dnevno izvješće Komande 7. korpusa SVK Glavnom štabu SVK o rezultatima mobilizacije, paljenju kuća izbjeglih Hrvata u selu Marijani kod Drniša, štrajku glađu zarobljenih pripadnika Armije BiH u zatvoru u Štikovu, aktivnostima vojnih promatrača UN-a, te stanju u graničnom vodu Kanjani***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
OBAV. BEZB. ORGAN
Str. pov. broj: 21-6
19. januar 1993. god.

**STROGO POV.**
**br. ev.________**

[33] Vujadin.
[34] Milan, bivši predsjednik Vlade RSK.
[35] Milan Paspalj.
[36] Prijemni pečat centra veze: tajni naziv "KORA", br. brzojava 1151, hitnost "R", primljeno 18. 1. 1993. u 14,45; obrađeno 18. 1. 1993. u 14,55.

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a, –

Obav. bezb. organ GŠ SVK RSK

1. Sprovođenje mobilizacije:
U jedinice na području opština Benkovac i Obrovac kao i područja Kistanja odaziv vojnih obaveznika gotovo stopostotni. U mjestu Knin i okolini odaziv je jako slab. Podaci u 10.00 časova govore da je od pozvatih 900 obaveznika odazvalo se ukupno 50 ili oko 5 posto. Prema saznanjima u toku jučerašnjeg dana podeljeno je svega 85 poziva od čega je 35 lica odbilo primiti poziv. U vezi sa navedenom situacijom angažujemo se na sagledavanju uzroka ovako velikom broju neodazivanja pozvatih boraca.

2. Paljenje hrvatskih kuća u rejonu Marijana (drniški pravac):
Dana 18. januara 1993. godine u s. Marijani, grupa vojnika koja se nalazila na ispomoći kod 2. gr. bataljona u reonu Bilaćeva glavica zapalila je jednu kuću, jednu pojatu i jedan sjenik. Prema do sada utvrđenim saznanjima kuće je zapalio […]blar[37] Sandro a kao razlog što navedenoj grupi nije na vreme stigla smena odnosno što im je produžena smena za 24 časa. Protiv grupe vojnika i izvršioca ovog dela bit će pokrenuti disciplinski i krivični postupak.

3. Štrajk glađu muslimana u Štikovu (zarobljenici):
Već duže vreme u Štikovu nalazi se grupa od 9 muslimana zarobljenika i iste obezbeđuje granični vod Štikovo. Dana 16. januara ova grupa pristupila je jednodnevnom štrajku glađu, a kao razlog su naveli da žele da ih se razmeni i da idu svojim kućama. Nakon obavljenog razgovora sa zarobljenicima od strane Tokić Mirsada isti su prekinuli štrajk glađu uz obećanje da će preko više komande preduzeti mere da se isti razmene. Inače odnos graničara prema zarobljenicima je veoma korektan.

4. Aktivnost vojnih promatrača:
Dana 18. januara na k-dno mesto 2. gr. bataljona u Tepljuh došla su dvojica predstavnika vojnih posmatrača UN i to major Naglik i major Bahamam sa prevodiocem po imenu Ivan Šušnjara, Hrvat iz Sinja. Na komandno mesto su došli iz pravca Sinja preko Muća i Mirlovića Polja. Pored razgovora o narušavanju primirja od strane ustaša uložen im je oštar protest zbog dovođenja prevodioca sa sobom što su obećali da ubuduće neće činiti. Inače ovo je po drugi put da major Naglik dolazi sa prevodiocem koji je Hrvat. Nadalje nije im dozvoljeno da obiđu tražene položaje nakon čega su se vratili i po njihovoj izjavi otišli su na neku sahranu u mjesto Kljake.

5. Stanje u graničnom vodu Kanjani, zapažanja:
Od momenta formiranja ovog graničnog voda milicije Kanjani bilo je problema oko k-dira voda. Naime, koga god da se postavi meštani su bili nezadovoljni. Ovaj granični vod trenutno broji samo 12 ljudi što je nedovoljno za obezbeđenje granice na tom sektoru. Trenutno je postavljen za k-dira Raketić Gojko kojem su dati zadaci na saniranju ovakvog stanja.

6. U prilogu vam dostavljamo izveštaj RPG Pađene.

[37] Nečitko u izvorniku.

NAČELNIK:
major
Zelić Marko, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18, inv. br. 1932.*

## 10

***1993., siječanj 20.***
***Vukovar***

***Izvješće Komande 11. korpusa SVK Glavnom štabu SVK o aktivnim vojnim osobama iz Jugoslavije koje su se javile na službu u korpus od 21. 12. 1992. do 15. 1. 1993.***

---

Republika Srpska Krajina
Srpska vojska RSK
Komanda 11. korpusa
Pov. broj: 5-4/93
20. 01. 1993.
V u k o v a r

GSV RSK – K n i n

Dostavljamo vam podatke za AVL koja su se javila u 11. korpus u vremenu od 21.12.1992. godine do 15.01.1993. god.

1. Stupar Drage Radomir, vod. 1. kl. VES 21310, reg. br. SDR 100966 javio se 21.12.1992. Upućen iz VP 1205 Batajnica,
2. Dakić Slavka Milutin, ppk, VES 31401, reg. br. DSM 111151, javio se 25.12.92. Upućen iz VP 4795 Beograd,
3. Laketić Radivoja Branimir, maj. VES 32157, reg. br. LRB 210750, javio se 25.12.92. Upućen iz VP 4795 Beograd,
4. Mandić Dragoljuba Tomislav, maj. VES 32401, reg. br. MDT 190854, javio se 25.12.92. Upućen iz VP 2082 Beograd,
5. Petrović Milana Zdravko, maj. VES 31538, reg. br. PMZ 100451, javio se 25.12.92. Upućen iz VP 8115 Zemun,
6. Grčić Ilije Slobodan, maj. VES 32150, reg. br. GIS 080455, javio se 25.12.92. Upućen iz VP 1011 Beograd,
7. Blažević Jelke Nikola, kap. 1. kl. VES 31301, reg. br. BJN 011151, javio se 25.12.92. Upućen iz VP 2082 Beograd,
8. Vetić Branislava Dejan, kap. VES 31101, reg. br. VBD 070664, javio se 25.12.92. Upućen iz VP 1773 Kikinda,
9. Borjanić Vidosava Siniša, por. VES 31188, reg. br. BVS 241166, javio se 25.12.92. Upućen iz VP 1365 Raška,
10. Dragović Borislava Dragan, vod. VES 22001, reg. br. BD 190973, javio se 25.12.92. upućen iz VP 3290 Podgorica,
11. Bolić Save Dragan, kap. VES 31101, reg. br. BSD 190462, javio se 25.12.92. Upućen iz VP 9234 Beograd,

12. Pašić Dušana Zoran, kap. 1. kl. VES 31201, reg. br. 081162, javio se 28.12.92. Upućen iz VP 6615 Požarevac,
13. Akokić Milana Željko, ppor. VES 31601, javio se 29.12.92.
14. Mazalica Mihajla Vaso, ppk, VES 32439, reg. br. MMV 250447, javio se 25.12.92. Upućen iz k-de 12. korpusa Novi Sad,
15. Ostojić Andrije Dobrivoj, maj. 31201, reg. br. OAD 180355, javio se 25.12.92. Upućen iz VP 5027 Sarajevo,
16. Kraguljac Kršana Milan, ppk, VES 31339, reg. br. KDM 170149, javio se 06.01.93. Upućen iz 12. lap PVO Novi Sad,
17. Radaković Petra Milojko, ppk, VES 31137, reg. br. RPM 181040, javio se 06.01.93. Upućen iz k-de Korpusa Novi Sad,
18. Laskac Marka Zlatko, st. vod. VES 21401, reg. br. LMZ 151161, javio se 08.01.93. Upućen iz 36. mbr Subotica,
19. Cimeša Nikola, zast. VES 21815, javio se 08.01.93. Upućen iz 36. mbr Subotica,
20. Lužaić Djure Milorad, maj. 32207, reg. br. LDJM 180750, javio se 09.01.93. Upućen iz k-de RV PVO Beograd,
21. Pilipović Dušana Darko, maj. VES 33101, PDD 051157, javio se 09.01.93. Upućen iz k-de RV PVO Beograd,
22. Tadić Miloša Ljubomir, ppor, VES 31801, reg. br. TMLJ 270961, javio se 10.01.93. Upućen iz KOG Beograd,
23. Rešanović Milana Jovan, ppk. VES 31439, reg. br. RMJ 030545, javio se 11.01.93. Upućen iz 36. mbr Subotica,
24. Zagorac Dušana Ljubiša, por. VES 31188, reg. br. ZDLJ 150759, javio se 13.01.93. Upućen iz VP 2267 Subotica,
25. Mandić Djure Milan, kap. 1. kl. VES 31301, reg. br. TDJM javio se 15.01.1993. Upućen iz VP 5530 Sombor.

DM/SD

Komandant
Pukovnik
Bogdan Sladojević

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 229.*



## 11

***1993., siječanj 21.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Glavnog štaba SVK Upravi bezbednosti Generalštaba VJ o nefunkcioniranju vlasti na području istočne Slavonije gdje je likvidirano 150 osoba nesrpske nacionalnosti zbog pljačke i otimanja imovine te prijetnji pripadnicima 11. korpusa koji pokušavaju razotkriti počinitelje***

GŠ SV RSK
Bezb. obav. organ
Str. pov. br. 23-2
21. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Uslovi pod kojim rade
OB 11. K. –

UB GŠ Vojske Jugoslavije

Zbog nefunkcionisanja vlasti u RSK opšta je pojava samovolje, kriminala i paravojnog organizovanja posebno u zadnje vreme kako je saopštena vest o predpočinjavanju posebnih jedinica milicije pod jedinstvenu komandu GŠ VS RSK. Ovo je naročito izraženo u Baranji, Slavoniji i Zapadnom Sremu, a što je prouzrokovalo i smenu k-danta 11. K pukovnika Sladojević Bogdana.

Organi bezbednosti 11. K čine sve napore u cilju otkrivanja i dokumentovanja pomenutih pojava, međutim nailaze na ogromne poteškoće u radu. Protiv AVL vodi se kampanja nepoverenja, nasilnog delovanja, maltretiranja pa i otvorene pretnje likvidacijom.

Paravojno organizovanje izvodi se sa ciljem zaštite kriminalaca kako bi i u narednom periodu mogli nesmetano sticati protivpravnu korist.

Pouzdano raspolažemo podacima da su pripadnici paravojnih organizacija na teritoriji 11. K (Slavonije i Baranje) likvidirali 150 lica koji nisu pripadali srpskoj nacionalnosti, a osnovni motivi bili su im pljačka i nasilno otimanje imovine (svim nacionalnostima sem srpske). Ovakvi događaji događali su se tokom 1992. godine.

Načelnik OB 11. K kapetan I kl. Milorad Djukanović u pokušaju suprotstavljanja ovakvoj delatnosti proglašen je od strane podpredsednika vlade za Baranju – Istočnu Slavoniju i Srem kao "izdajnik srpskog naroda".

Dotični podpredsednik Bogić N.[38] zvani "JAJA" iz Vukovara, najveći je protivnik oficira u pomenutoj teritoriji i širi razne glasine o njihovoj nesposobnosti neopredeljenosti i izdaji, a popularno ih naziva "TITOV OTPAD". Od nedavno obavlja dužnost direktora naftne industrije NIK-a, nije nam poznato da li je izabrani ili samozvani direktor. Uglavnom se radi o veoma ekstremnom licu, kriminalcu i ratnom profiteru, a javno zastupa tezu da je NOB[39] 11. K kap. I kl. Djukanović M. "izdajica" i da ga treba likvidirati, a što je iznosio takođe kriminalcu ĆIRIĆ BRANKU zv. "KOCKAR" nastanjenom u Borovu Selu.

Konstataciju podpredsednika vlade o likvidaciji Djukanovića, lično je iznosio pomenuti ĆIRIĆ BRANKO i to vodniku I kl. Radovanović Zoranu iz Zn ŠTO Borovo Selo koji je svedok hapšenja jednog lica hrvatske nacionalnosti a kasnije i njegove likvidacije od strane ĆIRIĆ BRANKA. Vodnik Radovanović o čitavom slučaju pismeno je izvestio nadležnog OB i izneo da mu je Ćirić dao 1000 DM da ga ne izda za pomenutu likvidaciju.

Kap. I k. Djukanović tvrdi ukoliko bi se doznalo da je Radovanović izvestio bilo koga da bi on (Djukanović) i Radovanović za kratko vreme bili likvidirani.

Otežani uslovi za rad OB na teritoriji 11. K poznati su i nadležnim organima GŠ RSK i MO puk. Španoviću,[40] međutim za sada je takva atmosfera u vladi RSK da nismo u mogućnosti preduzeti bilo kakve mere u pogledu stvaranja povoljnijih uslova za rad iz kojih razloga nam je potrebna i vaša pomoć, odnosno informisanje nadležnih organa GŠ Vojske Jugoslavije.

PB/MT

NAČELNIK
potpukovnik
Čedomir Gagić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 229.*



[38] Riječ je o Bogić Stevi.
[39] Načelnik organa bezbjednosti.
[40] Stojan, ministar obrane.

## 12

***1993., siječanj 22.***
***Knin***

***Zamolba Ministarstva odbrane RSK Generalštabu Vojske Jugoslavije za hitnom liječničkom pomoći u obradi ranjenika te sanitetskom materijalu***

---

MINISTARSTVO ODBRANE
Broj: 01-46-1/93
Knin, 22. 01. 1993. g.

H I T N O
NAČELNIKU GENERALŠTABA
VOJSKE JUGOSLAVIJE
Beograd

Stručna pomoć za
obradu ranjenika, zahtev,
dostavlja –

Dana 22.01.1993. godine u jutarnjim časovima ustaške snage otpočele su agresiju na RSK. Da bismo mogli vršiti zbrinjavanje ranjenih i povređenih, molimo vas da nam u Knin hitno uputite sledeće specijaliste:
1. Neurolog
2. Abdominalni hirurg
3. Traumatolog
4. Vaskularni hirurg
5. Torokalni hirurg
6. Anesteziolog sa tehničarom
7. Psihijatar

Također vas molimo da nam dostavite sanitetski materijal.
Vrstu i količinu sanitetskog materijala prema procenama Sanitetske Uprave.

MINISTAR ODBRANE
pukovnik
Stojan Španović, [v.r.]

M.P.[41]

M.P.[42]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 5., kut. 5.*



[41] Okrugli pečat: MO RSK, Knin.
[42] Prijemni pečat centra veze: tajni naziv “Metro”, br. brzojava 5754, grupa 100, hitnost “R”, primljen 22. 1. 1993. u 13,40; obrađen i predan u 13,55.

# 13

***1993., siječanj 22.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o napadu hrvatskih snaga u rajonu Maslenice te poduzetim akcijama u zaustavljanju napredovanja hrvatskih snaga***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA — Primerak br. 1.
Str. pov. broj 30-4
10,00 č 22.01.1993. godine

Redovni borbeni
izveštaj, dostavlja. –

GLAVNI ŠTAB SV RS KRAJINA

SEKCIJE: 1 : 50.000

1. NEPRIJATELJ:

Ustaške snage, nakon višednevne koncentracije i grupisanja snaga na širem prostoru zapadnog dela Ravnih kotara i Starigrad – Paklenice i grebena Velebita, u 07,10 č su izvršile artiljerijski i minobacački napad na Maslenicu.
S artiljerijsko – minobacačkim dejstvima uz upotrebu VBR nastavio je dejstvo po rejonima: Novigrad, Podgradina, Paljuv, Islam Grčki, Islam Latinski, Zeleni Hrast, Kašić, Biljane kosa, Goleš, Zemunik G., Ražaljeva Glava, Smoković i aerodrom Zemunik.
Dejstvo artiljerije je prestalo u 09,30 č sa jednovremenim paljenjem tenkovskih motora u rejonima Raštane i Zelenog Hrasta. U rejonu Zelenog Hrasta je zatim pokrenuo tenkove i poseo polazni položaj (na oko 800 m ispred našeg p/k) uz istovremeno otvaranje vatre iz tenkovskog naoružanja.
U 09,30 čas. ustaše su pokrenule pešadiju koja je zaustavljena na liniji Suhovare – Zeleni Hrast.
U 10,00 časova pokrenuta je tenkovska jedinica iz rejona Šepurine ka Islamu Grčkom.

2. Komanda 7. korpusa je prateći situaciju poduzimala mere na jačanju i narastanju borbene gotovosti uz selektivno pozivanje i mobilizaciju jedinica.
2.1. 4. lbr je u 07,30 č naređena potpuna mobilizacija.
Brigada je sa gotovim snagama i mobilisanim jedinicama posela rejone – zonu odbrane prema PU.[43] Uspešno je zaštićeno ljudstvo i odbijen početni udar.
Brigada je u rejonu južnih padina pl. Velebit razbila ubačenu DTG[44] pri čemu je ubila 3-jicu ustaša.
2.2. 92. mtbr je u 07,30 čas. otpočela sa potpunom mobilizacijom. U 08,00 č je izvršila gotovim i mobilisanim jedinicama posedanje položaja – rejona prema PU.[45]
Uspešno je zaštitila ljudstvo i MTS,[46] odbila početni udar i nastavlja vođenje b/d.[47]

---

[43] Područje uporabe.
[44] Diverzantsko-teroristička grupa.
[45] Plan uporabe.
[46] Materijalno-tehnička sredstva.
[47] Borbeno delovanje.

2.3. 7. mpoap[48] je uz jednovremenu potpunu mobilizaciju izvršio posedanje POP[49] sa 2 poab[50] i nastavlja POB[51] u sadejstvu sa 92. mtbr.
2.4. 2. pbr[52] je mobilisala 1 had[53] 122 mm, 1 b MB[54] 120 mm i 1 tč,[55] u 10,30 č je otpočela mobilizacija još 1 pb.[56]
U toku je posedanje VP[57] artiljerije.
2.5. 75. mtbr je gotovim snagama pojačala obezbeđenje granice, a u toku je mobilizacija mb[58] uz gotovost za upotrebu 1tč.
2.6. 1. lbr[59] je izvršila gotovim snagama ojačanje granice uz jednovremenu mobilizaciju 1. pč.[60]
2.7. 7. map[61] je otpočeo sa mobilizacijom 1 thad[62] 152 mm i 1 tab[63] 130 mm.
2.8. 7. larp PVO[64] je otpočeo mobilizaciju 4 PAT[65] 40 mm i 2 odeljenja S-1M (Igla). Sa gotovim snagama poseda položaje za neposrednu PVO Knina.

3. Odlučio sam: Nastaviti izvođenje obrane prema PU, stvarajući uslove za mobilizaciju pozvanih jedinica i gotovosti za opštu mobilizaciju.
Težište odbrane imati na odbrani tenkoprohodnih pravaca koji izvode u širi reon aerodroma Zemunik i odbrani šireg reona Maslenice. Ostalim snagama pojačati odbranu graničnog pojasa.

4. Sa otpočinjanjem napada izvršena je evakuacija stanovništva iz pograničnog dela nesposobnog za borbu sa prostora Ravnih kotara.
Od vatre artiljerije poginuo 1v/o iz 92. mtbr u s. Podgradina (Milić Zoran, sin Bogdana iz s. Kašić).

5. Molimo angažovanje dela jedinica 15. K za razbijanje i uništenje jače DTG ustaša u rejonu Alana.
Molimo pojačano angažovanje sistema vlasti na zadacima mobilizacije pozvanih jedinica.

za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas
D.[66] Tanjga[v.r.]



[48] Mješoviti protuoklopni artiljerijski puk.
[49] Protuoklopni položaj.
[50] Protuoklopna artiljerijska baterija.
[51] Protuoklopna borba.
[52] Pješadijska brigada.
[53] Haubički artiljerijski divizion.
[54] Baterija minobacača.
[55] Tenkovska četa.
[56] Pješadijski bataljun.
[57] Vatreni položaj.
[58] Mehanizirani bataljun.
[59] Laka brigada.
[60] Pješadijske čete.
[61] Mješoviti artiljerijski puk.
[62] Topničko-haubički artiljerijski divizion.
[63] Topničko artiljerijska baterija.
[64] Laki artiljerijski raketni puk protuzračne obrane.
[65] Protuavionski top.
[66] Dragan.

M.P.[67]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 1.*

## 14

***1993., siječanj 22.***
***Okučani***

***Zapovijed Komande 18. korpusa podređenim postrojbama za stavljanje svih snaga u stanje pune borbene spremnosti te vršenje aktivnosti na provođenju mobilizacije***

---

KOMANDA 18. KORPUSA
ZAPADNA SLAVONIJA
Str. pov. br. 196-4
22.01.1993. godine

Stavljanje gotovih jedinica
u punu b/g i pripreme za
mobilizaciju, naređenje. –

KOMANDI 91. PoB

Dana 22. 01. 1993. godine ustaške snage iz Zadra i Biograda uz artiljerijsku pripremu po reonima Zemunika i Maslenice otpočele su napad na delove teritorije RSK sa verovatnim ciljem zauzimanja svih prostora i nastavak dejstva prema Drnišu i Peruči, tzv. "pink zoni".

U cilju sprečavanja mogućeg iznenađenja i organizacije odbrane u zoni naše odgovornosti,

N A R E D J U J E M

1. Sve gotove snage (granične čete, bat. za intervencije i mešovita četa) odmah staviti u stanje pune b/g.
2. Pojačati i intenzivirati izviđanje, osmatranje i obaveštavanje o neprijatelju na pravcima verovatne upotrebe.
3. Vršiti strogu kontrolu svih nepoznatih lica u zoni odgovornosti, u saradnji sa snagama milicije i obezbediti sve objekte od posebnog značaja (skladišta, KM[68] i dr.).
4. Sa štabovima CZ poduzeti mere i planirati aktivnosti na sklanjanju stanovništva u skloništa i podrume.
5. Odmah poduzeti mere na presaopštavanju RR[69] vojnim obveznicima i formiranju jedinica u slučaju mobilizacije. Maksimalnim naporom učiniti da se ovaj zadatak izvrši do 25.01.1993. godine, a najdalje do 28. januara 1993. godine.
6. Izvršiti sve neophodne pripreme za izvršenje mobilizacije (proveriti pozivarski sistem i imati u pripravnosti kurirsku službu).
7. Sistem veza zadejstvovati odmah sa neprekidnim radom na prijemu.

---

[67] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[68] Komanda mjesta.
[69] Ratnog rasporeda.

8. Pooštriti ukupne mere bezbednosti, discipline i odgovornosti svakog pojedinca u izvršenju zadataka.
9. Sve aktivnosti izvoditi neupadljivo u odnosu na mesno stanovništvo i UNPROFOR.
SP/MM

KOMANDANT
pukovnik
Jovan Čubrić, [v.r.]

M.P.[70]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 44., kut. 40.*

## 15

***1993., siječanj 22.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za obranu na zadarskom, benkovačkom i obrovačkom pravcu te pripravnost postrojbi prema šibenskom i sinjskom pravcu gdje se također očekuju napadi Hrvatske vojske***



REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. broj 30/5
18,00 č 22.01.1993. g.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
VRLO HITNO
ŠIFROVANO
URUČITI ODMAH

Telegram: 4. lbr, 92. mtbr, 2. pbr, 75. mtbr,
1. lbr, 7. map, 7. mpoap, 7. larp PVO

NAREDJENJE Opbr 2

Sekcije: 1:100000 ZADAR, GRAČAC, DRVAR, GLAMOČ, BIOGRAD, ŠIBENIK, SPLIT, SINJ

1. Neprijatelj će verovatno tokom noći izvršiti obezbeđenje dostignute linije dovođenjem dela snaga, vršit će pripreme za produžetak napada, a raspolažemo podacima da će dana 23.1.92. u jutarnjim časovima izvršiti glavni udar u cilju zauzimanja Masleničkog mosta i aerodroma Zemunik. Verovatno će ispoljiti dejstva i na pravcima: Sinj-Vrlika, Šibenik-Drniš i na pravcu skradinskog zaleđa.
U tom cilju izvršio je mobilizaciju 126., 141. (deo snaga), 113. br HV. Prema dosadašnjim saznanjima na zadarsko-benkovačkom pravcu dejstva izvode 112. i 4. gardijska brigada, a na pravcu Starigrad-Obrovac, dejstva izvode Starigradski odred i delovi (1 bataljon) neidentifikovane jedinice iz OZ[71] Gospić.

2. Gotovim i mobilisanim snagama krajnje uporno braniti pravce koji izvode ka Benkovcu i Kninu. Ubrzano nastaviti mobilizaciju i posedanje elemenata borbenog rasporeda prema

[70] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Zapadna Slavonija, Okučani.
[71] Operativne zone.

planu upotrebe, a od mobilisanih jedinica 75. mtbr i 2. pbr stvoriti jaku rezervu jačine 2 bataljona uz jednovremeno stvaranje rezerve u 92. mtbr jačine ojačanog bataljona kojim biti u gotovosti za izvođenje protivnapada.
3. 15. K delom snaga jačine 1 bataljona uspostavlja i ostvaruje čvrsto sadejstvo sa 4. lbr.
Sa jednim vodom topova 130 mm vrši podr.[72] 7. K dejstvujući po reonima Posedarje, Islam Latinski, Podgradina i Novi Grad.
Snagama do 1 bataljona biti u gotovosti za angažovanje na pravcu ka 4. lbr.

4. ODLUČIO SAM: Nastaviti odbranu pravaca sa graničnim jedinicama i gotovim snagama, uporno braniti pravce koji izvode ka Benkovcu i Kninu. Sadašnjim linijama borbenog dodira a po stvaranju uslova, delom snaga izvršiti protivudar na pravcu: Smilčić-Kašić-Islam Latinski s ciljem odseći uklinjene snage neprijatelja na pravcu: Posedarje-Novi Grad, blokirati ih i uništiti a zatim povratiti izgubljene položaje i biti u gotovosti za daljnja dejstva.
Gotovost za odbranu graničnog pojasa odmah.
Gotovost za protivnapad u 06,00 č 23.01.1993. godine.

5. ZADACI JEDINICA:
5.1. 4. lbr nastavlja izvođenje odbrane po planu upotrebe, grupom oruđa za neposredno gađanje, podržava neposrednim gađanjem po reonu Novigrada snage u protivnapadu, za šta ostvariti čvrsto sadejstvo sa komandom 95.[73] mtbr.
5.2. 92. mtbr sa pristiglim ojačanjem iz 75. mtbr i 2. pbr i slobodnim snagama izvršiti blokadu uklinjenih snaga neprijatelja, na dostignutoj liniji uz daljnju krajnje upornu odbranu aerodroma Zemunik i pravaca: Galovac – Škabrnja – D. Biljane, Biograd-Polača-Benkovac i Stankovci-Pristeg-Miranje.
Po stvaranju rezerve izvršiti protivnapad na pravcu: Smilčić – Islam Grčki – Islam Latinski, odseći uklinjene snage neprijatelja, blokirati ga i pristupiti njihovom uništenju.
Biti u gotovosti za prihvat snaga ojačanja iz sastava Korpusa i njihovo angažovanje u protivnapad.
Podržava II KAG[74]-7.
5.3. 2. pbr i dalje uporno braniti granični pojas, a po izvršenju domobilizacije jedinice angažovati po PU.
5.4. 75. mtbr (bez mb,[75] okb[76] i 4. mtb[77]), sa 1/okb po izvršenju mobilizacije posesti odbranu po PU.[78]
Podrška I KAG-7 i KGVBR[79]-7.
5.5. 1. lbr po izvršenoj mobilizaciji posesti zonu odbrane po planu upotrebe.
5.6. 7. map posesti elementa borbenog rasporeda i biti u gotovosti po planu upotrebe.
II-KAG-7 sa VPo[80] vršiti podršku snaga po izvršenju protivnapada dejstvujući po reonima: Novi Grad, Podgradina, Islam Latinski, Posedarje.

[72] Podršku.
[73] Vjerojatno se radi o 92. mtbr jer je ona bila susjedna postrojba 4. lbr.
[74] Korpusna artiljerijska grupa.
[75] Minobacača.
[76] Oklopni bataljun.
[77] Motorizirani bataljun.
[78] Planu uporabe.
[79] Korpusna grupa višecjevnih bacača raketa.
[80] Vatrenih položaja.

Izvršiti posedanje posmatračnica sa kojim vršiti upravljanje i rukovanje vatrom. Zabranjuje se otvaranje neosmatranih vatri.
5.7. 7. mpoap (POOd[81]-7) nastavlja izvođenje POB i neposredno sadejstvuje 92. mtbr.
5.8. 7. larp PVO po izvršenoj mobilizaciji poseda položaje i angažuje se po PU.
5.9. Obezbeđenje borbenih dejstava:
5.9.1. Inžinjerijsko obezbeđenje na nivou brigada odmah formirati PGZ[82] jačine pionirskog voda i izvršiti dodatno zaprečavanje izgradnjom novih MP[83] i pripremu objekata za rušenje.

6. Pozadinsko obezbeđenje vršiti po ranijem naređenju, organizaciji i šemi POb-a.
Zabranjujem samovoljno otvaranje vatre, isto otvarati samo uz nišanjenje (radi uštede).

7. Komandovanje i veze:
Nastaviti pripreme i uređenje NKM.[84]

za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas
D. [85] Tanjga, [v.r.]
M.P.[86]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 16

***1993., siječanj 22.***
***Knin***

***Izvješće Uprave MO Sjeverna Dalmacija Ministarstvu odbrane RSK o tijeku mobilizacije u ratne jedinice u Benkovcu, Obrovcu i Kninu te mobilizaciji građana hrvatske nacionalnosti iz Vrpolja***

---

**REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA**
M I N I S T A R S T V O   O D B R A N E
UPRAVA "**SEVERNA DALMACIJA**"
**K N I N**
Broj Str. pov. 15-8
22.01.1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Knin, 22. 01. 1993. god. 12,00 časova

---

[81] Protuoklopni odred.
[82] Pokretna grupa za zaprečivanje.
[83] Minski prolaz.
[84] Naredno komandno mjesta.
[85] Dragan.
[86] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

Izveštaj o toku mobilizacije,
d o s t a v l j a. –

MINISTARSTVO ODBRANE
/Resor za vojna pitanja/

Dana 22.01.1993. godine zbog pogoršavanja situacije na granice i izvršene agresije ustaških snaga naređena je mobilizacija dela snaga 7. Korpusa.

Uprava "Severna Dalmacija" shodno Naređenju otpočela je u 09,00 časova pozivanje v/o sledećih RJ:

1.- Garnizon Benkovac:
– 92 mtbr
– 75 mpoap

2.- Garnizon Obrovac:
– 4 lbr

3.- Garnizon Knin:
– iz 75 mpoapa: 1 bat 152mm, 1 bat 130mm i 1 bat 122mm
– iz 4 lbr: 1 pč (Otišićka)
– iz larp PVO : lab PVO 40mm i rpat S-1M
– iz 2. pbr: 2 pb

Na osnovu usmenog naređenja Ministra odbrane RSK a po zahtjevu MZ Vrpolje u 75. mtbr pozvani svi građani MZ Vrpolje hrvatske nacionalnosti.
S obzirom da se naređene aktivnosti još uvek odvijaju nismo u mogućnosti da vam odmah dostavimo brojčane podatke, a iste ćemo vam dostaviti u toku dana.

N A P O M E N A:

Naređena opšta mobilizacija u garnizonu Obrovac i Benkovac odvija se uredno, a mobilisano ljudstvo uvodi se odmah u borbu.

Po izveštaju Načelnika odelenja odbrane Benkovac do sada u borbi poginuo je 1 pripadnik Srpske Vojske RSK, dva su ranjena, a 92. mtbr uspešno izvodi odbranu.

Stanica milicije Knin od jutros je počela s privođenjem v/o koji se nisu odazvali na predhodnu mobilizaciju. Do sada je privedeno ukupno 28 v/o.
DB/DS

NAČELNIK
potpukovnik
Duško Babić, [v.r.]

M.P.[87]

NAPOMENA: U 13,00 časova u garnizonu Knin naređena je opšta mobilizacija. Svi k-danti jedinica javili su se u odeljenje odbrane i u toku je priprema za pozivanje v/o.[88]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 554.*



[87] Okrugli pečat: MO RSK, Uprava Zapadna Slavonija, Okučani.
[88] Dopisano rukom.

## 17

***1993., siječanj 22.***
***Knin***

***Zapovijed Ministarstva odbrane RSK upravama MO o proglašenju neposredne ratne opasnosti i zadacima uprava u svezi s tim***

---

M.P.[89] M.P.[90]
Ministarstvo odbrane
RS Krajine
Str. pov. br. 01-48-1
22. 01. 1993. godine
K n i n

Naređenje za proglašenje neposredne ratne opasnosti

Svim upravama MO RS Krajine

U skladu sa odlukom Vlade RS Krajine, da se proglasi neposredna ratna opasnost na celom prostoru RS Krajine, svim upravama i odeljenjima MO

N a r e đ u j e m

Preduzimanje svih mera i postupaka uprave i svih odeljenja, predviđenih za proglas o neposrednoj ratnoj opasnosti. Kod ljudi i naroda, isticati potrebu smirenosti i rada u skladu sa zahtevima komandi, odeljenja i uprave kao i drugih ovlašćenih organa na teritoriji.
Vlada RS Krajine je proglasila ratno stanje na teritoriji Severne Dalmacije. Tim proglasom uprava MO za Severnu Dalmaciju mora da planski obavlja svoje zadatke i obaveze.
Sva MO odeljenja i uprave MO su dužne u redovnim, dnevnim, a po potrebi i vanrednim izveštajima obaveštavati MO SR Krajine u Kninu.
Dnevne izveštaje dostavljati do 18,00 časova svakog dana.

22. 1. 1993. godine
15,30 časova

Ministar odbrane RSK
Stojan Španović

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 19., kut. 1.*



## 18

***1993., siječanj 23.***
***[Benkovac]***

***Prijedlog ciljeva za gađanje "orkanom" Izdvojenog komandnog mjesta Komandi 7. korpusa SVK***

---

[89] Prijemni pečat: MO RSK, Uprava Severna Dalmacija, str. pov. 7/1-93., 22. 1. 1993.
[90] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 392, primljen 2. 1. 1993. u 16,00; predan u 16,30.

Komanda 7. korpusa
IKM
Str. pov. br. 3-3-626
23. 01. 1993. godine

Predlog ciljeva
za dejstvo, dostavlja. –

Komandi 7. korpusa Knin

Za dejstvo "orkanom" predlažemo sledeće ciljeve:

cilj 1 Šepurine
cilj 2 Zadar
cilj 3 Biograd n/m

Pukovnik
Đilas Milan

M.P.[91]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 19

***1993., siječanj 23.***
***Đevrske***

***Izvješće 2. pbr Komandi 7. korpusa SVK o provođenju mobilizacije te situaciji u skradinskom zaleđu***

---

K-da 2. br.
Str. pov. br. bb
Djevrske, 23. 01. 1993. god.

Dnevni operativni izvještaj
dostavlja K-di 7. korpusa

1. Stanje kod nas izvršena mobilizacija brigade.
2. 1. p.b. popunjen 80 posto
3. 2. p.b. popunjen 100 posto
4. 3. p.b. popunjen 95 posto
5. Jedinice podrške zaposele položaje i spremne za otvaranje vatre.
6. Oklopna i protuoklopna oruđa također zaposeli položaje.
7. Brigada spremna da primi početni udar u svojoj zoni odgovornosti.
8.Vrši se i dalje mobilizacija inžinj.[92] čete i dela prištapskih jedinica.

[91] Prijemni pečat centra veze, brzojav br. 1226, primljen 23. 1. 1993. u 24,00.
[92] Inženjerijske.

9. Ispred prednjeg kraja brigade uočene su jače snage neprijatelja. Podržana sa oklopnim sredstvima i to u reonu s. Damjanić i Vel. glava. U reonu s. Bićine također oklopna sredstva i ukopavanje. U s. Dragišići također oklopna sredstva. U s. Stankovci također oklopna sredstva.
10. Pešadijskim jedinicama zaposednuti su svi dominantni visovi prednjeg kraja – otvaranje vatre iz pat-a na pravcu Pešića glava – Cista Mala, te na pravcu kota 159 Morpolače. Pokušaja ubacivanja DTG u zoni brigade nije primećeno.
11. Moral jedinice je na visini.
12. Stanje bezbednosti je zadovoljavajuće.
13. Odlučio sam i dalje vršiti mobilizaciju jedinice, nastaviti sa uređenjem položaja za odbranu naročito u inžinjerijskom smislu.
14. Zahtevi: potrebno nam je 150 ap[93] 7,62 mm. Vršiti dotur namirnica za hranu i određene artikle hrane kao što je kruh. Urednije po zahtjevima k-de brigade.
– dana 24.01.1993. god. potreban je mehaničar za gusjeničare i električar da se javi na km[94]-brigade
Potrebno je 5 kom. RUP-12, TO10 1 kom, PTK-kabel 10 komada, ITM 63 10 kom.
Brojno stanje 1600.

K o m a n d a n t
Major Radić Milorad

M.P.[95]

M.P.[96]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 20

***1993., siječanj 23.***
***Knin***
***Izvješće Obaveštajno-bezbednosnog organa 7. korpusa Glavnom štabu SVK o situaciji na ratištu***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
OBAVEŠTAJNO-BEZBEDNOSNI ORGAN
str. pov. broj 21-9
23. januar 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
Primerak br. _____

**STROGO POV.**
**br. ev. ____**

Dnevni izveštaj,
d o s t a v l j a . –

[93] Automatska puška.
[94] Komandu.
[95] Prijemni pečat: Komanda 7. korpusa, str. pov. br. 30-18, 23. 1. 1993.
[96] Prijemni pečat centra veze, brzojav br. 301, primljen 23. 1. 1993. u 18,00; obrađen u 18,10.

OBAV-BEZB. ORGAN GŠ SV RSK

1. Na pravcu: Seline-Rovanjska neprijatelj je izvršio opšti napad oklopno-mehanizovanim snagama uz prethodnu art.[97] podršku. Za dovođenje snaga koristio je helikoptere i brodove, a za napad na Maslenicu za zaštitu koristio je snage UNPROFOR-a. Komandant snaga UNPROFOR-a general Rob[98] je upozoren da će biti gađane njegove snage zajedno sa ustašama ukoliko im nastave pružati zaštitu.
Linija fronta na ovom delu nije pomerena.
– Na pravcu: Šibenik-Skradin otkriveno je razvođenje neprijateljskih snaga bližem našem p/k,[99] u s. Bićinama otkrivena su tri tenka, a u s. Gaćelezi MB četa.
– Na pravcu: Pakovo Selo – Žitnić otkriveno je dejstvo minobacača sa reona Cigića i Pokrovnika.
– Na pravcu: Muć-Ružić otkriveno je dovođenje svežih snaga jačine bataljona.
– Na pravcu: Sinj-Peruča primećeno je razmeštanje svežih snaga u reonu Vučipolje, Bitelić, Satrić i po dubini Hrvace i Zelovo.

2. Podaci dobiveni elektronskim izviđanjem: u prilogu izveštaja.[100]

3. Iz NC[101] Knin oko 13,30 č pobeglo je 72 mlada vojnika (regruta). Prema prijavi meštana sa želj. stanice Plavno viđeno je 52 regruta kako se kreću pešice u koloni po jedan.
U neformalnom razgovoru meštana sa vojnicima rečeno je da je centar rasformiran i da su se uputili svojim kućama.
Poduzete su mere da se vrate u NC, nakon čega ćemo izvršiti bezbedonosnu procenu slučaja, u cilju otkrivanja inicijatora i kolovođa napuštanja kasarne i predložiti preduzimanje disciplinskih i krivičnih mera.

po NAČELNIKa:
major
Marko Zelić,
[………, v.r.][102]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 21

***[1993., siječanj 24.***
***Vukovar]***

***Priopćenje Sekretarijata za informiranje i regionalnu suradnju SO Slavonija, Baranja i Zapadni Srem o obilasku i posjeti zapovjednika novosadskog korpusa Vojske Jugoslavije postrojbama SVK u Baranji***

---

[97] Artiljerijsku.
[98] Arap.
[99] Prednjem kraju.
[100] Prilog nije pronađen uz izvornik.
[101] Nastavni centar.
[102] Potpis nečitak.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA

SRPSKA OBLAST SLAVONIJA,
BARANJA I ZAPADNI SREM
OBLASNI SEKRETARIJAT ZA
INFORMISANJE I REGIONALNU
SARADNJU

S A O P Š T E N J E

Danas 24. 01. 1993. g. u poslepodnevnim časovima pomoćnik ministra odbrane RSK Milan Milanović zajedno sa generalom Andrijom Biorčevićem – komandantom novosadskog korpusa obišao je Baranju i borce koji se nalaze na prvim linijama. Situacija u Baranji je izuzetno stabilna, mobilizacija je uspela a može se reći da je odaziv boraca više nego odličan. Među braniocima Baranje moral je više nego doličan, na visokom nivou, a svi od njih su spremni efikasno odgovoriti na mogući napad hrvatskih snaga.
I pored mnogih dezinformacija koje plasira hrvatski radio o napuštanju linija odbrane naših boraca, neodazivanju mobilizaciji i mnogih drugih već poznatih laži kako bi svojim borcima podigli moral, možemo im poručiti rekao je Milanović da smo spremniji nego ikada u odbrani svoje REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE.

SEKRETARIJAZ ZA INFORMISANJE
PRES CENTAR SO SBZS ; VUKOVAR
M.P.[103] Dragan Klajić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*Hrvatski informativni centar, A-046-008.*

**22**

***1993., siječanj 24.***
***Vukovar***

***Izvješće Organa bezbednosti 11. korpusa Glavnom štabu SVK o odazivu vojnih obveznika na mobilizaciju u Iloku te teroru pripadnika radikala i "crvenih beretki" prema pripadnicima nesrpske i srpske nacionalnosti***

---

Komanda slavonsko-baranjskog korpusa
Organ bezbednosti
Strogo pov.br. 34-160
24. 01. 1993. godine
vukovar

**STROGO POV**
**br. ev.________**

gs srpske vojske krajine knin
– na ličnost načelnika ob Gagić Čedomira i puk. Miloša Krnjete

Izveštaj o odazivu v/o u Iloku,
Indikativna bezbednosna saznanja u vezi s tim. –

[103] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informiranje i regionalnu suradnju, Vukovar.

Planom angažovanja pripadnika TO Ilok predviđeno je pozivanje 565 v/o. Na poziv se je odazvalo 412 lica od ukupnog broja pozvanih. Po nacionalnoj strukturi stanje je sledeće:
– srbi pozvano 478 odazvalo se 381 lice
– hrvati pozvano 24 odazvalo se 20 lica
– slovaci pozvano 23 odazvalo se 27 lica [vjerojatno 11]
U toku praćenja poziva i odaziva v/o ovaj OB[104] je utvrdio sledeće:
Pozivu sa srpske strane nisu se odazvala lica uglavnom iz zapadne slavonije, a kao uzrok se pominje to što je komandant TO[105] u Iloku kao Uskoković,[106] lice iz Zapadne Slavonije, te još uvek neprovereno sumnja da obaveštava svoje zemljake o momentu i vremenu pozivanja, a što ćemo ubrzo proveriti.
Što se tiče lica slovačke nacionalnosti, njihov odaziv se veže uz našu konstataciju da ih je neko pre uručenja poziva obavestio o vojnoj obavezi, tako da su u vreme uručenja poziva bili odsutni od svojih kuća, a i danas se ne nalaze kod kuće, ovaj slučaj se izučava i radi se na utvrđivanju lica koje je dojavilo. Treba imati u vidu da su i sredstva informisanja dala [podatke] za takvu aktivnost. U sastavu jedinica prostorne strukture (interventni i zaštitni vod) angažovani su pripadnici "crvenih beretki", lica sa područja Iloka, oni nisu niti pozvani niti su hteli dobrovoljno otići na prvu borbenu liniju. Komandant ovih snaga u Iloku je lice n.n. zvano "Ra[..]"[107] star oko 25 godina. U toku 25. 01. 1993. godine izvršićemo potrebna proveravanja.
U gradu Iloku vlast preuzimaju radikali. Nedavno je iz preduzeća "Razvitak" i "Iteks" otkaz dobilo oko 30 radnika slovačke i hrvatske nacionalnosti, a kao razlog se pominje potreba za stambenim prostorom.
Pripadnici SRS[108] su lica koja imaju žene hrvatske nacionalnosti. Kao posebno uticajno lice u SRS u Iloku označen je Vračarić Zdravko iza kojeg navodno stoji Mihalj Kertes i SDB.[109] Srbije. Ovo lice se bavi mnogim nedopuštenim radnjama, a SDB Srbije ga obezbeđuje telohraniteljima pripadnicima "crvenih beretki".
U razgovoru sa komandirom SM Ilok došli smo do informacija do pripradnici "crvenih beretki" u Iloku ne podležu nikakvim pravnim normama te da svoje potrebe rešavaju na "hajdučki" način. Za svoje potrebe isteruju i neke Srbe iz kuća, jer oni moraju biti zadovoljeni u svakom pogledu.
O novijim saznanjima naknadno ćemo vas obavestiti.

načelnik bezbednosti
kapetan 1. klase
Milorad Đukanović

M.P.[110]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 43., kut. 1.*



---

[104] Organ bezbednosti.
[105] Teritorijalne obrane.
[106] Milenko.
[107] Nečitko u izvorniku.
[108] Srpska radikalna stranka.
[109] Služba državne bezbednosti.
[110] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 481, primljen 25. 1. 1993. u 01,30; predan u 02,35.

# 23

***1993., siječanj 25.***
***Burevača***
***Izvješće 4. lbr Komandi 7. korpusa SVK o borbama s hrvatskim snagama na području Obrovca***

---

KOMANDA 4. LBr
Str. pov. 40-1
25. 01. 1993. godine
Burevača

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

KOMANDI 7. KORPUSA

REDOVAN BORBENI IZVEŠTAJ
Karta 1:50000 list, Zadar 2 i 4; Gračac 1 i 3

1. Neprijatelj je uz jaku artiljerijsku i tenkovsku podršku produžio napad u 11.00 časova angažujući snage u zahvatu komunikacije Jasenice – T60 Muškovci, a deo snaga je pokušao angažovati uz obalu pravcem: s. Maslenica – Rt Rijaka uz Zrmanju do Obrovca. Uz podršku tenkova uspeo je izbiti na liniju: Visoka glava (tt. 243) – s. Maruna – Pariževačka glava (tt. 151). Ostvarivo je vatre iz art. oruđa po rejonu Založnica (Procipina, V. Bobija, Tvornica glinice, Karin, Ušće). Usled dejstva artiljerije povukao se na liniju Kita (tt. 262) – Šarlići – Zelenkovac (k 180). U toku borbe uništen mu je jedan tenk, a ima ranjenih i poginulih.

2. Brigada je u toku noći 24/25.01.1993. posela deo položaja na liniji Procipina (sev. 1 km) raskrsnice puteva. Usled velikog rasula u jedinicama uspeli smo zadržati pomenutu liniju. Formirali smo jedinice i pokušali ojačati prednji kraj. Upad ustaša u Obrovac je zaustavljen.
Gubitaka u ljudstvu nije bilo. Imamo mnogo problema zbog nedostatka sredstava veze, te podatke prikupljamo vrlo sporo. Deo ojačanja nismo mogli upotrebiti zbog toga što nemamo sredstava veze.

3. Odlučio sam formirati jedinice, zaposesti dostignutu liniju i organizovati odsudnu odbranu grupišući glavne snage u zahvatu puta Jasenice – Glinica a pomoćne u zahvatu južnih padina Velebita, a po stvaranju uslova krenuti u p/n[111] grupišući veći deo snaga i sredstava na pravcu: V. Bobija – Kita (tt. 262), a pomoćne u zahvatu puta.

4. Zahtevi: Ojačanje sredstvima veze i suvom hranom.

KOMANDANT
major
Dopuđ Jovan

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*

[111] Protunapad.

## 24

***1993., siječanj 25.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa SVK Glavnom štabu SVK da su hrvatske snage na pravcu Zadar – Benkovac prešle u obranu, a napadne aktivnosti vrše na južnim padinama Velebita prema Obrovcu, o očekivanom napadu prema Peruči i Drnišu te planovima uporabe vlastitih snaga***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
SEVERNA DALMACIJA
Str. pov. broj 30-40
25. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
KURIROM
VRLO HITNO
URUČITI ODMAH
Primerak br. 1

Redovni borbeni
izveštaj, dostavlja. –



GLAVNI ŠTAB SV RS KRAJINA
– Operativnom centru –

1. Neprijatelj je na dostignutoj liniji na pravcu Zadar – Benkovac prešao u odbranu (s. Goleš – G. Zemunik – tt 141 – tt 192 – s. Kašić – s. Paljuv – isklj. Novigrad), a na pravcima Maslenica – Jasenice i Rovanjska – Jasenice osloncem na južne padine pl. Velebit uz uvođenje OMJ[112] produžio napad, izbio na liniju: Skolička Draga – Jasenice – Kita (tt 262) – Starčevića gl. – Zubac. Na ostalim pravcima dovlačio je i vršio grupisanje, utvrđivanje i pripremu snaga za izvršenje napada.
Cenimo da će u jutarnjim časovima 26. 01. 1993. godine otpočeti napad u cilju zauzimanja širih rejona brane Peruča, Drniša i Oklaja.

2. Jedinice korpusa sa ojačanjima uspele su zaustaviti neprijatelja na pomenutim linijama na kojima vrši konsolidaciju odbrane.
2.1. 4. lbr je u popodnevim časovima uspostavila odbranu na liniji Tulove Grede – V. Bobija – Visoka gl. – Rupine – Buzilovac – Zeleninovac.
Brigada je u toku dana pojačana sa 2 tenka M-84, 1 POLO[113] 9p122 i podržana vatrom II KAG-7, VBR i protivoklopnim He.
Čine se napori za stabilizaciju morala, koji je poljuljan kod jednog broja boraca.
K-da brigade je nakon uništenja KM posela NKM.
2.2. 92. mtbr je sa ojačanjima i uz podršku uspela zaustaviti neprijatelja i organizovati odbranu na liniji: Novigrad – Požar – Barobe – Torine – Pozderi – G. Zemunik – Ražovljeva gl. – i dalje duž granice RSK.
U sastav brigade u 16,00 čas. ušla je ojačana tč[114] M-84 i BVP[115] M-80.

---

112 Oklopno-mehanizirana jedinica.
113 Protuoklopno lansirno oruđe.
114 Tenkovska četa.
115 Borbeno vozilo pješaštva.

2.3. 2. pbr bez značajnijih odstupanja u odnosu na prethodni izveštaj.[116]
2.5. 4. lbr sa 2 pč intenzivno vrši pripremu za dogradnju sistema odbrane.
Na potpunu organizaciju odbrane utiče nedosledno ponašanje snaga UNPROFOR-a, koje su prvo posele širi reon HE Peruča sa 2 čete a zatim u toku dana sukcesivno izvlačila snage, ostavljajući odbranu brane na 2 manje jedinice, koje strogo kontrolišu i sprečavaju naše aktivnosti na tom prostoru.
2.6. Jedinice podrške i ARJ PVO[117] su u svojim reonima i položajima vrše podršku i zaštitu snaga korpusa.
3. Odlučio sam, uz uvođenje svežih snaga, konsolidovati i učvrstiti odbranu na širim prostorima Obrovca i Ravnih kotara uz intenziviranje radova i postupaka na dogradnji odbrane jedinica na širim prostorima Skradinskog zaleđa, Benkovca, Drniša i He Peruča. Aktivnim dejstvima popraviti taktički položaj 4. lbr i 92. mtbr stvarajući oslonac za protivudar.
Zahtevi:
4. Molimo popunu sa minama za MB-120 mm, municijom za oruđa 105 mm, tenkove M-84, baterijskim uloščima R-20 (što smatramo prioritetnim uz ostala tražena MTS).

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]
M.P.[118]



*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 25

***1993., siječanj 25.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa podređenim postrojbama za organizaciju obrane na pravcima Zadar – Benkovac i Zadar – Obrovac***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. broj 30-43
25. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
VRLO HITNO

Sredjivanje operativnog položaja,
naredjenje. –

KOMANDI ___________________

a) Neprijatelj neće odustati od planirane operacije. Očekivati je da sredi operativni raspored, dovede i pregrupiše snage i završi 1. etapu operacije, tj. ovladjivanje linijom D. Karin – D. Vikići uključujući Obrovac.

116 Vidi: Dok. br. 19.
117 Artiljerijsko raketna jedinica protuzračne obrane.
118 Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

Očekivati je da će izvršiti napad na Drniš i HE Peruču, u cilju ovladjivanja tim objektima. Na Miljevačkom platou pojačao je snage, a na Sinjsko-vrličkom pravcu, pored 126. br. ZNG, dovodi snage ekvivalenta jedne brigade.
b) U cilju stabilizovanja odbrane, te stvaranja uslova za p/n,

**N A R E Đ U J E M**

1.- Na pravcu Zadar – Benkovac i Zadar – Obrovac, organizovati odbranu koju ešalonirati po dubini.
2.- Izvršiti smenu zamorenog ljudstva, koje izvući u dubinu i odmoriti.
3.- Otpočeti sa fortifikacijskim utvrdjivanjem i zaprečavanjem, zašto angažovati formacije inžinjerijske jedinice i raspoložive specijalizovane jedinice. Mobilizaciju tih jedinica obezbediti preko MO za Sjevernu Dalmaciju.
4.- Na svim nivoima komandovanja razradite i vodite borbena dokumenta, posebno odluke, radne karte, planove veza i dokumenta KZ.[119]
5.- Obezbedite KM i medjuprostore, a posebno pravce koji sa planine Velebita, Dinare, Moseća i Svilaje izvode ka borbenim rasporedima jedinica Korpusa.
6.- Sa jedinicama vojne policije, kroz formiranje punktova i patrola, obezbedite kontrolu jedinica, posebno pripadnika korpusa.
7.- Pratite postupke UNPROFOR-a i sprečite oružane i druge oblike sukoba sa istima.
8.- Problem izbjeglica dajte u nadležnost civilne vlasti, a preko snaga UNPROFOR-a obezbedite izvlačenje tela poginulih pripadnika korpusa i mesnog stanovništva.
9.- Dostavite predlog za aktivna dejstva, u cilju povratka PZT.[120]
10.- Poboljšajte PoOB i obezbedite racionalni utrošak municije.
11.- Uz operativni izveštaj, dostavite u prilogu podatke o poginulim, ranjenim i nestalim pripadnicima sa generalijama i pripadnosti jedinici.
12.- Redovno dostavljajte operativne izveštaje, svakodnevno do 17,00 časova sa stanjem u 16,00 i vanredne po potrebi.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[121]

Dostaviti:
telegramom: 92. mtbr, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, 7. mpoap
aktom: 75. mtbr, 7. map, 7. larp PVO

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



[119] Kriptozaštite.
[120] Privremeno zauzeti teritorij.
[121] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

## 26

***1993., siječanj 26.***
***Knin***

***Izvješće Obavještajnog organa Glavnog štaba SVK Obavještajnoj upravi Generalštaba Vojske Jugoslavije o tome da su hrvatske snage u 4 dana uspjele zauzeti zračnu luku Zemunik i Maslenicu, komunikaciju Zadar – Maslenica i proširiti zauzeti prostor prema Obrovcu, te o vlastitim saznanjima o ciljevima hrvatskih snaga i situaciji na drugim ratištima***

---

GŠ SRPSKE VOJSKE RSK M.P.[122]
OBAVEŠTAJNI ORGAN
Str. pov. br. 21-24
Dana 26. 01. 1993. godine

Obaveštajni podaci. –

– Obaveštajnoj upravi GŠ VJ (na znanje)
– Komandi 15., 21., 39., 18. i 11. K

1. Neprijatelj je tokom 4 dana b/d uspeo zauzeti aerodrom Zemunik i Maslenicu te deblokirati komunikaciju Zadar-Maslenica i proširiti uspeh ka Obrovcu.
Raspolažemo podacima da će danas ili sutra uslediti b/d u cilju zauzimanja Drniša, a oko Peruče situacija se komplikuje pošto je brana minirana ali su snage za intervenciju iz Sinja noćas izišle na p/p.[123]
Uočeno je iseljavanje civila iz Pokupskog i pokreti snaga kod Karlovca, te grupisanje ustaša kod Osijeka i Vinkovaca.
Očekivati je danas pregrupisavanje snaga od Zadra ka Šibeniku i početak napada prema Drnišu. Neki podaci ukazuju da će se nakon zauzimanja Drniša dejstva preneti u Zapadnu Slavoniju u cilju deblokiranja autoputa.

2. Snage UN u dosadašnjim dejstvima u medjusobnim razgovorima preko radio sredstava i posmatranjem dogadjaja praktično su pružale informacije neprijateljskoj strani, što sprečite u vašim zonama ako se b/d budu izvodila.

3. Intenzivno prikupljajte podatke o aktivnostima neprijatelja u vašim zonama. Za sada neprijatelj dozirano primenjuje vojnu silu po objektima napada te ne napada na širokom frontu i ka objektima sa širih prostora dovodi snage i grupiše u cilju sigurnog uspeha.

4. Naše snage uporno se brane ali osnovni problemi su u nepostojanju rezervi jačih snaga za ofanzivna dejstva na izabranom pravcu te smo prinudjeni samo da manevrom neznatnih snaga sprečavamo dublje prodore.

5. Molim obaveštajnu upravu ako raspolaže podacima o ciljevima ove agresije da nam dostavite podatke.

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*



---

[122] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 425, primljen 26. 1. 1993. u 09,35; predan u 12,10.
[123] Polazne položaje.

## 27

***1993., siječanj 26.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK korpusima SVK o ponašanju zaštitnih snaga UN-a i mirovnih promatrača u napadnoj akciji Hrvatske vojske na području Maslenice***

---

Republika Srpska Krajina
Glavni štab Srpske Vojske M.P.[124]
Str. pov. br. 38-62
Dana 26. 01. 1993. godine

Ponašanje snaga
UN i EZ. –

Komandi 15., 21., 39., 18., 11. k

1. Radio-prislušnom službom pouzdano smo utvrdili da punktovi UN, EZ i CIVPOL radio-sredstvima javljaju o pokretima naših jedinica, a predstavnici u Kistanju su dobili uputstvo (CIVPOL) da objasne Srbima da Hrvati vrše povratak svojih teritorija "pink zona"[125] te da neće dirati Srbe u njihovim mestima.
2. Ukoliko dodjete do podataka o ovakvima aktivnostima kao u zoni 7. K poduzmite mere da se potpuno blokira kretanje ovih struktura u zoni vaših korpusa.
Odmah zabranite prolaske svima kroz punktove ka neprijateljskoj strani.

Komandant
general-major
Mile Novaković

M.P.[126]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR,26., kut. 11.*



[124] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 427, primljen 26. 1. 1993. u 13,30; predan u 14,00.
[125] "Ružičaste zone", dijelovi okupiranog teritorija RH koji nisu ušli u UNPA zone, predviđene planom Cyrusa Vancea, koji su dolaskom UNPROFOR-a trebali odmah biti vraćeni pod puni suverenitet RH. Kako pobunjeni Srbi nisu htjeli vojno napustiti taj teritorij, UN je, uz pristanak hrvatskog vodstva na kompromis radi mira, iako na štetu Hrvatske, ustanovio te zone u sektorima Zapad, Sjever i Jug, uz obvezu da će ih "čim prije" vratiti u ustavnopravni poredak RH. Popis područja u tzv. "ružičastim zonama" opširnije vidi u: Božidar Javorović, *Velikosrpska najezda i obrana Hrvatske*, Defimi s.p.o., Zagreb 1995., str. 327.
[126] Prijemni pečat: RSK ZŠ TO Zapadna Slavonija, str. pov. br. 176-15, 26. 1. 1993.

# 28

***1993., siječanj 26.***
***[Drniš]***

***Zapovijed Komande 75. mtbr da se sve borbeno sposobne osobe jave najbližim jedinicama, a radno sposobni za radove na utvrđivanju položaja, zaklona i skloništa te za uvođenje policijskog sata i seoskih straža u svim mjesnim zajednicama u zoni odgovornosti brigade***

---

KOMANDA 75. MTBR
pov. br. 32-3
26. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

Naređenje o pravilima ponašanja u zoni odgovornosti 75. brigade

K-di Arhiva

Na osnovu proglašenja ratnog stanja u RS Krajini i opštoj mobilizaciji svih raspoloživih snaga i sredstava za odbranu RS Krajine u zoni odgovornosti 75. mtbr:

N A R E Đ U J E M:

1. Svi borbeno sposobni ljudi koji nisu dobili poziv za mobilizaciju a nalaze se u zoni odgovornosti 75. mtbr obavezni su da se sami prijave najbližoj jedinici i uključe se u redove naše jedinice.
2. Sve strukture vlasti i naoružane jedinice u zoni odgovornosti 75. mtbr podčinjavaju se Komandi 75. mtbr i uključuju u sistem odbrane najbliže jedinice 75. mtbr.
3. Sve sposobno stanovništvo za rad uključiti u najbližu jedinicu radi uređenja položaja i zaklona i skloništa.
4. Zabranjuju kretanje stanovništva kroz elemente borbenog rasporeda jedinica.
5. Zabranjujem kretanje motornih vozila u zoni odgovornosti 75. mtbr koja nisu registrovana i nemaju uredne dokumentacije. Sva takva motorna vozila biti će oduzeta.
6. Sve mjesne zajednice /sela, naselja/ obavezne su da organizuju seoske straže noću, a osmatranje danju i zaštite svoja naselja od upada diverzantsko-terorističkih grupa i da uspostave koordinaciju sa najbližom jedinicom.
7. Uvodi se policijski čas koji počinje od 18,00 do 06,00 časova.
8. Za sprovođenje ovog naređenja odgovorni su K-danti, K-diri jedinica, organi vojne policije i organi vlasti na teritoriji.
9. Za nesprovođenje ovog naređenja protiv prekršioca primjenjivat će se zakoni koji važe u ratnim uslovima uključujući i smrtnu kaznu.
10. Sa ovom naredbom upoznati svo ljudstvo u zoni odgovornosti 75. mtbr.

K O M A N D A N T
potpukovnik
Dragan Harambašić, [v.r.]

M.P.[127]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 28.*

[127] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Knin.

## 29

***1993., siječanj 26.***
***Okučani***

***Izvješće SUP-a Okučani Upravi javne bezbednosti MUP-a RSK o sastanku s generalom Talićem u svezi vojne pomoći Vojske Republike Srpske u slučaju borbenih aktivnosti u zapadnoj Slavoniji***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA ŠIFRIRANO
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA OKUČANI
Broj: 08-05/ str. pov. 1-11/1-93
Okučani, 26. 01. 1993. godine

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
– UPRAVI JAVNE BEZBEDNOSTI –
K N I N

PREDMET: IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA
ZA DAN 25. 01. 1993. GODINE

Dana 25. 01. 1993. godine zajedno sa pukovnikom Čubrić Jovanom komandantom 18. korpusa i predsjednikom opštine Duškom Vitezom na našu inicijativu održan je sastanak sa general podpukovnikom Momirom Talićem.[128]

Tema razgovora bila je pomoć u slučaju borbenih dejstava u prostoru oblasti. Sastanak je protekao po našoj ocjeni uspješno jer su neke dileme raščišćene i smatramo da ćemo pravovremeno ako bude potrebno dobiti adekvatnu pomoć.

Stanje u oblasti redovito, nema incidenata.

POMOĆNIK MINISTRA
Žarković Krsta

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2451.*

## 30

***1993., siječanj 27.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK za pripremu protunapada na hrvatske snage prema Islamu Grčkom, Pirovcu, Skradinu i Peruči te zadacima jedinica u svezi s planom "Čelik"***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 40-111
27. 01. 1993. godine

[128] Zapovjednik 1. krajiškog korpusa VRS.

KOMANDI ________________

NAREDJENJE ZA DALJNJA DEJSTVA
Opbr 1 “ČELIK”

Sekcije: 1:100.000 Zadar, Gračac, Drvar, Glamoč, Biograd,
Šibenik, Split i Sinj

1. U agresiji OS R Hrvatske ispoljena su sledeća dejstva:
U zoni dejstva 7. K ostvario je uspeh taktičkog značenja, zauzimajući širi rajon aerodroma Zemunik, Maslenički Most i Novigrad i usled snažnog otpora i aktivnih dejstava, pretrpljenih gubitaka, istrošenih rezervi i gubljenja morala, prešao je u odbranu.
Na pravcima Sinj – Peruča, ka Drnišu, Kistanjama i Benkovcu izvodi provokativna dejstva. Verovatni cilj ovih dejstava je da učvrsti dostignutu liniju i ponudi primirje.
U zoni 15. K uporno brani južne visove Velebita, u cilju održanja šireg rejona Masleničkog Mosta.
Avijaciju je upotrebljavao za izvidjanje i snabdevanje u zoni 7. i 15. K, a u zoni 7. K samo je izvidjao.
Za podršku snaga u širem rejonu Novigradskog mora upotrebljavao je dve raketne topovnjače, a za pothranjivanje fronta u S. Dalmaciji upotrebljava pomorske transportne snage.
Do sada je ubacivao DTG na južni deo Velebita.

2. 7. Korpus izvršiti p/n na pravcu Smilčić – Kašić – Islam Grčki. Po izbijanju na liniju Paljuv – Podgradina, posedanjem art. osmatračnica i orudja za neposredno gadjanje sadejstvovati snagama koje izvode p/n na pravcu Obrovac – Marune – Jasenica – Rovanjska.
Na Kistanjskom pravcu biti u gotovosti za p/n ka Pirovcu i Skradinu.
Na Cetinskom pravcu u gotovosti za ovladjivanje i čvrsto držanje brane Peruća i zaštite bokova sa pravca Svilaje i Dinare.
Na Drniškom pravcu biti u gotovosti za sadejstvo sa snagama koje dejstvuju na Kistanjskom pravcu.
Sve jedinice 7. K biti u gotovosti za sprečavanje diverzantskih snaga u zoni odgovornosti 7. K.

3. Susedi
3.1. 15. K nastavlja izvršenje dobijenih zadataka i neposredno sadejstvuje sa snagama 7. K.
3.2. 2. KKRS[129] nastavlja izvodjenje b/d po prvobitno dobijenom zadatku.
3.3. Grupa PO[130] helikoptera vrši poduku jedinica 7. K.

4. Odlučio sam u sadejstvu sa susedima, uz podršku art. i borbenih helikoptera nastaviti izvodjenje protivnapada na pravcima: Obrovac – Jasenice – Maslenica – Rovanjska i Benkovac – Poličnik, ostalim snagama, odsudnom odbranom i aktivnim dejstvima, sprečiti dalju agresiju OS Hrvatske i zaposedanje i najmanjeg dela RSK.



[129] Krajiški korpus Republike Srpske.
[130] Protuoklopni.

Biti u gotovosti za izvršenje napada na pravcima koji izvode ka širim reonima Pirovca i Skradina, a snagama na pravcu Sinj – Vrlika – Knin, ovladati i čvrsto držati branu Peruća, uz jednovremeno obezbedjenje i zaštite bokova na pravcu koji sa severnih padina Svilaje i južnih padina Dinare izvode ka zoni odgovornosti brigade. Snagama na pravcu Drniš – Knin biti u gotovosti za sadejstvo sa snagama koje dejstvuju na Kistanjskom pravcu.

5. Zadaci jedinicama:
5.1. 4. lbr nakon izvršene popune i stabilizacije fronta u sadejstvu sa snagama 15. K preći u napad na pravcu Obrovac – Jasenica – Maslenica – Rovanjska.
5.2. 92. mtbr u sadejstvu sa POOd-7[131] nastavlja izvodjenje b/d po prethodnoj odluci izvodeći delom snaga protivnapad na pravcima: Smiljčić – Kašić – Islam Grčki, a po izbijanju na liniju Paljuv – Podgradina posesti art. osmatračnice orudja za neposredno gadjanje, sadejstvovati sa snagama koje dejstvuju na pravcu Obrovac – Jasenice – Maslenica – Rovanjska. Podrška po prethodnoj odluci.
5.3. 2. pbr delom snaga odsudnom odbranom brani pravac koji iz šireg rejona Vrane i Stankovaca i Skradinskog zaledja izvode u zonu odgovornosti brigade. Glavnim snagama biti u gotovosti za napad na pravcima: Kistanje – Pirovac i Bratiškovci – Skradin. U bližem zadatku izbiti na liniju Velika Gradina – Velim i Pešića Glavica sa koje odbiti eventualni protivnapad, uvesti rezervu i produžiti napad i u sledećem zadatku što pre izbiti u šire rejone Pirovac – Skradin, i staviti pod kontrolu Jadransku magistralu.
Na dostignutim linijama preći u odbranu. Podržava KGVBR[132] i grupe naoružanih POHe.[133]
5.4. 75. mtbr odsudno braniti pravac Drniš – Knin, a delom snaga sadejstvovati 2. pbr i 1. lbr.
5.5. 1. lbr sa snagama ojačanja ovladati i čvrsto držati branu Peruća, a zatim izvodi odbranu po PU.[134]
Podržava KGVBR, orkan i POHe.

6. Preduzeti sve mere borbenog obezbedjenja sa težištem na protivdiverzantskoj i protivterorističkoj borbi.

7. Redovne borbene izveštaje dostavljati do 17 časova sa stanjem u 16 časova, a vanredne po potrebi. U izveštajima davati podatke o poginulim i ranjenim.

za K O M A N D A N T
pukovnik
Milan Đilas
I.[135] Mijatov, [v.r.]

M.P.[136]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



131 Protuoklopni odred.
132 Korpusna grupa višecjevnih bacača raketa.
133 Protuoklopni helikopter.
134 Planu uporabe.
135 Ivan.
136 Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

# 31

***1993., siječanj 27.***
***Knin***

***Borbeno izvješće Komande 7. korpusa SVK Glavnom štabu SVK o uspjesima u protunapadu na hrvatske snage na području Škabrnje i Zemunika***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-101
27. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni borbeni
izveštaj. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– Operativni centar –

1. Neprijatelj je zbog pretrpljenih gubitaka i poljuljanog morala i snažne i uporne odbrane i rešenosti komandi i jedinica 7. K za odlučan obračun sa ustašama na slamanju agresije i izbacivanja istoga sa prostora RSK prinudjen da predje u odbranu na dostignutoj liniji: Mala Bobija – Visoka Glava – s. Maruna – Pridraga – Kašić – isključno Gornji Zemunik – Ražovljeva Glava – Škabrnja – i dalje duž državne granice RSK.
U toku dana nije preduzimao aktivna dejstva osim manjih ispada, verovatno pokušavajući da ispravi borbeni poredak i poboljša taktički položaj, a na pravcima Šibenik – Drniš i Sinj – Vrlika u više navrata je vršio provokacije otvarajući vatru artiljerijom i minobacačima.

2. Komande i jedinice 7. K uspele su zadržati ustaše (na pomenutoj liniji), i nakon stvorenih uslova za izvodjenje aktivnih dejstava prešle u protivnapad na pravcima s. Smilčić – Novigrad, s. Smilčić – Islam Grčki i s. Biljanje Donje – Škabrnja, gde su uz snažnu art. podršku razbile neprijatelja na pravcima protivnapada, povratile deo izgubljenih položaja i do 17,00 č dana 27.01. izbile na linije: s. Klapani – s. Perići – s. Barabe – Pozderi – Zemunik Gornji – Rožovljeva Glava i dalje bez pomeranja linije fronta.
2.1. 4. lbr u sadejstvu sa snagama 15. K i 92. mtbr ispoljila je aktivna dejstva, povratila deo izgubljenog položaja i objekata, stabilizovala front i podigla poljuljani moral boraca.
Brigada je u gotovosti da nakon popune sa ljudstvom i MTS i uz vatrenu podršku predje u protivnapad.
2.2. 92. mtbr je ispoljila aktivna dejstva na pravcima s. Smilčić – Novigrad, s. Smilčić – Islam Grčki i s. Biljane Donje – Škabrnja, i u popodnevnim časovima uspela je izbiti na liniju: s. Klapani – s. Perići – s. Barabe – s. Pozdri, a na pravcu s. Donje Biljane – Škabrnja uspela je povratiti Ražovljevu Glavu na kojoj su povraćena dva POT-100 MT-12.[137]
U b/d uništeno je pet neprijateljskih tenkova.
Brigada je u toku izvodjenja napada imala 3 poginula i nekoliko ranjenih (broj ranjenih nije utvrdjen).
2.3. 2. pbr, 75. mtbr i 1. lbr nastavile su dogradnju i organizaciju odbrane i prikupljanja podataka o neprijatelju.
Artiljerijske jedinice 2. pbr i 75. mtbr su u par navrata uzvratile vatru sa ciljem neutralisanja art. grupa neprijatelja.

---

[137] Protuoklopni top 100 mm M-12.

1. lbr je u 21,00 č razbila ubačenu DTG ustaša u rejonu Zrnac pri čemu je jedan ranjen i zarobljen i jedan nestao.

3. Predlog odluke prema direktivi za daljnja dejstva Komandanta GŠ SV RSK op. br. 1. "ČELIK", sledi.

4. Zahtjevi koji nisu realizovani
Municija
– Art. mun. za top T-12 100 mm kumulat. .................. 20 kom.
– Art. mun. 122 mm.......................................... 100 kom.
– Art. mun. za top T-12 100 mm TF ...................... 300 kom.
– Art. mun. za H-105 mm .................................. 460 kom.
– Art. mun. 130 mm.......................................... 100 kom.
Veza
– Radiouredjaj 2/2 K .......................................... 9 kom.
– RUP-33 ............................................................ 28 kom.
– Telefon M-63 ...................................................... 5 kom.
– Kalem PTK-56..................................................... 30 kom.
– Motalica ML-1...................................................... 2 kom.
– RUP-12 ............................................................... 3 kom.
– Motorola ............................................................ 30 kom.
Naoružanje
– Puška AP 7,62 mm .............................................. 9 kom.
– Nišanske sprave za H-105 mm................................ 2 kom.
– Dvogled ............................................................. 20 kom.
Akumulatori
– Akumulator 12/110 Ah .......................................... 1 kom.
– Baterija 4,5 V...................................................... 20 kom.
– Baterija 1,5 V R-20 ............................................. 20 kom.
Int. oprema
– Ćebad ................................................................ 300 kom.
– Čizma vojnička ................................................... 200 pari
– Sanitetska torbica SnK ......................................... 20 kom.
m/v
– TAM 150 T 11........................................................ 1 kom.
– Kombibus ............................................................. 1 kom.

za K O M A N D A N T
pukovnik
Milan Đilas
I.[138] Mijatov [v.r.]

M.P.[139]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

[138] Ivan.
[139] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

## 32

***1993., siječanj 27.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK Komandi 7. map-a za djelovanje iz Promine topničkom vatrom na područje Miljevaca***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Knin, str. pov. 30-98
21,45 27.01.1993.
UPUTITI

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
VRLO HITNO
ŠIFROVANO

KOMANDI 7. map[140]

Odmah izvršite pripreme za upućivanje jednog artiljerijskog starešine sa dva vojnika (AIG[141]) u rajon V.[142] Promina (severozapadno od tt. 1147 za 1000 m) u cilju rukovanja vatrom za izvršenje poluposrednog gadjanja – ispomoći sa dva topa 76 mm "ZIS" iz spomenutog rejona a po ustaškim snagama u rejonu Miljevačkog platoa. Stupite u vezu sa k-dantom 75. mtbr u vezi sa ovim zadatkom. Istovremeno izvršiti otkrivanje rejona VP ustaške artiljerije u cilju kontrabatinanja i neutralisanja.
Starešina kojeg odredite javiće se na KM 7. korpusa u 07,00 28. 01. 1993. pukovniku Mijtovu[143] u cilju prijema zadatka.

NAČELNIK ARTILJERIJE
pukovnik
Radoslav Bančević, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 33

***1993., siječanj 27.***
***Vrbnik***

***Izvješće Komande 7. larpa PVO Komandi 7. korpusa SVK o aktivnostima pripadnika UNPROFOR-a za koje sumnjaju da obavještavaju hrvatsku stranu o rasporedu jedinica SVK***

---

KOMANDA
7. larp PVO
Str. pov. br. 16-1
27. 01. 1993. god.
17,00 KM VRBNIK

[140] Mješoviti artiljerijski puk.
[141] Artiljerijska izvidnička grupa.
[142] Velika.
[143] Ivan.

REDOVNI IZVEŠTAJ
– dostavlja –

KOMANDI 7. KORPUSA

1. U toku današnjeg dana u vazdušnom prostoru otkriveno je 25 ciljeva bez oznake pripadnosti. Azimut ciljeva 160° do 260°. Daljina 45 km do 70 km. Povreda vazdušnog prostora naše teritorije nije bilo.

2. Helikopteri UNPROFORA neprestano ne poštuju plan letenja, a vrlo često nadleću i zadržavaju se iznad borbenog rasporeda naših jedinica. Mišljenja smo da se isti koriste u izviđačke svrhe, a podaci dostavljaju neprijateljskoj strani. Tokom današnjeg dana jedan helikopter preleteo je iz južne kasarne (van vremena najave), kružno obleteo grad Knin i najverovatnije sa kamerom snimao borbeni raspored jedinica. Zahtevamo da se istima uputi oštar protest i da im se ukaže na strogo poštovanje plana letenja, jer ne garantujemo da neko isprovociran ne otvori vatru po istim.

3. U toku dana u jedinicu su se javile sledeće starešine:
- potpuk. MANDIĆ MILAN,
- zast. I kl. LJEVAJA SLAVKO,
- zast. OLUJIĆ NIKOLA.

U jedinicu se javila ekipa za pregled raketa "S-AM" iz Banjaluke i ista otpočela sa radom.

4. Brojno stanje puka:
OF[144] – 22
PODOF[145]. – 36 Σ = 265
v/o – 207

5. Zahtjevi
– potrebno je obezbediti 100 kom. zaštitnih maski i za celokupno brojno stanje sredstva za dekontaminaciju (LPD).

Za KOMANDANT
potpukovnik
ŽIVKO ŠAPONJA
[……….[146], v.r.]

M.P.[147]

---

*Izvornik, rukopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



[144] Oficira.
[145] Podoficira.
[146] Potpis nečitak.
[147] Prijemni pečat: Komanda 7. korpusa, str. pov. br. 30-88, 27. 1. 1993.

## 34

***1993., siječanj 27.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o stanju na ratištu u zadarskom zaleđu, stalnom pristizanju dragovoljaca iz Jugoslavije te postrojbi kapetana Dragana i Arkana***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Int. br. 30-99
27. 01. 1993. godine

INTERNO
ŠIFROVANO
VRLO HITNO
URUČITI ODMAH

Informacija o stanju
na frontu, dostavlja. –

KOMANDI: 1. i 4. lbr, 2. pbr, 75. i 92. mtbr, 7. map, 7. mpoap

Nakon početnih uspjeha ustaških snaga na dijelu fronta u Ravnim kotarima i rejonu Maslenice, koje su postigli zahvaljujući mučkoj prevari i nepoštovanjem odluka Ujedinjenih nacija, kao i zbog nekorektnog držanja dijela snaga UNPROFOR-a, ipak su brzom i odlučnom akcijom hrabrih sinova srpskog naroda zaustavljeni, a na nekim pravcima i potisnuti. I ovog puta ustaše su pokazale svu svoju svirepost prema nedužnom stanovništvu, ženama, djeci i starcima. To im nikad nismo i nećemo oprostiti. Prema ustašama nema i neće biti milosti.
Moral i ukupna borbena sposobnost naših jedinica iz časa u čas je sve veća. To je rezultat saznanja svakog borca da se ovdje brane pradjedovska ognjišta srpskog naroda, ali i bije istorijska bitka za odbranu srpstva i pravoslavlja u cjelini od ustaško-vatikanske gamadi. Sa nama je cijeli srpski narod. Dnevno nam pristižu dobrovoljci, pojedinci i čitave jedinice iz svih srpskih krajeva. Sa nama su u prvim borbenim redovima i borci Arkana[148] i kapetana Dragana.[149] Jedinice predvode školovani i borbeno iskusni oficiri, većinom rodjeni u našoj Republici Srpskoj Krajini.
Ovo je borba za opstanak srpskog naroda i zato nam ne preostaje ništa već borba na život ili smrt. Budite, kao i do sada, dostojni sinovi srpskog naroda, a time i uvjereni da ćemo sigurno pobijediti agresora.
S vjerom u Boga za narod i otadžbinu!
S informacijom upoznati cjelokupan sastav vaše jedinice i narod u zoni izvodjenja borbenih dejstava.

za K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Đilas
I.[150] Mijatov, [v.r.]



---

148 Željko Ražnatović.
149 Dragan Vasiljković.
150 Ivan.

M.P.[151]

M.P.[152]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 11.*

## 35

***1993., siječanj 27.***
***Knin***

***Borbeno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o protunapadu hrvatskih snaga na području Novigrada, Škabrnje i Zemunika te zahtjev za novim materijalno-tehničkim sredstvima***

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-62
27. 01. 1993.

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO

Redovni borbeni izveštaj. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– OPERATIVNI CENTAR –

1. Neprijatelj je u jutarnjim časovima na pravcima: Maslenica – Jasenice – Obrovac i Zadar – Benkovac, uz otvaranja novog pravca Biograd – Benkovac. U toku noći izvršio je podilaženje 92. mtbr u reonu Škabrnje – Raževljeva Glava. Forsirajući napadna dejstva uz velike gubitke na opštem pravcu Zadar – Benkovac – Knin do 17,00 časova 26. 01. izbio je na liniju: Velika Bobija – Mala Bobija – Visoka Glava – Marune – Novigrad – isklj. G. Zemunik – Raževljeva Glava – Škabrnja i ostalo duž granice RSK. Na ostalom delu fronta vršio je dovlačenje, manevar i ubrzane inženjerijske radove.

2. Izvodeći krajnje upornu odbranu uspele su zadržati ustaše na pomenutoj liniji. Za konsolidaciju odbrane i vraćanje položaja na liniji Raževljeva Glava – Škabrnja angažovana je oklopna rezerva 92. mtbr uz snažnu podršku artiljerije. Na opštem pravcu Zadar – Benkovac u borbu su uvedene brigadne rezerve tako da su sve jedinice u borbenom dodiru.
2.1. 4. lbr je nastavila odbranom pravaca koji izvode u širi reon Obrovca i sada odsudnom odbranom brani širi reon Obrovca. I pored složene situacije i nepovoljnog taktičkog položaja na podizanju borbenog morala uticalo je ojačanje brigade sa tenkovima i protiv oklopnim sredstvima, kao i angažovanje u zoni brigade specijal. dobrovoljačke jedinice Arkana.[153]
2.2. 92. mtbr je krajnje upornom i odsudnom odbranom uspela stabilizovati odbranu i zadržati neprijatelja na pomenutoj liniji. U cilju vraćanja izgubljenih položaja na Raževljevoj Glavi i Škabrnji kao i podizanja morala uz snažnu art. podršku izveden je napad oklopnom rezervom na pravcu: D. Biljani – Škabrnja. Brigada je u nepovoljnom taktičkom položaju.

[151] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[152] Prijemni pečat centra veze, brzojav br. 5946, primljen 28. 1. 1993. u 24,30; predan u 02,30.
[153] Željko Ražnatović.

2.3. 2. pbr, 75. mtbr i 1. lbr su nastavile dogradnju odbrane i pripremu za izvodjenje borbenih dejstava u skladu sa zadacima koji proističu iz PU.[154]
3. Odlučio sam nastaviti izvodjenje krajnje uporne i odsudne odbrane uz stvaranje rezervi i snažnu art. podršku primenom pogodnog manevra i raznovrsnih oblika napadnih dejstava jedinica na taktičkom nivou stabilizovati odbranu i poboljšati taktički položaj i time stvoriti uslove za izvodjenje protivnapada na pravcima: Benkovac – Islam Grčki, Benkovac – Zadar i Donje Biljane – Škabrnja.

4. Zahtevi:
– Rakete za VBR 128 mm PLAMEN 2 b/k
– Art. municija za MB 120 mm 2 b/k
– Art. municija za HAUBICE 122 mm 2 b/k
– Art. municija za TOP 100 mm T-12 2 b/k
– Municija za top 125 mm na TENKU M-84 2 b/k
– Municija za top 100 mm na TENKU T-55 2 b/k
– Rakete za VBR 128 m "OGANJ" 2 b/k
Sredstva veze:
– RUP-12 . . . . . . . . . . 50 kom
– Motorole . . . . . . . . 200 kom
– RUP-2/2K . . . . . . . . . 2 kom
Izvori napajanja:
– Akumulatori 12 V (40, 60, 70, Ah) . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 50 kom
– Akumulatori 12 V110 Ah . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 100 kom
– Akumulatora 12 V 135 Ah. . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 100 kom
– Akumulatori 12 V 180 Ah . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 50 kom
– Akumulatori 12 V 210 Ah . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 50 kom
– Baterijski ulošci R-20 1,5 V . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 2.000 kom
– Baterijski ulošci R-14 1,5 V . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 500 kom
– Baterijski ulošci 3R – 4,5 V . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1.000 kom
– Baterijski ulošci R-6 1,5 V . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 500 kom
Gume:
– Guma za labudicu (komplet) . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 20 kom
– Guma vanjska i unutrašnja 600 x 16 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10 kom
– Gume za ostala mot. vozila (TAM 110 T7, TAM 4500/5000 po 20 kom (komplet)
Pešadijsko naoružanje i oprema:
– AP 7,62 mm . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 2.000 kom
– PM 7,62 mm . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 100 kom
– Mitraljez 7,62 mm . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 50 kom
– Šlemova . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 2.000 kom
Artiljerijsko naoružanje:
– Minobacače 120 mm . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 20 kom
– Laserski mjerač daljine . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10 kom
Motorna vozila:
– Sanitetska vozila TAM – 110 TZ . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 5 kom
– Sanitet vozilo PINCGAUER . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 5 kom

[154] Područje uporabe.

– MKŠK . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 5 kom
– Cisterna za gorivo. . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 3 kom
– Cisterna za vodu. . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 3 kom
Inžinjerijska sredstva:
– Komplet za miniranje i razminiranje . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 15 kom
– Komplet za rušenje . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 15 kom
– Minerski kabel . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 5.000 kom
– Laserski uredjaj za paljenje eksplozivnih punjenja. . . . . . . . . . . . . . . . 1 kom
Intendantska oprema:
– Podmetači . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1.000 kom
– Ćebad . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 2.000 kom
– Vojne uniforme . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1.000 kom
– SDO . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 2.000 kom
Imajući u vidu dosadašnji negativni uticaj na moral zbog nedostatka cigareta, molimo preduzimanje mera redovno snabdevanje jedinica sa istim.

za K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Đilas
I.[155] Mijatov, [, v.r.]

M.P.[156]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 36

***1993., siječanj 27.***
***Okučani***
***Izvješće Komande 18. korpusa Glavnom štabu SVK o brojnom stanju podređenih postrojbi***

---

KOMANDA 18. KORPUSA M.P.[157]
ZAPADNA SLAVONIJA
Str. pov. br. 15.8/1
27. 01. 1993. godine

Pregled brojnog
stanja, dostavlja. –

GŠ SV RSK – KNIN
– Pers. organu –

U vezi vašeg telegrama str. pov. br. 50-5 od 25. 01. 1993. godine dostavljamo vam pregled brojnog stanja po jedinicama:

---

[155] Ivan.
[156] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[157] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 416, primljen 27. 1. 1993. u 16,00; predan 27. 1. 1993. u 17,00.

| | | |
|---|---|---|
| 1. – 51. pbr: | – oficira: | 65 |
| | – ml. oficira: | 41 |
| | – vojnika: | 913 |
| UKUPNO: | | 1020 |

Prema RF 68%, u odnosu na RR 100%.

| | | |
|---|---|---|
| 2. – 54. pbr. | – oficira: | 18 |
| | – ml. oficira: | 35 |
| | – vojnika: | 910 |
| UKUPNO: | | 963 |

Prema RF 62%, u odnosu na RR 91%.

| | | |
|---|---|---|
| 3. – 98. pbr. | – oficira: | 36 |
| | – ml. oficira: | 25 |
| | – vojnika: | 559 |
| UKUPNO: | | 620 |

Prema RF 41%, u odnosu na RR 90%.

4. – K-da K., prišt. jed., had., mpoad, Lard PVO, tenk. četa, bat. za int. i 91. PoB:

| | | |
|---|---|---|
| | – oficira: | 62 |
| | – ml. oficira: | 64 |
| | – vojnika: | 808 |
| UKUPNO: | | 934 |

Prema RF 34%, u odnosu na RR 66%.

| | | |
|---|---|---|
| 5. – UKUPNO: | – oficira: | 182 |
| | – ml. oficira: | 165 |
| | – vojnika: | 3190 |
| SVEGA | | 3537 |

Prema RF 48%, u odnosu na RR 87%.
Podaci od 27. 01. 1993. godine u 12.00 časova.

KOMANDANT
pukovnik
Jovan Čubrić, [v.r.]
M.P.[158]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

## 37

***1993., siječanj 28.***
***Knin***
***Zapovijed Glavnog štaba SVK za sređivanje kaotičnog stanja u postrojbama 7. korpusa***

[158] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Zapadna Slavonija, Okučani.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE

Str. pov. br. 38-95
Knin, 28. 01. 1993. godine

Naređenje za
sređivanje jedinica. –

U nekim jedinicama stanje je haotično: nema organizovanih jedinica, neke jedinice ranga čete nemaju komandire, jedinice su izmešane, ima slučajeva da su po dve jedinice ranga bataljona u istoj zoni.
Suprotno usmenom naređenju komandanta GŠ nisu formirane jedinice od ljudi koji se međusobno poznaju.
Smene jedinica se vrše usred dana što za posledicu ima nepotrebne gubitke. Utvrđivanje i zaprečavanje se ne izvodi. Pozadinsko obezbeđenje funkcioniše sa velikim problemima. Previše se ljudi nalazi na prvoj liniji i tamo gde to nije potrebno, a nema dubine odbrane, što takođe uzrokuje gubitke i negativno utiče na stabilnost i organizovanost odbrane.
U cilju sređivanja jedinica,

N A R E Đ U J E M:

1. Sagledati stanje, dati zadatke, uputiti sve starešine da se sprovedu naređenja koja daju komande.
2. Staviti u funkciju Vojnu policiju, Vojne sudove i korpusni zatvor.
3. Zatvoriti izlaz iz zone b/d za dezertere.
4. Formirati bataljone po geografskoj pripadnosti.
5. U Kordunaški bataljon uključiti četu iz Zap. Slavonije (k-ndir Krsto Žarković) i tč M-84. Sa tv. Arkanovom[159] grupom može imati velik uticaj na dalji tok b/d.
Ove jedinice tretirati kao b/g, ne zamarati ih držanjem fronta, nego upotrebljavati na težištu.
6. Dovođenje, razvoj i uvođenje jedinica – noću. Danju samo u krajnjoj nuždi.
7. Obezbediti neprekidnu vezu sa He POOd.

KOMANDANT
general-major
Mile Novaković, [v.r.] M.P.[160]
Dostaviti: – 7. K – KM, . . . . . . . . . . . . . 1 kurirom
– 7. K – IKM Benkovac . . . . . 1 kurirom
– OBO . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*



[159] Željko Ražnatović.
[160] Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.

## 38

***1993., siječanj 28.***
***Knin***

***Zahtjev Ministarstva odbrane RSK Zapovjedništvu UNPROFOR-a da spriječi mogući napad hrvatskih snaga na području Hidrocentrale Peruča***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
Broj 01-51
Knin 28. 01. 1993. godine

Upozorenje o namjerama
ustaša prema brani HE
Peruča, dostavlja. –

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB
KOMANDI SEKTORA "JUG"
BIROU VLADE RSK U BEOGRADU (na znanje)

U 18,00 časova 27. januara 1993. godine ustaško hrvatske snage otpočele su sa opštim napadom prema brani HE Peruča. Napad je podržan snažnom artiljerijom, a izvodi se iz više pravaca. Posebno su jaka dejstva sa planine Svilaje u bok našim snagama.
Istovremeno su na HE Peruča pokušali ubaciti DTG jačine oko 40 ustaško-hrvatskih vojnika koji su imali namjeru da razbiju snage UNPROFOR-a i izvrše diverziju na HE Peruča aktiviranjem postavljenog eksploziva.
U cilju pomoći snagama UNPROFOR-a kao i sprečavanju ovakvog terorističkog akta sa mogućim teškim ljudskim, materijalnim i ekološkim posljedicama angažovali smo dio snaga i osujetili plan DTG.
Likvidirano je nekoliko pripadnika ustaških snaga, više ih je ranjeno, a jedan od komandira je zarobljen.
Napominjemo da je agresor izvršio predhodne pripreme. Pored mobilizacije i grupisanja snaga iselio je stanovništvo nizvodno od brane.
Očito je da su hrvatske vlasti spremne i žrtvovati branu Peruča samo da bi opravdali izvršenu agresiju na teritoriju Republike Srpske Krajine i okrenuli javno mnijenje protiv srpskog naroda zbog moguće katastrofe nastale rušenjem brane.
O svim ovim pripremama pravovremeno je izveštena komanda sektora "JUG".
Agresor je u toku izvodjenja b/d svojom artiljerijom dejstvovao po tri punkta UNPROFOR-a, i to: HE Peruča, osmatračka stanica na objektu Zrnac i osmatrački punkt u s. Potravlje, zaseok Prolići.
Molimo da se preduzmu hitne mjere od strane snaga UNPROFOR-a, kao i preko Saveza bezbednosti UN na osudi ovakvih postupaka ustaško-hrvatske strane.
Zbog posebnog značaja objekta HE Peruča, posebno sa aspekta sprečavanja katastrofe, našim snagama uporno ćemo braniti HE Peruča.
S poštovanjem

MINISTAR ODBRANE
Pukovnik Stojan Španović, [v.r.]

M.P.[161]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6043.*

## 39

***1993., siječanj 28.***
***Knin***

***Pismo Glavnog štaba SVK Upravi za informisanje i moral Generalštaba Vojske Jugoslavije u kojem mole sredstva za potrebe rada Press centra, slanje novinara lista VJ "Vojska" i ekipe "Zastave filma", te traže upućivanje starješina VJ podrijetlom iz Hrvatske radi podizanja morala u jedinicama SVK***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Br. 01-52
Knin, 28. 01. 1993. godine



UPRAVI ZA INFORMISANJE I MORAL
GENERALŠTABA VOJSKE JUGOSLAVIJE
– Na ličnost general-majora
dr. DIMITRIJA BAUCALA –

Gospodine generale,

U vezi telefonskog razgovora sa pukovnikom Jovanom Čankom, od 27. januara o. g., molimo da nam za potrebe Pres-centra Glavnog štaba Vojske RSK hitno pošaljete najneophodnija sredstva za rad:

1. Vozila BOV-glasnogovornici. . . 2 kom,
2. Telefaks . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1 kom,
3. Video-kasete VHS . . . . . . . . . .20 kom,
4. Foto-filmovi . . . . . . . . . . . . . . .20 kom,
5. Bokovi za pisanje . . . . . . . . . . .50 kom,
6. Flomasteri za rad na karti . . . . .50 kom.

Za stalno praćenje situacije na bojištu i adekvatno informisanje jugoslovenske javnosti i pripadnika VJ, molimo da u Knin uputite jednog novinara-oficira s foto-aparatom iz lista "Vojska". Takođe, predlažemo da list "Vojske" jedan broj u celini posveti agresiji R Hrvatske na RSK i otporu srpskog naroda Krajine toj agresiji.

Molimo da razmislite i o angažovanju jedne filmske ekipe "Zastava-filma".

Dolazak starešina VJ poreklom iz Hrvatske i RSK veoma je dobro primljen od boraca i naroda Krajine. Njihovim dolaskom znatno je podignut moral boraca i učvršćena vera u uspešnu odbranu RSK od agresije. U vezi s tim, molimo da insistirate na daljem upućivanju starešina VJ poreklom iz ovih krajeva, prvenstveno oficira rodova, mlađih godišta zaključno sa činom majora, radi efikasnijeg rukovođenja i komandovanja i podizanja borbenog morala u jedinicama Vojske RSK.

[161] Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.

POMOĆNIK KOMANDANTA
VOJSKE RSK ZA PPA I PP
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[162]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*

## 40

***1993., siječanj 28.***
***[Knin]***
***Konferencija za tisak Glavnog štaba SVK o akcijama Hrvatske vojske u zaleđu Zadra***

---

REFERISANJE 28. 01. 1993. g.

* Prema prispelim izveštajima i saznanjima, moral boraca je na visini. Borbenim uspesima u zadnja dva dana vidno se povećava i stabilizuje.
* Povećanju morala doprinosi dolazak dobrovoljaca, kao i međunarodna osuda hrvatske agresije.
* Moral stanovništva nije značajno poljuljan, ali ostaje veliki problem oko zbrinjavanja izbeglica.
* U toku dana stigao je veći broj izbeglica iz s. Otišić, koji su izbegli pred opasnošću napada ustaških snaga sa pravca Sinja.
* U Potkonju, od strane srpskih izbeglica, vršen pritisak na hrvatsko stanovništvo da se iseli, revoltirani progonom sa sopstvenih ognjišta. Na licu mesta se nalazi milicija, ali je i njima nemoguće uspostaviti red.
* Novinari zahtevaju češće obraćanje predstavnika GŠ sa prispelim informacijama, da to ne bude samo u 12,00 časova, već više puta u toku dana.
* Uspešno je realizirana pres konferencija.
* Prema potčinjenim komandama, informacije su išle 2 puta.
* Primljena naredba Predsjednika RSK [o osnivanju] vojnih sudova.
* Jučer je poginulo 5 boraca /4 sa benkovačkog područja, 1 na Kordunu i jedan borac je preminuo na Kordunu, kao 6-ti borac/.
* Ukupno je poginulo 60 boraca.
* Ukupno ranjeno 142 borca.
* Sahranjeno 34 borca – jedno telo na patologiji u Kninu;
  – jedno telo na patologiji u Benkovcu.
* Za 24 borca nemamo tela, ali izjave njihovih saboraca potvrđuju njihove pogibije.

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 45.*

---

[162] Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.

# 41

***1993., siječanj 28.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o stanju na ratištu u zadarskom zaleđu, o dobrom držanju pristiglih pojačanja i Arkanovih dobrovoljaca te dotadašnjim gubicima***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Broj 01-57
Knin, 28. 01. 1993.

Informacija o stanju na
severno-dalmatinskom
vojištu u RSK. –

Dostaviti: Komandama: 7., 15., 21., 39., 18. i 11. K
Pres centrima: Knin, Topusko, Vukovar



Nastavkom borbenih dejstava i ostvarenim uspesima u oslobađanju dominantnog visa Rožavljeva glava (Škabrnje), Male i Velike Bobije na obroncima Velebita iznad Obrovca, moral boraca Republike Srpska Krajina je u stalnom porastu. Nakon solidne popune ljudstvom i materijalnim sredstvima, kod boraca postoji opšte raspoloženje da se nastavi sa borbenim dejstvima do potpunog oslobođenja svih okupiranih delova teritorije RSK. I nadalje, u jedinice Srpske vojske svakodnevno pristižu dobrovoljci – borci i starešine.
Rezultati postignuti u zadnja dva dana u izvođenju borbenih dejstava, imajući u vidu da je zaustavljena agresija, kao i to da se na nekim pravcima prošlo u protivnapad, naišli su na izuzetno pozitivan odjek i značaj kod stanovništva na svim srpskim teritorijama, kao i kod srpskog i ostalog slobodoljubivog sveta. Uz to, prisutna je apsolutna osuda hrvatske agresije, podstaknuta i rezolucijama Saveta bezbednosti OUN, kojima se osuđuje Hrvatska kao agresor i traži vraćanje njenih oružanih snaga na položaje pre agresije.
Iako u ovako tragičnim okolnostima, ovo je vreme objedinjavanja srpskog naroda, vreme iskazivanja podrške i pružanje pomoći. Sve ovo doprinosi da se ustaška agresija doživi takvom, ne samo na prostorima bivše Jugoslavije, već i u Evropi i Svetu. Ovo je vreme kad ceo Svet gleda na pravednu borbu srpskog naroda za svoju slobodu, život i dostojanstvo čoveka. Potrebno je više nego ikada do sada shvatiti, a tako se i shvata, da se u ovom vremenu radi o rešavanju srpskog pitanja od istorijskog značaja. Zbog toga, u borbenom smislu, vođenje nametnute borbe ima strategijski, a ne nekakav taktički značaj. Ovo treba biti jasno svakom Srbinu, bez obzira da li se on nalazio na srpskoj zemlji, ili u bilo kojoj zemlji širom Sveta.
Jedinice van sastava 7. korpusa, 103. brig. iz 15. K, bataljon iz 21. K i Milicija iz Korduna, Banije, Bosanskog Petrovca ispoljavaju posebnu hrabrost i upornost u izvršavanju borbenih zadataka. Na Benkovačkom i Obrovačkom pravcu, ove jedinice predstavljaju osnovnu udarnu snagu. Moral ovih jedinica je na zavidnom nivou, što ih neprekidno čini spremnim i voljnim za izvršavanje borbenih zadataka.
Prema opštem raspoloženju boraca i stanovništva Obrovca, dolazak Arkana[163] i njegovih dobrovoljaca je primljen s oduševljenjem. Dobrim delom, i to je uslovilo da se stanovništvo

---

[163] Željko Ražnatović.

vraća svojim kućama u većem broju, a u borbenom smislu, veštim taktičkim potezima, učinio je korisnim borbene akcije, tako da se stanje u Obrovcu u potpunosti konsolidovalo.
U dosadašnjim borbenim dejstvima, poginulo je 60 boraca, a 142 je ranjeno. Jedan od 60 poginulih boraca je izvršio samoubistvo.
Od ukupnog broja poginulih boraca, 34 ih je sahranjeno. Na patološkom odjelu bolnice Knin nalazi se 1 mrtav borac i 1 u Benkovcu. Obzirom da su sa teritorije Islama Grčkog, te da tamo nije moguća sahrana, sahrana će se obaviti na Benkovačkom groblju.
Još uvek nije moguće doći do tela 24 mrtvih boraca na okupiranoj teritoriji od strane ustaških snaga, a nesahranjeno je 26 tela boraca. Imamo podatke da je u Smokoviću zarobljeno 5 civilnih lica. Također, postoji velika verovatnoća da je u Vojniću zarobljen 1 borac, a u Obrovcu 8 boraca iz 4. brig.
Ranjeni borci su zdravstveno potpuno zbrinuti, a zadivljuje visoko stanje njihovog morala.
Moral stanovništva je također na zavidnoj visini, u opštem iščekivanju i nadanju da će skoro doći do povratka okupirane teritorije, mada, što je sasvim logično, postoji zabrinutost zbog uništene imovine.
Tokom današnjeg dana, u Knin i ostala mesta pristigao je veći broj civilnog stanovništva iz Otišića plašeći se da ne nastradaju, ukoliko ustaški bojovnici miniraju branu Peruća. Ovaj strah je utoliko veći što je nizvodno od brane iseljeno hrvatsko stanovništvo, što se dovodi u vezu sa odlukom ustaša da branu miniraju, ne obazirući se na ekološku katastrofu koja bi nastala rušenjem brane.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[164]

M.P.[165]



*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6031.*

## 42

***1993., siječanj 28.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o zaustavljanju napredovanja hrvatskih snaga i ponovnom zauzimanju dijelova teritorija koje su izgubili na području prema Rovanjskoj, Škabrnji, Kašiću i Islamu Grčkom***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Broj 01-49
Knin, 28. 01. 1993.

Informacija o stanju na
ratištima u RSK. –

164 Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.
165 Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 5968, primljen 28. 1. 1993. u 20,30; predan u 1,20.

Dostaviti:
– Komandi 7. K
– " 15. K
– " 21. K
– " 39. K
– " 18. K
– " 11. K
– Pres centrima:
Knin, Topusko, Vukovar
Preko 21. K. 11. K[166]

Nakon žestokih šestodnevnih borbi otpočetih agresijom ustaške vojske Republike Hrvatske, koje traju još uvek, neprijateljska ofanziva je zaustavljena. Linije odbrane su konsolidovane, izvršena popuna ljudstvom i borbenom tehnikom. U ovakvoj situaciji stvoreni su uslovi za protivnapade u čemu su srpski borci već imali uspeha.
Povraćen je deo teritorije na pravcu Smilčić – Kašić – Islam Grčki; i Obrovac – Jasenice – Rovanjska.
Poseban uspeh ostvaren ovladavanjem dominantnim visom Rožovljeva glava (Škabrnja). Povraćeni su i Velika i Mala Bobija na padinama Velebita kod Obrovca. Stvoreni su svi uslovi za nastavljanje aktivnih dejstava.

Ovakvo stanje na frontu, uticalo je na vidan porast i učvršćenje borbenog morala boraca. I pored materijalnih gubitaka izazvanih ustaškom agresijom, volja stanovništva nije uništena, samo je još više porastao ponos, prkos i odlučnost da se u svemu ustraje.
U jedinice SV svakodnevno stižu dobrovoljci, borci i starešine, pre svega poreklom iz RSK. Sve je veći broj i drugih srpskih patriota koji se priključuju suprostavljanju hrvatskoj agresiji.
Svi ranjenici se blagovremeno zbrinjavaju u bolnici u Kninu i Benkovcu, a teži ranjenici se transportuju u B. Luku i Beograd.
U toku 27. 01. 1993. god. ranjene borce u bolnici "Sveti Sava" u Kninu, posetili su predstavnici GŠ SV i M RSK. Zdravstveno stanje boraca je dobro, a moral zadivljujući.
U blizini brane Peruča uhapšen je komandir grupe ustaša određene za miniranje brane.
Brana je trebala biti minirana 27. 01. 93., a nakon toga 28. 01. 93. trebao je uslediti napad ustaških snaga.
Savet bezbednosti OUN usvojio je saopštenje o osudi hrvatske agresije, uz zahtev da se ustaške snage, vrate na položaje pre početka agresije.
Pred zasedanje ruskog parlamenta, pored osude hrvatske agresije, veći broj ruskih deputata će insistirati na pokretanju postupka za ukidanje sankcija protiv SRJ.
U toku jučerašnjeg dana na području borbenih dejstava, Banije i Korduna, neprijatelj je rasturio veću količinu letaka. Analizom sadržaja zaključeno je da je osnovni cilj izazivanje pometnje i podela u našim redovima, posebno slabljenja volje naroda za otpor i borbu. Bez obzira na to što je cilj letaka veoma providan, neophodno je da se u informativnom radu skrene pažnja celokupnom sastavu na cilj i smisao ovakve neprijateljske aktivnosti.
Ukazujemo na izuzetan značaj brige o ljudima u sadašnjoj situaciji, naročito kada je reč o ishrani, organizaciji odmora i predasima borbe, zbrinjavanju ranjenika i sl.

[166] Dopisano rukom.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[167]

M.P.[168]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6031.*

## 43

***1993., siječanj 28.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za upornu obranu, čišćenje postrojbi od defetističkih elemenata te osnivanje rezervnih snaga za angažiranje na pravcu napada hrvatskih snaga***

---



REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. 30-137
28. 01. 1993. godine

Naredjenje za dalja
dejstva. –

Dostaviti: 1. i 4. lbr, 75. mtbr, 92. mtbr,
2. pbr, 7. map, 7. mpoap i larp
PVO (aktom).

1. Neprijatelj dovodi manje snage iz pravca Splita i Zagreba, vrši pregrupisavanje snaga na benkovačkom pravcu i pothranjuje snage koje se bore na južnim obroncima Velebita sa verovatnim ciljem da održi zauzetu teritoriju.

2. Zadatak 7. korpusu:
Krajnje upornom odbranom snaga u dodiru sprečiti zauzimanje i najmanjeg dela teritorije, a rezerve angažovati u protivnapad na pravcima pokušaja proboja naše odbrane. U tom cilju realizovati sledeće:
– izvući Lapačku brigadu, očistiti je od ljudstva defetistički nastrojenog (koje vratiti u sastav matičnog korpusa). Brigadu imati u gotovosti za angažovanje na Kistanjskom ili Drniškom pravcu.
– obrazovati rezervu sastava: pešadijski bataljon (jezgro bataljona 1. pč iz 75. mtbr, a ostale jedinice formirati od dobrovoljaca), tenkovske čete (6 tenkova M-84) i mehanizovane čete (6 BVP i 6 OT – M60) koju imati u gotovosti za aktivna dejstva na pravcima eventualnog napada.

---

[167] Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.
[168] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 5951, primljen 28. 1. 1993. u 10,45; predan u 12,55.

– u 4. lbr formirati jednu borbenu grupu za napad na pravcu Obrovac-Jasenice-Rovanjska. U napadu eksploatisati dejstva snaga 92. mtbr iz šireg rejona Novigrada sa kojom organizovati tesno sadejstvo.
– IKM-2 na čelu sa komandantom korpusa posesti na KM 1. lbr.[169]
U planiranju daljih dejstava u svemu se pridržavati zadataka iz Naredjenja Opbr 1 "ČELIK".[170]

Za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[171]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 44

***1993., siječanj 28.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za osnivanje borbene grupe sastavljene od najboljih dijelova postrojbi koja će biti upotrijebljena za proboj linija hrvatske obrane***



---

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-112
28. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO

Naredjenje jedinicama 7. K
za angažovanje po
zadacima iz direktive
27. 01. 1993. godine. –

Za izvodjenje proboja u protiv napadu formirati borbene grupe (BG) sastav: tenkovska, mehanizovana, najbolje pešadijske jedinice i dobrovoljci iz ostalih jedinica. Za komandanta odrediti najboljeg starešinu, bez obzira na čin.
Komandir art. jedinice za podršku da ima zajedničku osmatračnicu sa komandantom borbene grupe. Unutar borbene grupe (BG) organizovati vezu u dva kanala. Ako nedostaju sredstva veze za borbene grupe zahtevati odmah od komande 7. K. Pre upotrebe izvideti, organizovati sredstva i isplanirati podršku za proboj i obezbedjenje boka.
Borbene grupe (BG) formirati u 92. mtbr, 2. pbr., 75. mtbr, 1. i 4. lbr.
Organizovati po zadacima iz direktive od 27. 01. 1993. godine.
Ove borbene grupe ne mogu biti upotrebljene za držanje fronta, sem za eventualno sprečavanje proboja, a noću se moraju odmarati.

---

[169] Komanda 1. lbr nalazila se u to vrijeme u Vrlici.
[170] Vidi: Dok.br. 30.
[171] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

za K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Đilas
I.[172] Mijatov, [v.r.]

M.P.[173]

Dostaviti:
aktom
– 7. larp PVO
šifrom
– 1. i 4. lbr
– 2. pbr
– 75. mtbr
– 7. mpoap
– 7. map
– 92. mtbr

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 45

***1993., siječanj 28.***
***Benkovac***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK za proboj obrane hrvatskih snaga i zauzimanje Novigrada i Podgradine***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 38-89
IKM kasarna Benkovac
28. 01. 1993. god.

KOMANDI ______________

NAREDJENJE ZA DALJNJA DEJSTVA

Sekcija 1:50000
Zadar 2 i 4, Biograd 1 i 2 i Gračac 3

1. Neprijatelj
U toku jučerašnjeg dana nije izvodio ofanzivna borbena dejstva. Uz snažnu artiljerijsku i raketnu podršku izvršio je stabilizaciju odbrane na liniji: s. Pozderi – s. Barabe – s. Pedići – Klapani, ostali deo fronta bez promene u odnosu na raniju situaciju. Tokom noći izvršio je sredjivanje, pregrupisavanje i dovodjenje svežih snaga na pravce dosadašnjih borbenih dejstava. Uočeno je dovodjenje snaga jedne tenkovske čete u rajon s. Galovci.

---

[172] Ivan.
[173] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

2. Naše snage
U toku jučerašnjeg dana uz snažnu artiljerijsku i raketnu podršku delom snaga izvršena su aktivna dejstva na pravcima: Smilčić – Paljuv i Smilčić – Islam Grčki i uspele su da izbiju na liniju s. Klapani – s. Pedići – s. Barabe – s. Pozderi. Uspele su povratiti izgubljeni objekat Ražovljeva glavica.

3. 2. mtbr i dobrovoljci uz art. i raketnu podršku nastaviti sa izvodjenjem odsudne odbrane. Od gotovih snaga formirati borbenu grupu, izvršiti napad i rasecanje snaga neprijatelja na pravcu: s. Smilčić – s. Paljuv – Novigrad i s. Paljuv – s. Podgradina i u bližem zadatku izbiti na liniju: s. Buterin – Madjorija (tt 162), produžiti dejstva i ovladati objektima Novigrad, s. Podgradina i izbiti na granicu RSK.
U toku izvodjenje rasecanja snaga neprijatelja obezbediti bokove.
U cilju uspešne realizacije ovog zadatka izvesti demonstrativni napad na neki od pravaca (po odluci komandanta 92. mtbr).
Gotovost za izvršenje napada u 07.30 časova 29. 01. 1993. godine.
Podržava KAG-7 i KGVBR-7 i HePoo-d-7, po zahtevu.

4. Susedi:
Desno: odbranu izvodi 4. lbr, stabilizovala je odbranu na dostignutoj liniji.
Zadatak: izvršiti pregrupisavanje snaga brigade i uz podršku KAG-7 i KGVBR-7 izvršiti protivnapad pravcem Zaton – s. Maruna – s. Jasenice i povratiti izgubljene položaje, a potom iste posesti.
Levo: odbranu izvodi 2. pbr. po ranijoj odluci.

5. Mere borbenog obezbedjenja:
Posebnu pažnju pokloniti maskiranju, borbenom obezbedjenju jedinica i KM u rejonima odbrane i na pravcima napada.
Isto tako regulisati neposredno obezbedjenje jedinica i objekata.
U toku noći organizovati izvidjanje borbenog rasporeda neprijatelja kao i ubacivanje DG u raspored neprijatelja.

NAČELNIK ŠTABA
pukovnik
Dragan Tanjga, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 6.*

## 46

***1993., siječanj 28.***
***[Daruvar]***
***Pismo Zapovjedništva UN-a – sektor Zapad Zonskom štabu TO Zapadna Slavonija u kojem ga uvjerava da nema razloga za mobilizaciju i uzimanje oružja iz skladišta***

---

Komanda Sektor Zapad
28. 01. 1993. godine

Pukovnik Jovan Čubrić
komandant TO
Okučani

Dragi pukovnik Čubrić,

Primio sam vaše pismo od 27. 01. 1993. godine u kojem vi želite da pojasnim neke tačke moga plana od 26. 01. 1993. godine.
Ja vjerujem da mi nemamo uopšte nikakvih problema.
Prvo, hoću da vas uvjerim da nemam nikakvih problema za korake koje ste poduzeli u vezi navedene tačke.
Drugo, želim vas još više ubijediti da ako bi bilo ikakvog namjernog napada od druge strane, ja se ne bih miješao sa vašom mobilizacijom i odbrambenim aktivnostima.
Naravno, u takvoj situaciji imali biste pravo da uzmete vaše oružje i da se branite i ja se uopšte u to neću miješati.
Ono šta hoću sad da vam dokažem da u ovoj sadašnjoj situaciji pojačao sam svoje oružane snage na vašoj teritoriji i nastavljam da pripremam fizičke pripreme da pojačam naše sigurnosne punktove na liniji prekida vatre, naravno, nastavljamo posmatrati i teritorije izvan zone UNPA posebno na istoku i zapadu.
Sve dok ovakva situacija traje nema nikakvih razloga da uzimate oružje iz magacina ili da pojačavate vaše snage na liniji prekida vatre i vi to morate izbjegavati i da se ne miješate u naše pozicije koje zauzimamo i da ne šaljete vaše snage tamo.
Obavještavam vas da ova restrikcija samo važi pod ovakvom trenutnom situacijom.
Ako se šta dogodi ja ću vas odmah obavijestiti tako da ćete odmah moći pojačati svoje obrambene snage.
Ja se nadam da ovo pojašnjava tačke iz mog pisma od 26. 01. 1993. godine.

Puno pozdrava,

Brigadni general
C. M.[174] Zabala

M.P.[175]

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 26., kut. 7.*

## 47

***1993., siječanj 28.***
***[Drniš]***

***Izvješće Organa bezbednosti 75. mtbr Organu bezbednosti 7. korpusa SVK o ubojstvu Hrvata u Bogatiću***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 2-1
28. 01. 1993. godine

[174] Carlos Maria.
[175] Prijemni pečat: RSK, Zonski štab TO Zapadna Slavonija, int. br. 207-37, 28. 1. 1993.

DOSTAVITI: OBO 7. Korpusa – na ličnost p.puk. Šarac Dragana.

– Dana 27. 01. 1993. godine u večernjim časovima ubijeni su Džaja Petar zvani "[..][176]lice" star 60 godina, slijep, i Perica Ante, pok. Ante, rodjen 1924. godine u podrumu jedne kuće u Bogatiću. Ubijenima je odsječeno uho i stavljena sc, tom prilikom je ranjena i Perica Marija, žena od Perica Ante, rodjena 1926. god.
U kući Perica Miljenka (sinoć zarobljen) nalazi se po nekim saznanjima u potkrovlju nosilo sanitetsko i sl. Naredjen je pretres kuće.
– Hrvati iz sela Bogatići su uplašeni i neki beže.
Počinioci navedenog su nepoznati.

NAČELNIK
Tokić Mirsad kapetan M.P.[177]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br.1932.*



## 48

***1993., siječanj 28.***
***Đevrske***

***Zapovijed Komande 2. pbr podređenim postrojbama za obranu, napadnu akciju na području Pešić Glavice i Gradine te privođenje osoba hrvatske nacionalnosti u Đevrske i upotrebu istih na radovima prema potrebi***

---

Komanda 2. pbr
Str. pov. br: 12-39
18,00 časova 28. 01. 1993. god.
Djevrske

Pripremno naredjenje opbr. 1

Sekcija: 1:50000, Gračac, Šibenik

Usled izvodjenja borbenih dejstava u reonu Benkovca i Morpolače i privremeno zaposednutoj teritoriji na liniji: Maslenica – Islam Grčki – Novigrad s pomoćnim pravcem Škabrnja – Benkovac.
Naše jedinice uspešno izvode protivnapade i povratili deo privremeno zaposednute teritorije.
Naša brigada ima zadatak odbrane u zoni odgovornosti, uredjenje položaja i prikupljanje podataka o neprijatelju.
Levo od nas su jedinice 75. mtbr.
Desno od nas su jedinice 92. mtbr.
Na osnovu procene situacije i izvršenih priprema, odlučio sam:

---

176 Nečitko u izvorniku.
177 Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 105, primljen 28. 1. 1993. u 14,45; predan u 15,00.

1. Delom snaga izvršavati i dalje inžinjerijsko uredjenje položaja, prikupljanje podataka o neprijatelju te ispoljiti aktivna dejstva ispred prednjeg kraja brigade u cilju stvaranja panike i demoralizacije neprijatelja ispred prednjeg kraja, a time stvarati uslove za eventualna napadna dejstva.
2. Zadatak jedinica:
2/1 – 1.pb sopstvenim snagama vršiti izvidjanje ispred prednjeg kraja bataljona upućivanjem izvidjačkih grupa prema mestima Bila Vlaka – Stankovci – Kolarna – Pristeg – Dobra Voda i po našoj odluci vršiti prepade i diverzije naročito na položaju neprijateljske artiljerije i oklopnih sredstava.
2/2 – 2. pb izvršiti sve potrebne pripreme boraca (moralne) i aktivnim dejstvima izvršiti izvidjanje a zatim prepadna dejstva objekata Pešića Glavica i Gradina a ostalim snagama bataljona izvršiti pripreme i organizaciju za eventualni napad na pravcu: Sonković – Gračac – Skradin uzimajući u obzir i komandantsko izvidjanje koje sam danas izvršio.
2/3 – 3. pb sopstvenim i pridodatim snagama upornim osmatranjem kontrolisati (vatrom) Kanjon Krke a delom snaga izvršiti pripreme (ljudske) za ubacivanje dela jedinice na pravcu: Velika Glava – Požar – Pavasovići i delom snaga na pravcu Vuković Pod – Kulina.
2/4 – Had će isplanirati vatru ispred prednjeg kraja brigade sa osnovnih vatrenih položaja, predvidjati naredni vatreni položaj i biti u gotovosti za otvaranje vatre i podršku jedinica na frontu.
2/5 – Pozadinske jedinice će izvršiti sve pripreme i biti spremne za potpuno pozadinsko obezbedjenje u toku borbenih dejstava.
3. Sva sumnjiva lica i lica hrvatske nacionalnosti do 55 godina sprovesti u s. Djevrske koje angažovati na radovima prema potrebi.
4. Strogo voditi računa o tajnosti podataka iz ovog naredjenja.

Komandant:
major
Milorad Radić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 771 .*



## 49

***1993., siječanj 29.***
***Knin***

***Zapovijed Ministarstva odbrane RSK upravama i odjeljenjima obrane za smanjivanje ljudstva u istima i raspoređivanje viška po postrojbama na dužnostima organa za mobilizaciju***

---

MINISTARSTVO ODBRANE RSK
Str. pov. br. 04-139-1/93
29. 01. 1993. godine
K n i n

P r i j e p i s
h i t n o

Naredjenje o ratnoj sistematizaciji radnih mesta u upravama MO i Odeljenjima MO – dopuna naredjenja od 27. 01. 1993. godine M.P.[178]

Svim upravama
Ministarstva odbrane
RS Krajine

Po proglašenju ratnog stanja i uspešno izvršenoj mobilizaciji i ispomoći komandama jedinica u daljem toku rada na konsolidaciji stanja, obaveza i problema koji se odnose u celini na mobilizaciju u celini, a radi potreba prelaska na rad u ratnim uslovima i smanjenja broja do sada angažovanog ljudstva,

n a r e dj u j e m:

1. preći na ratnu sistematizaciju radnih mesta tako da:
   a) u upravama MO ostaju: 1. načelnik u MO – AVL
      2. zam. načelnika u MO ujedno pom. za mobilizaciju (VSS)
      3. načelnik ŠCZ
      4. član ŠCZ
      5. član ŠCZ
      6. vozač u ŠCZ
      7. vozač u MO
      8. pratioc – obezbedjenje NU
   b) u odelenjima odbrane u MO po opštinama, broj lica koja ostaju po ratnoj sistematizaciji smanjiti za 50%, tako da se zadovolje potrebe poslova koje odeljenje obavlja a jedinice ojačaju mladjim, sposobnijim i stručnijim ljudima.
2. Svo ljudstvo koje ne ostaje u MO i Odelenju odbrane, rasporediti po jedinicama u skladu sa VES-i i uz mobilizacijski poziv uputiti u jedinice.
3. Sva ta lica koja se mobilišu zadržavaju svoja prava radnog odnosa ukoliko postupe po zahtevima potrebe ove sistematizacije.
4. Sva ta lica javljaju se u jedinice u uniformi i sa ličnim naoružanjem.
5. U ratnim jedinicama oni se rasporedjuju uglavnom na dužnostima organa za mobilizaciju i nastavljaju deo poslova koji se odnose na popunu i mobilizaciju.

29. 01. 1993. godine
K n i n

POM. MO SRK ZA VOJ. PIT.
p.puk Rade Rajić

Tačnost prijepisa overava:

N A Č E L N I K:
Dušan Prečanica, [v.r.]

M.P.[179]

---

*Ovjereni prijepis, strojopis, latinica*
*HR-DASK-SACP-599, kut. 2.*

[178] Prijemni pečat: MO RSK, Odjeljenje Petrinja, br. 01-77, 1. 2. 1993.
[179] Okrugli pečat: MO RSK, ŠCZ Banija, Uprava Banija, Glina.

# 50

***1993., siječanj 29.***
***Knin***

***Protest Glavnog štaba SVK Zapovjedništvu zaštitnih snaga UN-a zbog zauzimanja Hidrocentrale Peruča od strane hrvatskih snaga, zahtjev za njihovo povlačenje te da se njeno osiguranje prepusti zaštitnim snagama UN-a***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA VRLO HITNO
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE RSK
Broj 01-60
Knin, 29. 01. 1993. godine

Nepoštovanje Rezolucije
Savjeta bezbednosti UN
o HE "Peruča". –

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB (na ličnost gen-ppk Nambiaru[180])
KOMANDI SEKTORA "JUG"
DRŽAVNI KOMITET RSK ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om
(Birou Vlade RSK u Beogradu)

I pored naše prvobitne namere da sopstvenim snagama učestvujemo u obezbedjenju HE Peruća radi sprečavanja njenog oštećenja i rušenja od strane hrvatske vojske, na vaše insistiranje u toku jučerašnjeg dana povukli smo milicijske snage koje su tokom noći 27/28. januara bile angažovane u sprečavanju akcije ustaško-hrvatskih specijalnih jedinica koje su kao što vam je poznato, dejstvovale i po snagama UNPROFOR-a.
Povlačenje naših snaga s HE Peruća u skladu je i s našim principijelnim stavom da se njen status mora urediti i u skladu rezolucijama Saveta bezbednosti UN.
Medjutim, odmah nakon povlačenja naših snaga, izvršenog u skladu sa vašim zahtevom, hrvatske oružane snage upadom specijalne diverzantske grupe i dejstvom jedne brigade sa pravca Sinj – Vrlika, posjele su branu i sada je drže pod kontrolom.
Slobodni smo, poštovana gospodo da skrenemo pažnju na vašu obavezu da u nastaloj situaciji u skladu sa rezolucijama Saveta bezbednosti UN sada naložite i hrvatskoj strani da odmah napusti HE "Peruća" i njeno obezbedjenje prepusti snagama UNPROFOR-a.
Za ozbiljne posljedice koje bi mogle proisteći u slučaju daljeg nepoštovanja rezolucije Saveta bezbednosti UN Srpska strana ne može snositi odgovornost.

KOMANDANT
general-major
Mile Novaković, [v.r.]
M.P.[181]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*

[180] Satish.
[181] Okrugli pečat: RSK, RŠ TO, Knin.

# 51

***1993., siječanj 29.***
***Knin***
***Izvješće dežurnog časnika Glavnom štabu SVK o stanju na ratištu u zadarskom zaleđu te na pravcu prema Sinju***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 20-163
29. 01. 1993. godine

REDOVNI OPERATIVNI
IZVEŠTAJ. – dostavlja. –

1. PODACI O NEPRIJATELJU:
Neprijatelj je u toku 28/29. 01. 93. godine na čitavom prostoru Republike Srpska Krajina vršio provokativna dejstva da bi na pojedinim delovima otpočeo otvorenu agresiju. Naročita aktivnost ustaških snaga izražena je u inž. redovima i pregrupisanjem snaga. U toku 28. 01. 93. izvršio je dovođenje 5 tenkova iz reona Stankovaca u rajon Gorica. Isto tako nastavio je sa pregrupisavanjem na pravcu Gospić-Perušić, kao i izradi tunela na brdu Gradina iznad Starog Ličkog Osika.
Ustaše su u 8,00 otvorile artiljerijsku vatru u širem rejonu HE "Peruča" da bi prenjeli vatru u dubinu i otpočeli napadi na pravcu Sinj-Vrlika-Knin. U toku neprijateljskih dejstava oštećen je jedan ispust za vodu.

2. PODACI O NAŠIM SNAGAMA:
Naše snage su u toku 28.01. vršile utvrđivanje i zaprečavanje položaja i organizaciju sadejstva, izuzev jedinica 7. korpusa, koje su izvodile aktivna b/d na pravcu Sinj-Vrlika-Knin.
Jedinice 7. K su ojačanjem i upornom odbranom uspjele zaustaviti prodor ustaških snaga na pravcu Sinj-Vrlika-Knin. Linija borbenog dodira u 17,15 časova protezala se od Bravčev Dolac-Laktaci-Maljkovo-Dragići-Zagorci.
U zoni odgovornosti 92. mtbr u toku 28.01. nije bilo izvođenja većih borbenih dejstava.

3. SARADNJA SA UNPROFOR-om:
Saradnja sa UNPROFOR-om je dobra. Primijećeno je da na području Korduna UNPROFOR napušta punktove i povlači se prema Sisku.

4. VANREDNI DOGAĐAJI
Dana 28.01. došlo je do samoranjavanja k-dira tenkovske čete poručnika Vitomira Klisure. Isti je prebačen u bolnicu Vojnić.

5. ZAHTEVI:
Komanda 92. mtbr zahteva da se izvrši popuna sa RUP-12 – 10 kom, motorola 40 kom, 600 projektila sa 105mm, 200 projektila sa 122 mm, 500 mina za MB-82mm i 120 mina za MB 120mm, nišanske sprave 5 komada za MB-120mm, 5 komada za MB-82mm, 2 komada za haubice 105mm, 1 zatvarač za mitraljez M-84.

6. OSTALO:
11. K izveštava da nije u mogućnosti udovoljiti našem zahtevu za obezbeđenje automatskih pušaka.

Dana 29.01. u 05,00 č došlo je 2 autobusa (120 ljudi) Srpske radikalne stranke i isti su smešteni u severnu kasarnu i upoznat predsednik komisije za prijem i prihvat ljudstva.
BD/ZZ

za DEŽURNI OPERATIVNI
major Bjedov Dušan
[………., v.r.][182]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6031.*

## 52

***1993., siječanj 29.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK Komandi 4. lbr da 250 pripadnika "Vukova s Vučjaka" i 36 pripadnika specijalne jedinice SJB iz Prijedora razmjesti kod Obrovca i upotrijebi na pravcu prema Maslenici***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA VRLO HITNO
STR. POV. BROJ 30-149
29. 01. 1993. GODINE

KOMANDI 4. LBR

OJAČANJE – PRETPOČINJAVANJE
SNAGA NA OBROVAČKOM PRAVCU,
– N A R E D J E N J E –

1. ISKUSNE I PREKALJENE RATNIKE ODRED "VUKOVI SA VUČJAKA", POD KOMANDOM PORUČNIKA VELJKA MILANKOVIĆA SA 250 BORACA I SPECIJALNU JEDINICU SJB PRIJEDOR JAČINE 36 BORACA RAZMESTITI U OČEKUJUĆI RAJON KOD OBROVCA.
OVU JEDINICU UPOTREBITI PO ISPOLJENOM USPEHU NA PRAVCU DEJSTVA KA MASLENICI. BORCI OVE JEDINICE OBUČENI SU ZA IZNENADNE NAPADE NA ODREDJENIM PRAVCIMA I ZAUZIMANJE VAŽNIH OBJEKATA. PO ZAUZIMANJU OBJEKATA JEDINICU IZVUĆI U ODREDJENI REON, IZVRŠITI POPUNU, ODMORITI I UPOTREBITI ZA SLEDEĆI ZADATAK PO ODLUCI KOMANDANTA BRIGADE.
ZA DRŽANJE OSVOJENIH OBJEKTA UPOTREBLJAVATI JEDINICE 4. LBR DOK OVU JEDINICU STALNO UPOTREBLJAVATI KAO UDARNU PESNICU NA PRAVCU NAPADA.
KROZ MNOGE BITKE OVI BORCI OSPOSOBLJENI SU ZA IZVRŠENJE SVIH ZADATAKA SELEKTIVNOM UPOTREBOM.
RAČUNAJTE DA VAM JE UPUĆENA ELITNA JEDINICA KOJA PREDSTAVLJA "SRPSKE KOMANDOSE".

2. PRIPREMITE, ORGANIZUJTE I IZVRŠITE PRIHVAT U OR JEDINICE OJAČANJA.

---

[182] Potpis nečitak.

KOMANDANT
PUKOVNIK
MILAN ĐILAS

M.P. [183]

M.P.[184]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*

## 53

***1993., siječanj 29.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK Komandi 4. lbr da razmjesti i organizira smještaj i prehranu za 200 dobrovoljaca Radikalne stranke te iste upotrijebi za napad na pravcu prema Maslenici***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
STR. POV. BROJ 30-143
29. 01. 1993. GODINE

PRIHVAT DOBROVOLJACA,
NAREDJENJE DOSTAVLJA. –

V R L O   H I T N O

KOMANDI 4. LBR

1. PRIPREMITE, ORGANIZUJTE I IZVRŠITE PRIHVAT U REJONU S. ŽEGAR DOBROVOLJACA (200) SRPSKE RADIKALNE STRANKE ("ŠEŠELJEVCI").

2. OBEZBEDITI RUČAK, SMEŠTAJ I DALJI ŽIVOT, RAD I UKLJUČIVANJE U BORBU.

3. PREDVIDJAMO ANGAŽOVANJE GRUPE KAO CELINE. VEROVATNI CILJ DEJSTVA MASLENICA – UZ ODGOVARAJUĆU PODRŠKU.
PREDLOŽITE UPOTREBU GRUPE I SADEJSTVUJUĆIH SASTAVA ZA OVLADAVANJE MASLENICE.

4. GRUPA ORIJENTIRNO STIŽE U REON PRIHVATA (ŽEGAR) OKO 14,00 – 15,00 ČASOVA.

KOMANDANT
PUKOVNIK
MILAN ĐILAS

M.P. [185]

M.P.[186]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*



---

[183] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 5985, primljen 29. 1. 1993. u 16,00; predan u 16,30.
[184] Prijemni pečat: Komanda 4. brigade TO, str. pov. br. 98-1, 31. 1. 1993.
[185] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 5984, primljen 29. 1. 1993. u 16,00; predan u 16,30.
[186] Prijemni pečat: Komanda 4. brigade TO, str. pov. br. 99-1, 31. 1. 1993.

## 54

***1993., siječanj 29.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za osnivanje 1. operativne grupe za djelovanje na zadarsko-benkovačkom operativnom pravcu***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-147
29. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
VRLO HITNO
URUČITI ODMAH
ŠIFROVANO

KOMANDI: IKM-I 7. K., 92. mtbr, 7. map, 7. mpoap

Na osnovu naredjenja komandanta GŠ SV RSK Str. pov. broj 167/1 od 29.01.1993. godine, a u cilju stvaranja povoljnijih uslova za RiK na zadarsko-benkovačkom operativnom pravcu

N A R E DJ U J E M:

1. Od 92. mtbr, 7. mpoap, jedinica 7. map-a i jedinica ojačanja angažovanih na ovom pravcu formirati 1. OG.
Komandant grupe pukovnik Tanjga Dragan.
2. Komandu 1. og formirati od dosadašnje komande i jedinica 92. mtbr, koje ulaze u sastav 1. og.
3. Komanda 1. OG će neposredno rukovoditi komandantima bataljona dosadašnje 92. mtbr, novoformiranih i dovedenih jedinica.
4. Starešine u komandi 1. og postaviće komandant og svojom naredbom.
5. U OG formirati jedinicu vojne policije i zatvor.
6. O izvršenju ove Naredbe izvestiti me do 18,00 časova 29. 01. 1993. godine.

za K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Đilas,
I.[187] Mijatov, [v.r.]

M.P.[188]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



[187] Ivan.
[188] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

## 55

***1993., siječanj 29.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa SVK Glavnom štabu SVK o uspjesima 4. lbr na južnim padinama Velebita, neprekidnom pristizanju dobrovoljačkih jedinica iz Srbije i BiH te djelovanju borbenih helikoptera***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-153
29. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

REDOVNI BORBENI IZVEŠTAJ
dostavlja. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK

1. Neprijatelj je u toku dana gotovo na svim pravcima vršio dovlačenje naoružanja i tehnike. Posebno ispoljenih dejstava nije bilo ni na jednom pravcu.

2. Jedinice 7. Korpusa nastavljaju sa učvršćivanjem linija na dostignutim položajima. 4. lbr u sadejstvu sa jedinicama 15. K aktivnim dejstvom izbili su i ovladali dominantnim objektima na Velebitu, jedinice su se učvrstile na liniji Bravčev dolac – Laktac i Maljkovo.
U toku dana izvedena su borbena dejstva helikoptera po najznačajnijim objektima neprijatelja.
U jedinice 7. Korpusa neprekidno pristižu dobrovoljačke jedinice sa svih Srpskih područja čime se [jača] borbena gotovost kao i moral svih pripadnika jedinica 7. Korpusa.

3. Zahtev za popunu materijalnim sredstvima za pozadinsko obezbeđenje je poslat.

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[189]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 56

***1993., siječanj 29.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK 4. lbr za osnivanje Taktičke grupe (TG-2) te postavljanje Đaković Milana za zapovjednika grupe***

---

[189] Isto.

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-156 V R L O H I T N O
29. 01. 1993. godine

Komandi 4. lbr.
– na ličnost komandanta –

Na Obrovačkom pravcu formirati TG-2, sastava: 4. lbr, pb[190] i tpoao[191]/9. mtbr, jedinice milicije na tom pravcu, i drugo po vašoj odluci.
Komandant GŠ SV RSK postavio je za komandanta TG-2 potpukovnika Djaković Milana, NŠ 15. K, koji će dužnost primiti dana 29. januara 1993. godine.

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Đilas

M.P.[192]

M.P.[193]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*



## 57

***1993., siječanj 29.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK Komandi 4. lbr za napad na Jasenice, Maslenicu i Rovanjsku***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA VOJNA TAJNA
KOMANDA 7. KORPUSA POVERLJIVO
Str. pov. br. 30-156/1 VRLO HITNO
29. 01. 1993. godine ŠIFROVANO
Primerak br. 1

KOMANDI 4. lbr
– Na ličnost komandanta –
dopuna naredjenja. -[194]

Zadatak: ovladati primorskom padinom Velebita na prostoru M. Bobija – Sveto brdo – Gola glavica (k. 510), a zatim uz obezbedjenje sa pravca Mala Paklenica, uz podršku OG-1 sa prostora južno od Novigradskog mora – bočnom vatrom, neposrednim gadjanjem, ovladati rejonima Jasenice, Maslenica i Rovanjska.

---

190 Pješački bataljun.
191 Nejasna kratica.
192 Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6002, primljen 29. 1. 1993. u 21,20; predan u 21,30.
193 Prijemni pečat: Komanda 4. brigade TO, str. pov. br. 104-1, 31. 1. 1993.
194 Vidi: Dok. br. 45.

Za izvršenje zadatka srediti jedinice, organizovati pouzdanu vezu i sadejstvo, izvršiti izvidjanje na zemljištu i detaljno isplanirati podršku. Gotovost za izvršenje zadatka, po odluci komandanta TG-2, o čemu izvestiti dvanaest časova po stizanju komandanta u jedinicu.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]
M.P.[195]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 58

***1993., siječanj 30.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o stanju na ratištu u zadarskom zaleđu, mogućoj napadnoj akciji Hrvatske vojske na zapadnu Slavoniju, situaciji oko Hidrocentrale Peruča, gubicima na ratištu u zadarskom zaleđu te odnosu prema zaštitnim snagama UN-a***



---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 01-68
Knin, 30. 01. 1993. godine

Informacija o stanju
na severodalmatinskom ratištu. –

Dostaviti: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K
Pres centrima: Knin, Topusko, Vukovar

I pored rezolucije Saveta bezbednosti OUN kojom se zahteva obustavljanje agresije Republike Hrvatske na Republiku Srpska Krajina, kao i osude gotovo celokupne međunarodne javnosti, hrvatska vojska nastavlja agresiju nesmanjenom žestinom. Određena dejstva se ispoljavaju gotovo na svim pograničnim delovima RSK, posebno u sektoru “Jug”. U borbu se uvode nove jedinice i znatno ojačava neprijateljska vatrena moć.
Na Sektoru “Zapad”, uočena je (i proverena) evakuacija civilnog stanovništva iz Opštine Daruvar, kao i dovođenje novih snaga što upućuje na novi pravac agresije hrvatsko-ustaške vojske.
Pouzdano se zna da se jedinice hrvatske vojske, presvlače u uniforme jedinica MUP-a, kako bi se lakše grupisale na pravcima napada, zbog čega treba, na svim Sektorima na ovo obratiti posebnu pažnju.
Ovakve aktivnosti hrvatske vojske upozoravaju na pripremu za agresiju na Zapadnu Slavoniju, pri čemu je moguće, da kao izgovor za to, navede deblokadu autoputa Zagreb – Beograd. Ispoljena priprema HV i neobaziranje RH na upozorenja najviših svetskih

---

[195] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

institucija, upozoravaju na to da je moguća njihova agresija na bilo kom pravcu, a posebno na napred navedenim.
Borci RSK nastavljaju sa upornom odbranom teritorije. Veoma ozbiljno se radi na utvrđivanju, ukopavanju i vatrenom sadejstvu jedinica. Neprekidno pristižu dobrovoljci sa svih srpskih područja. Moral boraca za odbranu je na visini i kod najvećeg broja jedinica vrlo stabilan sa tendencijom da se u potpunosti stabilizuje u svim delovima zona odgovornosti zahvaćene agresijom hrvatske vojske.
Koliko je to moguće u ovoj situaciji, stabilizuje se stanje kod izbeglog srpskog stanovništva, ali su problemi za rešavanje veoma ozbiljni. Treba naglasiti da ni u ovoj situaciji ljudi nisu klonuli duhom, nadajući se boljim vremenima.
Na području Obrovca, Karina i okolnih mesta, stanovništvo se masovno vraća na svoja ognjišta, ohrabreni stabilizacijom odbrane naših boraca.
Nakon posedanja HE Peruča od stane HV, general Nambijar[196] je obema stranama predložio:
1.- da se odmah prekine vatre na Sinjskom pravcu;
2.- da se jedinice HOS, koje su zaposele branu, odmah povuku u Sinj;
3.- da kontrolu nad HE "Peruča" preuzmu stange UN, i
4.- da snage UN organizuju opravku brane i saniraju oštećenje.
Za našu stranu, ovakvi stavovi su prihvatljivi, isti su prihvaćeni i očekujemo da HE "Peruča" ponovo zaposednu snage UNPROFOR, kao što je bilo pre početka hrvatske agresije, a iprema zahtevu Saveta bezbednosti OUN.
U dosadašnjim borbama, u odbrani RSK poginulo je 66 srpskih boraca, a ranjeno 191. Ovoliki broj poginulih i ranjenih, rezultat je podmukle ustaške najezde u vreme i u okolnostima "zaštite" RSK snagama UNPROFOR-a.
U skladu sa izjavama ministra odbrane RSK Stojana Španovića na TV Banja Luka i TV Knin, odnosi naših boraca prema pripadnicima UNPROFOR-a, bili su i ostaju korektni. Na tome moramo dosledno inzistirati jer naša opredelenja su jasna, gostoljubivost i spremnost na kompromis.
Ne smemo dozvoliti da nas eventualno greške pojedinaca koji su bili u snagama UNPROFOR-a, orjentišu na generalni negativni stav prema svim ljudima. Naprotiv, insistiramo da se prema pripadnicima UNPROFOR-a ponaša krajnje korektno i civilizovano.
U ovom smislu, u zonama odgovornosti, uticati i na civilno stanovništvo.

POMOĆNIK K-DANTA
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[197]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6031.*



[196] Satish.
[197] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6044, primljen 30. 1. 1993. u 18,40; predan u 00,45.

## 59

***1993., siječanj 30.***
***Knin***

***Zapovijed Glavnog štaba SVK o zabrani napuštanja teritorija svih vojno sposobnih osoba, uspostavi kontrolnih punktova na pravcima koji idu iz zone zahvaćene borbama, uvođenju policijskog sata i kontrole kretanja te izolacije određenih osoba***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 38-128
Knin, 30. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Na osnovu proglašenja ratnog stanja na teritoriji RSK, a u cilju organizovanja adekvatnih uslova života i rada, kao i nesmetanog izvodjenja borbenih dejstava na ratom zahvaćenim područjima

N A R E DJ U J E M

U svim komandama i jedinicama Vojske RSK i na teritoriji odmah preduzeti sledeće mere:
U potpunosti sprovesti odredbe iz Odluke vlade i ministarstva odbrane o zabrani napuštanja teritorije svih vojno sposobnih lica sa teritorije RSK.
Vršiti striktnu kontrolu ulaska lica i robe u i van teritorije, a posebno na područjima zahvaćenim ratnim dejstvima.
Uspostaviti kontrolne punktove na komunikacijama koje izvode iz zona zahvaćenih ratnim dejstvima.
Preduzeti potrebne mere fizičkog obezbedjenja i tehničke zaštite objekata od vitalnog značaja.
U zonama borbenih dejstava uvesti posebne dozvole za kretanje i pojačati kontrolu kretanja u naseljenim mestima.
Uvesti policijski čas u zonama borbenih dejstava u vremenu od 22,00 do 05,00 časova.
Striktno se pridržavati naredjenih mera maskiranja – zamračivanja.
Preduzeti sve potrebne radnje na pronalaženju i privodjenju lica koja se nisu odazvala mobilizaciji kao i dezertera.
Preventivno delovati na sprečavanju izvršenja krivičnih delatnosti.
Vršiti izolaciju odredjenih kategorija lica, te obezbediti funkcionisanje pravosudnih organa.
Uspostaviti poseban režim kontrole kretanja lica u objektima naročito važnim za funkcionisanje sistema RIK-a i vlasti.
Posebno kontrolisati kretanje svih kategorija stranaca naročito u zonama borbenih dejstava. Prema pripadnicima UNPROFOR-a postupati prema posebnim naredjenjima i uputstvima.
Preduzeti sve mere kontraobaveštajne zaštite planiranja i izvodjenja borbenih dejstava.
U organizovanju i sprovodjenju naredjenih mera ostvarite svestranu saradnju sa organima MUP-a.

KOMANDANT
GŠ VOJSKE RSK
general-major
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[198]

Dostavljeno:
– k-di 7. K
– k-di 11. K
– k-di 15. K
– k-di 18. K
– k-di 21. K
– k-di 39. K
– a/a
– 75. pob

M.P.[199]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 60

***1993., siječanj 30.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK Komandi OG-11 za gađanje raketnim sustavom "Orkan" po lukama Zadar, Ražanac, Nin i po položajima hrvatskih snaga u Radovinu i Ninskim Stanovima***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-171
30. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROM

VRLO HITNO
URUČITI ODMAH

Naređenje za druga
dejstva, –

KOMANDA 1. OG

1. U cilju sprečavanja iskrcavanja u toku noći 29./30.01.1993. godine mabr[200] neprijatelja i dejstva po njenim VP,[201] pripremiti KV SVLR[202] "Orkan" po lukama Ražanac, Nin, Zadar, i po VP u s. Radovin i Ninski stanovi.
Sopstvenom procenom dopuniti vatre. Pripremiti VP za realizaciju istih.

2. KM[203] 1. OG u rejonu S. Gornje Biljane, koje posesti odmah po sticanju uslova koje ubrzati.



---

198 Okrugli pečat: RSK, Republički štab TO, Knin.
199 Prijemni pečat: Komanda 7. korpusa, str. pov. br. 30-183, primljen 30. 1. 1993.
200 Mješovita artiljerijska brigada.
201 Vatreni položaj.
202 Samohodni višecjevni lanser raketa.
203 Komandno mjesto.

za K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Đilas
Stjepanović,[204] [v.r.]

M.P.[205]

M.P.[206]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 61

***1993., siječanj 30.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o stanju na ratištu 28/29. siječnja, situaciji oko Hidrocentrale Peruča, zbrinjavanju izbjeglica u Kninu te potrebi korektnog odnosa prema zaštitnim snagama UN-a zbog prijetnji odmazde koalicijskih snaga "Zapada" stacioniranih u Jadranu***

---



REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-173
30. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

DOSTAVITI: 1. OG, 75. mtbr, 1. i 4. lbr, 2. pbr, 7. map, larp PVO

Informacija o stanju na
severnodalmatinskom
bojištu. –

U toku 28/29.01.1993. godine, neprijateljske snage su na čitavom prostoru RSK vršile provokativna dejstva, a na pojedinim delovima je pokušao i otvorenu agresiju.
I pored naše prvobitne namere da sopstvenim snagama učestvujemo u obezbedjenju HE "Peruća" radi sprečavanja njenog oštećenja i rušenja od strane hrvatske vojske, na insistiranje UNPROFOR-a povukli smo milicijske snage koje su tokom noći 27/28.01.1993. godine bile angažovane u sprečavanju akcije ustaško-hrvatskih specijalnih jedinica, koje su, kao što je poznato celoj svetskoj javnosti dejstvovale po snagama UNPROFOR-a.
Povlačenje naših snaga sa HE "Peruća" u skladu je i s našim prinicipijelnim stavom da se njen status mora urediti i u skladu s rezolucijom Saveta bezbednosti OUN.
Medjutim, odmah posle povlačenja naših snaga, izvršenog u skladu sa zahtevima k-de UNPROFOR, hrvatske oružane snage upadom specijalne diverzantske grupe i dejstvom jedne brigade sa pravca Sinj – Vrlika, posjele su branu i sada je drže pod kontrolom.

---

[204] Stanko.
[205] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[206] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6011, primljen 30. 1. 1993. u 01,20; predan u 01,30.

Očekujemo da će komanda UNPROFOR-a, u novonastaloj situaciji, a u skladu sa rezolucijom Saveta bezbednosti OUN, naložiti i hrvatskoj strani da odmah napusti HE "Peruća" i njeno obezbedjenje prepusti snagama UNPROFOR-a.

Jedinice se i dalje popunjavaju ljudstvom, borbenim sredstvima i tehnikom. Karakteristično je da se nastavlja javljanje dobrovoljaca za borbu protiv ustaške agresije. Svi pristigli dobrovoljci se stavljaju pod jedinstvenu komandu Srpske vojske RSK.

Moral boraca, uzimajući u obzir izuzetne napore u otporu hrvatskoj agresiji u zadnjih sedam dana je na zavidnoj visini. Moralna snaga ovih ljudi, izvire pre svega iz saznanja da se bore za svoju slobodu, svoju čast i domovinu.

U toku 28/29.01.1993. godine nije bilo pogibija niti ranjavanja srpskih boraca. Oporavak ranjenih boraca teče uspešno, a zdravstveno stanje se svakim danom poboljšava.

29.01.1993. godine od posledica ranjavanja u B. Luci je preminuo jedan borac.

Pored dosadašnjih problema sa srpskim življem proteranim sa svojih ognjišta u toku agresije hrvatske vojske, dana 29.01.1993. godine iz sela Otišić, koje se nalazi uzvodno od HE "Peruća", zbog straha od ustaških dejstava na HE izbegao je veliki broj srpskih porodica. Svi ti ljudi su u toku istog dana zbrinuti u Kninu, a u skladu sa daljim razvojem dogadjaja, odlučivaće se i o njihovoj sudbini (smeštaja, zaposlenja, itd.), uključujući i njihov povratak u rodno selo.

I pored ogromnih teškoća koje su zadesile srpsko stanovništvo na ovim prostorima, ljudi nisu klonuli duhom, već i dalje gledaju u bolju budućnost.

Svim komandama SV na teritoriji RSK skreće se pažnja na to, da se borci i ubuduće maksimalno korektno moraju odnositi prema pripadnicima snaga UNPROFOR-a. U zadnjih nekoliko dana, u Jadranu je skoncentrisana veća flota koalicionih snaga zapada. Eventualni napad naših boraca ili civilnih lica na pripadnike UNPROFOR-a, što bi mogla iscenirati hrvatska strana, mogao bi poslužiti kao povod intervencije koalicionih snaga na srpske teritorije, pod izgovorom da se akcija izvodi radi zaštite snaga UNPROFOR-a. Zato je potrebno, da naši borci, kao i do sada, pokažu prema njima gostoljubivost i pristojnost, a nikako drskost ili eventualne fizičke napade. Treba ipak imati u vidu da su oni ovde radi zaštite teritorije RSK, kao i to da su i sami na udaru ustaških snaga.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 62

***1993., siječanj 30.***
***Daruvar***

***Pismo Zapovjedništva UN-a – sektor Zapad Zonskom štabu TO Zapadna Slavonija o pljački kamiona Caritasa Banja Luka na kontrolnom punktu srpskih snaga na autocesti kod Novske***

---

01,00 (SC)
GLAVNI ŠTAB
D A R U V A R
30. januar 1993.

Pukovnik Jovan Čubrić
Komandant Teritorijalne odbrane

Okučani

Poštovani pukovniče Čubriću,

Prema razgovorima koje smo imali 30. 01. 1993. godine zamolio bih vas da ispitate sledeći incident koji je CARITAS – Banja Luka imao unutar UNPA 12.01.1993. godine:
Kao što vam je poznato, CARITAS je prevozio humanitarnu pomoć koja se uglavnom sastojala u hrani i odeći iz Zagreba za Banja Luku.
Konvoji se redovito prate od strane UNPROFOR-a od Novske do mosta u St. Gradišci auto-putem i natrag.
Često se događa da konvoji koji idu u oba pravca se zadržavaju mnogo časova na srpskim kontrolnim tačkama bez ozbiljnih razloga.
12.01.1993. godine CARITAS – Banja Luka konvoj sa 11 kamiona išao je za Zagreb.
Nepalski bataljon pratio je konvoj s mosta u St. Gradišci do Novske, ali su bili zaustavljeni na srpskoj kontrolnoj tačci na auto-putu počinjući tzv. "kontrolu", koja je trajala jedan sat.
Osoblje na srpskoj kontrolnoj tačci je oštetilo ono što je pripadalo vozačima, odmotavajući pakete, uzimajući meso, voće, cigarete, lekove i izvukli dizel-gorivo iz rezervoara kamiona (70 litara).
Oficir iz nepalskog bataljona koji je bio tamo, objasnio je srpskom osoblju da nemaju nikakvo pravo da to čine, ali nije bilo nikakve reakcije i oni su nastavili sa pljačkanjem kamiona.
Poznato mi je da takva vrsta radnji nije odobravana bilo od vojnih, civilnih ili policijskih vlasti, i da su rezultat nesavjesnog ponašanja male grupe osoblja.
Prema tome, zahtevam od vas da učinite sve potrebne istražne radnje da rasvetlite taj nesretni incident, i da zauzmete čvrsti stav da se slični problemi izbegnu ubuduće.
Istovremeno dat ću jake instrukcije nepalskom bataljonu da pojača slobodu kretanja konvoja i da osiguraju njihovu sigurnost kad prolaze kroz UNPA.
S nestrpljenjem očekujem vaš odgovor.
Srdačni pozdravi.

C. M.[207] Zabala
Brigadni general
Komandant Zapadnog Sektora

M.P.[208]

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 26., kut. 6.*



[207] Carlos Maria.
[208] Prijemni pečat: RSK, ZŠ TO Zapadna Slavonija, br. 4-4, primljen 1. 2. 1993., Okučani.

## 63

***1993., siječanj 30.***
***Knin***

***Informativna agencija SK "Iskra" prenosi dijelove pisma Vojislava Šešelja zapovjedniku SVK Mili Novakoviću u kojem ističe da je Novaković zaslužio mjesto u plejadi velikih stratega u srpskoj povijesti te da je sudbina Krajine i sudbina srpstva***

---

**INFORMATIVNA AGENCIJA SRPSKE KRAJINE**

KNIN, Kralja Petra I Oslobodioca 30 — tel: direktor 070/60-103
62-455 lok 2211
faks: 0780/60-501
078/719-075

Knin, 30.01. ( 9.00 ) ( ISKRA )

ŠEŠELJEVO PISMO GENERALU NOVAKOVIĆU[209]

Predsjednik Srpske radikalne stranke dr. Vojislav Šešelj, uputio je juče pismo podrške u odbrani Krajine komandantu GŠ Vojske RSK, generalu Mili Novakoviću.
Šešelj u svom pismu kaže da sjajne pobjede srpske vojske koja je pod Novakovićevom komandom zaustavila ustaške horde i očuvala integritet RSK, predstavljaju i ponos srpskog naroda i trijumf srpskog oružja uopšte.
U pismu se dalje kaže: "Ispred Srpske radikalne stranke i u svoje lično ime čestitam svim borcima srpske vojske i dobrovoljcima na odličnom držanju i odlučnoj borbi, a ujedno pred cjelokupnom srpskom javnošću ističem i Vaš lični primjer kao vojskovođe i komandanta koji je sebi obezbedio dostojno mjesto u plejadi velikih stratega borbe za slobodu i državotvornost kroz čitavu srpsku istoriju!"
Dr. Vojislav Šešelj u svom pismu ističe da srpskom narodu u odlučnim momentima istorije najbolju slobodu i garanciju predstavljaju generali poput Novakovića i junački borci, kao što su vojnici RSK i dobrovoljci iz drugih srpskih zemalja.
"Ubjeđen sam da će narod RSK i ubuduće uživati pomoć vaskolikog srpstva, jer je vaša sudbina i naša sudbina. U tome će svoj adekvatni doprinos pružiti i Srpska radikalna stranka", kaže se na kraju pisma dr. Vojislava Šešelja upućenog komandantu Vojske RSK.
( D.L. ) ( kraj )

M.P.[210]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*Hrvatski informativni centar, A 062-105.*

## 64

***1993., siječanj 31.***
***Knin***

***Zahtjev Ministarstva odbrane RSK Glavnom štabu VRS da propusti 250 dobrovoljca koji su upućeni na ratišta u Bosni i Hercegovini***

---

[209] Mile, zapovjednik GŠ VRSK.
[210] Prijemni pečat: Agencija "Iskra", Knin, broj 161/I, 30. 1. 1993.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
Broj: 01-152-1/93
Knin, 31. 01. 1993. godine

GLAVNOM ŠTABU VOJSKE REPUBLIKE SRPSKE

Prema informacijama koje sam dobio 100 dobrovoljaca iz Crne Gore koji su krenuli nama u pomoć zaustavljeno je na "koridoru" i upućeno na Majevicu. Ljudi su negodovali i tražili da idu u Knin, ali su tamo poslati.
Isto tako jedna grupa od 150 dobrovoljaca je upućena na neko drugo ratište.
Ne mogu da prihvatim da se to radi od naše braće Srba u Bosni. Uzimate nam gorivo na "koridoru", a sada i dobrovoljce. Ja očekujem da nam pomognete, a ne da nas na "koridoru" pljačkate.
Mi smo slali naše ljude na "koridor", da bismo i podelili sa vama sve što smo imali: naftu, municiju, oružje, a sada, kada očekujemo od vas pomoć, vi nam zaustavljate čak i dobrovoljce. Molim vas da ovo proverite i ove dobrovoljce pošaljete u Knin.

M I N I S T A R
p u k o v n i k
Stojan Španović, [v.r.]

M.P.[211]

M.P.[212]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 5., kut. 5.*



## 65

***1993., siječanj 31.***
***[Banja Luka]***

***Pismo Glavnog štaba Vojske RS Ministarstvu odbrane RSK da je 50 dobrovoljaca neovlašteno zaustavio zapovjednik 2. majevačke brigade, a da o 150 dobrovoljaca nemaju saznanja***

GLAVNI ŠTAB VOJSKE
REPUBLIKE SRPSKE
Str. pov. br. 02/2-82
31. 01. 1993. godine

Republika Srpska Krajina
Ministarstvo odbrane

Veza vaš akt br. 01-152-1/93

[211] Okrugli pečat: MO RSK, Knin.
[212] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6058, primljen 31. 1. 1993. u 09,00; predan u 09,30.

Provjeravajući informacije u vezi zaustavljanja dobrovoljaca iz Crne Gore, utvrdili smo da je 50 dobrovoljaca neovlašteno zaustavio komandant 2. maj. br,[213] potpukovnik Despotović Pero, a uz njihovu suglasnost. Za grupu od 150 dobrovoljaca nemamo saznanja o mjestu navodnog zadržavanja istih. Ukoliko je vama poznato gde su i ko ih je zadržao molimo vas da nas obavestite kako bi preduzeli mere da vam se isti što pre upute.
Preduzeli smo mere da se u buduće ovakve i slične stvari ne dogadjaju, a vas molimo da nas o eventualnim i sličnim saznanjima blagovremeno i na primeran način obavestite.
Načelnik Štaba
general-major
Manojlo Milovanović

M.P.[214]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 1.*

## 66

***1993., siječanj 31.***
***Knin***

***Pismo Glavnog štaba SVK o hrvatskoj propagandi koja srpskom narodu na Baniji nudi suživot te upozorava da je srpskom narodu potpuno jasno da ni jedna stranka "ni u snu" ne bi predložila prihvaćanje takve ponude***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE RSK
Broj 01-71
Knin, 31. 01. 1993. godine

Proturanje podjela u
srpskom narodu. –

Pored agresije koju je konačno osudio čitav svet, RH intenzivira borbu i na propagandnom planu.

Tako je na njihovom radiju, tokom jučerašnjeg dana, čitana nekakva poruka – proglas srpskom narodu na Baniji, kojom mu se nudi da prihvati život u hrvatskoj mladoj demokratiji. Ta ponuda je veoma providna, jer srpski narod dobro zna da bi to značilo dobrovoljno pristajanje na biološko uništenje srpskog nacionalnog bića, i stavljanje omče na vrat sopstvenim rukama.

Srpskom narodu u Krajini je sasvim jasno da ni jedna stranka kojoj je stalo do sopstvenog naroda ni u snu ne bi mogla da pomisli, a kamoli da predloži svome narodu, da prihvati hrvatsku vlast – pod providnom zamkom da im je uzaludno ginuti, jer će velike sile, a mimo njihovo volje, odrediti njihovu sudbinu.

---

[213] Majevačka brigada.
[214] Prijemni pečat centra veze: Brzojav, tajni naziv 331, primljen 31. 1. 1993. u 18,10; obrađen u 18,20.

Ovakvim odnosom prema srpskom narodu hrvatski čelnici u predizbornoj kampanji, po ko zna koji put, dokazuju da je srpski narod u Krajini pravilno izabrao svoj put, i da nema perspektive za svoj opstanak ni u kakvoj varijanti hrvatske države.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković

---

*Preslika, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*

## 67

***1993., siječanj 31.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK o stanju na ratištu, mogućem napadu hrvatskih snaga u zapadnoj Slavoniji, nepovjerenju u zaštitne snage UN-a, djelovanju hrvatskih diverzantskih grupa na Velebitu te gubicima od početka napada hrvatskih snaga u zadarskom zaleđu***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Broj: 01-73
Knin, 31. 01. 1993. godine

Informacija o stanju na
severnodalmatinskom bojištu. –

Dostaviti: pres. Knin, Topusko, Vukovar
Komandama: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 75. PoB

Hrvatska vojska se i nadalje ne osvrće na upozorenja, zahteve i rezolucije EZ, OUN i svetske javnosti da prestane sa agresijom. Naprotiv, agresija se nastavlja i dalje istim intenzitetom i traje već deseti dan na svim pravcima severnodalmatinskog bojišta, posebno na pravcu Rovanjska-Jasenice-Obrovac, i Zadar-Benkovac. Izraženo je dejstvo artiljerijskih jedinica neprijatelja po našim položajima i naseljenim mestima.
U ovoj fazi agresije, neprijatelj intenzivnije aktivira terorističko-diverzantske grupe, od kojih je jedna onemogućena u dejstvu u reonu Egeljac (Velebit).
Aktuelna je opasnost da neprijatelj otpočima agresiju i na sektoru “Zapad”, obzirom na kolike snage je skoncentrisao na ovom pravcu. Radi se o 6-7 brigada koje su u stanju borbene gotovosti za napad, a to su:
121. i 123. brigada HV u reonu Novska, 125. brigada iz Zagreba u reonu Novska-Kutina, 117. i 127. brigada u reonu Pakrac-Lipik.
O koncentraciji ovih snaga više puta smo obaveštavali komandu UNPROFOR-a u Zagrebu, kao K-danta sektora “Zapad” generala Maria Zabalu.
Na naša upozorenja, general Zabala nas po treći put (26., 28. i 30.01.1993.) uverava da nam, sa snagama UNPROFOR-a na sektoru “Zapad” garantuje potpunu sigurnost.

Stav GŠ SV RSK je da nema razloga da ne veruje u iskazane namere i obećanja K-danta sektora “Zapad” ali sa određenim rezervama, imajući u vidu pre svega činjenicu da je i sektor “Jug” bio pod zaštitom snaga UNPROFOR-a koji tu zaštitu nisu ostvarile.
Međutim, bez obzira na to što nas iskustvo uči da se pre svega moramo pouzdati u srpsku vojsku i srpski narod u Krajini i van nje, želimo da verujemo da su garancije visokih predstavnika UNPROFOR-a bar u ovoj situaciji pouzdane, iako je oprez stvarnost sa kojom neminovno i neprekidno moramo i nadalje živeti. Na ovo nas upućuju događaji koji su samo nekoliko dana iza nas, a koji pokazuju kakve i kolike posledice može da izazove izigravanje autoriteta OUN, i najblaže rečeno neprincipijelno ponašanje nekih njenih predstavnika.
Isto tako, naš stav je i nadalje, a na čemu inzistiramo uzastopno ne slučajno, da odnos naših boraca prema pripadnicima UNPROFOR-a mora biti korektan. Mi smo u situaciji da smo prinuđeni na strpljenje i kada ga drugi nebi imali. Međutim, i strpljenje je odraz hrabrosti i ustrajnosti. U situaciji smo kada istina o nama prodire u svet u pozitivnijem smislu. Moramo biti strpljivi da ona iziđe u svet u pravom svetlu kad je u pitanju naš odnos prema instituciji kojoj je mandat poverila OUN.
Naš odnos prema novinarima nije na potrebnoj visini i sa takvim stavom ne možemo istinom u svet. Novinarima moramo omogućiti normalan rad.[215]
Hrvatska vojska još uvek nije prepustila HE Peruča na obezbeđenje i čuvanje snagama UNPROFOR-a. Postoji sumnja daće udovoljiti zahtevima K-danta UNPROFOR-a, gen. pukovnika Nambijara.[216]
Naši borci uspešno odolevaju svim napadima Tuđmanove soldateske. Pri tome, vidno se poboljšava naš taktički, a u perspektivi i strategijski položaj. Pored nanošenja znatnijih gubitaka neprijatelju u ljudstvu, on sukcesivno gubi i zauzetu teritoriju. U izgledu su i znatniji rezultati. Za to postoji opšte raspoloženje, podstaknuto i svakodnevnim prilivom dobrovoljaca sa svih srpskih teritorija.
Međutim, moramo biti svesni da bi nam euforička stanja i akcije doneli i neželjene posledice. Razum mora prevladavati, uz saznanje da smo uistinu ojačali i u ljudstvu i u borbenim sredstvima, a što je najbitnije, u moralu, koji je kod boraca na severnodalmatinskom bojištu posebno izražen, kako zbog saznanja da je neprijatelj zaustavljen, tako i zbog uverenja da će biti vraćen na položaje sa kojih je krenuo u agresiju.
Skreće se pažnja komandantima jedinica u koje pristignu dobrovoljci, na međusobni odnos tih ljudi sa postojećim sastavom jedinica. U tom smislu nisu poželjna raskalašena ponašanja novodošlih boraca, bez obzira odakle dolazili i kojoj grupaciji pripadali.
Slično raspoloženje je prisutno i kod stanovništva, pre svega zbog saznanja o raspoloženju i moralu boraca. Osećaju se sigurnijim i zbog saznanja o velikom prilivu dobrovoljaca, čiji optimizam, zajedno sa srpskim borcima, uliva poverenje. Izbeglom stanovništvu se svestrano pomaže. Najveći deo izbeglih iz Obrovca, Karina i okolnih mesta se vratio svojim kućama, što očekuju i ostali, silom iseljeni ljudi.
Očekujemo još povoljnije vesti, od početka agresije hrvatske vojske na RSK, poginulo je u borbama 66 naših boraca, a ranjeno ukupno 234.
Ranjeni borci se blagovremeno zbrinjavaju, uz maksimalna zalaganja zdravstvenog osoblja u bolnicama, stacionarima i ambulantama.

[215] Odlomak dopisan rukom.
[216] Satish.

PUMOĆNIK KOMANDANTA
p u k o v n i k
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[217]

M.P.[218]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6031.*

## 68

***1993., siječanj 31.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama da ne angažiraju stanovništvo hrvatske nacionalnosti na istovaru osjetljivih materijalno-tehničkih sredstava, već na radovima utvrđivanja rezervnih položaja***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-207
31. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
Primerak br. 1

Angažovanje ljudstva
na radovima. –

U 75. mtbr (u Severnoj kasarni) angažovan je jedan broj građana hrvatske nacionalnosti na utovaru osetljivih MTS.
Iste ne možete angažovati na tim zadacima već ih kao celinu angažujte na radovima utvrđivanja jedinica (narednih položaja) van I [prvih] položaja i linije.
Rok izvršenja odmah.

za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas
I. [219] Mijatov, [v.r.]

M.P.[220]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6031.*



---

[217] Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.
[218] Prijemni pečat centra veze: Brzojav "Kobra", br. 6072, primljen 31. 1. 1993. u 22,00; predan 1. 2. 1993. u 08,10.
[219] Ivan.
[220] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

## 69

***1993., siječanj 31.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za pripremu napadne akcije u zadarskom zaleđu***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 32-196
31. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
VRLO HITNO
URUČITI ODMAH
ŠIFROVANO

Primerak br. 1

KOMANDI OG-1, TG-2, 75. mtbr, 1. lbr, 2. pbr, 7. map, 7. larp PVO (aktom)

NAREDJENJE OpBr 5

1. U toku dana neprijatelj nije izvodio napadna dejstva sem povremenih provokacija u zonama odgovornosti brigada. Vrši pregrupisavanje i manje pokrete, izvidjanje, utvrdjivanje i zaprečavanje dostignutih linija.
Na širem prostoru Velebita (M. Alan) aktivirao je diverzantske grupe.

2. Zadaci pukova-brigada, TG-2 i OG-1:
Ubrzajte pripreme za predstojeća dejstva. Na KM OG-1 organizovati referisanje odluke, uz prisustvo organa komande korpusa, komandanta OG-1, TG-2 i 2. pbr, dana 31. 01. 1993. god. u 08,00 časova.
Proceniti mogućnost preseljenja KM 9. mtbr na M.[221] Alan.
Sa regrutima ubrzati obuku i gadjanje i uputiti u jedinice.

3.1. TG-2 referiše odluku za dalja dejstva na KM OG-1.
Obezbediti blagovremeni dolazak uz BOB.[222]
3.2. OG-1 referiše odluku za dalja dejstva. Priprema i organizuje mesto za referisanje. Prihvata i obezbeđuje učesnike referisanja.
"Orkanom" vršiti sistematsko ometanje u rejonu Maslenice.
Organizovati aktivnosti u otkrivanju mesta VP i osmatračnica artiljerije i u potpunosti angažovati art. radar.
3.3. 2. pbr referiše odluku za dalja dejstva na KM OG-1. Nastavlja mobilizaciju, pripremu i popunu jedinica.
3.4. 75. mtbr priprema odluku za dalja dejstva i biti u gotovosti za referisanje iste na poziv. Ubrzano vrši popunu jedinica i formira rezervu korpusa (mb i okb). Izvestite o gotovosti za smotru pomenutih jedinica predstavniku GŠ i organima Komande korpusa.
3.5. 1. lbr sredjuje jedinicu, obezbedjuje prihvat IKM-2 7. K, učvršćuje odbranu i biti u gotovosti za referisanje odluke za dalja dejstva.
3.6. 7. map priprema i uredjuje VP rezervni KAG-7. Posebnu pažnju obraća na zaklanjanje ljudstva i MTS od iznenadne vatre ustaške artiljerije.

---

221 Mali.
222 Borbeno obezbjeđenje.

3.7. 7. larp PVO obezbedjuje reone VP od ubačenih DTG i biti u gotovosti za podršku jedinica, bržim iskakanjem na VP po mom naredjenju i dejstvo na zemaljske ciljeve.

4. Nastaviti sa utvrdjivanjem i zaprečavanjem. U redovnom izveštaju 31.01.93. godine izvestiti o broju ljudi radne obaveze na realizaciji, broju uredjenih zaklona za ljudstvo, m/v i TMS i broju postavljenih mina.
Pešadijske čete i bataljone popuniti 100% sa mladjim ljudima, a prištapske, pozadinske, komande stana i straže sa starijim.
Komande stana, pozadinske jedinice, jedinice veze i druge, što više popunjavati ženama.
Sve čete prve linije naoružati sa automatskim puškama, a ostale peš. jedinice sa PAP samo u nedostatku istih u brigadama.
PJ,[223] straže Pa jed. art. za podršku naoružati sa PAP i automatima M-56. U nedostatku automata M-56 dostavite zahtev GŠ.
Zadatke izvršiti u toku 31.01.93. godine, a izveštaj o realizaciji u redovnom izveštaju do 17,00 č.

za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas
I.[224]Mijatov, [v.r.]
M.P.[225]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 6.*



**70**

***1993., siječanj 31.***
***[Slunj]***

***Procjena sigurnosne situacije u zoni odgovornosti 13. br. SVK***

---

13. BRIGADA SRPSKE VOJSKE RSK
NAČELNIK ZA OBAVJEŠTAJNO-
BEZBJEDONOSNE POSLOVE
Broj str. pov. 112-1
31. 01. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO
Primjerak br. 2
Rađeno u 2 primjerka

P R O C J E N A
BEZBJEDONOSNE SITUACIJE U ZONI ODGOVORNOSTI
BRIGADE

1. BEZBEDONOSNI USLOVI POD KOJIMA BRIGADA IZVRŠAVA ZADATKE

a) Opšti uslovi
Zona odgovornosti 13. brigade Vojske RSK obuhvata u cjelini područje bivše opštine Slunj i dijelove opština Ogulin i D. Resa (Tržić i područje Perjasice). Taj prostor je specifičan u odnosu na druge opštine u RSK. Specifičnosti su sljedeće:

223 Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
224 Ivan.
225 Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

– površina iznosi oko 1000 km2
– na tom prostoru uoči II svj. rata živjelo je oko 50000 stanovnika od čega preko 60% Srba i ispod 40% Hrvata
– u toku rata izvršen je neviđen genocid nad srpskim narodom: preko 10000 žrt. i preko 1500 palih boraca
– poslije II svj. rata iseljavanje stanovništva radi kolonizacije i stvaranja vojnog poligona smišljeno je vršeno jer su iseljavani Srbi radi izmjena odnosa broja stanovnika. Tako je prema popisu od 1981. godine od 22.000 stanovnika na području opštine bilo 63% Hrvata i 37% Srba
– do ovog rata na području opštine Slunj živjelo je oko 350 ustaša 1941.-1945. koji su suđeni na duge vremenske kazne i izdržali kazne, od kojih je 1 broj bio suđen kao najteži ratni zločinci
– u Evropi, posebno u Njemačkoj velik je broj ekstremne ustaške emigracije sa ovog područja, posebno na području Minhena, Stutgarta, Kolna, Frankfurta, ali i druge.
– Hrvatske vlasti su nakon pobjede HDZ na izborima 1990. godine otvoreno izjavljivale da je područje Slunja od posebnog interesa za R Hrvatsku radi razbijanja kompaktnog prostora Srpske Krajine
– Radi toga su na ovom prostoru ubrzano stvorili i naoružali znatne snage MUP-a i ZNG od 3000-4000 lica ekstremno indoktrinirani
– područje opštine Slunj u ovom ratu oslobođeno je od ustaša u periodu od 15.11.-29.11.1991. godine
– najveći broj ustaških snaga pobjegao je prema cazinskoj krajini, a kasnije uključen u diverzantsko-terorističke akcije na prostoru RSK i opštine Slunj ili na druga ratišta u Hrvatskoj i Bosni. Sada najveći broj tih snaga je koncentrisan na sjevernoj granici opštine i zone odgovornosti brigade u reonu Kamenica – Ogulin – Tounj i Gen. Stol, Karlovac. Sa tim ustašama izbjeglo je i ostalo hrvatsko stanovništvo od oko 12.000 lica
– svega nekoliko stotina Hrvata je ostalo (350) na području opštine
– prostor opštine je demografski ispražnjen tako da sada na 1000 km2 živi približno oko 7000 stanovnika
– veliki broj društvenih i privatnih objekata je uništen
– oko 1500 građana raspoređeno je u jedinice 13. pbr, a oko 800 u jedinice prostorne strukture (prostorne jedinice TO, CZ, radne obaveze i sl., a ostalo su djeca, žene i starci)

Demografska ispražnjenost prostora jedan je od osnovnih problema, jer skoro 1/2 opštine je bez stanovništva, tako da je vrlo teško osigurati bezbjedonosno pokrivanje ogromnih ispražnjenih prostora. Na području opštine nije postojao kontinuitet organa vlasti, pa su se već u prvoj fazi, početkom 1992. godine pojavili značajni problemi koji su nastavljeni kasnije. Tako je u martu mjesecu formirana privredna skupština i izvršni savjet. Međutim, u radu ovih organa bilo je izuzetno mnogo teškoća, tako da su ostavke dali dvojica predstavnika izvršnog savjeta, a na posljednjoj sjednici Skupštine opštine 21.01.1993. godine smjenjen je i dotadašnji predsjednik SO.

U ovom trenutku vezano za bezbjedonosnu situaciju ispoljeni su neki elementi koji ozbiljno ugrožavaju bezbjedonosnu situaciju zone odgovornosti brigade:

– velik je broj pripadnika brigade i građana koji imaju dijelove porodica, prijatelja i rodbine na teritoriju Hrvatske. Najveći broj takvih još nije identifikovan. Prema dosadašnjim saznanjima [dio] ovih na razne načine angažiran je u strukturama Hrvatske pa i u vojnim formacijama hrvatske vojske. Postoje telefonske direktne i indirektne veze i kontakti, koje ovaj organ bezbjednosti nije u stanju efikasno pokriti, kontrolisati i sprečiti.

– ispoljena je i izražena polarizacija kod boraca i naroda u gledanju na konačni ishod borbe i ostvarenje ranije postavljenih ciljeva. Polarizacija srpskog naroda na desno orijentirane i ekstremne snage i realiste je evidentna, čemu doprinose djelomično i političke stranke. To stvara apatiju, konsternaciju, pa i strah kod dijela srpske populacije i razbija jedinstvo srpskog naroda.
– erozija morala dostigla je vrhunac nakon silnih pljački, profiterskog ponašanja pojedinaca i grupa, naročito na prostorima prema V. Kladuši, a što nije efikasno zahvaćeno djelovanju organa vlasti i vojnih i civilnih. To bitno utiče na bezbjedonosnu situaciju i na teritoriji i u brigadi.

b) Posebni uslovi:
13. brigada TO formirana je kao 3. Kordunaška brigada u periodu od 12.-20.12.1991. godine. U sastav brigade ušli su borci Odreda “Marić kosa” – Veljun, odreda “Krstinja” i Odreda “Mašvina” – Kord. Ljeskovac.
Proces transformacije brigade u milicijske snage pa ponovo u ovom trenutku mobilizacija brigade po ratnoj formaciji imali su dosta problema. To se prije svega odnosi na brojnu popunjenost brigade, jer ona po ratnoj formaciji je popunjena boračkim i starješinskim sastavom sa oko 75%. U čitavom dosadašnjem vremenu to je uticalo na nedovoljno efikasno rješavanje osnovnih problema brigade.
Zona odgovornosti brigade je suviše velika za brojčani sastav brigade. Pri tome dvije ugrožene granice (prema Hrvatskoj i prema cazinskoj krajini) stvaraju značajne teškoće. Brigada je bila prisiljena da rasporedi postojeće snage na ta dva osnovna pravca i to:
– prvi bataljon u reon Cetingrad – Podcetin prema V. Kladuši
– treći bataljon na reon Furjan – Koranski Lug – Kord. Ljeskovac
– drugi bataljon na reon Tržić – Kanjon Mrežnice – Perjasica – kanjon Korane.
Veličina prostora i dužina granica, te neadekvatan broj vojnih obveznika onemogućavaju kvalitetno obezbjeđenje dostignutih linija, položaja za odbranu i zatvaranje i bezbjedonosno-operativno pokrivanje prostora. Ostaje otvoren problem bezbjedonosnog pokrivanja demografski ispražnjenog prostora jer tamo nema prostornih struktura.
Naročito je bezbedonosno nepokriven prostor ogranaka Kapele od Josipdola do Plitvičkih jezera i demografski ispražnjen prostor na granici prema cazinskoj krajini.

## II
## PROCJENA CILJEVA INTERESA I MOGUĆNOSTI HRVATSKE VOJSKE – USTAŠA

U zoni odgovornosti 13. brigade na obje granice velika je koncentracija hrvatske vojske na sjeveru i sjevero-zapadu na liniji Josipdol-Tounj-Duga Resa-Karlovac, kao i na liniji prema cazinskoj krajini.
U dodiru sa snagama Hrvatske vojske – ustaša je II bataljon 13. pbr i jedna nepotpuna pč sa oko trenutno 350 boraca.
Iz pravca Hrvatske u okviru opšte odluke hrvatskih vlasti u ostvarivanju radikalnih ciljeva mogu se očekivati ofenzivne akcije na pravcu Gen. Stol – Perjasica – Slunj, i pravcu Kukača – Tržić – Slunj – Cazinska krajina sa ciljem presjecanja prostora, izbijanja na granicu sa BiH i posjedanje izgubljenog prostora, što bi značilo presjecanje RSK.
Sličnu radikalnu akciju preko ZO[226] ove brigade može se očekivati i iz pravca Otočac – Brinje – Saborski – Rakovica – Cazinska krajina. U okviru ostvarivanja tog budućeg

[226] Zona odgovornosti.

radikalnog cilja hrvatskih vlasti do sada su primjenjivani a i ubuduće se očekuju svi oblici vođenja specijalnog rata: obavještajno-izviđački, subverzivni, diverzantsko-teroristički, propagandno-psihološki i dr.
Dubina interesa u vođenju ovih oblika specijalnog rata od strane hrvatskih vlasti i snaga je izvan ZO ove brigade, ali je zona brigade nezaobilazna.
Vjerojatni ili skoro sigurni pravci djelovanja obavještajno-izviđačkih, diverzantsko-terorističkih pa i subverzivnih aktivnosti ustaša su:

– Josipdol – Babina Gora – GAP – Slunj
– Brinje – Glibodol – Saborski – Rakovica
– Vel. Kladuša – Cetingrad – Kruškovača
– Cazin – T. Raštela – K. Ljeskovac – Drežnik

Ciljevi ovih akcija su prije svega vitalni objekti, ali i ljudi i komande u jedinicama 13. brigade i organi vlasti. za izvršenje ovih oblika dejstava ustaše raspolažu potrebnim snagama iz svih pravaca.
U psihološko-propagandnim aktivnostima prisutan je ukupan arsenal kojim raspolaže NDH.

III
PROCJENA STANJA, SNAGA I MOGUĆNOSTI 13. BRIGADE



Nakon proglašenja opšte mobilizacije u RSK vršena je mobilizacija jedinica ove brigade. Ona nije izvršena u određenom vremenu po planu iz više razloga:

– neadekvatna evidencija v/o
– dosta v/o se nalazilo izvan teritorija opštine Slunj
– neefikasna pozivarska služba
– neodgovornost određenog broja v/o prema pozivu na opću mobilizaciju

U ovom trenutku jedinice se nalaze na položajima prema odluci k-danta 13. brigade za odbranu koja je djelomično iz određenog razloga modificirana.
U bataljonima su popunjena formacijska mjesta obavještajno-bezbjedonosnih organa, međutim nemaju iskustva iz dužeg rada na ovim poslovima, a posebno nemaju stvorena operativna uporišta u ZO brigade i zoni obavještajnog interesa jer se nisu bavili ranije tim poslovima. Predviđene jedinice specijalne namjene: izviđači, diverzanti, vojna policija i sl. isto tako nemaju dovoljno iskustva na izvršavanju ovih zadataka kao ni starešinski kadar u tim jedinicama.
Sa bezbjedonosnog stanovišta u ZO brigade valja istaći i negativan utjecaj pojava paljenja, rušenja, pljačkanja privatne i društvene imovine na čitavom prostoru čije su posljedice velike.
Što u borbenim dejstvima, a što u naknadnom nedozvoljenom ponašanju na čitavom području opštine učinjene su znatne štete. Tako i na širem reonu Cetingrad – Kruškovača uništeno i opljačkano preko 80% privatnih kuća i gospodarskih zgrada, na pravcu Drežnik – Rakovica – Slunj 60%, na pravcu Veljun – Blagaj – Slunj – Cvijanović Brdo preko 50%, u samom mjestu Slunj onesposobljeno je preko 50% društvenih i privatnih objekata. U ovom trenutku teško je procjeniti koliko su objekata uništile i devastirale ustaše u toku borbe i u toku rata, a koliko je tih objekata uništeno borbenim dejstvima naših snaga. Uništene su i opljačkane mnoge kuće srpskih porodica. Pojava pljačke i paljevina nakon borbenih operacija za oslobođenje područja Slunja bilo je unatoč poduzetim mjerama na sprečavanju. Posljedice toga su prije svega velika materijalna šteta, ali i značajan uticaj na borbeni moral boraca, uto i na bezbjedonosnu situaciju.

Ostale negativne pojave koje utiču na borbeni moral i bezbj. situaciju u ZO brigade su:

– nedovoljna angažovanost nekih organa u popuni i raspodjeli v/o u jedinice brigade
– raspoređivanje borbeno sposobnih v/o na građanske dužnosti i pozadinske jedinice, a starijih na položaje (privilegije, rodbinske veze, prijateljske veze i slično)
– samovoljno napuštanje položaja i jedinica pa i dezerterstvo, što se nedovoljno efikasno rješava
– neadekvatno primjenjivanje mjera represije u uslovima rata i neposredne ratne opasnosti
– prisutnost alkoholizma, šverca, bogaćenje pojedinaca i sl.
– neadekvatno borbeno obezbjeđenje kontrole prostora i teritorija
– neadekvatno ili nikakvo inžinjersko obezbjeđenje položaja za odbranu, naročito u I i III bataljonu.

Na bezbjedonosnu situaciju u ovom trenutku utiču i snage UNPROFOR-a locirane su na 16 punktova sa određenim brojem isturenih punktova na kontroli skladišta, tehnike i drugih MTS brigade.

U vreme agresije Hrvatske na RSK i objave opšte mobilizacije snage poljskog bataljona su pokušale onemogućiti mobilizaciju naših jedinica, ali nakon odlučne intervencije, snage su se povukle u svoje baze, pa i napustili kontrolne punktove, pa čak i na granici prema Republici Hrvatskoj i bivšoj BiH. Iz ovoga slijedi zaključak da snage UN ne ostvaruju svoju funkciju u skladu sa Vensovim[227] planom mirovne operacije, a i to utiče na bezbjedonosnu situaciju. Odnos komandi i boraca 13. br prema snagama UN je vrlo korektan i prema dogovorima.

U bezbjedonosnom smislu borbeno obezbjeđenje KM bataljona i brigade i vaziranje jedinica obezbjeđenja organizirana je u skladu Pravila službe u OS. Međutim, postoji značajan problem obezbjeđenja vitalnih objekata i značajnih MTS na području vojnog poligona iz razloga što brigada ne raspolaže sa potrebnim brojem ljudi.

Za bezbjedonosnu situaciju u ZO brigade značajnu opasnost predstavlja velika mogućnost oticanja obavještajnih podataka. U ZO brigade postoje identificirana i neidentificirana lica kojima više članova porodica žive u Zagrebu, Karlovcu i dr., a koji su prema našim saznanjima uključeni u ZNG i MUP i dr. strukture. Postoji i direktna i telefonska komunikacija između njih. Nije isključeno oticanje obavještajnih podataka preko ovih lica, kao i lica vrbovanih, ucjenjenih, ubačenih radi njihovog materijalnog i drugog interesa. Određeni broj lica različitim kanalima: preko UNPROFOR-a ili preko granice Mađarske – Jugoslavije – dolaze iz RH na prostor ZO brigade i vraćaju se a da se od nadležnih organa ne vrši praćenje i operativna obrada, od nadležnih organa, pa čak ni evidencija.

## IV
## OSTALA BEZBJEDONOSNA PITANJA

Bezbjedonosnu situaciju ZO brigade opterećuju sljedeća pitanja:

– specijalni položaj opštine Slunj u RSK i odnos određenih organa susjednih opština prema teškoćama ove opštine
– nepostojanje kontinuiteta vlasti od 1990. godine do danas, neefikasno organiziranje vlasti od oslobođenja Slunja do danas, sukobi u rukovodstvima organa vlasti, smjenjivanje čelnih funkcionera organa vlasti, neformiranje i nefunkcioniranje vitalnih

[227] Cyrus Vance.

organa vlasti: policija, tužilaštvo, pravosudni organi, socijalna zaštita, boračka zaštita i sl.
– pojava ekstremnih shvaćanja i tendencija kod naroda pa i u dijelu boraca o ostvarivanju zajedničkih i opštih i posebnih ciljeva, te polarizacija koja je djelomično rezultat smišljeno ubačenih pojedinaca i grupa još za sada nepotpuno identificiranih
– snažno se osjeća nedostatak pravovremenih i pravih informacija i u jedinicama brigade i među stanovništvom. Otuda strah i nedoumice u konačni ishod naše borbe. Slunj je izgleda jedina opština koja ne prima informativne listove (štampu).

V
Z A K L J U Č A K

Bezbjedonosna situacija u ZO brigade je složena. Sa postojećim snagama u brigadi ne može se bitnije utjecati bez ostalih faktora na poboljšanje bezbjedonosne situacije.

VI
P R I J E D L O G

U rješavanju svih pitanja od značaja za bezbjedonosnu situaciju u ZO brigade je: efikasnije uklanjanje negativnih pojava navedenih u procjeni, a koje opterećuju bezbjedonosnu situaciju
– pružiti maksimalnu pomoć brigadi od pretpostavljene komande organa vlasti
– osmisliti i bolje funkcionalno, organizaciono i kadrovski riješiti rad svih organa bezbjednosti različitih nivoa i struktura kao i rad civilnih vlasti.

Načelnik za OB poslove
kap. I klase
Slobodan Kraljevački, [v.r.]
M.P.[228]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 601.*

## 71

***1993., siječanj 31.***
***Obrovac***
***Zapovijed Komande 4. lbr Komandi 1. čete za napadnu akciju 1. veljače prema Maslenici***

KOMANDA 4. Lbr.
12,00 31. 01. 1993. g.
OBROVAC

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO
KURIROM

KOMANDI 1 č

ZAPOVEST ZA NAPAD
Sekcija 1:50000 list Gračac 1, 2, 3, i 4 i
Zadar 2 i 4

[228] Okrugli pečat: Komanda 13. brigade TO.

1. Na pravcu napada naše Brigade brani se neprijatelj verovatno jačine ojačanog bataljona, sa sledećim rasporedom: BOs[229] na liniji: M. Bobija (k. 510) – s. Nekići – s. Maruna, prednji kraj na liniji: Kita (tt 262)-Rupine-Boksit-Kosa (k. 201), a druga linija u rejonu s. Bužančići-s. Maslenica. POg[230] mu je razmještena u rejonu s. Jasenice, a POP[231] u rejonu Boksit i zahvatu asvaltnog puta. Iz dubine moguća je intervencija snaga jačine čete sa pravca Starigrad-s. Rovanjska i s. Posedarje-s. Maslenica.
Verovatni cilj dejstva neprijatelja je da obezbedi držanje dostignutih položaja, da pregrupiše snage i produži napad ka Obrovcu radi zauzimanja istog.
Najjači otpor će pružiti najverovatnije na liniji: Kita (tt 262)-Rupine-Boksit-Kosa (k. 201), a sa linije: s. Bužančići-s. Maslenica očekivati je p/n.[232] Verovatno će težiti da dejstvom artiljerije i zaprečavanjem puteva stvori uslove za slamanje naše napadne moći. U dosadašnjim dejstvima pretrpio je znatne gubitke u ljudstvu i MTS.

2. 4. Lbr sa tv,[233] vH[234]-122 mm, OT[235]-130 mm i bZIS-ova[236] u sadejstvu sa susedima izvodi demonstrativni napad, a po ovladavanju objektima Kamenolom (Na Bukovom pleću), M. Bobija (k. 510), V. Bobija (tt. 584) energično napada na pravcu: s. Modrići – s. Jasenica – s. Maslenica i bočnim dejstvom na pravcu Bukovica – s. Jasenice sa zadatkom: Razbiti snage neprijatelja na p/k,[237] a zatim produžiti napad i ovladati sa širim rejonom Maslenice u gotovost za odbijanje p/n sa pravca Rovanjske. U daljem biti u gotovosti za produžetak napada.
Gotovost za napad u 07,00 01.02.1993. godine.
Podržava KAG-7 po našem zahtjevu.

3. Desno na pravcu: Lipovača (tt. 868)-Doci Maričića-M. Bobija (k. 510)-V. Bobija (tt. 584)-Gola Glava (k. 510) napada jedinica SJB Obrovac u sadejstvu sa Srpskim dobrovoljcima. Zadatak: zauzeti dominantne objekte i sadejstvovati našoj brigadi u zauzimanju Jasenice i s. Maslenica.
Levo na pravcu: Pridraga-Novigrad-Posedarje napada 92. mtbr i obezbeđuje našu brigadu od dejstva sa mora i iz rejona Novigrada.

4. Odlučio sam da uz artiljerijsku podršku i uspeh suseda izvršiti napad grupišući veći deo snaga i sredstava na pravcu: Procipina-Jasenice-Maslenica, a manji deo na pravcu: Gola Glava (tt. 306)-Velika glava (tt 197)-Visoka glava (tt. 243)-Jasenička glava (tt 174)-Trnovača s ciljem eksploatišući uspeh desnog suseda u bližem zadatku ovladati linijom: Jasenička Glava-Šarlići, a u sledećem po uvođenju drugog ešalona izbiti na granicu RSK.
Borbeni raspored brigade: Snage za napad, snage za obezbeđenje, snage za podršku, snage za držanje dostignute linije, snage za pozadinsko obezbeđenje i snage za komandovanje.

5. Snage za napad:
1.lč iz sadašnjeg rasporeda napada pravcem: Grguša-Velika glava (tt 197)-Visoka glava (tt 243)-Rupine-Jasenička glava (tt 174). Zadatak: po zauzimanju M. Bobije (k. 510) energično

[229] Borbeno osiguranje.
[230] Protuoklopna grupa.
[231] Protuoklopni položaj.
[232] Protunapad.
[233] Tenkovski vod.
[234] Vod haubica.
[235] Oklopni transporter.
[236] Baterija ZIS-ova.
[237] Prednjem kraju.

razbiti neprijatelja na pravcu napada, obezbediti desni bok ka objektima Kita (tt. 262) i Stražbenica (tt. 237) i po izbijanju u rajon: Jaseničke glave organizovati odbranu i biti u gotovosti za odbijanje p/n sa pravca Trnovače.
Podržati uvođenje 3. čete na pravcu: Jasenička glava-Trnovača-Rovanjska.
5. lč iz sadašnjeg rejona napada pravcem: Maričići-Rončevići-Šarlići. Zadatak: U sadejstvu sa tenkovskim vodom i podršku artiljerije razbiti snage neprijatelja na pravcu napada i ovladati rejonom s. Šarlići gde biti u gotovosti za odbijanje eventualnog p/n sa pravca s. Burilovac.
Podržati uvođenje 4. lč u borbu na pravcu: s. Burilovac-s. Maslenica.
Tenkovski vod iz sadašnjeg rejona napada pravcem TGO-Jasenice-Maslenica. Zadatak: podržati napad 1. i 5. lč dejstvom po rejonu s. Marune, Stražbenica, Jasenice i u gotovosti za sprečavanje prodora neprijatelja u zahvatu puta i vođenje borbe sa ustaškim tenkovima.

6. Snage za držanje dostignute linije
3. lč iz rejona s. Muškovci uvodi se u borbu na liniji: Jasenička glava (tt 174)-Jasenice. Zadatak po izbijanju 1. lč na pomenutu liniju posesti itsu, organizovati odbranu i biti u gotovosti za produžetak napada na pravcu: Jasenička glava (tt 174)-Trnovača-Rovanjska. Zadatak: Razbiti neprijatelja na pravcu napada, sprečiti mu dovođenje rezerve iz dubine i obezbediti desni bok. Po izbijanju u rejon Rovanjske biti u gotovosti za dalja dejstva.
4. lč iz rejona s. Bilišani uvodi se u borbu na liniji: Jasenice-Šarlići. Zadatak: po izbijanju 5. lč na pomenutu liniju organizovati odbranu u gotovosti za produžetak napada na pravcu: s. Šarlići-Boksit-s.Maslenica. Zadatak: razbiti neprijatelja na pravcu napada, ovladati pomenutim objektima i biti u gotovosti za sprečavanje p/n sa pravca Maslenica.

7. Snage za obezbeđenje
Deo 1/3. čete obezbeđuje rejon: Ušće Zrmanja-Karin. Zadatak: osmatrati dejstva neprijatelja u rejonu Prigrade i biti u gotovosti za obezbeđenje upada preko mora i Karinskog ždrila.

8. 4. lč. bez 1. voda u ulozi rezerve brigade iz sadašnjeg rejona razmeštaja kreće se u zahvatu puta u gotovosti za uvođenje u borbu po potrebi.

9. BRAG[238]-4. Sastav, zadaci i upotreba po planu borbenih dejstva artiljerije.

10. POB: Borbu sa oklopnim borbenim vozilima vodiće grupa lovaca oklopnih vozila i POGBr. Težište POB imati u zahvatu puta. POH angažovati po potrebi.

11. PVO: Borbu sa ciljevima u vazdušnom prostoru vodit će larv PVO sa težištem na zaštiti BRAG, tv. i Obrovca. U jedinicama organizovati osmatranje vazdušnog prostora, a borbu sa istim voditi u slučaju napada na jedinicu.

12. Obezbeđenje borbenih dejstava
Moralno obezbeđenje: svo ljudstvo upoznati sa značajem izvršenja zadatka i uništenja ustaških snaga na PZT. Pozvati borce na jedinstvo srpskog naroda pri izvršenju ovog zadatka bez obzira na političko opredeljenje.
Obavještajno obezbeđenje:
Podatke o neprijatelju prikupljati borbenim rasporedom i osmatranjem.
Borbeno obezbeđenje:
U toku izvođenja napada preduzimati mere neposrednog osiguranja i rastresit raspored. Posebnu pažnju obratiti na bočna dejstva i dejstva ostavljenih-odsečenih grupa.

238 Brigadna artiljerijska grupa.

Inženjerijsko obezbeđenje:
U toku napada MEP[239] obilaziti, a mesta MEP obeležavati. Na svim položajima raditi zaklone za vatreno dejstvo i zaštitu ljudstva. Po izbijanju na granicu izvršiti zaprečavanje među prostora.

13. Pozadinsko obezbeđenje:
Brigadna baza razmeštena u s. Žegar. Pravac dotura i evakuacije: Obrovac-Bilišane-Žegar i Obrovac-Muškovci-Žegar.
Sn St[240]-4 razmeštena u Obrovcu. Teže ranjene transportovati za Knin. Jedinice na Velebitu za transport koriste helikopter.
Ljudstvo u Velebitu snabdeti sa suvom hranom i odećom. Istu doturiti pomoću t/g[241] i m/v.[242]
Jedinice BRAG-4 hraniti t/o.[243] a jedinicama u Velebitu doturiti Sd/o[244] za 2 dana.
Za izvršenje zadatka odobravam 3 b/k municije za svo naoružavanje i to prvi dan 1 b/k, drugi dan 1,5 b/k. Gorivo 1,5 p/r.[245]

14. Komandovanje i veza:
U toku pripreme komandovaću kuririma, a po otpočinjanju b/d kuririma i radio vezom.
Gotovost veza u 06,45 01. 02. 1993. godine.
Signali po tablici signala.
Izvještaje mi dostavljati do 15,30 časova sa stanjem 16,00 redovne po posedanju p/p, izvršenju bližeg zadatka.
Vanredne po potrebi.
KM u rejonu Jokića, IKM u TGO,[246] a naredno KM u rejonu s. Jasenice.

Prilog:
– Naređenje za borbu BRAG-4.

KOMANDANT
Major:
Dopuđ Jovan, [v.r.]

M.P.[247]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*



[239] Minsko-eksplozivne prolaze.
[240] Sanitetska stanica.
[241] Teretnih goveda.
[242] Motorno vozilo.
[243] Topli obrok.
[244] Sljedovanje obroka.
[245] Punjenja rezervoara.
[246] Vjerojatno Taktička grupa Obrovac.
[247] Okrugli pečat: RSK, Vojna pošta 7026., Obrovac.

# 72

***1993., siječanj 31.***
***Benkovac***
***Zapovijed Komande OG-1 za napadnu akciju 1. veljače prema Posedarju***

---

KOMANDA 1. OG — URUČITI
Str. pov. br. 38-89 — lično
KM kasarna Benkovac
31. 01. 1993. god.

NAREĐENJE ZA DALJA DEJSTVA
Komandi ________________

1. Neprijatelj
U toku današnjeg dana ustaše nisu ispoljavale dejstva. I dalje rade na sređivanju jedinica i utvrđivanju položaja. Nije uočeno dovođenje novih snaga.

2. Naše snage
U toku jučerašnjeg i današnjeg dana vršena su sređivanja i popuna, zamena i odmaranje jedinica.

3. Desno od nas na pravcu Obrovac – Jasenice – Rovanjska vrši p/n 4. lpbr.
Levo od nas odbranu organizuje 2. lpbr.

4. Odlučio sam da sa jedinicama 1.og za ofenzivna dejstva koristiti snažnu artiljerijsku i tenkovsku podršku izvršiti p/n glavnim snagama na pravcu Mandića glava – s. Režani – s. Islam Latinski, a pomoćnim snagama na pravcima Pedića glave – s. Paljuv i s. Drač – Baštica.
Obuhvatnim i bočnim dejstvima razbiti neprijatelja na pravcima dejstva i u b/z izbiti na liniju Gradine – Kula Janković Stojana, a u sledećem zadatku izbiti na komunikaciju s. Poličnik – Zeleni hrast – s. Posedarje.
Ostale jedinice 1.og nastavljaju odsudnu odbranu svojih pravaca.
Borbeni raspored: snage za odbranu, snage za obuhvat, snage za udar u bok, rezerva, snage za podršku, KM, pozadinske jedinice.
Podržava RKG[248]-7, KAG-7, BRAG-92 i hPOGd[249]-7.
Gotovost za napad u 07.00 časova 01.02.1993. godine.

5. Bataljon "Banija" napada na pravcu Mandića glava – Doci. Grmari sa zadatkom: obuhvatnim napadom s desna delom snagama osvojiti s. Pozderi, a glavnim snagama sadejstvovati b/92. mtbr i b "Vukova" u ovladavanju s. Kašića i dejstvom na pravcu Mađurija – Gumari – s. Kašić i omogućava uvođenje u borbu II b/e.
Bataljon "Vukovi" sa p/p na liniji Stošija glavina napada na pravcu Stošija glavina – s. Režani sa zadatkom da obuhvati s leva, delom snaga razbije ustaše u s. Kašiću u reonu crkve, a delom snaga razbije ustaše u reonu K-161 blokira komunikaciju s. Kašić – s. Islam Grčki, spreči izvlačenje ustaša iz s. Kašića i omogućava uvođenje u borbu 92.okb.
Bataljon "Tigar" napada na pravcu Perića glava – s. Paljuv sa zadatkom razbiti ustaše u s. Paljuv, a zatim u sadejstvu sa čm KNIN produžava napad ka Novigradu.

---

[248] Raketna grupa.
[249] Helikopterska protuoklopna grupa.

Bataljon 92. mtbr sa p/p[250] napada pravcem Biljane Donje – s. Kašić i udarom u bok uz podršku artiljerije i sadejstva b "Banija" i b "Vukova" razbije neprijatelja u s. Kašić.
Bataljon "Kordun" sa tč (-1) u II b/e nastupa na pravcu napada bataljona "Banija", uvodi se u borbu na liniji Mađorije – Gumari i delom snaga napada na pravu Mađorije – r. Potok gde izbija na komunikaciju Novigrad – Posedarje i blokira je, a glavnim snagama u sadejstvu sa 92. okb. razbija ustaše u s. Islam Grčki.
92. okb u rezervi I.og u spremnosti za uvođenje u borbu na pravcu Greduše – Islam Grčki. Nakon uvođenja u borbu na pravcu Islam Latinski – Islam Grčki razbijajući ustaške snage na pravcu napada.
Ostale jedinice 92. mtbr izvode odbrambena dejstva.
RKG-7 i KAG-7 vrši vatrenu pripremu napada neutrališući ciljeve na prednjem kraju ustaša. U toku daljih dejstava podržavaju snage u napadu.
hPOOd-7 u gotovosti za intervencije po pozivu.
ŽT/RV

KOMANDANT:
pukovnik
Dragan Tanjga, [v.r.]

Dostavljeno:
1. Komandi 7. K
2. Komandi 92. mtbr
3. Komandi b "Banija"
4. Komandi b "Kordun"
5. Komandi b "Vukovi"
6. Komandi b "Tigrovi"
7. Komandi 92. okb
8. Arhiva

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 73

***1993., veljača 1.***
***Knin***

***Zamolba Glavnog štaba SVK Generalštabu Vojske Jugoslavije za opskrbu opremom za vojnu policiju***

---

GŠ SRPSKE VOJSKE RSK
Obavešt.-bezbedonosni organ
Str. pov. br. 30-3
01. 02. 1993. godine

**STROGO POV.**
**Br. ev. _______**

[250] Polazni položaj.

GENERALŠTAB VOJSKE SRJ
– Upravi bezbednosti –

Molimo vas da nam po mogućnosti uputite sledeću opremu za potrebe vojne policije:
1. Opasač beli za vojnike vojne policije . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 220
2. Opasač beli za starešine vojne policije . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10
3. Lisice za vezivanje . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 60
4. Lisice za jednokratnu upotrebu . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 50
5. Palica. . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 150
6. Električna palica . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10
7. Stop-lopatica . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 30
8. Stop-lopatica-električna. . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 15
9. Automatska puška M-70 sa Uredjajem za osmatranje, nišanjenje
i gadjanje 5x80-PASINNI . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 20
10. Dvogled pasivni 5x70 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 22
11. Zaštitni prsluk tip-3 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 160
12. Radio stanica "MOTOROLA" P-210 ili slične . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 30
13. Radio stanica "MOTOROLA" – mobilna ili slično. . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10
14. Zaštitne ploče . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 40
15. Lanser za AP za izbacivanje hemijskih bombi . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 28
16. Hemijska bomba 404 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 150
17. Prigušivač za PaSnP M-76. . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 50
18. Prigušivač za AP M-70 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 50
19. Prigušivač za APi M.84 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10
20. Šok bomba . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 100
21. Izvidjački radar IR-3 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 8
22. Bomba hemijska AF-1. . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 60
23. Bomba hemijska AG-1 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 100
24. Reflektor ručni . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10
25. Futrola za pištolj M-57 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 100
26. Potvrda o privremeno oduzetim predmetima-obrazac . . . . . . . . . . . . . . . . Što više

N A Č E L N I K
potpukovnik
Čedomir Gagić [v.r.]
M.P.[251]

M.P.[252]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 27.*



[251] Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.
[252] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6080, primljen 1. 2. 1993. u 09,20; predan u 10,05.

# 74

***1993., veljača 1.***
***Knin***
***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za racionalno trošenje ubojnih sredstava***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. 30-245
Knin, 1. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO

Naredjenje za racionalno
trošenje ubojnih sredstava

Zaliha više nema, proizvodnja je nemoguća, a uvoz je obustavljen. U cilju racionalnog trošenja raspoloživih sredstava

N A R E Đ U J E M

1. Raspoloživa sredstva rasplanirajte u skladu s planiranim dejstvima i odredite dnevne utroške.
2. Sprečite dejstva bez plana i odobrenja.
3. Neprikosnovene rezerve ne trošiti bez posebnog odobrenja komandanta GŠ Vojske Srpske RSK.
4. Zabranjujem dejstva po neosmotrenim i neotkrivenim ciljevima.
5. Ostvarite evidenciju sredstava i zaduženje, za svako nekontrolisano trošenje pozivati na materijalnu i krivičnu odgovornost.

Za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas
D.[253] Tanjga[ v.r.]
M.P.[254]

Dostaviti:
– 1. lbr
– 75. mtbr
– 2. pbr
– 92. mtbr
– 4. lbr
– 7. map
– 7. mpoap
– 7. larp PVO (aktom)

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



---

253 Dragan.
254 Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

## 75

***1993., veljača 1.***
***Knin***

***Borbeno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o rezultatima protunapada na pravcima prema Maslenici i Skradinu***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-250
1. 02. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

REDOVNI BORBENI
IZVEŠTAJ. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– OPERATIVNI CENTAR –



1.- U toku dana neprijatelj je ispoljio dejstvo na svim pravcima u zoni odgovornosti jedinice 7. K.
2.- Jedinice 7. K nakon izvršenih priprema na pravcima Skradin-Knin, Sinj-Knin, Sinj-Vrlika-Knin nastavile su upornom odbranom i sprečavanjem prodora neprijatelja, posle čega su jedinice prešle u protivnapad sa ciljem razbijanja neprijatelja na pravcima napada, ovladavanjem sa rejonima Jasenica, Maslenica, Islam Grčki i prostorom Libanja, protivnapad u rejonu Obrovac, Benkovac i Ravni kotari izvodi se po planu, dok je izvedeni napad na Skradinskom zaleđu s manjim intenzitetom i usporen.
TG-2 u toku današnjeg dana i dalje vrši zaprečavanje i utvrđivanje na dostignutim linijama.
2. pbr nakon izvršenih priprema nije otpočela planirani napad, radi otkazivanja poslušnosti dela jedinica predviđenih za napad.
U toku je saniranje nastalog stanja.
Prilikom izvođenja borbenih dejstava poginuo je komandant 92. mtbr p.pukovnik Bogunović Momčilo.
3.- Odluka za dalja dejstva
Otkloniti nedostatke i na pravcima Obrovac-Jasenice-Maslenica i Skradinsko zaleđe uvesti snage i preći u protivnapad nastavljajući ofanzivna dejstva, a na ostalim pravcima nastaviti dogradnju i izvođenje krajnje uporne odbrane.

KOMANDANT
Pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[255]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

[255] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

## 76

***1993., veljača 1.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK Komandi OG-1 za produžavanje napada prema Posedarju, djelovanje raketnim sustavom "orkan" po Islamu Grčkom, Islamu Latinskom i Ražancu te napadno djelovanje prema planini Moseć***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-265
01. 02. 1993. godine

VRLO HITNO
URUČITI ODMAH

Komandi: OG-1, TG-2, 1. lbr, 2. pbr, 75. mtbr i 7. map

1.- Neprijatelj će nastaviti upornu odbranu na svim pravcima, a naročito na pravcima napada naših snaga. U toku noći 1/02.1993. godine verovatno će dovesti sveže snage, kojima će ojačati odbranu i u jutarnjim časovima ispoljiti aktivna dejstva.

Zadaci jedinica:
OG-1: U toku noći 1/02.02.1993. godine, pod artiljerijskom vatrom držati pravac Islam Grčki-Islam Latinski-Ražanac. Odredite ciljeve na osnovu EI po kojima se može dejstvovati "Orkanom".
U jutarnjim časovima 2.02.1993. g. izvršite zamjenu sa novopristiglim jedinicama, izvršite komandantsko izviđanje i produžite planirani napad.
Posebno obratiti pažnju na dejstvo jedinica na pravcu Pridraga-Novigrad koji ojačati i obezbediti bolje sadejstvo.
75. mtbr (bez 1. mtb) nastavlja odbranu po dobijenom zadatku. Granica desno leva obala r. Čikole isključno Trbounje uključno greben V. Promina.
Pripremite dejstvo na planini Moseć sa težištem na ovladavanju objektom Crni Vrh (tt 702).
Intenzivirajte utvrdjivanje i zaprečavanje.
2. pbr: Pripremite i organizujte napad po predhodnoj odluci, kada se stvore uslovi za to.
Za odbranu u zoni r. Krka, isklj. Drniš planina Promina obrazovati bg jačine do dva bataljona sa ojačanjima koji imati pod komandom.

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 77

***1993., veljača 1.***
***Knin***

***Upute Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za jačanje jedinstvenog sustava obrane, učvršćivanje borbene discipline i brisanje ideoloških i stranačkih razlika***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-252
01. 02. 1993. god.

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO
ŠIFROVANO
URUČITI ODMAH

Mjere za učvršćivanje i jačanje
funkcionisanja jedinstvenog
sistema borbe i otpora,
d o s t a v lj a. –

K o m a n d a m a: – OG-1, TG-1, 75. mtbr, 1. lbr, 2. pbr,
7. map, 7. mpoap, 7. larp PVO /aktom/
– GŠ SV RSK /aktom na znanje/

Od početka najnovije agresije ustaške države i vojske na Republiku Srpsku Krajinu ostvareni su za vrlo kratko vrijeme izvanredni rezultati u vojnom organizovanju i ukupnom sistemu borbe i otpora srpskog naroda da odbrani elementarno ljudsko pravo na život i opstanak.
U cilju daljeg učvršćenja i jačanja funkcionisanja jedinstvenog sistema borbe i otpora potrebno je:
1. Najenergičnije djelovati na uspostavi, održanju i jačanju jedinstvenog sistema komandovanja jedinicama svih nivoa. Svi pojedinci-grupe boraca i jedinica, koji su kao dobrovoljci stigli u Republiku Srpska Krajina da se bore za svetu Srpsku stvar, moraju to shvatiti i prihvatiti kao neophodan uslov njihovog angažovanja. Treba dati svakom mogućnost da u borbi na najbolji način ispolji svoje sposobnosti i znanje.
To se posebno odnosi na starješine koji su bili na dužnosti u Vojsci Savezne Republike Jugoslavije, a došli su bez posebnog poziva i naređenja da se zajedno sa Srpskim narodom i njegovom vojskom bore za slobodu, dostojanstvo, srpstvo i pravoslavlje.
2. Biti beskompromisan u učvršćenju i jačanju reda i borbene discipline. S tim u vezi koristit sve raspoložive mere, od razgovora s ljudima do preduzimanja najoštrijih zakonskih sankcija. U krajnjem, oni koji nisu ili ne žele biti u našem zajedničkom borbenom stroju, nemogu računati da će ikad moći da se vrate kao pošteni ljudi i žive ovdje među svojim narodom.
3. Briga za ljude /čuvanje života i zdravlja, ishrana, odmor i dr./ kao i informisanje ljudstva, u granicama raspoloživih mogućnosti, moraju biti prioritetna pitanja u ukupnom angažovanju starješina i komandi.
4. Odnos prema mjesnom stanovništvu i pripadnicima snaga UNPROFOR-a mora biti krajnje korektan. Posebno treba onemogućiti eventualne pljačke ili uništavanje privatne imovine stanovništva. Naprotiv, treba zajedno s narodom jačati jedinstven sistem borbe i otpora protiv ustaške države i njene fašističke soldateske.
5. U ovom trenutku više nego ikad do sada nameće se potreba za brisanjem ideoloških, političkih, stranačkih i drugih razlika među ljudima koji su stali u jedinstveni odbrambeni stroj Republike Srpske Krajine. U ime slobode i žrtava koje smo do sada položili, te razlike moramo prevazići.
Toga posebno moraju biti svjesni i u tom smislu djelovati istaknutiji ljudi iz naroda.
6. Sa ovim stavovima upoznati sve borce, a starješine i komande se obavezuju da ih sprovedu u djelo.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[256]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

## 78

***1993., veljača 1.***

***Iz dnevnika Srećka Zelenbabe o sastanku Komande 75. mtbr na kojem je raspravljana situacija u zoni djelovanja brigade***

01.02. 1993. god. 75. mtbr

**Harambašić:**[257] Izašli smo na ovu prostoriju u odbranu zone brig. Očekivao sam više elana ali se javljaju stare boljke – opuštanje, nezalaganje. Mi znamo što nas čeka. Očekuje nas gadan rat i moramo shvatiti gde smo i što moramo uraditi. Nama je osnovno:
1. Utvrđivanje – Osnovni i rezervni vat. pol. I to u punom profilu. Komandanti stisnite dole, radite i kontrolišite. Sutra obilazim redom jedinice.
2. Potrošnja goriva je prešla svaku granicu, 9 tona dnevno. Za 10 dana potrošićemo sve gorivo. Neke ću zatvoriti zbog goriva.
3. Borbena disciplina. Imamo masu pijanih i oni ne mogu odbraniti državu. Vino se donosi na bačve. Kontrole nema nikakve. U iznenađenju nema šansi.
Kolje se stoka. Dovoze se janjci i telci i to sve ide naopačke. Tražim 10 arkanovih policajaca. U Benkovcu su trojicu ubili.
Nema osmatrača. Treba otvoriti vatru, na oruđima nema. Počelo je bežanje, napuštanje, neke smo uhapsili, svako napuštanje se mora odmah prijaviti i intervenisati.
U nekim jedinicama ima VES-ova koje mi tražimo svećom, a zadržavaju se zbog veza i sl. Imamo oruđa-tehniku a fale nam ljudi koji luduju negde. Končarević će to da saopšti i reši.
Sa ovakvom svešću i odgovornošću mi gubimo rat – upamtite to. Sada nije stvar hoću – neću, ima da mora.
Problema sa snabdevanjem ima tu i tamo. Zavisno od situacije na zadraskom ratištu mi ćemo ljude i odmarati.
Hrvatsko stanovništvo na ovom području i problem ubijanja. Dok ja ne počnem ubijati ovaj problem se neće rešiti. Mi palimo sada kuće, a hiljade naših izbeglica nemaju gde. To obuzdati moramo. Radi se na tome da se hrvatsko stanovništvo preko CK[258] i UNPROFOR-a iseli. Ti heroji neka dođu u borbu – eno im Crni Vrh. To ćemo organizirano iseliti.[259]
Pitanje stoke – puno ima pa da se sa veterinarima reši i pokolje za vojsku.
– Onemogućiti njihovo grupisanje
– Štednja municije i MTS-a –čitanje informacije – zabrana dejstva po neotkrivenim ciljevima i neosmotrenim. Nema osmatranja i korektura pravih. Fali nam dosta pribora i RAP-ova. Nema rezervnih delova i nemamo od koga dobiti – znajte to.



[256] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[257] Dragan, zapovjednik 75. mtbr.
[258] Crveni križ.
[259] O protjerivanju Hrvata vidi: Dok. br. 126., 149., 151. i 155.

Pitajte borce ako im je dosadno ja sam spreman da idemo u napad na Šibenik. Ja sam spreman.
**Končarević**: K-danti bat. da li imaju vozače transp.[260] operatera i vozače tenkova. Ako ih ima treba ih izdvojiti i popuniti okb.[261]
**Tokić**:[262] Zadnja 3-4 dana sve više ljudi beži iz jedinica. Već ima 50-100 ljudi koje treba privoditi.

---

*Izvornik, rukopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 30.*

## 79

***1993., veljača 1.***
***Knin***

***Upute Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za maskiranje inženjerijskih radova i borbenih sredstava zbog stalnih izviđačkih letova hrvatskog zrakoplovstva i helikoptera UN-a***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-148
01. 02. 1993. godine

H I T N O

Dostaviti: OG-1, TG-2, 75. mtbr, 1. lbr, 7. map, 2. pbr, 7. larp PVO

Zbog učestalih letova ustaških i izvidjačkih aviona izvršite maskiranje izvedenih inžinjerijskih radova, orudja, borbenih i neborbenih vozila, ljudi, SRT, pokreta i drugih borbenih radnji.
Do sada je utvrdjeno da se ovakvi izvidjački letovi izvode najintenzivnije u zoni OG-1 i TG-2 i iznad prednjih položaja svojih jedinica.
Verovatno se i letovi helikoptera UNPROFOR-a zloupotrebljavaju što nije dokazano.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas

M.P.[263]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



[260] Transporter.
[261] Oklopni bataljun.
[262] Mirsad, načelnik OBO 75. mtbr.
[263] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6094, primljen 1. 2. 1993. u 18,45; predan u 19,15 sati.

## 80

***1993., veljača 1.***
***[Benkovac]***
***Izvješće OG-1 Glavnom štabu SVK o stanju u postrojbi i na ratištu, gubicima i namjeri nastavljanja napada prema Posedarju***

---

KOMANDA 1. OG
Str. pov. br. 3-655
01.02.1993. godine

Glavnom štabu Srpske Vojske

Dnevni borbeni izveštaj. –

1. Podaci o neprijatelju
Neprijatelj je otvorio vatru po našim položajima, uporno se brani na ranije zauzetim linijama-položajima. Trpi gubitke, a delom snaga se izvlači. Intenzivno ometa naše radio veze.

2. Podaci o stanju jedinice
A/ Gubitci jedinice:
– jedinica je danas imala i ranjenih i poginulih ali sada nemamo siguran podatak.
Poginuo je komandant 92. mtbr s. Kasić.[264]
Privremeno je izbačena iz stroja baterija topova 130mm.
B/ Moralno stanje jedinica:
Moralno stanje jedinica je stabilno, jedinica je imala odredjenog uspeha u napadu. I pored gubitaka moral ljudi nije pao.
C/ Sigurnosno stanje
Sigurnosno stanje jedinice je sada dobro.
D/ Zahtevi za podršku:
– municija za HAB 122mm M-38
E/ Dostignuta linija:
Naše snage izbile su na liniju crkva u s. Kašić – s. Buterini.
F/ Predlog za dalja dejstva:
Smatramo da treba po svaku cenu zadržati dostignutu liniju i pokušati nastaviti napad.

Za KOMANDANTA
Potpukovnik
Tišma Živko s.r.

M.P.[265]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



[264] Selo Kašić, riječ je o Momčilu Bogunoviću.
[265] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 1822, primljen 1. 2. 1993. u 18,30; predan u 19,15 sati.

## 81

***1993., veljača 1.***
***Obrovac***

***Borbeno izvješće 4. lbr Komandi 7. korpusa SVK o akciji hrvatskih snaga na južnim padinama Velebita te djelovanju topništva prema hrvatskim položajima u Maslenici***

---

Komanda 4. lbr
16,00 01.02.1993.
Obrovac

Redovan borbeni izveštaj
Karta 1:50.000 list Zadar 2 i 4, Gračac 1 i 3

Komandi GŠ Vojske RSK i
Komandi 7. korpusa

1. Neprijatelj je vršio smenu ljudstva na svim položajima. Uočeno je iskrcavanje ljudstva iz broda u Maslenici, pokreti grupe od 15-ak ustaša u s. Maruna i sletanje helikoptera u rajon Bukova pleća. Ustavljena su dejstva u rajon tt Obrovac. U vreme pokreta našeg tenkovskog voda i jaka snajperska vatra sa visova na Velebitu.
2. Brigada je vršila taktičko pomeranje linije prema komunikaciji Sveti Rok – Obrovac i dotur sredstava u rajon Oscenica radi pozadinskog obezbedjenja.
   – Gubitaka nije bilo niti u sredstvima niti u ljudstvu.
   – Radi ometanja gore navedenih aktivnosti neprijatelja artiljerija 4. lbr je dejstvovala po pristaništu u Maslenici, komunikacija Jasenice – Maslenica i po rejonu Bukovo pleće.
   – Stanje morala u 4. lbr je dobro. Pripadnici brigade svesni su da smo ojačani u ljudstvu i u borbenim sredstvima. Borci brigade spremni su i odlučni za izvršenje postavljenih borbenih zadataka.
3. Situacija na teritoriji se stabilizovala, a izbegle porodice se vraćaju kućama.
4. Dalja dejstva brigada:
   – uz dalje taktičko pomeranje linije, vršiti stalno ometanje neprijatelja, uznemiravajući je vatrom artiljerije i snajperskom vatrom, radi odredjivanja što važnijih lokacija njegovog teškog naoružanja i tenkova.
5. Zahtjevi prema zahtjevima za pozadinsko obezbedjenje.

Komandant
Major
Jovan Dopudj

M.P.[266]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*



[266] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 0002, primljen 1. 2. 1993. u 23,10; predan u 23,20 sati.

## 82

***1993., veljača 1.***
***Okučani***

***Naputak Uprave MO RSK Zapadna Slavonija štabovima civilne zaštite za evakuaciju stanovništva u slučaju napada hrvatskih snaga***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
UPRAVA "ZAPADNA SLAVONIJA"
O K U Č A N I
Broj: str. pov. 01-17/1-93.
Okučani, 01.02.1993.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

M.P.

OPŠTINSKOM ŠTABU CZ
– OKUČANI
– PAKRAC

PREDMET: Prioriteti prilikom evakuacije civilnog stanovništva. –

U slučaju agresije Hrvatske vojske, a u cilju izbjegavanja panike i haosa medju civilnim stanovništvom, neophodno je uraditi sledeće:

1. Odmah putem povjerenika CZ u svim naseljima i MZ izvršiti popis civilnog stanovništva za evakuaciju prema sljedećim kriterijima:
   a) MAJKE S DJECOM DO 7 GODINA STAROSTI,
   b) STARE I IZNEMOGLE OSOBE KOJIMA JE POTREBNA LIJEČNIKA POMOĆ,
   c) RANJENI BORCI KOJI IMAJU PRAVO NA POMOĆ I NJEGU.
2. U ovisnosti o broju ovakvih osoba osigurati prevozna sredstva za njihovu evakuaciju. Evakuacija ovih osoba izvršit će se preko SAVE u Republiku Srpsku i SRJ.
3. Ostalo radno sposobno stanovništvo neće napuštati teritoriju "Zapadna Slavonija".
4. Evakuaciju ovog stanovništva vršiti sa linija dodira u dubinu naše teritorije u zavisnosti od razvoja dogadjaja na ratištu i u dogovoru sa komandama brigada odgovornim za odredjeni pravac.
5. Sa šifrovanim naredjenjem za evakuaciju i pravcima evakuacije biti ćete na vreme upoznati.

NAČELNIK UPRAVE MO
"ZAPADNA SLAVONIJA":
Dragan Čanak, [v.r.]

M.P.[267]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 19., kut. 1.*



[267] Okrugli pečat: MO RSK, Uprava Z. Slavonija, Okučani.

## 83

***1993., veljača 1.***
***Vukovar***

***Priopćenje Sekretarijata za informiranje SO Slavonija, Baranja i Zapadni Srem o stanju na istočnoslavonskom ratištu***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SO SLAVONIJA, PAKRAC I ZAPADNI SREM
SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE
VUKOVAR 1. februar 1993. M.P.[268]

S A O P Š T E NJ E

Ustaše su iz pravca Vinkovaca, iz pešadijskog naoružanja otvarale vatru po našim položajima u rejonu sela Mirkovci. Tom prilikom smrtno je pogođen snajperskim naoružanjem branilac Krajine Tomašević Zoran.

Ni ova provokacija nije delovala na branioce koji su i dalje na svojim položajima odlučni da odbrane svoju slobodu.

Osim ove provokacije dan na području Srpske oblasti Slavonija, Baranja i zapadni Srem protiče mirno, bez provokacija.

KOMANDA KORPUSA

SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE
I REG. SARADNJU SO SBZS
D.[269] Klajić [v.r.]

M.P.[270]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*Hrvatski informativni centar, A-089-004.*



## 84

***1993., veljača 2.***
***Knin***

***Odgovor Komande 7. korpusa SVK Komandi 75. mtbr o postupku za iseljavanje osoba iz zone odgovornosti brigade drniškog područja***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30
02. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO
URUČITI ODMAH

---

268 Prijemni pečat: MO RSK, , UZS, [nečitko], str. pov. br. 01-17/1-93., 1. 2. 1993.
269 Dragana.
270 Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informiranje i regionalnu suradnju, Vukovar.

Iseljenje mještana
iz vaše zone odgovornosti,
odgovor na zahtjev,
dostavlja. –

Komandi 75. mtbr[271]

Veza: Vaš akt, str. pov. br. 32-66 od 02.02.1993. godine.

1. Pomoćnik K-danta za prostornu strukturu u brigadi će sačiniti potrebne spiskove lica za iseljenje, pri čemu strogo poštovati ličnu želju i pristanak svakog lica da se iseli. Dalji postupak dogovoriti s predsjednikom CK opštine Drniš i predsjednikom CK opštine Knin.
2. U svemu kordinativnu ulogu ima ispred K-de korpusa kap. Ikl. Ožegović Slavko.
3. Na isti način postupiti i u drugim sličnim zahtjevima za iseljavanje.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 85

***1993., veljača 2.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o pojačavanju dvanaestodnevne akcije Hrvatske vojske, nedozvoljenim preletima helikoptera UN-a i mogućoj suradnji istih s hrvatskim snagama, o moralu pripadnika SVK i mjerama za njegovo poboljšanje***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-269
02. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO
Šifrovano
URUČITI ODMAH

Informacija o stanju na
severnodalmatinskom vojištu. –
K o m a n d a m a: OG-2, TG-1, 75. mtbr, 2. pb, 1. lbr,
7. map, 7. mpoap

Dvanaesti je dan ustaške agresije na RSK. Ona ne samo da ne prestaje, već se na nekim pravcima intenzivira sve većom žestinom, sledeći signale sadržane u Tuđmanovim govorima na predizbornim kampanjama. U svojim napadima koriste sva raspoloživa sredstva, tenkove, topove, haubice, minobacače, dve raketne topovnjače, itd.

---

[271] Na vrhu spisa dopisano rukom: “Nije odaslano! Javljeno je telefonom. Pk Đ[ilas Milan].”

Povećao se broj DTG koje se ubacuju na raznim mestima, posebno u predelima Velebita. Maksimalno se vrši zaprečavanje tenkovskim i protivpešadijskim minama.
Koriste sve moguće načine da se približe srpskim položajima, služeći se tako presvlačenjem u uniforme MUP-Hrvatske, a nije isključeno da tako ne bi uradili i sa uniformama naših boraca.
Već u nekoliko navrata, helikopteri UNPROFOR-a su u sektoru "Jug" skretali i kretali se nedozvoljenim koridorima. U određenim situacijama nakon naleta helikoptera, otvorena je vatra neprijateljskih snaga po našim položajima, što je kod starešina čije su jedinice trpele takvu vatru, dovedeno [u vezu] sa letom helikoptera u smislu postojanja mogućnosti davanja izviđačkih podataka. U vezi sa ovim još jednom upozoravamo da bi bilo katastrofalno za nas, da u ovom vremenu, kad je svet počeo koliko toliko da nas prihvata, pucanje na helikoptere i njihovo eventualno obaranje.
Treba imati u vidu da je sedam francuskih ratnih brodova uplovilo u međunarodne vode Jadrana. Već smo upozorili da bi takav, odnosno neki drugi incident prema pripadnicima UNPROFOR-a mogao poslužiti kao razlog da se na nas sruči vatra i sa francuskog i ostalog koalicionog brodovlja u Jadranu.
Treba imati u vidu to, da se svi ti brodovi u Jadranu ne nalaze tu tek u cilju nekakve rutinske vožnje.
Inzistiramo da odnos i oprez u odnosu prema snagama UNPROFOR-a, budu što je moguće korektniji.
U vezi sa ovim, u nekoliko navrata smo upućivali proteste komandi UNPROFOR-a (gen. ppuk. Satišu Nambijaru). Verujemo da će svojim autoritetom uticati na to da se nedozvoljeni letovi helikoptera i u nedozvoljenim pravcima, ubuduće ne odvijaju.
Napad ustaške soldateske spremno je dočekala naša odbrana. Borci se ovaj put nisu mogli iznenaditi, pružili su žestok otpor napadaču na svakom pravcu napada, iste odbili, a na nekim mestima linije odbrane pomerili smo napred.
Raspoloženje za borbu kod naših boraca je veoma izraženo, a moral na visini.
K-dama jedinica skrećemo pažnju na to da su obavezni omogućiti rad stranih i domaćih novinara. Treba shvatiti da oni obavljaju svoju profesionalnu dužnost koja je od izuzetne važnosti za istu o našoj pravednoj borbi.
Očito je da se još uvek Tuđmanova klika ne osvrće na zahtjeve, upozorenja i pretnje svetske organizacije. Nemoguće je takvu situaciju ne dovesti u vezu sa pretpostavkom da mu je u Evropi, pre svega u Nemačkoj obezbeđena zaštita koja mu omogućava ovakvo bahato ponašanje.
Sve ovo nas svaki put ponovno vraća na polazište našeg opstanka, poverenje samo u sebe, svoju vojsku i svoj narod.
Ovakvo borbeno raspoloženje treba iskoristiti u pravom smislu, ali nikako kampanjskih, dezorganizovano ili prema samovoljnim odlukama pojedinih starešina. Neorganizovane akcije brzopleti potezi mogu naneti samo štetu sopstvenim snagama. Voditi računa o zameni ljudstva na borbenim položajima i njihovom odmoru.
Iako nemamo nekih posebnih podataka o eventualnim konfliktima boraca Republike Srpska Krajina, i naših dobrovoljaca iz svih srpskih teritorija, neophodno je uticati na njihovo susretanje, druženje i uspešnu zajedničku borbu.
U izvođenju borbenih dejstava sasvim je moguće da pojedine jedinice ili njeni delovi, ne uspiju izvršiti postavljeni deo zadatka. U ovakvim uslovima, tim ljudima se mora posvetiti posebna pažnja – održavanje sastanaka vojnih kolektiva, pojedinačni razgovori itd.
Posebnu pažnju skrećemo na to da se među dobrovoljcima nalaze i psihički labilne osobe koje u određenom trenutku mogu naneti teške posledice jedinici ili pojedincima.

U dosadašnjim veoma teškim borbama na severnodalmatinskom vojištu poginulo je ukupno 69 boraca – sahranjeno je 45 boraca.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
mr. Dmitar Arula, [v.r.]

M.P.[272]

M.P.[273]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

## 86

***1993., veljača 2.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o nastavku akcije Hrvatske vojske prema Obrovcu, Benkovcu i Vrlici, gubicima hrvatskih snaga te stalnom pristizanju dobrovoljaca u SVK***



---

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-277
02. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO
ŠIFROVANO
URUČITI ODMAH

Informacija o stanju na
severnodalmatinskom vojištu. –

K o m a n d a m a: OG-1; TG-2; 2. pbr; 75. mtbr; 1. lbr; 7. mpoap;
7. map; 7. larp PVO (aktom)

Oružani napad hrvatskih oružanih formacija koji je otpočeo 01.02.1993. godine i dalje se nastavlja. Tokom čitave noći 01/02.1993. godine, hrvatska vojska vršila je sistematsko otvaranje artiljerijske i tenkovske vatre, uz pešadijske napade.
Nastavlja se sa uništavanjem srpske imovine, pale se i ruše srpske kuće, posebno u bogatim selima Ravnih kotara.
Angažovanjem dosadašnjih i uvođenjem novih snaga, neprijatelj je nastavio napad na pravcima Maslenica – Obrovac; na podvelebitskom prostoru; Zadar – Benkovac; Šibenik – Kistanje, Muć – Petrovo polje; Škabrnja – Benkovac; a ispoljena je aktivnost na pravcu Sinj – Vrlika.
Pouzdano znamo da je, samo u reonu Kašića, pronađeno 60 mrtvih hrvatskih vojnika, što upućuje na zaključak da su neprijateljski gubitci znatni.
Povodom nastavka agresije ponovno je upućen oštar protest k-dantu UNPROFOR-a gospodinu Nambijaru, s izričitim zahtevom da se ispoštuju rezolucije UN o povlačenju HV sa teritorije RSK.

---

[272] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[273] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6119, primljen 2. 2. 1993. u 12,40; predan u 18,15 sati.

Borci srpske vojske RSK ispoljili su u jučerašnjim i jutrošnjim delovima hrabrost i odlučnost. Ne samo da je uspešno zaustavljen i ovaj napad, kao jedna faza započete agresije, već su, na nekim mestima, pomerili napad svoje linije odbrane. Moral vojske je čvrst i borbeni. Odlučni su da nastave borbu do konačne pobede.

Na mnogim delovima severnodalmatinskog vojišta, borcima na frontu stižu razne delegacije sa poklonima, izrazima zahvalnosti i podrške, kao i želje da se ciljevi borbe maksimalno ostvare.

Verovatno nikad do sada, srpska vojska u RSK i stanovništvo naše Republike, nisu bili toliko jednodušni na zajedničkoj borbi protiv ustaškog okupatora.

Dobrovoljci neprekidno pristižu i uključuju se na izvršavanje borbenih zadataka. Također, svakodnevno dobijamo informacije iz raznih krajeva SRJ o upućivanju dobrovoljaca na vojište.

Pristizanje dobrovoljaca treba pravilno iskoristiti za sukcesivnu zamenu onih koji su već duže na prvim borbenim linijama.

Izuzetno je važno na čemu neprestano insistirati i istrajati na tome da se uspostavi bekompromisni princip jednostarešinstva u komandovanju i odlučivanju.

Posebnu pažnju skrećemo na odnos prema ranjenim borcima i njihovom blagovremenom zbrinjavanju.

Konstantno imati u vidu odnos boraca prema pripadnicima UNPROFOR-a, obzirom da i najbezazleniji incident protivnička strana koristi kao dokaz našeg neprijateljskog odnosa prema tim ljudima.

Također, omogućiti stranim i domaćim novinarima da obavljaju svoje poslove, što je i stav GŠ SV RSK.

Uticati da se kod stanovništva u zonama odgovornosti smanji eventualni strah zbog proglasa koje izdajemo u vezi sa agresijom, pri čemu naglašavati čvrste pozicije naše vojske.

Do sada smo u ovoj krvavoj borbi imali 82 poginula boraca i 267 ranjenih. Uspeli smo sahraniti 47 boraca.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
mr. Arula Dmitar, [v.r.]

M.P.[274]



---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

## 87

***1993., veljača 2.***
***Knin***

***Borbeno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o povremenim sukobima na liniji razdvajanja bez većih promjena linija***

---

[274] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. Br. 30-275
02. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni borbeni
izveštaj. –

GLAVNI ŠTAB SV RS KRAJINA
– Operativni centar –

1. – Neprijatelj u toku dana nije izvodio napadna dejstva većih razmera, sem što je povremeno provocirao u zonama odgovornosti naših jedinica. Na pojedinim pravcima pokušao je sa ubacivanjem terorističkih grupa koje su na vreme otkrivene i sprečene. Na dostignutim linijama vrši utvrđivanje, manevar, kao i dovlačenje svežih snaga u ljudstvu i MTS, i vrši pripremu za borbena dejstva.
2. – Komande i jedinice 7. K. i ojačanja nastavila su dejstva u skladu sa odlukama za dalja dejstva za dan 02.02.1993. godine. Na obrovačkom pravcu, a posebno na južnim padinama Velebita ustaše pružaju jak otpor, čime napredovanje naših snaga na tom pravcu ide usporeno.
   OG-1 na prostoru Ravni kotari nastavlja dejstva za izbijanje na povoljnije topografske objekte a u naseljenim mestima vodi se borba za svaku kuću.
2. pbr u Skradinskom zaleđu izvodi aktivna dejstva na nivou taktičkih jedinica sa ciljem neutralisanja utvrđenih vatrenih tačaka i ovladavanja sa dominantnim topografskim objektima.
   75. mtbr i 4. lbr nastavljaju sa aktivnostima na učvršćivanju odbrane jedinica. Jedinice podrške intenzivno izrađuju rezervne i naredne vatrene položaje i gotovosti za podršku brigada na pravcu angažovanja.
3. – Odlučio sam nastaviti popunu, dopunu i zamenu jedinica. Novopridošlim sastavima izvršiti potrebno pregrupisavanje jedinicama predviđenim za aktivna dejstva, a ostalim jedinicama nastaviti radove na dogradnji i učvršćivanju odbrane.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]
M.P.[275]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 88

***1993., veljača 2.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za nastavak napadne akcije prema Maslenici i južnim padinama Velebita***

[275] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-214
02. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
VRLO HITNO
URUČITI ODMAH
ŠIFROVANO

Naređenje za dalja
dejstva. –

KOMANDI: OG-1, TG-2, 1. lbr, 2. pbr, 75. mtbr, 7. map
7. larp PVO (aktom)

1. Neprijatelj će nastaviti i dalje upornu odbranu na svim pravcima u zoni 7. Korpusa, kao i vatrene provokacije, osmatranje i izviđanje u zonama drugih korpusa. U širem rejonu Zadra vrši se mobilizacija novih jedinica. I dalje će pokušavati ubacivanje DTG u cilju nanošenja gubitaka i dezorganizovanja sistema komandovanja.

2. Zadatak 7. Korpusa
– EI pratiti aktivnosti neprijatelja u toku mobilizacije i otkriti mobilizacijska zborišta, kao i rejone koncentracije mobilisanih jedinica,
– u 08,00 časova 03.02.1993. godine prihvatite i omogućite organima GŠ kontrolu izvršenja datih zadataka,

3. Zadaci jedinicama:
3.1. OG-1
– g/s biti u odbrani,
– p/s aktivno dejstvovati na pravcu: Pridraga – Novigrad i podržavati ih,
– dejstvom po reonu Paljuv omogućiti napad pomoćnih snaga,
– sa ab topova 130 mm pripremite dejstvo po rejonima Bukva i V. Libinje.
Vatre ostvariti po zahtevu komandanta TG-2.
3.2. TG-2
Ovladati sa objektima V. Bobija, Kamenolomom i Kraljičina vrata, delom snaga produžiti napad preko reona Bukve ka Šarića pećini. Podržava AG OG-1 po vašem zahtevu.
3.3. 1. lbr, 2. pbr i 75. mtbr nastavljaju aktivnosti po prethodnoj odluci.

4. Za sve komande i jedinice Korpusa: nastavite sa utvrđivanjem, zaprečavanjem i izviđanjem. Obezbedite neprekidno i pouzdano osmatranje vazdušnog prostora. Uvežbajte snage za aktivna dejstva.

za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas
I.[276] Mijatov, [v.r.]
M.P.[277]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

[276] Ivan.
[277] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

## 89

***1993., veljača 3.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o akcijama Hrvatske vojske na južnim padinama Velebita, nastavku operacija OG-1 u Ravnim kotarima te ojačanju OG-1 ljudstvom i oklopno-mehaniziranim bataljunom***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-308
03. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni borbeni
i z v e š t a j. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– Operativni centar –

1. U toku protekla 24 časa neprijatelj radio aktivno na utvrđivanju dostignutih linija. Vršio manevar i dovlačio nove snage na severnodalmatinsko vojište. Dalje pokušava ubacivanjem terorističkih grupa. Vršio neprekidno izviđanje naših položaja, a gotovo na svim linijama dodira vrši neprekidno provociranje. Posebno aktivna borbena dejstva ispoljio je prema Obrovcu na južnim padinama Velebita sa prostora Libanja i Gornje Slivnice.

2. Komande i jedinice 7. Korpusa nastavila su dejstva u skladu sa odlukom komandanta od 02.02.1993. godine. Na Obrovačkom pravcu a naročito na južnim padinama Velebita izvode vrlo aktivna borbena dejstva.
OG-1 nastavlja aktivna dejstva na prostoru Ravni kotari, radi ovladavanja sa što povoljnijim topografskim objektima, istovremeno vrši fortifikacijsko uređenje terena.
Ostale jedinice nastavljaju sa izvođenjem taktičkih dejstava sa ciljem neutralisanja otpornih tačaka i ovladavanjem što povoljnijim topografskim objektima.

3. Nakon popune i ojačanja jedinica sa ljudstvom i tehnikom na području Ravnih kotara. Radi se po jučer donešenoj odluci sa ciljem zauzimanja i izbijanja na nove topografske objekte i ovladavanjem sa istim, uz aktivno fortifikacisko uređenje. U toku je formiranje oklopnog bataljona od delova 75. oklopno-mehanizovanog bataljona, kao i formiranje dve čete vojne policije na nivou 7. Korpusa, a druga četa u OG-1.
U brigadama formiraju se rodovi vojne policije, kao i rešenje pozadinskog obezbeđenja istih jedinica.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]
M.P.

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 90

***1993., veljača 3.***
***Knin***

***Dnevno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o topničkoj vatri hrvatskih snaga na drniškom ratištu, pronalasku sedmero masakriranih Hrvata u zaseoku Puljani, paljenju kuće Hrvatice u zaseoku Podosoje te pljački kuća vlasnika srpske nacionalnosti***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Obav. bezb. organ
Str. pov. br: 21-19
03. februara 1993. god.

Vojna Tajna
Poverljivo
**STROGO POV.**
**br. ev._______**

Dnevni izvještaj,
d o s t a v lj a, –

Obav. bezb. organ GŠ SV RSK

1. Neprijatelj otvarao art. vatru iz reona Crni vrh po s. Tepljuh (KM brigade), povredjenih i materijalne štete nije bilo. Otvarao MB vatru iz reona Elezi po rejonu s. Beaderi, povredjenih nije bilo.
Na Miljevački plato neprijatelj je dovozio sveže snage.

2. U zaseoku Puljane, s. Oklaj, pronadjeno je pet leševa izmasakriranih, Hrvatske nacionalnosti. Pošto su u istom reonu pre tri dana pronadjene dve osobe na isti način zaklane za koje delo su osumnjičeni: – Bjedov Zdravka Nine zv. "Zubonja" iz Knina i Dujaković Stevana Djuro zv. "Suljo" iz Vrbnika. Ovaj podatak smo dobili našom operativnom vezom, podatak je tačan jer je izvor pouzdan. Zbog ovog su otpušteni iz jedinice i sada deluju kao samostalni strelci, pa zbog toga pretpostavljamo da su navedena lica učinila i ovaj zločin, ubistvo ovih pet osoba.

3. U s. Podosoje (Vrlički pravac) zapaljena kuća Maras Stane, Hrvatica. Ima pojava i pljački srpskih kuća.
Vojna policija na punktu u s. Civljane oduzela je opljačkani traktor, bure od 300 l vina, TV kolor, četri pršuta i još nekih sitnih stvari. Izveštaj vojne policije o oduzetim stvarima dostavićemo u sledećem izvještaju.

NAČELNIK:
major
Zelić Marko, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

## 91

***1993., veljača 3.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK Komandi 75. mtbr za osnivanje bataljuna koji će biti upotrijebljen izvan zone odgovornosti brigade***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-306
03. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
VRLO HITNO
URUČITI ODMAH
ŠIFROVANO
Primerak br. _1

Formiranje bataljona
i gotovost za angažovanje
istog, naređenje d o s t a v lj a. –

KOMANDI 75. Mtbr.

1. Odmah pristupite formiranju jedinice ranga bataljona: komanda, komandni deo, 3 (tri) čete, jedinice podrške (MB-120 mm) i pozadinska jedinica (ukupno 250-300 ljudi).
2. Jedinicu obezbediti sa potrebnim MTS i b/k municije i biti u gotovosti za angažovanje van zone odgovornosti 75. mtbr.
3. Sve zahteve za ispomoć u formiranju bataljona odmah proslediti.
4. Obezbedite potpunu tajnost, bezbednost i SZ zadataka.
5. Rok za formiranje jedinice i gotovost za angažovanje 12,00 časova 04. 02. 1993. godine.

za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas
I.[278] Mijatov, [v.r.]

M.P.[279]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 92

***1993., veljača 3.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK komandama 75. mtbr, 2. lbr i TG-2 za osnivanje i raspored novih postrojbi, rezerve Glavnog štaba na ratištu u zadarskom zaleđu***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-310
03. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
VRLO HITNO
URUČITI ODMAH
ŠIFROVANO
PRIMERAK BROJ _1

Naređenje za dalja dejstva. –

---

[278] Ivan.
[279] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

KOMANDI: 2. pbr, 75. mtbr i TG-2

Na osnovu naređenja komandanta GŠ SV RSK, a u cilju formiranja rezerve GŠ,

N A R E Đ U J E M:

1. Komanda 75. mtbr pristupit će formiranju BG-3, jedinice ranga bataljona. Jezgro jedinice sačinjava komanda interventnog bataljona, bMB-120mm iz mb, sa 4 OT M-60, 7 BOV (vojne policije) 3 tenka T-55 sa raspoređenim dobrovoljcima novopristiglim u 75. mtbr.
2. BG-3 ojačati sa vodom pionira iz inž. bat. /75. mtbr. Isti će se javiti komandantu BG-3 na KM u objektu Manojlovac.
3. Jednu Mtč. sa vodom tenkova (od 4 tenka T-34) dovesti u s. Medviđa (širi reon raskrsnice puteva). Jedinicu formira komanda 2. pbr, koja je odgovorna za formiranje, dovođenje i predpočinjavanje jedinice BG-3.
4. BG-3 (bez ojačane mtč/2. pbr) dovesti i razmestiti u OR širi rajon s. Lisičić.
5. Dovođenje pomenutih jedinica u OR (s. Lisičić i s. Medviđa) izvršiti do 21,00 časova dana 04.02.1993. godine, gde ih predpočiniti GŠ.
6. Za komandanta grupe određujem pukovnika Cvjetan Ljubomira, koji će u toku dana sa starešinama navedenih jedinica izvršiti izviđanje Benkovačkog i Obrovačkog pravca.
7. TG-2: U rejon ušća r. Zrmanja (s. Kruševo) dovesti jednu bMb 120 mm za dejstvo po rejonima s. Jasenice i Novigrad. U istom rejonu formirati GONG-2 (tpoab 76 mm ZIS, 2 B-1, 2 pat 4omm i 2 20/1, 1 POLO 9k11, 1 POLO 9 p 122) iz sastava TG-2 i pripremiti za neprekidno dejstvo po rejonima Jasenice i Novigrad.
Iz sastava TG-2 formirati jedinicu za napad, koja će u sadejstvu sa 15. K ovladati linijom Sveto Brdo – V. Libinje – Bobija – Visoka glava, do 20,00 č 06.02.1993. godine. Obezbediti jedinicu za napad i jedinicu za držanje zauzetih položaja.
8. IKM – 3 (komande 7. Korpusa) posesti u rejonu KM TG-2 u rejonu Obrovac. Urediti i posesti osmatračnicu u rejonu s. Kruševo.
U sastav grupe za IKM-3 određujem pukovnika Nonković Vladu i pukovnika Bančević Radoslava sa 1 m/v iz K-de stana /7. K. Gotovost IKM-3 u 20,00 č 04.02.1993. godine.
9. Jedinice opremiti sa MTS; opremom, sredstvima i rezervom za uspešno izvršenje zadatka.
Tenkove prevesti vučnim vozilom.
10. Izvestiti o gotovosti za marš.
Zahteve blagovremeno dostavljati komandi 7. korpusa.

za KOMANDANT
pukovnik
MILAN ĐILAS
I.[280] Mijatov, [v.r.]

M.P.[281]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



[280] Ivan.
[281] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

# 93

***1993., veljača 3.***
***Obrovac***

***Zapovijed Komande 4. lbr podređenim postrojbama za nastavak napada na južnim padinama Velebita prema Maslenici te čišćenje puta preko Malog Alana od mina radi sigurnijeg kretanja pješaštva tim pravcem***

---

KOMANDA 4. lbr
14,00 03. 02. 1993. godine
Obrovac

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
br. 137-1

KOMANDI 1. lč
NAREDJENJE ZA DALJA DEJSTVA

1. 1. lč[282] bez 2 voda iz sadašnjeg rejona napada pravcem: Gradina – M. Bobija i s. Modrići – Velika Glava (tt 197). Zadatak: Na M. Bobiji smeniti jedinicu SJB Obrovac i podržati njeno angažovanje na pravcu: M. Bobija – V. Bobija a na drugom pravcu izvršiti pretres terena, zaposesti objekat V. Glava (tt 197) gde preći u odbranu. Sa posednutih objekata biti u gotovosti za produžetak napada.
2. Tv (-1)[283] iz rejona raskrsnice napada pravcem: s. Zaton-TG Obrovac-Kamenolom u T. Gredama. Zadatak u sadejstvu sa inžinjerijskim vodom, 1. lč razbiti neprijatelja na pomenutom pravcu i sadejstvovati 1. lč i čSJB u ovladavanju objektima M. Bobija, V. Bobija i Crno Guvno.
3. Inž. v kreće se u zahvatu puta TGO – M. Alan u gotovosti za čišćenje puta od POM[284] i obezbedjenje kretanje Tv i pešadije.
4. Gotovost za izvršenje zadatka u 15,00.
Ostali elementi po prethodnoj odluci.

KOMANDANT
major
Jovan Dopuđ, [v.r.]

M.P.[285]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*



# 94

***1993., veljača 3.***
***Benkovac***

***Zapovijed Komande OG-1 podređenim postrojbama za napad na pravcima prema Novigradu, Kuli Jankovića i Posedarju***

---

[282] Lička četa.
[283] Vjerojatno se misli na tekovsku jedinicu.
[284] Protuoklopne mine
[285] Okrugli pečat: RSK, VP [nečitko], Obrovac.

KOMANDA 1. OG
Str. pov. br. _____
KM kasarna Benkovac
03. 02. 1993. god.

URUČITI
lično

NAREDJENJE ZA NAREDNA DEJSTVA
Komandi _______________

Sekcije: 1:25000, Zadar 402 i Gračac 3-1

1. Neprijatelj
U toku današnjeg dana ustaše nisu ispoljavale posebna dejstva.
Nije uočeno dovodjenje novih snaga.
2. Naše snage
U toku jučerašnjeg dana i današnjeg dana vršena su sredjivanja i popuna jedinica i njihov odmor.
Izvršeno je izvidjanje po pravcima angažovanja naših jedinica i sagledano stanje. Odredjena dejstva je izvodio bataljon milicije.
3. Desno od nas na pravcu Obrovac – Jasenice – Rovanjska vrši p/n 4. lpbr.
Levo od nas odbranu organizaciju 2. lpbr.
4. Odlučio sam:
Pod zaštitom mraka dovesti jedinice na polazne položaje. Glavne snage grupisati na pravcu Stošja glava – Režani a pomoćne snage na pravcu: Čuline – Novigrad. Cilj dejstva uz jaku artiljerijsku podršku i sadejstvo u okviru jedinica razbiti snage neprijatelja na glavnom pravcu napada čim pre izbiti na liniju Breg – Režani – Islam Grčki – Graduša. Obezbedjujući se sa krila i bokova spojiti se sa snagama koje dejstvuju sa fronta, četa Slavonaca i sa boka pč/92. mtbr koja dejstvuje bočno. Ako uslovi dozvoljavaju produžiti dejstva ka Kuli Jankovića. Pomoćnim snagama uz podršku tenkova i artiljerije čim pre izbiti na liniju: Grgurići – Jezerine – Ramići a zatim uvodeći rezervu izbiti u Novigrad i preseći komunikacije: Novigrad – Posedarje i Novigrad – Buterini.
Po izbijanju na date linije iste posesti i organizovati kružnu odbranu uz maksimalno borbeno obezbedjenje.
Pre otpočinjanja napada izvesti demonstrativni napad na pravcima: s. Drače – Suhovare i Draženak – Pedići.
Gotovost za napad:
a) za pomoćne snage (milicija) i snage za demonstrativni napad u 07.00 časova
b) glavne snage (bataljon Korduna, bataljon Vukovi, mtč, 92. mtbr, č. Slavonaca i int. bataljon) u 08.00 časova.
Zadaci jedinica:
a) glavnim snagama
   1. Bataljon "Korduna" sa tč napada na pravcu Stošja glavina – K-169 zadatak: u sadejstvu sa b. "Vukova" razbiti snage neprijatelja i čim pre izbiti na liniju istočna ivica s. Islam Grčki – Graduše i dalje ako uslovi dozvoljavaju ka Islamu Latinskom. Na dostignutoj liniji organizovati odbranu. Podržava BRAG-92 i KAG.
   2. b "Vukova" napada pravcem Vrelina – s. Režani. Zadatak: u sadejstvu sa b. "Korduna" razbiti snage neprijatelja i čim pre izbiti na liniju Breg – Režane i biti u gotovosti za dalja dejstva ka Islamu Grčkom severno od b. "Korduna". Po poravnavanju linije sa b. "Korduna" organizovati kružnu odbranu i maksimalno borbeno obezbedjenje.

Podržava BRAG-092 i KAG-7.
3. pč/92. mtbr bočnim dejstom pravcem: Zapadnjuše – Kašić. Zadatak: sadejstvuje b. "Vukova" i č. "Slavonaca" u razbijanju snaga neprijatelja u s. Kašić. Po izbijanju na liniju za 500-1000 metara iza b. "Korduna" i b. "Vukova" uvezati sadejstvo i organizovati kružnu odbranu na dostignutoj liniji uz mere borbenog obezbedjenja.
4. č. "Slavonaca" u sadejstvu sa mtč 92. mtbr i int. bat. napada pravcem Černjikovac – s. Kašić sa zadatkom, razbiti u sadejstvu sa susednim snagama snage neprijatelja na pravcu napada i po izbijanju iza snaga b. "Vukova" na oko 500-1000 metara organizovati kružnu odbranu uz jako borbeno obezbedjenje.
5. Interventni bataljon po otpočinjanju dejstava napada na pravcu Pozderi – s. Kašić istočno od komunikacije. Zadatak obezbedjuje desni bok č. "Slavonaca". Po izbijanju pozadi b. "Vukova" ulazi u sastav č. "Slavonaca" poseda odbranu i preduzima mere borbenog obezbedjenja.

b ) Pomoćnim snagama
1. b. milicije sa tv napada pravcem Čuline – Novigrad. Zadatak: uz artiljerijsku podršku razbiti snage neprijatelja na pravcu napada i čim pre ovladati linijom Grgurići – Jezerine, odakle uvodeći rezervu produžiti dejstva i ovladati Novigradom. Po ovladavanju Novigradom isti blokirati presecanjem komunikacija i biti u gotovosti za dalja dejstva.
Podržava BRAG-92 i KAG-7.
2. b. "Banija" u OR Pridraga (raskrsnica puta) u ulozi b/e na pomoćnom pravcu u gotovosti za preuzimanje i smenu na položaju jedinica Milicije Krajine.
Podržava BRAG-92 i KAG-7.
Vatrena priprema traje 30 minuta.

c) Rezerva
1. okb/92. mtbr u sadašnjem rejonu biti u gotovosti za uvodjenje u borbu na pravcu dejstva glavnih snaga po ukazanoj potrebi i odbijanje eventualnog p/n.
2. mtb po formiranju biti u rezervi u gotovosti za smenu jedinica koje su vršile proboj i preuzimanje položaja za odbranu od istih i za intervenciju u pravcu Poličnik – Suhovare i Poličnik – Rupalj – Baštica.
3. Jedinicama koje idu u demonstrativni napad izvršiti pripremu i istu izvesti. Odgovorni komandanti i komandiri.

d) Svim jedinicama koje učestvuju u napadu:
– na nivou osnovnih jedinica formirati udarne grupe manjeg sastava kojim dati zadatak da uništavaju otporne tačke neprijatelja.

5. Veze organizovati na svim nivoima kako veze komandovanja tako i sadejstva. Organizovati sve vrste veza u slučaju nestanka ili gušenja jedne odmah preći na drugu.

KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga

Dostavljeno: Komandi 7. K, Komandi 92. mtbr, Komandi b. "Banija", Komandi b. "Kordun", Komandi b. "Vukovi", Komandi b. milicije, Komandi 92. okb, arhiva

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*

## 95

***1993., veljača 4.***
***Knin***
***Zamolba Glavnog štaba SVK Upravi za informisanje i moral Generalštaba VJ za pripremu, novčanu pomoć i tiskanje prvog broja vojničkog glasila SVK***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Broj 01-93
Knin, 04. 02. 1993.

GENERALŠTABU VOJSKE JUGOSLAVIJE
UPRAVI ZA INFORMISANJE I MORAL
– Na ličnost general-majora
dr. DIMITRIJA BAUCALA –

Poštovani gospodine generale,

Proces celovitog izrastanja Srpske vojske Republike Srpske Krajine u našim potrebama primerenu vojnu organizaciju nastavlja se i u jeku hrvatsko-ustaške agresije na svetu srpsku zemlju i svekoliki srpski narod. Želimo, u tom okviru, da Srpska vojska Krajine što pre dobije i svoje glasilo (list). Znamo da su naše mogućnosti skromne i zato bismo ga, bar u ovoj fazi naše borbe, objavljivali samo povremeno. Mislimo da je ovo pravi trenutak za utemeljenje tog našeg vojničkog glasila. Zato Vas bratski molim da nam pomognete – pripremom, finansiranjem i štampanjem lista u Beogradu (u listu bi se naveo Knin kao mesto štampanja) kako bi prvi broj što pre ugledao svetlo dana. Tiraž lista bi bio od 3.000 do 5.000 primeraka.

Objavljivanje prvog broja glasila Srpske vojske RSK bio bi svakako značajan čin u rađanju i razvoju Vojske Krajine.

U sadašnjim okolnostima pojava toga lista imala bi ogromnu informatičku ulogu, jer se vojnici, milicija, dobrovoljci i narod Krajine listom nalaze na položajima i bez većih mogućnosti da dobiju odgovarajuću informaciju.

Molimo što pre za odgovor.

POMOĆNIK KOMANDANTA
ZA PPA I PP
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[286]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*



[286] Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.

## 96

***1993., veljača 4.***
***Knin***
***Proglas Glavnog štaba SVK narodu RSK o hrvatskoj napadnoj akciji u zadarskom zaleđu***

04. 02. 1993. godine

PROGLAS GLAVNOG ŠTABA SRPSKE VOJSKE
REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE

SRPSKI JUNACI, VOJNICI, MILICIONERI, DOBROVOLJCI,
NARODE KRAJINE, BRAĆO I SESTRE

ČETRNAESTI JE DAN KRVAVE BRUTALNE AGRESIJE USTAŠKO-FAŠISTIČKE AGRESIJE NA NAŠU KRAJINU. PREKO SNAGA UN-A SRUČENO JE NA MILJARDE TONA ČELIKA PO NAŠOJ DECI, PO NAŠIM ŽENAMA I STARINAMA, PO NAŠIM TEŠKOM MUKOM IZGRAĐENIH RODNIH DOMOVA. RUŠE SE NAŠE PRAVOSLAVNE CRKVE, RAZBIJAJU GROBNICE I IZBACUJU KOSTI NAŠIH PREDAKA. KRVAVI USTAŠKI PIR I U OVOM TRENUTKU TRAJE NA DELOVIMA SVETE SRPSKE ZEMLJE.
U DOSADAŠNJIM BORBENIM DEJSTVIMA, USPJELI SMO DA ZAUSTAVIMO NAPAD TUĐMANOVE SOLDATESKE, A TO ČINIMO I U OVOM TRENUTKU. NANELI SMO IM OGROMNE GUBITKE.
NA POJEDINIM PRAVCIMA POPRAVILI SMO SVOJE POLOŽAJE.
BRANIOCI SVETE SRPSKE ZEMLJE IZ DANA U DAN SU SVE BROJNIJI. PRISTIGLA SU NAM BRAĆA IZ OSTALIH SRPSKIH KRAJINA. STIGLI SU NAM I PREKO POTREBNI STRUČNI KADROVI, NAŠA BRAĆA – OFICIRI KRAJIŠNICI. ODLUČNI SMO DA DEFINITIVNO SLOMIMO NAJEZDU USTAŠIJE I PROTERAMO AGRESORA SA SVAKOG PEDLJA NAŠE TERITORIJE.
MI DRUGOG IZBORA NEMAMO: NEPRIJATELJ NAM NUDI SAMO IZGON, POKRŠTAVANJE I POTPUNO UNIŠTENJE. ŽELI DA SATRE SVAKI TRAG SRPSKOG NACIONALNOG BIĆA NA OVIM PROSTORIMA. OVO ŠTO JE SADA UČINIO KRVOLOČNO SE OBRUŠAVAJUĆI NA SRPSKI NAROD – BIO JE JASAN NAGOVJEŠTAJ NOVIH JAMA, NOVIH KLANICA I NOVIH JASENOVACA.
ZA RAZLIKU OD PRE NEKOLIKO DANA, KADA SMO GOLORUKI ZAUSTAVILI NEPRIJATELJA, SADA JE SITUACIJA ZNATNO DRUGAČIJA. BROJČANO VELIKOJ I DOBRO ORGANIZIRANOJ HRVATSKOJ VOJSCI, SUPROSTAVLJA SE NAŠA SRPSKA VOJSKA SA MILICIJOM, DOBROVOLJCIMA I NARODOM.
IMAMO I SNAGE, VOLJE I RAZLOGA DA SLOMIMO KIČMU HRVATSKO – USTAŠKE VOJSKE.
MASLENICA, ISLAM, SMOKOVIĆ I DRUGA MESTA KOJA JE ZAPOSEO AGRESOR, UVEK SU BILA I BIT ĆE SAMO SRPSKA.
SRPSKI JUNACI, BRAĆO I SESTRE, GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE I MILICIJE RSK I OVOM PRILIKOM VAM ODAJE PRIZNANJE NA ISPOLJENOJ HRABROSTI I ODLUČNOSTI DA SE ZAUSTAVI USTAŠKA NAJEZDA. MI ZNAMO ŠTA HOĆEMO. MI SMO SVOJI NA SVOME. POBEDA JE NAŠA.

S VEROM U BOGA, ZA NAROD I OTADŽBINU.

*Preslika, strojopis, latinica*
*Hrvatski informativni centar, A- 003-007.*

## 97

***1993., veljača 4.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o postupanju prema dobrovoljcima iz Jugoslavije i Republike Srpske koji odbiju raspored u određene postrojbe***

---

NAREDBA Pov. br. 85-2
KOMANDANTA 7. KORPUSA
04. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

Na osnovu nastale ratne situacije i potreba za dobrovoljcima iz SRJ, Republike Srpske i drugih srpskih krajeva.

N A R E Đ U J E M:

1.- O raspoređivanju dobrovoljaca po jedinicama i pravcima u zoni odgovornosti 7. korpusa odlučivaću lično.

2.- Prema dobrovoljcima koji odbiju izvršiti naređenje o upućivanju u određenu jedinicu ili pravac u zoni odgovornosti 7. korpusa postupiti na ovaj način.
– Dobrovoljce iz Savezne Republike Jugoslavije razoružati, bez obzira gde su zaduženi sa naoružanjem, te skinuti uniforme ako su ih zadužili u 7. korpusu. Dobrovoljce odmah vratiti u mesto iz kojeg su upućeni u 7. korpus.
– Dobrovoljce iz Republike Srpske ili iz drugih srpskih krajeva nerazoružavati, nego odmah vratiti u mesto iz kojeg su upućeni u 7. Korpus.

3.- Ovu naredbu primijeniti ODMAH.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[287]

Dostavljeno:
– Komisiji za prijem dobrovoljaca
– K-di 75. mtbr
– Arhiva

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 9.*



[287] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

## 98

***1993., veljača 4.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o neuspješnom napadu 2. pbr na Bićine i Skradin te opstrukciji mještana sela Sonković i Gračac koji su napili dobrovoljačku postrojbu i tako ih spriječili u napadnoj akciji u strahu da se ne otvori nova fronta***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Obav. bezb. organ
Str. pov. broj: 21-23 M.P.
04. februara 1993. god.

Neuspeo napad 2. pbr,
operativna saznanja,.

Obav. bezb. organ GŠ SV RSK[288]

1. Po odluci k-danta 7. Korpusa, 2. pbr. trebala je izvoditi aktivna dejstva na pravcu s. Lazinice-Skradin dana 01.02.1993. godine sa početkom u 06.00 časova.
Medjutim, napad je odložen zbog navodnog umora dobrovoljačke jedinice kojom komanduje rez. kapetan Kuprešanin.
Operativnim radom došli smo do saznanja da meštani sela u Skradinskom zaledju (Sela Sonković, Gračac i Prokljan) strahuje da se može otvoriti front na tom delu. Noć uoči predvidjenog napada na s. Bićine (drže ustaše), meštani sela Sonković i Gračac napili su dobrovoljačku jedinicu i razvukli po kućama u nameri da ne idu u napad, kako se ne bi otvorio front na tom delu.
Borci iz ovih sela prema neproverenim saznanjima spremni su da se brane na dostignutoj liniji, ali nisu spremni da idu u napad prema Skradinu i Šibeniku.
2. U vezi dolaska 10 autobusa i 30 manjih automobila u Skradin dana 02. februara oko 15.00 časova došli smo do operativnih saznanja (radio Šibenik) da je toga dana bila sahrana 8 ustaša u Skradinu. Naša prva procena da se radi o dovoženju svežih snaga verovatno nije tačna, mada postoji verovatnoća da je u sklopu sahrane dovezao i nove snage, ali ne u onoj veličini u kojoj smo pretpostavili.

NAČELNIK
major:
Marko Zelić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

[288] U desnom gornjem kutu dopisano rukom: "Zelić – upoznati pomoć. k-ta za moral!"

## 99

***1993., veljača 4.***
***Knin***

***Redovno borbeno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o aktivnosti hrvatskih snaga na učvršćivanju zauzetog područja te osnivanju nove borbene grupe BG-3, sa zapovjedništvom u objektu Manojlovac***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-243
04. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni borbeni
izveštaj. –

1. Neprijatelj i dalje radi vrlo aktivno na učvršćivanju dostignutih linija, dovlači nove snage i tehniku. Vrši neprekidno izviđanje, uz provociranje naših jedinica iz svih vrsta naoružanja. Izuzetno je aktivan, gotovo na svim linijama dodira, sa ubacivanjem manjih terorističkih grupa sa ciljem nasilnog izviđanja i uništenja naših važnih tačaka i objekata.
2. Jedinice 7. Korpusa nastavljaju sa aktivnim borbenim dejstvima, uređenjem, maskiranjem i učvršćivanjem položaja na dostignutim linijama. Svakodnevno u jedinice pristižu dobrovoljci iz svih srpskih krajeva. Vrši redovnu popunu sa MTS. U toku dana shodno vašem naređenju pristupilo se formiranju BG-3, jedinice ranga ojačanog bataljona. Za komandanta ove grupe određen je pukovnik Cvjetan Ljubomir. KM BG-3 biće smešteno u objektu Manojlovac. Dovođenje jedinica u OR[289] (s. Lisičić i s. Medviđa) biće izvršeno do 21,00 č 04.02.1993. godine.
3. Pozadinsko obezbeđenje vrši se redovno, a novi zahtevi jedinica stići će u toku dana.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[290]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 100

***1993., veljača 4.***
***Daruvar***

***Pismo Zapovjedništva UN-a – sektor Zapad Zonskom štabu Zapadna Slavonija o kršenju mirovnog plana od strane pripadnika SVK***

---

[289] Određeni rajon.
[290] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

01,00 (SC)
GLAVNA KOMANDA
D A R U V A R

04. 02. 1993. g.

Pukovnik Jovan Čubrić
Komandant TO
O K U Č A N I

Poštovani pukovniče Čubrić:

Kao prvo, želim da se zahvalim na vašoj intervenciji nakon mog poslednjeg pisma u vezi slobodnog kretanja u zoni UNNO južno od reke Sava.
Jučer, po prvi put u toku poslednjeg meseca, bilo je omogućeno patroliranje južno od UNPA.
Nadam se da će se to nastaviti.
03.02.1993. godine jedna od naših patrola prolazeći blizu s. Boyare,[291] uočila je dvojicu uniformisanih ljudi noseći oružje trčali su iz kuće prema šumi.
Kad je patrola proverila napuštenu kuću, pronađen je protivtenkovski lanser sa dve protivtenkovske rakete koje su bile u kući.
Ja sam obavezan insistirati da ukažem da to nije prihvatljivo za postojeću situaciju i da to izgleda da neki ljudi van kontrole pokušavaju voditi sopstveni rat.
Apsolutno neophodno je sprovesti oštru akciju da bi se izbjegli takvi incidenti.
Danas, također, primio sam informaciju komandanta CANBAT, gde on iznosi svoju brigu, jer pripadnici TO kopaju tranšeje i pripremaju pozicije između granice UNPA i pozicije CANBAT ili zatvaraju (stavljaju u okruženje) njihove (CAN) trupe.
Kao što sam vam izneo na našem poslednjem sastanku i u mojim pismima, zaštita UNPA je naša odgovornost i rekao sam vam također, mi ne idemo na to da vas zaustavimo u slučaju da budete napadnuti i da se pripremite, već da vam obezbedimo našu zaštitu.
Ali moram ponovno naglasiti šta to nije moguće, a to je da se jedinice miješaju ili spajaju ni s jedne strane zaštitne zone UNPA.
Zahtevam vašu odlučnost da udaljite ljudstvo dalje od UNPA granice i od prethodne vatrene linije.
Ostavljajući ovaj prostor samim jedinicama UN, to znači da će svaki ponovni neprijateljski pokret prema tom prostoru biti jasan kao flagrantna povreda UNPROFOR-a sa ozbiljnim konzekvencama za agresora.
Ako vaše ljudstvo je razmešteno tako da okružuje (zatvara) naše bataljone UN, ili što je još gore, između naših bataljona i UNPA granice, nećemo moći obezbediti Sektor, a vi ćete biti ozbiljno ograničavani našim zaštitnim planom.
Nadam se da ćete izdati naređenje u cilju rešavanja ove važne stvari (problema) kako god je to moguće.
Srdačni pozdravi,

C. M. Zabala
Brigadni general
Komandant Sektor Zapad



[291] Vjerojatno selo Bajir.

M.P.[292]

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 26., kut. 7.*

## 101

***1993., veljača 5.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o razmjeni vatre na svim linijama dodira s hrvatskim snagama, bombardiranju naftnog polja u Đeletovcima, te nasilnom ponašanju dobrovoljačkih postrojbi koje pljačkaju i šikaniraju mještane i domaće pripadnike SVK te odbijaju ići na položaje***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. 01-94
Knin, 05. 02. 1993. godine

Informacija o stanju na
severnodalmatinskom vojištu. –

Komandama: 7., 15., 21., 39., 18. i 11. K i 75. PoB

1. Neprijatelj i dalje nastoji da ofanzivnim dejstvima prodire u dubinu severnodalmatinskog vojišta. Suočen sa odlučnim otporom naših snaga i njihovim aktivnim dejstvima, na pojedinim dostignutim linijama vrši utvrđivanje i zaprečavanje. Nastavlja sa dovlačenjem novih snaga i tehnike.
Na ličkom vojištu ustaško-hrvatske snage učestalo provociraju, posebno prema Plaškom i Teslingradu. Dejstvuju uglavnom snajperskom vatrom i minobacačima 82 mm.
Sporadična dejstva neprijatelj je ostvario i na području Biograda n/m, Karlovca, Siska, Osijeka i Vinkovaca. Oko 15,00 časova 04.02.1993. godine iz pravca Vinkovaca uočen je motorni zmaj sa posadom koja je ispustila eksploziv u blizini naftnog polja u s. Đeletovci. Diverzija nije uspela jer je eksploziv bio van naftnog polja. Zmaj je prinudno spušten. Pretpostavlja se da su dvojica iz letelice upala u minsko polje.
Prema nekim saznanjima 04.02.1993. godine oko 14,00 časova iz Rijeke prema Lici upućene su dve brigade ustaške vojske.

2. Naše snage na severnodalmatinskom vojištu uspešno su izvodile aktivnu odbranu. Zadržani su svi položaji, a na pojedinim pravcima uspešno su izvedeni i manji protivnapadi. Neprijatelju su naneti veliki gubici.
U ostalim jedinicama nastavlja se sa sređivanjem jedinica, utvrđivanjem položaja, obukom i pripremom za moguća dejstva.

3. Borbeno raspoloženje u jedinicama je u porastu. Zaustavljanje neprijateljske ofanzive i ofanzivnih dejstava hrvatsko-ustaške vojske pozitivno se odrazilo na borbeni duh vojske i naroda.

[292] Prijemni pečat: RSK ZŠ TO Zapadna Slavonija, int. br. 25-5, 6. 2. 1993.

Ponovo ukazujemo da se manje grupe dobrovoljaca ponašanju krajnje neadekvatno. Dosad je zabeleženo više slučajeva nasilničkog ponašanja prema drugim borcima i meštanima, opijanja, upada u kuće i šikaniranja njihovih vlasnika, krađa, izazivanje ekscesa, pa čak i odbijanje izvršenja naređenja i napuštanje položaja.
Neophodno je da se prema počiniocima preduzimaju energične mere i u korenu onemoguće svi oblici narušavanja elementarnog vojničkog reda i kohezije vojnih jedinica.
Organi MUP-a RSK preduzimaju odgovarajuće mere da se poboljša stanje javnog reda, mira i bezbednosti na terenu.

4. Ukazujemo na neophodnost primena stimulativnih mera za hrabro držanje pojedinaca i jedinica u borbenim dejstvima i izvršavanju drugih zadataka.
Glavnom štabu SV i M[293] redovno dostavljati predloge za izricanje pohvala i primenu drugih podsticajnih mera iz njegove nadležnosti.
Istaknute borce i starešine afirmisati i preko sredstava javnog informisanja.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[294]

M.P.[295]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 1.*



## 102

***1993., veljača 5.***
***Knin***

***Dopis Glavnog štaba SVK press centrima u Kninu, Topuskom i Vukovaru s izlaganjem Koste Novakovića, pomoćnika zapovjednika SVK, na konferenciji za novinare o 15-dnevnim borbama na sjevernodalmatinskom ratištu***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 01-95
Knin, 05. 02. 1993. godina

Pres centrima: Knin, Topusko, Vukovar

U prilogu dostavljamo izlaganje pukovnika Koste Novakovića, pomoćnika komandanta TS SV RSK, radi koristenja u vašem radu.
Skrećemo pažnju na potrebu da se u plasmanu informacija krećete u okvirima informacija koje vam dostavljamo i da strogo vodite računa o zaštiti tajnih vojnih podataka.

---

293 Srpske vojske i milicije.
294 Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.
295 Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6201, primljen 5. 2. 1993. u 10,45; predan u 11,00.

Za obaveštavanje javnosti o srpskoj vojsci i ostalim oružanim sastavima koji djeluju pod njenom komandom, ovlašćene su jedino odgovarajuće komande i GŠ SV RSK.
Molimo da pres iz Topuskog hitno ovo prosledi OŠT[296] Petrinja i drugim.

Pomoćnik komandanta
pukovnik
Kosta Novaković

M.P.[297]

---

Gospodo novinari,
Pozdravljam vas i ovom prilikom u ime GŠ SV RSK i u svoje lično ime. Hvala vam na trudu koji ulažete kako bi domaća i svjetska javnost bile objektivno informisane o dramatičnim zbivanjima na ovdašnjim prostorima.
Želim da vas obavjestim o nekim činjenicima koje, po našoj oceni, mogu biti interesantne za vaš rad.

1.- Danas je petnaesti dan brutalne agresije HV na RSK. Vrhovništvo i glavni stožer H vojske ignorišu sva upozorenja i osude svjetske javnosti i UN i nastavljaju sa pokušajima da dublje prodru na teritoriju RSK, koja je još uvijek pod zaštitom svjetske organizacije.

2.- Na sjevernodalmatinskom vojištu ustaški bojovnici uporno pokušavaju da zauzmu nove djelove srpske zemlje. U tome, medjutim, ne uspjevaju. Suočeni sa odlučnim otporom naših snaga, na pojedinim pravcima prisiljeni su na prelazak u odbranu, pa čak i na izvjesno izmicanje. Vrše ubrzano utvrdjivanje i zaprečavanje.
Skrećemo pažnju da se nastavlja sa dejstvima po isključivo civilnim ciljevima, to potvrdjuje i jučerašnji napad na seljane i izbjeglice u s. Bjelina, o čemu je javnost već obaveštena.
Na ličkom vojištu ustaško-hrvatske snage učestalo provociraju posebno prema Plaškom i Teslingradu. Dejstvuju uglavnom snajperskom vatrom i minobacačima 82 mm.
Sporadičnim dejstvima neprijatelj se oglašava i na područjima Biograda n/m, Skradina, Karlovca, Siska, Osijeka i Vinkovaca.
Jučer oko 15,00 časova iz pravca Vinkovaca uočen je "motorni zmaj" sa posadom koja je ispustila eksploziv u blizini naftnog polja u s. Djeletovci. Diverzija nije uspjela. Eksploziv je pao van [.............].[298] "Zmaj" je bio prisiljen na prisilno spuštanje, a posada je u bjegu upala u minsko polje.

2.- Naše snage na sjevernodalmatinskom vojištu uspješno izvode aktivnu odbranu. Zaustavljeni su svi napadi neprijatelja. Na pojedinim pravcima popravljeni su položaji srpskih branilaca.
Zaustavljanje neprijateljske agresije i ofanzivnih dejstava hrvatsko-ustaške vojske pozitivno se odražava na borbeni duh vojske i naroda.

3.- U dosadašnjim borbenim dejstvima na strani srpskih branilaca poginula su 92, a ranjena su 304 borca.
Bez obzira na to što se u ovom trenutku ne može sa potpunom pouzdanošću govoriti o gubicima neprijatelja, jer iz razumljivih razloga nemamo potpuni uvid u efekte naše

[296] Općinski štab.
[297] Prijemni pečat: RSK, ZŠ TO Istočna Slavonija, Zapadni Srem i Baranja, 5. 2. 1993.
[298] Riječ nečitka u izvorniku.

artiljerijske i druge vatre, sa sigurnošću se može reći da su oni veliki. Prema dosta pouzdanim saznanjima, u dosadašnjim borbama poginulo je blizu 3.000 ustaških bojovnika. Hrvatska sredstva javnog priopćavanja, po običaju skrivaju istinu o tome, iako će istina, prije ili kasnije, morati da bude dostupna javnosti. Budući da se neke stvari ipak ne mogu prećutati jutros su hrvatski mediji bili prisiljeni da objave da su u Slavonskom Brodu danas otkazane sve javne manifestacije povodom sahrane 15 hrvatskih bojovnika poginulih na zadarskom području.
Samo još jedan detalj: juče, na povratku iz s. Poličnika u Zadar, ustaše su kamionima punim bojovnika naišle na vlastito minsko polje. Nastradali su svi koji su bili u vozilu.
Za razliku od Tudjmana i njegovih ustaških bojovnika, koji se hvališu iznošenjem podataka i o broju nastradale djece, žene i nemoćnih, srpski borci su se uvijek dostojanstveno i vojnički časno odnosili prema žrtvama svojih neprijatelja. To je u tradiciji srpskog vojnika. Mi tu tradiciju i sada poštujemo. Ukazujemo, medjutim, na ove podatke samo radi toga da biste uočili kakvim se sve sredstvima služi hrvatsko rukovodstvo sa propagandističkom mašinerijom.

4.- U mnogim mjestima fašističke Hrvatske nastavlja se sa mobilizacijom i odvodjenjem svježih snaga prema rubnim područjima RSK. Koristim se ovom prilikom da vas obavjestim da se u Sisku i još nekim mjestima nasilno mobilišu i preostali Srbi. Prema informacijama kojima raspolažemo mobilisani Srbi iz Siska obučavaju se isključivo za pešadijske dužnosti. Planiraju ih angažovati u napadu na Petrinju, prisiljavajući ih da idu ispred Hrvata. Bježeći od progona i nasilja samo je iz Siska ovih dana pobjeglo oko 600 Srba.

5.- Želim da vas obavjestim da su u toku pregovori oko razmjene tijela dvojice poginulih Srba na Velebitu za tijela dvojice poginulih hrvatskih vojnika. Na tome je angažovan i UNPROFOR. Srpska strana je uvijek imala korektan odnos u rješavanju svih pitanja ove vrste.

6.- Ilustracije radi, doneli smo da vam pokažemo nešto od dokumentarnog materijala pronadjenog kod poginulih ustaških bojovnika. Neki od dokumenata biće vam i podjeljeni kako biste ih mogli izvorno koristiti.

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*Hrvatski informativni centar, A-003-05.*

## 103

***1993., veljača 5.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o borbama na pravcu Kašić – Islam Grčki***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-376
05. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni borbeni
izveštaj. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– Operativni centar –

1. U protekla 24 časa neprijatelj i dalje nastoji da ofanzivnim dejstvima prodre i ispreseca severnodalmatinsko vojište. Ovi napadi usmereni su na pravcima: Rovanjska – Maslenica – Obrovac, Zadar – Benkovac i Biograd – Benkovac. Nastavlja sa dovlačenjem novih snaga i tehnike. Vrši neprekidno izviđanje položaja naših jedinica, često vrši ubacivanje terorističko-diverzantskih grupa različitih sastava. Provociranja su prisutna iz svih vrsta naoružanja na gotovo svim linijama dodira.

2. Najveća borbena dejstva izvodile su jedinice OG-1 izvođenim u popodnevnim časovima jučer. Na pravcu s. Kašić – Islam Grčki sa nešto pomerenom linijom fronta prema s. Pozderi – K-212 i K-208. u ovim borbenim dejstvima bilo je 6 poginulih i 25 ranjenih. Na ostalim delovima vojišta dolazilo je do češćih provokacija od strane ustaša, kao i sprečavanje prodora diverzantsko-terorističkih grupa. U svim jedinicama 7. K intenzivno se nastavlja sa uređenjem, maskiranjem i učvršćivanjem na dostignutim linijama. Popuna, oformljenje novih TG i jedinica stvoreni su uslovi za izvršenje novih borbenih zadataka.
Najava letova naših helikoptera najčešće je nepotpuna, što nameće daleko organizovanije prijem najave i prijave poletanja naših letilica. Ovo prenešenje u operativne centre komandi naših jedinica moralo bi ići šifrovano, preko vojnika aviodispečera. Danas i pored najave leta naših helikoptera, koja je do jedinice spuštena pravovremeno otvorena je vatra od naših jedinica u rejonu repetitora Ćelavac.

za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas
Stjepanović,[299] [ v.r.]
M.P.[300]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 104

***1993., veljača 5.***
***Benkovac***

***Zapovijed Komande OG-1 za napad na hrvatske snage u pravcu Novigrada, te zadaci pojedinih postrojbi***

---

KOMANDA 1. OG — URUČITI LIČNO
Str. pov. br. 210-1
KM Kasarna Benkovac
05. 02. 1993. god.

[299] Stanko.
[300] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

NAREĐENJE ZA NAREDNA DEJSTVA
Sekcija 1 : 25000, Zadar 402; Gračac 3-1

1. Neprijatelj:
U toku dana ustaše su ispoljavale artiljerijska dejstva po s. Smilčić i s. D. Biljane. Uočeno je pomeranje i pregrupisavanje određenih snaga na liniji s. Kašić – Buterini – Boždarići – Novigrad.

2. Naše snage
U toku noći i predhodnog dana vršeno je otvaranje artiljerijske vatre po radarski otkrivenim ciljevima.
Vršeno je sređivanje, popuna i odmor jedinica.
Izvršeno je izviđanje po pravcima angažovanja naših snaga.

3. Desno od nas na pravcu Obrovac – Jasenice – Rovanjska vrši p/n 4. lpbr.
Levo od nas odbranu organizuje 2. lpbr.

4. Odlučio sam:
Pod zaštitom mraka dovesti jedinice na polazne položaje. Glavne snage grupisati na pravcu Druženak K. 118 – s. Ramić istočno za 500 m – Golubinka.
Cilj dejstva: uz jaku artiljerijsku podršku i sadejstvo u okviru jedinica razbiti snage neprijatelja na glavnom pravcu napada, čim pre izbiti na liniju: Jezerine – s. Ramić, obezbeđujući se sa krila i bokova na toj liniji podržati uvođenje svežih snaga i produžiti napad pravcem s. Ramići – Golubinka.
Pomoćnim snagama uz podršku tenkova i artiljerije razbiti snage neprijatelja na pravcu s. Klapani – s. Narandžići – Novigrad i ovladati Novigradom.
Po izbijanju na date linije iste posesti i organizovati kružnu odbranu uz maksimalno borbeno obezbeđenje.
Po otpočinjanju napada izvesti demonstrativni napad na pravcima: s. Drače – Suhovare i pravcem s. Kašić.
Gotovost za napad: 06.00 čas 07.02.1993. god.



Zadaci jedinicama

a) Glavne snage:
1.- b "Banija" sa tč M-84 ("Kordun") i mb 120 mm (iz 2. pbr) napada pravcem: Draženak – s. Ramić.
Zadatak: U sadejstvu sa kombinovanim bM[301] i uz artiljerijsku podršku razbiti ustaške snage na pravcu napada obezbeđujući levi bok prema s. Barabe i u b/z[302] što pre ovladati linijom: raskrsnica puteva (zapadno od natpisa Jezerine za oko 500m) – s. Ramić – Cerovača.
Po izvršenju b/z što pre b "Kordun" pretpočiniti tč M-84 i bMB-120 mm, produžiti napad pravcem: s. Boždarići – s. Buterini gde razbiti i uništiti ustaške snage. U slučaju snažnijeg otpora iste blokirati i sprečiti im napad ka Novigradu.
Podržava II KAG-7 i BrAG-92.
KM u reonu s. Leve Čuline.

2.- b "Kordun" kreće se na pravcu dejstva b "Banija" u gotovosti za uvođenje u napad i sa linije s. Ramići – Cerovača napada pravcem: s. Ramići – K. 104 – Golubinka sa zadatkom:

[301] Baterija minobacača.
[302] Borbeni zadatak.

U sadejstvu sa bM i b “B” uz artiljerijsku podršku razbiti ustaške snage na pravcu napada u b/z što pre izbiti na južnu obalu mora u š. reonu Golubinka.
Delom snaga obezbediti desni bok prema Jezerinama i komunikacijama iz Novigrada ka Buterinama i Golubinki.
U s/z[303] produžiti dejstva duž komunikacije obalom ka Podgradini. U slučaju jačeg otpora ustaša preći u odbranu i sprečiti im intervenciju ka Novigradu.
Pre uvođenja u napad tč M-84 (“Kordun” i bMB-120 mm) ulazi u sastav b “Kordun”.
Podržava II KAG-7 i BrAG-92.
b) Pomoćne snage:
– b. Milicije sa mtč (4T-55, 2T-34 i 5 OT M60) napada pravcem: s. Kokići – s. Erganići – Novigrad sa zadatkom: Uz artiljerijsku podršku u sadejstvu sa GONG-1 i b “Banija” razbiti ustaške snage na pravcu napada i u b/z što pre izbiti na liniju: Uvala Bilišana – Jezerine. Po uvođenju rezerve produžiti napad i u sadejstvu sa GONG-1 i b “Kordun” razbiti ustaške snage u reonu Novigrada, organizovati njegovu kružnu odbranu i dejstvo (posebno oruđima za neposredno gađanje) po reonima Maslenica, Kapetan Stan, Posedarje.
Podržava I KAG-7, BrAG-92, TAG-2 i GONG-1.
KM u reonu G. Viduke (sev. ivica sela naputu).
c) Rezerva:
– b “Vukovi” sa kosovsko-topličkom četom u reonu D. Baturine, Čuline, Viduke stan. Zadatak: Stalno biti u gotovosti za dejstvo na pravcu napada g/s.[304]
KM u s. D. Baturine.
Podržava II KAG-7 i BrAG-92.
– mtč sa tv (3T-34) u reonu s. G. Zupčići u gotovosti za napad po odluci Komandanta BG-4.
– b/75 mtbr u reonu s. Lisičić u gotovosti za uvođenje u napad na pravcima dejstva snaga OG-1 prema situaciji.
d) 92. mtbr krajnje upornom odbranom sprečiti napade ustaških snaga, a delom snaga (oruđima za neposredno gađanje, tenkovima i art. vatrama), neprekidno dejstvovati po ustaškim snagama u Buterini i sprečiti mu dejstvo po snagama u napadu.
Aktivnim dejstvima na pravcima: s. Smilčić – Kašić i Drače – Suhovare u cilju obmane o napadu naših snaga.
e) Podrška:
– GONG-1 sastava bT-76 mm ZIS, bT-76 mm B-1, v PAT 70 mm, mpor (sa 90 mm i POLO 9 P-122)
Komandant: TG-1.
VP u reonu: Vuljiva, Jamina glava, s. Lisičić.
Zadatak: U sadejstvu sa b Milicije neposredno dejstvima neutralisati ustaške vatrene VT u reonima Novigrad, s. Grgovići.
KM u reonu Jamina glava.
– VMB[305] – 120 mm/4. lbr VP u reonu kamenoloma kod s. Jurice. Zadatak: Neprekidnim dejstvima ometati ustaške snage u Novigradu.
– II KAG-7: Podržava snage za napad u toku izvršenja zadatka na pravcu dejstva glavnih i pomoćnih snaga.

[303] Kratica nejasna.
[304] Glavne snage.
[305] Vod minobacača.

– BRAG-92 podržava snage u napadu na pravcu dejstva glavnih i pomoćnih snaga.
– TAG-2: Podržati snage u napadu dejstva po širem reonu Novigrada.
f) Svim jedinicama
Na nivou osnovnih jedinica imati formirane udarne grupe manjeg sastava sa kojima vršiti proboje neprijateljskih snaga i uništavanje otpornih tačaka. Udarnim grupama zauzimati objekte, izvršiti izviđanje i omogućiti uvođenje novih snaga.
g) Pretpočinjavanje:
1. b. "Vukova" se potčinjava "Kosovsko-Toplička" jedinica, koju pripremiti i uvesti za održavanje i obezbeđenje dostignutih linija. Ovu jedinicu ojačati sa delom ljudstva iz b. "Vukova" pri izvršenju zadatka.

5. Veza
Organizovati sve vrste veza na svim nivoima kako veze komandovanja, tako i sadejstva. U slučaju nestanka ili gušenja jedne odmah preći na drugu po Planu Veza. Striktno poštovati sva dokumenta veze.

6. Pozadinsko obezbeđenje
Težište imati na pravcu glavnog kadra uz maksimalnu podršku izvođenja b/d po svim pitanjima pozadinskog obezbeđenja.

KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga, [v.r.]

M.P.[306]

Dostavljeno:
– Komandi 7. K
– " 92. mtbr
– " b. "Banija"
– " b. "Korduna"
– " b. "Vukova"
– " b. Milicije

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*

## 105

***1993., veljača 5.***
***Vukovar***

***Priopćenje Oblasnog sekretarijata za informisanje i regionalnu suradnju Srpske oblasti Slavonija, Baranja i Zapadni Srem o bombardiranju Đeletovaca***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SO SLAVONIJA, BARANJA
I ZAPADNI SREM

[306] Okrugli pečat MUP: RSK, Komanda PJM, Benkovac.

OBLASNI SEKRETARIJAT ZA
INFORMISANJE I REGIONALNU
SARADNJU
Vukovar, 05. 02. 1993.

S A O P Š T E N J E

U Ministarstvu obrane u Erdutu u razgovoru sa pomoćnikom Ministra odbrane RSK gospodinom Milanom Milanovićem saznajemo da je dana 04. februara u 4,00 časa iz pravca Komletinaca primećena letelica "Delta plan" (tzv. ZMAJ), koja se kretala prema terminalu Đeletovci.

PVO Srpske vojske RSK na vreme je uočila letelicu, brzo reagovala i srušila istu.

Prilikom dejstva PVO-e Srpske vojske RSK piloti letelice su ranjeni i kako saznajemo nalaze se u begstvu.

Takođe je konstatovano da se u letelici nalazilo 600 kg eksploziva i da su neprijateljske hrvatsko-ustaške snage sa istom nameravale uništiti terminal Đeletovci.

Kako nadalje saznajemo letelica je američke proizvodnje, izuzetnih je tehničko-letačkih sposobnosti, nevidljiva je za radare i bešumna u letu.

O spomenutom događaju obaveštena je i komanda UNPROFOR-a za sektor Istok, kao i General Satiš Nambijar. Isti su obećali energične mere protiv hrvatske vojske.

"Za svaku sledeću povredu vazdušnog prostora RSK postupićemo isto", izjavljuje pomoćnik Ministra gospodin Milanović i navodi da je planirana provokacija širih razmera, jer se radi o naftnom nalazištu.

Hrvatska vojska i hrvatske vlasti za isto bi po već ustaljenom scenariju optužile RSK, nastavlja Milanović, [………..][307] slučaj brane Peruča u sektoru Jug."

U dosadašnjim borbenim dejstvima uspeli smo da zaustavimo napad Tuđmanove soldateske, a to činimo i u ovom trenutku.

Odlučni smo u ideji da definitivno slomimo ustašku najezdu i proteramo agresora sa svakog pedlja naše teritorije.

SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE
I REG. SARADNJU SO SBZS
D.[308] Klajić, [v.r.]
M.P.[309]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*Hrvatski informativni centar, A-046-008.*

## 106

***1993., veljača 5.***
***Drniš***

***Zapovijed Komande 75. mtbr brigadnoj artiljerijskoj grupi o ciljevima koje pokriva bataljunska, a koje brigadna artiljerijska grupa, te o postupcima izvođenja artiljerijske vatre i utvrđivanja vatrenih položaja***

---

[307] Nečitko u izvorniku.
[308] Dragana.
[309] Okrugli pečat: RSK, SO ISBZS, Sekretarijat za informisanje i regionalnu suradnju, Vukovar.

KOMANDA 75. mtbr
05. 02. 1993. godine
Str. pov. 32-105

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

N A R E Đ E NJ E:

ZA BRIGADNU ARTILJERIJSKU GRUPU Operat. br:

Sekcija: 1 : 25000, Split 1-1, 1-2, 1-3, 1-4; Izdanje 1979. godine

1. U zoni Odbrane 75. mtbr može se očekivati napad neprijateljske Artiljerije sastavljene od artiljerijskih grupa 114, 113, 142 međusobno izdvojenih za dejstvo prema zoni odbrane naše Brigade.
Glavnina neprijateljske bliske artiljerije je instalirana u rejonima: Crni vrh – Medovača – Bunardžije; rejonu Umljanović-Kljaci; rejon Drvenjaka-Ivova glava /kota 1220/; rejon Crkve Svete Trojice i širi rejon Sedramića; rejon Pakova Sela-Cigići-Parati-Jakelića staje. Rajon Miljevačkog platoa-Vlaići, raskršće puta Širitovci-Oklaj, Mazalnini Galići. Svi ti poznati neprijateljski položaji bataljonske i četne podrške koriste se sistemom naglog premještanja s položaja na položaj i koriste uvijek samo dio oruđa, voda ili baterije te ostvaruju vatru brzom paljbom /uglavnom nepreciznim rasturanjem/ po našim položajima. To je van Vojne Doktrine ratovanja i primjene artiljerije ali za njih dovoljan efekat, jer s malim brojem art. projektila i mina ostvare namjeru.
Dalekometna Artiljerija je instalirana na području šireg rejona Unešića; rejona Pokrovnika i Konjevrata, te tako postaje van domašaja naše brigadne artiljerije i postaje cilj za korpusnu artiljerijsku gr.
2. Ovim gore navedenim rejonima dejstva neprijateljske artiljerije se suprotstavljamo našom brigadnom odnosno bataljonskim vatrenim grupama, koji su konfigurativno i s obzirom na daljinu gađanja kao i podršku namjenjenu svim bataljonima raspoređene na širem rejonu zona odgovornosti brigade. Na svako uočavanje neprijateljskih ciljeva nastojimo razbiti sa srednjim vatrenim gr.[310] kao i minimalnim utroškom municije. Art. sredstva, što iskazuje maksimalno dobro obučene i uvježbane posade MB-120, had 105 mm, mpoad.
Svaku novo pridodatnu vatrenu art. grupu raspoređivat ćemo u izviđene rejone za osnovne položaje pod uslovom dobro izviđenog rejona zaklona, grebena, pravaca, dejstva, greben skrivanja plamena, usta cijevi, oruđa. Maksimalno utvrđivanje izvesti u 3. stepenu. Potpuno inžinjerijsko uređenje, te jednom od važnih faktora da ne dolazi do poklapanja sektora dejstva oruđa dvije baterije. Time bi se umanjilo efektivno dejstvo po neprijateljskoj zoni.
3. Za maksimalni učinak art. grupa neophodno je postaviti osmatračnice svake vatr. gr. kao akcentiranje na dobro obučenom artiljercu, koji dobro i uhodano može da vodi korekturu svakog oruđa koje izvodi borbeno dejstvo. To nalažemo iz razloga što do sada nije bila praksa da se obrazuju vlastite osmatračnice, a one koje su postojale, zaposjedali su izviđači i sasvim drugi rodovi, što je pridonosilo lošem rukovanju sredstvima za osmatranje, kao i njihovim uništavanjem zbog nestručnosti. Osim toga ogromna su rasturanja projektila i mina pri vođenju korekture od takvih neobučenih osmatrača.
Naređujem da se na svaku artiljerijsku grupu obrazuje vlastita osmatračnica s dijelom oficira ili podoficira pripadajuće jedinice ili s novopridošlim obučenim i stručnim ljudstvom.

[310] Granatiranjem.

Postojeće osmatračnice inženjerski doraditi odnosno nove utvrditi u 3 stepenu te urediti za što efektnije osmatranje neprijateljske aktivnosti, voditi korekturu za pripadajuću jedinicu koja izvodi borbena dejstva.
Svako osmotreno područje neprijateljske aktivnosti, položaja i sl. najkraćim putem detaljno izvještavati putem svoje Komandne čete, bataljona prema Operativnom centru Brigade.
Na isturenim osmatračnicama postaviti najsposobnije ljude obučene za vođenje artiljerijske vatrene grupe koji izvanredno brzo i efikasno rukuju art. busolom, art. durbinom, daljinomjerom /las./, potpuno osposobljenim za čitanje i skidanje elemenata sa radne karte, koji će se izvrsno i pravovremeno orjentisati u prirodi te tako dati najbliže i najtačnije podatke za neutralisanje ciljeva, a time pridonijeti minimalnom utrošku art. sredstava.
U svrhu poboljšanja osmatranja obezbjediti izviđački radar IR 3 koji izvanredno i potpuno pokriva Zonu u dužini od 3 km daljine.
4. Komandanti i komandiri jedinica moraju u najkraćem roku izvoditi rejone osnovnih-rezervnih i narednih položaja s ciljem ovladanja novim teritorijem. A neophodnim pomjeranjem s osnovnog VP-a u cilju da je neprijatelj otkrivanjem ugrozio ljudstvo na VP-u i neprekidno obnavlja svoja dejstva po VP-u.
Izviđanje osnovnih, narednih i rezervnih položaja izvršiti u roku dana, a posjedanje vršiti noću.
Osigurati požarstvo tokom dana kod oruđa i sredstava za dejstva, vučnih motornih vozila. Zabraniti i odmah izvjestiti organ Bezbjednosti o samovoljnom korištenju vozila za vuču oruđa koja se ne smiju koristiti u bilo koje druge svrhe. Kontrolisanjem PRL svaki komandant ličnim uvidom će pratiti rad vozača i preko stražarske službe.
5. Za pokrivanje ciljeva van domašaja naših vatrenih grupa namjenjena je Korpusna vatrena gr. koja dobija direktna naređenja za gađanje od komande Korpusa i djeluje samostalno na svim pravcima te uvezana s vlastitim osmatračima. Naše traženje za pokrivanje nekog od ciljeva ide na odobrenje u Komandu Korpusa.
6. Utrošak artiljerijskih sredstava, mina i projektila evidencijom sa terena svakodnevno dostavljati utrošak i zalihu blagovremeno.
Žičnom vezom na osnovu kojih izvještaja preko Komande Brigade vršiti narudžbu za 2 plus 1 BK.
7. Gorivo za borbena vozila kao i ostala MB-86, dizel-2 vršiti će se snabdjevanje putem pozadine 75. Mtbr. redovito po planu snabdjevanja.
8. Obezbeđenje VP Vatr. Gr. vrši Larp PVO koji raspoređen u rejonima vatr. Gr. kao Mreža stela 2 M vrše protuzračnu odbranu.
Sadejstvuje sa Moadom za sva neposredna gađanja.
9. Signali se daju prema tablici gađanja!

NAČELNIK ARTILJERIJE:
por. Špiro Popac

Dostaviti:
– Arh., ovdje
– Komande I, II, III bat.
– Komandantima i K-dirima Vatra Gr.

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 711, sn. 0259.*

# 107

***1993., veljača 6.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK o novom nastojanju prodora hrvatskih snaga na pravcima prema Benkovcu i Obrovcu iz pravaca Rovanjska, Zadar i Biograd, o snažnom otporu srpskih snaga te velikoj moralnoj i političkoj šteti nanesenoj učestalim nasilničkim ponašanjem prema stanovnicima hrvatske nacionalnosti***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-408
06. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO
URUČITI ODMAH

Informacija o stanju na
severnodalmatinskom vojištu. –

KOMANDAMA: OG-1; TG-2; 1. lbr; 75. mtbr; 2. pbr; 7. map; 7. mpoap;
7. larp PVO (aktom)

1. U protekla 24 časa neprijatelj je ofanzivnim borbenim dejstvima nastojao da prodre u dubinu naše teritorije i ispreseca severnodalmatinsko vojište. Napadi su bili naročito usmereni na pravcima: Rovanjska – Maslenica – Obrovac, Zadar – Benkovac i Biograd – Benkovac.
Najsnažnija vatra otvarana je po našim snagama u rejonu s. Smilčić i Benkovac.
Dejstvo neprijatelja po položajima naših jedinica zabeleženo je i u predjelu M. Alana i po djelu jedinica na ličkom bojištu. Sporadičnog provociranja bilo je i na ostalim linijama dodira. Ustaške snage nastavljaju sa dovlačenjem novih snaga i ubacivanjem terorističko-diverzantskih grupa različitih sastava, posebno u zadarskom zaleđu. Vrše neprekidno izviđanje položaja naših jedinica, utvrđivanje i zaprečavanje na dostignutim linijama.

2. Jedinice Srpske vojske i milicije na severnodalmatinskom vojištu uspešno izvode aktivnu odbranu. Zadržale su sve položaje i na pojedinim pravcima uspele da poboljšaju linije fronta.
Uspešno se izvode b/d u rejonu M. Alana.
Posle dejstva neprijateljske artiljerije po položajima naših jedinica na ličkom vojištu, naše snage su odgovorile helikopterskim raketiranjem po ustaškim položajima. Uništeni su neprijateljski tenk, PA oruđe 30/2 mm, kamion i 3-4 ustaška utvrđenja.
U jedinicama se intenzivno nastavlja sa uređenjem položaja, popunom i oformljavanjem novih sastava i drugim pripremama za predstojeća borbena dejstva.

3. Srpski borci svesni su ozbiljnosti situacije i spremni na izvršenje svih postavljenih zadataka. Jača borbeni duh i odlučnost da se sačuva teritorija RSK, a time i onemoguće genocidne namere hrvatsko-ustaškog agresora.
Ponovo ukazujemo na neophodnost jačanja unutrašnjeg reda i discipline i preduzimanja energičnih mera protiv pojedinaca i grupa koje slabe borbenu gotovost i na različite načine narušavaju javni red i mir i bezbednost građana i naših sastava.
Takođe, ukazujemo na neophodnost da se konstruktivnim angažovanjem, bez uplitanja u politička pitanja i rasprave, stalno doprinosi objedinjavanju snage naroda i okupljanju

stanovništva Krajine na liniji borbe za zaustavljanje hrvatsko-ustaške agresije i obezbeđivanja opstanka i vitalnih nacionalnih interesa srpskog naroda.

4. Od vitalne važnosti je insistiranje na korektnom odnosu prema narodu i njegovoj imovini.
Ovom prilikom posebno ukazujemo na sve učestalije slučajeve nasilničkog ponašanja prema ljudima hrvatske nacionalnosti, čak i prema starim i iznemoglim osobama, pa i prema onima koji su se aktivno uključili u suprotstavljanje ustaškoj agresiji. Svojim principijelnim stavom borci Srpske vojske i milicije treba da doprinose suzbijanju takvih pojava koje nanose veliku političku i moralnu štetu. Ovo pitanje ima prvorazredni značaj.

5. Podsjećamo na obavezu daljeg konstruktivnog odnosa prema pripadnicima UNPROFOR-a.

6. Napominjemo da se hrvatska propagandistička mašinerija koristi najgrubljim lažima i falsifikatima. Hrvatski mediji pokušavaju, na primer, da herojsku smrt pukovnika Momčila Bogunovića, prikažu kao posledicu sukoba "Arkanovaca i srbočetničke milicije". Stalno plasiraju vlasti o tobožnjoj panici u našim redovima, o navodnim sukobima u jedinicama i slično.
Ukazujemo na obavezu komandanta i komandira da u informativnom radu razobličavaju takve i slične propagandističke laži i stalno preduzimaju mere radi presecanja glasina koje se svakodnevno plasiraju sa ciljem unošenja zabune i konfuzije u našim redovima.

Pomoćnik komandanta
pukovnik
mr Dmitar Arula, [v.r.]

M.P.[311]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 108

***1993., veljača 6.***
***Knin***

***Borbeno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o stišavanju borbi na linijama dodira, slabom radu civilnih vlasti s izbjeglicama, te traženju stanovnika hrvatske nacionalnosti iz Kadine Glavice, Oklaja, Nadoveza i Suknovaca da isele na slobodni hrvatski teritorij***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
STR. POV. BR. 30-420
06. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni borbeni izveštaj. –

[311] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– operativni centar –

1. U odnosu na jučerašnji izveštaj nekih značajnijih promena kod aktivnosti neprijatelja nema. I dalje vrše izviđanje naših položaja. Povremeno provociraju na svim linijama dodira iz različitog naoružanja. Nastavlja se ubacivanjem terorističko-diverzantskih grupa.
2. U protekla 24 časa nije bilo borbenih dejstava većih razmera. Na svim pravcima jedinice 7. KORPUSA i dalje rade na maskiranju, učvršćivanju i pripremi za izvođenje borbenih dejstava. Svaki dan pristižu nova pojačanja u ljudstvu – dobrovoljcima iz svih srpskih krajeva. Stanovništvo hrvatske nacionalnosti iz mesta: Kadina Glavica, Oklaj, Nadoveze i Suknovci traže da napuste pomenuta mesta što stvara probleme našim komandama i jedinicama i ometa ih u izvršavanju namenskih zadataka. Naše civilne vlasti nisu do sada ništa poduzele. Naše izbeglice kojih ima u Đevrskama 100 i Kistanjama 300 svi oni traže od komandanata i komandira da preuzmu brigu oko njihovog smeštaja i ishrane, dok civilne vlasti, također, ni u ovom slučaju nisu učinile ništa.

KOMANDANT
pukovnik
MILAN ĐILAS, [v.r.]

M.P.[312]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 109

***1993., veljača 6.***
***Obrovac***

***Zapovijed Komande TG-2 podređenim postrojbama da dovrše formiranje postrojbi po ratnim organizacijsko-formacijskim cjelinama te da uvježbaju snage u osnovnim taktičkim radnjama***

---

KOMANDA TG-2
Str. pov. br. 158-2
06. 02. 1993. godine
Obrovac

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Formiranje, sređivanje i
opremanje jedinica,
naređenje dostavlja. –

KOMANDI 4. lbr

Na osnovu stečenog uvida o stanju u jedinicama, a u cilju otklanjanja slabosti, formiranja, sređivanja i opremanja jedinica:

---

[312] Isto.

N A R E Đ U J E M:

1. Dana 06. i 07. 02. 1993. godine izvršite formiranje jedinica po ratnim organizacijsko-formacijskim celinama.
2. 4. lbr formriati po formaciji broj[313]
3. Odred milicije formirati od 1. i 2. čete i specijalnog voda.
4. Od četnika formirati Odred sastava: komanda, 1. i 2. četa i pionirski vod.
5. U toku realizacije ovog naređenja izvršiti smotru jedinica, iste opremiti sa pripadajućim MTS i naoružanjem sa težištem na sredstvima veze.
6. Obučiti i uvežbati vojnike i jedinice u osnovnim taktičkim radnjama (kretanje u borbi, utvrđivanje, saprečavanje, obezbeđenje, osmatranje, ubacivanje, zasede i dr.)
7. Izvršiti tehnički pregled naoružanja i dovesti isto u ispravno stanje.
8. Izveštaj mi dostaviti 07.02.1993. godine do 20.00 časova.
GI/ĐD

Za KOMANDANT TG-2
potpukovnik
Milan Đaković
[………., v.r.][314]

M.P.[315]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 48.*



## 110

***1993., veljača 6.***
***[Petrinja]***

***Obavještajno izvješće Komande 39. korpusa Glavnom štabu SVK o razmještaju hrvatskih snaga, očekivanom napadu 5. korpusa Armije BiH prema Karlovcu te napadu na Komandu 24. brigade u Glini***

KOMANDA 39. KORPUSA
– Obavještajno-bezbednosni organ

Str. pov. br. 07/1-59
Dana 06. 02. 1993. g.

Redovni dnevni
obaveštajno-bezbednosni izveštaj. –

GLAVNOM ŠTABU SV RSK
– Obaveštajno-bezbednosnom organu

313 Broj u izvorniku izostavljen.
314 Potpis nečitak.
315 Okrugli pečat: RSK, Vojna pošta 7028., Obrovac.

– Razmjenom podataka sa ObC[316] VRS iz Banja Luke došli smo do sledećih podataka:
– Druga brigada HV ili nj. glavnina i 7. br HV (Varaždinska) bit će usmjerene prema Zapadnoj Slavoniji. Na ovom prostoru već su stacionirane 105. br. HV (Bjelovarska), 121. br. HV (Nova Gradiška), 125. br. HV (Kutina-Novska) i 127. br HV (Virovitička). Na širem području Daruvara intenzivno se pripremaju bolnice za prihvat većeg broja ranjenika.
– Cijenimo da agresiju treba očekivati nakon ultimativnog zahtjeva da se "deblokira" auto-put. Agresija će uslijediti nakon odbijanja ovog zahtjeva od strane RSK.
– Muslimani u Cazinskoj Krajini dobili su protiv-oklopne rakete iz Engleske i da embargo na uvoz oružja za njih ništa ne znači zbog stava islamskih zemalja.
– HV se priprema za operaciju "Slavonska oluja" čiji je cilj zauzimanje prostora sve do Dunava.
– Komanda 5. K iz Cazinske krajine treba ići na dogovor u Zagreb radi nasilnog otvaranja koridora preko RSK – prema Karlovcu. Drugi pravac napada za "probijanje" koridore planira se na pravcu Cazinska Krajina – Dvor – Kostajnica. Udar prema Karlovcu planira se od 20. do 17. 02. 1993. godine.
– Od 101. obaveštajnog podcentra obavešteni smo da je napad HV bio planiran za 03. 01. o.g. pravcem: Farkašić – Vratečko – Slana – Glinska Poljana – Glina. Odustalo se iz nepoznatog razloga. Za očekivati je napad između 22. i 27. 02. o. g. U napadu će učestvovati i vazduhoplovne snage RH, avio-poleti planirani su iz Velike Gorice.
– Na sastanku predstavnika UNPROFOR-a i Vlade RH u Zagrebu, vršen je pritisak na generale S. Nambijara[317] i M. Bamaia[318] radi povlačenja snaga UNPROFOR-a sa teritorije RSK – oni su to kategorički odbili. Stav Komande sektora Sever je da se ni po koju cijenu ne povlači sa teritorije RSK.
– Sa predstavnicima EZ na teritoriju RSK dolaze Hrvati izbjegli sa naše teritorije.
– Danas u 17,20 EI dobiven je podatak da je u neprijateljskoj zoni ispred nas proglašeno mobilno stanje i pozvani su svi v/o da se odmah vrate u jedinice. U 17,40 časova, slušanjem VF veza RH dobiven je podatak da je iz Vrhovništva RH stiglo naređenje za punu b/g jedinica.
– Glavni za obuku art. jedinica sa područja Siska u Zagrebu je izvjesni Kaurić Nenad, tel. 041 467-788.
– Dana 05. 02. o.g. u 11,45 časova naši izviđači upali su u minsko polje, izviđajući reon s. Komarevo, ranjeni su i izvučeni na našu stranu.
– U reonu s. Vurot na 1.[319] obali r. Kupe naše IDG uočile su sječenje šume radi pravljenja zaklona.
– Centar za obuku i provođenje gađanja minobacačima nalazi se u Galdovu.
– Bivši direktor SŠC ''Nina Maraković" iz Kostajnice nalazi se u VP 8861 u Sunji. Za istog se od Vlade RH traži odobrenje za demobilizaciju.
– Na CW 7240 MHz čuo se otvoren razgovor dvojice učesnika ''da u Bosni za Hrvate više nema problema, jer se sada bombe i VBR proizvode u zagrebačkom Jedinstvu".
– Teleks poruke HV predaju se na 164.550 MHz.
– Danas u 04.55 časova na 139.250 MHz razgovarala su dvojica učesnika i između ostalog, jedan je rekao da je na Kladuško-Cazinskom području sada uspostavljena jedinstvena komanda kojom upravlja izvjesni Miljković.

[316] Obavještajni centar.
[317] Satish.
[318] Musa Bamaya.
[319] Lijevoj.

– Na 167.950 MHz ''Kobra" je uputio zahtjev ''Vrani" da izvrši goniometrisanje stanice koja je vršila ometanje predaje teleks-poruke na 164,550 MHz.
– Od komande sektora Sjever dobili smo pismeno obavještenje da će snage UNPROFOR-a od 09.02.o.g. koristiti helikoptere MI-26, ruskog porijekla, pored već poznatih tipova helikoptera BELL 206 i 212.
– U toku prijepodneva 06.02.o.g. izvršeno je hapšenje Nišević Nenada iz Gline, rođenog 17.04.1971. godine u Glini zbog krivičnog djela ratnog profiterstva. Uhvaćen je na graničnom prelazu Žirovac dana 22.11.1992.g. prilikom prebacivanja veće količine živežnih namirnica – protuvrijednosti oko 37.000 DM, u Cazinsku krajinu. Osnovano se sumnja da je počinio i još neka krivična djela koja ćemo dokazivati u krivičnom postupku.
– U ranim jutarnjim časovima zaplijenjen je kamion cigareta za čijeg se vlasnika nije znalo. U toku prijepodneva kao vlasnik se pojavio Martić Siniša zv. Šilt iz Gline. Isti je doneo papire sumnjivog porijekla. Cigarete su zaplijenjene i protiv imenovanog podnesena krivična prijava. Revoltiran takvim postupkom Martić Siniša je opkolio komandu 24.pbr, pretio komandantu i organu bezbednosti, pucao iz automatskog oružja.[320] Slučaj ''Šilt" je vama dobro poznat. U dosadašnjem radu, želeći izbjeći incidentne situacije, k-dant 39. je pristao da ''Šiltova grupa" bude specijalna jedinica u okviru 24. pbr. Obzirom na zadnji incident grupa je kao takva raspuštena a njenim pripadnicima će biti uručeni mobilizacijski pozivi radi raspoređivanja u jedinice 24. pbr. Bilo je pokušaja izazivanja incidentne situacije krupnijih razmjera od strane ove grupe, međutim, jakim snagama interventnog bataljona našeg korpusa, to je onemogućeno a situacija stavljena pod potpunu našu kontrolu. Definitivno će se raščistiti sa para-vojnim formacijama na prostoru Banije.
– Slučaj NIA ''Iskra" u istražnom postupku je završen podnošenjem krivične prijave protiv Tintor Branka po dva osnova – nelegalnog rada agencije ''Iskra" i nedozvoljene trgovine oružjem. Ostali učesnici navedenog slučaja su oslobođeni optužbe.
– Uhapšen je i Teofanović Vladimir nakon pokušaja bekstva iz RSK, zbog osnovane sumnje da je izvršio prepad na pripadnike UNPROFOR-a u s. Grabovac.
– IDG. 31. pbr. pripremila je ID akciju na prostoru G. Mokrice – S. Mokrice (zapadno od Petrinje 5 km) sa planom hvatanja živog jezika i miniranja skelskog prelaza na r. Kupa Srednje Mokrice – Mala Gorica. Akcija u planu 08.02.o.g.

NAČELNIK
pukovnik
Stevan Janjanin, [v.r.]

M.P.[321]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*Hrvatski informativni centar, A 301-011.*

## 111

***1993., veljača 7.***
***Knin***

***Protest Glavnog štaba SVK Zapovjedništvu UN-a zbog miniranja mosta na Strugu na prijelazu od Stare Gradiške prema Okučanima***

---

[320] Vidi: Dok. br.
[321] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br.731, primljen 6. 2. 1993. u 21,50; obrađen u 22,25.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Broj: 01-102
Knin, 07. 02. 1993. godine

Protest zbog miniranja
mosta Strug. –

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB (na ličnost gen.-ppuk Satiša Nambiara)
KOMANDI SEKTORA "ZAPAD"
DRŽAVNOM KOMITETU ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om KNIN (na znanje)

Poštovana gospodo!

Danas u vremenu od 1,00 do 12,37 časova pripadnici kanadskog bataljona u zoni pod zaštitom UN sektor "Zapad", izvršili su bušenje ceste na mostu Strug, kako bi postavili eksplozivna sredstva za zaprečavanje. Mesto zaprečavanja nalazi se na jedinom prelazu između Stare Gradiške i Okučana.
Ovakav postupak pripadnika kanadskog bataljona izazvao je veliku uznemirenost srpskog stanovništva u tom području, jer taj most je jedina mogućnost srpskim ženama, deci i starcima da se, u slučaju agresije RH, mogu evakuisati na bezbednu teritoriju.
Uznemireni ovakvim postupkom snaga UNPROFOR-a srpski narod već priprema čamce kojima namerava da pređe kanal i tako spasi svoju nejač od ponovnog genocida.
Poštovana gospodo!
Zaprepašteni smo ovakvim postupkom pripadnika kanadskog bataljona, jer poznato vam je da do sada srpska vojska i milicija nikada nije napadala snage UNPROFOR-a. To su do sada uvek činile isključivo hrvatske oružane formacije i smatramo da ovakva zaprečavanja UNPROFOR treba da vrši prema granici sa RH, a ne unutar teritorije RSK.
Najoštrije protestvujemo zbog ovakvog postupka pripadnika kanadskog bataljona i zahtevamo da se ovakve aktivnosti odmah prekinu.
Očekujemo i vaše lično angažovanje i preduzimanje konkretnih mera.

S poštovanjem!

MINISTAR ODBRANE
Stojan Španović, [v.r.]

M.P.[322]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*



## 112

***1993., veljača 7.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa podređenim postrojbama o provokacijama hrvatskih snaga na linijama dodira u Lici i Karlovcu i zadarskom zaleđu te o neučinkovitosti civilnih vlasti***

---

[322] Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-446
07. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO
URUČITI ODMAH

Informacija o stanju
na sevrnodalmatinskom
vojištu. –

KOMANDI: OG-1, TG-2, BG-4, 1. lbr, 2. pbr, 75. mtbr, 7. map, 7.mpoap,
7. larp PVO (aktom)

1. Neprijatelj je u proteklih 24 časa nastavio sa ofanzivnim borbenim dejstvima uz nastojanje da prodre u dubinu naše teritorije. Kao i predhodnih nekoliko dana napadi su bili usmereni na pravce: Rovanjska-Maslenica-Obrovac, Zadar-Benkovac i Biograd-Benkovac. Najjača vatra otvarana je po našim snagama u rejonu s. Smilčić-s. Kašić (zaseok Pozderi).
Ustaše nastoje isprovocirati sukobe i na ostalim delovima severnodalmatinskog vojišta, posebno iz pravca Šibenika, pri čemu vješto režiraju vazdušnu opasnost u svojim gradovima, da bi održali tenziju kod vlastitog stanovništva i na osnovu toga protestvovali kod UNPROFOR-a kako ih naše snage napadaju.
Sve je to deo providnog scenarija, kao što je i njihovo dejstvo iz pravca Karlovca prema Turnju (na Kordunu) i iz Gospića prema ličkom djelu teritorija RSK.
Provokacije sa ustaške strane izvršene su i prema Plaškom i Teslingradu.
Ustaško-hrvatska avijacija neprekidno povredjuje vazdušni prostor RSK vršeći prelete iz pravca Zagreba i Karlovca prema Cazinskoj krajini i obrnuto. Njihovi letovi su maskirani odobrenim letovima i maršutama UNPROFOR-a, na što je naša strana često ukazivala.
2. Jedinice Srpske vojske i milicije i dobrovoljci pod jedinstvenom komandom GŠ SV RSK i Komande 7. K na severnodalmatinskom vojištu, uspešno izvode aktivnu odbranu. Zadržali smo sve položaje i manjim delom uspeli poboljšati liniju fronta.
Sadejstvo izmedju naših jedinica u Sjevernoj Dalmaciji i Lici dobro je organizovano.
Ostale snage Srpske vojske na čitavom prostoru RSK i dalje vrše utvrdjivanje, maskiranje i pripremu za izvodjenje borbenih dejstava.
3. Stanje morala u našim jedinicama je dobro. Borci su svesni da od dvije varijante – opstanak ili uništenje, možemo se opredeliti samo za prvu, a to ćemo moći samo potpunim angažovanjem svih snaga od prvih borbenih linija do pozadine, kao i upućivanjem djela ljudstva iz komandi i pozadinskih jedinica na prve položaje, o čemu posebno voditi računa.
4. Stanje na teritoriji opterećeno je zahtjevom djela hrvatskog stanovništva iz odredjenih sela za napuštanje teritorije RSK. Oni se prvenstveno obraćaju vojnim vlastima što je, pored ostalog, znak povjerenja u našu vojsku, ali s druge strane ukazuje na neaktivnost civilnih vlasti da razrješe ovaj problem. Komande i jedinice moraju preduzeti sve da se spreče neodgovorni pojedinci koji nasrću na ljude i njihovu imovinu.
Sve više se i srpske izbeglice direktno obraćaju komandama i jedinicama Srpske vojske RSK, radi pružanja pomoću u zbrinjavanju i ishrani.
Zbog ovih pitanja neophodno je stupiti u kontakt sa civilnim vlastima i insistirati da ih oni prioritetno rješavaju, ali u krajnjem, naša je moralna obaveza da se angažujemo u rješavanju tih problema.
Ponovno potenciramo važnost korektnog odnosa prema narodu i njegovoj imovini, bez obzira na nacionalnost, jer u protivnom možemo biti kompromitovani.

5. Ponovno ukazujemo na obavezu korektnog i kooperativnog odnosa sa pripadnicima UNPROFOR-a. Kontakte sa UNPROFOR-om rešavati preko nadležnih oficira za vezu i komandi korpusa, odnosno GŠ SV RSK.
6. Hrvatska propagandna mašinerija koristi se svim sredstvima i metodama angažujući i svoja sredstva informisanja, posebno HTV. Preko te informativne kuće unaprijed se opravdavaju planirani agresivni postupci i provokacije.
7. Neophodno je da se Komandi korpusa redovno dostavljaju predlozi za primenu stimulativnih mjera, kao i da se one primjenjuju na nižim nivoima komandi i jedinica.
8. Potrebno je da se maksimalno angažujete u zbrinjavanju povredjenih i obolelih i redovnom slanju izvještaja.
Insistiramo na bliskoj saradnji komandi i jedinica sa komisijom za sahrane naših boraca, za obavještavanje porodica i javnosti.
Informišite jedinice i stanovništvo da je komisija za razmjenu zarobljenika uputila zahtjev UNPROFOR-u, EZ i MKCK za evidentiranje i razmjenu ratnih zarobljenika i zarobljenih civila. Upućen je i naš zahtjev radi preuzimanja tijela naših poginulih boraca.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Dmitar Arula, [v.r.]

M.P.[323]

M.P.[324]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 113

***1993., veljača 7.***
***Knin***

***Borbeno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o razmjeni vatre oko Smilčića i Kašića te prema položajima 4. lbr***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA — VOJNA TAJNA
KOMANDA 7. KORPUSA — STROGO POVERLJIVO
Str. pov. br. 30-461
07. 02. 1993. god.

Redovni borbeni
i z v e š t a j. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– operativni centar –

1. U protekla 24 časa neprijatelj je nastavio sa ofanzivnim dejstvima uz nastojanje da prodre u dubinu naše teritorije. Kao i predhodnih dana napadi su bili usmereni na pravcima:

---

[323] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[324] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6245, primljen 7. 2. 1993. u 15,25; predan u 17,33.

Ravanjska-Maslenica-Obrovac, Zadar-Benkovac, Biograd-Benkovac. Najveća vatra otvarana po našim snagama u rejonu s. Smilčić – s. Kašić. Na ostalim delovima severnodalmatinskog vojišta, a posebno iz pravca Šibenika ustaše neprekidno vrše provokaciju iz svih oruđa i oružja. Paralelno u svojim gradovima vešto režiraju vazdušnu opasnost, da bi održali vlastitu tenziju kod svog stanovništva, a na osnovu toga protestovali kod UNPROFOR-a. Ovaj scenario vrlo često ponavljaju.

2. Nešto aktivnija borbena dejstva izraženija na navedenim pravcima u tač. jedan, ali neprijatelj nije uspio pomeriti liniju odbrane naših jedinica.
U popodnevnim časovima oko 17 časova neprijatelj je dejstvovao artiljerijom po položajima 4. lbr.
Jedinice 7. Korpusa i dalje vrše maskiranje, učvršćivanje i uređenje vatrenih položaja na dostignutim linijama.
Shodno Vašem naređenju od 06.02.-93, str. pov. br. 17-1 sve jedinice pristupile su realizaciji istog.

za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas
Dmitar Arula, [v.r.]
M.P.[325]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 114

***1993., veljača 7.***
***[Benkovac]***

***Dnevno izvješće Komande OG-1 Komandi 7. korpusa SVK o napadu na pravcu Karin – Novigrad***

---

KOMANDA 1. OG
Str. Pov. Br. 3-696
07. 02. 1993. godine

Glavni štab RSK
Komandi 7. Korpusa

Dnevni borbeni izveštaj. –

Borbena dejstva otpočela su dejstvom artiljerije po planu. Kasnilo je tri sata uvodjenje pešadijskih jedinica jer bataljon Banije (u rim. 1. Ešalonu) nije kretao u napad. Angažovanjem grupe aktivnih starešina bataljon je pokrenut i otpočela su borbena dejstva. Glavni pravci napada, uz suglasnost komandanta GŠ, bio je Karin-Novigrad.
Linija koju drže snage 1. OG na pravcu s. Smilčić-I.Latinski je (karta 1/25000): Glavica (tt. 163) – s. Pozderi – k. 212 (s. Kašić) a na pravcu Karin Novigrad: Prljavica-V s. Trgorići-s.

[325] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

Batura-Jezerine (zapadno 500 m)-Požari (kod slova P)-zapadno od K114 za oko 200 m – s. Ramići (raskrsnica poljskih puteva zapadno).
Gubici:
– 1/92 mtbr 3 poginula, 7 povredjenih
– bataljon Banije 3 poginula, 4 ranjena
– bataljon milicije Krajine 1 ranjen
– bataljon Korduna 1 ranjen
Naše snage zarobile su dva tenka T-55 i 4 MB92mm, a uništeno je 5 neprijateljskih tenkova. Odluka o daljim dejstvima biće doneta večeras. Zahtevi će se dostaviti posle donošenja odluke.

Komandant
Pukovnik
Dragan Tanjga s.r.

M.P.[326]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 115

***1993., veljača 7.***
***Knin***

***Zapovijed Ministarstva odbrane RSK upravama MO o načinu vraćanja dijela dragovoljaca iz Jugoslavije zbog izbjegavanja zapovijedi nadređenih, napuštanja postrojbi, opijanja i drugih prekršaja***

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-450
07. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO
URUČITI ODMAH

Naređenje MO povodom
vraćanja dela dobrovoljaca
u SR Jugoslaviju i
R. Srpsku, d o s t a v lj a. –

K O M A N D A M A: OG-1, TG-2, BG-3, BG-4, 1. lbr, 75. mtbr, 2. pbr, 7. map, 7. mpoap

U prilogu akta dostavljamo vam Naređenje povodom vraćanja dela dobrovoljaca u SR Jugoslaviju i R.[327] Srpsku (akt MO, str. pov. br. 04-217-1/93 od 07.02.1993. godine).

Prilog kao u tekstu.

[326] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 90, primljen 7. 2. 1993. u 20,10; predan u 22,20.
[327] Republiku.

za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas
Dmitar Arula, [v.r.]
M.P.[328]
M.P.[329]

---

MINISTARSTVO ODBRANE
RS KRAJINE
Str. pov. br. 04-217/93.
Knin, 07. 02. 1993. g.

P R E P I S

N A R E Đ E NJ E povodom
vraćanja dela dobrovoljaca u
SR Jugoslaviju i R Srpsku

SVIM UPRAVAMA MO
KOMANDAMA KORPUSA

Zbog nastale situacije agresijom OS RH na RSK, iz drugih Srpskih zemalja pristiglo je mnogo dobrovoljaca koji su uključeni u odbranu Srpstva Krajine i Pravoslavlja. Ovih dobrovoljaca će biti sve više tako da će iskrsnuti niz specifičnih problema vezanih za njih.
Između ostalog, deo dobrovoljaca nije shvatio težinu, ozbiljnost, složenost i opasnosti na koje moraju biti spremni ako zaista žele da pomognu. Oni izbegavaju komandu nadležnih starešina, samovoljno napuštaju određene jedinice i bez odobrenja lutaju unoseći nered kako svojim ponašanjem, komentarima, pretnjama, opijanjima, agresijom i sl.
U vezi sa tim, svim dobrovoljcima treba objasniti svu težinu i ozbiljnost situacije, teške i nepredvidive uslove borbe i potrebu bezuslovne discipline prema svojoj komandi i da bez razduženja naoružanja i municije u brigadama uz potvrdu o razduženju, potvrdu o odobrenju napuštanja zone dejstva brigada ne mogu dobiti POTVRDU ZA NAPUŠTANJE RSK koju kako je rešeno do sada izdaje UPRAVA MO.
S tim u vezi upozoriti svo ljudstvo na kontrolno propusnim punktovima RSK da ni po koju cenu ne odstupaju od dobijenih zadataka.
Postoji opasnost da se tu prave propusti po osnovu mita novcem ili zaduženim AP iz SRJ samo da bi pojedinci napustili RSK. Te pojedince grupisati i po ispitivanjima i svim potrebnim obradama od strane policije i organa bezbednosti, pretresti, i uz pratnju i potrebnu minimalnu dokumentaciju uputiti u Beograd. Ukoliko smatrate da bi to trebali da rade organi MUP-a SRJ, možemo razmotriti i tu mogućnost.
Sa ovim naređenjem upoznati sva odeljenja odbrane a preko referenta iz sastava Uprava i odeljenja i komande jedinica.

06.02.1993. g.
K n i n

MINISTAR ODBRANE RSK
puk. Stojan Španović, s.r.

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



---

[328] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[329] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6249, primljen 7. 2. 1993. u 17,10; predan u 17,40.

## 116

***1993., veljača 8.***
***Knin***

***Protest Glavnog štaba SVK Zapovjedništvu UN-a zbog granatiranja Obrovca i prijetnja da će za odmazdu granatirati Zadar***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Broj 01-109
Knin, 08. 02. 1993. godine

Protest zbog gađanja
hrvatske vojske po Obrovcu. –

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB (na ličnost gen.-ppuk. Satiša Nambiara)
KOMANDAMA SEKTORA
DRŽAVNOM KOMITETU RSK ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om KNIN (na znanje)

Hrvatska vojska u toku dana više puta je granatirala grad Obrovac sa dalekometnom artiljerijom.
Upozoravamo da ukoliko se ne prekine sa ovim napadima izvršićemo gađanje po ciljevima u gradu Zadru. Ovo upozorenje treba krajnje ozbiljno shvatiti.

KOMANDANT
general-major
Mile Novaković, [v.r.]
M.P.[330]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-Hrvatski informativni centar, A-062-102.*



## 117

***1993., veljača 8.***
***Knin***

***Zahtjev Ministarstva odbrane RSK Ministarstvu odbrane Republike Srbije da iz odobrenih sredstava za 1993. godinu prebace pet stotina milijuna dinara iz budžeta Srbije Upravi MO Istočna Slavonija za potrebe 11. korpusa SVK***

---

**REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA**
**MINISTARSTVO ODBRANE**
Broj: 01-415-1/93
**KNIN, 8. 02. 1993. god.**

**MINISTARSTVO ODBRANE REPUBLIKE SRBIJE**
**B E O G R A D**

[330] Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.

Iz odobrenih sredstava za 1993. godinu, potrebno je da za potrebe 11. Korpusa i Uprave MO "Istočna Slavonija Baranja i Zapadni Srem" prebacite iznos od 500.000.000 (petstomiliona din.). navedena sredstva potrebna su radi podmirenja naknada v/o i dela materijalnih troškova. Sredstva prebacite po doznaci iz Budžeta Srbije.

**M I N I S T A R**
**pukov. Stojan Španović, [v.r.]**

M.P.[331]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 5., kut. 5.*

## 118

***1993., veljača 8.***
***[Petrinja]***

***Obavještajno izvješće 39. korpusa Glavnom štabu SVK o planiranom napadu hrvatskih snaga prema Slunju, te o rasformiranju tzv. grupe "Šilt"***



KOMANDA 39. KORPUSA
– Obaveštajno-bezbednosni organ

Str.pov.br. 07/1-76
Dana 08. 02. l993.g.

Redovni obaveštajno-bezbednosni
izveštaj.

GLAVNOM ŠTABU SV RSK K N I N

– Od izvora iz sastava UNPROFOR-a saznajemo za veliku koncentraciju snaga HV na širem području Slunja – za pokret je spremno oko 100 tenkova i 10.000 vojnika. Napad je planiran za dva do tri dana.
– Major Johanson, pripadnik DANBAT-a[332] u Žirovcu sa vozilom UN 8212 (bijeli kombi), danas u 16,20 časova fotografirao je naše položaje u s. Blinja.
– Grupa "Šilt" posredstvom ove K.de je rasformirana. Od 46 članova ove grupe njih 26 se stavilo na raspolaganje K-di 24. pbr ostali još kalkulišu. Morat će se primjeniti represivne mjere.
– Akcija protiv pripadnika ''Šiltove" grupe i privođenje još nekih "ličnosti" naišla je na oduševljenje naroda Banije i posebno boraca iz naših jedinica.
Iz Gline se priprema bježanje porodica nekih moćnika, a većini njih su porodice već odavno u Beogradu.
– Naša IDG izviđajući teren za oko 1,5 km sjeverno od Regionalnog vodovoda Petrinja otkrila je neprijateljsko minsko polje. Nekoliko mina je uklonjeno i na pogodnom mjestu postavljeno je nekoliko naših mina. U ovom reonu uočena su i trojica ustaša. Naša patrola je otkrivena i povukla se u bazu bez incidenata.

331 Okrugli pečat: MO RSK, Knin.
332 Pripadnici danskog kontingenta zaštitnih snaga.

SJ/MZ

N A Č E L N I K
pukovnik
Stevan Janjanin, [v.r.]

M.P.[333]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*Hrvatski informativni centar, A-301-012.*

# 119

***1993., veljača 8.***
***Benkovac***

***Zapovijed OG-1 SVK podređenim postrojbama za odsijecanje šireg područja i zauzimanje Novigrada***

---

KOMANDA 1-OG
Str. pov. br. 227-1
KM Kasarna Benkovac
08. 02. 1993. godine

ODLUKA ZA DALJA DEJSTVA

ODLUČIO SAM:
1) Do 10.00 časova dana 09.02.1993. godine zauzeti sela Barabe, Cvitići, Boždarići i Ramići i povezati i utvrditi snage na liniji: Uvala Prljanica – K. 79 – Potok Jezerine – severna ivica s. Ramići – severna ivica s. Boždarići, organizovati sadejstvo i stvoriti oslonce i uslove za izvršenje sledećeg zadatka po početnoj odluci (odsecanje šireg reona Novigrada i njegovo zauzimanje).

2) ZADATAK JEDINICAMA:
1.- Bataljon "Vukova", nastaviti dejstva po dobijenom zadatku.
2.- Kombinovani bataljon milicije nastaviti dejstva po dobijenom zadatku.
KM u s. Baturi.
3.- mtč/75. mtbr sa tv zauzeti liniju: Jezerine – raskrsnica puteva (put ka Ramić) organizovati odbranu i sadejstvo, desno sa kombinovanim bataljonom milicije, levo sa BG-3.
Osmatračnica u reonu Jezerine.
4.- BG-3 zauzeti s. Ramić, organizovati kružnu odbranu i sprečiti njegovo zauzimanje do angažovanja glavnih snaga.
5.- Banijski bataljon: zauzeti i posesti s. Barabe, s. Cvitići i s. Boždarići postupno.
KM u reonu s. Cvitići.
6.- 92. mtbr: Delom snaga ispoljiti neposredno dejstvo ka s. Buterini.
7.- pmč "Kordun": U ulozi rezerve organizovati kružnu odbranu s. Pedići u gotovosti za dejstvo prema razvoju situacije.
8.- Kordunski bataljon: Organizovati odmor, popunu i pripremu ljudstva i tms.
Do 10.00 časova 09.02.1993. godine u OR biti u gotovosti za izvršenje zadatka. Reon razmeštaja odrediću naknadno kao i način dovođenja u isti.

---

[333] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 740, primljen 8. 2. 1993. u 21,50; predan u 22,15.

PODRŠKA:
– BG-3 sa svojom formacijskom bat. MB-120 mm
– banijskom bataljonu pridodati bat. MB-120 mm
Podržava BrAG-92, II KAG-7 i GONG[334]-1, po Planu dejstva.
POZADINSKO OBEZBEĐENJE:
a) Ishranu regulisati tekućim obrocima:
Za ljudstvo obezbediti suvi dnevni obrok hrane.
b) Ljudstvo snabdeti sa kompletnom ratnom opremom i za noćni boravak za niže temperature.
c) Za svaku četu obezbediti minimum jednog bolničara, za bataljon lekara i odelenje sa nosilima i vozilima, za prevoz vojnika na teže prohodnom zemljištu koristiti BOV ili OT (BVP).
Za svakog borca obezbediti prvi zavoj, a za jedinice sanitetske komplete.
d) Na nivou bataljona obezbediti ekipe za opravke i ekipe za izvlačenje borbenih i neborbenih vozila.
Sve borce snabdeti sa dva b/k municije.
Borbena vozila popuniti do norme.
e) POSEBNE MERE:
1) – Nedozvoliti gomilanje ljudstva, razgovore i kretanje u toku dejstva artiljerije.
– Obučiti ljudstvo kako zauzeti zaklon za dejstvo i zaštitu, posebno ležeći stav na brisanom prostoru.
GUBICI OD DEJSTVA ARTILJERIJE – IZBEGAVAJU SE UKOPAVANJEM (IZRADOM ZAKLONA OD KAMENA, KRUŽNO), RASPOREDOM BORACA NA RASTOJANJU 10 m I VIŠE, IZBEGAVANJEM TENKOVA, RASKRSNICA, NASELJA I BRISANOG PROSTORA, MINSKIH POLJA I ZASEDA.
– U toku kretanja obezbediti izviđače, grupe za razminiranje, bočne patrole i osiguranja.
– Pre napada, zemljište dobro izvideti, neprijatelja i sve što je potrebno da bi akcija uspela i da se izbegnu gubici.
2) – TENKOVE DOBRO ČUVATI I ZA TAJ ZADATAK OBEZBEDITI NAJMANJE 5 LJUDI.
3) – KUKAVICE ODMAH IZDVOJITI, A ONE KOJI POČNU DA BEŽE ILI ŠIRE STRAH I PANIKU ODMAH UBITI.
4) – NIČIM NE OTKRIVATI POLOŽAJ. PUCATI SAMO KAD VIDIŠ USTAŠU.
OVIH ZADATAKA SE STROGO PRIDRŽAVATI.
ZA NEIZVRŠENJE ZADATKA, KRIVIČNO KAŽNJAVATI, A SA TEŽIM POSLEDICAMA I SMRĆU.
SMRT USTAŠAMA SLOBODA SRBIMA.

K O M A N D A N T:
pukovnik
Dragan Tanjga

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*

[334] Grupa oruđa za neposredno gađanje.

# 120

***1993., veljača 9.***
***Knin***

***Zahtjev Glavnog štaba SVK Generalštabu Vojske Jugoslavije za dostavu materijalno-tehničkih sredstava za opremanje dobrovoljačke brigade koja stiže iz Jugoslavije***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 125-1
Knin, 9. 2. 1993. godine

GENERALŠTAB VOJSKE
SR JUGOSLAVIJE

Poznato Vam je da u SV RS Krajine svakodnevno pristižu dobrovoljci, od čega je veliki dio bez naoružanja i ostalih TMS neophodnih za uspešno vođenje borbenih dejstava. U najskorije vreme stiže nam jedinica ranga lake brigade neopremljena, pa Vas molimo da nam odobrite i doturite sledeće:

1. NAORUŽANJE

| | | |
|---|---|---|
| – pištolj, poluautomatski | 380 | kom |
| – pištolj, automatski | 138 | " |
| – puška, automatska 7,62 mm M70 | 1200 | " |
| – puška, poluautomatski snajper 7,9 mm M67 | 100 | " |
| – puškomitraljez 7,62 mm M72 | 200 | " |
| – mitraljez 7,62 mm M84 | 130 | " |
| – RBR 90 mm M79 “OSA” | 48 | " |
| – MB 60 mm M57 | 48 | " |
| – MB 82 mm M69A | 48 | " |
| – MB 120 mm M75 | 24 | " |
| – Top bestrzajni 82 mm M60 A1 | 24 | " |
| – dvogled, prizmatični 6 x 30 | 120 | " |
| – dvogled, prizmatični 7 x 40 | 50 | " |
| – dvogled, ručni pasivni 4 x 80 | 30 | " |

2. TMS VEZE

| | | |
|---|---|---|
| – RUP-12 | 30 | kom |
| – RUP-2/2 K. | 20 | " |
| – RUP-33 | 100 | " |
| – Kabel PTK 56 | 40 | kalemova |
| – Kabel KS-140. | 40 | kalemova |
| – Kabel KS-140. | 5 | kom |
| – PKON-10 | 10 | " |
| – KZU-63 | 10 | " |
| – Akumulator 10 TB-6 | 200 | " |
| – Akumulator 7 ACH-1 | 600 | " |
| – Baterija R-20 1,5 V | 2000 | " |
| – MKŠK | 9 | " |

Pored navedenog ponovo Vas molimo da razmotrite naše sledeće zahteve:

– Pov. br. 38-137 od 30.01.93. god. – TMS veze, akumulatori i baterije;
– Broj 38-112 od 29.01.93. god. – osmatrački instrumenti, nišanske sprave, baterije i TMS veze;
– Str. pov. br. 93-1 od 02.02.93. god. – za 100 MB 60 mm M57;
– Str. pov. br. 38-215 od 06.02.93. god. – upaljači, ulja i snajperske puške.

Pored ovog molimo Vas da nam uputite ekipu za popravku – zamenu HES-ova na haubicama 105 mm M56, 122 mm M38, POT 76 mm M42 "ZIS", POT 100 mm T-12, top 130 mm M46 i haubica 152 mm. Zbog skromnih remontnih kapaciteta predlažemo da ekipa sa sobom ponese određeni broj ispravnih HES-ova za navedena oruđa i ovde samo izvrši zamenu.

Obaveštavamo Vas da imamo 273 komada RAKETA 9M21FM2 bojeva, nevođena (S) "Šmelj", a nemamo lansirne uređaje i nismo sigurni u potpunu ispravnost, pa Vas zbog toga molimo da uputite stručno lice za pregled th raketa u 39. korpus Petrinja.

Molimo da nam navedena MS dodelite, po mogućnosti što pre. Isto tako, molimo Vas da nas o dodeli i načinu preuzimanja sredstava obavestite.

SD/LJB

KOMANDANT
general-major
Mile Novaković, [v.r.]

M.P. [335]

M.P.[336]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 1.*



## 121

***1993., veljača 9.***
***Knin***

***Uputa Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za način obrane linije dodira, o uočenim slabostima u utvrđivanju i zaprečivanju linija te prevelikoj udaljenosti zapovjedništava koja ne znaju što se događa na terenu***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-559
09. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO
URUČITI ODMAH

Iskustva iz dosadašnjeg
izvođenja b/d. –

---

[335] Okrugli pečat: RŠ TO RSK, Knin.
[336] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6327, primljen 9. 2. 1993. u 21,00; predan u 23,10.

KOMANDI: 75. mtbr; 92. mtbr; OG-1; BG-3; BG-4; 4. lbr, TG-2,
7. mpoap; 1. lbr; 2. pbr; 7. map
7. larp PVO

1. U odbrani prostor se gubi tako što neprijateljska artiljerija digne pešadiju sa položaja, ili se ona povuče dok stanu b/d. Uzroci: nedovoljno utvrđivanje i zaprečavanje, nepostojanje spoja sa susedom, udaljeno KM k-danta bataljona i brigade, ne znaju šta se dešava i ne reaguju.
Nigde, bukvalno nigde pešadija nije prisiljena da se povlači zbog siline napada njihove pešadije.
2. Za napad se mora imati jedinica sposobna da ide napred, a za držanje položaja jedinica čija borbena vrednost garantuje držanje položaja. Spojevi pre mraka moraju biti uspostavljeni, kao i obezbeđenje bokova. Starešine jedinice koja dolazi na smenu mora se u toku dana javiti starešini jedinice koju smenjuje, a jedinicu imati u gotovosti od 14,00 časova pa dalje.
Jedinica u napadu mora imati dnevni zadatak i biti zamenjena kad ga izvrši. KM b. i br. moraju biti premeštena prema rezultatima dejstva. Od 16,00 ustaše obično pojačavaju dejstvo artiljerije i dejstvo u bok znajući za psihofizički zamor naših jedinica. Naše VG[337] i rezerve imaju zadatak da to spreče.
Dežurna vatrena jedinica mora celu noć biti u stanju da otvori preciznu osmatranu vatru po zahtevu i izvrši kontrabatiranje. U suprotnom, svaki uspeh u napadu biće ugrožen.
3. Ako tenkovske posade duže vreme učestvuju u borbi moraju im se naći zamene ili celu jedinicu izvući dublje, da može odmoriti.

za KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas
Dmitar Arula, [v.r.]

M.P.[338]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 122

***1993., veljača 9.***
***Knin***

***Operativno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o utrošenim materijalno-tehničkim sredstvima, nerealiziranim zahtjevima za dopunu istih, te broju ranjenih i poginulih tijekom borbi 8. veljače***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-544
09. 02. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Operativni izveštaj
po PoOb, dostavlja. –

---

337 Vatrene grupe.
338 Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

GŠ SV RSK

Veza vaš akt broj 38-99 od 29.01.1993. godine.

1. TEHNIČKA SLUŽBA
1.1. Utrošak municije
– RRB 64 mm "ZOLJA" . . . . . . . . . 60 komada
– Metak 7,62 mm za AP . . . . . . . . . 61400 "
– Tromblonska mina TF . . . . . . . . . 120 "
– Bomba ručna obrambena . . . . . . . . . 400 "
– Metak 20 mm PA . . . . . . . . . 460 "
– Metak 7,62 mm za PKT . . . . . . . . . 35000 "
– Metak 12,7 mm za DŠK . . . . . . . . . 3000 "
– Metak 7,62 mm za MM84 . . . . . . . . . 7840 "
– Metak 7,9 mm snajperski . . . . . . . . . 4500 "
– Raketa 90 mm "OSA" . . . . . . . . . 30 "
– granata za tenk M-84 TF . . . . . . . . . 72 "
– granata za H-105 TF . . . . . . . . . 100 "
– mina za MB 82 mm . . . . . . . . . 320 "
– mina za MB 120 mm . . . . . . . . . 10 "
– raketa PT "MALJUTKA" . . . . . . . . . 10 "
– granata 152 mm za D-20 TF puno . . . . . . . . . 200 "
– granata T-12 100 mm kumulativna . . . . . . . . . 140 "
1.2. Utrošak goriva
– D-2 . . . . . . . . . 4770 lit.
– MB-86 . . . . . . . . . 1400 "
1.3. Gubici:
– TAM 2001, nepovratno
1.4. Izvršeni remont TMS
– pešadijsko naoružanje . . . . . . . . . 25 komada
– art. naoružanje . . . . . . . . . 6 "
– m/v . . . . . . . . . 31 "
– guseničar . . . . . . . . . 13 "
– radio uređaji . . . . . . . . . 10 "
1.5. Ratni plijen
Nije prijavljen
1.6. Nerealizirani zahtevi od jučerašnjeg izveštaja
MUNICIJA
– 255 BEW . . . . . . . . . 300 komada
– 240 BET . . . . . . . . . 240 "
– 262 BEM . . . . . . . . . 100 "
– 251 BP . . . . . . . . . 100 "
– 255 BEV . . . . . . . . . 150 "
– ulje lako hidraulično HM-46 . . . . . . . . . 260 lit.
SREDSTVA VEZE I IZVORI
– RUP-12 . . . . . . . . . 10 komada
– RUP-33 . . . . . . . . . 15 "
– AKUMULATOR 10 T BG . . . . . . . . . 20 "

– AKUMULATOR 7 ACH-1 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 60 "
– BATERIJA 1,5 V R-20 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 150 "
– BATERIJA 4,5 V . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 50 "

2. SAOBRAĆAJNA SLUŽBA
2.1. Zahtev za popunu m/v i vozačima.
Na osnovu prispjelih zahteva potčinjenih jedinica dostavljamo vam zahtev za popunu jedinica 7. K sa m/v i to:
– m/v TAM 11O T 7 BV . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10 komada
– m/v TAM 150 T 11 B . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10 "
– m/v TAM 4500 (5000) D, DV . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10 "
– m/v MKŠK . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 5 "
– m/v FIAT 1107 ili AR-55 . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10 "
– m/v sanitetsko . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 5 "
– m/v pinzgauer . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 5 "
2.2. Zahtev za prevoženje v/o rešavamo sopstvenim sredstvima.
2.3. Zahtev za regulisanje i kontrolu saobraćaja rešavamo sopstvenim snagama.

3. INTENDANTSKA SLUŽBA
3.1. Brojno stanje
– 1. lbr . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1412 v/o
– 2. pbr . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 2572 "
– 7. map . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1137 "
– 75. mtbr. . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 5944 "
– k-da sa prištapskim jed. . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 201 "
– 7. larp PVO . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 293 "
– 92. mtbr. . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 10530 "
– 7. mpoap . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 614 "
– 4. lbr . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 2400 "
3.2. Zahtevi
Nisu realizovani naši prethodni zahtevi Pov. br. 109-1 od 08.02. 1 zahtev Pov. br. 99-2 od 06.02.1993. god.
I dalje ostaje problem sa presvlačenjem v/o zbog nedostatka donjeg veša. Treba preduzeti sve da se donji veš obezbedi.
Zahtev od TG-2 za čizmama, uniformama i termos posudama 12,5 l ostaje i dalje.
3.3. Nemamo obavesti o gubicima i ratnom plenu.
3.4. Imamo velike probleme zbog nedostatka odjeće, obuće, donjeg veša, ćebadi i ostalih InMS.

4. SANITETSKA SLUŽBA
Prema pristiglim izveštajima u toku jučerašnjeg dana i noći broj ranjenih, povređenih i poginulih je:
– ranjeno . . . . . . . . 37
– poginulo . . . . . . . 22
Od toga broja 7.02.1993. ranjeno 24, poginulo 19
Od toga broja 8.02.1993. ranjeno 13, poginulo 3

– U 75. mtbr sa stanjem 8.2.93. do 16,00 časova 15 v/o obolelo dok je 7 v/o ranjeno, a 1 mrtav.

– U 92. mtbr, ranjenih 7, a poginulih 13 v/o, i to u 5. mtb ranjeno 5, poginulih 2
– tenk. bat. ranjeno 1, poginulo 2
– banijski odred ranjeno 11, poginulo 4
– kordunski bat. ranjeno 6, poginulo 2
– TG-2 trebuje torbice I [prve] pomoći 20 komada i I [prvi] zavoj individualni 200 komada.

5. FINANCIJSKA SLUŽBA
Načelnik FSl u toku dana obilazi OG-1 i TG-2 zahteva nemamo.

za POMOĆNIK ZA POZADINU
pukovnik
Nonković Vlade
[…………, v.r.][339]

M.P.[340]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*



## 123

***1993., veljača 9.***
***Knin***

***Upozorenje Komande 7. korpusa SVK podređenim komandama da nemaju odobrenje za gađanje gradova, već samo za prilaze velikim gradovima***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-578
9. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO
VRLO HITNO

KOMANDI: OG-1, TG-2, 92. mtbr, 75. mtbr, 2. pbr, 1. lbr,
7. map i 7. mpoap

Upozoriti sve potčinjene komandante da odobrenje za gadjanje gradova nemaju. Svako iskakanje kao rezultat samovolje je štetno.
Otkrivene ciljeve na prilazima velikih gradova gadjati.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]
M.P.[341]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

[339] Potpis nečitak.
[340] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[341] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

## 124

***1993., veljača 9.***
***Biljane Gornje***

***Dnevno izvješće Komande 92. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o zauzimanju sela Barabe, Cvitice, Ramići, Denončići i Grgurići te odbijanju bataljuna s Banije i Korduna da izvrše borbene zadatke***

---

M.P.[342]

KOMANDA 92. mtbr
Str. pov. br. 3-705
09. 02. 1993. godine

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– KOMANDI 7. KORPUSA

Dnevni borbeni izveštaj
dostavlja. –

1. Podaci o neprijatelju:
U toku dana ustaške snage su ispoljavale vatrena dejstva iz pravca s. Kašić, s. Baždarići, Islam Latinski, Stankovci i reona Novigrad. U 16,20 časova na Benkovac su pale dve granate. I pored odredjenih pregrupisavanja i pružanja jakog otpora bili su prisiljeni povlačenju i bežanju tako da je linija razdvajanja znatno pomerena i zauzet odredjeni deo teritorije.
2. Podaci o našim snagama:
U toku noći i dana naša artiljerija je uspešno delovala po radarski otkrivenim ciljevima i ciljevima u neposrednom dodiru radi zaštite naših snaga.
Naše snage su razbile ustaše i zauzele selo Barabe, Cvitice, Ramiće, Denončiće i Grguriće. Na tom delu bio je i žestok pešadijski okršaj u kome smo imali 4 mrtva i 11 ranjenih. I pored razgovora i davanja zadataka b. Banije i b. "Korduna" odbili su uključenje i izvršavanje borbenog zadatka. Na ostalom delu fronta uglavnom je bilo provociranja bez jačih sukoba.
3. Moralno stanje:
Posle zauzimanja navedenih sela i razbijanja ustaša znatno je porastao moral boraca i naroda i poraslo uverenje za povratak svih srpskih teritorija.
4. Bezbedonosno stanje je dobro i preduzimaju se još niz mera kako nebi došlo do iznenadjenja i kako bi se zaštitilo ljudstvo i objekti naših snaga.
5. Linija razdvajanja je u Medvidak – Grgorići – k. 102 – s. Ramići – s. Cvitići – Glavica i dalje po ranijem izveštaju.
6. Zahtevi za popunu dostavićemo naknadno.

Komandant
Pukovnik
Dragan Tanjga, s.r.

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*



[342] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 1935, primljen 9. 2. 1993. u 22,20; predan u 23,30.

# 125

***1993., veljača 9.***
***Drniš***

***Izvješće 75. mtbr Obaveštajno-bezbednosnom organu Glavnog štaba SVK o problemima s dobrovoljcima iz Banja Luke koji su ubili Milivoja Kerića, a zatim napustili položaj kod Žitnića***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 21-1
09. 02. 1993. godine

Dostavljeno: OBO GŠ SV RSK
Na ličnost p.puk. Šarac Dragan

Jedan deo dobrovoljaca koji se nalazi u 75. mtbr očito da nezna zbog čega je došao na ovaj prostor. Problemi su u tome što većina ne razume tj. ne prihvata da se rasporedjuju na razne položaje i da se kao cjelina razdvaja. Jedan broj njih je agresivan, sklon raznim devijantnim pojavama (pijanstvo, pucanje i sl.), dok jedan dio nije spreman da ostane statičan na položajima i ako uskoro ne budu išli kako kažu kao specijalci u akcije teško da će ostati ovde.
Zbog raznih oblika devijantnog ponašanja do sada smo zatvorili 4-cu dobrovoljaca a razoružali i otpustili 14 dobrovoljaca. Dobrovoljci koji su došli iz Banja Luke i ubili Kerić Milivoja (19 njih) organizovano su napustili borbeni položaj u Žitniću i otišli za Knin i dalje.
U narednom periodu za očekivati je i veće probleme, dok je većina dobrovoljaca se dobro uklopila i bez pogovora izvršava sve postavljene zadatke.

N a č e l n i k
Kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[343]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



[343] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 138, primljen 9. 2. 1993. u 13,50; obrađen u 14,00.

# 126

***1993., veljača 9.***
***Drniš***

***Izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti Glavnog štaba SVK o ubojstvu Hrvata i pljačkanju njihove imovine u selima oko Drniša zbog čega dio preostalih Hrvata traži da se isele, a dio se nalazi pod zaštitom UNPROFOR-a***

---

OBO 75. mtbr.
Str. pov. br. 23-1
09. 02. 1993. godine

**STROGO POV.**
**br. ev. ______**

Dostavljeno: OBO GŠ SV RSK
na ličnost p.puk. Šarac Dragan

U zoni odgovornosti 75. mtbr u nekoliko sela i Drnišu živi odredjen broj pripadnika hrvatske nacionalnosti. Od početka mobilizacije do sada ubijeno je 4 starija Hrvata, a ranjeno 1. Iz naše zone odgovornosti nije se po raspoloživim podacima niko iselio, medjutim radi zaštite života pripadnika hrvatske nacionalnosti u odredjenim selima su koncentrisani na jednom mjestu. Iako se preduzelo od strane Komande dosta mjera kod Hrvata je prisutna neizvjesnost, strah, a dio je opljačkan i maltretiran. Iz Otavica, Kanjana, Kadine Glavice i Srednje Kričke Hrvati (većina) su pismeno tražili da se isele. U Drnišu su najbezbedniji i uključeni su u radnu obavezu na uredjenju grada. U prominskom i oklajskom dijelu sem pojedinačnih prijetnji za sada je ovo stanovništvo bezbjedno a odredjen broj starijih mještana (Hrvata) iz Puljana premješten je pod kontrolu UNPROFOR-a u s. Matasi. I na ovom prostoru su prisutne pljačke hrvatskih kuća. Sa dobrovoljcima je postignut "dogovor" da ne diraju i ne iživljavaju se nad Hrvatima u svojim borbenim rasporedima i u tom pogledu za sada nema ozbiljnijih problema.
– Do sada je radi pljačke imovine hrvatskih i srpskih kuća uhapšeno 6 pripadnika naše jedinice za koje su preduzete disciplinske i krivične mjere.
– Zbog ubistva i prijetnji ubistvom uhapšena su 3 pripadnika ove jedinice. Zajedno sa SUP-om Knin protiv njih se preduzimaju zakonske mjere.
Ova Komanda sa svojim organima preduzima sve što je u njenoj moći da zaštiti starije ljude dok su u ovoj zoni a to će činiti i u narednom periodu jer većina Hrvata ne želi napustiti ovaj prostor.

NAČELNIK
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[344]

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



[344] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br.137, primljen 9. 2. 1993. u 12,10; obrađen u 12,30.

# 127

***1993., veljača 10.***
***Okučani***

***Izvješće Sanitetske službe 18. korpusa Operativnoj službi Glavnog štaba SVK o higijensko-epidemiološkom stanju na području zapadne Slavonije, slaboj opskrbi vodom, nepravilnom skladištenju namirnica, slabom smještaju postrojbi, te preventivnim mjerama za suzbijanje širenja zaraznih bolesti***

---

Sanitetska služba
18. Korpusa
10. 02. 1993. god.

M.P.[345]

GŠ SV RSK – KNIN
OPERATIVNA SLUŽBA

Izvještaj o HE situaciji i preventivne mere
za suzbijanje pojave i širenja zaraznih
bolesti, d o s t a v lj a. –

1.- HE situacija u jedinicama 18. Korpusa je nesigurna i nepogodna. Formiranje jedinica 18. Korpusa neprati adekvatno pozadinsko i materijalno obezbeđenje. To za posljedicu ima i slabije obezbeđenje materijalnih sredstava za obezbeđenje lične i kolektivne higijene.

Obilaskom jedinica 18. Korpusa zatekao sam sledeće stanje:

Snabdevanje vodom je kombinirano i u većini slučajeva nezadovoljava pravne i higijenske norme. Dio jedinica koristi vodu iz kopanih bunara koji se ne kontrolišu i neklorišu. Nema dovoljno osobnih čuturica. Svi piju najčešće iz jednog suda ili iz jedne čaše. Nedostaje vode za ličnu higijenu. Nema dovoljno cisterni za vodu, mješina za vodu, posuda za vodu i osobnih čuturica.

Skladištenje živežnih namirnica nije pravilno. Hrana se priprema u prostorijama koje se slabo održavaju. Preopterećenost postojećih kapaciteta za pripremanje hrane ima za posljedicu slabiju mogućnost za održavanje čistoće u kuhinjama.

Uočeno je nehigijensko pranje posuđa. Nema dovoljno posuda za obedovanje u terenskim uslovima. Hrana zadovoljava u pogledu kvalitete i količine. Gotova pripremljena jela se konzumiraju nekoliko sati nakon pripreme uz nehigijensku distribuciju i mogućnost kontaminacije. Većina kuhinja nije ni kadrovski ni materijalno prilagođena za pripremanje tolike količine hrane. Osoblje koje radi sa živežnim namirnicama i na pripremi hrane nije propisno odeveno i nedovoljnog higijenskog izgleda.

Smeštaj vojnika nije dobro organiziran, nema dovoljno čistih i uvetnih prostorija za smeštaj vojnika, prostorije se neredovno čiste i održavaju. U većini prostorija se loži na drva ali se slabo ili nikako provetravaju i zrače. Smeštaj ljudstva na terenu je još teži – u zemunicama, ili nadzemnim improviziranim objektima, sa veoma gustim smeštajem i sa slabim grejanjem. Postoji velika opasnost od vlage a za vreme vlažnih i kišnih dana. U jednom krevetu spava više vojnika, vojnik koji nije u smeni spava u krevetu i odlaskom u smjenu u njegov krevet dolazi vojnik koji je bio na dužnosti. Nema dovoljno posteljine, ćebadi se ne peru niti istresaju od prašine.

Postoji problem sa kupanjem i održavanjem lične higijene. Nisu organizovana kupanja vojnika već se to obavlja po sistemu kako se tko snađe. Ruke se ne peru ni pre ni posle jela. Neprovode se sanitarni pregledi vojnika. Nema dovoljno sredstava za održavanje lične

---

[345] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 625, primljen 10. 2. 1993. u 16,00; predan u 17,00.

higijene (sapuna, žileta za brijanje, šampona za kosu, čistih peškira, praška za pranje veša, itd.).

Dispozicija otpadnih materija nije rješena. Poljski nužnici nisu iskopani, nema organizirane dispozicije organskih materija.

2.- Preventivne mere za suzbijanje pojave i širenja zaraznih bolesti.

– Redovna kontrola vodoopskrbniih objekata i mesta gde se skladišti i priprema hrana uz istovremeno ukazivanje na propuste i otklanjanje nepravilnosti.
– Centralizovati snabdjevanje vodom koja je mikrobiološki i hemijski proverena i higijenski ispravna za piće.
– Komandnim putem obezbediti dovoljno cisterni za vodu, mješine za vodu, posude za vodu i osobnih čuturica.
– Redovno klorisati vodu centralno (kaporit) i klorisanje osobnih čuturica (pantocit tablete).
– Zabraniti upotrebu vode iz neproverenih bunara i izvora.
– Obezbediti pravilno skladištenje živežnih namirnica i obezbediti odgovarajuće prostorije i mikroklimatske uslove.
– Organi sanitetske službe i intendantske službe trebaju redovito kontrolisati pripremu i distribuciju hrane i trenutno otklanjati uočene propuste.
– Komandnom linijom obezbediti dovoljno adekvatnog posuđa za pripremu i distribuciju hrane i vojničkih porcija.
– Više pažnje posvetiti higijenskom pranju posuđa.
– Rasteretiti postojeću preopterećenost kapaciteta za pripremanje i distribuciju hrane.
– Obezbediti svakom vojniku osobno porciju i čuturu za vodu.
– Komandnim putem određivati redovito redare za čišćenje i održavanje higijene u zajedničkim prostorijama u kojima se spava i radi.
– Redovito prozračivati prostorije u kojima se spava i radi.
– Usmeno upozoravati neuredne pojedince koji narušavaju red i higijenu u zajedničkim prostorijama.
– Obezbediti dovoljno čiste posteljine i ćebadi a intendantska služba organizirati redovito pranje posteljine i veša.
– Organizirati svakodnevno istresanje ćebadi.
– Sanitetski organi, komandiri i komandanti jedinica kontrolisati provođenje ličnih higijenskih mjera (kupanje, umivanje, šišanje, pranje ruku, nošenje čistog veša, itd.) uočene nedostatke na mjestu otklanjati.
– Obezbediti dovoljno sredstava za održavanje lične higijene (sapuna, žileta za brijanje, šampona za kosu, čistih peškira, praška za pranje veša, itd.)
– Ušljive i šugave na vrijeme izdvajati iz jedinica i odmah lečiti.
– Zabraniti pušenje u prostorijama u kojima se spava i radi.
– Eventualne pojave zaraznih bolesti ili sumnjivih ne zaraznih bolesti odmah prijaviti sanitetskoj službi.

Načelnik SnSl 18. Korpus
k a p e t a n
Dr. Banić B. Milivoj, [v.r.]

M.P.[346]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2189.*

[346] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Zapadna Slavonija, Okučani.

## 128

***1993., veljača 10.***
***Knin***
***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o političkim prilikama nakon dvadesetodnevne akcije Hrvatske vojske u zaleđu Zadra te stanju na bojištu***

---

KOMANDA 7. KORPUPSA
Str. pov. br. 30-618
10. 02. 1993. godine.

VOJNA TAJNA
STROGO POV.
ŠIFROVANO
URUČITI ODMAH

Informacija podčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDAMA: OG-1; TG-2; 4. lbr; BG-4; 1. lbr; 75. mtbr; 2. pbr;
7. map; 7. mpoap; 7. larp PVO (aktom

1. U pokušaju da reši unutrašnje i ekonomske i političke teškoće Hrvatska je krenula u novu avanturu. Nakon 20 dana od početka agresije, prema izvorima Hrvatske, ustaše su izgubili oko 3000 ljudi. Peručka brana onesposobljena je za rad i prema procenama stručnjaka neophodno je rušenje, a zatim izgradnja nove. Aerodrom Zemunik također se nemože koristiti jer je miniran eksplozivom koji se neda razminirati bez rušenja i razaranja. Maslenički prolaz je u dometu naših oruđa i oružja i nikakvi radovi na izgradnji pontonskog mosta nisu mogući bez prestanka sukoba. Tako nije rešen problem odsečenosti Dalmacije već je samo uvećan, jer se i civilno stanovništvo iz tih krajeva, naročito Zadra iseljava.
Politički učinci agresije su katastrofalni. Kao pokušaj da se pokaže sila ustaške vojske i moć da se realizuje obećanje o uvođenju "pravnog poretka na cijelom teritoriju Hrvatske" postignut je obrnut efekat. Ako Tuđman ovakvim ratnim rezultatima uspeva na izborima da sačuva vlast, to svedoči o potpunoj totalitarizaciji i fašizaciji nacionalne Hrvatske države.
Pred svetom, agresija na teritoriju pod zaštitom UN, takođe ima negativne efekte. Po prvi put Jugoslavija i Srpski narod u RS i posebno u RSK ima u svetskim medijima i međunarodnoj zajednici tretman u kojem je istina dominantnija od laži. Slika o borbi Srpskog naroda za ista prava koja su i drugima priznata lagano se probija i u Zapadnim medijima. Ipak, Savet bezbednosti morao je imati odlučniji pristup u osudi Hrvatske i odlučnije pretnje sankcijama. Očekujemo da to u narednom periodu i pokaže, tim pre što Rusija zauzima uravnoteženiji pristup rešavanju problema bivše Jugoslavije. Predstavnici Srpskog naroda u razgovorima sa kopredsednicima Ženevske konvencije kompetentno i argumentovano brane srpski interes. Povodom agresije Hrvatske na RSK, kao što je poznato, vlada RSK odbila je s pravom bilo kakve pregovore sa Hrvatskom dok se ne ispune zahtevi iz Rezolucije 802 SB, tj. dok se ne povuku ustaške snage sa teritorije RSK.
Ustaški agresor pretrpeo je vojni krah, iako je vojska RSK bila prinuđena da na brzinu rješava probleme sa UNPROFOR-om, koji nije izvršio svoju ulogu, i da ujedno konsoliduje odbranu.
Odnose sa UNPROFOR-om i dalje moramo razvijati na bazi uloga koje proizlaze iz Vensovog plana. Čak i u slučaju da je pristranost dokazana mora se delovati politički i promišljeno, smireno i sa računicom unaprijed, a ne na svoju štetu. Stvaranje netrpeljivosti između vojske i naroda RSK i UNPROFOR-a štetit će samo nama. Samo njihovo razmeštanje svedoči o shvatanju narodne zajednice da je Hrvatska država genocidno raspoložena prema srpskom narodu. Taj stav treba očuvati i najnoviju agresiju propagandno koristiti u tom smislu.

2. Dana 09. i 10.02.1993. godine u Kninu se održava zajednički sastanak predsednika vlada RSK i RS, Zdravka Zečevića i Vladimira Lukića, i njihovih resornih predstavnika. Sastanak je organizovan u cilju oformljenja zajedničkog nastupa i proširenja ekonomske i vojne povezanosti dve srpske države.

3. Vojska RSK je srpska vojska. Ona ima zadatak da brani teritorijalnu celokupnost Republike. U njoj mogu kao dobrovoljci učestvovati i svi Srbi van Republike, ali to moraju učiniti na vojnički i patriotski način, odnosno, moraju se podčiniti pravilima vojske RSK. Politička opredelenja iskazuju se na izborima za institucije RSK, a u uniformi vojske brani se domovina i ne vodi politika. Ako se to ipak, protivno razumu, čini komande moraju upotrebiti sva sredstva da spreče unošenje razdora među borce i eliminišu svaku ideološku i političku borbu u momentu kada je ugrožena sama teritorija Republike. U tom smislu organi i Glavni štab Srpske vojske učinit će kod vlasti RSK odgovarajuće korake da se iz njihovog smera utiče na ponašanje političkih činilaca u Republici.

4. U toku jučerašnjeg i današnjeg dana stanje na frontu nije bitnije izmenjeno. Neprijatelj je nastavio aktivnim dejstvima na linijama dodira 7. K. Artiljerijskom i tenkovskom vatrom tukao je Obrovac sa širom okolinom i p/k naših snaga iz reona Jasenica, Maslenica, Dračevac i dr. Na pravcu Novigrad-Pridraga i Islam Grčki-Smiljčić ispoljavao je vatrena dejstva iz Novigrada, Kašića, Baždarića i pored određenih pregrupisavanja i pružanje jakog otpora bio je prisiljen na povlačenje u pravcu Novigrada i Paljuva. U 16,20 dejstvovao je artiljerijskom vatrom po Benkovcu i selima Korlatu, Smilčiću i Biljanima (09.02.).
Prema pouzdanim podacima u toku dana 09.02. borci RSK su kod sela Kašić desetkovali jednu ustašku četu iz 3. osječke brigade. Od 26 ustaških bojovnika ubijeno je 9, a ranjeno 6, nakon čega je jedinicu zahvatila panika, a njihov zapovjednik Filipović prema nekim podatcima je streljan.
Lički Korpus intenzivno vrši utvrđivanje u svom rejonu odbrane, a u reonu Plaški (tt. 597) otkriveno je kretanje ustaške i IG, koja se tu nalazi više dana.
Na liniji dodira ostalih korpusa bilo je uobičajenih provokativnih dejstava. Naše jedinice izvršavale su zadatke na poboljšavanju odbrane, utvrđivanju i zaprečavanju prednjeg kraja, kao i na izvođenju obuke.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
mr Dmitar Arula, [v.r.]
M.P.[347]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



[347] Okrugli pečat: ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

# 129

***1993., veljača 10.***
***Knin***

***Službena bilješka načelnika Obaveštajno-bezbednosnog organa 7. korpusa SVK o pojačanju hrvatskih snaga u skradinskom zaleđu, nezadovoljstvu dobrovoljaca u 2. pbr te policijskoj obradi više osoba zbog provala, pljačke oko Benkovca i ubojstva Hrvata u drniškom kraju***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Obav. bezbed. organ
Str. pov. broj: 21-34
10. februara 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
**STROGO POV.**
**br. ev. _______**

SLUŽBENA BELEŠKA

1. Dana 08. i 09. 1993. godine uočeno je da neprijatelj dovlači sveže snage na Skradinskom pravcu. Utvrdjeno je da u Skradinskom Polju (Pavasovići) ima 5 tenkova i tri (3) u s. Dragišići, pored već postojećih tenkova (1 Bičine, 1 Dubravice, 1 Pešića glavica i 2 Dobre vode). U mjestu Skradin zgrada OŠ nalazi se oko jedan bataljon ljudstva.

2. Raspolažemo proverenom informacijom da trojica vojnika iz sastava Kenijskog bataljona po naredjenju majora Menzea (Bribirske Mostine) imaju zadatak da lociraju mesto sedišta "ORKANA". Ova trojica vojnika kreću se terenskim vozilom marke "Landrover" (UN) iz sastava Kenijskih snaga. Cenimo da se bave obaveštajnim radom u korist neprijatelja.

3. U razgovoru sa više lica-dobrovoljaca iz sastava 2. pbr koji se nalaze u reonu s. Velika Glava, Sonković i Gračac izražavaju negodovanje u vezi izdatog zadatka za otpočinjanje aktivnih dejstava za dan 01. 02. 1993. godine, govoreći da su "žrtvovani" šaljući ih na nepoznat teren. Posebno su nezadovoljstvo izrazili prema celokupnoj komandi 2. pbr. Isto tako raspolažemo saznanjima da su navedeni dobrovoljci uveče uoči planiranog napada "razvučeni" po tamošnjim v/o po kućama i da su se opili i sada im je cilj da krivicu prebace na druge.

4. Raspolažemo saznanjima da na prvoj liniji odbrane u reonu s. Gardijani, s. Velika Glava zaključno sa Kuzmanović brdom, ima svega 20-ak boraca, gdje je k-dir jedinice ppor. Tišma (dobrovoljac). Nastavljeno je sa bivšom praksom da se borci smenjuju na položaju sistemom 3 dana kući, a tri dana na položaju.

5. Dana 07.02.1993. godine oko 15,30 časova u Kistanjama kod FN "Jadran" vojna policija zaustavila je putničko m/v marke "Aleko" reg. oznake M, kojim je upravljao Balać Dušan, milicionar SUP-a Knin. Pretresom vozila pronadjeno je 400 kutija cigareta "CLUB" koje su oduzete. Službenim aktom upoznat je SUP Knin.

6. U zoni odgovornosti 92. mtbr vršimo obradu nad 11 lica dobrovoljaca radi izvršenih provalnih kradja i pljački imovine. Na istom području radi pijančevanja i nediscipline protjerano je 9 pripadnika dobrovoljačkih jedinica.

7. U zoni odgovornosti 75. mtbr radi pljačke imovine Hrvata i Srba uhapšeno je 6 lica v/o protiv kojih su preduzete disciplinske i krivične prijave. Zajedno sa SUP-om Knin vodi se obrada prema trojici lica za ubistvo i pretnji ubistvom.

NAČELNIK
major:
Marko Zelić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 130

***1993., veljača 10.***
***[Benkovac]***
***Zapovijed Komande OG -1 podređenim postrojbama za prodor prema Novigradu***

---



KOMANDA OG-1
Str. pov. broj: 5-1
Dana, 10. 02. 1993. godine

NAREĐENJE za
dalja dejstva

U cilju realizacije datog zadatka:

N A R E Đ U J E M

1.- TG-4: čvrsto držati liniju Sr. Gajina – tč 76 – s. Grgurići – Jezerine – Ramić. Organizovati sadejstvo, obezbeđenje i pripremiti snage za aktivna dejstva.
KM u s. Pedići u radu od 02.00 časova dana 11.02.1993. godine. Svo ljudstvo, tenkove i OT[348] (sem tv BM i BG-3) prikupiti u širi rajon s. D. Baturi, gdje otpočeti sa formiranjem okb[349] što će biti regulisano posebnim naređenjem.
2.- 92. mtbr: zauzeti s. Boždarići i čvrsto ga držati. Pripremiti snage za napadna dejstva u duhu već dobijenog zadatka.
Otpočeti sa neposrednom pripremom okb kojeg ojačati za samostalna dejstva.
3.- GONG[350]-1: u gotovosti za prelazak u sastav TG-4 i posedanje VP[351] u širem rejonu Novigrada.
4.- 7. mpoap[352] obrazovati GONG-7. VP u rejonou Glavica (tt. 168), Jankuša, Torine. Zadatak: neposrednim dejstvom uništiti VP u rejonu z. Buterini i sprečiti prodor ustaških snaga na pravcima: Buterini – Smilčić – Podgradina – Smilčić.
U svemu se pridržavati ranije primljenih naređenja i zadataka.
Dostavljeno svim jedinicama u vidu odluke za naredna dejstva.

---

348 Oklopni transporter.
349 Oklopni bataljun.
350 Grupa oruđa za neposredno gađanje.
351 Vatreni položaj.
352 Mješoviti protuoklopni artiljerijski puk.

KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga, [v.r.]

M.P.[353]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*

## 131

***1993., veljača 11.***
***Knin***

***Dnevno izvješće Obaveštajno-bezbednosnog organa 7. korpusa SVK o ubojstvu devetorice Hrvata u selu Medviđa te problemima u 92. mtbr jer pojedine postrojbe napuštaju položaje***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Obav. bezbed. organ
Str. pov. br: 21-41
11. februara 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
**STROGO POV.**
**br. ev.__________**



Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a. –

1. Podneta je krivična prijava protiv ZELIĆ STANKA iz 4. lbr zbog nasilničkog ponašanja i nanete povrede dr. Mijac na radnom mestu u ambulanti Žegar i protiv v/o MILANKO ŽELJKA zbog ranjavanja sa vatrenim oružjem Olujić Predraga.
2. Od strane nepoznatih izvršioca izvršen je masakr nad 9 civila, Hrvatske narodnosti, starije osobe u s. Medvidja. Uvidjaj je izvršen, a masakr su napravila četvorica maskiranih lica, radi se na identifikaciji počinilaca ovog masakra.
3. Od strane vojne policije izvršen je obilazak izbegličkih kampova u Kistanjama, Kolašcu, Bjelini i Biovičinu Selu sa ciljem pronalaženja i privodjenja lica koja podležu v/o, ali u istima nije pronadjeno nijedno takvo lice. Ovom prilikom vojna policija je legitimisala nekoliko lica u uniformi u Kistanjama i Macurama i utvrdila da se u 2. pbr daje dozvola za odsustvo od tri dana, što nije slučaj u drugim jedinicama.
4. Jedna četa iz sastava 2. pbr. koja se nalazila u sastavu 92. mtbr., od početka agresije, po svim dosadašnjim saznanjima samovoljno je napustila položaj i vratila se u sastav 2. pbr. Tenkovi iz sastava ove čete ostali su na položaju a posade su se vratile. Preduzimaju se mere na sagledavanju uzroka ovakovom ponašanju i pronalsku nosilaca.
5. Operativnim merama došlo se do podatka da Erceg Djoko iz Zemunika Gornjeg, poseduje radio stanicu, sa kojom verovatno održava vezu sa ustašama. Slučaj smo ustupili SDB, jer imaju povoljnije uslove za operativno sagledavanje.
6. U toku dana Vojna policija na zahtev drugih jedinica privela je 4 lica.
7. Još uvjek vojna policija nije obučena u maskirna odjela niti je dobivena oprema za funkcionisanje iste.

---

[353] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Benkovac.

NAČELNIK
major:
Marko Zelić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

## 132

***1993., veljača 11.***
***Knin***
***Prijedlog Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK da uputi protest UNPROFOR-u zbog pokreta i akcija hrvatskih snaga u zoni odgovornosti korpusa***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-639
11. 02. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
KURIROM

Predlog za protest
UNPROFOR-u
– d o s t a v l j a . –

GŠ SV RSK
pomoćniku za moral

Tokom dana 9. i 10. februara 1993. god. ustaške snage ispoljile su sledeća dejstva:
1. U zoni odgovornosti TG-2 Obrovac
– vršio provokativnu vatru iz pješadijskog naoružanja
– iz pravca Zelenkovac, Božići, Jasenička Glava dejstvovao je artiljerijom
– u predelu Alana vršio smjenu ljudstva i dovodio nove snage pod punom ratnom opremom.
2. U zoni odgovornotsi OG-1 Benkovac
– vrši dovođenje novih snaga na svim pravcima, a posebno gomila borbenu tehniku i ljudstvo na pravcu Islam-Kašić, oko 18,00 čas. u Biogradu n/m ulovio veliki brod (verovatno topovnjača).
3. U zoni odgovornosti 2. pbr Đevrske-Skradin
– Vrši koncentraciju velikih snaga u širem reonu Stankovci-Pirovac-Biograd n/m, zatim Skradin-Zaton-Vodice. Tokom jučerašnjeg dana iz reona Stankovaca minobacačima i tenkovima je gađan Vukšić i Kolarina.
4. U zoni odgovornosti 75. mtbr – Drniško područje
– ispoljeno je dejstvo iz pješadijskog naoružanja iz pravca G. Strunje i Karbačuša po našim položajima u rejonu Kričke-Gradina, Lunića Glavica, na ovom pravcu vrši dovođenje novih snaga.
5. U zoni odgovornosti 1. lbr Vrlika
– učestalo je dejstvo MB po širem reonu Otišića, posebno oko doma i škole, a isto tako i po mjestima Laktac i Tavanica.
DA/MM

za KOMANDANT-a
pukovnik
Milan Đilas
[………, v.r.][354]

M.P.[355]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 133

***1993., veljača 11.***
***[Benkovac]***

***Dnevno izvješće Komande OG-1 Glavnom štabu SVK o borbama oko Kašića, Novigrada, razmjeni topničke vatre na linijama dodira te stanju oklopnih sredstava***

---



KOMANDA 1. OG
Str. pov. broj: 11-1
11. 02. 1993. godine

GLAVNOM ŠTABU SV RSK
KOMANDI 7. KORPUSA

Dnevni borbeni izveštaj

1. Podaci o neprijatelju
U toku noći i dana uočeno je pregrupisavanje ustaških snaga i grupisanje kod Suhovara iz tog pravca (K. 142 – Mećine) su pokušale napad.
Pešadijski napad ustaše su pokušale i prema s. Gregorići.
Pešadijska borba je vođena i na pravcu: Paljuv – Novigrad i Kašić – Lakić – Pozderi.
Po našim snagama su dejstvovali artiljerijskom vatrom iz pravca Novigrada, Jasenica, Maslenice i Posedarja.
Sa svitanjem je otpočeo jaku MB i artiljerijsku vatru po reonima: Gregorići, Narandžići, Baturi, s. Ramići, Pedić i s. Barabe.

2. Podaci o našim snagama
Naše snage su pružile snažan otpor ustašama u reonu s. Kašić, s. Drače i u reonu s. Paljuv i prema Novigradu i na pojedinim pravcima liniju pomerili napred.
U pravcu Cvitići – Boždarići pionirski vod vrši čišćenje terena od mina.
Deo naših snaga je ušao prema Novigradu iz pravca Gajine i ubio 4 ustaša na kuli koja im služi kao osmatračnica. Linija rasporeda naših snaga je kao u prošlom izveštaju.
Od prošlog izveštaja imamo 13 mrtvih i 15 ranjenih.
Izvršen je deo utvrđivanja na Glavici (K. 163), Nogaljevoj Drazi i Ražovljevoj glavi, na čemu se i dalje radi.
Izvršeno je miniranje terena od s. Drače prema Suhovarama.

---

[354] Potpis nečitak.
[355] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

Stanje oklopnih sredstava je sledeće:
T-84 . . . . . . . . . 17 kom
T-55 . . . . . . . . . 25 kom
T-34 . . . . . . . . . 20 kom
BOV-80 . . . . . . 10 kom
OT-60. . . . . . . . . 7 kom

3. Moralno stanje je dobro, preduzimaju se mere u cilju njegovog poboljšanja.

4. Bezbednosno stanje je dobro.

5. Pozadinsko obezbeđenje funkcioniše, ali mnoga sredstva koja su tražena od viših komandi se ne dobijaju, što utiče na b/g OG.

6. Napominjemo da je Komanda OG mala, da je sastava 3 starešine i da nema uslova da u toku izvođenja b/d stalno prima novinare i TV ekipe, pa molimo da pomoćnik za moral iz 7. K reguliše ta pitanja vezana za zonu izvođenja b/d.

KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga, [v.r.]

M.P.[356]

M.P.[357]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 134

***1993., veljača 12.***
***Benkovac***

***Dnevno izvješće Komande OG-1 Glavnom štabu SVK o protunapadu hrvatskih snaga od Novigrada prema selu Gregorići te velikim gubicima 92. mtbr***

---

KOMANDA 1. OG
Str. pov. broj: 23-1
12. 02. 1993. godine

GLAVNOM ŠTABU SV RSK
KOMANDI 7. KORPUSA

Dnevni borbeni izveštaj

1. Podaci o neprijatelju
U večernjim časovima 11/12.02.1993. godine ustaške snage su pokušale prodor na više pravaca iz reona Novigrada. Napad su počele artiljerijskim dejstvom i uvođenjem novih pešadijskih snaga uz podršku tenkova. Jači protivnapad je izveden pravcem Novigrad –

[356] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Benkovac.
[357] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 1961, primljen 11. 2. 1993. u 17,25; predan u 17,45.

Brig – Gregorići, gdje je došlo do popuštanja linije naše odbrane, zbog napuštanja položaja bataljona milicije i dobrovoljaca. U tom ustaškom napadu imamo 7 mrtvih i 21 ranjenih boraca. Na tom delu fronta oko 20.00 časova linija je ponovo stabilizovana.
Oko 11.00 časova ustaške snage su pokušale novi napad iz pravca Novigrada, naši borci su pružili žestok otpor i tom prilikom je uništen 1 ustaški tenk. Pored uočenog pregrupisavanja i pomeranja ustaša u pojedinim reonima primećeno je i njegovo ukopavanje ispred s. Suhovara (K. 112).
Minobacačka vatra iz pravca s. Kašić otvorena je po s. Pozderi.

2. Podaci o našim snagama
Naše snage su pružale snažan otpor na svim pravcima dejstva ustaša. Pogibijom boraca iz sastava brigade milicije i dobrovoljaca došlo je do kolebljivosti, pometnje i samovoljnog bežanja tih boraca sa linije fronta. Novim rasporedom snaga iz sastava b. "Vukova" linija fronta je stabilizovana i zadržana linija fronta.
Ujutro je stigla nova jedinica sa Banije (450 boraca), za zamenu. Ista prihvaćena, organizovan smeštaj i dati joj zadaci.

3. Moralno stanje je dobro, zavisno od jedinice do jedinice. Uglavnom svi problemi koji su do sada bili javljali su se kod brigade milicije i dobrovoljačkih jedinica.

4. Bezbedonosno stanje je dobro.

5. Vršeno je utvrđivanje položaja u reonu Zemunik Gornji za smeštaj ljudstva i artiljerijsko oruđe, utvrđivanje položaja u reonu Pridraga, utvrđivanje položaja za lard PVO u reonu Benkovačko Selo.

KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga, [v.r.]

M.P.[358]

M.P.[359]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*

## 135

***1993., veljača 12.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za pojačanu materijalno-financijsku kontrolu trošenja materijalno-tehničkih sredstava jer Generalštab Vojske Jugoslavije upozorava na neracionalno trošenje vojnih sredstava koja je ostavio nakon povlačenja iz Hrvatske i na sve izraženije probleme u financiranju Vojske Jugoslavije***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA — VOJNA TAJNA
KOMANDA 7. KORPUSA — POVERLJIVO

[358] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Benkovac.
[359] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 1972, primljen 12. 2. 1993. u 17,15; predan u 17,30.

Pov. br. 30-740 ŠIFROVANO
12. 02. 1993. godine

Problemi materijalne
podrške, upozorenje,
dostavlja. –

KOMANDI: OG-1, 75. mtbr, 92. mtbr, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, 7. map,
TG-2, BG-3, BG-4, NC (Bruška – preko OG-1)
Veza: naređenje GŠSV pov. 142-1 od 12. 02. 1993. godine

Od strane NGŠ VJ[360] (akt PU,[361] str. pov. br. 127-1 od 03.02.1993. god.) smo obavešteni da se intenziviranjem b/d u našoj Republici, izazvani agresijom Hrvatske, u sve oštrijoj formi postavlja problem materijalne podrške vojsci RSK i RS od strane VSRJ.
Brojni su zahtevi za materijalnom i humanitarnom podrškom u svim vrstama sredstava i rezervi. I pored upozorenja da se zahtevi centralizovano dostavljaju od GŠ SV RSK stalna je pojava dolaska pojedinaca u GŠ VJ, komande ARV i PVO, RM i K sa zahtevima da hitno udovolji problemima.
Pri napuštanju bivše JNA prostora RSK i RS, ostavljene su značajne količine svih vrsta rezervi za život i vođenje o/b za duži period. Međutim dobijene informacije ukazuju da ima neracionalnog i nenamenskog trošenja rezervi i zloupotreba od strane pojedinaca.
Problemi finansiranja vojske SRJ je sve izraženiji, tako da raspoloživa financiska sredstva ne mogu zadovoljiti ni potrebe VJ, zbog čega je preko saveznih organa pokrenuto pitanje iznalaženja sigurnijih izvora finansiranja naših potreba.
Od strane NGŠ Vojske Jugoslavije, uz uvažavanje naših potreba se traži veće razumevanje problema sa kojima se Vojska SRJ susreće. U cilju prevazilaženja navedenih problema i uspostavljanja funkcionalnijeg sistema PoOb-a[362] preduzmite sledeće mere:
1.- Sve zahteve za materijalnu i humanitarnu podršku dostavite centralizovano komandi 7. Korpusa. Zahtevi moraju biti verifikovani od strane komandanta vaše jedinice. Uz zahtev mora biti dostavljen raspored i mesto dotura traženih rezervi.
2.- Radi sigurnog dopremanja rezervi, organizujte i prihvatne punktove, gde će se od strane vaš k-de preuzimati tražena MS.
3.- Upozorite sve vaše organe koji se bave pitanjem materijalne podrške da je organima u GŠ VJ, A,[363] RM,[364] RV,[365] PVO[366] i K[367] zabranjuju prijem pojedincima i primanje i razmatranje pojedinačnih zahteva koji nisu verifikovani od GŠ SV RSK.
4.- Preduzmite sve mere, iz vaše nadležnosti, da se maksimalno iskoriste sopstveni izvori PoOb-a radi zadovoljavanja dela vaših potreba.
5.- Radi sprečavanja neracionalnog i nenamenskog trošenja rezervi od strane pojedinaca, pojačajte mere materijalno financijske i unutrašnje kontrole.



360 Načelnik Generalštaba Vojske Jugoslavije.
361 Personalna uprava.
362 Pozadinsko obezbjeđenje.
363 Armija.
364 Ratna mornarica
365 Ratno vazduhoplovstvo.
366 Protuvazdušna obrana.
367 Korpus.

Protiv lica za koja se ustanovi da se bave zloupotrebom i pljačkom kao i drugim delima koja narušavaju sistem odbrane RSK preduzmite mere krivičnog gonjenja preko organa tužilaštva i sudstva.
O preduzetim merama za korištenje sopstvenih izvora, organizaciji prihvatnih punktova, merama materijalno-financijske i unutrašnje kontrole i krivične odgovornosti, dostavite izveštaj do 20. 02. 1993. god.
SS/MM

za KOMANDANT-a
pukovnik
Milan Đilas
Dmitar Arula, [v.r.]

M.P.[368]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*



## 136

***1993., veljača 12.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o osnivanju jurišnog bataljuna od jedne čete 2. pbr i četnika Jove Ostojića***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-755
12. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Izveštaj o formiranju
jurišnog bataljona,
dostavlja. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK

Na osnovu vašeg akta Str. pov. br. 112-1 od 12.02.1993. godine, izveštavam vas da smo izvršili formiranje jednog jurišnog bataljona čije snage čine jedna četa iz 2. pbr i dobrovoljci (četnici) majora Ostojić Jove.
Jurišni bataljon razmješten je u širem rejonu Bratiškovci i od sutra je u gotovosti za angažovanje po potrebi.
Napominjem da je bataljon isključivo pešadijskog sastava.
NA/KN

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

---

[368] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6408, primljen 12. 2. 1993. u 16,50; predan u 21,25.

M.P.[369]

Dostaviti:
– GŠ SV RSK
– arhiva.

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 137

***1993., veljača 12.***
***[Drniš]***

***Iz dnevnika Srećka Zelenbabe o sastanku Komande 75. mtbr na kojem je istaknuta podrška predsjednika Republike Srbije Miloševića Milanu Martiću i ministru obrane Stojanu Španoviću, vanjskopolitička podrška Rusije te ponuda Republike Srpske za ujedinjenje s RSK***

---



[…]

12.02.93, 18,00

**<u>Sastanak K-de i k-danta</u>**

Informisanje – Milan Martić, min UP.[370]
Kašić – dio Novigrada – linija već dva dana se ne mjenja.
Na Velebitu smo prema Bobiji.

Problem je neadekvatno funkcionisanje sudova.
Brojčano snaga ima dosta, ali malo boraca. To je možda prouzrokovano i nekim političkim gibanjima, pa sam se i ja zalagao za ratne sudove. Međutim pojavila se kampanja protiv oficira.
Dio ljudi u vladi zastupa suprotnu tezu. Možda su i to problemi zbog čega smo ostali bez oficira, posebno Obrovac.
Na Španovića[371] se svalilo sve da bi se našao "pedro", a vlada kao da je kompaktna i da radi.
Milošević[372] – političku podršku imaš ti Martiću i Španović.
Na sreću komanda nije u rukama takve vlade, već u Mile Novakovića. Nesmemo dozvoliti neslogu u jedinicama. Demagozi ne mogu odlučivati o sudbini ovog naroda.
Mi ćemo dobiti definitivno i javno podršku Rusije.
Međunarodno priznanje nećemo ako ne odradimo vojnički, a vojnički ćemo odraditi ako povratimo okupirane teritorije (Maslenica, Zemunik). Milošević daje maksimalnu podršku ovome.

---

[369] Okrugli pečat: ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[370] Unutarnjih poslova.
[371] Stojan, ministar obrane u Vladi RSK.
[372] Slobodan, predsjednik Republike Srbije.

R[373]Srpska prvi put nam decidirano nudi ujedinjenje (da se sastane zajednička skupština i održi referendum). Time bi se eliminisale i ove političke tenzije.
Nesreća je što se sada ne može sastati skupština.
[…]

---

*Izvornik, rukopis, latinica*
*HR-HMDCDR,8., kut. 30.*

## 138

***1993., veljača 13.***
***[Benkovac]***

***Izvješće Komande OG-1 Glavnom štabu SVK o napadu hrvatskih snaga na pravcu Novigrad – Pridraga, topničkom napadu na širem području mjesta Lišane Tinjske te djelovanju vlastitih snaga i problemima s napuštanjem položaja pojedinih postrojbi***

---



KOMANDA OG-1
Str. pov. broj: 32-1
13. 02. 1993. godine

GLAVNOM ŠTABU SV RSK
KOMANDI 7. KORPUSA

Dnevni borbeni izveštaj

1. Podaci o neprijatelju
Uočeno je pomeranje ustaških snaga iz pravca Biograda prema Polači i prema Pakoštanama. U vremenu od 17. – 20.00 časova ustaše su izvršile napad pravcem Novigrad – Pridraga, vođena je pešadijska borba ali linija fronta nije pomerena. Uočeno je veće grupisanje snaga u rejonu Poličnik – Rupalj i Suhovare – Baštica i pokušano ubacivanje diverzantske grupe pravcem Paljuv – Pridraga.
Oko 13.00 časova ustaše su izvršile artiljerijski i tenkovski napad iz pravca Raštane – Sikovo po našim snagama razmeštenim u rejonu Lišane Tinjske, imamo jednog poginulog i jednog ranjenog.

2. Podaci o našim snagama
Na pravcima dejstva ustaških snaga pružen je odgovarajući otpor. Ljudstvo b.[374] milicije je samovoljno napustilo borbene položaje. Imali smo problema i sa b. Korduna, koji je zamenjen, jer nije hteo da ostavi opremu novoj jedinici. Bez odobrenja su napustili Benkovac, zamenik komandanta je odbio da se odazove Komandantu OG-1, probili su barikadu i vređali policiju koja je pokušala da ih zaustavi. Nove jedinice su izvršile izviđanje mogućih pravaca dejstva naših snaga, deo je poseo položaje, a deo jedinica se nalazi na obuci i pripremi za izvođenje b/d.

---

[373] Republika.
[374] Bataljun.

Naša artiljerija je uspešno dejstvovala po radarski otkrivenim ciljevima i po reonima iz kojih je pokušan napad ustaških snaga, po zahtevu. Uništena je ustaška kolona vozila u predelu Suhovara i 1 ustaški tenk u reonu Jezerine. Preduzimaju se aktivnosti za donošenje odluke za naredna dejstva.

3. Moralno stanje je dobro.

4. Na bezbedonosnom planu se preduzima niz mera u cilju zaštite Komande i jedinica.

za KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga
[…………, v.r.][375]
M.P.[376]

M.P.[377]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 139

1993., veljača 13.
Knin
Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o uspješnom napadu hrvatskih snaga na pravcu Novigrad – Gregorci, te dolasku dobrovoljaca iz Srbije koji su raspoređeni u sela Laktac i Otišić

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-790
13. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni borbeni
izveštaj. –

GLAVNI ŠTAB VS RSK
– Operativni centar –

1. Neprijateljska borbena dejstva nastavljena su na pravcu Novigrad – Grgorci, gdje je došlo do proboja linije odbrane koju su držali dobrovoljci i bataljon milicije.
Artiljerijska dejstva neprijatelj je ispoljio po s. Otišić, Velikoj Glavi, s. Trbounje i Mrđena Glava.
Pokreti neprijatelja vršeni su u rejonu Pakova Sela, gde je po njima dejstvovao 7. map.[378]
Na ostalim delovima vojišta vrši neprekidno izviđanje i pokušaje ubacivanja DTG.

---

[375] Potpis nečitak.
[376] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Benkovac.
[377] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 1987, primljen 13. 2. 1993. u 17,10; predan u 17,25.
[378] Mješoviti artiljerijski puk.

2. Prilikom napada ustaša na pravcu Novigrad – Grgorci došlo je do pometnje i napuštanja položaja od strane bataljona milicije i dobrovoljaca. Imali smo 7 poginulih i 21 ranjenih.
Uvođenjem u borbu boraca "Vukova sa Vučjaka" prodor ustaša je zaustavljen, a front stabilizovan.
U jedinicu 1. lbr stigli su dobrovoljci iz Srbije koji su odmah raspoređeni na položaje u reonu s. Laktac i s. Otišić.
U svim jedinicama nastavljeni su radovi na pravljenju zaklona i skloništa za ljudstvo i MTS.
Obuka sa delom jedinica provodi se organizovano i planski.
Organi bezbednosti podneli su krivičnu prijavu protiv Medar Siniše iz Benkovačkog Sela – Benkovac, zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio krivično delo "ubistvo iz nehata", kažnjivo po čl. KZ RSK.
3. Odluka: Nastaviti sa aktivnostima na postavljanju minskih prepreka, izgradnjom skloništa i zaklona za ljudstvo i MTS. Sprovoditi obuku sa delom jedinica planski i organizovano. Sa ostalim delom jedinica formirati udarne jedinice i grupe i nastaviti borbena dejstva na već zadatim pravcima.

za KOMANDANT-a
pukovnik
Milan Đilas
Stjepanović,[379] [v.r.]
M.P.[380]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 140

***1993., veljača 13.***
***[Benkovac]***
***Odluka Komande OG-1 za napad na komunikaciju Zadar – Pakoštane te zauzimanje Maslenice***

KOMANDA OG-1
Str. pov. broj: 33-1 M.P.[381]
Dana 13. 02. 1993. godine

ODLUKA za
dalja dejstva. –

KOMANDANTU ________________

1.- ODLUČIO SAM: Izvesti napadnu operaciju sa ciljem: pravci komunikacije Zadar – Pakoštane, a potom otseći Zadar i zauzeti širi reon Maslenice čime definitivno razbiti ustaške snage.

379 Stanko.
380 Okrugli pečat: ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
381 Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 1992, primljen 13. 2. 1993. u 23,00; predan u 23,30.

U I etapi u trajanju 2-3 dana preseći komunikacije Zadar – Pakoštane sa snagama I ešelona, sa težištima na pravcima: od Zemunika Gornjeg i Škabrnje ka Bibinju i Sukošanu i od Benkovca ka Biogradu i Pakoštanu. Osloboditi Bibinje, Sukošan, Filip Jakov, Biograd i Pakoštane, gde se obezbediti ka Zadru i organizovati sadejstvo sa 2. lbr.

U II etapi operacije u trajanju 1 do 2 dana odseći Zadar pravcem: Zemunik Gornji – Bokanjac (Poljica) i sa linije Nazret – Smilčić, preko Posedarja izbiti u rajon Kapetan Stan, Vučjak, Donja Slivnica čime zauzeti Maslenicu i odseći snage u rejonu Jasenice i Rovanjska. Prvi ešelon sastava 92. mtbr sa banijskim bataljonom, 2. okb[382] (sa ojačanjima), 1. i 2. jurišnim odredom.

Drugi ešelon sastava TG-4, dp[383] i novopristigle jedinice.

Podrška I i III KAG[384]-7 i RG[385]-1.

Gotovost u 20.00 časova.

KM u rejonu Kula Atlagića.

Dejstvo podržava lba[386] sa 80 borbenih poletanja dnevno, 7. POac[387] i 7. tr[h]e.[388]

2. ANGAŽOVANJE SNAGA:
   – TG-4 u duhu daljeg zadatka, a po izvršenju za dejstvo preko Posedarja –
   – 92. mtbr sa 1. okb, 1. i 2. jurišnim odredom i banijskim bataljonom za presecanje komunikacije Zadar – Novigrad.
   – dp i novopristigle jedinice za odsecanje Zadra i ojačanje TG-4.
   – Do izvršenja I etape operacije dp po pogrebi angažovati na pravcima 92. mtbr prema razvoju situacije, a novopristigle za izvršenje II etape.

3.- PODRŠKA
   – I KAG-7 za podršku snaga u dejstvu preko Posedarja
   – III KAG-7 za podršku snaga ka Zadru i Biogradu.
   – RG-1 dejstvom po jačim ustaškim snagama.

4.- POSEBNE MERE:

(1) Obezbediti 2 b/k[389] kod vojnika i uz oruđe za sve vrste oruđa i oružja.

(2) Za sve čete (vodove) obezbediti potrebne količine PP[390] i PT[391] mine.

(3) Borce, odelenja i vodove (koji su u napadu) obezbediti sa zoljama (za svakog borca 1-2), osama, MB-60 mm (četama 82 mm), ručne bacače po dve ručne bombe i dr.

(4) Organizovati izviđanje sa pozadinskim izviđačima i vodičima (za novopristigle jedinice i jedinice koje nisu sa ovog prostora).

(5) U svakoj četi imati odelenje pionira za otklanjanje minskih polja.

(6) Organizovati sopstvenu podršku na nivou čete ONG[392] (ose, RB, BpT, POLK i dr.) i MB-60 mm ( po mogućnosti i 82 m).

(7) U svim četama imati jedinicu za napad (koja se kreće iza izviđača i pionira), jedinicu za držanje zauzetih položaja i rezervu za obezbeđenje.



382 Oklopni bataljun.
383 Nejasna kratica
384 Korpusna artiljerijska grupa.
385 Raketna grupa.
386 Lovačko bombarderska avijacija.
387 Vjerojatno se radi o 7. protuoklopnoj helikopterskoj eskadrili (7. POhe).
388 Transportno-helikopterska eskadrila.
389 Borbena kompleta.
390 Protupješadijske.
391 Protutenkovske.
392 Oruđa za neposredno gađanje.

Za izviđače, pionire i jedinicu za napad odabrati najbolje borce.
– U napadu imati uzak front, obilaziti otporne tačke ustaša i naseljena mesta i ne dozvoliti (po bilo koju cenu) zaustavljanje.
Kretati se što šire.
– Osamostaliti jedinicu po svim pitanjima, svakom borcu obezbediti 2 obroka suhe hrane, ćebe i prvi zavoj. Za sve borce obezbediti OLIGOVIT (jedna tableta dnevno na pojedinca), prvi zavoj i rukavice, vunene čarape, potkape (šal), po tri agora na odelenje i sve što je potrebno za život za pet dana operacije.
– Blokirati sve prilaze jedinici sa pouzdanim stražarima i u rejon mogu ući samo oni koji raspoznaju znake za raspoznavanje, a iz rejona samo po odobrenju Komandanta bataljona. Komandant brigade je dužan odrediti tačan rejon odgovornosti za svaku jedinicu.
– Izdati preciznu i sveobuhvatnu zapovest za pripremu i izvršenje zadatka.
– Izvršiti moralne i psihološke pripreme (i za dejstvo u okruženju).
– Bolesne i nesposbne izdvojiti iz četa, a teže obolelo ljudstvo uputiti u bolnicu Benkovac.
– Kukavice ne uključivati u teže zadatke i kontrolisati ih.
– Energično razbiti bilo kakvu organizaciju koja narušava borbeni moral, u težoj situaciji kolovođe streljati ili ih (u lakšoj) vezati i pod pratnjom sprovesti u zatvor.
– Za sve starešine od komandira voda naviše obezbediti pouzdane pratioce u cilju njihove zaštite.
ZA SLOBODU I ČAST SRPSKOG NARODA!

Rađeno i dostavljeno:
– K-dantima: GŠ, 7. K, 92. mtbr i TG-4

KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga, [v.r.]
M.P.[393]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 141

***1993., veljača 14.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o pješačkom napadu hrvatskih snaga kod Pridrage i topničkom na Lišane Tinjske, samovoljnom napuštanju položaja dva bataljuna milicije, te o zapovijedi 75. mtbr da osnuje jurišni bataljun od 450 ljudi i uputi ih u Brušane na obuku***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
STR. POV. BR. 30-833
14. 02. 1993. godine

REDOVNI BORBENI IZVEŠTAJ.

[393] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Benkovac.

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– OPERATIVNI CENTAR –

1. U protekla 24 časa neprijateljska aktivnost usmerena je na izvođenje borbenih dejstava, izviđanje naših snaga ubacivanjem DTG, kao i nastavak provokacija na svim delovima severnodalmatinskog vojišta. Oko 18.00 časova ustaše izvršile pešadijsko artiljerijski napad na pravcu Novigrad-Pridraga.

Artiljerijsko tenkovski napad vršen je iz pravca Raštane-Sikovo po rejonu Lišane Tinjske i tom prilikom jedan borac je poginuo i jedan ranjen.

2. Na navedenim pravcima dejstva ustaške snage su zaustavljene, a pokušaji ubacivanja DTG na vreme otkriveni i sprečeni.

Jedinice bataljona milicije i bataljona sa Korduna napustile su samovoljno položaje.

Ostali deo jedinica vrši izviđanje mogućih pravaca dejstva naših snaga, deo je zaposeo položaje i vrši fortifikacijsko uređenje istih. Deo jedinica nastavlja sa obukom i pripremom za izvođenje borbenih dejstava.

Komandant 7. korpusa od ranih jutarnjih časova vršio obilazak jedinica, a posebno se zadržao u 4. lbr shodno Vašem naređenju.

Vaše naređenje za formiranje vojničkog zatvora je određeno u mestu-kasarni Trbounje.

Određen je upravnik zatvora, zamenik i obezbeđenje vojne policije.

Organi bezbednosti podnesli su potrage za 12 odbeglih boraca iz jedinica od tog broja privedeno je i vraćeno 5 lica, ostali broj krije se van adrese stanovanja. Postupak podnošenja krivičnih prijava je u toku. Do sada je ukupno podnešeno 12 krivičnih kod nadležnih organa i sudova.

3. Odluka: naređeno 75. mtbr formiranje jurišnog bataljona jačine od 300-400 ljudi, a isti se upućuju na obuku u centar s. Bruške kod kapetana Dragana.[394] Ostali deo odluke sadržan je u jučerašnjem izveštaju.

za KOMANDANT-a
pukovnik
Milan Đilas
Stjepanović,[395] [v.r.]

M.P.[396]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 142

***1993., veljača 14.***
***Drniš***

***Izvješće Komande 75. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o privođenju 75 dezertera od početka mobilizacije, te 20 vojnika od kojih je protiv osmorice pokrenuta krivična prijava zbog ubojstava i pljačke na drniškom području***

---

[394] Vasiljković.
[395] Stanko.
[396] Okrugli pečat: ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 27-1
14. 02. 1993. godine

Dostavlja

OBO 7. korpusa – na ličnost
majora Zelić Marko

Od početka mobilizacije do 14.02.1993. godine vojna policija 75. mtbr privela je 65 dezertera. Radi se o v/o koji su samostalno napustili svoje jedinice i bili odsutni od 1-3 dana.
– Zbog narušavanja reda i discipline od strane vojne policije privedeno je 20 v/o (1 oficir).
Od njih je protiv 8 pokrenuta krivična prijava:
– 2 ubistvo u Oklaju
– 1 ubistvo civila u Otavicama
– 1 teško ranjavanje u Kanjanima
– 4 zbog pljačke i samovoljnog napuštanja jedinice
– 1 oficir je kažnjen strogim ukorom
– 2 dobrovoljca su otpuštena iz jedinica i poslati za SFRJ
– u obradi je 1 v/o i vjerovatno će biti otpušten i upućen na NVLK[397]
– 2 v/o će biti premještena u druge jedinice.
U narednom periodu ćemo vas redovno izvještavati o preduzetim mjerama.

Načelnik
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[398]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 143

***1993., veljača 14.***
***[Benkovac]***

***Izvješće Komande OG-1 Komandi 7. korpusa SVK o izvlačenju na odmor BG-3 iz rajona Pridraga, koja je zatim samovoljno otišla za Knin s kompletnim naoružanjem***

Komanda OG-1
Bezbedonosno obavještajni organ
Str. pov. br. 3-727
14. 02. 1993. g.

**STROGO POV.**
**br. ev. ______**

GŠ SV RSK
Bezbedonosno obavještajni organ

[397] Niža vojno-liječnička komisija.
[398] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 155, primljen 14. 2. 1993. u 13,30; predan u 13,50.

Komanda 7. korpusa

Dana 14. 02. 1993. g. iz borbe na pravcu Pridraga Novigrad izvučena je BG-3 (bataljon za intervenciju) iz Knina. Razlog izvlačenja iz b/d je odmor i sredjivanje. Mesto odmora bilo je predvidjeno u Karinu Donjem. Borci nisu prihvatili mesto za odmor, već su tražili da idu u Knin. Ispred komande OG-1 radi ubedjivanja potrebe da ostanu u Karinu išao je pukovnik Bursać.[399] Isti nije uspeo da nagovori borce da ostanu, te je stupio u vezu sa komandantom OG-1 puk. Tanjga.[400] Pukovnik Tanjga je odobrio na predlog pukovnika Bursaća, da istim odobri odlazak u Knin dva dana, s tim da ostave borbena sredstva šta isti nisu prihvatili već su neorganizovano sa b/s krenuli za Knin u 17.20 sati.
Prilikom povratka pojedinci su otvarali vatru.
Ova jedinica je došla na područje Benkovca 07. 02. 1993. g. Prema kazivanju komandanta bataljona poručnika Glušica Božo, 27 boraca je dezertiralo, 4 poginula i jedan nestao i jedanaest ranjenih.
Ovakvim ponašanjem boraca dovedena su u pitanje buduća planirana borbena dejstva.
Sve ponudjene alternative BG-3 i OG-1 (da se vrate za dva dana i da ostave sva kolektivna naoružanja) nisu prihvatili. U zoni b/d ostao je komandant por. Glušica[401] dok su sve rezervne starješine otišle i ako je naredjeno da ostanu u Karinu. Ovo je jedan od slučaja sa kojima se komanda OG-1 svakodnevno suočava.

Major
Prlić Damjan

M.P.[402]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 47.*

## 144

***1993., veljača 14.***
***Biljane Gornje***
***Zapovijed Komande 92. mtbr za napad na pravcima Polača – Kakma – Biograd i Nadin – Sukošan, te zauzimanje mjesta između Biograda i Zadra***

---

KOMANDA 92. mtbr
14. 02. 1993. godine
s. Biljane Gornje

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
Primerak br. 2.

ZAPOVEST ZA NAPAD

Sekcija: 1:50000 list Zadar-4, Gračac-3, Šibenik-1 i Biograd-2

1. Neprijatelj je nakon izvršene agresije zaustavljen na liniji: Novigrad – s. Buterini – s. Kašić – s. Suhovare – s. Zemunik Gornji, a na jugozapadnom delu na granici između RSK i RH.

399 Slobodan.
400 Dragan.
401 Božo.
402 Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 1999, primljen 14. 2. 1993. u 20,50; predan u 21,30.

Na pravcu: Islam Latinski – Kašić odbranu organizuju snagama verovatne jačine jednog bataljona, na pravcu Poličnik-Suhovare odbranu organizuje jednim bataljonom iz sastava 112. brigade.
Odbranu aerodroma organizuje i izvodi jedan bataljon iz sastava 112. brigade.
U rejonu: Prkos – Gorica – Debeljak odbranu izvode snagama jačine jednog bataljona.
U reonu: Gornje Raštane – Tinj – Sikovo brane se snage jačine jednog bataljona.
U rejonu s. Vrana – PK Vrana brane se snage jačine jedne čete, a po dubini Biograd – Pakoštane također snage jedne čete.
2. 92. mtbr sa 1. okb, 1. i 2. jurišnim odredbom i Banijskim bataljonom izvršit će napad na pravcima: Polača – Kakma – Biograd i Smilčić – Kašić – Islam, sa ciljem izbijanja i presecanja puteva: Biograd–Zadar i Novigrad-Zadar.
Zadatak: U sadejstvu sa 2. lbr i TG-4 izbiti na napred navedene komunikacije radi odsecanja Zadra i definitivnog razbijanja ustaških snaga.
Podrška: II i III KAG-7 i RG-1.
Dejstva podržava LBA sa 80 borbenih poletanja dnevno, 7. JePOe[403] i 7. tre.[404]
Gotovost za napad u 20.00 časova.
3. TG-4 izvršava dobiveni zadatak, ovladavanje Novigradom, a po izvršenju istog, produžava b/d na pravcu ka Posedarju, sadejstvujući 1/92. mtbr.
Levo napada 2. lbr sa zadatkom: izbiti na komunikaciju: Pirovac-Vodice, i ovladati zaleđem Skradina.
KM u s. Đevrske.
4. Odlučio sam: uz avio i art. podršku izvršiti napad glavnim snagama na pravcu: s. Polača – Kakma – Biograd, i pomoćnim snagama na pravcu: Nadin-Galovac-Sukošan sa ciljem: u bližem zadatku ovladati linijom Debeljak-Vrčevo tt 213, selo Sikovo, Jankolovica, Koševac a u sledećem zadatku izbiti na komunikaciju Zadar-Biograd i ovladati reonima Bibinje, Sukošan, Filip Jakov i Pakoštane.
Snagama TG-3 u bližem zadatku ovladati rejonom s. Kašić, a u sledećem zadatku u sadejstvu sa TG-4 izbiti na komunikaciju Posedarje-Poličnik.
Borbeni raspored u ešalonu sa rezervom.
Komandno mesto u rejonu s. Biljane Gornje.
5. Zadaci jedinicama:
5.1. – TG-3 sastava: 1. mtb sa tč/92.okb i delom snaga bzi[405] i ________ iz 7. mpoap u sadejstvu sa TG-4 i 2. mtb napada na pravcu: s. Mandići-s. Kašić, s. Islam sa zadatkom razbiti snage neprijatelja u rejonu Kašića i u bližem zadatku ovladati sa s. Kašić, a zatim u sadejstvu sa TG-4 produžiti napad na pravcu: Islam Grčki-Islam Latinski i izbiti na put Poličnik-Posedarje.
Delom snaga obezbediti se sa pravca s. Suhovare.
Borbeni raspored u ešalonu sa rezervom.
Podržava BrAG-92 i II-KAG-7.
KM u rejonu s. Smilčić.
5.2. – 2. mtb sa okb (-tč) i _________ 7. mpoap organizuje odbranu u dosadašnjem rejonu i obezbeđuje lekove TG-3 i 3. mtb, delom snaga izvodi aktivna dejstva na pravcu: Goleš-D. Zemunik.

[403] Jedinica protuoklopne eskadrile.
[404] Transportne eskadrile.
[405] Nejasna kratica.

U daljem biti u gotovosti za izvođenje napada u pravcu Gornji Zemunik, Donji Zemunik, Babić Dub.
Borbeni raspored ešalon sa rezervom.
Podržava BrAG-92 i II-KAG-7.
KM u rejonu s. Zemunik Gornji.
5.3. – 3. mtb sa hab 105 mm sa sredstvima ojačanja iz 7. mpoap i 92. mpoad napada na pravcu s. Nadin-Gorica sa zadatkom: u bližem zadatku izbiti na liniju: s. Jošane-Viternici a u sledećem zadatku izbiti na liniju Debeljak-Vrčevo na kojoj organizovati odbranu i vatrom kontrolisati put Krnčina-Sukošan.
Borbeni raspored ešelon sa rezervom.
Podržava II-KAG-7.
KM u s. Nadinu.
5.4. – 4. mtb sa vodom ha 105 mm, vodom SO 76 mm M.18 i ostalim sredstvima ojačanja na pravcu: s. Lišane – s. Sikovo, u bližem zadatku izbija na liniju put s. Gorica – s. Kakma i u sledećm zadatku ovladava sa s. Sikovo i izbija na liniju: Pećina-Gradina na kojoj organizovati odbranu. Sadejstvuje na desnom krilu sa 3. mtb a na levom krilu sa 5. mtb.
Borbeni raspored ešelon sa rezervom.
Podržava III-KAG-7.
KM u rejonu s. Jagodnja Donja.
5.5. – 5. mtb sa jurišnim odredom i sredstvima ojačanja iz 92. mpoad i 7. mpoap napada na pravcu: Ceranje Donje-Vrana-Pakoštane, u sadejstvu da 4. mtb i 2. lbr u bližem zadatku ovladati Marinom i PD Vrana, a u sledećem zadatku izbiti na Jankolovački Brig-Košerica i obezbediti uvođenje u napad Banijskog bataljona i prvog jurišnog odreda, obezbeđujući se sa delom snaga sa pravca Radašinovci.
Borbeni raspored ešelon sa rezervom.
Podržava III-KAG-7 i RG-1.
KM u rejonou s. Ceranje Donje.
5.6. 92. okb (-tč) podržava snage 2. mtb na pravcu Gornji Zemunik-Donji Zemunik i biti u gotovosti za odbijanje napada sa pravca: Poličnik-Suhovare, Kašić-Pržine i Smoković Gornji-Zemunik.
KM u selu Trljuge.
5.7. – Jurišni odred kreće se iza borbenog rasporeda 5. mtb u gotovosti za uvođenje u borbu sa linije Košević, sa zadatkom u sadejstvu sa Banijskim bataljonom pronaći put Pakoštane-Biograd, a zatim izvršiti blokadu Pakoštana i obezbediti se sa pravca s. Drage.
KM u rejonu restorana na jezeru.
5.8. – Banijski bataljon u sadejstvu sa 4. mtb i 5. mtb i prvim jurišnim odredom uvodi se u borbu sa linije: Jankolovački Brig-Bućine sa zadatkom: preseći put Pakoštane-Biograd, blokira Biograd, delom snaga se obezbeđuje sa pravca Filip Jakov.
KM u rejonu s. Opatski Torovi.
6. Vatrena podrška:
a) artiljerijska podrška
BrAG-92 u vatrenoj pripremi napada neutrališe ciljeve u rejonu: Skadar (7234), Sikovo (7234), Jankolovica (6838), Tikvari (7832), a u vatrenoj podršci napada neutrališe ciljeve u rejonu Debela Glava (6438), Podjaruge (7432), Zemunik D. – raskrsnica (8430).
KM u rejonu s. Biljane Gornje.

II i III KAG-7 RG-1 u vatrenoj pripremi napada neutrališe ciljeve u rejonima Sv. Martin (8026), Debeljak (7830), Krmčina (7230), a u vatrenoj podršci napada neutrališe ciljeve u rejonima Stara Straža (6834), Biograd (6636), Filipjakov (6834), Gradina (7232)
b) avio podrška
Borbena dejstva brigade podržava lba sa 80 avio poletanja dnevno i 7. protivoklopna helikopterska eskadrila i 7 tre.
7. Sadržaj borbenih dejstava
7.1. – protivpešadijska borba
Protivpešadijsku borbu zasnivati na efikasnom sadejstvu i koordinaciji između svih elemenata borbenog rasporeda unutar jedinica. Osnovni zadatak je naneti neprijatelju što više gubitaka.
7.2. – protivoklopna borba
Protivoklopnu borbu voditi sa svim formacijskim i pridatim sredstvima a težište imati na pravcu: Poličnik-Suhovare i selo Smoković-Zemunik Gornji. Mpoad pretpočiniti motorizovanim bataljonima a jedinice angažovati prema odluci bataljona.
7.3. – protivazdušna odbrana
Težište PVO imati na odbrani od dejstva iz vazdušnog prostora na BrAG-92, KAG-7, KM 92. mtbr i grana Benkovca sa objektima u gradu i bližoj okolini.
Podatke o situaciji u vazdušnom prostoru daje CVOJ-92 na TO po planu rada koji je uručen jedinicama.
92 lad PVO brani BrAG-92 i KM 92. mtbr te grad Benkovac i objekte u gradu i okolini.
U bataljonima za PVO angažovana su odelenja S-2M.
U svim jedinicama pored formacijskih jedinica za PVO imati spremne snage i sredstva za dejstvo po neprijateljskim niskoletećim avionima i helikopterima.
U svim jedinicama imati težište po merama PVZ[406] a posebno na maskiranju i utvrđivanju.
Najavu letova sopstvene avijacije i helikoptera vršit će se KM 92. mtbr.
7.4. – Protivdiverzantska i protivteroristička dejstva
Blokirati sve prilaze jedinicama sa pouzdanim stražarima.
U rejone mogu ući samo oni koji znaju znake za raspoznavanje.
U slučaju napada ubačeni dtg iste energičnom akcijom likvidirati.
Posebne mere obezbeđenja od ubačenih DTG preduzeti radi obezbeđenja komandnih mesta i sredstava vatrene podrške.
8. Obezbeđenje borbenih dejstava
8.1. – Obaveštajno obezbeđenje
Preko osmatračkih organa, izviđačkih jedinica i jedinica ubačenih u pozadinu neprijatelja prikupljati sve podatke o pokretima, rasporedu i namerama neprijateljskih snaga.
8.2. – Moralno obezbeđenje
Težište moralnog obezbeđenja imati na jačanju moralno voljnog faktora za izvođenje napada i oslobađanje naših okupiranih teritorija.
8.3. – Bezbednost i samozaštita
Težište u bezbedonosnom obezbeđenju imati na sprečavanju i širenju glasina, dezinformacija, defetizma i dezerterstva a posebno kod jedinica kod kojih je to do sad bilo značajnije izraženo.
Izvršiti i obezbediti potpunu zaštitu tajnosti predstojećih aktivnosti.



[406] Protuvazdušna zaštita.

8.4. – Inžinjerijsko obezbeđenje
Težište inžinjerijskog obezbeđenja imati na otkrivanju i uklanjanju minsko eksplozivnih prepreka na pravcima napada jedinica.
Obezbediti utvrđivanje na dostignutim linijama.
U svakoj četi imati odelenje pionira za otklanjanje minskih polja.
8.5. – Pozadinsko obezbeđenje
Pozadinsko obezbeđenje jedinica i komande 92. mtbr organizovati sopstvenim snagama i sredstvima. Jedinicama koje izvode napad podeliti SDO, za jedan dan, a ostalim deliti tople obroke.
Posredstvima prioritet ima snabdevanje municijom, gorivom, opravka borbene tehnike i održavanje veza. Poginule i povređene transportovati u prihvatnu stanicu s. Biljane Gornje, s. Biljane Donje i s. Jagodnja Donja a odatle sanitetskim vozilom u Benkovac.
Za izvršenje zadatka odobrava se utrošak:
a) municije:
– kod svakog vojnika 2 b/k municije za pešadijsko naoružanje,
– za sve vrste oruđa i oružja 2 b/k
b) gorivo:
– za sva motorna vozila po jedno p/r.
9. Komandovanje i veza
Organizaciju veze izvršiti po planu veza za izvođenje operacija. Sa KM obezbediti neprekidne sigurne veze sa jedinicama koje učestvuju u napadu.
Zbog tajnosti informacija obezbediti žičnu vezu i korišćenje dokumenata kriptozaštite.
KM u rejonu s. Biljane Gornje.
Gotovost veza ODMAH.

| Signali: | Radiom | Glasom |
|---|---|---|
| – vazdušna opasnost . . . . . . . . | 777 . . . . . . . . . . . | AVIONI |
| – NH opasnost . . . . . . . . . . . . | 333 . . . . . . . . . . . | OTROVI |
| – tenkovska opasnost. . . . . . . . | 999 . . . . . . . . . . . | TENKOVI |

Dostavljanje izvještaja:
Redovne izveštaje dostavljati svakodnevno do 15,00 časova sa stanjem u 14,00 časova.
Vanredne po potrebi.
IM/DA

KOMANDANT
pukovnik
Ilija Mašić, [v.r.]

Kucano: 1 primerak
Umnoženo: 16 primeraka
Dostavljeno: TG-3, 2, 3, 4, 5. mtb
92. okb, 1. jurišnom odredu,
Banijskom bataljonu, BrAG-92,
KAG-7, lad PVO, bzi, inž. č.
92. mpoad. NA-2, NPVO

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1534, sn. 0137-0141.*

## 145

***1993., veljača 15.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim komandama da spriječe samovoljno napuštanje zona borbenih djelovanja***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. 30-861
15. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO
VRLO HITNO

Sprečavanje napuštanja
zona b/d, naredjenje. –

KOMANDI: OG-1, 92. mtbr, BG-3, BG-4, 4. lbr, 1. lbr, 2. pbr,
75. mtbr, 7. map, 7. mpoap, 7. larp PVO (aktom)

Zbog učestalih pojava samovoljnog, pa čak i nasilnog napuštanja zona b/d od strane pojedinaca i dijelova nekih jedinica, a u cilju sprečavanja i onemogućavanja takvih pojava,

N A R E Đ U J E M

1. Komanda brigada (pukova) i ostalih jedinica dužne su da u začetku onemoguće i spreče svako samovoljno napuštanje zone b/d, odnosno prostora zone odgovornosti.
2. Obavezuju se komandanti brigada (pukova) i privremenih sastava da angažovanjem svojih organa (vojna policija i dr.) spreče ovakve pojave i protiv prekršioca preduzimaju najenergičnije mjere.
3. U slučaju pokušaja nasilnog napuštanja zona b/d, odnosno zona odgovornosti jedinica primijeniti silu.
4. Pri hapšenju pojedinaca i grupa izvršiti oduzimanje naoružanja i druge vojne opreme, primjeniti disciplinske i krivične mjere i uputiti ih na izdržavanje kazne u zatvor u objektu Trbounje.
5. Takodjer, protiv pojedinaca i grupa koji krše borbenu disciplinu, šire glasine i unose paniku u redove boraca, preduzimati sve raspoložive mjere u cilju sprečavanja njihove djelatnosti.
6. Ovo naredjenje stupa na snagu odmah i sa istim upoznati sve jedinice i komande.

za KOMANDANT-a
pukovnik
Milan Đilas
Dmitar Arula [v.r.]

M.P.[407]

M.P.[408]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

[407] Okrugli pečat: ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[408] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6465, primljen 15. 2. 1993. u 13,40; predan u 15,45.

# 146

***1993., veljača 16.***
***[Benkovac]***
***Obavijest Glavnog štaba SVK zapovjedništvima korpusa o pismu zapovjednika štaba Vladi RSK o smjeni ministra obrane RSK, te lošem odnosu članova Vlade i javnog mnijenja prema oficirskom kadru pristiglom iz Vojske Jugoslavije***

---

GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE – IKM M.P.[409]
Str. pov. br. 108-1
Dana 16. 02. 1993. g.

K-di 7., 15., 21., 39., 18. i 11. K /lično komandantima/

Šaljemo vam pismo upućeno Predsedništvu Vlade RSK, od strane k-ta GLŠ iz koga se vide jasni stavovi o aktualnim dogadjajima u RSK.
Informaciju proraditi sa starešinama komandi korpusa, sa činom majora i k-dantima brigada.

Predsedniku Vlade RSK, na ličnost

Gospodine predsedniče,
U cilju uspešnijeg zajedničkog rada, želim da zadržim vašu pažnju na nekoliko osnovnih zaključaka iz procene situacije koju je izvršio Glavni štab Srpske vojske RSK.
1.- GŠ i vojska se ni dalje neće mešati u politiku niti baviti smenama i postavljanjima ministara.
2.- O smeni ministra odbrane, Vlada treba izraditi informaciju koju bi dostavili potčinjenim komandama, koje nam postavljaju pitanja na koja GŠ ne može kompetentno odgovoriti. Ovo je hitno, jer u jedinicama raste nezadovoljstvo koje se iskazuje kroz sledeće osnovne stavove: 1) osnovni razlog smene je politička borba za vlast, što je neprimereno situaciji, čak nemoralno, 2) neprijatelju se daje povoda da pojača propagandnu kampanju protiv nas, 3) prednost dobijaju ljudi koji za svoj posao nisu kompetentniji nego što je MO bio za svoj – naprotiv.
Medju bolje informisanim postoji shvatanje da je sve ovo posledica sukoba i različitih shvatanja izmedju Generalštaba VJ i MUP Srbije, gde se po automatizmu prenose ocene da VJ nije dovoljno transfomisana na srpsku vojsku RSK, a da je drugi razlog ocena dela Vlade da ministar unutrašnjih poslova ima prevelik autoritet i uticaj na sva dogadjanja u Republici Srpskoj Krajini. Celovitu informaciju kojom bi ovakva različita shvatanja bila eliminisana, može dati jedino Vlada i MO. Obaveštavamo da smo do sada krajnjim naporom sprečili eskalaciju nezadovoljstva koja je pretila otkazivanjem poslušnosti delova jedinica i napuštanjem položaja. Takvi postupci su i sada mogući. Nadamo se da vam je jasno koliko je to štetno za izvodjenje borbenih dejstava na frotnu.
3.- U istoriji ratova nije zabeleženo da organizovana država ratuje, a da nema zakon o vojsci i vojne sudove. Ne treba imati iluzija da se vojska može izgraditi bez ove dve institucije.
4.- Zagovaranje prava na šamaranje, kao metod izgradjivanja discipline medju Srbima koje od desete ili dvanaeste godine života niko nije ošamario, vodi u direktnu propast i oružane sukobe medju nama.

---

409 Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 598, primljen 17. 2. 1993., predan u 08,00.

Cenimo da je suviše cinično zagovarati pravo na šamaranje, a istovremeno smatrati da ne treba ratnih sudova. Ne mislimo da takvo pravo treba da ima bilo koja formacija, ni u RSK, niti izvan RSK, bez obzira na patriotizam i borbenu vrednost te formacije i činjenicu da su nečiji politički istomišljenici ili drugome protivnici. Ko želi šamaranje kao metoda, neka takve vodi kuće. GŠ neće biti GŠ vojske u kojoj je šamaranje metod izgradjivanja jedinica.
5.- GŠ SV RSK ceni da je za brzo jačanje borbene sposobnosti naših jedinica neophodno da se popune stručno obrazovanim starešinama – komandirima i komandantima, a da se iz njih osposobe kao komandiri i komandanti mladji ljudi dokazane hrabrosti i ugleda medju ljudima.
U Vladi postoje shvatanja javno iznošena, nigde opovrgnuta da su svi oficiri agenti SK PJ, upućeni u RKS, sa starešinskim zadatkom da je predaju Tudjmanu[410] i ponovo naprave nekakvu Jugoslaviju, jer im je u prethodnoj, kako tvrdi i Tudjman, bilo lepo. Ocena GŠ je da im je stvarno bilo toliko lepo da su ostali bez igde ičega, sem u Srbiji i Crnoj Gori, a takvi kakvi jesu oni bi verovatno želeli da im se to još jedanput desi. Trebalo bi samo videti kako im priuštiti to zadovoljstvo, jer za razliku od onih koji ih optužuju za izdaju, a sve im je očuvano u ratu, oni nemaju ništa nego gole živote, koje gube i u ovom našem ratu. GŠ smatra da se radi o apsurdu.
Cenimo da je u odnosu na komunističko mlataranje oficira, kada je osnovni kriterijum bila moralno-politička podobnost situacija pogoršana, slična je onoj u NDH gde se traži odanosti političkoj stranci jer se kod nas traži od oficira lična poslušnost. Predsednici opština traže poslušne komandante brigada a viši politički rukovodioci poslušne komandante korpusa pa i komandanta GŠ. Stručnost i spremnost da se žrtvuje život su irelevantni. U tom se smislu od pojedinih članova Vlade čuje da je k-nt GŠ ovome ili onome "legao uz rudu". Jedina ruda do koje k-nt GŠ drži je borac na frontu i borbena moć srpske vojske. Druga "ruda" nije napravljena i ne treba je tražiti. Svi argumenti ali nikakva neprincipijelna svrstavanja ne treba očekivati, niti od k-danta niti od starešina SV RSK.
Skrećem vam pažnju da ovakva dva suprotna shvatanja: 1) oficiri su izdajice, i 2) bez oficira ne možemo izgraditi vojsku, ne mogu istovremeno egzistirati, jedno je pogrešno. Što pre to raščistimo, bolje za sve nas.
6.- U Vladi postoji shvatanje da ovo "još uvek nije srpska vojska".
Dozvolite pitanje: ta vojska koja tuče svaki dan ustaše i gine, bori li se za komunizam ili da zaštiti srpski narod, srpska sela i srpsku državu? Koje je to danas ili sutra u miru može biti srpska vojska? Može li neko ko je takvog shvatanja, gospodine predsedniče, da ode majkama naših poginulih boraca i objasni im šta su to oni branili i zašta su ginuli, ako ne za spas Srba u Ravnim kotarima i Bukovici, cenimo da se radi o podlom političarenju, zbog čega će GŠ, ukoliko se ovo nastavi, biti prisiljen da u javnosti navede ovakva shvatanja i imenuje njihove nosioce.
7.- GŠ ceni da ni dosadašnji MO niti vlada u celini, ne stižu do pravih i stvarnih problema odbrane, o čemu izvolite pogledati informaciju koju smo vam dostavili.
Pojedini politički rukovodioci tvrde da vojska "iščekuje", "neće da krene u ofanzivu" i slično, što je smišljeno od oficira koji "čuvaju opet Hrvate". Molimo vas, samo vi stvorite pretpostavke date u informaciji i neka to naredi vrhovni komandant koji je do sada tražio da radimo kako radimo, pa će se videti rad i dejstvo vojske.



[410] Franjo, predsjednik RH.

Vojska ne može na svim frontovima da krene u ofanzivu, ako za takovo angažovanje ima goriva samo za pet dana rata.
9.- GŠ ima jasne i argumentovane planove za upotrebu SV u narednom periodu s kojim možete, ako želite, uvek biti upoznati i dati svoje preporuke.
S poštovanjem.

Komandant
General-major
Mile Novaković

M.P.[411]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 26., kut. 11.*

## 147

***1993., veljača 16.***
***Biljane Gornje***

***Dnevno izvješće Komande OG-1 Komandi 7. korpusa SVK o pokušaju pješačkih napada te razmjeni topničke vatre na bojištu oko Novigrada i Kašića***



---

KOMANDA OG-1
Str. pov. broj: 54-1
16. 02. 1993. godine
IKM Biljane Gornje

GLAVNOM ŠTABU SV RSK
KOMANDI 7. KORPUSA

Dnevni borbeni izveštaj

1. Podaci o neprijatelju
Uočeni su pokreti ustaških snaga u rejonu Kapetan Stan, Posedarje, Svinkalište, Šaline-Podgradina, a grupisanje snaga u rejonu Posedarje, Novigrad.
Ustaše su dejstvovale snažnom artiljerijskom vatrom iz druge linije (Podgradina, K. 147 – K. 90), a utvrđivanje vrše u rejonu Podgradina – Šaline.
2. Podaci o našim snagama
U jutarnjim časovima (06.00) počela su artiljerijska dejstva po ustaškim snagama u rejonu Buterini – Boždarevići, na kom pravcu je izvršen pešadijski napad pravcem Ramići – Boždarići, Barabe – Cvitići – Boždarevići.
Pri nailasku na slabije ustaške snage, pri kome je došlo do ranjavanja dva borca, banijska četa je napustila položaj, čime je propao planirani zadatak. Time su ispoljeni dostignuti položaji, a dovelo je i do težeg ranjavanja naša tri borca.
Provokativna ustaška dejstva bila su i prema Pozderima i Zemuniku.
Do sada u više navrata se dešavalo samovoljno napuštanje linije fronta od strane cele jedinice.

---

[411] Prijemni pečat: RSK ZŠ TO Zapadna Slavonija, s. p. br. 18-89, 17. 2. 1993.

Molimo Vaš stav šta raditi kad kompletna jedinica napusti borbeni položaj, a nemamo rezervu koju bi uveli u borbu.
3. Moralno stanje u celini, imajući u vidu navedeno, ne zadovoljava i pored niza mera i aktivnosti koje se preduzimaju.
4. Bezbedonosno obezbeđenje je dobro.
5. Inžinjerijska jedinica je vršila utvrđivanje položaja u rejonu Pridraga, izradi zaklona za tenkove kod Zemunika Gornjeg, a pionirski vod razminiranje i miniranje određenih pravaca.

KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga, [v.r.]
M.P.[412]

M.P.[413]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 148

***1993., veljača 16.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o topničkom djelovanju hrvatskih snaga u skradinskom zaleđu i oko Maslenice te osipanju dobrovoljaca iz redova OG-1***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-924
16. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Dnevni borbeni
izveštaj. –

GLAVNOM ŠTABU VS RSK
– OPERATIVNI CENTAR –

1. Artiljerijska dejstva neprijatelj je izvodio iz pravca Dubravica po rejonu Vujci, Velika Glava. Artiljerijska dejstva vršio iz pravca Jasenica, Maslenice i Posedarja po širem rejonu Grgorci, Ramići i Barabe, zatim artiljerijska dejstva su vršena iz Islama Latinskog prema Biljane Donje i Zemuniku Gornjem. U nekoliko navrata pokušao je vršiti pešadijski proboj iz Novigrada.
Na svim linijama dodira vrši utvrdjivanje i postavljanje minskih prepreka. Na većem delu vojišta vrši grupisanje i dovlačenje novih snaga i sredstava. Na ostalim delovima vojišta otvarao provokativnu vatru iz pešadijskog naoružanja.

---

[412] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Benkovac.
[413] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 2028, primljen 16. 2. 1993. u 17,35; predan u 17,50.

2. U svim jedinicama 7. K prioritetno se radi na podizanju borbene gotovosti. Deo jedinica realizuje planiranu obuku, deo je angažovan na fortifikacijskom uredjenju zemljišta pravljenjem skloništa, zaklona i vatrenih položaja. Deo jedinica nastavlja sa borbenim dejstvima na odredjenim pravcima. Komandant i organi komande su u stalnom obilasku jedinica.
U poslednja dva do tri dana došlo je do većeg broja osipanja dobrovoljaca iz 92. mtbr – OG-1.
Dobrovoljaca iz Arkanovih "TIGROVA" napustilo je 450, "Vukova" sa Vučijaka 244, iz Kosmeto-Topličkog odreda 107 i pripadnika civilne milicije iz Banije 73; što do sada iznosi 874 borca. Mislimo da tendencija osipanja nije konačna, očekuje se i narednih dana.
Organi bezbednosti otkrili su medju dobrovoljcima iz Beograda jednog pripadnika ZNG, koji je 29.01.1993. godine iz Rijeke prešao u Krajinu sa ciljem da se "bori" u našim jedinicama. Isti je završio obuku za diverzantska dejstva. Preduzete su mere na izolaciji istog.
U 75. mtbr postoji 9 zarobljenika muslimanske nacionalnosti koji će biti premešteni u Sabirni centar za zarobljenike u Trbounju.
Podneta je KP[414] protiv dobrovoljca Hornung Stevice zbog ranjavanja našeg borca, priveden je u Okružni zatvor Knin.
Grupe vojnih obaveznika upadaju u hrvatske kuće, vrše pljačku, a ima pokušaja i silovanja.

za KOMANDANT-a
pukovnik
Milan Đilas
Stjepanović,[415] [v.r.]
M.P.[416]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 149

***1993., veljača 16.***
***Drniš***

***Izvješće Komande 75. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o odlasku Hrvata iz sela Puljani i sklanjanju kod baze UNPROFOR-a u selu Matasi, te nasilju vojnika nad hrvatskim stanovništvom u selu Ljubotica***

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 35-1
16. 02. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. korpusa – na ličnost majora Zelić Marka.

[414] Kaznena prijava.
[415] Stanko.
[416] Okrugli pečat: ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

Dana 15.02.1993. godine patrola vojne policije sa bov-om išla je po naredjenju da obidje hrvatska sela u prominskom dijelu zone odgovornosti brigade.
U s. Puljani patrola nije nikoga našla, a saznali su da je jedan broj Hrvata iz ovog sela kod UNPROFOR-a u Matasima.
– od mještana Ljubotica došli su do saznanja da manje grupe vojnika upadaju u selo sa vojnim vozilima s ciljem pljačke imovine, a jedna grupa je dolazila i pokušala vršiti nečasne radnje, čak i silovanja u kasnim večernjim satima.
– da bi zaštitili na odredjeni način hrvatsko stanovništvo a ima ih oko 150 u vrijeme ovih pregovora preduzeli smo pojačano patroliranje od strane vojne policije na ovom djelu, a postavljeno je još nekoliko punktova pokušat ćemo sprečiti pljačku.

Načelnik
kapetan
Tokić Mirsad
M.P.[417]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 150

***1993., veljača 17.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o problemima u osnivanju jurišnih bataljuna***

---

KOMANDA 7. KORPUPSA
Str. pov. br. 30-978 ŠIFROM
17. 02. 1993. godine

Izveštaj o formiranju
jurišnih bataljona,
dostavlja

GŠ VRSK IKM

Na osnovu vašeg naređenja str. pov. br. 185-1 od 17. 02. 1993. godine dostavljamo vam izveštaj o našim aktivnostima oko formiranja jurišnih bataljona. Na osnovu vaših predhodnih zahteva i ukazane potrebe o formiranju jurišnih bataljona učinili smo sledeće:
1. Jedna pešadijska četa iz 2. pbr trebala je da bude jezgra za formiranje jednog prisnog bataljona, a ostala popuna da bude od dobrovoljaca od majora Ostojić Jovana. Drugi jurišni odred predvidjeli smo da se formira od dobrovoljaca majora Ostojić Jove i ceo bataljon da bude iz njegovog sastava.
2. Ove naše namere nismo mogli realizovati iz isključivog razloga što major Ostojić nije bio voljan niti raspoložen da svoje ljude podigne iz 2. pbr i 75. mtbr. Njegovim odugovlačenjem nisam bio u stanju da realizujem vaše naređenje.

---

[417] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 170, primljen 16. 2. 1993. u 13,05; predan u 14,00.

3. Jedinice iz 75. mtbr i to: OKb, mb i interventni bataljon nalaze se u sastavu OG-1 koje učestvuju u izvođenju b/d. Zbog ovakve situacije i mogućim pravcima napada na drniškom pravcu nisam imao mogućnosti izvlačenja bataljona sa prednjeg kraja od brane. U sastavu OG-1 nalaze se i jedinice iz 2. pbr i to: umanjena pešadijska četa, tenkovski vod.
4. Formiranje jurišnih bataljona iz sastava ovih brigada mislim da je nemoguće jednostavno predviđeno ljudstvo odbija da napusti sadašnje položaje.
Komanda 2. pbr i komande bataljona predlažu da se sve starešine iz te brigade upute kao borci u OG-1, što nije moguće prihvatiti.
5. Očekivali smo i daljnji dolazak dobrovoljačkih jedinica i da od takvih sastava uz kraću obuku formiramo jurišne bataljone, međutim dolazak dobrovoljaca svakim danom je manji.
6. Smatram da bi rešenja morali tražiti u OG-1 jer je tamo i najveća koncentracija snaga.

KOMANDANT
pukovnik
ĐILAS MILAN, [v.r.]
M.P.[418]

M.P.[419]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 151

***1993., veljača 17.***
***Drniš***

***Obavijest Komande 75. mtbr Komandi 7. korpusa da je 350 Hrvata s područja Knina i Drniša, uz odobrenje Vlade RSK, napustilo svoja sela posredstvom UNPROFOR-a***

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 39-1
17. 02. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. korpusa
na ličnost

major Zelić Marko

Veza: depeša SP br. 34-1
od 16. 02. 1993. godine

Na osnovu odobrenja Vlade RSK od 16.02.1993. godine oko 350 Hrvata iz Kninske i Drniške krajine bit će prebačeno posredstvom UNPROFOR-a prema Ogulinu, odnosno Otočcu.

[418] Okrugli pečat: ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[419] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6514, primljen 18. 2. 1993. u 00,15; predan u 01,10.

U večernjim časovima kod mene je došao p.pukovnik Raketin Boris sa aktom sledeće sadržine:

---

Republika Srpska Krajina
Kabinet Predsednika Vlade
Broj: 05-5-175:93

Knin 16. 02. 1993. godine

Visokom komesarijatu za izbeglice
UN – Knin

Oficiru za humanitarna pitanja UNPFOROF-a sektor "Jug" Knin
i
Komandantu UNPROFOR-a sektor "Jug" generalu
Arapu Robu – Knin

Povodom vaših pismenih i usmenih zahtjeva koje su izložili vaš oficir za humanitarna pitanja g. Heder Felsinger i g. Nikolas Vent za transfer grupe dosadašnjih gradjana RSK u Hrvatskoj a po njihovoj volji, obaveštavamo vas o sledećem:
1.- Dana 16.02.1993. godine dobili smo pismenu potvrdu da je RH spremna da primi sve osobe hrvatske nacionalnosti koje izraze slobodnu volju da predju na teritoriju RH.
2.- Kako su sve osobe koje traže iselenje isključivo u prisustvu vaših organa potpisale izjavu da traže transfer u RH ovim vas obavještavamo da ne postoje formalno-pravne zapreke da se to učini. 17.02.1993. godine na graničnom prelazu prema Ogulinu, odnosno Otočcu. Naši organi UP-a pratiće kolonu vaših vozila do graničnog prelaza kako ste zahtjevali.
3.- Obavještavamo vas da je sa ovom obavijesti upoznato Ministarstvo unutrašnjih poslova RSK, te GŠ SV RSK radi normalnog odvijanja ove složene operacije.

Primite izraze našeg poštovanja.

Predsednik Vlade RSK
mr. Zdravko Zečević

---

Dogovorili smo način izvršenja ovog zadatka tako da je uz pratnju vojne policije ovaj zadatak izvršen bez većih problema. Hrvati iz Kadine Glavice, Otavice i Kanjana po spisku su odvezeni u pravcu Knina sa kamionima UNPROFOR-a.

Načelnik
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[420]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 31.*

[420] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 176, primljen 17. 2. 1993. u 11,30; predan u 12,15.

# 152

***1993., veljača 17.***
***Drniš***

***Izvješće Komande 75. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o ubojstvu Nikole Barišića, Hrvata, u selu Srednje Kričke***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 40-1
17. 02. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. Korpusa – na ličnost majora Zelić Marka

Dana 16. 02. 1993. godine u rejonu Srednje Kričke u zoni odgovornosti 3. mtb ubijen je Barišić pok. Nikole Nikola, rodjen 18.02.1927. godine u Srednjim Kričkama. Po izjavi članova patrole, Barišića je ubio dobrovoljac Hrsum Djordje vjerovatno iz nehata.
Patrola u sastavu:
– Tumara Milovan,
– Cicovački Zlatko,
– Hrsum Djordje,
– Rakić Dušan,
– Blažov Vodeničar, dobila je zadatak da obidje s. Srednje Kričke gdje žive Hrvati s ciljem kontrole prilaza koji vode za Moseć.
Nakon što su to uradili pri povratku je Hrsum čuo u kući Barišića da se nešto kreće. Kada je pretresao kuću po njegovoj izjavi iza ledja mu se iznenada pojavio Barišić. On se trgao i u okretu ispalio u pravcu Barišića kojom je prilikom ga pogodio u glavu.
Barišić je na licu mjesta ostao mrtav, a slučaj je odmah od patrole prijavljen. Izvršen je uvidjaj od strane istražnog sudije i bit će sprovedene i druge istražne radnje.
Leš od Barišića odvezen je na groblje u Drniš gdje će biti pokopan.

NAČELNIK
kapetan
Tokić Mirsad

M.P.[421]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

# 153

***1993., veljača 17.***
***[Biljane Gornje]***

***Izvješće o brojnom stanju OG-1 7. korpusa SVK te problemima s dobrovoljcima iz Srbije koji su napustili zonu odgovornosti grupe***

---

[421] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 177, primljen 17. 2. 1993. u 12,30; predan u 12,45.

17.2.93.

Puk. Tanjgi[422]

<u>Brojno stanje sastava OG-1</u>

Brojno stanje sastava OG-1 sa današnjim danom iznosi:

| | |
|---|---|
| – 92. mtbr | 4.907 |
| – 7. mpoap | 660 |
| – Banijski bataljon | 440 |
| – Kordunaški odred | 120 |
| – Raketna grupa | 181 |
| – Korpuska grupa | 60 |
| – Odred milicije Knin-Benk. | <u>280</u> |
| | 6.648 |

Neke napomene i problemi:

1. U odnosu na 10. 2. 1993. godine brojno stanje OG-1 je smanjeno za 1.087 (7.735:6.648). Naime, zona odgovornosti OG je ispražnjena. Tu imamo u vidu: 450 Tigrova Arkana, 244 Vukova, 107 prip. Kosmetsko-Top. odreda, ostalo (286) su dobrovoljci, a danas i sutra idu 73+54 milicijska sastava sa Banije.
2. Brojno stanje 92. mtbr:
– Trenutno brigada ima: 4.907 ljudi. Ali se i to topi;
– Najkritičnije je u 1. mtb. Od 780 ljudi u pregledu za ishranu, bataljon jedva da broji 280 boraca, od čega je oko 200 na položajima.

Preduzeli smo preko organa Benkovac da se ovaj problem ublaži.

17.2.1993. god.

Puk. Škorić[423]

*Izvornik, rukopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 47.*



## 154

***1993., veljača 18.***
***[Biljane Gornje]***
***Izvješće OG-1 Glavnom štabu SVK o reorganizaciji sastava grupe, slaboj popuni ljudstvom, osnivanju i jačini oklopnog bataljuna te planovima za napad na Škabrnju***

KOMANDA OG-1
Str. pov. broj: 65-1
Dana, 18. 02. 1993. godine

Dostavlja izveštaj. –

KOMANDI GŠ VSR

[422] Dragan.
[423] Milan.

1.- Nema promene u liniji fronta koji drži 92. mtbr.
2.- Sve jedinice su formirane. Okb, mpoad i had 105 mm nisu homogene jedinice, nego su po sredstvima i vodovima (baterijama) u sastavu pešadijskog bataljona. Nije formirana IČ, V. ABHO. Delimično je formiran bataljon za brze intervencije i pozadinski bataljon.
Prvi i drugi bataljon su delimično formirani jer su sa nestabilnim sastavom. Poseban problem je sa nezadovoljnim ljudima koji su izgubili imovinu u selima koja je zauzeo agresor. Oni kažu "da nemaju motiv za odbranu, jer su izgubili šta su imali".
Zahtevi za popunu ljudstvom sporo se realizuju i nemožemo odrediti rok.
3.- Formiranje 1. okb je u toku:
– Komandant Nikola Žakula, kapetan
– zkb Mirko Krneta, potporučnik
– 1. tč: 8T M-84 i 5BVP
– 2. tč: 5T M-84 i 3BVP
– 3. tč: 5T T-55 i 4OT
U toku je popuna ljudstvom.
4.- Isplanirana su aktivna dejstva u zauzimanju vis. Bak (s. Vrana), zauzimanje s. Tinj i V. Kanala i ubacivanje DG. U toku je priprema za napad na s. Škabrnju.
5.- Plan obuke dostavićemo naknadno.

za KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga
[………, v.r.][424]

M.P.[425]

M.P.[426]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 155

***1993., veljača 18.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o neraspoloženju među vojnicima zbog nedostatka namirnica i sredstava za proljetnu sjetvu, o pljački imovine Hrvata koji su se iselili, provalama u vikendice u Karinu i maltretiranju ondje smještenih izbjeglica od strane dobrovoljaca, pripadnika Srpske radikalne stranke***

KOMANDA 7. KORPUSA
OBAV. BEZBED. ORGAN
Str. pov. broj: 21-61
18. februara 1993. god.

[424] Nečitko
[425] Okrugli pečat: RSK, MUP, Komanda PJM, Benkovac.
[426] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 2030, primljen 18. 2. 1993. u 22,15; predan u 22,30.

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a, –

1. U razgovoru sa borcima na prvim linijama došli smo do saznanja da medju većinom njih vlada ozbiljna zabrinutost za njihove porodice i straha da će ostati bez namirnica osnovnih za život. Uglavnom ovakvu bojazan ispoljavaju borci slabijeg imovnog stanja a kojima je poljoprivreda osnova života. Ispoljavaju ogorčenost na Vladu RSK što još nije preduzela mere za nabavku minimuma sredstava za proljetnu sjetvu. Pre svega misle na gorivo i sjeme. Ovakvi problemi kod velikog broja boraca slabe moral za borbu i izvršenje zadataka jedinice.
2. Nakon iseljenja Hrvata iz s. Kanjani, Parčići, Kadina Glavica, Kričke i Drniš, ogromna je najezda pojedinaca i grupa v/o koji dolaze u navedena sela radi pljačke imovine. Preduzimaju se mere na sprečavanju i zaštiti imovine na tom području.[427]
3. Radi nediscipline, izražene kroz pijančevanje, agresivno ponašanje, psovanje pretpostavljenih starešina, nekontrolisane pucnjave na prvoj liniji, kažnjeni su 30 dana vojničkog pritvora sledeći v/o: Koprena Aci, Jović Vinku i Stanković Simi, sva trojica dobrovoljci iz Banja Luke, pripadnici 75. mtbr.
4. Podnesena krivična prijava OJT Benkovac protiv Milano pok. Stanka Željka koji je ranio v/o Olujić Predraga. Odredjen je pritvor od 3 dana iz naše nadležnosti protiv Kalanj Djure Steve radi osnovane sumnje da je počinio krivično djelo iz čl. 119 KZ SRJ opisano kao "Služenje u neprijateljskoj vojsci". Obrada je u toku.
5. U vikend naselju Karin, dobrovoljci Srpske radikalne stranke vrše provaljivanja u vikendice, pucaju po njima iz vatrenog oružja i dovode u opasnost živote izbeglica koje se tamo nalaze. Preduzete su mjere da se počinioci identifikuju i protiv istih pokrene odgovarajući postupak.
6. Radi osnovane sumnje da su počinili krivično djelo iz čl. 164. stav 1. točka 1. KZ RSK, vrši se operativna obrada nad više lica v/o pripadnika 2. pbr. Do sada su identifikovana četri v/o te će isti biti privedeni u OZ[428] Knin do kompletiranja predmeta. Radi se o KD provalne kradje na štetu privatne imovine.

za NAČELNIKa:
major
Marko Zelić
[………, v.r.][429]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



[427] O ubojstvima, pljačkanju i protjerivanju Hrvata vidi: Dok. br. 47, 90,126, 129, 131, 149, 151, 152, 155, 166, 191, 195, 202, 203, 209, 210, 220, 223, 245, 246, 261, 292, 369, 380,415 i 476.
[428] Okružni zatvor.
[429] Nečitko.

## 156

***1993., veljača 18.***
***Petrinja***

***Komanda 31. pbr dostavlja svim postrojbama plan evakuacije civilnog stanovništva u slučaju početka borbi u zoni odgovornosti brigade***

---

KOMANDA 31pbr.
Str. pov. br. 367-1
18. 02. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Plan evakuacije,
dostavlja. –

Komandi SVIH RJ

U cilju obaveštavanja porodica vojnih obveznika koji se nalaze u Vašim RJ, dostavljamo Vam plan evakuacije MO Odeljenja – Petrinja Str. Pov. br. 02-156/93.
Dostavljeni Plan evakuacije koji se nalazi u prilogu ovog akta dobro proučite i obavestite v/o koji se nalaze u Vašoj RJ, a u cilju pravovremenog izveštavanja članova njihovih porodica.
Ova aktivnost je neophodna da u slučaju početka borbenih dejstava izbegnemo paniku između civilnog stanovništva i pomognemo organima CZ u izvršenju zadatka vezano za evakuaciju civilnog stanovništva.
Nakon izvršenog informisanja pismeno izvestiti Komandu 31. pbr o izvršenoj realizaciji ovog naređenja.
Za realizaciju ovog naređenja lično su mi odgovorni Komandanti – komandiri jedinica.

Prilog:
– Akt Str. Pov. br. 02-156/93.
DM/DM

K O M A N D A N T
M a j o r
Gruborović Nikola, [v.r.]

M.P.[430]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 265.*

## 157

***1993., veljača 19.***
***Biljane Gornje***

***Izvješće Komande OG-1 Komandi 7. korpusa SVK o razmjeni topničke vatre duž linije fronte, gubicima prilikom upada diverzantske grupe Hrvatske vojske iz Škabrnje prema Zemuniku Gornjem te fortifikacijskim radovima duž linije razdvajanja***

---

[430] Okrugli pečat: RSK, Komanda 31. brigade TO.

KOMANDA OG-1
Str. pov. broj: 73-2
Dana 19. 02. 1993. godine
IKM Biljane Gornje

Dopuna dnevnog borbenog
izveštaja

KOMANDI GŠ SV RSK
KOMANDI 7. KORPUSA

Ustaške snage su tokom celog dana artiljerijom dejstvovale po našim položajima duž cele linije fronta. Dejstvo artiljerije je bilo i u bližem rejonu KM OG-1.
Juče u popodnevnim časovima primjećena je grupa od 4 ustaše u rejonu Istok – Škabrnja po kojoj je otvorena vatra i ista je pobegla.
Ujutro oko 07.00 časova diverzantska grupa (oko 20 ustaša) je ubačena iza leđa našoj jedinici – razmeštenoj u Zemuniku Gornjem iz pravca Škabrnje – Istok. Tom prilikom je posluga sa topom pobegla, kao i deo pešadijske jedinice koja je tu bila razmeštena.
U napadu su ubijena četvorica naših boraca, a među njima i Komandant 2. mtb potpukovnik Živko Tišma, i ranjeno 7 boraca, od čega četiri teže. Kao pomoć na toj liniji fronta uključen je interventni bataljon, 75. mtbr.
Diverzantska grupa je razbijena i povraćeni položaji i zadržana linija fronta. Uništena su 2 topa 100 mm (T-12) i 4 motorna vozila.
Poduzete su mere da se linija fronta stabilizuje, a komandantima 92. mtbr i 7. mpoap naređeno je da sagledaju stanje i izvrše raspored i grupisanje svojih snaga kako bi sigurno bilo obezbeđenje čitave linije razdvajanja.
Radi razvučenosti linije fronta i omogućavanja uspešnog i kvalitetnog RiK-a u celoj zoni OG-1, radimo na formiranju TG kojima će biti tačno definisane zone b/d.
Dalje se radi na utvrđivanju i izradi zaklona za vatrene položaje i priprema za premeštanje artiljerije.
Danas je došla zamena za četu Kordunaša, koja se nalazila u našoj zoni svega 7 dana. Pošto kod njih postoji raspoloženje da i dalje ostanu, predlažemo da se do daljnjeg zadrže obe čete, koje bi se uključile u naredno izvršavanje borbenih zadataka.

KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga, [v.r.]
M.P.[431]

M.P.[432]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*

[431] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Benkovac.
[432] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 2061, primljen 19. 2. 1993. u 12,00; predan u 12,20.

# 158

***1993., veljača 19.***
***Knin***

***Obavještajno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o pokretima hrvatskih snaga u zaleđu Skradina, razmještaju topništva hrvatskih snaga oko Nadina i Škabrnje, te da je Oklopno-mehanizirana jedinica napustila položaj oko Vrlike***

---

KOMANDA 7. KORPUSA **STROGO POV.**
Obav. bezbed. Organ **br. ev.________**
Str. pov. br: 21-64
19. februara 1993. god.

Dnevni izveštaj,
dostavlja, –

Obav. bezb. organ GŠ SV RSK

1. Raspolažemo neproverenim saznanjima da je neprijatelj u reon Dragišića i Skradina u zadnja dva dana dovukao sveže snage u ljudstvu sastavljene od domaćih i stranih plaćenika, i da spremaju ubacivanje DTG u našu pozadinu. Preduzeli smo mere da se ova saznanja detaljno provere.
2. Izmedju Veterinaca i Jojana (Biogradski pravac) nalazi se borova šuma iz koje dejstvuju haubice po Nadinskoj glavi, a u mestu Prkos smeštena je pešadija koja vrši prilaženje Škabrnji. Izmedju Bile Vlake i brda Vinac pojavljuju se dva tenka a koji dolaze iz pravca Stankovaca, pogodna su meta za BST ili "Maljutku" iz zone odgovornosti 2. pbr.
3. Komandant Kenijskog bataljona dana 18.02. bio na razgovoru kod našeg organa u 92. mtbr te iznio da su njegovi pripadnici imali problema kod kretanja kroz s. Brušku. Problem je rešen. Vojni posmatrači i civilna policija UNPROFOR-a izrazili su ogromno zanimanje za nastavni centar Bruška. Pokušavaju proći kroz s. Bruška ali su u tome sprečeni. Predstavnici UNPROFOR-a i dalje prate naše transporte a posebno dovoženje žive sile.
Vojni posmatrač g-din Geven iz Holandije smatra da bi za sve civilne žrtve, razaranja i slično, trebali odmah ulagati protest preko biroa za saradnju sa UNPROFOR-om u Kninu. Nadalje je rekao da to Hrvati veoma uspešno rade.
Takodjer raspolažemo saznanjima da se predstavnici UNPROFOR-a sve više angažuju u propagandne svrhe, zagovarajući suživot sa Hrvatima.
4. Dana 17.02.1993. godine OMJ (komandir Ćuk Borislav, inspektor SUP-a Knin) napustila je položaj (Vrlički pravac) i kao razlog navela: da ih je malo, da moraju držati stražu što nije njihov posao, da je nekoliko boraca obolilo od upale pluća. Zaustavili su se u reonu jedinice had-105 mm gdje su takodjer negodovali i protestovali govoreći: "Zašto je smjenjen Španović,[433] Babić[434] je bio upravu kad nije hteo prihvatiti Vensov plan. Sirotinja ratuje, a bogati šetaju po kasarni i sve komande treba razjuriti jer su nesposobne, ovo je srpska vojska a ne jugo armija".

---

[433] Stojan, ministar obrane.
[434] Milan.

za NAČELNIKa:
major:
Marko Zelić
[………, v.r.][435]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 159

***1993., veljača 20.***
***Knin***

***Obavještajno izvješće Glavnog štaba SVK IKM Glavnog štaba u Benkovcu da se među pripadnicima odreda Srpske radikalne stranke na Velebitu nalazi velik broj osoba s kriminalnim dosjeom te da pripadnike Arkanovih jedinica ne zanima obrana Krajine, već zauzimanje i pljačkanje Zadra***

---

GŠ SRPSKE VOJSKE RSK
Bezbed.-obavešt. organ
Str. pov. br. 43-2
20. 02. 1993. godine

**STROGO POV.**
**br. ev.________**

IKM GŠ SV RSK
Bezbed.-obav. organ

Od Uprave bezbednosti vojske SRJ dobili smo podatke:
"Raspolažemo podacima da se medju dobrovoljcima odreda SRS "Dragi Lazarević" na Velebitu nalazi veći broj ličnosti devijantnog ponašanja spremnih na klanje, silovanje i kradju. Pripadnici ovog odreda nisu se stavili pod komandu vojske RSK.
S tim u vezi medju borcima i mesnim stanovništvom prisutan je strah zbog bahatog ponašanja ekstremista SRS u njihovim redovima.
Željko Ražnatović – Arkan, komandant svojih jedinica navodno plaća po 5000 DM, a iste ne interesuje odbrana teritorije, već zauzimanje Zadra radi pljačkanja tamošnjih banki, zlata i deviza.
Informacija vam se dostavlja radi provere podataka i preduzimanja mjera u cilju sprečavanja navedenih devijantnih ponašanja. O saznanjima izvestite UB GŠ VJ".
Sa tekstom u celosti upoznati komandanta GŠ.

NAČELNIK
pukovnik
Čedomir Gagić, [v.r.]
M.P.[436]

M.P.[437]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 27.*



[435] Nečitko
[436] Okrugli pečat: RSK, Glavni štab Srpske vojske.
[437] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6555, primljen 20. 2. 1993. u 12,00; predan u 12,30.

## 160

***1993., veljača 20.***
***Knin***

***Obavještajno izvješće Glavnog štaba SVK podređenim komandama da je moguć napad Arkanovih jedinica na komande korpusa i brigada***

---

GŠ SRPSKE VOJSKE RSK — **STROGO POV.**
Bezbed.-obavešt. organ — **br. evid._____**
Str. pov. br. 19-53/5
20. 02. 1993. godine

Komandi 15. K i OG-1, OG-2
Bezbed.-obav. organ

Raspolažemo podacima da bi Arkan[438] sa svojim borcima, iz nekih njemu znanih pobuda, mogao izvršiti napad na komande jedinica, pre svega komandna mesta korpusa i brigada u cilju preuzimanja komande nad jedinicama.
Moguće je da će se u tom cilju njegovi ljudi presvlačiti i u civilna odela radi lakšeg izvršenja zadatka.
U vezi sa time pratite stanje i preduzmite odgovarajuće mere zaštite.

NAČELNIK
pukovnik
Čedomir Gagić

M.P.[439]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 27.*



## 161

***1993., veljača 20.***
***Knin***

***Upozorenje Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama na ubačene diverzantske grupe, te da napad hrvatskih snaga treba očekivati krajem veljače na području Like i Slunja***

---

Komanda 7. korpusa
Str. pov. br. 30-1055
20. 02. 1993. godine

U P O Z O R E NJ E:

---

[438] Željko Ražnatović.
[439] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6564, primljen 20. 2. 1993. u 22,40; predan u 23,30.

Na ličnost
Komandanata: OG-1, BG-3, BG-4, 92. mtbr, 75. mtbr, 4. lbr,
1. lbr, 2. pbr, 7. map, 7. mpoap

1.- Dana 19.02.1993. godine oko 07,00 časova u reonu odbrane jednog od bataljona na prednjem kraju u 92. mtbr (7. K) ubačena je DTG, jačine oko 20 ustaša iza ledja naše jedinice. Napad grupe izazvao je paniku i bežanje posluga sa orudja i naše pešadije. Pri tom napadu ustaše su ubile 4 naša borca, komandanta bataljona, uništili 2 topa i 4 m/v.
Imamo pouzdane informacije da je formirano više takvih grupa i da su planirana ubacivanja i dalje u zoni 7. K, kao i drugih korpusa. S tim u vezi, hitno preduzmite mere da se reoni i zone jedinica danju i noću neprekidno kontrolišu i da se spreči svako iznenadjenje. Posebnu pažnju obratiti na spojeve i medju prostore.
Ljudstvo pripremiti za takva dejstva i ne dozvoliti paniku i bežanje od brojno daleko slabijeg neprijatelja.
U bataljonu i brigadi pripremiti jedinicu za hitnu intervenciju a art. jedinice imati u trenutnoj gotovosti za otvaranje vatre po potrebi.
Obaveštajnim radom neprekidno pratiti aktivnosti ustaša i otkrivati prisustvo DTG i njihovih namera.
2.- Iz informacija kojima raspolažemo, prava ofanziva ustaških snaga tek predstoji, pogotovo ako pregovori u Njujorku nebudu uspešni.
Napade treba očekivati i nevezano za pregovore. Za kraj februara najavljuju se dejstva širih razmera na Gospićkom delu fronta aktiviranjem muslimanskih snaga u Cazinskoj krajini i na Slunju.
3.- Ustaše u posljednjih dan-dva intenzivno vrše ometanje naših radio-veza, posebno u vremenu od 12,00-18,00 časova, i sa tim će sigurno nastaviti i dalje.
S tim u vezi, intenzivno koristiti žične veze koje držati u stalnoj funkciji.

Komandant M.P.[440]
Pukovnik
Milan Đilas

M.P.[441]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932., sn. 24-0223.*

## 162

***1993., veljača 20.***
***Biljane Gornje***
***Odluka Komande OG-1 za napadnu akciju prema Novigradu, Paljuvu i Sukošanu 22. veljače***

---

[440] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6559, primljen 20. 2. 1993. u 18,00; predan u 18,25.
[441] Prijemni pečat: TG-4, str. pov. 70-1, 20. 2. 1993.

KOMANDA OG-1
Str. pov. broj: 79-1
Dana 20. 02. 1993. godine
IKM Biljane Gornje

ODLUKA ZA DALJA
DEJSTVA. –

1.- ODLUČIO SAM:
Dograditi sistem rukovođenja i komandovanja, pregrupisati podršku, stvoriti rezerve i ofanzivnim dejstvima razbiti ustaške snage i povratiti srpske teritorije.
Operativni raspored u ešelonu sa rezervama.
Gotovost 20 časova dana 22.02.1993. godine.
U pripremi realizacije odluke ne narušavati b/g i sistem vatre.
2.- ZADATAK JEDINICAMA:
– TG-4 sastava BG-3, BG-5 i BG-7 sa vodom tenkova T-34, i 1-2/7. mpoap 100 mm T-12 i 1. baterijom 105 mm M56 (iz 92. had), baterija 76 mm B-1 i tpoab 76 mm M-42 i VBR 128 mm (Plamen) – (2. artiljerijski vod) napada u zoni: Ždrelo, K. 96 (oblog), tt. 195 (Magarčeva Draga), Slana.
Zadatak: Razbiti ustaške snage u reonima Novigrad i Paljuv, sprečiti eventualne p/n iz reona Podgradine i po pregrupisavanju produžiti dejstvo, preseći komunikaciju u širem reonu Posedarje i što pre izbiti u reon Ždrelo, Vučjak, Posedarja gde organizovati odbranu. Za sadejstvo sa 92. mtbr odgovoran Komandant TG-4.
KM u reonu s. Baturi.
Podržava AG-1.
– 92. mtbr (bez 4. i 5. mtb, 1 i 2/had, 2. voda VBR – 128 mm "Plamen") sa 1/7. mpoap napada u zoni: Galija (kota 59), Krmčina (uključno), tt. 194 Kutlovica (isključno), tt. 155 Jankuša, (isključno).
Zadatak: Razbiti ustaške snage, osloboditi srpsku teritoriju u zoni napada i organizovati odbranu na liniji: Poličnik – Murvica, Musapstan, Riječina, Gaženica, Sukošan, Krmčina.
Za sadejstvo sa TG-8 odgovara Komandant 92. mtbr.
KM u školi (Biljane Donje).
PKM u reonu s. Malbaše.
Podržava AG-1.
– TG-8 sastava: 7. mpoap (bez 1. mpoad i 1/2 mpoad) sa 4. i 5. mtb, vodom tenkova T-34, 2. hab 105 mm (92. had), vod VBR – 128 mm "Plamen" (iz 92. mtbr) napada u zoni: tt. 156 (Pećine) kota 113 (v. Kurela) tt. 193 Umac, tt. 194 (Kutlovica).
Zadatak: razbiti ustaške snage i organizovati odbranu na liniji: Turanj – Biograd – Pakoštane.
Za sadejstvo sa 2. pbr odgovoran Komandant TG-8.
KM u reonu Gornja Jagodnja.
PKM u reonu Zapužane.
Podržava AG-1.
– 1. okb u reonu s. Viduke, Čulina, Zupčići, u gotovosti za napad na pravcima: Gornji Zemunik – Poličnik (Murvica) i Zemunik Gornji – Zadar (Sukošane).
KM u reonu s. Zupčići.
Podržava Br AG-92 i AG-1.

3.- PODRŠKA:
AG[442]-1 sastava: tab 130 mm, hab 152 mm, ab SVCR – 128 mm "Oganj".
Komandant grupe, Komandant mad-a.
VP u reonu Krivača, s. Opačići, Sv. Marija.
Osmatračnice u reonima Spijaljka, Ražovljeva Glava i Muvača.
KM u reonu s. Vojvodići.
Zadatak: podržati napad 92. mtbr, TG-4 i TG-8. Neutralisati jače ustaške rezerve u fazi ukrcavanja, prikupljanja i dovođenja na front, neutralisati artiljeriju, sisteme veza i komandna mesta i eventualne vazdušne i pomorske desante.
Radarsko izviđanje uvezati sa KM OG-1, odgovoran potpukovnik UZELAC MIRKO.
4.- PVO:
Težište PVO imati na PVO artiljerije za podršku i komandnih mesta. PVO jedinica regulisati će Komandanti svojom odlukom.
5.- INŽINJERIJSKO OBEZBEĐENJE:
Elemente b/r utvrditi u II stepenu, a komandno mesto osmatračnica i VP artiljerije u III stepenu.
Zaprečavanje izvršiti po ranije utvrđenom planu, gde u toku napada organizovati KZS[443] u sopstvenim ME[444] preprekama.
Posebno pripremiti snage za obezbeđenje kretanja u napad.
6.- OSIGURANJE JEDINICA.
Sve rejone i položaje zatvoriti stražarima i patrolama, sprečiti ulazak u reone nepozvanim licima. Zabraniti kretanje u reonima u toku noći.
Kontrolisati međuprostore, za iste su odgovorne starešine prema levom susedu.
Na svim TG formirati vod VP.
Za osiguranje jedinica u zonama dejstva lično su mi odgovorni Komandanti TG i 92. mtbr.
7.- IZVIĐANJE:
Na nivou bataljona i brigade – TG organizovati izviđanje u datim zonama otkriti sastav, raspored i stanje ustaških snaga o kojima ODMAH dostavljati izveštaj, u sklopu dnevnog izveštaja i putem referisanja.
8.- BEZBEDONOSNO OBEZBEĐENJE:
Zaštititi jedinice od agenture drugih mogućih pojava, diverzija, sabotaža, kukavičluka i propagande.
Nosioce ovih pojava ODMAH hapsiti i sprovoditi u zatvor.
Mere na zaštiti jedinica moraju biti težište rada komandnog kadra.
9.- MORALNO OBEZBEĐENJE.
Težište imati u informisanju ljudstva i stanju na frontu, tumačenje opravdanosti borbe srpskog naroda za svoju državu i nužnosti poraza ustaškog agresora i uništavanja fašizma na ovim prostorima.
Moral jačati činjenicama iz istorije i ovoga rata i o činjenicama da nedsciplina nespremnost na borbu, stranačka trvenja i podela među Srbima saveznik fašističko-hrvatskog, a nosioci ovih negativnih pojava da su Tuđmanovi saveznici: ljudima koji tako nastupaju treba pred kolektivom "skresati u oči" i činjenicama ih razoružati: da žele deliti Srbe, da pomažu Tuđmanu, da gubljenjem morala boraca slabe odbrambenu moć srpske vojske i da pomažu

442 Artiljerijska grupa.
443 Kontrolna zaštitna služba.
444 Minsko-eksplozivnim sredstvima.

da nas guta katoličanstvo i fašizam. Ili su kukavice ili su Tuđmanovi plaćenici ili su žrtve strane agenture i propagande. Sa ovim stavovima upoznati sve borce, oficire i narod.
Razlikovanjem ovih nosilaca stvarati raspoloženje za borbu.
Komandire baterija, četa, vodova i odelenja prvo dobro pripremiti i u vodnim kolektivima moraju se angažovati ugledni, hrabri i sposobni borci i oficiri. Afirmisati takve ljude i stvarati uslove da se negativne pojave osuđuju.
10.- POZADINSKO OBEZBEĐENJE:
Težište PoOb imati na snabdjevanju municijom, hranom i stvaranjem uslova borcima i komandirima za obavljanje zadataka.
U izvršavanju ovih zadataka otkloniti sve negativnosti u brizi za ljude.
TG-4 u PoOb oslanjati se na snage 92. mtbr.
11.- RUKOVOĐENJE I KOMANDOVANJE:
U svim zonama i rejonima sve snage pretpočiniti Komandantima i komandirima i obezbediti jedinstvo rukovođenja i komandovanja.
Zadatke izdavati jasno i precizno sa rokovima.
Zadaci moraju biti precizni. Zadatke izdavati neposredno podčinjenim starešinama. Izbegavati mešanje u nadležnosti podčinjenih starešina.
KM u rejonu s. Dukići.
Osmatračnica u rejonu tt. 339 (Debelo Brdo).
Veze organizovati:
– sa IKM GŠ, KM-7, sa KM-92, TG-4 i TG-6 u dva kanala direktno.
Na KM obezbediti šifru.
Iz veza RiK-a isključiti STC veze Benkovca.
Izveštaje dostavljati redovno do 16.00 časova, vanredne odmah.

KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga, [v.r.]

M.P.[445]

Rađeno u 5 primeraka:
DOSTAVLJENO:
– K-di 7. K
– K-di 92. mtbr
– K-di TG-4
– K-di TG-8 (7. mpoap)
– AG-1

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



[445] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Benkovac.

## 163

***1993., veljača 21.***
***Knin***

***Zahtjev Glavnog štaba SVK podređenim komandama da naprave spisak vojnika i zapovjednog kadra koje su maltretirali pripadnici Arkanove jedinice i dostave njihove izjave***

---

GŠ SRPSKE VOJSKE RSK
Bezbed.-obavešt. Organ
Str. pov. br.
21. 02. 1993. godine

**STROGO POV.**
**br. evid._____**

Komandi 15. K i 4. lbr
Bezbed.-obav. organ

Ustanovite (napravite spisak) koje su borce i starešine u vašim jedinicama maltretirali i tukli pripadnici Arkanove[446] jedinice. Sa istim obavite razgovor na te okolnosti i njihove izjave snimite na magnetofonsku traku (reportferski magnetofon), nakon čega nam pošaljite te trake.
Ovo uradite što pre.

NAČELNIK
pukovnik
Čedomir Gagić

M.P.[447]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 28.*



## 164

***1993., veljača 21.***
***Okučani***

***Izvješće Komande 18. korpusa Glavnom štabu SVK o stanju borbene gotovosti***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
ZONSKI ŠTAB TO
ZAPADNA SLAVONIJA
Br. 18-117
21. 02. 1993. god.
OKUČANI

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Stanje b/g 18. K,
referat. –

---

[446] Željko Ražnatović.
[447] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 3588, primljen 21. 2. 1993. u 21,50; predan u 23,00.

Na osnovu naređenja komandanta GŠ SV RSK str. pov. br. 219-1 od 20. 02. 1993. godine podnosim sledeći

R E F E R A T o b/g 18. korpusa Zapadna Slavonija.

1.- STANJE I OSNOVNI PROBLEMI b/g 18. K:
a) Stanje i uticaj operativno-taktičkog rasporeda ustaških snaga na položaj i b/g Korpusa:
– Jedinice 18. K, kao što je poznato, na prostoru Z. Slavonije, nalaze se u poluokruženju ustaških snaga jačine 5 brigada (125., 123., 105., 127. i 121.) sa mogućnošću dovođenja još 2 brigade ustaške vojske (slavonsko-brodska i požeška).
– U odnosu na vojno-političku situaciju stvorenu nakon prihvatanja Vensovog plana i pretvaranja prostora Zapadne Slavonije u UNPA zonu izražene su neke posebne specifičnosti koje imaju bitnog uticaja na raspored snaga neprijatelja, položaj i b/g Korpusa i planiranje i izvođenje b/d.
Ove specifičnosti se ogledaju u sledećem:
– Iako je Vensovim planom predviđeno da se ustaške snage od linije razdvajanja izvuku na predviđena odstojanja od 5 – 30 km i pored uveravanja predstavnika UNPROFOR-a to nije urađeno, ili je urađeno na način da se u vrlo kratkom roku može izvršiti mobilizacija ustaških snaga i njihovo angažovanje u agresiji na Zapadnu Slavoniju.
U poslednjih mesec dana učestalije su pojave provociranja od strane manjih delova ustaških snaga na liniji razdvajanja, intenzivnija obaveštajno-izviđačka aktivnost i medijsko-propagandno delovanje.
Ovakvom ponašanju ustaške strane, po našoj oceni, pored ostalog doprinose i deo snaga UNPROFOR-a, posebno iz kanadskog i argentinskog sastava.
– Naređenje o izvršenju mobilizacije jedinica 18. Korpusa, na osnovu Odluke o proglašenju ratnog stanja, iz poznatih razloga nije izvršeno u celosti. Izvršeno je pozivanje ljudstva u jedinice, ali ljudstvo i tehnika – naoružanje nisu spojeni.
Garancije za odbranu ovog prostora, sa snagama UNPROFOR-a, dao je lično komandant ovih snaga za Sektor Zapad, general Zabala. To je poznato GŠ SV RSK.
Istovremeno je dana garancija, da u slučaju agresije na Zapadnu Slavoniju snage UNPROFOR-a neće ometati 18. Korpus u izuzimanju naoružanja i ostale borbene tehnike.
Na ovakovo rešenje – polovično izvršenje mobilizacije – išlo se iz razloga da se ne daje povoda ustaškoj strani za agresiju i da se izbegne konflikt sa snagama UNPROFOR-a.
Međutim, komanda 18. korpusa nije se zadovoljila pisanim garancijama, već je zahtevala i materijalizaciju ovih garancija iznudivši da snage UNPROFOR-a zaposednu liniju razdvajanja i izvrše utvrđivanje i zaprečavanje.
Komanda korpusa je svesna da ovakva rešenja nisu apsolutna garancija bezbednosti prostora Zapadne Slavonije, već prvenstveno stavljanje snaga UN u funkciju odvraćanja od eventualne agresije, a Korpus je preduzeo sve ostale mere priprema i uređenja zona odgovornosti za odbranu.
Naoružanje "na rukama" i iz tajnih skladišta uspeli smo naoružati sastave jedinica i do 70% – bez izuzimanja naoružanja iz skladišta pod kontrolom UN.
b) Stanje b/g Korpusa i osnovni problemi:
– Stanje popune ljudstvom iznosi 4150 ili 47,23%
– Popunjenost naoružanjem i SRT iznosi 67%
– Popunjenost municijom svih vrsta iznosi 30%
– Popunjenost pogonskim sredstvima je 72%

– Popunjenost InMS je 68%
– Popunjenost artiklima hrane je 90%.
Izolovano posmatrano stanje popune Korpusa ljudstvom i MTS izvukao bi se pogrešan zaključak da ovakvo stanje popune ne obezbeđuje Korpus izvršenju borbenih zadataka.
Međutim, ako se ima u vidu kvalitet ljudstva, borbeno iskustvo, mogućnost angažovanja naoružanja i SRT iz tajnih skladišta, inžinjerijsko uređenje teritorije i organizacija sadejstva sa jedinicama 1. KK, kao i mere koje se poduzimaju na jačanju b/g Korpusa, cenim da je Korpus u mogućnosti da se uspešno suprotstavi procenjenom ekvivalentu ustaških snaga, a posebno ako se ima u vidu kvalitativna struktura ustaških snaga.
– I pored određenih problema, prvenstveno sa UNPROFOR-om, Korpus je uspeo da izvrši utvrđivanje I linije odbrane i KM brigada-odreda, kao i VP sredstava podrške, da primakne deo sredstava zaprečavanja reonima ugradnje – upotrebe, da organizuje vatreni sistem u zoni odbrane.
U toku su inžinjerijski radovi na II liniji odbrane.
– Polazeći od činjenice da u zoni odgovornosti Korpusa nema nikakve vojne infrastrukture nasleđene od bivše JNA ili materijalne baze obuke preduzeli smo, u suradnji sa 1. KK i na druge načine, mere na intenzivnom obučavanju ljudstva posebno značajnijih VES-ti i izvršenju gađanja vojnika – regruta.
– Obuku starješina izvodimo neposredno u reonima odbrane, a u skladu sa zadacima jedinica kojima komanduju.
Osnovni problemi koji negativno utiču na b/g, način i mogućnosti njihovog rešavanja:
– Problem popune ljudstvom, a koji je vrlo izražen, za sada nismo u stanju rešiti bez dovođenja ljudi izbeglih sa ovog područja u druge srpske zemlje i krajeve.
Brojni naši apeli i zahtevi upućeni GŠ i organima vlasti nisu dali očekivane rezultate. Molimo da se našem zahtevu priđe odgovornije i preko nadležnih organa izbeglo muško stanovništvo vrati na prostor Zapadne Slavonije.
Smatram da nije potrebno isticati od kolikog je značaja povratak ljudi na ovaj prostor.
– Popunjenost naoružanjem, municijom, pogonskim gorivom i ostalim MTS vrlo je akutan [problem]i ukoliko se u najkraćem roku ne reši može imati ozbiljne posledice u odbrani u slučaju agresije na prostor Zapadne Slavonije.
Uz puno razumevanje da je proizvodnja municije otežana, da su zalihe minimalne i da ih nema, činjenica da sa 18% popune pešadijskom municijom ili sa 1 b/k artiljerijske municije nije moguće garantirati dugotrajniju i aktivnu odbranu.
Molim da se ovo ima u vidu i preduzmu mere obezbeđenja barem 50% sledujućih efektiva u municiji.
– Zaliha pogonskog goriva i hrane imamo za 15 dana vođenja rata.
– Jedan od problema je i obezbeđenje radio i žičnih veza sa potčinjenim jedinicama.
Zbog nedostatka sredstava veze i nepopunjenosti jedinica vrlo je problematična organizacija veza u okviru brigada-odreda, a posebno između bataljona u okviru brigada i četa u okviru bataljona.
Zahtevi za popunu navedenim sredstvima minimalno i zanemarljivo su realizovani.
Zaključak:
Cenim da stanje b/g u sadašnjim uslovima i postojećim nerazrešenim problemima omogućava uspešnu pripremu odbrane, sprečava svako moguće iznenađenje i prihvat borbe na liniji razdvajanja kao i uspešnu odbranu, raspoloživim potencijalom za 2-3 dana rata.
Za dužu odbranu ili ofenzivna dejstva neophodno je izvršiti popunu Korpusa prema propisanim normativima.

2.- POLITIČKO-BEZBEDONOSNA SITUACIJA U ZONI KORPUSA I PREDLOZI MERA:

Imajući u vidu rezultate i posledice ratnih dejstava u periodu 1991. i 1992. godine na prostoru Z. Slavonije, kao i opštu situaciju u kojoj se nalazi RSK, bitne manifestacije u političko-bezbedonosne u zoni odgovornosti su sledeće:

– Sa šireg prostora Zapadne Slavonije, kao što je poznato, izvršen je tokom decembra 1991. godine najmasovniji egzodus srpskog stanovništva od njegovog postojanja na ovim prostorima.

Uzroci ovom egzodusu i eventualni nosioci te politike iz redova srpskog življa još nisu jasno i precizno utvrđeni niti su preduzete bilo kakve mere odgovornosti i javnog raskrinkavanja nosilaca ovog sramotnog čina.

To je ostavilo trajne posledice na stanovništvo i izgradilo negativno javno mnenje kod ljudi uz izraženo nepoverenje u vojsku, sistem vlasti i ostale napore koje činimo da ovaj prostor zaštitimo i da on predstavlja osnovu za povratak ljudi na svoja ognjišta.

Vrlo je izraženo nepoverenje ljudi u Vensov plan kao i mesto i uloga snaga UNPROFOR-a.

Skoro će godina dana od prihvatanja Vensovog plana koji u osnovi predviđa povratak ljudi na svoja ognjišta.

Mišljenje je boraca i stanovništva da na tom planu, za ovo vreme, nije učinjeno gotovo ništa.

Štaviše intenzivirani su pritisci na srpski živalj koji je ostao u UNPA zoni van naše kontrole – mobilišu se ljudi u jedinice HV, ruše se i uništavaju kuće i ostala materijalna dobra ljudi koji su izbegli pa i onih koji su ostali, prekrštavaju se ljudi i menjaju nazivi sela i naselja.

Uloga snaga UNPROFOR-a na ovom prostoru, od početnog oduševljenja ljudi dolaskom "plavih šljemova" i otvorenih, sada izraženih sumnji u njihovu nepristrasnost do pojava verovanja da "su samo prednji odred krojača novog svetskog poretka i ustaške Hrvatske", shvata se samo u kontekstu pomoći Hrvatske, ljudi otvoreno pitaju kakva je uloga snaga UNPROFOR-a na području Daruvara, Grubišnog Polja i Bilogore i koga oni tamo štite kad je srpsko stanovništvo koje je tamo ostalo izloženo samovolji ustaških vlasti.

I drugi brojni postupci snaga UNPROFOR-a na prostoru pod našom kontrolom a naročito kanadskih i argentinskih snaga ukazuju da ono što nama čine ne čine i kod hrvatske strane. Na ustaškoj strani ne oduzimaju oružje i ne vrše tako brutalne pretrese kao kod nas, i dr.

Civilni sektor UNPROFOR-a za proteklu godinu dana nije uradio ama baš ništa.

Ljudi smatraju da ovaj sektor isključivo radi za Hrvatsku.

Sve je teže ljude ubeđivati u nepristrasnu i objektivnu ulogu UNPROFOR-a.

– Druga manifestacija kroz koju se izražava politička volja ljudi i koja ima neposrednog odraza na političko-bezbedonosnu situaciju, a sagledano je kroz referisanje potčinjenih komandanata jedinica, neposredne kontakte sa borcima i stanovništvom, odnosi se na našu ukupnu (ne) organiziranost gotovo na svim područjima života i rada a ispoljava se u sledećim shvatanjima:

– Mnogo je vremena proteklo a tako malo učinjeno da svi segmenti vlasti zažive u najelementarnijem obliku koji bi povratili poverenje ljudi u organiziranu državu.

A to najelementarnije je sledeće:

– nedovoljno organiziran prihvat izbeglog stanovništva i povratnika, mahom se prepuštaju sami sebi da se snalaze kako znaju.

– gotovo ništa nije organizirano učinjeno na popravkama i sanaciji objekata za stanovanje, tako da je došla i zima pa su mnogi napuštali teritoriju i odlazili u Bosnu i druge krajeve (oko 800 ljudi).

– raspodela humanitarne pomoći preko Crvenog krsta neorganizirana i po više meseci stoji u skladištima, sa istom se manipulira, prodaje u trgovinama i šverca. Ljudi organizuju provale u ova skladišta i sami uzimaju pri čemu nailaze na pokvarene artikle hrane koji se već duže čuvaju u neadekvatnim uslovima.
– Zakonodavna, sudska i izvršna vlast ne funkcionišu u meri koja obezbeđuje najobičniju sigurnost ljudi, ljudi rezonuju u stilu da je Zakon dobra volja, ako ne to onda “Zolja” i nikome ništa.
Ili još drastičnije: “Lakše je ubiti čoveka nego kokoš”. Miniranja objekata, paljevine i slične pojave sve su učestalija a počinioci neotkriveni.
To kod ljudi stvara psihozu nepoverenja, nesigurnosti i želje za odlaskom sa ove teritorije.
Sledeća manifestacija izražena je kroz ocenu da političke strukture u sistemu vlasti od opštine do Republike, posle svega što nam se desilo i što nam se dešava, iako su imale dovoljno vremena nisu izvršile jasnu diferencijaciju i obezbedile jedinstvo u svojim redovima što je rezultiralo posledicama u vidu nametanja narodu različitih opcija razrešenja krize, izgradnje države i vojne organizacije u istoj.
Diferencijaciju je trebalo izvršiti znatno ranije na osnovnim principima, patriotizma i samostalnosti države, povezivanja u jedinstven front otpora fašizmu ustaškog tipa i povezivanju sa ostalim srpskim zemljama.
Svaka druga opcija ili alternativa koja zagovara “suživot”, “specijalni status” ili autonomiju u ustaškoj Hrvatskoj narodu je neprijateljska, neprihvatljiva i zlonamerna.
Nosioce takve politike, ukoliko su još u organima vlasti, treba odmah izolovati da i dalje ne zbunjuju već ionako zbunjen i isprepadan narod.
Smene pojedinih funkcionera u lokalnim, oblasnim i republičkim organima ostavile su određene posledice na političko-bezbedonosnu situaciju na ovoj teritoriji.
– Potpunu i nedvosmislenu informaciju o tim smenama nemamo. Tamo gde su izvršena smenjivanja ti organi su najkompetentniji da daju potpunu i jasnu informaciju narodu, iz koje se mora videti tko, zbog čega, na koji način i zašto je smenjen.
Ovako, usled nepotpune informacije pojavljuju se nagađanja, neverica u sve ljude na vlasti, samovolje, anarhije i podgrevanje raznih motiva ljudi a što nije u jedinstvenom interesu – odbrani ovog prostora.
Čak prevlađuje mišljenje da je uskraćivanje potpune informacije namerno kako bi se pojačao raskol među ljudima i oslabile sve patriotske i dobronamerne snage.
To pothranjuje nosioce teza usmerenih na to da se, u sprezi sa ustaškom stranom, dokaže međunarodnoj javnosti da je Krajina nesposobna da se organizuje kao država, kako bi se zahtevao međunarodni protektorat, a što bi bilo prelazno rešenje ka hrvatskoj integraciji.
Nosioci ove teze su u zabludi, ali nisu za potcenjivanje.
Prema nekim podacima i dojavama sa teritorije pojedini smenjeni funkcioneri održavaju sastanke sa ustaškom stranom, a rezultati tih sastanaka ili dogovora, ljudima na ovom prostoru su nepoznati.
Za sada političko-bezbedonosna situacija je još pod kontrolom i nema bitnijeg odraza na ukupnu b/g korpusa i problematiku odbrane, ali ukoliko se u najkraćem roku ne pruži potpuna i celovita informacija cenim da bi situacija mogla izbeći kontroli i imati nesagledive posledice u odbrani prostora Zapadne Slavonije.
Predlozi mera na poboljšanju političko-bezbedonosne situacije:
a) Komanda Korpusa ne želi, niti hoće, da utiče na izbore i smenjivanje pojedinih funkcionera u sistemu vlasti niti joj je to zadatak.

U celosti podržavamo informaciju i stavove koje je komandant GŠ SV uputio Predsedniku Vlade.

b) Smatramo da organi vlasti na svim nivoima imaju snaga i mogućnosti, znanja i volje da sami raščiste sa pojedincima koji ne sprovode politiku i interes naroda i odbrane RSK, a ukoliko se od nas zatraži pomoć u bilo kom vidu spremni smo je, u granicama svojih mogućnosti, pružiti.

c) Predlažemo da se u što kraćem roku sačini potpuna celovita informacija o smenjivanjima koja su aktuelna i da nam se dostavit.

To bi nam bila velika pomoć u radu sa borcima.

d) Predlažemo da se ubuduće ukoliko dolazi do smena blagovremeno poduzmu mere i pripremi javno mnenje i iznesu sve činjenice, motivi i pobude na videlo.

e) Energično smo protiv svih oblika i nosioca zagovaranja autokratskog sistema i sistema mehaničke discipline (šamaranja) koje nije primereno biću našeg naroda i vojnoj organizaciji.

f) Najenergičnije odbacujemo sve pokušaje podmetanja da su aktivni oficiri nosioci "pokreta za Jugoslaviju", "da su izdajice" i dr. To nas kao ljude patriote vređa i ponižava.

To je pokazatelj da su pojedini Srbi svesno ili nesvesno prihvatili Janšinu i Tuđmanovu koncepciju ataka na aktivni starešinski sastav, jer se razbijanjem rukovođenja i komandovanja, u čijoj funkciji su oficiri, bez problema ruši svaka vojna organizacija.

To je nezahvalna rabota, a iz pijeteta i ljudskog poštovanja prema mnogim oficirima koji su svoje živote položili na dar domovini, nečasno i direktno neprijateljsko delovanje.

Ova vojska, po našem mišljenju, je srpska u meri u kojoj su srpski svi oni u čijoj je ova funkciji.



3. PREDLOZI ZA JAČANJE BORBENE SPOSOBNOSTI SV U CELINI:

U cilju izgradnje i jačanja srpske vojske i vojne organizacije predlažemo sledeće:

1. Obezbediti nesmetano, potpuno i organizovano funkcionisanje svih elemenata vlasti kao preduslov za izgradnju snažne vojne organizacije.
2. Što pre doneti temeljna normativna akta kao preduslov izgradnje Srpske vojske i to:
– Zakon o vojsci RSK,
– Zakon o odbrani RSK,
– Prateća normativna akta, propise i pravila.
3. Što pre osloboditi jedinice obaveza koje nisu u funkciji b/g i odbrane (briga o izbeglicama i dr.).
4. Izvršiti popunu jedinica starješinskim kadrom i propisati uslove za prijem u aktivnu vojnu službu.
5. Izvršiti popunu jedinica ljudstvom na eksteritorijalnom principu i na druge načine.

4. PREDLOG ODLUKE ZA DALJA DEJSTVA:

a) Snage UNPROFOR-a i dalje držati u funkciji odbrane ovog prostora u duhu datih pismenih garancija i dosadašnjeg angažovanja kao materijalizacije date garancije.

b) Intenzivno raditi na jačanju b/g jedinica Korpusa i uređenja teritorije u cilju popune spremnosti za odbranu od agresije ukoliko do nje dođe.

c) Na svim stepenima komandovanja, a posebno preko GŠ RSK preduzimati hitne mere za popunu jedinica sa nedostajućim ključnim SRT, naoružanjem i municijom.

d) Preduzimanje energičnih mera preko MO obezbediti uslove za hitnu popunu jedinice ljudstvom na eksteritorijalnom principu.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]

M.P.[448]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 4129.*

## 165

***1993., veljača 21.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o pregovorima s hrvatskom stranom, rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, napadu hrvatskih snaga u rajonu Škabrnje te općem nezadovoljstvu radom civilnih vlasti***

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-1086
21. 02. 1993. god.

Informacija potčinjenim jedinicama
– dostavlja –

KOMANDAMA: OG-1, 92. mtbr, TG-4, 4. lbr, 1. lbr, 75. mtbr, 7. map, 7. mpoap

1. Savet bezbednosti na svom zasedanju 19.02.1993. god. doneo je rezoluciju kojom obavezuje Hrvatsku da povuče svoje snage na liniju pre agresije od 22.01.93. uključujući poštovanje rezolucije 762 koja se odnosi na povlačenje sa Miljevačkog platoa. Za to je Hrvatskoj dat rok od pet dana. Pregovarači Hrvatske prihvatili su sadržaj rezolucije. Snagama UNPROFOR-a dozvoljena je upotreba oružja u izvršavanju svog zadatka. Predstavnici RSK u Njujorku nisu se direktno susreli sa pregovaračima Hrvatske, već posredstvom kopredsednika Vensa i Ovena.
Rezolucija takodjer sadrži odluku o fomiranju medjunarodnog suda za ratne zločine na teritoriji bivše Jugoslavije. Naši predstavnici, tim povodom, predali su obimnu dokumentaciju o ratnim zločinima koji su počinjeni nad srpskim narodom u ratu 91-93 god.
Snagama UNPROFOR-a rezolucijom je produžen mandat do 31.03.1993. god. sa predlogom Vensa i Ovena da se mandat produži još godinu dana.
2. U toku jučerašnjeg dana ustaške snage ponovo su napale teritoriju SK na severnodalmatinskom ratištu, u reonu Škabrnje. Kod naselja Istok izvršile su kombinovani napad na naše jedinice u toj zoni. Tom prilikom poginuo je komandant bataljona potpukovnik Živko Tišma i još tri borca a ranjeno je 7 boraca. Linija dodira nije pomerena, jer posle otpora koji su pružile naše snage, ustaše su se povukle. U zoni drugih jedinica 7. K i 15. K bilo je oružanih provokacija, ali posledica nije bilo. Jedinice rade na utvrdjivanju svojih položaja i obuci.

[448] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Zapadna Slavonija, Okučani.

3. U 15. K posle medjusobnog sukoba, jedan dobrovoljac ubio je drugog. Istraga je u toku.
Iz gotovo svih jedinica povremeno stižu informacije o tromosti organa gonjenja i civilnih vlasti u slučajevima kršenja reda i kriminala. GŠ SV RSK insistira kod Vlade RSK na što bržem usvajanju potrebnih zakona, koji bi omogućili efikasnije pravosudje i funkcionisanje civilnih vlasti.
4. Napominjemo organima za moral da ove informacije prosledjuju, ili gotove ili preradjene u duhu njihovog stanja ka nižim jedinicama. Samo tako ima smisla ovakvo pisanje. Ako se to ne čini, ili je potrebno nešto drugo, o tome nas izvestite, da bismo informisanje prilagodili potrebama ljudi i jedinica.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Mr. Dmitar Arula

M.P.[449]

M.P.[450]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*



## 166

***1993., veljača 21.***
***Knin***

***Obavještajno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o rasporedu topništva hrvatskih snaga, paljenju kuća, pljački i maltretiranju Hrvata u zaseocima Dizdari i Suknovci, te oskvrnuću katoličkog groblja u selu Mratovo***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Obav. bez. Organ
Str. pov. br. 21-70
21. 02. 1993. god.

**STROGO POV.**
**br. ev________**

Dnevni izveštaj:
d o s t a v lj a

Obav. bez. Organu GŠ SV RSK

1. Raspolažemo saznanjima da u Lukoranu otok Ugljan u bivšem banjalučkom odmaralištu stacionirano je zapovedništvo i centar za obuku 1. satnije domobrana. Na koti 163 i 212 (Umci) od Bile Vlake ka Vukšiću nalazi se ustaški položaj. U Vrani mesto Zidine pored Mlade Nedelje tokom jučerašnjeg dana vidjena su dva tenka. Cesta izmedju škole u Vrani i Umca te sporedni put od Umca ka selu Pupavci, miniran ciljem sprečavanja prolaza oklopnih sredstava.

---

[449] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6567, primljen 21. 2. 1993. u 10,55; predan u 11,05.
[450] Prijemni pečat: TG-4; pov. br. 75-1, 22. 2. 1993.

Izmedju Bibe i Kneževića nalazi se vatreni položaj MB-82mm (broj orudja nepoznat) a kod kuće u zaseoku Škorići položaj MB-120mm. U reonu Zemunika Gornjeg-Suhovare stacionirana je jedna DTG nepoznate jačine. U istom mestu raspolažemo saznanjima nalazi se ustaška logistička podrška.
2. Dana 20.02.1993. godine u večernjim časovima u zaseoku Dizdari-Oklaj zapaljene su kuće vlasništvo Hrvata. Preduzete su mere da se sprečavaju takve radnje kao i pronadju izvršioci. Isto tako navedenog dana u mjestu Suknovci (Oklaj) Dujaković Goran i Malešević Petar v/o 75. mtbr u pijanom stanju maltretirali su i pljačkali Hrvate, tražeći od njih devize. U vezi s tim preduzete su mere disciplinskog kažnjavanja od strane K-danta.
3. Raspolažemo operativnim saznanjima da je vojnik Pozder Predrag zvani Poštar pripadnik 92. mtbr kao naš izvidjač navodio i markirao naše ciljeve za ustašku artiljeriju. Isti se nalazi u bjekstvu a preduzete su operativne mjere i radnje u cilju njegova pronalaženja.
Isto tako u protekla 2-3 dana oskrnavljeno je i zapaljeno katoličko groblje u selu Mratovo. Za sada se ne znaju počinioci. Milicija i vojna policija angažovane su da spreče ovakve pojave na Oklajskom pravcu i iste pronadje.
4. Raspolažemo saznanjima dobivenim elektronskim izvidjanjem da ustaška strana najviše prikuplja obaveštajne podatke preko TV Knina i lokalnih radio stanica. Na ovaj način uglavnom dolazi do podataka o položajima naših jedinica, posebno artiljerije, te tako usmeravaju vatru. Jedan od učesnika u telefonskom razgovoru hvali se kako je na osnovu snimka emitovanog preko TV Knina prepoznao mesta rasporeda naših jedinica.
Predlažemo da se vrši cenzura snimka koje daje RTV Knin, te lokalne radio stanice i na taj načn sprečimo oticanje podataka. Takodjer predlažemo da sugerišete komandovanju da se zabrani starešinama davanje intervjua bez odobrenja i da se sve informacije daju preko pres centra u Kninu.

OBO 7. KORPUSA
[………, v.r.][451]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

## 167

***1993., veljača 21.***
***Dodoši***
***Izvješće Komande 39. korpusa Glavnom štabu SVK o borbenoj gotovosti***

---

KOMANDA 39. KORPUSA
Strogo pov. br. 791-2
21. 02. 1993. godine
s. Dodoši

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Stanje borbene gotovosti,
39. Korpusa.

KOMANDI GŠ SV RSK – IKM

[451] Nečitko

1. Rukovođenje i komandovanje:
Napadom ustaških snaga na RSK i proglašenjem mobilizacije od strane Vlade RSK jedinice Korpusa posele su položaj po planu upotrebe i organizovale odbranu uz intenzivno utvrđivanje, zaprečavanje i organizaciju vatrenog sistema.
Korpus je formiran od postojećih JTO, PJM, ŠTO prema raspoloživim sredstvima ratne tehnike, a kroz proces mobilizacije i demobilizacije obezbeđeno je narastanje jedinica.
Angažovanjem sveg raspoloživog ljudstva sposobnog za borbu i stavljanjem istog pod jedinstvenu komandu banijskog korpusa, rasformiranjem ranijih takozvanih specijalnih grupa obezbeđen je jedinstven sistem RiK-a jedinicama, tako da na teritoriji Banije egzistira samo jedna specijalna jedinica pod komandom MUP-a Glina.
Prema dostavljenoj informaciji nismo formirali dopunski bataljon i vod ABHO zbog nedostatka starešinskog kadra i ljudstva predviđene specijalnosti, a u planu je formiranje istih do kraja ovog meseca.
Korpus obezbeđuje granice u dužini 273 km, što utiče na razvučenost snaga po frontu i nemogućnost obezbeđenja jačih rezervi za intervenciju ka određenim pravcima.
Pored nepopunjenosti i razvučenosti borbenog rasporeda nedostatka jedinica u rezervi znatan problem nam čini angažovanje jednog bataljona na severnodalmatinskom ratištu obzirom na situaciju u zoni odgovornosti.
Znatan problem nam predstavlja nedostatak korpusne artiljerije (za podršku i POB) jer za sada nemamo sredstava za obrazovanje KAG i KOOd.[452]
U zonama odbrane brigada uređeni su reoni odbrane na Pk,[453] objekti za dejstvo i zaštitu u drugom sektoru, a dogradnja objekata u trećem stepenu je u toku. Malo smo uradili na uređenju vatrenih položaja i objekata po dubini, a to nam je jedan od težih zadataka u narednom periodu.
Ispred prednjeg kraja imamo još neotkrivenih, neobeleženih i neobezbeđenih m/p za koje nemamo evidenciju jer su ista izrađena u prvom periodu rata.
Osnovni problemi RiK-a su:
– nepopunjenost jedinica sa starešinama,
U Korpusu trenutno nedostaju 446 oficira i 41 podoficir. Neophodno bi bilo izvršiti popunu starešinama na komandnim dužnostima.
Od 22 bataljona samo 8 k-danata su aktivne starešine, a od 89 četa svi komandiri su RVS.
U komandama brigada imamo 1-5 aktivnih starešina, međutim ni sve aktivne starešine koje imamo ne mogu uspešno obavljati dužnost na koju su postavljeni (neiskustvo, zdravstveno stanje, nesposobnost i ….).
Ne želim da procenjujem i minimaliziram ulogu rezervnih starešina čak naprotiv njihovo zalaganje i požrtovanje je primerno, međutim trebam im u stručnom pogledu pomoći, a to mogu profesionalci.
Sa svim brigadama obezbedili smo zaštićenu radio-vezu uređajima "RAKAL" koji rade sa frekvencijskim skakanjem, a sa jednom brigadom ne možemo realizovati radio-relejnu vezu zbog nedostatka uređaja.
Sredstvima veze naročito slabo su popunjene niže jedinice i to prvenstveno nedostaje oko 400 RU male snage (RUP-12, RU-2K, RUP-33) i PTK-56, 200 kalemova.
Velik broj sredstava veze je raskompletiran i neispravan, jer ista nisu održavana dok su bila pod kontrolom UNPROFOR-a. Poseban problem su izvori el. energije (akumulatori i

[452] Kontrolni orijentir objekta dejstva.
[453] Kratica nepoznata.

agregati). Velik broj agregata je po broju radnih časova je ispunio uslove za GR, a posebni sistemi veza sa agregatima nisu popunjeni.
Akumulatorske baterije na uređajima veze su dotrajale.
Preduzeli smo mere za popunu jedinica veze NIKL-KADIJUMSKIM akumulatorima za telefone, umesto baterija r-20.
Nedostaju nam osnovna sredstva za popunu izviđačkih jedinica, kao što su dvogledi i sredstva za noćno osmatranje.

2. Političko-bezbedonosna situacija
– Od momenta proglašenja ratnog stanja pa do danas preduzimamo mere na planu jedinstvenog funkcionisanja svih organa vlasti na terenu i svih komandi jedinica.
Tu smo postigli dobre rezultate.
– Obzirom da je na banijskoj teritoriji u prvom delu rata stvoreno više raznih paravojnih grupa, energično raščišćavamo sa time i pojedince iz tih grupa stavljamo pod jedinstvenu komandu korpusa. Sve što smo na tom planu do sada uradili izvedeno je bez upotrebe sile i pozitivno se odrazilo na terenu i u jedinicama.
Tih grupa još ima, i sa njima ćemo morati najverovatnije na isti način postupiti.
– Uvođenjem policijskog časa, koji se do sada uspešno sprovodi u najvećem broju slučajeva, stvoreno je stabilno političko-bezbedonosna situacija, posebno po pitanju imovinsko-pravne sigurnosti građana, što se pozitivno odražava na borbeni moral boraca korpusa.
– Organizovan je vojno-pravosudni organ odmah po otpočinjanju mobilizacije, sa zadatkom krivično pravne zaštite SV RSK na teritoriji Banije. Već njegovo samo postojanje, a posebno aktivno delovanje, naišlo je na veoma pozitivan odjek kod najvećeg broja građana i boraca na ovoj teritoriji.
Za nepun mesec dana svog rada ovaj sud je primio 17 krivičnih prijava od toga je rešio 7 (od kojih dve oslobađajuće i za jednu je odbijena optužnica). Prema tome ako netko misli da će uvođenje suda dovesti do nekih radikalnih zahvata u krivično pravnu materiju, onda dosadašnji rad vojnog suda upravo demantuje tu sumnju. Neki postupci Vlade RSK i njenih ministarstava vezano za postojanje vojno pravosudnih organa, u najmanju ruku izazivaju čuđenje. U uslovima kada nam civilni pravosudni sistem ni do ssda nije efikasno funkcionisao, kako možemo očekivati da će u uslovima ratnog stanja taj isti kadar i celokupna organizacija vođenja krivično pravnog postupka moći uspešno raditi u ovim uslovima.
Nadalje postavljamo jedno krajnje praktično pitanje: tko će da sudi starešinama SV RSK i starešinama iz SRJ?
Ako i njih uvrstimo u pravosudnu regulativu mesnih sudova, to će biti presedan svoje vrste ne samo u RSK već i šire.
– Uvođenjem mera kontrole teritorije i vojno pravosudnog organa sprečena je nekontrolisana upotreba oružja i rasipanje municije, obezbeđena je kontrola ulaska i izlaska lica i roba i sprečava se nezakonito bogaćenje i ratno profiterstvo pojedinaca, kao i organizovani kriminal.
– Komande korpusa i brigada češće su inicijatori da se organizuju i zajednički rade organi civilne vlasti po opštinama i banijske regije kao celine, u rešavanju nekih gorućih zajedničkih problema (snabdevanje osnovnim prehrambenim proizvodima, oživljavanje privredne aktivnosti, saobraćaj, proletna setva, rad škola, neka bezbedonosna pitanja i sl.). Upravo je jedan takav sastanak održan 16.02.1993. godine na kome su se detaljnije civilni organi vlasti dogovorili šta će sami po tim pitanjima uraditi, a za šta će zatražiti pomoć od republičke vlade.

Takvim sastancima redovno prisustvuju ministri i druga lica koja su sa teritorije Banije, a rade u pojedinim ministarstvima vlade. Takva praksa se pokazala pozitivno i na tome ćemo i dalje istrajati. Pored pozitivnih mera koje preduzimamo ima pojava opstrukcije svemu tome:

– Poslednjih dana ne ide se jedinstveno u akciju od pojedinih organa civilne vlasti, što se opravdava time da se nisu dobile jasne instrukcije od vlade RSK,

– Ima indicija, a već i dokaza, da postoji sprega između pojedinih lica iz opštinskih organa vlasti sa licima koja se bave kriminalom i ratnim profiterstvom.

– Neostvaruje se onaj stepen koordinacije saradnje i sadejstva sa Stanicama javne bezbednosti koji to ratna situacija zahteva. Ti organi se opravdavaju da nisu dobili potrebne smernice za svoj rad od MUP RSK u uslovima ratnog stanja. Radi poboljšanja međusobne saradnje do sada smo imali konsultativne sastanke sa svim načelnicima javne bezbednosti regije i načelnikom MUP-a za Baniju.

– Snabdevanje hranom, gorivom i repromaterijalom (posebno za proletnu setvu) još nije krenulo sa "mrtve" tačke. Ukoliko se na tom planu ne preduzme enrgične i hitne mere od strane organa republičke i opštinskih vlasti preti opasnost dezavuisanja svih do sada pozitivnih rezultata.

– Jedan broj "mafijaša" pomalo hvata panika. Cenimo da u takvoj situaciji može doći i do fizičkog napada kako na pojedina vojna lica tako i na komande korpusa i brigada. Od takvih i njima sličnih proturaju se razne glasine. Među tim glasinama je najaktuelnija da se na ovim terenima uvodi vojna uprava, i slično. Zbog nedovoljnog informisanja, tome naseda deo građana, što stvara realnu pretpostavku za postojanje "pete kolone".

– Smenjivanje pojedinih ministara, a posebno MO Špановića[454] i rad vlade RSK dodatno opterećuju političko bezbedonosnu situaciju kako na terenu, tako i u jedinicama korpusa.

Malo više smo govorili o stanju na teritoriji i problemima koje treba rešavati. To je iz prostog razloga što su svi pripadnici korpusa isključivo sa ove teritorije. Dnevno sami borci i starešine baš ta pitanja postavljaju, traže njihovo pozitivno rešavanje i svaki pomak napred se pozitivno odražava na njihov borbeni moral.

Stanje u jedinicama korpusa:

– u celini stanje možemo okvalifikovati kao dobro. Do sada nismo imali nekog većeg narušavanja borbenog morala koji bi se na korpus kao celinu negativno odrazilo. I pored toga postoje određeni problemi koje moramo koordinirano rešavati:

– problem popunjenosti jedinica starešinskim, posebno oficirskim kadrom,

– ima dosta nepovoljnih reagovanja naših boraca koji učestvuju na severnodalmatinskom ratištu, a ima primedbi na njihov rad. To ćemo morati uzajamno raščistiti. Određen negativan odraz ima nepopunjenost i nedovoljnost određenih MTS (veza, rezervni delovi, neki delovi intendantske opreme i slično).

– Negativno se također odražava sporo ili nikakvo mobilisanje ljudstva sa ove teritorije, a nalaze se u SRJ.

– Informisanje je u početku bilo dosta slabo, sada se na tom planu čine napori i možemo ga okvalifikovati kao zadovoljavajuće.

Mere koje predlažemo:

– da se obezbedi koliko toliko normalno snabdevanje osnovnih živežnih namirnica i koliko je moguće po jedinstvenom kriterijumu,

[454] Stojan.

– da se prioritetno rešavaju problemi nafte i repromaterijala za proletnu setvu, kako bi se što veće obradive površine zasejale.
Smatramo da je to za ovo područje veoma značajno političko-bezbedonosno pitanje.
– da organi vlasti što više ožive, uz nužne kadrovske promene, morat ćemo se više pozabaviti da se neke stvari razreše u organima opštinskih MUP-ova, gde se mnogo šta nabolje neće moći promeniti ako se to pitanje nereši.
– iako se u jedinicama korpusa stranačka delatnost nije posebno negativno izražena, mislimo da njihovo političko nadmetanje i na terenu u ovom periodu nije oportuno.

3. Obučenost i uvežbanost:
Obzirom na popunjenost komandi brigada i bataljona starešinskim kadrom neadekvatne specijalnosti komanda korpusa i komande brigada težišno se moraju angažovati na obuci i usmeravanju rada potčinjenih komandi i obuci starešina koje im oduzima potrebno vreme za njihovo angažovanje na redovnim zadacima.
Pošto trenutno nismo u mogućnosti formirati dopunski bataljon zbog nepopunjenosti stručnim ljudstvom i slabe materijalne baze obuke to obuku kritičnih specijalnosti rodova i službi sa akcentom na vatrenoj i taktičkoj osposobljenosti izvodimo u trajanju 3-7 dana po sledećem:
– načelnicima rodova korpusa inžinjerije PVO i veze nosioci su obuke tih specijalnosti i iste se izvode na nivou korpusa izdvajanjem tih specijalnosti potčinjenim jedinicama uz angažovanje starešina odgovarajuće specijalnosti. Obuka artiljerijskih specijalnosti, računače, izviđače i nišandžije kao i specijalnosti OMJ izvodimo u rejonima vatrenih položaja, osmatračnica, nosioce obuka sa komande brigade uz stručnu pomoć organa komande korpusa.
– Obuku pozadinskih jedinica korpusa obzirom na adekvatnu popunu istih izvodimo angažovanjem ljudstva na formacijskim mestima uz doobuku i preobuku ljudstva u slučajevima gde nisu zastupljena specijalnost predviđene formacije.
– pojedince i jedinice obučavamo u reonima rasporeda uz organizaciju gađanja pešadijskim oružjem i oruđima na privremenim strelištima. Kroz realizaciju planirane obuke na svim nivoima obezbedili smo obučenost pojedinca za svoju funkcionalnu dužnost i popunu deficitarnih specijalnosti rodova i službi,
Nepopunjenost oficirskim kadrom (oficiri i podoficiri, a naročito u osnovnim jedinicama negativno se odražava na obuku i obučenost pojedinaca i jedinica).

4. Mobilizacijska gotovost
Naredba o preformiranju JTO u Banijski korpus napisana je 27.II.1992. godine, strukturalno prema nižim jedinicama, s tim da je ista uručena K. Korpusa 05.02.1993. godine.
Postavlja se pitanje odmah zašto je naredba o preformiranju jedinica TO u Banijski Korpus toliko dugo negde stajala, te nije uručena Komandi Korpusa u cilju realizacije iste.
Naredba je potpisana od strane k-danta GŠ SV, ali nije zavedena niti overena od strane ekspedicije GŠ SV.
Uz naredbu koja je stigla u jedinice usledile su RF i MF knjige izuzev formacije za 33. pbr. Dvor na Uni za RJ.
Formacijske knjige su urađene univerzalno za pojedine brigade u okviru 39. K. ne poštujući sredstva i ljudstvo kojim raspolaže Banija. Naime u izradi formacija brigada nije se polazilo od Operativne evidencije i stanja sredstava u jedinicama već se pristupilo izradi formacije.
Posebno je ovaj slučaj karakterističan za 97. POB Čerkezovac koja je izrađena od 97 ljudi a predlog formacije pozadinskih jedinica tražio je da se izradi formacija 87 POB na 371

čoveka čime pokriva rad pozadinskih jedinica 39. K. sa ljudstvom i sredstvima kojima raspolažemo u Bazi Čerkezovac.
Po dobijanju formacija i proglašenja ratnog stanja pristupilo se preformaciji jedinica uključujući raspoloživa sredstva kojima jedinice raspolažu.
Odmah kad sam kod preformiranja jedinica mislim da preformiranje jedinica po kartotekama, po sredstvima, nenarušavajući predhodne formacije i borbeni raspored jedinica koje su pre stizanja formacija a po proglašenju ratnog stanja posele svoje položaje.
Pri administrativnom formiranju jedinica postavio nam se ogroman problem i pored dobre mobilizacije jedinačna kartoteka koja je pre rata u RSK pala u ruke ustaša, pokupljena od strane MO Banija kao i dela kartoteke koja je izgubljena selenjem iz jednog u drugo mesto. Kako-tako jedincama je dat zadatak da se kompletna kartoteka mora ustrojiti te da nijedan v/o ne ostane posle demobilizacije bez podataka u SNO Opština.
Na ovom zadatku je angažovano MO za Baniju, organi za popunu 39. K i organi za popunu iz nižih jedinica. Prema sadašnjim pokazateljima 90% kartoteke je završeno i ispoštovat će se rok preformiranja jedinica do 28.02.1993. godine.

M O B I L I Z A C I J A:
Od ukupno mobilisanog ljudstva na Baniji sposobnog za vođenje b/d mobilisano je 87% ili 14247 ljudi i žena.
Kad je reč o formacijskom pregledu isti bi izgledao ovako:

| | | |
|---|---|---|
| U jedinicama 39. K sleduje | Of | 960 |
| | MOF | 681 |
| | v/o | 12233 |
| | u k u p n o | 13874 |

Od navedenog broja mobilisano je 87% a pojedine jedinice su u okviru svoje formacije a vezano za pojedine VES mobilisane i do 130%.
Prema iznetom odaziv cenimo da je vrlo dobar s tim da imamo pokazatelja da se još pojedinci kriju iza nekih papira, rodbine ili boravka u drugim mestima izbegavajući v. obavezu na koje računamo da ćemo im ući u trag vrlo brzo i iste mobilisati te rasporediti u niže jedinice Korpusa.
Prema sadašnjem stanju u Komandi sa prištapskim jedinicama formirane su sledeće jedinice:
– Komanda Korpusa,
– Komanda stana,
– četa veze,
– četa vojne policije,
– izviđačka četa,
– larv PVO.
Od predviđenih jedinica po RF nismo formirali dopunski bataljon i vod ABHO zbog nedostatka kadra.

| | | |
|---|---|---|
| Prema zadnjem pregledu u jedinicama 39. K ima | Of | 514 ili 53.. |
| | MOF | 640 ili 94.. |
| | v/o | 10847 ili 8… |
| | svega | 12001 ili 87. |

stim da je istinito da u nižim jedinicama vrlo mali je broj aktivnih starešina jer u celom 39. K. na Baniji ima 60 oficira (AVL) i 44 do danas postojećih i pristiglih podoficira što je 3-4% od sledujućeg stanja u jedinicama.

Uvažavajući u potpunosti starešine iz rezervnog sastava koje danas komanduju svojim jedinicama ima ih određen broj koji nisu dovoljno stručno osposobljeni za obavljanje pojedinih dužnosti ali smo prisiljeni zbog nedostatka kadra iste postavljati na komandirske ili k-dantske dužnosti.

Od problema istakao bi sledeće:

- popuna RSJ sa AVL, posebno za K-dne dužnosti sa VA[455]
- formiranje korpusne artiljerije (nedostatak sredstava i kadrova)
- formiranje korpusnih jedinica OMJ (nedostatak sredstava i kadr.)
- formiranje dopunskog bataljona sa nastavničkim kadrom (nedostatak kadra)
- status AVL iz SRJ
- postavljenja na određene dužnosti starešina koje su došle iz SRJ po RF-MF
- unapređenje starešina
- izrada Zakona o SV RSK koji ne postoji jer se i dalje rukovodimo ZOS SRJ
- česta premeštanja starešina po raznim šemama ili dolaskom iz SRJ uz put do Banije uzima ko koga i kako hoće, pa na Baniju šta stigne
- status bivših GL
- formacije 33. pbr Dvor na Uni koja nije uopšte izrađena i dostavljena, kao i za 87. POB
- postavljenje starešine čina majora i više u nadležnosti GŠ SV RSK se nevrši.

Zaključak je opšti da će sve jedinice 39. Korpusa do 28.02.1993. godine nenarušavajući borbeni raspored koje su posele proglašenjem ratnog stanja u RSK. [?]

P R E D L O G

- Poravnavanje kadra posebno srt. VEST-i, OMJ, PVO,
- Zahtev za upućivanje starešina u RSK sa prostora Krajine,
- Da se završi započeta mobilizacija ljudstva u SRJ i dovede ista u RSK,
- Da se prezaduži dio 130 mm sa Korduna odnosno da se i sredstva poravnaju bar približno po Korpusima.

## POZADINSKO OBEZBEDJENJE

### 1. TEHNIČKO OBEZBEDJENJE

Najveći problem tehničkom obezbedjenju predstavlja pomanjkanje rezervnih delova za sve vrste borbenih i neborbenih sredstava. U više navrata trebovali smo odredjene rezervne delove, medjutim vrlo malo (gotovo ništa) delova nam je odobreno iz skladišta 75. PoB.

Sva borbena i neborbena sredstva su u prvom delu rata ispunila propisane eksploatacione resurse za tehničke preglede, a neka i za srednji remont, medjutim usled stalnog nedostatka ulja, maziva i remontnih kapaciteta na većini sredstava nisu izvršeni preko potrebni tehnički pregledi ili remonti.

Možemo spomenuti da većina borbenih i neborbenih sredstava ne posjeduje pripadajuće rezervne alate i pribore, te da je neophodno što hitnije kompletiranje sa odgovarajućim rezervnim alatima i priborima.



---

[455] Vojna akademija.

Na gotovo svim neborbenim vozilima gume i akumulatori su u vrlo dotrajalom stanju, a naše zalihe guma i akumulatora su doslovno na nuli.
U zadnje vreme pojavljuje se problem kvalitete municije 76 mm za "ZIS" i 100 mm za "T-12" koja već duže vreme pored svih nastojanja da se skloni u čvrsti objekat, stoji uskladištena na otvorenom, tako da je neophodan kontrolno-tehnički pregled dotične municije.
Pored ovih problema prisutan nam je problem stručnog kadra sledećih profila:
– mehaničari za vozila guseničare,
– električar za vozila guseničare,
– mehaničar za sisteme strela 2-M,
– mehaničar za IC uređaje,
– mehaničar za stabilizatore.
Bitnije nam nedostaje municije sledećih kalibara (do 6 b/k):

| | | |
|---|---|---|
| – mine 120 mm | 7080 | kom |
| – metak 155 mm | 864 | " |
| – metak 105 mm | 1640 | " |
| – metak 100 mm za T-12 | 1764 | " |

2. INTENDANTSKO OBEZBEDJENJE
Na osnovu stvarnog stanja naših jedinica po intendantskom obezbedjenju, imamo problema zbog nedostatka sledećih InMS:

| | | |
|---|---|---|
| 1.- Uniformi većih brojeva | 1000 | kompleta |
| 2.- Čizama vojničkih | 1000 | pari |
| 3.- Terenskih podmetača | 2000 | kom |
| 4.- Ćebadi vojničkih | 2000 | " |
| 5.- Čarapa vojničkih | 5000 | pari |
| 6.- Manjerki od 12 l | 80 | kom |

7.- Nedovoljna količina potrošnih materijala
8.- Stanje u ishrani je takodjer dosta problematično, a najviše problema nam zadaje nabavka začina.

3. SAOBRAĆAJNO OBEZBEDJENJE
Popunjenost jedinice m/v i vozačima je zadovoljavajuće. Svi zahtjevi sa prevoženjem MS i ljudstva su uspešno i na vreme realizovani što formacijskim što mobilisanim m/v. Disciplina u saobraćaju je na visokom nivou što potvrdjuje podatak, da do sada nismo imali niti jedan saobraćajni udes iako tehnička ispravnost vozila ne zadovoljava zbog nedostatka rezervnih dijelova za opravku i održavanje vozila. Poseban problem je nedostatak guma za vozila. Zbog nedostatka registarskih tablica (registrovano je oko 30% m/v) otežano je praćenje kretanja vozila, a time i potrošnje p/g.
Jedan od zadataka ove jedinice je bilo mobilisanje i upućivanje vozila u Srbiju, po naredjenju GŠ SV RSK, za izuzimanje-prevoženje materijalnih rezervi RSK.
Sve raspoložive kapacitete smo angažovali i uputili na zadatak, ali raspolažemo podatkom da prihvat i raspored i iskorištenje kapaciteta nije bio na visini jer su vozači po nekoliko dana provodili na parkiralištu u vozilima, bez pozadinskog obezbedjenja, čekajući na rasporedne naloge.

4. SANITETSKO OBEZBEDJENJE
a) Preventivno medicinska zaštita zdravlja ljudstva u zoni odgovornosti 39. Korpusa i stanovništva u toj zoni planirana je i organizovana u veoma složenim uslovima.

Za sada imamo za razliku od ranije lekara epidemiologa koji je do duše i za regiju Korduna. Zahvaljujući visokoj stručnoj spremi isti uz rad NSnS1 39. Korpusa i NSnSl brigada organizovane su protivepidemijske mere zaštite zdravlja, a zbog nedostatka Sn materijalnih sredstava nešto slabije je moguće provesti specifične mere zaštite.
U svim jedinicama su sve potrebne mere zaštite zdravlja ljudstva, posebno mere zaštite zdravlja u zimskim uslovima planirane i sprovode se – Naređenje za Sn obezbedjenje.
Treba navesti pohvalnu saradnju svih stručnih struktura, naročito posle datuma mobilizacije:
– Izvršena je pravilna i detaljna inspekcija. Nabavljena je Žavelova voda, Izosan i SAFE za klorisanje, a HE tehničari vrše analizu vode i kontrolu rezidualnog hlora. Na pojedinim mestima na terenu još postoje problemi oko toga – popravke hlorinatora u kaptiranim zalihama i vodovodima.
– Ipak je problem potreba češćeg hlorisanja vode.
– Nije na propisan način rešeno pitanje veterinarske i sanitarne kontrole objekata za pripremanje mesa. Nije ostvaren uvid u kvalitet prehrambenih namirnica. Predlažemo da se pozove veterinar – aktivno vojno lice za izvršni period i rešavanje problema.
– Nije izvršena vakcinacija mlade generacije vojnika, ali vakcina je nabavljena i može se regulisati.
– Problem je održavanja lične i kolektivne higijene.
– Presvlačenje, kupanje i uslovi smeštaja su u nekim jedinicama u lošim objektima.
b) Zbrinjavanje p/o:
Sada je organizovano na način koji se uklapa u načela i principe organizacije SnSl u jedinicama i ustanovama OS.
Sanitetska služba u potčinjenim jedinicama je osposobljena za OMP, a u Glini i Kostajnici i za kiruršku pomoć, u ostalim mestima – Petrinja i Dvor ostala specijalistička pomoć.
Na nivou korpusa nema izvršne sanitetske jedinice formacijski, koju je moguće formirati ako se dobije ojačanje te kirurške ekipe koje su tražene od GŠ VJ i od medicinskog fakulteta u Beogradu. Mogućnost je oslanjanja na sanitetski bataljon u Banja Luci i Kninu i korišćenje helikoptera.
c) Snabdjevanje SnMS ide teško – sporo preko GŠ VJ, te humanitarnih pomoći.

5. <u>FINANCIJSKO OBEZBEDJENJE</u>
1.- Zbog nejedinstvenog platnog prometa, problemi su prisutni kod nabavke MS van RSK.
Mobilisana lica sa šleperima upućena u SRJ, nismo u stanju obezbediti novcem za dnevnice dok borave u SRJ.
2.- Podela plate za 1/93, 50% novac, a 50% bonovi, nije dobro rešenje zbog neblagovremenog obezbedjenja roba u trgovinama, što stvara neraspoloženje medju ljudima.
3.- Postojeću Odluku o koeficijentima za obračun plata, potrebno je uskladiti sa postojećim formacijama, učiniti ga jasnim i elastičnim po činu, dužnostima, stručnim spremama, i svim drugim obeležjima.
4.- Ukoliko mogućnosti dozvoljavaju, preći na ratno materijalno-financijsko poslovanje preko budžetske knjige, čime se obezbedjuje:
– brže odvijanje isplata virmanskim putem,
– sigurnost u čuvanju i prenosu novca i
– brži obrt novčane mase u odredjenom području i stvaranje uslova za rad radnih organizacija.

K O M A N D A N T
Pukovnik
Slobodan Tarbuk

M.P.[456]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 4123.*

## 168

***1993., veljača 21.***
***Drniš***

***Obavještajno izvješće Komande 75. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o namjeri predstavnika UN-a da obiđu Meštrovićev mauzolej, stanju zaštite praznog mauzoleja, te da se dio zbirke nalazi u manastiru Krka***



OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 52-1
21. 02. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. K – na ličnost pukovnika Šarac Dragan

U kontaktu sa UNPROFOR-om rekli su mi da su dobili od UN zahtjev da se sačuva Meštrovićev mauzolej u Otavicama.
Isto tako predstavnik za civilna pitanja žena Heda, treba da obidje mauzolej i ostvari uvid u njegovo stanje.
Meštrovićev mauzolej je kao objekat potpuno zaštićen.
Medjutim slike i drugo što je bilo u njemu je sklonjeno još pre početka "rim 2 svjetskog rata" i nezna se gdje se nalazi. Vjerovatno jedan dio u "Manastiru Krka".
K-t brigade će narednih dana odobriti Hedit da obidje ovaj mauzolej.

NAČELNIK
kapetan
Tokić Mirsad

M.P.[457]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR,18., inv. br. 1932.*

[456] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Glina.
[457] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 200, primljen 21. 2. 1993. u 14,00; predan u 15,30.

## 169

***1993., veljača 22.***
***Knin***

***Dnevno izvješće Komande 7. korpusa SVK o razmjeni topničke vatre na linijama dodira u zadarskom zaleđu te vlastitim gubicima***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-1157
22. 02. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
URUČITI ODMAH
KURIROM

Redovni borbeni
i z v e š t a j. –

GŠ SV (operativni centar)
GŠ – IKM

1. Neprijateljska artiljerijsko-topovska dejstva vršena su:
– Oko 22,00 časa granatirao je iz VBR-a po širem rejonu Karina, kasnije produžio dejstva sa haubicama. Tom prilikom uništena je jedna kuća, a vodovod je znatno oštećen.
– Artiljerijska dejstva ustaša vršena su pojedinačno po našim snagama u reonu s. Drače, s. Romići, s. Kadina Glavica, s. Jagodinja Donja, Lišanima, Polači, Islam Grčki, Smoković i s. Gradini.
– U toku noći duge kolone vozila kretale su se iz pravca Posedarja ka Novigradu, a u reonu Maslenica čula se buka tenkova.
– U toku dana primećeno je pregrupisavanje ustaša u rejonu Mala Bobija i Jasenice, kao i grupisanje u rejonima sela Galovac, Gorica, Novo Naselje i Kašić.
– Provokativna dejstva iz artiljerijskog i pešadijskog naoružanja vršena su iz s. Milanović po širem rejonu s. Donji Baljci.

2. Jedinice 7. korpusa vršile su artiljerijska dejstva po radarskim i vizuelno otkrivenim ciljevima ustaških snaga i vatrenim položajima artiljerijskog oruđa. Dejstvovano je po otkrivena 22 cilja.
– Od artiljerijskih neprijateljskih dejstava poginuo je dobrovoljac Marković Željko iz Beograda, a tri borca iz Banijskog bataljona su ranjena.
– Ostale jedinice usmerile su svoje aktivnosti na obuku, fortifikacijsko uređenje položaja, kao i držanje dostignutih linija.
Raspolažemo saznanjima da ustaška strana vrlo vešto koristi deo podataka dobivenih preko TV Knina i lokalnih radiostanica. Ovim putem dolaze do podataka razmeštaja naših jedinica, pojedinim komandama, a posebno o vatrenim položajima naših jedinica za podršku. Jedan ustaša preko telefonskog razgovora daje uputstva kako doći do lokacija naših snaga slušajući radio i TV Knin.

za KOMANDANT-A
p u k o v n i k
Milan Đilas
Stjepanović,[458] [v.r.]

---

[458] Stanko.

M.P.[459]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

# 170

***1993., veljača 22.***
***Knin***

***Upozorenje Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama da hrvatske snage imaju namjeru otvoriti nova žarišta sukoba u zoni odgovornosti korpusa***

Komanda 7. korpusa
Str. pov. br. 30-1163
22. 02. 1993. godine

U p o z o r e nj e:

Komandi: OG1, 92. mtbr, BG-4, 1. lbr, 75. mtbr,
2. pbr, 7. map, 7. mpoap

Preko organa vojske RS upozoreni smo da bi sukobi u zoni 7. K mogli da se prošire narednih dana. Isti organi otkrili su dovodjenje jedinica iz dubine (Virovitica i Varaždin) te da s RH šire moblišu nove snage.
Takodjer iz Livna je uočeno dovodjenje jedinice iz 144. brigade "Krešimir 4".
Sadašnjom dubinom prodora HV prema Maslenici i Zemuniku Tudjman nije zadovoljan jer mu ne obezbedjuje korištenje aerodroma niti gradnju mosta. Obzirom da naša delegacija nemože prihvatiti povratak hrvatske vlasti na zauzeto područje po povlačenju HV, realno je očekivati da Tudjman[460] naredi realizaciju sledeće etape operacije uz otvaranje novih žarišta u zoni 7. K u cilju vezivanja snaga. Ovo imati u vidu u donošenju odluke za dalja dejstva.
Podatke proveravati preko vaših organa.

Komandant
pukovnik
Milan Đilas
M.P.[461]
M.P.[462]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1936, sn. 240348.*



[459] Okrugli pečat: ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[460] Franjo, predsjednik RH.
[461] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6607, primljen 22. 2. 1993. u 22,10; predan u 22,30.
[462] Okrugli pečat: Komanda posebnih jedinica milicije Benkovac i rukom dopisan prijemni pečat Komande OG-1, str. pov. br. 106-2, 23. 2. 1993.

## 171

***1993., veljača 22.***
***[Benkovac]***
***Zahtjev Komande OG-1 Glavnom štabu SVK za popunu tenkovskih posada ljudstvom iz 1. krajiškog korpusa Vojske Republike Srpske***

---

KOMANDA OG-1
Str. pov. br. 104-1
Dana 22. 02. 1993. g.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

KOMANDI GŠ SV RSK
KOMANDI 7. K.

Zahtev za popunu. –

U dosadašnjem izvršavanju borbenih zadataka imali smo velikih problema zbog nedostatka ljudstva kritičnih specijalnosti.
Pošto raspolažemo sa tehnikom hitno je potrebno a u cilju izvršavanja navedenih zadataka da nam obezbedite:
1. 9 posada za tenkove T-34
2. 6 posada za tenkove T-55
3. 7 posada za tenkove M-84
4. 2 posade za OT BVP M-80 (stalni članovi posade)
5. 6 posada za OT M-70 (stalni članovi posade).
Sadašnje posade tenkova M-84 su iz Banja Luke i saznajemo da bi trebali napustiti našu zonu b/d 24.02.1993. godine. Stoga molimo da se ovo ima u vidu i da se po mogućnosti odmah obezbedi nova zamena iz 1. K.K. (Banja Luka).
Raspolažemo podacima da se kod pukovnika Lisice Slavka, nalazi viška članova posade za tenk T-34, pa predlažemo da se sa njim stupi u kontakt i da nam pošalje posada koliko može. To isto treba rešiti i za posade ostalih tipova tenkova.
Imajući u vidu raspoloženje kod boraca i moral pri izvršavanju borbenih zadataka pešadije uz podršku tenkova molimo da ovo shvatite kao prioritetan zadatak.

KOMANDANT
pukovnik
Dragan Tanjga, [v.r.]

M.P.[463]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*

[463] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Benkovac.

## 172

***1993., veljača 22.***
***Obrovac***

***Izvješće Komande 4. lbr Komandi 7. korpusa SVK o osnivanju i slanju čete na Velebit koja uslijed visokih snježnih nanosa nije aktivna, te traže preciznije zadatke za tu jedinicu***

---

Komanda 4. lbr
Pov. br. 328-1
22. 02. 1993. g.

Izvještaj o stanju u
jedinicama na Velebitu, dostavlja. –

Komandi 7. korpusa
K n i n

Od 12.02. ove godine po naredjenju OG Velebit formirali smo jednu jedinicu ranga čete i poseli objekte Golić kotu 1010 i Buzonja. Sa zadatkom angažovanja po njihovom naredjenju i planu. Obzirom na velike temperaturne razlike i vremenske uslove i snežne nanose visine i do jednog metra četa se trenutno nalazi u reonu Gornje Ladje.
Takodje napominjemo da je ova četa bila kao elemenat borbenog poretka 7. mtbr /Gračac/ i ista je izvršavala zadatak u duhu odluke te komande pod neposrednom komandom SDG.
Obzirom na nastale promene u organizaciji izvodjenja datih b/d vremenskih i meteo uslova i duži period obezbedjenja navedenih objekata na Velebitu molim vas da nam u skladu sa vašom daljnjom idejnom odlukom precizirate zadatke za navedenu jedinicu. Ističemo da je ova četa udarna/ formirana iz sastava svih jedinica brigada a rezerve za izvršenje ovog zadatka nemamo.

Komandant:
potpukovnik
Samardžić Pavao

M.P.[464]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 24.*

## 173

***1993., veljača 24.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o stanju na ratištu u zadarskom zaleđu, napadu hrvatskih snaga u rajonu Čista Mala te provokacijama na ostalim linijama dodira***

---



[464] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 0132, primljen 22. 2. 1993. u 13,30; predan u 13,55.

Komanda 7. korpusa
Pov. br. 30-1229
24. 02. 1993. godine Uručiti odmah

Informacija o stanju na
severnodalmatinskom bojištu. –

Komandama: OG-1, 92. mtbr, TG-4, 4. lbr, 1. lbr, 75. mtbr,
pbr, 7. map, 7. mpoap, 7. larp PVO (aktom)

1. U proteklih 24 časa nastavljena su dejstva ustaških snaga na severnodalmatinskom vojištu. Ustaše su uglavnom dejstvovale artiljerijom po srpskim selima i položajima jedinica srpske vojske. Najsnažnija vatra otvrana je po širem rejonu Kašić-Paljuv-Pozderi i po civilnim objektima u srpskim selima Lišani, Tinj, Ceranje i Kadina Glavica. Na ostalim pravcima severnodalmatinskog vojišta bilo je povremenih provokativnih dejstava iz artiljerijskog i pešadijskog oružja.
U graničnom rejonu RSK, u Lici, bilo je manjih provokativnih dejstava, uglavnom otvaranjem vatre iz pešadijskog oružja, naročito iz pravca Ribnika ka Divoselu. U rejonu Sunje, u graničnom pojasu prema Baniji registrovana je pucnjava iz pešadijskog oružja i više eksplozija koje nisu bile usmerene prema teritoriji RSK. I na prostoru Istočne Slavonije, u rejonu Paulin Dvora, otkrivena je i neutralisana manja idg i tom prilikom su likvidirana dvojica ustaša.
U toku jučerašnjeg dana, na delove teritorije RSK registrovane su povrede vazdušnog prostora koje su ustaške snage vršile radi izvidjanja i preleta iz pravca Zagreba prema Bihaću.
Danas 24.02.1993. godine u toku prepodneva ustaše su napale naše snage u reonu Čista Mala, na pravcu Vodice-Benkovac. Ustaše su razbijene, a linija dodira ostala je nepromijenjena. U toj borbi ranjena su 3 naša borca.
2. Jedinice srpske vojske uspešno su odgovarale na sva neprijateljska dejstva i zadržale sve linije odbrane. Nastavljeno je sa izvodjenjem planirane obuke, gadjanja, inžinjerijskog uredjenja skloništa i zaklona za ljudstvo i TMS i pripremama za dalja borbena dejstva.
3. Naročitu pažnju posvetite disciplini. Juče, 23.02.1993. na karauli u 11. K došlo je do ubistva, iz nepažnje i neobazrivosti. Prema prvoj informaciji, borac Bolić Gojmir, je najverovatnije u šali napunjen pištolj uperio u slepoočnicu Radunković Iliji i bez povoda i upozorenja povukao obarač.
Izdvojene jedinice manjeg sastava nužno je češće obilaziti i skretati im pažnju na moguće posledice ako se neoprezno i nepropisno upotrebljava oružje. Bolić Gojmir je 1973. godište, a ubijeni Radunković 1968. g. Radi se dakle o mladim ljudima na koje se mogao ostvariti uticaj, vaspitno i disciplinski.

Pomoćnik komandanta
pukovnik
mr. Dmitar Arula M.P.[465]

M.P.[466]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR,8., kut. 2.*



[465] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6635, primljen 24. 2. 1993. u 21,05; predan u 21,15.
[466] Prijemni pečat: TH-4, pov. br. 88-1, 25. 2. 1993.

## 174

***1993., veljača 24.***
***Daruvar***

***Protestno pismo Zapovjedništva UN-a – sektor Zapad 18. korpusu SVK zbog ubojstva Hrvata u Pivarama, boravku pripadnika vojske izvan zone pod zaštitom UN-a te prijetnji zapovjednika Glavnog štaba SVK***

---

M.P.[467]

10,00 (SC)
GLAVNA KOMANDA
ZAPADNI SEKTOR
D A R U V A R
24. 02. 1993. g.

Gospodinu Vitezu[468] i
pukovniku Čeleketiću[469]

Moja zabrinutost raste i zaista sam razočaran nepoštovanjem dogovora koje smo imali od strane pojedinih elemenata na vašem području.
Imali smo mnogo sastanaka od kada je hrvatska armija napala južni Sektor pre mesec dana.
Ja sam vas uverio u moje opredelenje i mogućnost da održim bezbednost. Ova uveravanja su propraćena posebnim radnjama sa moje strane kao što je razmeštanje određenih snaga na istočne i zapadne granice u području auto-puta kao i upozorenja drugoj strani.
Do današnjeg dana nijedna ozbiljna akcija u smislu ugrožavanja bezbednosti ili ubacivanja nije učinjena od druge strane.
Od vas sam dobio uveravanja da neće biti nikakvih provokacija, ili vojnih akcija u blizini bivše linije razgraničenja.
Usprkos ovim uveravanjima nastavljena je sa ozbiljnim akcijama usmerenim protiv druge strane što po mome ugrožava vašu bezbednost.
Ti potezi umanjuju moja zalaganja da sprečim drugu stranu od reagovanja i nagoveštavaju mi da vi ili nemate dovoljno poverenja u mene ili da nemate kontrolu nad nekim delovima u vašem području.
Posebno upozoravam na dva odvojena napada na civile u Pivarama 27. januara i 11. februara kada je troje ljudi ubijeno i dvoje ranjeno.
Ti događaji rezultirali su porastom prisutnosti Hrvatske armije u tom predelu.
Zatim se dogodio slučaj otmice dva Hrvata blizu Pakraca (pod kontrolom Hrvata u zoni pod zaštitom), 08. februara i oružani sukob između pripadnika TO i HV blizu Trnave za vreme poslednjeg sastanka održanog u Vili (15. februar).
Dve zasebne istrage, jedan od strane Nepalskog bataljona, druga od strane Civilne policije UNPROFOR-a potvrdile su da su srpski organi obezbeđenja bili van zone pod zaštitom prilikom sukoba sa HV. Mi smo naravno protestvovali zbog prisustva naoružanih pripadnika HV u blizini UNPA, ali naš protest nema značajnu podlogu jer su vaše snage bile van zone pod zaštitom.

[467] Prijemni pečat: RSK, ZŠ TO Zapadna Slavonija, br. 25-18, 16. 2. 1993.
[468] Dušan, predsjednik SO Okučani.
[469] Milan, zapovjednik 18. korpusa SVK.

Zatim 17. februara dva Hrvata su ustreljena blizu Pakraca, na traktoru. Ovaj incident dogodio se istog dana, sa komandantom Nove Gradiške kada sam bio na sastanku. Protestvovao sam zbog prisutnosti vojske blizu Pivara i nekih drugih povreda prostora zauzvrat, on je upozorio na moja uveravanja u bezbednost baš u odnosu na slučajeve koje sam već podvukao. Ubistvo ta dva Hrvata desila su se baš u vreme kada sam se vraćao sa sastanka.

Da dodam i potpuno nepotrebne radnje koje ste preduzeli zbog opšte pripreme odbrane uključujući tešku opremu za kopanje, na istočnoj granici zone pod zaštitom, usprkos uveravanja da to nećete činiti.

Na kraju moram vam reći da pretnje koje su uputili neki viši oficiri mojim snagama su vrlo provokativne (izazivačke).

Neprestano pravite pritužbe zbog kanadskih vojnika i njihovog grubog ponašanja, dok u isto vreme neki lideri sa vaše strane upućuju im pretnje.

Takve pretnje samo dokazuju da je neophodno da oni budu pripravni.

Posebno ukazujem na pretnje koje je izrekao general Novaković[470] za vreme oproštajne večere 20. februara u čast gospodina Čubrića.[471] Ovo neodgovorno ponašanje od strane vođa umanjuje status organizacija koju predstavljaju.

Uveravam vas da su ovakve pretnje shvaćene vrlo ozbiljno i da su prosleđene Glavnom štabu u Njujorku zbog mogućih budućih istraga.

Ja sam vas uverio da vas neću sprečavati u legitimnim pripremama vaše strane za odbranu od napada sa druge strane.

Ali ukoliko neke vaše vođe nastave sa pretnjama ili ako neodgovorni pojedinci nastave sa terorističkim radnjama protiv druge strane to može samo odvratiti od odbrambenih mogućnosti.

Ne možete tražiti od mene odbranu dok u isto vreme nastavljate sa provokacijama i tako u isto vreme preobraćate moje opredelenje za odbranu, jer se pokazalo neophodnim da poduzmem korake za zaštitu samog sebe od mogućeg napada snaga Teritorijalne odbrane.

Molim da razmotrite ozbiljno posledice ovih radnji i da učinite svaki napor da obuzdate one koji su pretnja miru koji smo vi i ja u zajedničkim naporima uspeli da očuvamo.

Brigadni general
C. M. Zabala

---

*Ovjerena preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 26., kut.6.*

## 175

***1993., veljača 24.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK da je 2. pbr zauzela selo Dragišić, te o velikim gubicima hrvatskih snaga***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

470 Mile, zapovjednik GŠ SVK.
471 Jovan, zapovjednik Zonskog štaba TO Zapadna Slavonija.

Str. pov. br. 30-1228
24. 02. 1993. godine

URUČITI ODMAH
KURIROM

Redovni borbeni
izveštaj. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– OPERATIVNI CENTAR –
GŠ – IKM

1. U protekla 24 časa bilo je povremenih neprijateljskih artiljerijskih dejstava po našim snagama u širem rejonu sela Kokići, Narandžići i Čuline.
Veća grupisanja ustaških snaga pešadije primećena su u rejonima sela Paljuv i Zemunik Donji, a pokreti manjih grupa ustaša osmotreni su u selima Posedarja, Jasenica, Salina i Podgradine. Provokacije, kao i izvidjanja naših položaja prisutna su svakodnevno.
2. Aktivna borbena dejstva izvodile su jedinice 2. pbr. U ovim dejstvima oslobodjeno je srpsko selo Dragišić, kao i važnu trigonometrijsku tačku – 166. Gradina. U ovoj akciji zarobljeno 11 ustaša, veći broj poginulih i ranjenih.[472]
Gubitci kod naših snaga; 2 poginula, 5 ranjenih i lakše oštećen jedan tenk T-34.
Ostale jedinice izvode planiranu nastavu, vrše izgradnju skloništa i zaklona za ljudstvo i vatrenih položaja za orudja. Kod većeg broja jedinica nedostaje intendantska oprema, naročito maskirne bele uniforme i obuća. Naročito za planirana dejstva u podnožju Velebita i na samom Velebitu, gdje je temperatura -20 C.
Organi bezbednosti otkrili su da je provaljeno poljoprivredno skladište u s. Bratiškovci u zoni dejstva 2. pbr i tom prilikom odnešena je veća količina suhomesnatih proizvoda. Pretpostavlja se da su to izvršili dobrovoljci koji su razmešteni. Istraga u toku.
Češća je pojava da pojedini v/o odlaze u grupama da vrše posetu Centru za obuku u rejonu Bruška, bez najave i odobrenja pretpostavljene komande.
Opremanje vojne policije Komande 7. K dosta je otežano, naročito je izražena potreba za motornim vozilima, odećom i ostalom opremom.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[473]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 176

***1993., veljača 24.***
***Drniš***

***Obavještajno izvješće Komande 75. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o maltretiranju i pljačkanju Hrvata u selima Barišići i Radeljci***

---

[472] U borbama za Dragišić sudjelovali su pripadnici 15. domobranske pukovnije.
[473] Okrugli pečat: ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 64-1
24. 02. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. korpusa
Na ličnost p.puk Šarac Dragan

– U s. Barišići i Mujani maltretirani su i opljačkani Hrvati kojih ima oko 10. Radi se o starijim osobama, a vjerovatno su to uradili dobrovoljci.
– U zaseoku Radeljci (Tepljuh) zadnja 2 dana došlo je do pljačke i maltretiranja Hrvata. Ukradene su pored pršuta i bijele tehnike i krave. Tom prilikom je pretučen Ante zv. Djendar i Radeljak Mile. Pojačana je kontrola od strane vojne policije mjesta gdje još žive mještani hrvatske nacionalnosti. S ciljem sprečavanja maltretiranja i pljačke.
– Za iseljavanje postoje zahtjevi Hrvata u selu Srednje Kričke i jedan dio u samom Drnišu.

NAČELNIK
Kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[474]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 177

***1993., veljača 24.***
***[Vukovar]***

***Izvješće Komande 11. korpusa SVK Glavnom štabu SVK o jedinici zvanoj "crvene beretke" osnovanoj po zapovijedi Gorana Hadžića, kojom zapovijeda ministar pravosuđa***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA SLAVONSKO –
BARANJSKOG KORPUSA
Pov. br. 1-155
Dana 24. 02. 1993. god.

Status i ponašanje
crvenih beretki. –

Raniji naziv "crvene beretke", a sada specijalna jedinica a/a, koja je formirana naredbom predsednika Republike gospodina Gorana Hadžića, nalazi se u Iloku i sa njom k-duje ministar pravosudja.
Njihova uloga i namena nije nam poznata.
Što se tiče računa koje su napravili u kafanama, od strane k-de 45. peš. brigade do korpusa niko nije isplatio, pa prema tome račune su mogli praviti na bilo koga.

[474] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 218, primljen 24. 2. 1993. u 11,30; predan u 12,10.

Komanda korpusa je opremila navedenu jedinicu sa delom sredstava i opreme sve po naredbi predsednika Republike, ali se ogradjujemo od bilo kakvih kompetencija nad njima.
BK/ND

Komandant
Pukovnik
Bogdan Sladojević

M.P.[475]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6002.*

## 178

***1993., veljača 25.***
***Knin***

***Obavještajno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o granatiranju vlastite kolone kod Lišana Tinjskih, nezadovoljstvu izbjeglica u Benkovcu i vojnika zbog neimaštine, te da su hrvatske snage ponovo zauzele selo Dragišić***

---

KOMANDA 7. KORPUSA — **STROGO POV.**
Obav. bezbed. Organ — **br. ev.________**
Str. pov. br: 21-82
25. februara 1993. godine

OBAV. BEZ. ORGANU GŠ SV RSK

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a. –

1. Dana 24.02.1993. godine u posljepodnevnim časovima naš VBR je greškom navodjenja zasuo našu kolonu vozila koja se kretala na području Lišana Tinjskih. Srećom bio je promašaj pa nije bilo žrtava ni materijalne štete. Ispitujemo okolnosti pod kojim je došlo do ovakve greške.
2. Dana 24.02.1993. godine vodnik Rajčević komandir baterije MB 120 mm u Kolarni (benkovački pravac) samoinicijativno i bez odobrenja ispalio je nekoliko mina, napamet u pravcu ustaških položaja. Ustaše su uzvratile vatru i zahvatile deo nezaštićenih boraca, te su trojica ranjena od kojih jedan teže.
Vodnik Rajčević istu je grešku napravio i prije petnaestak dana, te je nakon uzvraćene vatre s ustaške strane ranjen borac Medalić Ljubomir, koji je kasnije umro u Kninskoj bolnici.
3. Među izbjeglicama (žene i starci) u Benkovcu, Bjelini i Parčićima prisutan je protest zbog navodne izdaje u vojnim i političkim vrhovima, te su uvjerenja da su sva izgubljena područja namjerno prepuštena hrvatskoj strani i da je to rezultat političkog dogovora. Žale za kućama i poginulim borcima. Ovakva shvaćanja su verovatno rezultat međusobnih razmirica u Vladi RSK.

---

[475] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 670, primljen 24. 2. 1993. u 14,10; predan u 14,15.

4. Posebno smo informisani da je u akciji ponovnog zaposedanja Gradine i s. Dragišića od strane ustaša položaj odbrane 2. pbr sinoć oko 21.00 sati samovoljno napustila grupa od oko 20 vojnika [u kojoj] je bio izvesni pporučnik Draganić. Draganić je komandi preko motorole javljao da će napustiti položaj, što su ustaše verovatno čule preko svojih sredstava veze i ponovo bez problema zaposele Gradinu a zatim i s. Dragišiće. Među borcima kulminira nezadovoljstvo zbog toga, te im je ponovo pored Draganića kriva komanda.
5. Raspolažemo saznanjima da dosta vojnika u jedinicama što je posebno izraženo u 7. larp PVO, negoduje zbog vrlo teškog položaja njihovih porodica radi besparice i neimaštine.
Obav. bez. Organ

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 179

***1993., veljača 25.***
***Obrovac***

***Izvješće Komande 4. lbr Glavnom štabu SVK o napuštanju kampa "Alfa" u Bruškoj od strane jednog dijela njihovih jedinica zbog lošeg tretmana, slabe prehrane i nehigijenskih uvjeta***



---

Komanda 4. lbr
Str. pov. br. 351-2
Obrovac, 25. 02. 1993. god.
Glavnom štabu SV RSK

Izveštaj o napuštanju kampa
"Alfa" od strane naših
vojnika, dostavlja

Veza: vaš akt str. pov. br. 270-1 od 25. 02. 1993. god.

Na razjašnjavanju razloga napuštanja kampa "Alfa" od strane naših vojnika, pripadnika 4. lbr učestvovali su pripadnici komande uz učešća organa bezbednosti. U toku razgovora sa vojnicima i uzimanju pismenih izjava došli smo do sledećih podataka:
– svi vojnici tvrde da su uslovi obuke i rada ispod svakog nivoa
– ishrana je ispod svakog minimuma, pojedini vojnici su padali u nesvest ne od fizičkog napora već od gladi
– higijenski uslovi su nikakvi, vojnici nisu prali porcije po dva dana, ličnu higijenu nisu uopšte održavali zbog nedostatka vode
– pojedini vojnici tvrde da su uslovi u Velebitu daleko podnošljiviji nego u kampu "Alfa"
– odmah su starešine i instruktori iz naše brigade promenili oznake pripadnika SV RSK za oznake koje ne pripadaju našoj vojsci.
Predlažemo da vojnici ostanu na obuci u našem centru za obuku u s. Žagar, pošto smo napravili plan i program za obuku, a imamo dovoljno starešinskog kadra za izvodjenje obuke, i ako se stvore povoljniji uslovi za obuku u kampu "Alfa" može se razmotriti ponovno upućivanje naših vojnika u isti.

Komandant
Potpukovnik
Samardžić Pavao

M.P.[476]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*

## 180

***1993., veljača 26.***
***Knin***

***Sigurnosno izvješće Obaveštajno-bezbednosnog organa zapovjedniku IKM Glavnog štaba SVK o nastojanju dijela političkog vodstva zapadne Slavonije za mirno rješavanje sukoba s hrvatskim vlastima i potpisivanje Daruvarskog sporazuma***

---

Glavni štab SV RSK
Bezb.-obav. organ
Str. pov. br. _____
26. 02. 1993. godina

**STROGO POV.**
**br. ev.______**

Neka saznanja o stanju
u Zapadnoj Slavoniji. –

IKM GŠ SV RSK
na ličnost komandanta

Organi bezbednosti 18. K došli su do nekih saznanja o aktivnostima dela političkog rukovodstva Oblasnog vijeća Zapadne Slavonije za koje cenimo da nisu u skladu sa naporima srpskog naroda u RSK da se odbrani od ustaške agresije. Isti deluju pod parolom "mirnog rešenja sukoba sa hrvatskim vlastima".

Poznato nam je da je 11.02. o. g. delegacija Oblasnog vijeća, na čelu sa potpredsednikom Kulić Mladenom bila na pregovorima u Podravskoj Slatini, verovatno sa ciljem konkretizovanja u vezi povratka Srba u podravskoslatinska sela, iako stanovništvo u većini nije takvog uverenja da se u ovoj situaciji može bezbedno vratiti u ta sela.

Dana 14.02. o. g. na sednici Skupštine Z. Slavonije prisustvovali su Kaloper Nikola, Prijić Marko i Prodanović Jovica, iz pokreta za Jugoslaviju sa sedištem u Beogradu. Kaloper je navodno omogućio kontakt Džakuli[477] sa S.[478] Miloševićem, preko Miloševićeve supruge koja je isto član SK-PJ. Skupština je tada osudila smenu u vladi RSK, sa čime se nije složio podpredsednik vlade RSK Dušan Vitas pa je napustio sednicu. Inače je iz Knina stigla depeša, dva dana pre održavanja pomenute sednice, sa instrukcijama da se "sednica spreči po svaku cenu".

---

[476] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 0151, primljen 25. 2. 1993. u 21,30; predan u 22,00.
[477] Veljko.
[478] Slobodan.

U Daruvaru je 18.02. o. g. gospodin Fišer[479] Izapal održao zajednički sastanak sa predstavnicima svih opština u širem okruženju Z. Slavonije, kako pod kontrolom hrvatskih tako i pod kontrolom naših snaga. Imamo podatak da kontakte ove vrste forsira vlada Hrvatske.

Raspolažemo podacima da ovakve postupke približavanja vladi Hrvatske, od strane Oblasnog vijeća Z. Slavonije, prihvata sve veći broj srpskog stanovništva, jer mu se servira stav da je to jedini način da se vrate svojim kućama. Zagovarači "mirovnog plana" ističu da se u Krajini ratuje "zbog budala koje narod guraju u rat i koji svoju karijeru grade na grobovima srpske dece, iako unapred znaju da je suživot sa Hrvatima neminovan i jedino moguće rešenje". U tome prednjači Kulić Mladen, potpredsednik OV. Tako je 14.02. u kući Pavković Milana u s. Roždanik, u prisustvu novinara i snimatelja TV NS[480] i više meštana izjavio da je odbrana Maslenice nepotrebna, da je "agresija" na to područje plod neelastičnosti vlasti RSK u Kninu, koja "nije shvatila da je Maslenica potrebna Hrvatskoj".

Preko pouzdanih izvora utvrđeno je da su predstavnici OV Z. Slavonije (Džakula, Kulić i dr.) 18.02. sa predstavnicima hrvatske strane potpisali sporazum, čiji sadržaj dostavljamo u prilogu informacije.

---



S P O R A Z U M

1. Dana 18. 2.93. u Daruvaru

prisustvu predstavnika UNPROFOR-a Gerald Fisher, [v.r.] (witnessed)[481]
[…………….., v.r.][482] (witnessed)
[…………….., v.r.][483] (witnessed)

sastali su se:

| | |
|---|---|
| DŽAKULA VELJKO | ZLATKO KOS |
| DUŠAN EĆIMOVIĆ | ZDRAVKO SOKIĆ |
| MILAN VLAISAVLJEVIĆ | IVAN VOLF |
| MLADEN KULIĆ | VLADIMIR DELAČ |
| LOVRIĆ ĐORĐE | MR. ŽELIMIR MALNAR |
| RADAKOVIĆ MILAN | |

2. Na cjelokupnom području koje sačinjavaju bivše općine: Daruvar, Grubišno Polje, Nova Gradiška, Novska i Pakrac, a koje su pod zaštitom snaga UNPROFOR-a, osigurat će se sljedeće:

a. potpuna obnova sustava za opskrbu strujom i vodom;
b. slobodno kretanje privatnog prometa cestama uključujući Zagreb – Beograd "AUTOPUT"; naknadni će pregovori obuhvatiti i komercijalni prijevoz;
c. omogućiti popravak pruge na relaciji Novska – Nova Gradiška;
d. popravak telekomunikacijskog sustava (u skladu s rezultatima preliminarnog ispitivanja stanja izvršenog u kolovozu 1992. s predstavnicima obiju strana);

[479] Gerald.
[480] Novi Sad.
[481] Svjedok.
[482] Nečitko.
[483] Isto.

e. osnivanje zajedničke komisije za normalizaciju života građana u UNPA području, s posebnim naglaskom na preispitivanju te kasnije i na uspostavljanju socijalnih djelatnosti zdravstva, školstva i sportskih aktivnosti;
f. neometani i redoviti susreti na kontrolnim točkama pod nadzorom UNPROFOR-a;
g. omogućiti povratak svih prognanika;
h. dopustiti civilima koji prebivaju na obje strane linije razdvajanja da rade na svojim posjedima (posebice je značajno i hitno u ovome trenutku da se ratarima zajamči prinos u doba žetve kasnije tijekom godine);
i. sastanci predstavnika lokalnih vlasti kako bi se raspravile metode buduće suradnje;
j. omogućiti postavljanje kontejnera u skladu s postignutim sporazumom; i
k. za pripremu, provođenje i praćenje svake te nadzor svih točaka formirat će se zajedničke komisije.

3. Sporazum potpisuju predstavnici:

| | |
|---|---|
| Džakula Veljko, [v.r.] | Kos Zlatko, [v.r.] |
| Ećimović Dušan, [v.r.] | Sokić Zdravko, [v.r.] |
| Vlaisavljević Milan, [v.r.] | Volf Ivan, [v.r.] |
| Kulić Mladen, [v.r.] | Delač Vladimir, [v.r.] |
| Lovrić Đorđe, [v.r.] | Malnar Želimir, [v.r.] |
| Radaković Milan, [v.r.] | |

PREDSTAVNICI UNPROFOR-A:
Gerald Fischer, [v.r.]
………………., [v.r.][484]
………………., [v.r.][485]

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 28.*



## 181

***1993., veljača 26.***
***Knin***

***Redovno borbeno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o provokacijama duž linije razdvajanja, razmjeni topničke vatre, privođenju vojnih obveznika koji su dezertirali ili izvršili kriminalne radnje, te o problemima s dobrovoljcima iz Srpske radikalne stranke***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-1296
26. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
URUČITI ODMAH
KURIROM

Redovni borbeni
izveštaj. –

[484] Nečitko.
[485] Isto.

– GŠ – IKM
– GŠ SV RSK
(Operativni centar)

1. Neprijateljska artiljerijsko-tenkovska provokativna dejstva po selima Baturi, Klapani i Oštrivi. Artiljerijska dejstva jačeg intenziteta po rejonima Paljika, Ustića Drage, Bratkovci, Prokljan, Čista Mala, Stražbenić, kao i po zauzetoj Gradini i Dragišićima.
Danas u popodnevnim časovima ustaše su artiljerijom dejstvovale po Kistanjama, na što je naša artiljerija vratila dejstvom po Miljevcima.
Osmotreni su pokreti ustaša iz zaseoka Senj prema Golešu. Grupisanje ustaša primećeno je u rejonu Vodice, Zaton, Baždarinci i Mostarski Zemunik.
– Prisutna su svakodnevna izvidjanja naših položaja i jedinica, kao pokušaji ubacivanja diverzantsko-terorističkih grupa.
– Otkriveno je 9 letova ustaške avijacije.
2. U ranim jutarnjim časovima 25.02.1993. godine jedinice koje su zaposele novooslobođenu Gradinu i selo Dragišić, napustile su samovoljno ove položaje, radi čega je došlo do negodovanja ostalih boraca.
Ovakve pojave potrebno je sprečiti, a prekršioce uzimati na odgovornost.
– U jedinicama 7. K nastavlja se s planiranom obukom, pravljenju skloništa i zaklona za ljudstvo i tehnička sredstva. Deo jedinica izvodi borbena dejstva na zadatim pravcima.
– Organi bezbednosti danas su priveli 9 vojnih obveznika koji su napustili jedinicu.
– Privedeni su i pritvoreni vojni obveznici Kleut Marko, Kepčija Stojan, Veselinović Gojko, zbog sumnje da su krali gorivo iz vojnih vozila. Isti su pod sumnjom da su pljačkali kuće na području sela Smiljčić.
– Jedinice "Radikala" koje se nalaze na pravcu Karin-Pridraga, nad njima je vrlo otežano komandovanje, kao i kontrola istih.
– Jedna grupa boraca pripadnika 2. pbr iz Kistanja držale su jednog zarobljenog iz 113. domobranske Brigade. Preduzete su mere da se isti uputi u zatvor Knin.

za KOMANDANT-a
pukovnik
Milan Đilas
Stjepanović,[486] [v.r.]

M.P.[487]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 182

***1993., veljača 26.***
***Dodoši***

***Obavijest Komande 39. korpusa podređenim postrojbama da Glavni štab SVK nastoji kod Vlade RSK isposlovati pravilniji način isplate osobnih dohodaka i zakon o vojnom sudstvu kako bi se uspostavila disciplina u postrojbama***

---

[486] Stanko.
[487] Okrugli pečat: ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

KOMANDA 39. KOR. USA
Strogo pov. br. 910-2
26. 02. 1993. godine
s. Dodoši

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDI 24. 26. 31. i 33. pbr
KS, 87. PoB, ČvP, ČV, IČ, OB

Od Glavnog štaba SV RSK dobili smo 26.02.1993. godine informaciju sledeće sadržine:

"1. Povodom izveštaja iz nekih jedinica (juče iz 39. K) o razlikama u regulisanju plate mobilisanih građana i radnika koji zbog prioriteta grana u kojima su zaposleni (PTT, elektroprivredi, šumarstvo itd.) nisu mobilisani, uputili smo Vladi RSK dopis u kome smo tražili da se preispita način isplate i nivo plate za navedene građane. S obzirom da je za moral boraca veoma značajno da se ovo pitanje reši u skladu sa zakonom, insistiramo na ovim pitanjima kod Vlade RSK.

2. Očekujemo da narednih dana nadležni organi RSK usvoje između ostalih i zakon o vojnom sudstvu. Ovim zakonom olakšalo bi se zavođenje discipline i rad komandnom sastavu. Međutim, s obzirom na stanje u jedinicama, mi ne možemo čekati donošenje bilo kakvih zakona. Sami po sebi takvi neće doneti red. Zato komandne strukture, sa organima bezbednosti, koristeći se propisima ZS u OS bivše JNA, moraju sve prekršaje i prestupe van svoje nadležnosti predavati putem prijave redovnom sudu.

Za hvatanje i privođenje lica koja su napustila jedinicu saradnju ostvariti sa MUP-om na teritoriji.

Znajući da je posredstvom pokretanja krivičnih prijava korist za disciplinu mala, ili spora i čak kontraproduktivna u kratkom roku, ipak ukazujemo da je značajno postojanje same prijave i uvid o kojim licima se radi, te ovim želimo sve nadležne organe usmeriti da ova sredstva koriste.

3. Još uvek postoje pokušaji da se oforme nekakve jedinice u RSK. Prema izveštaju 39. K u Glini je formirana jedinica umanjenog sastava (pod nazivom "Šilt"), čiji je predvodnik izvesni "Stiv". Njeni pripadnici su napustili jedinice u koje su nakon mobilizacije raspoređeni. Nešto šire o ovome nije nam poznato. Kod ovakvih slučajeva protiv boraca koji su napustili jedinicu podneti prijavu organima gonjenja, a sa jedinicama MUP-a ovakve grupe onemogućiti i podvesti po komandovanju SV RSK.

4. U toku jučerašnjeg dana najintenzivnija dejstva odvijala su se u rejonu Dragišić (koji su naše snage uzele 24.02.) i Cista Mala. U celoj zoni 7. K na liniji dodira ustaške snage provocirale su i vršile pregrupisavanje snaga. Naročito je to zapaženo na pravcima Vodice-Zaton (kod Šibenika) i Zadar-Benkovac. Sve jedinice SV RSK vrše i dalje plansko inžinjerijsko utvrđivanje i zaštitu svojih položaja."

Informaciju proradite sa celokupnim sastavom Vaše jedinice uz potreban komentar.

Predloge koje nam jedinice dostavljaju, prvenstveno po pitanjima vezanim za moral, objedinjujemo i koje ne možemo rešiti tražimo od pretpostavljene komande da nam pomogne u tome. Međutim ima pitanja i predloga koje ne bi trebalo da se šire razmatraju u našim sredinama. Tako smo iz nekih jedinica informisani kako se borci između sebe dele po liniji da su za Jugoslaviju. Smatramo da sada u jedinicama imamo prečih zadataka nego da po tim i sličnim pitanjima međusobno vodimo rasprave.

GM/GJ

POMOĆNIK KOMANDANTA
p u k o v n i k
Gojko Maray, [v.r.]
M.P.[488]

M.P.[489]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 300.*

## 183

***1993., veljača 27.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK zapovjedništvima korpusa o akcijama hrvatskih snaga te događajima koji su utjecali na moral vojnika SVK***

---



REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov. br. 01-193
27. 02. 1993. godine

Informacija o potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

Komandama: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K i 75. PoB

1. Podaci o neprijateljskim dejstvima:
– U zoni odgovornosti 7. K
Artiljerijsko-tenkovska dejstva izvođena su u širem rejonu Paljika, Ustića Drage, s. Vukšić, Prović, Čista Mala i Gračac.
Povremena artiljerijska dejstva izvodio je po rejonu Obodina i Mirlović Polja.
U zoni OG-1 ustaše su artiljerijom tukle po s. Baturi, Klapani, Oštrivi. Iz rejona Škabrnje ispaljene su 3 zolje po našim snagama. Pregrupisavanje vrše u rejonu Vodica, Zatona, Brdarica i Mostara Zemuničkog.
– U zoni odgovornosti 15. K
Ustaše su provocirale pešadijskim naoružanjem iz pravca Gojmerice prema s. Vojnovac, iz pravca Stari Lički Osik prema Teslingradu, iz Bilaja prema Barletama, iz s. Ornice prema Čitluku, iz Ribnika prema s. Počitelj. Na provokacije nije odgovoreno.
– U zoni odgovornosti 21. K
Na prelazu Turanj došlo je do eksplozije protivtenkovskih mina raspoređenih na glavnom putu. Uzrok je verovatno projektil iz RB ispaljen sa ustaške strane. Naše snage nisu odgovarale.
– U zoni odgovornosti 39. K

---

488 Okrugli pečat: RSK, Vojna pošta 7916, Glina.
489 Prijemni pečat: Komanda 33. brigade, TO Dvor na Uni, sp. br. 372-1, 2. 3. 1993.

U večernjim časovima ustaše su provocirale iz streljačkog naoružanja u rejonu Sunje. Na provokacije nije odgovoreno.
– U zoni odgovornosti 18. K
25/26.02. primećeno je postavljanje ustaških zaseda u rejonu s. Pivare (šuma Prašnik), pri čemu je došlo do susreta sa našom patrolom i otvaranja vatre. Povređenih nije bilo.
– U zoni odgovornosti 11. K
Nije bilo provokativnih dejstava.
2. Događaji od uticaja na moral:
– u 7. K
– Naše snage iz br-7 dejstvovale su po uočenim ustaškim tenkovima u rejonu Novigrada. U rejonu Maslenice pogođena su dva ustaška trajekta.
– U ranim jutarnjim časovima jedinice koje su zaposele tt Gradina i s. Dragišić napustile su samovoljno ove položaje, zbog čega je došlo do negodovanja u jedinici. Prekršioci su uzeti na odgovornost.
– Privedeno je u toku dana 9 boraca koji su samovoljno napustili jedinicu.
– Pritvoreni su borci Klaut M., Kopčinja S. i Veselinović Gojko zbog sumnje da su krali gorivo iz vojnih vozila. Oni su pod sumnjom i zbog pljačke kuća u s. Smilčić.
– Otežano je komandovanje sa jedinicom "Radikala" na pravcu Karin-Pridraga.
– 26.02. oko 15,00 časova u rejonu s. Miranje poginuo je 1 naš borac i 3 su lakše ranjena prilikom postavljanja minskog polja.
– u 15. K
Kao pozitivan primer iz ovog korpusa ističemo brigu oko snabdevanja civilnog stanovništva neophodnim artiklima hrane.
U 50. br pritvorena su dva borca zbog pijanstva i upotrebe vatrenog oružja. Izrečena im je mera pritvora u trajanju 30 dana.
3. Dana 25.02. upućen je autobus sa 42 dobrovoljca (obučena i naoružana) iz Bubanj Potoka u garnizon Slunj, javlja Predstavništvo Vlade RSK u Beogradu.
4. Iz navedenog stanja vidno je da najviše problema oko borbenog morala ima u 7. K koji trpi ustašku agresiju.
U ostalim jedinicama stanje morala ocenjuje se kao stabilno, dobro, dovoljno dobro da obezbeđuje izvršenje zadataka.
U jučerašnjem izveštaju iz 11. K naveli su kao jedan od razloga slabljenja morala dugo trajanje rata. Može se smatrati razumljivim želja boraca za mirom, ali treba objašnjavati uporno (možda mnogo puta ponovljeno) da uspostavljanje mira ne zavisi samo od nas. Nadamo se da, posle dve godine borbe za slobodu srpskog naroda i za izdvajanje iz Hrvatske, nijedan borac ne želi da rezultate te borbe obezvredi i poništi, koliko god nam ovo stanje teško padalo. Nužno je, takođe, ponoviti borcima da svet posredno priznaje RSK, uvažava je kao pregovarača i objektivno, samim postojanjem i izvršenjem odluke o zaštiti Srba u RSK, priznaje agresivnost i genocidnost Hrvatske.
5. Molimo da nam od najnižih jedinica naviše predočite probleme morala kako bi naša reagovanja, pravnim i političkim sredstvima, bila što efikasnija.
Ovo učinite u nekoj posebnoj informaciji naslovljenoj na Organ za moral GŠ SV RSK (na ličnost pukovnika Koste Novakovića).

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[490]

M.P.[491]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*

## 184

***1993., veljača 28.***
***Knin***

***Zapovijed Glavnog štaba SVK za osnivanje 1. jurišne brigade SVK, formacijski sastav brigade, mjesto osnivanja, vremenski rok osnivanja te odgovorne osobe***

---

GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
REPUBLIKE SRPSKA KRAJINA
Strogo pov. broj 299-1
Dana 28. 02. 1993. godine



Obzirom na sve veću opasnost proširenja agresije fašističke Hrvatske na Srpsku Republiku Krajinu i u cilju stvaranja jedinstvene operativne rezerve ofanzivnog karaktera za slamanje agresorskih snaga

N A R E Đ U J E M:
1.- Hitno formirati 1. jurišnu brigadu Vojske Republike SK sastava: komanda, komandni bataljon, pozadinski bataljon, vojni sud, vod za brigu o borcima, dva oklopna bataljona mješovitog sastava, tri jurišna bataljona, mpoad, mad, 2 diverzantska odreda, protivdiverzantski odred i mješovita helikopterska eskadrila.
2.- Brigadu formirati od najkvalitetnijeg kadra Srpske Vojske, vojnika 19-25 godina i oficira do 36 godina i najsavremenijih RMS.
3.- Za formiranje brigade, njene popune rezervama i pripreme, u skladu sa njenom namjenom, planirati kadrove i potencijale Vojske Republike Srpske i Vojske SRJ kojima odmah uputiti zahtjev.
4.- Brigadu formirati i osposobiti za proboj fronta i samostalna ofanzivna dejstva u ustaškoj pozadini, za razbijanje rezervi, uništenje KM, artiljerije i drugih vitalnih elemenata b/r, za prihvat drugih jedinica pod komandu i izvođenje napadne operacije širih razmjera.
5.- Za formiranje i pripremu brigade odgovoran mi je puk. Vukosavljević Slobodan koji će sačiniti plan dinamike i nosioce zadataka i dostaviti mi na odobrenje dana 28.02.1993. god. do 10.00 časova.
Formiranje brigade izvršiti do 19. marta a pripremu do 05.04.1993. godine.
6.- Formiranje i pripremu brigade izvršiti i u širem rejonu s. Bruška, Žegar, Ervenik koji u potpunosti pripremiti i zaštiti što regulisati posebnim naređenjem.

---

[490] Okrugli pečat: RSK, GŠ SV.
[491] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6675, primljen 27. 2. 1993. u 14,40; predan u 17,55.

7. Sve pripreme držati u strogoj tajnosti. Težište u pripremama imati na izboru ljudstva, pripremi RMS[492] i materijalnih rezervi, disciplini i borbenom osposobljavanju jedinica. Plan imenovati "PLAN MAČ" i stepenovati ga "STROGO POVJERLJIVO".
OBAVEZUJEM sve organe štaba, K-dante korpusa i druge nosioce zadataka na dosledno izvršenje zadataka ovog plana.
8.- KM brigade imati u s. Kaštel Žegarski.
Vezu sa komandantom štaba imati u dva kanala.
Izvještaje dostavljati do 18.00 časova.

Rađeno u 6 primjeraka
i dostavljeno:
– K-dantima 7, 1 5, 21, 39, 18. i 11. K
– Organima GŠ

KOMANDANT
general-major
Mile Novaković, [v.r.]

M.P.[493]

M.P.[494]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*



## 185

***1993., veljača 28.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o stanju pregovora s Hrvatskom, stavu Glavnog štaba SVK da su svi dobrovoljci pod jedinstvenim zapovijedanjem, te o razmjeni vatre na velebitsko-obrovačkom, skradinskom i novigradskom pravcu***

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-1370
28. 02. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDAMA: OG-1, 92. mtbr, TG-4, 4. lbr, 1. lbr, 75. mtbr, 2. pbr, 7. map, 7. mpoap, 7. Larp PVO (aktom).

1. U ponedjeljak (01.03.1993.) nastavljaju se pregovori sa Hrvatskom. Pregovori će se voditi u Ženevi posredstvom ovlaštenih predstavnika UN. Stavovi naše delegacije oko kojih pregovara ne može biti, koje su UN (Savet bezbednosti) podržale, odnose se na obavezu doslednog i potpunog povlačenja hrvatskih snaga sa zauzetih teritorija RSK posle agresije od 22.01.1993. godine i na sadržaj rezolucije 762 o povlačenju sa Miljevačkog platoa. Tek nakon toga moguće je stupiti u pregovore o rešavanju pitanja Masleničkog mosta i

492 Ratna materijalna sredstva.
493 Okrugli pečat: RSK, GŠ TO, Knin.
494 Prijemni pečat: RSK, ZŠ TO Zapadna Slavonija, str. pov. br. 18-152, 2. 3. 1993.

aerodroma Zemunik, HE Peruča i drugih pitanja. Ovi stavovi dobro su poznati svim našim borcima i na njihovom zastupanju političko vodstvo RSK tvrdo stoji. Ovi politički stavovi su, takodje, baza za izgradjivanje morala u našim jedinicama. Na jednoj strani, upotreba sile da vratimo naše teritorije ne bi bila osudjena, dok dalji pokušaji Hrvatske da upada na teritoriju RSK ovoj može otežati medjunarodni položaj i dovesti je do blokade i sankcija. Ovakav različit položaj u odnosu na upotrebu sile ide nama u prilog, ali ne treba da pokriva našu pasivnost i eventualno gubljenje života, već treba da nam posluži da u ovom periodu pripremimo naše jedinice za vraćanje zauzetih teritorija i čuvanje granica RSK. Sve naredbe koje jedinice imaju za plan izgradnje b/d zasnovane su na toj političkoj pozadini.

2. Jučerašnjim saopštenjem za javnost predsednika Republike Srpske Krajine i Vrhovnog komandanta SV RSK potvrdjena su naša zalaganja za jedinstvenim komandovanjem u SV. Taj stav glasi – “svi dobrovoljci se nalaze pod jedinstvenom komandom Glavnog štaba Srpske vojske RSK”.
Ponovo naglašavamo da ne postoje nikakvi ideološki razlozi za posebnim tretmanom bilo kojih pojedinaca ili jedinica. Jedini kriterijum je stavljanje na raspolaganje oružanim snagama Republike i srpskog naroda i nužnost disciplinskog vođenja borbi pod jednom komandom.
Ove stavove treba predočiti dobrovoljcima gde je to potrebno i obrazložiti ih šire u smislu značenja discipline, subordinacije i jedinstvenog komandovanja u svakoj vojsci, pa i našoj.

3. U toku jučerašnjeg dana ustaške snage su pokušale da pešadijskim napadom, uz snažnu artiljerijsku podršku, probiju linije odbrane srpske vojske na Velebitsko-obrovačkom pravcu, na liniji Tulove Grede-Jadransko more. Borci srpske vojske (hrabro) su odbili sve napade i žestoko uzvratili vatrom. Pri tome liniju fronta su pomerili za dva kilometra unapred.
Snažnoj ustaškoj artiljerijskoj vatri, u vremenu od 18,30 do 01,00 časova 27/28.02. bila su izložena srpska sela i položaji jedinica srpske vojske u Skradinskom zaledju. I na ovom pravcu srpski branioci su očuvali liniju fronta i odbili sve napade agresora. Borbe su nastavljene i jutros.
I na ostalim delovima severnodalmatinskog vojišta bilo je artiljerijskih dejstava. Iz Islama Grčkog gadjana je Kosa i Veljane, iz rejona Vrane-Donje Miranje, a tokom celog dana gadjana je i Cista Mala, Morpolača i Medjare.
Provokativnih dejstava bilo je i na drugim rubnim delovima teritorije RSK. Prostor Banije muslimani su gadjali protivavionskim topovima 30/2 mm iz pravca s. Letica. Na Kordunu, u rejonu Turnja, otvorena je vatra iz pešadijskog oružja na položaje srpskih branilaca.
Prema našim saznanjima, pošto dosadašnje mobilizacije nisu dale najbolje rezultate, u toku je nova mobilizacija u mnogim delovima Hrvatske, a naročito u Splitu i okolini. Neka saznanja upućuju da se novomobilisani Hrvati bojovnici upućuju u prihvatni centar u Gospić.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Mr Dmitar Arula

M.P.[495]

M.P.[496]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1356, sn. 24-081-82.*



[495] Prijemni pečat: TG.4, pov. br. 108-1, 1. 3. 1993.
[496] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 6675, primljen 28. 2. 1993. u 23,40; predan u 23,50.

# 186

***1993., veljača 28.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o topničkom napadu hrvatskih snaga u skradinskom zaleđu, Žitniću i Baljcima, o problemima s dragovoljcima, vraćenim posadama za tenkove iz Banja Luke te posjeti Mirka Jovića komandi korpusa***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. 30-1358
28. 02. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
URUČITI ODMAH
KURIROM

Redovni borbeni
izveštaj. –



GLAVNI ŠTAB SV RSK
– OPERATIVNI CENTAR –
GŠ – IKM

1. Jučer, 27.02.1993. godine, oko 23,00 časova ustaše su otpočele sa artiljerijskim napadom po širim rejonima sela Bratiškovci, Čista Mala i Čista Velika i ostalim mestima Skradinskog Zaledja. Ovaj napad trajao je do 03,00 časova 28.02.1993. godine.
Drugi artiljerijski napad otpočeo je danas oko 13,45 časova po širem rejonu Skradinskog Zaledja. Napad je prestao u 15,45 č.
Artiljerijom dejstvovao po Lisnici – širi reon Žitnića iz Pakova Sela – zaseok Cigići. Dejstva su prenešena po selima Baljci Donji i Manojlovići.
Provokativno pešadijsko-artiljerijska dejstva vršena su na širem prostoru Severnodalmatinskog vojišta.
Osmatranja i izvidjanja položaja naših jedinica su česta uz pokušaje ubacivanja diverzantskoterorističkih grupa.
2. Jedinice 7. Korpusa odgovorile su artiljerijskim dejstvom po otkrivenim ustaškim ciljevima, naročito po vatrenim položajima ustaške artiljerije.
U pojedinim jedinicama 7. K vojni obaveznici, odnosno dobrovoljci zadržavaju se u jedinicama 5-7 dana što usložnjava izvodjenje borbenih zadataka, kao držanje dostignutih linija. Ovakve pojave negativno se odražavaju na moral boraca u celini.
Posle nekoliko dana vraćene su posade tenkova, kao i tenkovi, koji su bili u "Severnoj" kasarni, danas u 14,00 čas. pod vodstvom kapetana Kijca i upućeni u OG-1 na položaj.
Danas u 14. je čas. u Komandi 7. Korpusa bio predsednik Srpske Narodne Obnove gospodin Mirko Jović.
Jutros oko 02,00 čas. izbio je požar u vojničkom klubu u Golubiću. Naoružanje i oprema je izvučeno, klub je izgoreo.
U jedinicama i dalje se nastavljaju aktivnosti obuke jedinica, kao fortifikacijskog uredjenja zemljišta.

Organi bezbednosti su javili u Operativni centar desetak minuta pre za artiljerijski ustaški napad po Skradinskom Zaledju, a operativni dežurni izvestio je jedinice.

za KOMANDANT-A
pukovnik
Milan Đilas
Stjepanović,[497] [v.r.]

M.P.[498]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 187

***1993., veljača 28.***
***Drniš***
***Obavještajno izvješće Komande 75. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o pogoršanju sigurnosne situacije zbog nezadovoljstva dobrovoljaca iz Niša i Banja Luke***



---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 72-1
28. 02. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. K. – na ličnost potpukovnika Šarac Dragan

1. U 2. mtb bezbedonosna situacija se iz dana u dan pogoršava, to je po mom mišljenju osnovni uzrok nedovoljan broj ljudi i nedefinisan status dobrovoljaca, u prvom redu koji imaju status specijalaca.
Imamo dobrovoljce na više punktova i to 18 dobrovoljaca u 1 mtč kasarni u Trbounju, 40 (četrdeset) ih ima u 2. mtč / 22 (dvadeset dva) u Miletama i na staroj cesti iz Niša, a 18 (osamnaest) u Višicima i Kerićima /Banjalučani/, dok ih u 3. četi ima 40 (četrdeset) i to 9 (devet) u Zidinama /Nišlije/ i 31 (trideset i jedan) u Barišićima /Nišlije – Ćaletovi specijalci/.
U 3. mtč samo je 9 (devet) dobrovoljaca u funkciji nalaze se možda na najtežem mjestu tj. u Zidinama, pa bez obzira na neke njene propuste možemo biti zadovoljni, dok se 31 čovjek nalazi u Barišićima i rade samoinicijativno.
Želim da vam ukažem na problem koji će nastati za par dana pošto ćemo ostati bez većine ovih dobrovoljaca pošto idu na odmor. Nažalost, na odmor idu ljudi koji su u funkciji, /sa stare ceste, Mileta, Kerića i Višića, kao i iz Zidina/, a ostat će samo Ćaletovi specijalci. Zbog svega ovoga treba se što hitnije pronaći 100 ljudi koji će popuniti bataljon da nam se ne bi dogodilo da napustimo neke punktove.
Pored problema koji proizlaze iz malog broja ljudi, problemi su i zbog različitog tretmana dobrovoljaca, što je najočitiji primjer ljudi iz Niša koje je Ćale poslao na staru cestu i Milete, i oni se bune, tj. žele imati isti status kao i njihova grupa koja je sa Ćaletom u Barišićima,

---

[497] Stanko.
[498] Okrugli pečat: ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

bune se na njihov status i dobrovoljci iz Banjaluke koji drže veoma dobro liniju a vide prednosti Nišlija.
K-dant Vukašin je došao na ideju da ove Ćaletove ljude postavlja sa milicionarima na most u Drnišu kako bi kontrolisali vojne obaveznike, ali su oni odmah ušli u jednu hrvatsku kuću /Kolomba/ i ukrali pršut, vino i televiziju. Ovo pravdaju time što su u kući našli člansku kartu HDZ od vlasnikove kćeri Kolombo Marije, hrvatsku zastavicu i bedž bana Josipa Jelačića. Mislim da je osnov svega ovoga pljačka, a što su pronašli ove tri sitnice to po meni nema neki značaj jer se to može naći u gotovo svakoj hrvatskoj kući.
Zbog svega iznjetog smatram da se ova grupa mora premjestiti iz Žitnića u neki drugi reon, tj. da se koristi kao jedinica za intervenciju, i da se stavi pod nečiju komandu pošto nije pod k-dom 2. bataljona /vidim da Ćale ide i kod ministra Martića[499] i generala Djukića,[500] pa ako mu oni komanduju neka bude i u njihovoj blizini./
Pošto znam da ste upoznati sa većinom ovih problema, želim samo da vam napomenem da nam za normalan rad bataljona nedostaje 100 vojnika, ali vojnika koji će držati položaje i staviti se pod komandu k-dira čete, ili k-ta bataljona, i da nema velike koristi od "slobodnih strelaca".
Sa navedenim zapažanjima upoznao sam k-ta brigade i s njim lično išao u 2. mtb. Dio problema je u fazi rješavanja. Navedena saznanja dostavljam za vaše korištenje.

Načelnik
Kapetan
[………, v.r.][501]
M.P.[502]

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 31.*



## 188

***1993., veljača***
***Knin***

***Izvješće Odjeljenja MO Knin Upravi MO Sjeverna Dalmacija o provođenju i rezultatima opće mobilizacije na području Knina***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
UPRAVA "Sjeverna Dalmacija"
Odjeljenje KNIN

Knin, ________________ 1993.

MINISTARSTVO ODBRANE

[499] Milan, ministar unutarnjih poslova RSK.
[500] Milan, zapovjednik 7. korpusa SVK.
[501] Nečitko
[502] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 235, primljen 28. 2. 1993. u 12,55.

UPRAVA "Sjeverna Dalmacija"
K N I N

PREDMET: Izvještaj o mobilizaciji

Dostavljamo vam Izvještaj o provođenju i rezultatima mobilizacije koji ste tražili vašim aktom broj: __________/93. od 5.2.1993.

Prilog: Izvještaj

NAČELNIK
Sava Popović

---

ODJELJENJE ZA ODBRANU
K N I N

I Z V J E Š T A J
O PROVOĐENJU I REZULTATIMA OPŠTE MOBILIZACIJE



Mobilizacija je naređena i počela 22.1.1993. ujutro. Prvi zahtjev je bio za djelomičnom mobilizacijom, što je obuhvatalo aktiviranje komandi i manjeg dijela nekih jedinica, primjerice RJ 1917, 1919 i još nekih, ali sve to u relativno manjem obimu.
U fazi pozivanja tog dijela ljudstva, naređena je potpuna mobilizacija svih jedinica 7. Korpusa i Pozadinske baze.

Tada je počeo postupak organiziranog pozivanja 9.300 vojnih obveznika koliko smo imali na raspolaganju. To uključuje sve, i vojnike i starješine. Tako veliki broj obveznika trebalo je pozvati s cijelog područja kninske opštine i pripojenih joj područja, uključujući i neka područja bivše drniške opštine. To je vrlo veliko područje koje je trebalo brzo i organizovano obići, a neka obilaziti u više navrata.

S obzirom da [je] vršena prethodna preformacija, veći dio jedinica nije bio potpuno oformljen, može se reći da je bio u završnoj fazi konačnog formiranja. Važna je činjenica da taj zadatak ipak nije bio do kraja završen.

Za neke jedinice je samo bilo određeno ljudstvo, ali je tek trebalo stvarno formirati jedinicu (opredjeliti komandne dužnosti, upoznati ljudstvo, saopštiti raspored, odrediti niže jedinice, precizirati mobilizacijska zborišta).

Ipak, bez obzira na sve navedene nepoznanice, mi smo napisali mobilizacijske pozive, s potrebnim minimumom podataka kojima su ljudi mogli biti pozvani. Neke neophodne podatke (mob. Zborišta, na primjer) morali smo upisivati u posljednjem trenutku.

Ovo se naročito odnosi na formiranje triju samostalnih brigada iz bivše RJ 1972. Jasno je da je to obiman i odgovoran posao koji nije moguće uraditi na brzinu.

Mnogo bolje stanje bilo je u RJ 1917 i RJ 1919, za što postoji i objašnjenje i opravdanje. Te jedinice su na vrijeme znale svoju formaciju i imale su prioritet u formiranju i popuni. Radi toga je njihovo formiranje počelo ranije od ostalih i u mobilizaciji tih sastava gotovo da nije bilo većih problema.

U formiranju jedinicama imali smo više problema. Tri smatramo najbitnija. Prvi je u tome što smo imali na raspolaganju manje ljudstva od zahtjeva ispostavljenih planovima popune. To se naročito odnosi na starješinski kadar. Drugi je u nedostatku nekih specijalnosti koji su se u prethodnom ratu pokazali neophodnim. To se naročito odnosi na VES OMJ i neke artiljerijske specijalnosti. Treći problem je u dosljednoj realizaciji opredjeljenja da se

popuna vrši po određenim pravcima i s područja koje taj pravac pokriva. Na taj način se mijenjaju ranije uspostavljeni kolektivi jedinica koje su završile prethodni rat. Radi toga je bilo mnogo negodovanja i od strane komandnog kadra (koji hoće svoje ljude) i od strane vojnih obveznika (koji hoće svoje jedinice). Radi toga su iskazivana velika negodovanja na naš račun, nekad i arogantna i nisu prihvaćana objašnjenja koja smo im mogli dati. Kasnije, kad je vršeno pozivanje u jedinicu, cijenimo da jedan broj vojnih obveznika nije poslušao naš poziv, već je ostao ili otišao u "svoju jedinicu". Nemamo podatke koliko je takva pojava raširena niti možemo procijeniti koliko je negativno utjecala na formiranje i sposobnost jedinica. I u ovakvim slučajevima RJ 1917 i 1919, zbog razloga koje smo već istakli, imali su manje problema.

Već smo istakli da su naše mogućnosti manje od iskazanih zahtjeva. Karakteristična je mogućnost popune rezervnim oficirima. Naime, imamo na raspolaganju rez. oficira samo za 50% zahtjeva, uključujući i one starije od 55 godina. Ističemo, također, da su u ovoj mobilizaciji aktivirani uglavnom svi oni koji podliježu vojnoj obvezi, osim onih koji su se zatekli van Krajine. Samo je mali broj ljudi ostao za obavljanje drugih radnih zadataka, za koje smatramo da ih je nužno obavljati i u fazi ratnih operacija. Smatramo potrebnim istaći da su, odmah nakon mobilizacije, veći broj preduzeća i ustanova tražio je izuzeće svojih radnika koji su im neophodni za obavljanje djelatnosti (elektroprivreda, saobraćaj, opskrba, komunalne djelatnosti, zdravstvo i dr.). Ove zahtjeve nismo rješavali, već je to odobravao direktno ministar odbrane. Pokazalo se, međutim, da je određen broj radnika zaista neophodan na radnoj obavezi.

S obzirom da je javno oglašena opšta mobilizacija, velik broj vojnih obveznika se samoinicijativno odazvao u najbližu jedinicu. Događalo se tako da su mnogi ostali u svom mjestu ili su išli tražiti "svoju jedinicu" u kojoj su završili prošli rat ili su se priključili prvoj jedinici na svom terenu. Tako se događalo da takvi vojni obveznici nisu stigli u jedinicu koju smo ga rasporedili iako je, po svojoj specijalnosti upravo tamo bio neophodan. Slično je bilo i obveznicima koji su se našli u posebnim jedinicama milicije.

Povratne informacije koje smo dobili od kurira kazivale su da su pozvani već otišli u jedinicu. Ne možemo procijeniti pouzdano koliki broj je takvih "krivo raspoređenih" i kakve i kolike posljedice je to imalo za ukupne rezultate mobilizacije. Sigurno je, međutim, da na to nismo mogli utjecati. Čini nam se da su tom pridonijeli i pojedini komandanti koji nisu dozvoljavali da netko odmah ide iz jedinice kad je u nju ušao.

Manji broj ljudi se nije odmah odazvao. Takve smo prijavljivali i tražili od milicije njihovo prisilno privođenje. Ipak, stvarnih odbijanja poziva je bilo malo, a više se radilo o nedovoljnim informacijama, trenutnim odsustvovanjima ili odlasku u jedinicu za koji mi nismo znali.

Čak se može reći da je ukupan motiv za mobilizaciju i odaziv na mobilizacijski poziv bio vrlo velik. To je pokazalo dobrovoljno javljanje svih onih koji iz bilo kojih razloga nisu primili poziv. S takvim motivom javio se i veliki broj dobrovoljaca, nesposobnih za vojnu službu, koji su htjeli pomoći u jedinicama bilo na koji način.

Dobrovoljci izvan Krajine su raspoređivani uglavnom u 92. mtbr. i o njima nemamo posebne podatke.

Ukupan odaziv cijenimo zadovoljavajućim, mada nemamo povratne informacije od ratnih jedinica tko se kod njih javio. S tim podacima mogli bi preciznije procijeniti rezultat odaziva sa stanovišta rasporeda i specijalnosti.

Do sada smo dobili podatke o odazivu samo od 1. brigade, ali su i ti podaci bez VES-ova, pa ne možemo sačiniti dobar pregled. Druge jedinice su nam samo najavile da će spiskove odazvanih dostaviti.

Kao posebno zapažanje ističemo činjenicu da su pozivanjem svih vojnih obveznika ostala bez izvršilaca važna radna mjesta u djelatnostima od javnog interesa. Smatramo da se bez tih djelatnosti ne može obezbjediti podrška oružanoj borbi. Nismo imali vremena analizirati što to konkretno znači u slučaju posljednje mobilizacije, ali ima indikacija koje ukazuju da bi se morao unaprijed obezbjediti ostanak u civilnim strukturama određenom broju ljudi bez kojih staju važne djelatnosti.

No, to zaslužuje širu analizu, koju sada nismo u mogućnosti izvršiti, niti to možemo sami.

Kao ilustraciju navodimo problem koji je nastao nakon zahtjeva za mobilizacijom vozila. Da bismo vozilo mobilizirali morali smo odgovorne ljude prethodno dozvati iz ratne jedinice gdje su već bili otišli. Poseban problem su šoferi traženih vozila. U najvećem broju bili su mobilisani, pa su tako vozila ostala bez vozača.

Mi smo se snalazili na razne načine, vozila su došla u jedinicu s nešto zakašnjenja, ali problem koji smo opisali nije zanemarljiv.

Inače, zadovoljavanje potreba za vozilima bilo je polovično jer i vozila imamo tek za 50% potreba. To se odnosi na teretna vozila, a putničkih automobila bilo je dosta.

PRILOG:
Tabelarni pregled odaziva

tabela 1

PODACI O ODAZIVU NA MOBILIZACIJU

| <br>1 | VOJNICI<br>2 | ML. OFIC.<br>3 | OFIC.<br>4 | VOZILA<br>5 |
|---|---|---|---|---|
| Pozvano | 8.161 | 465 | 441 | 92 |
| Uručeno poz. | 5.922 | 416 | 383 | |
| Bolesni – nesp. | 200 | 4 | 2 | |
| MUP, SUP, RJM | 366 | 7 | 7 | |
| Van Krajine | 741 | 29 | 32 | 3 |
| Za privođenje | 626 | 3 | 1 | |
| Radna obaveza | 64 | 4 | 15 | |
| Nepoznata adresa | 242 | 2 | 1 | |
| U RJ | | | | 3 |
| U kvaru | | | | 1 |
| Upućeno | | | | 85 |

NAPOMENA:

1. Moguće je da je u RJ došlo više rez. oficira, radi toga što cijenimo da ih ima određeni broj koji su izvan naše evidencije (izbjeglice).
2. Treba očekivati da je u jedinicama više mlađih oficira nego u našoj evidenciji jer su mnogi unapređeni u posljednjem ratu, a mi o tome također nemamo evidenciju.
3. Cijenimo da je određeni broj obveznika nakon što su se vratili s puta, samoinicijativno otišao u jedinicu, a da se prethodno nisu javili nama, pa i taj podatak nismo zabilježili.

Tabela 2

PODACI O OBVEZNICIMA KOJI SE NALAZE U JEDINICAMA

| Red Br. | Jedinica | Brojno stanje | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | of. | ml. ofic. | Voj. | Ukup. | Dobr. | Svega |
| 1. | K-da 7. Korpusa | 35 | 14 | 57 | 106 | | 106 |
| 2. | 75. mtbr. | 180 | 269 | 3363 | 3812 | 342 | 4154 |
| 3. | 1. lbr. | 39 | 29 | 1330 | 1398 | 120 | 1518 |
| 4. | 2. pbr. | 69 | 78 | 2370 | 2517 | 209 | 2726 |
| 5. | 7. map | 114 | 107 | 1023 | 1244 | 7 | 1251 |
| 6. | 7. larp. PVO | 15 | 32 | 207 | 254 | | 254 |
| 7. | Ukupno | 452 | 529 | 8350 | 9331 | 678 | 10009 |
| 8. | 405. pb | 23[503] | | | | | |

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*Hrvatski informativni centar, A-216-016.*



## 189

***1993., veljača***

***Izvješće načelniku sigurnosti Glavnog štaba SVK o uočenim slabostima na obuci vojnika iz istočne Slavonije u Zrenjaninu***

---

ZAPAŽANJA O OBUCI
VOJNIKA RSK U
GARNIZONU ZRENJANIN

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

NAČELNIKU BEZBEDNOSTI GŠ VRSK

NA OBUCI U GARNIZONU ZRENJANIN OD 10.02.1993. GODINE NALAZI SE 171 VOJNIK IZ RSK (TENJA, MIRKOVACA, BOBOTE, VUKOVARA I DRUGIH MESTA). KOORDINATOR OBUKE ISPRED VRS JE PORUČNIK LONČAR SLOBODAN IZ TENJSKE BRIGADE. OSNOVNI PROBLEMI I SLABOSTI KOJE SU ISPOLJENE OGLEDAJU SE U SLEDEĆEM:

– VOJNICI RSK NEFORMALNO SE MEĐUSOBNO GRUPIŠU NA OSNOVU PRIPADNOSTI PO MESTU ŽIVLJENJA, POSEBNO JE IZRAŽENO KOD VOJNIKA IZ S. TENJA;

– MEĐU VOJNICIMA PRISUTNO JE DA OBUKA TREBA DA TRAJE DO PRVOG SEPTEMBRA 93. GODINE, A ZVANIČNO JE POSTAVLJENO DA OBUKA TREBA DA TRAJE DO POČETKA OKTOBRA O. G. U VEZI SA TIM DEO VOJNIKA IZNOSI DA ĆE POČETKOM SEPTEMBRA NAPUSTITI OBUKU JER TVRDE DA IM JE TAKO REČENO U SEKRETARIJATIMA OPŠTINA IZ KOJIH SU UPUĆENI NA OBUKU.

---

[503] Osmi red je dopisan rukom.

– MEĐU VOJNICIMA JE PRISUTNO PODVAJANJE PO STRANAČKOJ PRIPADNOSTI A NA OSNOVU DELATNOSTI KONKRETNE STRANKE PO MESTU ŽIVLJENJA VOJNIKA. ISTAKNUTO MESTO U TOM POGLEDU ZAUZIMA SRS.
– VOJNICI RSK VOJNIKE IZ VJ NAZIVAJU "JUGOVOJSKOM", A AKTIVNE STAREŠINE IZDAJNICIMA SVOGA NARODA.
– OD STRANE POJEDINIH VOJNIKA PRISUTNA JE TEZA DA ĆE U SLUČAJU NAPADA BRANITI SAMO SVOJE MESTO – GDE ŽIVI I STANUJE, A ODBRANA RSK U MANEVARSKOM SMISLU UOPŠTE NIJE PRISUTNA.
– PRISUTNA SU SAMOUDALJENJA VOJNIKA IZ GARNIZONA ZRENJANIN A POJEDINCI SE UOPŠTE NE VRAĆAJU NA OBUKU (OSTAJU KOD KUĆA). TAKOĐE KOD POJEDINACA VLADA STANJE NEZAINTERESIRANOSTI ZA OBUKU;
– PRILIKOM POLAGANJA SVEČANE OBAVEZE ZASTAVNI VOD VOJNIKA IZ RSK SLIKAO SE JE POD ČETNIČKOM ZASTAVOM KOJU JE DONEO IZ SEDIŠTA SRS U ZRENJANINU, REZERVNI POTPORUČNIK MANDIĆ VLADIMIR.
PROBLEM IZNETIH ZAPAŽANJA A I POSTOJEĆIH OPERATIVNIH PROBLEMA OD STRANE KOMANDE 1. ARMIJE I ODELJENJA BEZBEDNOSTI PREDUZETE SU KONKRETNE MERE SA CILJEM ORGANIZOVANE OBUKE, OPERATIVNOG OBUHVATA POJEDINACA RADI RAZJAŠNJAVANJA I PRESECANJA NJIHOVE DESTRUKTIVNE DELATNOSTI I DRUGE EVENTUALNE NEGATIVNE DELATNOSTI.
PREDLAŽEM DA ORGAN BEZBEDNOSTI IZ 11. K STUPI U KONTAKT SA OB 1. ARMIJE A U CILJU OPERATIVNOG SAGLEDAVANJA NOSIOCA DESTRUKTIVNE DELATNOSTI MEĐU VOJNICIMA IZ RSK, KAO I RADI IZUČAVANJA LICA RADI USPOSTAVLJANJA ORANIZOVANE SARADNJE RADI USMERAVANJA PO KONKRETNIM ZADACIMA I SLUČAJEVIMA.
MJ

---

*Izvornik, rukopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 28.*



## 190

***1993., ožujak 1.***
***Knin***

***Smjernice Glavnog štaba SVK komandama i organima za moral podčinjenih korpusa i jedinica kako da se ponašaju prema genocidnoj politici Republike Hrvatske i prema pripadnicima UNPROFOR-a, te isticanje potrebe ukazivanja na slučajeve kukavičluka u borbi u jedinicama SVK***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov.br. 01-197
Knin, 01. 03. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

Komandama: 7. K, 15. K, 21. K, 18. K, 39. K, 11. K i 75. PoB

1. S obzirom na nastalo stanje nakon agresije Hrvatske na RSK, rad Komandi i organa za moral mora se rukovoditi sledećim smernicama:

– Strpljivo i uporno objašnjavati perfidnost genocidne politike Hrvatske u njenom pokušaju da na bilo koji način zadobije na svoju stranu ma i najmanje snage unutar RSK (naročito rukovodstva civilnih vlasti iza kojih bi eventualno stajao deo naroda). Time Hrvati žele svetu pokazati da je srpska borba bila instrument tzv. velikosrpske politike i da ne postoje stvarni razlozi za izdvajanje iz Hrvatske. Imajući u vidu podršku koju su dobili na Zapadu (posebno od Nemačke, Austrije, Italije), prednost i povlastice u medijima Zapada, svaka naša naivnost u pogledu prihvatanja "suživota" vodi potpunoj kompromitaciji dvogodišnje borbe, izdaji žrtava koje su u njoj pale i novom ropstvu srpskog naroda. Velike ekonomske teškoće, siromaštvo i beda, svakako direktno izazivaju osećanje bezizglednosti i beznađa, nesigurnosti, pesimizma i defetizma. To, međutim, ne sme postojati u strukturama civilne vlasti i u SV RSK. Kod naroda ne sme dobiti šire razmere.
Poznato vam je da Hrvatska, i pored deklarativne podrške (iza koje stoje interesi dotičnih zemalja, a ne pomoć Hrvatima), preživljava stanje najteže materijalne bede i da bi suludo bilo pomisliti da bi za Srbe postojala bilo kakva mogućnost za normalan život u Hrvatskoj, čak i u uslovima asimilovanosti i katolizacije, bez nacionalnog dostojanstva i povezanosti sa svojim narodom.
– Umešnost naše politike na opštinskom nivou i u jedinicama SV RSK (i na višim naravno), u ovom momentu, ogleda se u najboljoj mogućoj saradnji sa UNPROFOR-om, PMEZ, Visokim komesarijatom za izbeglice i MKCK. Svi koji kontaktiraju, na bilo kom nivou, sa ovim snagama i organizacijama moraju izbaciti iz prakse osornost, drskost, antipatije, svadljivost, gola optuživanja i slično. Korektnost i ophođenje nije samo stvar naše kulture, nego pre svega našeg interesa.
Ključna i nezamenjiva politika u ovom momentu je dugo zadržavanje UNPROFOR-a na prostoru RSK (još bolje ako uspemo da ih u pregovorima pomerimo na granice RSK). Zato ih moramo pridobijati korektnošću i kooperativnošću. Ovo moramo činiti u skladu sa svojim i njihovim ovlaštenjima. Bez nervoze se mora ukazati na naša i na njihova ovlašćenja, ako dolazi do nesporazuma i prekoračenja ovlaštenja. Ako do toga ipak dođe, ne treba ulaziti u otvoren sukob, već incidente prijaviti regularnim putem nadležnima (našim i njihovim) uz punu argumentaciju. Nije reč o tome da se može pomisliti da će pripadnici UNPROFOR-a (ili neke druge organizacije) založiti svoj život za naš, već da se posredstvom njih, svetu pokaže agresivna i genocidna politika Hrvatske. U Hrvatskoj politici i praksi potpuno se naopako tumači misija UNPROFOR-a – navodno su tu radi lakše i brže integracije RSK u pravni poredak Hrvatske. Već iz toga proizilazi neprijateljstvo prema UNPROFOR-u, jer pripadnici UNPROFOR-a i javno i stvarno zastupaju UN radi zaštite srpskog naroda u RSK do političkog rešenja sukoba. Postoji, dakle, već u samoj misiji pretpostavka za naklonost UNPROFOR-a Srbima i za antipatije prema Hrvatima. Treba težiti da to i subjektivno prihvate. To će se preneti i u njihove izveštaje UN-a, što je veoma bitno za pregovore i njihov dugotrajan ostanak. Osetljivost, odbacivanje, sumnjičavost, olake osude, gledanje neprijatelja u svakom strancu (i kad je dokazani neprijatelj) nije politička mudrost nego politička naivnost i neizgrađenost.
Zbog toga, sve koji dolaze na neki način u kontakt sa UNPROFOR-om i drugim organizacijama u RSK, potrebno je, u smisao ovih stavova, uputiti kroz razgovor, uputiti ih da tačno znaju sadržaj misija svih ovih snaga (kako bi razlikovali svoje i njihove zahteve i ovlašćenja). Za određene zadatke lično organi za moral dužni su da pripreme ljude i da lično prate stanje odnosa u ovoj vlasti.
Poznavajući naš mentalitet ove stavove potrebno je široko i često objašnjavati.

2. Svim pripadnicima SV RSK, na pogodan način, ukazati na slučajeve kukavičluka u borbi, analizirati takve pojave u sopstvenoj jedinici i preduzeti preventivne i posledične mere.
Poslednji drastičan sličan slučaj dogodio se nakon osvajanja sela Dragišić u zoni 7. K, na pravcu Čista-Gaćelezi. Selo i tt. Gradinu vodnik Šarić napustio je sa svojom četom bez borbe. Protiv njega, nakon istrage, biće preduzete odgovarajuće mere.

3. U toku jučerašnjeg dana u zoni 7. K snažnom artiljerijskom vatrom ustaše su tukle rejone naših snaga u Skradinskom zaleđu. Ustaška artiljerija dejstovala je iz Pakova Sela ka Žitniću, a zatim i po Donjim Biljanima i Manojlovićima. Na sva ova dejstva odgovoreno je snažnom artiljerijskom vatrom.
Pored ovih intenzivnijih dejstava ustaše su otvarale MB i pešadijsku vatru duž cele linije dodira u zoni 7. K.
U zoni 15. K ustaše su otvarale snajpersku vatru iz Bilaja i Ribnika. Posledica nije bilo.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[504]

M.P.[505]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*



## 191

***1993., ožujak 1.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba SVK o ubojstvima Hrvata u selima Puljani, Otavice i Mratovo koja su počinili dobrovoljci i pripadnici 75. mtbr 7. korpusa SVK***

GŠ SV RS KRAJINA
Bezbed.-obav. organ
Str.pov.br. 58-1
01. 03. 1993. godine

IKM GŠ SV RSK
Bezbed.-obavešt. organu
(Upoznati K-ta u celosti)

Nasilje i ubistva
građana hrvatske
nacionalnosti. –

Prema podacima OB i organa MUP na teritoriji 7. K. izvršeno je više ubistava građana hrvatske nacionalnosti u zoni borbenih dejstava jedinica.

[504] Okrugli pečat: RSK, GŠ SV.
[505] Prijemni pečat: Brzojav DOBRA, broj 6705, primljen 1. 3. 1993.

Dana 02. 02. 1993. godine u s. Puljani ubijeno je 7 lica hrvatske nacionalnosti iz puške 7.62 mm. Ubili su ih trojica vojnih obveznika iz 5. čete 75 mtbr.
Prema dosadašnjim saznanjima grupu je predvodio p.por. Subotić Đurđa STEVO rođ. 27. 12. 1967. godine.
Došao na ratište iz VJ 26. 01. 1993.g. Preduzimaju se operativne mere.
– 31. 01. 1993. g. u s. Otavice ubijen je PILIPOVIĆ PILIP i CIGLIĆ NIKOLA. Ubistvo je izvršio v/o Lađević Boško. Uhapšen i podneta KP.
– 26. 02. 1993. g. u s. Kričke (Drniš) ubijen je Barišić Vinko. Ubistvo je izvršio dobrovoljac HRŠUM ĐORĐE. Istražni sudija izvršio uviđaj. Konstatovano da je ubistvo izvršeno u samoodbrani.
– U s. Mratovo izvršeno ubistvo 2 lica. Ubistvo izvršio Bojanić Jovica i Dujaković Đuro v/o u 1/75. mtbr.
Protiv istih nije do sada ništa preduzeto. Organi MUP navode da u ovom trenutku nesmiju ništa preduzimati jer, kako kažu, plaše se šire reakcije boraca da "štite Hrvate".
– Prema nepotvrđenim podacima više ubistava izvršili su dobrovoljci čiji identitet za sada nije utvrđen.
Ovakve i slične pojave ubuduće ćemo nastojati sprečavati i preduzimati sve zakonske postupke i mere.

N A Č E L N I K
p u k o v n i k
Vuk Dmitrović, [v.r.] M.P.[506] M.P.[507]

*Izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*



## 192

***1993., ožujak 1.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa SVK Glavnom štabu SVK o hrvatskom granatiranju sjevernodalmatinskih sela, sukobima s HV-om u području Biljana Donjih i Škabrnje te zahtjevu 60-ak Hrvata koji žive u zoni odgovornosti 75. mtbr da se isele zbog nehumanog ponašanja prema njima***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
URUČITI ODMAH
KURIROM

Str.pov. 30-1391
01. 03. 1993. godine

Redovni borbeni
izveštaj. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK
–OPERATIVNI CENTAR –

GŠ – IKM

[506] Okrugli pečat: RSK, GŠ SV.
[507] Prijemni pečat: Brzojav KOST, broj 6700, primljen 1. 3. 1993.

1. U protekla 24 časa intenzitet ustaških artiljerijskih dejstava bio je daleko manji u odnosu na predhodni dan. Artiljerijska dejstva vršena po širim rejonima s. Kaljani, Sinjalu i Kadina Glava, u zoni odgovornosti 75. mtbr.
Kraća artiljerijska dejstva vršena su i u zoni odgovornosti 2.pbr i to po širem rejonu s. Sonkovići. Ova dejstva vršena su u ranim jutarnjim časovima.
Na ostalom delu severnodalmatinskog vojišta bilo je relativno mirno. Provokativna dejstva iz pešadijskog naoružanja prisutna su na čitavom vojištu, kao i izviđanja i osmatranje položaja naših jedinica i sredstava.
Pokreti ustaških snaga vršeni iz pravca Šibenika i Zadra.

2. Jutros je interventni vod i grupa dobrovoljaca krenula na izvršenje borbenog zadatka izviđanje u rejonu Biljane Donje i Škabrnja, pod komandom kapetana Dragana.[508] Tom prilikom teže je povređen Subotić Goran, koji je naišao na nagaznu minu, koja mu je otkinula stopalo.
Jedinice su odgovorile na ustaška artiljerijska dejstva. Relativno mirniji dan sve jedinice 7. korpusa iskoristile su za obuku, kao pravljenju zaklona za ljudstvo i vatrenih položaja za oruđa.
Organi bezbednosti priveli su četri vojna obaveznika koji su samovoljno napustili jedinicu.
U zoni odgovornosti 75. mtbr živi oko 60 građana hrvatske nacionalnosti a pojedine ekstremne grupe prema istima se ponašaju veoma grubo i nehumano, radi čega su tražili odobrenje da se presele na hrvatsku teritoriju. Pored ovoga na tragu su pojedinim grupama, koje švercuju sa naoružanjem i municijom.

za KOMANDANT-a
pukovnik
Milan Đilas,
Stjepanović,[510] [v.r.]

M.P.[509]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 193

***1993., ožujak 2.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o stanju u zoni odgovornosti korpusa, hrvatskom granatiranju sjevernodalmatinskih sela, sukobu s HV-om u području Biljana Donjih i Škabrnje, zahtjevu 60-ak Hrvata koji žive u zoni odgovornosti 75. mtbr da se isele, te o stanju u zonama odgovornosti drugih korpusa SVK***

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov.br. 30-1411
02. 03. 1993. god.

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO
ŠIFROVANO
URUČITI ODMAH

[508] Vasiljković.
[509] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[510]

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDAMA: OG-1, 92. mtbr, TG-4, 4. 1br, 1. 1br, 75. mtbr, 2. pbr, 7. map, 7. mpoap

1. Stanje u zoni b/d korupsa SV RSK:
– 7. K
U protekla 24 časa intezitet ustaških artiljerijskih dejstava bio je daleko manji u odnosu na prethodni dan. Artiljerijska dejstva vršena su po širim rejonima s. Kaljani, Sinjalu i Kadina Glavica u zoni odgovornosti 75. mtbr.
Kraća artiljerijska dejstva vršena su, u jutarnjim časovima, u zoni odgovornosti 2.pbr i to po širem rejonu s. Sonković.
Provokativna dejstva iz pešadijskog naoružanja prisutna su na čitavom vojištu, kao i izviđanje naših jedinica i sredstava. Posledica dejstva na naše snage nije bilo. Na sva neprijateljska dejstva odgovoreno je. Pokreti ustaških snaga opaženi su iz pravca Šibenika i Zadra.
Rano ujutro 01.03. interventni vod i grupa dobrovoljaca "Lisice" išli su na izvršenje borbenog zadatka izviđanja pod komandom kapetana Dragana[511] u rejonu Biljane Donje i Škabrnja. Prilikom izvršenja zadatka teže je ranjen izviđač Subotić Goran koji je naišao na nagaznu minu koja mu je odnela stopalo. Nastavni centar "ALFA", iz koga je ova izviđačka grupa, izvršava zadatke obuke po planu.
Organi bezbednosti priveli su 4 v/o koji su samovoljno napustili jedinicu.
U zoni odgovornosti ovog korpusa (u zoni 75. mtbr), zbog grubog i nehumanog ponašanja nekih ekstremnih grupa, 60 građana hrvatske nacionalnosti zatražili su odobrenje da se presele u Hrvatsku.
Ovakav način odnošenja prema civilnom stanovništvu ne može karakterisati SV RSK i njene pripadnike. Protiv sličnih pojava preduzimajte mere. Ovakvo ponašanje ekstremnih pojedinaca sutra, u datim okolnostima, preti da se ispolji i prema srpskim civilima zarad njihovih sebičnih interesa.
OG-1
U popodnevnim časovima 28.02. ustaše su dejstvovale iz MB po rejonu Sušci, Rizine i Smilčić.
Artiljerijom su dejstvovali po Veljanskoj kosi.
01.03.1993. artiljerijom su tukli po s. Benići, a zatim po Nadinskoj Gradini iz rejona Raštane.
Iz Šikova (Skadar) dejstvovao je ustaški tenk i haubica po širem rejonu s. Kakma.
Ocena komandanta puk. Tanjge,[512] u vezi sa moralom boraca je da se među borcima sve bolje i šire shvata značaj jedinstva i dobrog držanja u borbi.
– 15. K
U zoni ovog Korpusa ustaške snage provocirale su tokom celog dana iz pešadijskog naoružanja, a iz s. Novoselo tukli su MB-82 mm naše položaje u rejonu s. Divoselo i iz s. Ribnik po rejonu sela Počitelj.
Komanda Korpusa obilazi svoje jedinice i vrši kontrolu izvršenja izdatih zadataka,
– 21. K
Oružanih provokacija u zoni Korpusa nije bilo.

[511] Vasiljković.
[512] Dragan.

01.03.1993. počele su sa radom osnovne i srednje škole. Na sastanku vojnih i civilnih vlasti rešavana su pitanja i snabdevanja stanovništva. Formirano je i koordinaciono telo za praćenje aktivnosti na donetim zaključcima.

– 39. K

U toku proteklog dana nije bilo većih provokacija. Otvarana je puščana paljba u rejonu s. Ćančini, na koju nije odgovarano.

Jedinice rade na utvrđivanju položaja.

Stanje morala zadovoljavajuće.

– 11. K

Neprijatelj je oko 20.00 časova (28.02) ispalio jednu MB granatu kod Tenje.

Otvarao je i snajpersku vatru u toku dana.

U rejonu Stara Drava (Okruglica) primećeno je da ustaše vrše osmatranje.

Jedinice Korpusa izvršavaju zadatke iz obuke (gađanje iz PN). Otpočeli su i radovi na utvrđivanju kontrolnog punkta ruskog bataljona UNPROFOR-a u Tenjskom Antunovcu.

Postoji opravdano nezadovoljstvo kod boraca zbog zakasnele isplate dnevnica za februar.

2. Sve komande i organi za moral obavezni su da steknu uvid u mogućnosti boraca (posebno na isturenim položajima i punktovima) da se informišu.

Ukoliko postoji potreba, najbolji način je da se komandanti ili pomoćnici za moral lično pojave pred sastavom (i nižih jedinica od neposredno niže) i pred njima odgovore na moguća pitanja boraca. Eventualne potrebe, zapažanja, zahteve, za pomoć od GŠ u vezi sa tim dostavite nam u redovnom izveštaju.

POMOĆNIK KOMANDANTA
p u k o v n i k
mr. Dmitar Arula, [v.r.] M.P.[513]

M.P.[514]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*



## 194

***1993., ožujak 2.***
***Vukovar***

***Obavještajno izvješće Komande 11. korpusa Obaveštajno-bezbednosnom organu Glavnog štaba SVK o djelatnosti i razmještaju jedinica HV-a i MUP-a RH na području istočne Slavonije te o njihovom skorašnjem napadu na Baranju, o izboru Tomislava Merčepa za županijskog namjesnika za općine Vukovar i Vinkovci, te o pljačkanju napuštenih hrvatskih sela u zoni odgovornosti korpusa***

---

Komanda slavonsko-baranjskog korpusa
Obaveštajno-bezbednosni organ
Str.pov.br. 34-255

---

513 Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
514 Prijemni pečat: Brzojav C9, broj 6718, primljen 2. 3. 1993.

02. 03. 1993.god.
V u k o v a r

Izveštaj o stanju
u jedinicama 11. K

Načelniku obaveštajno-bezbed –
nosnog organa GŠ SV RSK, Knin

1. Delatnost stranog faktora:
Potvrđeni su podaci da se iz sastava jedinica HV, koji su locirani na području Osijeka i Vinkovaca i dalje upućuju određene taktičke grupe na dalmatinsko ratište.
U s. Nabrđu /SO Đakovo/, locirana je policijska stanica Vukovar, čiji komandir je Pole Stipe /ustaša, bivši komandir stanice milicije Vukovar a za vreme vlasti HDZ/, a koja treba u datom momentu preuzeti policijske poslove u Vukovaru.
U s. Rokovci /SO Vinkovci/, locirana je jedna gardijska jedinica HV/ identitet nismo utvrdili/, koja u svom sastavu ima i teško artiljerijsko naoružanje, i prema podacima u poslednje vreme je dejstvovala na Bosansku Posavinu. U centru veze ove jedinice radi Janković Branko, iz s. Ivankovac, SO Vinkovci.
Izbegli Hrvati iz s. Babska, SO Vukovar, koji su preko UNPROFOR otišli u RH, nakon objave opšte moblicizacije u RSK, smešteni su u vagone u ž/s Vinkovci.
U proteklim opštinskim i županjskim izborima u RH, a kao županijski namesnik za opštine Vukovar i Vinkovci, izabran je Tomislav Merčep, ustaša i bivši predsednik HDZ za Vukovar.
Na graničnom prelazu Doni Miholjac, rade policajci Hrvati iz Vukovara i Belog Manastira.
U toku noći 28.02./01.03. ove godine naši izviđači sa položaja u s. Bršadin, SO Vukovar primetili su ustašku patrolu koja se kretala ka cestovnom putu koji vodi u s. Pačetin, SO Vukovar.
Prema proverenim podacima građani Vinkovaca nisu za ratnu opciju sa Srbima, već zagovaraju mirni sporazum.

2. Stanje na teritoriji:
Prema *našim saznanjima da će Hrvatska svojim oružanim snagama*[515] na dan 05.03.1993.g. izvršiti oružani napad na Baranju /pisano 01.03.1993.g./ izazvalo je kod pripadnika hrvatske nacionalnosti strah i potrebu za iselenje sa područja RSK. Organi vlasti u RSK sprečili su ta iseljavanja. Potrebno je raz. 9548538, da se od mobilizacije izuzmu lica koja rade važne poslove u poslovanju privrede na području RSK, ali kod ovog sagledavanja se mora voditi računa o reakciji ostalih v/o.
Dana 27.02.1993.g. u 15.00 časova blokirana je katolička crkva u Iloku a od strane "Crvenih beretki 6", uz prisustvo Šuša Vojina, ministra za pravosuđe u RSK, a povod je bila informacija da katolički sveštenik fra Marko Malović, u prostorijama crkve prima neka lica. Izvršen je pretres, i nije pronađen niko. Ekcesnih ispada nije bilo.

3. Stanje u jedinicama:
Pripadnici iločkog bataljona 2/45.br/ koji čine uglavnom izbeglice iz zap. Slavonije sve češće zagovaraju napuštanje položaja, obrazlažući to: da mobilizacija u Iloku nije izvršena u potpunosti da su u tom gradu ostali "tatini sinovi" te da komandant tog bataljona Uskoković

[515] Napisano rukom.

Milenko, štiti lopove, kao i da pripadnici "Crvenih beretki" terorišu i njihove porodice i dr.

U toku su mere da se komandnim putem otkloni ova pojava. Organi bezbednosti identifikovali su 3 v/o koji su nosioci ovih pojava. Pripadnici p/s u zoni odgovornosti 40. br. zbog prekomernog uživanja alkohola prave ispade i oružjem ugrožavaju ostale v/o i stanovništvo. Zbog takvog ponašanja uključeni su vojni policajci 40. br. na sprečavanju ove pojave.

"Crvene beretke" iz Iloka, preformirane su u grupu a/a, i stavljene pod komandu 45. br. i dejstvuju kao idg. Do sada su izvršili sva gađanja iz peš. naoružanja, a obuku izvode u sastavu ič 453. mehanizovane brigade iz Sremske Mitrovice, /12. K/, čija se četa nalazi u zoni odgovornosti 45. br. Do sada ......[516] tate. Naoružanje i opremu je obezbedila Komanda 11. K. Ista je stacionirana u s. Cerić, SO Mirkovci, udaljena od Iloka oko 35 km.

Bivši pripadnici PJM u s. Nemci, ukazuju na pljačku zatečene ustaške imovine u selima: Apševci, Nemci, Lipovac, a koja je izvedena u vremenu od 20.05.1992.god. pa do kraja te godine, a po pripadnicima PJM.

Kako se ovi organi bezbednosti po naređenju komandanta 11. K nisu angažovali na krađama, to se sada ukazuje potreba angažovanja na tim problemima. Bivšim pripadnicima PJM, a u vezi sa pljačkom imovine, savetovano je, da napišu izjavu, označe izvršioce i vreme, takove izjave dostave komandantu 11. K, i NB 11. K. Molimo vaš stav i mišljenje po ovom problemu, a mi smo mišljenja da ove slučajeve treba da rešava javna bezbednost MUP-a RSK.

Načelnik
pukovnik M.P.[517]
Dušan Grahovac

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6002.*



## 195

***1993., ožujak 2.***
***Drniš***

***Izvješće 75. mtbr Obaveštajno-bezbednosnom organu Komande 7. korpusa SVK o paležu, pljački i maltretiranju hrvatskog stanovništva u zoni odgovornosti brigade te njihovoj želji da, ako ih se ne može zaštiti, napuste područje RSK i odu na teritorij pod hrvatskom vlašću***

---

OBO 75. mtbr
Str.pov.br. 78-1
02. 03. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. korpusa – na ličnost major Prlić Damjan

[516] Nečitko.
[517] Prijemni pečat: Brzojav GORA, broj 717, primljen 2. 3. 1993.

– Iako su preduzete sve mjere po vašem naređenju i naređenju K-ta GŠ SV RSK generala Novaković Mile da se zaštiti hrvatsko stanovništvo i dalje ima pojedinaca koji pljačkaju, pale i maltretiraju hrvatsko stanovništvo u zoni odgovornosti brigade:
– Tako je u Kadinoj Glavici od Tomić Ivana oduzeto 400 DM, 100 USA dolara i 100 švajcarskih franaka, džepni sat. Nakon oduzimanja novca Tomić je pretučen. Slučaj prijavljen i SJB Drniš, a vojna policija će ispitivati ovaj i druge slučajeve.
– U s. Parčići (zaseok Bakovići) zapaljena je jedna štala.
A u tom reonu su položaji PVO baterije.
– U kontaktu sa mještanima s. Parčić došli smo do saznanja da su ovi svi za odlazak na teritoriju RH. Uporni su u tome:
– Loić Marija, 1947. godine
– Loić Marija, 1914. godine
– Loić Anka, 1921. godine
– Loić Marija, 1933. godine
– Loić Mile, 1930. godine
– Loić Kata, 1930. godine
– Loić pok. Mate Mile, 1930. godine
– Sikavica Manda, 1922. godine
– Baković Manda, 1918. godine
– Baković Ana, 1924. godine
– Baković Marko, 1948. godine
– Dana 01.03.1993. godine vojna policija obišla je i Siverić i u kontaktu sa Hrvatima došli do saznanja da oni ne žele ići od svojih kuća ako ih se i minimalno može zaštititi. Oni su izjavili to i UNPROFOR-u. Međutim, svi ističu da ih se pljačka, tuče i prijete. Anketa je izvršena na 23 mještana, a preko SJB pokušat ćemo obezbjediti češće obilaske ovog sela.
– Iz s. Radeljci (Tepljuh) zbog pljačke i prijetnji veći dio mještana (starijih) želi da ako se ne može zaštititi da napusti svoje kuće. SJB ih je obilazila, a i vojna policija će češće se naći u tom selu.
– U s. Lukar ostalo je 11 Hrvata i oni nemaju posebnih problema sem što su uplašeni. Dio njihove imovine je opljačkan.
– Hrvati iz s. Ljubotić i pored svih neugodnosti koje doživljavaju ne žele da se iseljavaju.
– Vojna policija će svakodnevno obilaziti ova sela i kontaktirati sa ovim stanovništvom.

Načelnik
kapetan
Tokić Mirsad M.P.[518]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



[518] Prijemni pečat: Brzojav REBAC, broj 245, primljen 2. 3. 1993.

## 196

***1993., ožujak 3.***
***Petrinja***
***Izvješće Obaveštajno-bezbednosnog organa Komande 39. korpusa Glavnom štabu SVK s novim saznanjima o paravojnoj grupi "Šilt" na području Gline***

---

Komanda 39. korpusa
– Obaveštajno-bezbednosni organ
Str.pov.br. 07/5-30
Dana 03. 03. 1993.g.

Vanredni izveštaj

Glavnom štabu Srpske vojske RSK – Knin
– na ličnost komandanta

Dosadašnjim tokom događaja oko paravojne grupe "Šilt" upoznali smo vas do detalja. Danas 03.03.1993. godine u kasnim poslijepodnevnim časovima navedenoj grupi pristupio je i Kukoleča Milan zvani Kuki sa 12 boraca. Navedena grupa je napustila položaj kod s. Šanovići (ušće r. Gline u Kupu). Ovom sastavu prišlo je još oko 15 pripadnika drugih grupa. Po proceni pod Šiltovom komandom trenutno se nalazi oko 65 ljudi. Oko 19.30 časova saznali smo da navedena grupa namerava u toku noći ili u jutarnjim časovima napasti K-du 39. korpusa.
Preduzete mere:
Pojačali smo stražarsko obezbeđenje oko K-de, delom čVP obezbedili smo prilazne puteve K-di a deo čVP je u pripravnosti. Razradili smo detaljno obranu K-de.
Ukoliko dođe do napada bit će uništeni.

K o m a n d a n t
pukovnik
Slobodan Tarbuk M.P.[519]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 197

***1993., ožujak 3.***
***Knin***
***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o hrvatskom granatiranju područja u zoni odgovornosti korpusa te nastavku planirane obuke, izgradnji skloništa i zaklona za ljudstvo i vatrenih položaja za topnička oruđa korpusa***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str.pov. 30-1446
03. 03. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
URUČITI ODMAH
KURIROM

---

[519] Prijemni pečat: Brzojav JAPGA, broj 1061, primljen 4. 3. 1993.

Redovni borbeni izveštaj. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– OPERATIVNI CENTAR –
– GŠ – IKM

1. Artiljerijska dejstva ustaša vršena su 2/3.03.1993. godine u vremenu od 22.15 do 01.00 čas. Dejstvovano je po mestima Kistanje, Đevrske, Bratiškovcima i Manastiru Krka. Poginulih i ranjenih nije bilo. Načinjene su znatne materijalne štete na pojedinim objektima. Artiljerijska dejstva vršena su danas u 12.40 č. po širem rejonu Obrovca i Podvelebita. Prilikom ovog napada imali smo 3 borca teže ranjena i 6 lakše.
Veća koncentracija ustaških snaga i sredstava primećena je u Pakovom Selu i Islamu Grčkom, zatim otkrivene su manje kolone motornih vozila iz pravca Zadra i Šibenika.
Stalne provokacije iz pešadijskog naoružanja prisutne su na čitavom severnodalmatinskom vojištu.
Izviđanja naših položaja i snaga su česta, kao i pokušaji ubacivanja DTG.
Oko 23.30 č. otkriveni su Američki transportni avioni "C-130-Herkules" koji su preletali zonu odgovornosti 7. korpusa.
Njihovu najavu preleta nismo primili.

2. Naše jedinice uzvratile su artiljerijskom vatrom po ustaškim artiljerijskim vatrenim položajima. Jedinice 7. korpusa nastavljaju sa planiranom obukom, izgradnjom skloništa i zaklona za ljudstvo i VP za oruđa. Deo jedinica izvodi planirana borbena dejstva.
U s. Biljane Gornje smrtno je stradao vojnik dobrovoljac Vasiljević Mićo, rođen 3.10.1964. god. u selu Topalovac SO Bečej. Do nesreće je došlo kada je vojnik, također dobrovoljac, Jovica Novica iz Belog Potoka – Beograd zajedno sa poginulim zatego remenik na pušci i tom prilikom došlo je do opaljenja puške.
Jovica Novica je pritvoren gde se vrši saslušanje i preduzimaju ostale zakonske mere.

M.P.[520]

Za KOMANDANT a
pukovnik
Milan Đilas,
Stjepanović,[521] [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 198

***1993., ožujak 3.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o hrvatskom utvrđivanju položaja i granatiranju područja u zoni odgovornosti korpusa, zauzimanju Ražovljeve glave od strane izviđačke grupe kapetana Dragana Vasiljkovića, te pljačkanju i maltretiranju Hrvata u zoni odgovornosti 75. mtbr***

---

[520] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[521] Stanko.

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov.br. 30-1440
03. 03. 1993. godine

POVJERLJIVO
ŠIFROVANO
URUČITI ODMAH

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDAMA: OG-1, TG-4, 92.mtbr, 4.lbr, 1.lbr, 75.mtbr, 2.pbr, 7.map, 7.mpoap, 7.larp PVO (aktom).

1. Informacija o stanju na ratištu:
– U zoni 7. K
a) 01.03. oko 22.00 časova ustaše su dejstvovale iz rejona Novog naselja (Kašić) i Islama Grčkog po Pozderima. Iz zona Janković Kula ispoljio je dejstvo po s. Banići i po Veljanskoj Kosi.
Aktivno dejstvo ustaške artiljerije ispoljeno je po našim selima u zoni Pedići, Ramići i Barabe.
b) U rejonu Ražovljeva glava pri posedanju iste od strane izviđačke grupe kapetana Dragana[522] došlo je do sukoba sa manjom ustaškom grupom, kojom prilikom je lakše ranjeno 5 boraca od mina ("paštete"), dok je jedan borac (dobrovoljac iz Srbije) poginuo.
Iz sastava TG-1 pet boraca je pritvoreno zbog odbijanja izvršenja naređenja.
c) Oko 7.30 časova (02.03.) u zoni odbrane 2.pbr. palo je nekoliko artiljerijskih granata od kojih naše jedinice nisu imale gubitaka, niti materijalne štete.
Provokativna dejstva iz pešadijskog naoružanja vršena su duž čitave linije dodira u zoni Korpusa.
Ustaška aktivnost usmerena je na izviđanje, utvrđivanje položaja i pokušaje ubacivanja DTG.
d) Naše jedinice nastavljaju sa planiranom obukom.
Učvršćivanje dostignutih linija ne shvata se u svim jedinicama Korpusa podjednako intenzivno i ozbiljno. U 1.lbr. slabo su izrađeni zakloni za ljudstvo i položaji za oruđa. Inžinjerijski radovi sa mašinama su završeni, ali ručni nisu. Ovo se naročito odnosi na borce iz Like kod kojih pokušaji da se uvede red i disciplina nisu uspeli. Svojim ponašanjem loše utiču na ostale vojnike.
Organi bezbednosti ustanovili su da u zoni odgovornosti 75.mtbr v/o i pripadnici milicije RSK, sa privatnim teretnim vozilima, vrše pljačkanje i paljenje kuća. Nastavlja se i maltretiranje meštana hrvatske nacionalnosti.
Imajući u vidu posledice ovakvog ponašanja i počinioce ovakvih dela, preduzmite mere, svako u svojoj zoni odgovornosti, da se slične pojave spreče. Kriminalci i pljačkaši i oni koji maltretiraju mirne građane (i Hrvate) su isti ljudi.

Verujemo da ste svesni kuda to vodi. GŠ SV RSK više puta je kod Vlade urgirao na ubrzavanju pravnog uređenja odnosa. Nadamo se da će uskoro naše mere biti zasnovane na Zakonu o odbrani i Zakonu o vojsci i sudovima. Do tada preduzimajte sve moguće mere na koje su komandanti jedinica sa organima gonjenja i reda u Republici ovlašteni da se širenje bezakonja onemogući.
– U zoni 21. K
a) Ustaških provokacija nije bilo. Oko 15.00 časova uočena je kolona od 6 m/v u rejonu Siče.

[522] Vasiljković.

b) Jedinice Korpusa izvršavaju redovne zadatke u obuci i utvrđivanju položaja.
U ostalim korpusima nije bilo značajnih promena u odnosu na prethodno stanje.
U celoj Republici slaba je opskrbljenost robom široke potrošnje. Redukcija potrošnje struje vrši se u celoj Republici.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
mr. Dmitar Arula, [v.r.] M.P.[523]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

# 199

***1993., ožujak 3.***
***Knin***

***Izvješće Bezbednosno-obaveštajnog organa Glavnog štaba SVK s najnovijim saznanjima o paravojnoj grupi "Šilt" na području Gline i njihovom vođi Siniši Martiću "Šiltu", te odlasku zapovjednika 43. pbr 11. korpusa, pukovnika Ljubomira Veljkovića, k obitelji u Beograd***



---

GŠ SRPSKE VOJSKE RSK
Bezbed-obav. organ
Str.pov.br. 62-3
03. 03. 1993. godine

IKM GŠ SV RSK
Bezbed.-obavešt. organ
(u celosti upoznati K-ta GŠ)

U zoni odgovornosti 39. K formirana je i deluje paravojna grupa koju je formirao i na njenom čelu stoji SINIŠA MARTIĆ zvani "ŠILT". Isti su 01./02. u toku noći uznemiravali građane Gline i sukobljavali se sa patrolama vojne policije 24. pbr. Stanovništvo i pripadnici jedinica negoduju zbog ponovnog oživljavanja ove grupe koja je inače bila rasformirana pre 10-tak dana.
Siniša Martić je 01.03. oko 11.30 časova decidno izjavio organu bezbednosti 24. pbr da njemu mogu naređivati samo predsednik Skupštine RSK Mile Paspalj i predsednik Goran Hadžić, te da on ne priznaje nikoga drugog. Postoji opasnost od spontanog sukoba između "Šiltovih" ljudi i naših boraca. Oko 20 momaka okupljenih oko "Šilta" aktivno uživa drogu. U zadnjih nekoliko meseci u Glinu su ubačene enormno velike količine kokaina i marihuane. Jedan član "Šiltove" grupe Čučković Pero 01.03. oko 21.30 ranio je iz pištolja jednog pripadnika UNPROFOR-a sa kojim je navodno bio u dobrim odnosima, verovatno je u pitanju šverc. Istragu vode organi UNPROFOR-a.
Komandant 43. pbr 11. K pukovnik VELJKOVIĆ LJUBOMIR odsutan je iz jedinice od 22.02. o.g. i nalazi se sa porodicom u Beogradu. Sam je napisao naredbu da ga na dužnosti

---

[523] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

zastupa p.puk. Dakić[524] iz K-de 11. K i NŠ 43. pbr p.por. Kapetanović, o čemu nije upoznao svoju K-du a pomenuti ljudi su nakon njegovog odlaska došli na nove dužnosti.
Indikativno je da su od 22.02. do 01.03. iz K-de brigade bili odsutni i pomoćnik K-ta za pozadinu i načelnik veze. U brigadi se ovakav postupak navedenih pripadnika K-de brigade dovodi u vezu sa lošim odnosima K-de brigade sa K-dama bataljona. Sve ovo se negativno odražava na odnos v/o prema AVL, čime se isti kompromituju, a šta se uklapa u želje i nastojanja nekih vodećih ljudi iz RSK.
U navodnom rešavanju spora između K-danta brigade i komandanta bataljona učestvovali su i opštinski organi što nije uobičajeno u vojničkoj praksi.
Sve ovo je poznato K-tu korpusa. Cenimo da slučaj zahteva ozbiljnije i brže razrešenje kako bi se predupredile moguće negativne posledice.

N A Č E L N I K
p u k o v n i k
Vuk Dmitrović, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6043.*



## 200

***1993., ožujak 3.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba SVK podčinjenim jedinicama o stanju na sjevernodalmatinskom ratištu, zauzimanju Ražovljeve glave od strane izviđačke grupe kapetana Dragana Vasiljkovića, te pljačkanju i maltretiranju Hrvata u zoni odgovornosti 75. mtbr***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov.br.01-203
Knin, 03. 03. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDAMA: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K i 75. PoB

1. Informacija o stanju na ratištu:
– U zoni 7. K
a) Oko 07.30 časova (02.03.) u zoni odbrane 2. pbr palo je nekoliko artiljerijskih granata od kojih naše jedinice nisu imale gubitaka, niti materijalne štete.
Provokativna dejstva iz pešadijskog naoružanja vršena su duž čitave linije dodira u zoni Korpusa.
Ustaška aktivnost usmerena je na izviđanje, utvrđivanje položaja i pokušaje ubacivanja DTG.

---

[524] Milutin.

b) Naše jedinice nastavljaju sa planiranom obukom.
Učvršćivanje dostignutih linija ne shvata se u svim jedinicama Korpusa podjednako intenzivno i ozbiljno. U 1. lbr slabo su izrađeni zakloni za ljudstvo i položaji za oruđa. Inžinjerski radovi sa mašinama su završeni, ali ručni nisu. Ovo se naročito odnosi na borce iz Like kod kojih pokušaji da se uvede red i disciplina nisu uspeli. Svojim ponašanjem loše utiču na ostale vojnike.
Organi bezbednosti ustanovili su da u zoni odgovornosti 75. mtbr v/o i pripadnici milicije RSK, sa privatnim teretnim vozilima, vrše pljačkanje i paljenje kuća. Nastavlja se i maltretiranje meštana hrvatske nacionalnosti.
Imajući u vidu posledice ovakvog ponašanja i počinioce ovakvih dela, preduzmite mere, svako u svojoj zoni odgovornosti, da se slične pojave spreče. Kriminalci i pljačkaši i oni koji maltretiraju mirne građane (i Hrvate) su isti ljudi.
Verujemo da ste svesni kuda to vodi. GŠ SV RSK više puta je kod Vlade urgirao na ubrzavanju pravnog uređenja odnosa. Nadamo se da će uskoro naše mere biti zasnovane na Zakonu o odbrani i Zakonu o vojsci i sudovima. Do tada preduzimajte sve moguće mere na koje su komandanti jedinica (sa organima gonjenja i reda u Republici) ovlašteni da se širenje bezakonja onemogući.
– U zoni OG-1
a) 01.03. oko 22.00 časova ustaše su dejstvovale iz rejona Novog naselja (Kašić) i Islama Grčkog po Pozderima. Iz zona Janković Kula ispoljio je dejstvo po s. Banići i po Veljanskoj Kosi.
Aktivno dejstvo ustaške artiljerije ispoljeno je po našim selima u zoni Pedići, Ramići i Barabe.
b) U rejonu Ražovljeva glava pri posedanju iste od strane izviđačke grupe kapetana Dragana[525] došlo je do sukoba sa manjom ustaškom grupom, kojom prilikom je lakše ranjeno 5 boraca od mina (“paštete”), dok je jedan borac (dobrovoljac iz Srbije) poginuo.
Iz sastava TG-1 pet boraca je pritvoreno zbog odbijanja izvršenja naređenja.
– U zoni 21. K
a) Ustaških provokacija nije bilo. Oko 15.00 časova uočena je kolona od 6 m/v u rejonu Siče.
b) Jedinice Korpusa izvršavaju redovne zadatke u obuci i utvrđivanju položaja.
U ostalim korpusima nije bilo značajnih promena u odnosu na prethodno stanje.
U celoj Republici slaba je opskrbljenost robom široke potrošnje. Redukcija potrošnje struje vrši se u celoj Republici.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković
M.[526] Basara, [v.r.]

M.P.[527] M.P.[528]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*

[525] Vasiljković.
[526] Mihajlo.
[527] Okrugli pečat: RSK, GŠ SV.
[528] Prijemni pečat: Brzojav KOBRA, broj 6743, primljen 3. 3. 1993.

## 201

***1993., ožujak 3.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK Komandi OG-1 o noćnom granatiranju područja Šibenika, Vodica i Biograda te panici u Šibeniku za koju su saznali prisluškivanjem radio-veza***

---

M.P.[529] M.P.[530]

Glavni štab Srpske vojske
Republike Srpske Krajine – IKM
Str. pov. br. 316-1
Dana, 03.03.1993. godine

Komandi *TG – 4*[531]

1.- U noćnim dejstvima na liniji Šibenik-Vodice-Biograd, u vremenu od 22.00 do 24.00 časa, na psihološkom planu postignut je efekat.
Broj žrtava nisu objavili, ali se gradonačelnik Šibenika oglasio i umirivao Hrvate da izdrže, jer je političko rešenje "vrlo blizu".
Ove podatke smo dobili radio-slušanjem sa Pađena, a i od radio-prislušne grupe iz Vitoroga, koja je snimila telefonske privatne razgovore iz Šibenika i Zagreba.

2.- Radi kvalitetnijeg radio-ometanja, dostavite GŠ vremenske periode kada želite maksimalno ometanje, obzirom na vaše aktivnosti težište da pokrijemo glavni zadatak vaše jedinice u određenom vremenu koje vi odredite.

p u k o v n i k
Miloš Krnjeta
M.P.[532] M.P.[533]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0202.*



## 202

***1993., ožujak 3.***
***Knin***

***Izvješće Vojne policije 7. korpusu SVK o pljački imovine iz napuštenih hrvatskih kuća u zoni odgovornosti 75. mtbr***

---

čVP 7. K.

---

[529] Prijemni pečat: Komanda OG-1, str. pov. 134.-1, 4. 3. 1993., dopisano rukom.
[530] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.
[531] Dopisano rukom.
[532] Prijemni pečat: TG-4, Str. pov. 133-1, 4. 3. 1993., dopisano rukom.
[533] Prijemni pečat: Brzojav broj 327, primljen 3. 3. 1993.

POSEBAN IZVEŠTAJ

Dana 3.3.1993. godine iz ove jedinice poslata je jedna tročlana patrola u rajon 75. MTbr, radi sve češćih napada na napuštenu imovinu hrvatskih kuća, teritorija Oklaja.

Također u istom rejonu radila je i kontrolna služba, sastavljena od starešina zastavnika Matkoš Rajka i st. vod. I kl. Štrbac Obrada, koji su nakon obilaska terena došli do sledećih podataka:

1. Na kontrolnom punktu iznad Manojlovca nalazi se devetorica ljudi, bivših pripadnika OM[534] Manojlovac, koji su raspoređeni u smenama, prema njihovim izjavama. U razgovorima sa nekim koji su se našli na poslu, rečeno nam je da oni nisu posebno zainteresirani za bilo koje poslove, da ništa ne poduzimaju, već da su tamo ostavljeni ni sami ne znaju zašto. Kažu da se pored njih provozi već danima sve i svašta iz pravca Oklaja, to čine čak milicionari iz Kistanja, stanari sela Tišama i Vukasinovića. Na meti su sela Perice, Puljani i Nečven. Odvozi se za Bukovicu sve od namještaja do polj. proizvoda, žita i sl.

NAPOMENA: Potrebno bi bilo da se gore navedeni vojnici nakon provera o kakvim se osobama radi sa naše strane, da se isti stave u našu jedinicu te da ostanu na punktu gde i sada rade da nas izveštavaju, privode i obavljaju sve policijske poslove, a nama formacijski fali ljudstva i prvenstveno kao oni.

2. I današnjeg dana iz pomenutih sela otuđivao je predmete razne milicionar iz mesta Tišme TIŠMA NEBOJŠA iz Kistanja sa osobnim vozilom marke Lada karavan reg. oznake ŠI 538-15, sa kojim je bila još jedna osoba. Vozili su pun auto i prikolicu.

3. Danas su ljudi iz Drniša, među njima je bio neki direktor Raić Drago vozilima naše vojske vozili stoku iz Lukara navodno za vojsku i farmu. Njima su pomagali vojnici iz Oklaja.

Kod sela Lukar kontrolirali smo vozača ter. kamiona FAP reg. oznake TD 133-32, vl. Zelembaba Branka iz D.[535] Žagrovića, koji je zajedno sa v/o AMANOVIĆ MILANOM iz Vrbnika i Mitrović Brankom iz Žagrovića vozio u kamionu tri (3) krave i jedno tele iz Lukara od nepoznatih vlasnika. Nije poznato gde su stoku odvezli.

Izveštaj podnio
St. vodnik I kl.
Štrbac Obrad, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 14.*

## 203

***1993., ožujak 4.***
***Knin***

***Izvješće Obaveštajno-bezbednosnog organa Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o pljački hrvatskih kuća u selima Radeljci i Siverić od strane pripadnika 75. mtbr i želji Hrvata iz sela Laškovica da se isele na područje pod hrvatskom vlašću zbog učestalog maltretiranja od strane pripadnika 2. pbr***

---

534 Odjeljenje milicije.
535 Donji.

KOMANDA 7. KORPUSA
Obav. bezbed. organ
Str. pov. br: 21-100
04. mart 1993. godine

Dnevni izveštaj,
d o s t a v l j a, –

1. Dana 03.03.1993. godine grupa boraca (6-8 lica) iz sastava 2. pbr u s. Laškovica maltretirala je građane hrvatske nacionalnosti. Istog dana u večernjim časovima svi Hrvati s. Laškovica (ukupno ih ima 22) tražili su ultimativno da im se omogući nesmetan odlazak za RH. Početnim operativnim saznanjima došli smo do podatka da je grupa boraca koja je maltretirala građane ozbiljno zapretila ukoliko budu privođeni i zatvarani da će upotrebiti oružje bez razlike o kome se radilo. O navedenom događaju upoznate su K-de 7. korpusa, GŠ SV RSK i 2. pbr koje su preduzele mere iz svoje nadležnosti da ne dođe do težih posledica. Oko 23 časa zapaljene su i dvije kuće i to Silov Mile i njegovog sina koji su pobjegli u Kistanje.
U vezi sa navedenim raspolažemo saznanjima da je rodbina tih Hrvata iz Šibenika preko UNPROFOR-a tražila da se isele iz s. Laškovice.
Većina naših boraca ne slaže se postupcima ove šestorice boraca koji su zapalili kuće i maltretirali građane te traže od Komande da ih se prekomanduje u drugu jedinicu. Preduzeli smo mere na identifikaciji svih aktera i sagledavanju motiva za ovakve postupke o čemu ćete biti blagovremeno upoznati.

2. Ima pojava da na KM dolaze nepozvana lica te postoji mogućnost oticanja podataka radi čega je potrebno zaoštriti mere samozaštite na KM jedinica svih nivoa.

3. Vojna policija 75. mtbr zatekla je u pljački hrvatskih kuća u s. Radeljci i s. Siverić sledeće vojne obaveznike: Kanazir Mirka Srećka, Mijakovac Branka Predraga, Opačić Miloša Miloša i Dvokić Pilipa Đuru. Svu četvoricu K-dant 75. mtbr kaznio je s 30 dana zatvora a SUP-u Knin podnio je krivičnu prijavu.

NAČELNIK:
m a j o r
Damjan Prlić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



## 204

***1993., ožujak 4.***
***Biljane Gornje***
***Izvješće Organa bezbednosti Komande OG-1 Glavnom štabu SVK sa saznanjima o sudjelovanju pripadnika SVK u švercu, špijuniranju na području zone odgovornosti 7. korpusa u korist Republike Hrvatske te uspješno postavljenoj zasjedi kod Radašinovaca***

---

Komanda OG – 1

Organ bezbednosti
Str. pov. br. 3-807
04. 03. 1993.g.

Glavnom štabu vojske RSK
(OB 7. korpusa)

– Raspolažemo sa operativnim podacima da je major Inić Lazar, indirektno povezan sa grupom švercera iz Karina Donjeg, kao glavni organizator šverca ističe se Đoko Kukavica, zvani Bili. Za šverc se koriste šleperi koji stižu iz Beograda i Novog Sada i drugih mjesta Srbije, koji dovoze pomoć u RSK. Švercuje se sa brašnom, cigaretama, oružjem, gorivom i drugo. Koliko je i I-C uvučen u navedeni šverc trebalo bi razrešiti kroz IR.
– Također raspolažemo sa podacima da se u zoni odgovornosti 7. korpusa kreću dva bivša oficira, bivše JNA: Gal Ivica (Hrvat) i Franc Ivan (Slovenac). Pretpostavlja se da se obojica bave obaveštajnim radom u korist HOS.
– Osuđen je civil Đinić Pajo koji je širio glasine o mobilizaciji i dolasku ustaša iz Njemačke i njihovom ubacivanju na benkovačko ratište. Osuđen je na 6 mjeseci zatvora i dvije godine uslovno.
– Operativnim putem došli smo do saznanja da civil Mijić Petar iz Rodaljica, poseduje radio stanicu i da kontaktira sa svoja dva sina koji se nalaze u ustaškim formacijama. Do sada su izvršena dva pretresa, ali rezultata nije bilo.
– Izviđačko diverzantska grupa 5. bataljona jučer je u poslijepodnevnim i večernjim satima koristeći kišu došla do zaseoka Drlići u Radašinovcima s namjerom da unište tenk koji je jučer ujutro gađao naše položaje. Tenk nisu pronašli pa su se vratili u zaselak Pupovci skinuvši usput 5 rasprskavajućih mina s minskog polja koji se proteže u liniji Veliki Bak – Debeljaka – Magaretina – Zmijevaca i dalje. Iznad Pupovaca su kamenjem zaprečili put i postavili zasjedu. Oko 18.30 sati naišao je kombi "Zastava – 750" crvene boje s trojicom ustaša. Kada su zastali na prepreci izviđači su na njih otvorili vatru i ispalili dvije zolje. Sigurni su da su svu trojicu ubili. Radio Zadar je danas objavio da je u Radašinovcima bila saobraćajna nezgoda u kojoj je jedno lice poginulo, a dva povređena.

major
Ljubo Šekuljica M.P.[536]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 47.*

## 205

***1993., ožujak 4.***
***Donji Karin***

***Izvješće Komande TG-4 Komandi OG-1 7. korpusa SVK o radu i ponašanju dobrovoljaca-radikala čete "Miloš Obilić" koja se nalazi u njihovoj zoni borbenih djelovanja***

---

536 Prijemni pečat: Brzojav ŠATOR, broj 2174, primljen 4. 3. 1993.

KOMANDA TG-4
Pov.br. 127-1
04. 03. 1993. godine
DONJI KARIN

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

Izveštaj o radu i pona –
šanju dobrovoljaca četa
“Miloš Obilić” – dostavlja. –

KOMANDI 1.OG

Na osnovu Vašeg usmenog naređenja dostavljamo vam izveštaj o radu i ponašanju dobrovoljaca radikala četa “Miloš Obilić”, koja se nalazi u zoni dejstava TG-4.

1. U zoni borbenih dejstava TG-4 nalazi se četa (radikala) dobrovoljaca “Miloš Obilić” sa promenljivim brojnim stanjem i nedefinisanom vojno formacijskom strukturom. U više navrata je pokušavano i sa najvišeg nivoa da se uspostavi jedinstveno komandovanje nad četom, da se uvedu u zonu borbenih dejstava, sa konkretnim zadacima i obavezama, što do sada nije uspelo.

2. Dana 01.03.93. godine u Komandi TG-4 sa komandirom čete dobrovoljaca “Miloš Obilić” Mandić Tomo, je dogovoreno, da će četa preuzeti obaveze i zadatke i staviti se pod jedinstvenu komandu, da on dana 02.03.93. godine ide za Beograd, a da će njegov zamenik 02.03.1993. godine doći u komandu na prijem zadatka.

Dana 02.03.93. god. oko 12.30 časova u komandu TG-4 došao je dobrovoljac Rade Žikić, sa por. Pivarski Stojanom i predstavio se da on zastupa kom. čete Mandić Tomu i da je došao na dogovor i prijem zadatka. Tražio sam od Žikića[537] da mi dade brojno stanje čete, imena komandira vodova i da mi objasni gde se ljudstvo nalazi, tražene podatke nije mogao da mi da.

Pošto nije bio u stanju da mi da tražene podatke dao sam mu vreme do 16.00 časova da prikupi podatke i dođe sa komandirima vodova u komandu TG-4 na dogovor i prijem zadataka.

U 16.20 časova u komandu TG-4 došao je zam. komandira čete dobrovoljaca “Miloš Obilić” sa 3 komandira voda i bolničarkom. Izvestio me je o brojnom stanju i o formacijskoj strukturi čete:

K-dir čete: Mandić Tomo (odsutan u Beogradu)
zas. K-dira: Žikić Rade

1. vod – komandir voda Maksimović Blagoje, brojno stanje voda 43 dob.
2. vod – komandir voda Pivarski Stojan, brojno stanje 40 dobrovolj.
3. vod – komandir voda Stojanović Žarko, brojno stanje 40 dobrovolj.

Razmeštaj čete po sledećem:

1. vod smešten u školi u Benkovcu
2. vod na položaju reonu odbrane BG-7 drži položaj stvarno brojno stanje 29 dobrovoljaca
3. vod smešten u privatnoj kući u s. D.[538] Karin

Pored navedene strukture u četi se nalazi jedan broj dobrovoljaca izviđača i njihova policija, za broj ovih ljudi nisu mi dali podatke.

Naredio sam zas. K-dira čete dobrovoljaca “Miloš Obilić” Žikić Radi sledeće:



[537] Rade.
[538] Donji.

a) Da je njegova četa raspoređena i stavljena pod komandu K-danta BG-7 ppuk. Alavanja Tihomira čije se KM nalazi u s. Kokići.
b) Da se četa mora nalaziti u zoni borbenih dejstava BG-7 i to u zavisnosti od odluke komandanta BG-7, 2 voda na položaju, a 1 vod na odmaranju.
c) Da sa prvim i trećim vodom mora da napusti školu u Benkovcu i s. D. Karin i dovede ih u zonu borbenih dejstava BG-7.
d) Da se on lično ili njegov zamenik moraju nalaziti na KM komandanta BG-7 radi koordinacije rada i prijema zadataka za vođenje b/d.
Rekao sam im da isti režim života i rada imaju i druge jedinice u zoni b/d BG-7 i naveo im primer Banijske i Kordunaške čete.
Navedene zadatke (naređenja), su uz dosta ubeđivanja da tako mora biti prihvatili svi osim komandira 1. voda Maksimović Blagoja, koji je rekao da to njegovi ljudi neće prihvatiti, da oni školu u Benkovcu ne mogu napustiti, da oni nisu za ove zadatke koji im se dodeljuju.
U 17.00 časova na KM TG-4 došao je komandant BG-7 ppuk. Alavanja[539] i tada sam ga upoznao sa zas. komandira čete dobrovoljaca čete "Miloš Obilić" i komandirima vodova, preneo sam zadatke i naređenja koja sam im izdao. Tada je dogovoreno da komandir čete dobrovoljaca i kom. vodova sutradan 03.03.93. god. dođu na KM komandanta BG.7 s. Kokići radi izviđanja prostora za smeštaj ljudstva i pripremu prostorija za odmor.
Dana 03.03.93. god. oko 11.00 časova u komandu TG-4 došao je komandir 1. voda dobrovoljaca Maksimović Blagoje sa još jednim dobrovoljcem i tražio od mene, da mu potpišem i dam potvrde za određeni broj dobrovoljaca, koji žele da napuste ovaj reon i rekao da oni ne žele da prihvate zadatke i obaveze dobijene prethodnog dana. Tražio sam od njega da mi se javi zas. K-dira čete Žikić Rade i da to zajedno razrešimo sa komandantom BG-7, našto nije pristao već demonstrativno napustio KM uz pretnju da će o ovom izvestiti Čiču,[540] Ostojića[541] i Šešelja.[542]
U 17.00 časova dana 03.03.93. god. izvestio me komandant BG-7 ppuk. Alavanja[543] da na njegovo KM s. Kokići nisu došli zas. K-dira čete "Miloš Obilić" i komandiri vodova, kako je to bilo dogovoreno dan ranije.
Dana 03.03.93. god. u 19.40 časova na KM TG-4 došao je zas. K-dira čete dobrovoljaca "M.[544] Obilić", Žikić Rade, tražio potvrde za određeni broj dobrovoljaca koji žele da napuste ovaj reon i starešini (kap. Đurić[545]) koji me zamenjivao na KM izjavio da za njih nije prihvatljivo ono što smo se ranije dogovorili, da oni treba da izvršavaju druge zadatke a ne da čuvaju položaj kamen. Da njemu zadatke ne može izdavati komandant BG-7 i TG-4, već da njima izdaje zadatke Ostojić, da je njih doveo Martić,[546] da se oni mogu dogovoriti, a zna se ko njima naređuje?
3. Sa iznetim opisom događaja želim da vam predočim sa kakvim problemima se ova komanda suočavala oko dogovora i angažovanja dobrovoljaca čete "M. Obilić" iz iznetog može se zaključiti sledeće:

539 Tihomir.
540 Priređivači nisu utvrdili o komu je riječ.
541 Jovo.
542 Vojislav.
543 Tihomir.
544 Miloš.
545 Željko.
546 Milan.

a) Da četa doborovoljaca "M. Obilić" ne želi da prihvati zadatke, obaveze i odgovornost, kako im je naređeno i dogovoreno na najvišem nivou komandovanja.
b) Da je to sastav koji nije homogen i nisam se uverio da žele da budu pod jedinstvenom komandom ni u okviru same čete i ne žele prihvatiti subordinaciju više komande.
c) Cenim da je por. Pivarski[547] sa svojim vodom (oko 30 ljudi) prihvata zadatak i njegov vod se nalazi na položaju već 6 dana, u sastavu BG-7, on lično nisam siguran da prihvata subordinaciju u okviru čete, već želi da djeluje samostalno.
d) Da se ovo ubeđivanje i natezanje oko njihovog angažovanja i rada mora prekinuti, jer više ima štete nego koristi, mada sam svestan da je njihovo prisustvo na ovim prostorima i praktično i političko pitanje, a mene kao komandanta TG-4 interesuje ovo praktično pitanje (pitanje borbenog angažovanja).
4. Predlažem sledeće:
a) Da se ova dobrovoljačka četa "M. Obilić" izvede iz zone borbenih dejstava TG-4 i još jednom sa njihovim rukovodstvom pokuša njihovo angažovanje dogovoriti na zasebnom pravcu i tačno definiranom cilju i da oni rukovode akcijom. Ovo je potrebno uraditi i zbog njihove kompromitacije na ovom području, jer su četvorica uhvaćena u krađi i pritvorena od strane milicije Obrovca, što vam je poznato.

M.P.[548]

K O M A N D A N T
pukovnik
Ljubomir Cvjetan, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 47.*



## 206

***1993., ožujak 4.***
***Biljane Gornje***

***Obavijest Komande OG-1 7. korpusu SVK o problemima vojnog angažiranja dobrovoljaca-radikala čete "Miloš Obilić" za koje smatra da trebaju što prije napustiti zonu odgovornosti OG-1***

---

KOMANDA OG-1[549]
POV.BR. 136-1
04. 03. 1993.

Prosleđujemo Vam informaciju k-danta TG-4,[550] vezanu za probleme oko angažovanja dobrovoljaca (Radikala) "Miloš Obilić", sa mišljenjem da isti što pre napuste zonu odgovornosti OG-1.

[547] Stojan.
[548] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.
[549] Dopisano rukom.
[550] Vidi: Dok. br. 205.

Pored svih nastojanja koje je preduzela komanda TG-4 i komanda OG-1 nismo uspeli da ih stavimo pod svoju komandu i uključimo u bilo kakvo plansko izvršavanje borbenih dejstava, osim voda poručnika Pivarskog.[551]
Njihovo dalje prisustvo negativno utiče na moral boraca OG-1, a dosta nepovoljno utiču i na mesno stanovništvo koje dosta zazire od njih. Skloni su pijanstvu, pljački, tuči itd.
Molimo hitan stav u vezi našeg predloga.

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
M.P.[552] Dragan Tanjga, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 47.*

## 207

***1993., ožujak 4.***
***Donji Karin***
***Naredba zapovjednika TG-4 7. korpusa SVK o preustroju podčinjenih jedinica s ciljem što učinkovitijeg zapovijedanja tijekom borbenih djelovanja***



KOMANDA TG-4
Pov.br. 129-1
04. 03. 1993. god.
s. D.[553] Karin

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

Na osnovu ukazane potrebe, a u cilju efikasnijeg komandovanja sa jedinicama u zoni borbenih dejstava TG-4,

N A R E Đ U J E M

1. Ukida se komanda BG-3, komandu u zoni b/d BG-3 preuzima komanda Banijskog bataljona, komandant Banijskog bataljona direktno je potčinjen komandantu TG-4.
2. Dosadašnji komandant BG-3, KIK Dobrić Tomo postavlja se na dužnost zamenika komandanta BG-7 sa danom 04.03.1993. godine.
3. U sastav Banijskog bataljona predpočinjava se oklopna mehanizovana grupa (3 OT i 1 tenk T-55) u s. Ramići i vod MB 82 mm kapetana Manojlovića[554] iz Knina.
4. Komandno odelenje sa MKŠK[555] iz interventnog bataljona Knin vratiti u sastav matične jedinice, odgovoran vod. I kl. Bukva.

Dostaviti:
– K-di 1. OG
– K-di Ban. bat.

[551] Stojan.
[552] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.
[553] Donji.
[554] Đuro.
[555] Mala komandno štabna kola.

– K-di BG-7
– Arhiva

K O M A N D A N T
pukovnik
Ljubomir Cvjetan, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 48.*

## 208

***1993., ožujak 4.***
***Biljane Gornje***

***Izvješće Komande 92. mtbr Komandi OG-1 7. korpusa SVK o hrvatskom granatiranju i napadima na zonu odgovornosti brigade te stanju u brigadi, uz zahtjev za popunu streljivom***

Komanda 92. mtbr
04. 03. 1993. g. u 14.30
s. Biljane Gornje

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni borbeni izveštaj

KOMANDI OG-1

1.-U protekla 24 časa ustaške snage su ispoljile dejstvo po svim linijama odbrane jedinica 92. mtbr, a posebno intenzivno dejstvo ispoljeno je po rejonima odbrane 2/92. mtbr, gde su ustaške snage upale u predeo Goleš, ali su vraćene na početne pozicije ostavivši pri tome trojicu mrtvih, a više ih je ranjenih.
Po rejonu odbrane 1/92. mtbr, ustaše su neprekidno dejstvovale minobacačkom vatrom u toku popodneva dana 03.03. kao i prepodne dana 04.03. kada su posebno ispoljili dejstvo MB-120. Također su ispoljili po s. Smilčić i dejstvo VBR u toku popodneva dana 03.03.1993.g.
Dejstvom VBR po Nadinskoj kosi ustaše su u toku popodneva dana 03.03. ugrožavale jedinice koje izvode odbranu u tom rejonu.
Povreda vazdušnog prostora od strane ustaške avijacije u zoni odbrane 92. mtbr nije bilo. Zabeležena je samo jedna aktivnost ustaških vazduhoplova od Pirovca ka Biogradu i završila je u Jankulovici, najverojatnije radi se o ustaškom helikopteru. Sve jedinice brigade i OG-1 su o ovome bile blagovremeno obaveštene.

2.-Jedinice brigade, a posebno jedinice artiljerije za podršku, su na sve ustaške napade u toku protekla 24 časa adekvatno odgovorile. Najsloženije stanje je kod 2/92. mtbr, usled opšteg napada ustaških snaga i ispoljenog artiljerijskog dejstva po istima. Isto tako sa položaja iz rejona odbrane ovog bataljona u toku noći povučeni su topovi T-12 iz 7. mpoap, što se dobrim delom odrazilo na odbranu rejona ovog bataljona, jer je i deo dobrovoljaca zbog toga napustio svoje položaje. Linije odbrane brigade nisu pomerene u odnosu na jučerašnji izveštaj.
a) Stanje borbene gotovosti u toku protekla 24 časa delimično je bilo oslabljeno zbog napred navedenog povlačenja, bez saglasnosti i odobrenja. U ostalim jedinicama i u celini stanje b/g je stabilno, ali se narušava napuštanjem položaja od strane dobrovoljaca i dezertera sa ovih prostora.

b) Stanje morala je kod dobrog dela ljudstva stabilno, ali je i dalje prisutno narušavanje istog od pojedinih ljudi koji su skloni pre svega defetizmu, alkoholu i koji nemaju potreban borbeni moral.
c) Gubici: u protekla 24 časa brigada je imala 7 (sedam) lakše ranjenih i 1 (jednog) koji je podlegao ranama (Erceg Đuro zvani Đoko iz Zemunika Gornjeg)
3.-Zahtevi:

| | | |
|---|---|---|
| – popuniti sa municijom za | haubice 122 mm M.38 | 3 b/k, |
| | – haubice 105 mm M.56 | 3 b/k, |
| | – M-120 mm | 3 b/k, |
| | – MB-82 mm | 3 b/k, |
| | – haubice 152 D-20 | 2 b/k, |
| | – topove 130 mm M.46 | 1 b/k, |
| | – popuniti jedinice sa MB-60 mm | 12 oruđa, |
| | – popuniti jedinice sa "Osama" | 12 kom. |
| | – popuna sa svežim mesom | 20 tona, |
| | – krompirem | 20 tona, |
| | – šatorskih krila | 500 kom. |

Ostale popune prema zahtevu PKPo koji se prosleđuju Komandi 7. K svakodnevno.

4.-Brojno stanje jedinica brigade prema prilogu.

K O M A N D A N T
pukovnik
Ilija Mašić, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 32.*



## 209

***1993., ožujak 4.***
***Drniš***
***Izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti Komande 7. korpusa SVK o pljački i maltretiranju Hrvata u selima Radeljci i Siverić zbog čega su uhićene četiri vojne osobe***

OBO 75. mtbr
Str.pov.br. 81-1
04. 03. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. korpusa – na ličnost majora Prlić Damjana

– Nakon intervencije K-danta GŠ SV RSK da se pljačka i maltretira hrvatsko stanovništvo u s. Radeljci i Siverić vojna policija je pojačala kontrolu ovih sela i tom prilikom u pljački uhvatila sledeće v/o iz voda ABHO 75. mtbr:
– Kanazir Mirka Srećko, M.[556] polje,

[556] Mirlović.

– Mijaković Branka Predrag, Kninsko polje,
– Opačić Miloša Miloš, Plavno,
– Dvokić Pilipa Đuro, Plavno.

K-dant brigade ih je sve zatvorio po 30 dana a pozvana i SJB da sprovede istražne radnje. Policija je obavila i razgovore sa nekim mještanima koji su istakli da se ne žele seliti, da žele biti lojalni građani RSK – ali ako je moguće da im se obezbedi minimum zaštite. Vojna policija će i narednih dana obilaziti sela gdje žive Hrvati i u kontaktima sa njima preduzimati odgovarajuće mjere. Pokušajte kod SUP-a uticati da oni patroliraju kroz ova sela i da šalju aktivne i starije milicionere koji neće pljačkati nego stvarno patrolirati.

N a č e l n i k
kapetan
Tokić Mirsad

M.P.[557]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 210

***1993., ožujak 4.***
***Drniš***

***Izvješće Organa bezbednosti 75. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o pljački imovine Hrvata u selu Lukar***

OBO 75. mtbr.
Str. pov. br. 82-1
04. 03. 1993.god.

Dostavljeno: na ličnost majora Prlić Damjana

– Operativnim radom ustanovili smo da se u rejonu s. Lukar pljačka imovina od Hrvata a izabrali su put koji je do sada bio van kontrole jedinica a i vojne policije. Radi se o putu koji izvodi iz s. Ramljane – Lukar. Pljačka se stoka, vino, rakija i dr.
– Došli smo do saznanja da je vojni policajac Kalanj Mirko (ne znam u kojoj je vojnoj policiji) sa nekom potvrdom kupio june od Perić Joze koji je platio 200 DM. Račun br. 03/93.
– Također vojni policajac Opačić Đuro (vidite da nisu iz 7. K) kupio je konja od Čuline Josipa za 250 DM. Napravljen je i neki kupoprodajni ugovor ovjeren sa 3 žiranta.
– Đaković Dušan sklopio je ugovor za traktor Ferguson 533 od Perić Marije iz Lukara. Traktor ima svoj broj šasije 103011456, broj motora 033-01001. Ugovor je napravljen kod advokata Đujić Radovana a ovjeren u opštinskoj upravi Knin 02.03.1993. godine. Broj ugovora 159/93. U ugovoru piše da će Đaković Dušan iz Vrbnika traktor koristiti za svoje svrhe do povratka vlasnika.
– U toku dana i narednih dana vojna policija će zatvoriti put za Ramljane i biti u Lukaru radi kontrole teritorije i sprečavanja pljačke.

[557] Prijemni pečat: Brzojav OBO, broj 252, primljen 4. 3. 1993.

N a č e l n i k
kapetan
Tokić Mirsad

M.P.[558]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*

## 211

***1993., ožujak 5.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba SVK o stanju na terenu, sukobu s hrvatskim snagama, problemima s dobrovoljcima-radikalima iz čete "Miloš Obilić", radu na osnivanju 1. jurišne brigade "Vojvoda Vuk" i odnosima s pripadnicima UNPROFOR-a***

---



REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str.pov.br. 20-544
05.03.1993. god.

Redovni operativni izveštaj. –

1. PODACI O NEPRIJATELJU
7. Korpus
– Ustaše su dejstvovale po svim zonama odgovornosti OG-1, Čistoj Maloj (2.pbr) i Mirlović Polju (75.mtbr). Najintenzivnije je dejstvovano po rejonima odbrane 1. 2. mtb/92.mtbr, gde je posle snažnog dejstva artiljerije i minobacača pokušao pešadijski napad, koji je upornom odbranom odbijen. Ustaše i dalje nastavljaju dejstva po rejonu Ražovljeve glave.
– U toku noći 03/04.03. uočen je pokret veće kolone m/v (50-60) iz Pakoštana ka Biogradu.
15. Korpus
U toku dana ustaške snage su vršile provokacije peš. naoružanjem i PAT i po rejonima naših snaga u s. Vujinovac, Teslingrad,[559] Počitelju, Barletama. Na Malom Alanu je vršio dejstvo iz Bst i PAM 12,7 mm. U rejonu s. Čerkezovac (prema Cazinu) uočeno je dovlačenje m/s sa 4 teretna m/v i istovar na farmi ovaca (tamo sada nema stoke).
U ostalim korpusima nije bilo dejstva ustaša.

2. PODACI O NAŠIM SNAGAMA
7. Korpus
Jedinice i komande OG-1 nastavljaju b/d i aktivnosti na poboljšanju taktičkog položaja i stvaranju uslova za šire b/d. Dejstvom artiljerije neutralisana je ustaška artiljerija i naneti su im gubici.
U toku je pregrupisavanje snaga OG-1 i smena banijskog bataljona u TG-4.

---

[558] Prijemni pečat: Brzojav OBO, broj 253, primljen 4. 3. 1993.
[559] Lički Osik.

– Iz OG-1 dalo je krv oko 300 starešina i vojnika zajedno sa komandom OG-1.
U svim jedinicama 7. K radi se na daljnjem utvrđivanju i zaprečavanju položaja i rejona odbrane.
U 2. pbr u selu Laškovica je od strane grupe boraca (6-8) došlo do maltretiranja staraca hrvatske nacionalnosti. Ti ljudi traže da se isele u Hrvatsku.
U 75. mtbr su četri vojnika koja su pljačkala kuće u s. Radeljci i Siverić kažnjeni zatvorom od 30 dana i pokrenut je krivični postupak.
Iz TG-4 ističu veliki problem da ne mogu komandovati sa odredom četnika "Miloš Obilić" (dobrovoljci) i da im stvaraju više problema nego koristi. TG-4 predlaže da se samo jedan vod iz te čete koji prihvata našu komandu i već 8 dana se neprekidno nalazi na položaju ostavi, a ostali vrate nazad ili upute na neku drugu lokaciju, pa da im se da samostalni zadatak. Ova grupa loše utiče na moral ljudi, a i meštani se boje istih jer su skloni pljački.
U toku dejstva snage 7. K su imale 16 ranjenih i 2 poginula borca. Jedan poginuli je instruktor iz NC "Alfa" Milan Andić iz s. Polača kod Knina.
15. Korpus
Sve jedinice iz sastava 15. K ubrzano rade na realizaciji plana "MAČ", kao i na utvrđivanju i zaprečavanju rejona i prostorija.
Iz 70. pbr. su spremne starešine za 1. jbr.
U nekim osnovnim jedinicama je izražena sumljičavost i skepticizam prema planu "MAČ" pa su na razbijanju ovog stanja lično angažovani k-dant 15. K i ostale starešine u komandi.
Ostali korpusi se također težišno angažovani kako na planu "MAČ" tako i na utvrđivanju i obuci.

3. SARADNJA SA UNPROFOR-om
Saradnja se odvija po planu. Od strane UNPROFOR-a je juče oko 16 sati uložen protest da su naše snage granatirale Šibenik. Naše jedinice to nisu prikazale u izveštajima.

4. VANREDNI DOGAĐAJI
U 35. pbr u s. Sarvaš je sa drugog sprata zgrade pao v/o Vejić Sime Lazo (1949) pod nerazjašnjenim okolnostima. Isti je zadobio teške telesne povrede (glave) i prevezen je za Novi Sad. Istražni organi rade na rasvetljavanju slučaja. Slučaj nije uticao na moral boraca.

5. ZAHTEVI
OG-1 traži popunu municijom. Gotovo sve jedinice imaju problem sa snabdevanjem sa tržišta jer se dobavljačima ne vrše plaćanja.
ŠA/LJS

M.P.[560] POMOĆNIK DEŽURNOG TIMA
p p u k o v n i k
Cvetković Tomislav, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 21.*

[560] Okrugli pečat: RSK, GŠ SV.

## 212

***1993., ožujak 5.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o granatiranju srpskih položaja, pogibiji Milana Andića, instruktora iz Nastavnog centra "Alfa", te radu na obuci i zaprečivanju u jedinicama korpusa***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov.br. 30-1518
05. 03. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
URUČITI ODMAH
KURIROM

Redovni borbeni
i z v e š t a j. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK
(operativni centar)
IKM

1. U toku noći 04/05. 03. i dana 05.03. do 16.00 časova neprijatelj je ispoljavao dejstva iz poznatih rejona na pravu zone odbrane 2. i 3. mtb – 75. mtbr. Početne provokacije je otpočeo artiljerijski napad na naše položaje iz pravca Drvenjaka po donjem selu (M.[561] Polja), gdje je ispalio 15 mina. Dejstvujući iz pravca Čavoglava i Jukića prema Goretama i Bajanovoj Glavici ispalio je 10 granata iz topa ZIS. U toku dana je otvarana vatra iz pešadijskog naoružanja na najvećem djelu linije dodira sjevernodalmatinskog ratišta. Ustaše su otvarale artiljerijsku vatru po Skradinskom zaleđu i Čistoj Maloj koja još traje.
Neprijatelj vrši intenzivno izviđanje naših položaja i pokrete jedinica.

2. Naše snage su povremeno otvarale vatru na provokacije ustaša i neutralisale njihove namjere. U toku dana od dejstva ustaške artiljerije poginuo je instruktor iz NC "Alfa" Milan Andrić iz s. Polača na Ražovljevoj glavici.
Nakon jučerašnjeg ranjavanja boraca "TIGROVA" oko 300 boraca i starešina OG-1 dalo je krv.
Naše jedinice vrše izrade zaklona i zemunica kao i dalje zaprečavanje prve linije odbrane. U toku je kontrola i ojačavanja minskog polja oko centra veze "Velika Promina". Navedeni poslovi su djelomično završeni.
Djelom snaga izvodimo obuku i pripremamo se za naredne aktivnosti. U toku su planirani obilasci od članova Komande korpusa.
Grupa dobrovoljaca iz 1. lbr i iz OG-1 upućena na odmor.
Moral boraca je na zadovoljavajućem nivou.

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[562]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



[561] Mirlović.
[562] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

# 213

***1993., ožujak 5.***
***Vukovar***

***Sigurnosno izvješće Komande 11. korpusa Bezbednosno-obaveštajnom organu Glavnog štaba SVK o kadrovskoj problematici u jedinicama i komandi korpusa***

---

Komanda slavonsko-baranjskog korpusa
Bezbednosno-obaveštajni organ
Str. pov. br. 2-4
05. 03. 1993.god.
V u k o v a r

Načelniku bezbednosno-obaveštajnog organa GŠ SV RSK – K n i n
Veza: vaša depeša str.pov.br. 65-1, od 04. 03. 1993.god.

U vezi vaše depeše, a po kojoj je tražena K.O. procena komandi i jedinica 11. K dostavljamo vam nepotpuna saznanja u vezi kadrovske problematike.
K.O. procena jedinica i komandi 11. K sačinjena je 09.06.1992.god. i do danas nije ažurirana. Poseban problem je sa kadrom prevedenim odn. transformisanim iz brigade PJM, za čija lica nemamo valjanu procenu, koju trenutno radimo. U poslednje vreme u 11. K došlo je oko 150 oficira iz redova VJ i za iste ne raspolažemo bezbednosnim podacima. Preduzimamo mere da preko jedinica VJ iz kojih su upućeni, dobijemo te podatke.
Tražene podatke za lica na važnijim mestima RiK nismo u stanju da damo, i smatram da bi takva procena bila nerealna, zbog kratkog vremena moga boravka u 11. K. Poseban problem smo potencirali u 43.br sa čime ste upoznati, ali su u toku mere dovođenja drugog oficira na tu funkciju, što će rešiti ovaj problem.
Izražen je problem u familijarnim odnosima na nivou 11. K, posebno u 45.br i pob., te legalni ljubavni odnsi nekih lica RiK sa ženama angažovanim u komandama i jedinicama, što izaziva ogorčenost kako v/o, tako i civilnih struktura. Do sada smo uspeli K.O. sagledati centre veze u dve brigade, iz kojih smo interventno udaljili dva nepodobna lica. Međutim sa komandom korpusa preduzete su mere da se što hitnije reše ovi problemi odn. da se žene iz komandi jedinica razmeste na druge dužnosti u čemu nam izlaze u susret i organi vlasti.
Organi bezbednosti intenzivno rade novu detaljnu K.KO procenu, u kojoj će biti obuhvaćena sva lica komande i jedinice u sastavu 11. korpusa i ista će biti na vreme dostavljena.
Načelnik
pukovnik M.P.[563]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 5002.*

[563] Prijemni pečat: Brzojav GORA, broj 731, primljen 5. 3. 1993.

## 214

***1993., ožujak 5.***
***Petrinja***

***Sigurnosno izvješće Komande 39. korpusa SVK Obaveštajno-bezbednosnom organu Glavnog štaba SVK sa saznanjima o djelovanju "Šiltove" grupe na opstrukciji osnivanja 1. jurišne brigade "Vojvoda Vuk"***

---

Komanda 39. korpusa
Obaveštajno-bezbednosni organ
Str. pov. br. 7/8-85
Dana 05. 03. 1993. godine

Slučaj "Šilt"

GŠ SV RSK
Obaveštajno – bezbednosnom organu

Redovito smo vas izveštavali o svemu vezano za "Šiltovu"[564] grupu.
U nekoliko navrata smo tražili konkretne stavove. Iznosili smo i naše procene o mogućem razvoju i implikacijama.
Još nismo dobili jasan i konkretan stav GŠ.
Informacije sa kojim raspolažemo ukazuju da "Šiltova" grupa radi na miniranju akcije formiranja jurišne brigade. Radi se na vrbovanju tenkovskog voda (posada četiri tenka) koji trebaju da pređu na "Šiltovu stranu" kao i jedan deo vojnika drugih specijalnosti.
Otezanje sa rešenjem ovog slučaja negativno utiče na raspoloženje stanovništva, borbenu gotovost i moral boraca, a preti da unište sve dosadašnje napore koje smo uložili na uspostavljanju pravnog poretka i sigurnosti u zoni odgovornosti, pogotovu ako se ostvare najavljeni događaji.
Molimo jasan stav GŠ i brz odgovor.

K o m a n d a n t
p u k o v n i k
Slobodan Tarbuk M.P.[565]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6042.*

## 215

***1993., ožujak 5.***
***Biljane Gornje***

***Izvješće Komande OG-1 Glavnom štabu SVK i Komandi 7. korpusa o stanju na terenu, hrvatskim napadima i problemima vezanim uz dobrovoljce-radikale iz čete "Miloš Obilić"***

---

[564] Siniša Martić "Šilt".
[565] Prijemni pečat: Brzojav GARDA, broj 1101, primljen 6. 3. 1993.

KOMANDA OG-1
Str.pov.br. 133-3
Dana: 05. 03. 1993. g.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Dnevni borbeni izvještaj

– GLAVNOM ŠTABU SV RSK
– KOMANDI 7. KORPUSA

1. Neprijatelj je u toku dana otvarao artiljerijsku i minobacačku vatru po svim reonima i zonama borbenog rasporeda TG i 92. mtbr. Vatrom haubica dejstvovao je iz reona Režana po Brižinama i Smilčiću. Jači napad je izvršen u 06.15 časova po reonu odbrane 2/92. mtbr uz predhodno dejstvo VBR po reonu s. Veljani.
U 10.30 časova otpočelo je dejstvo po reonu s. Donje Biljane (reon odbrane 3. mtb/92. mtbr).
Napad pešadije ustaša je otpočeo u 10.00 časova na s. Gornji Zemunik.
Dejstvo ustaške artiljerije i dalje traje.

2. Jedinice i komande OG-1 izvode krajnje upornu i aktivnu odbranu sprečavajući prodore ustaša kroz zonu odgovornosti grupe.
Vatrom artiljerije tučeni su otkriveni ciljevi, koncentracije žive sile i VP artiljerije i minobacača.
Na osnovu dobijenog naređenja iz sastava grupe OG-1 u 20.30 časova 04.03.1993. godine otišla je jedinica "TIGROVA".
U skladu sa dobijenim naređenjem u sastavu TG-4 zadržana je jedinica Radikala "Miloš Obilić", koja uporno odbija odlazak iz škole Benkovac u reon rasporeda i zonu odgovornosti TG.
Izvršena je smena Banijskog bataljona u okviru TG-4. Brojno stanje novog bataljona je 440.

3. U toku dana u jedinicama OG-1 poginula su dva borca:
– Prostran Dmitra Zlatko rođen 1938. g. u s. Smoković i
– Milosavljević Dragan
Ranjeno je 4 borca.

4. Usled pojava dezerterstva i malodušnosti prisutna je tendencija opadanja morala u 92. mtbr. Na istu utiče i stalna izloženost dejstvu jake artiljerijske vatre ustaša.

5. Zahtevi: Ostaju zahtevi za popunom artiljerijskom municijom, uniformama, šatorskim krilima i sredstvima veze (kabal RU RUP-12 i 33).
Smrt ustašama i ratnim profiterima – SLOBODA RSK.

M.P.[566]
M.P.[567]

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Dragan Tanjga, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*

566 Prijemni pečat: Brzojav br. 2184, primljen 5. 3. 1993.
567 Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.

## 216

***1993., ožujak 6.***
***Knin***
***Zapovijed Glavnog štaba SVK za osnivanje 1. jurišne brigade SVK "Vojvoda Vuk"***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
STR.POV.Br. 50-27
06.03.1993. god.

Formiranje jurišne
brigade. –

Na osnovu člana 40. Zakona o odbrani Republike Srpska Krajina ("Službeni glasnik" br. 6/92), i odluke Komandanta Glavnog štaba Srpske vojske Republike Srpska Krajina, DT br. 947-23 od 28.02.1993. godine, a u cilju formiranja Komandi i jedinica Srpske vojske Republike Srpska Krajina,

N A R E Đ U J E M

1. – Formirati 1. jurišnu brigadu Srpske vojske Republike Srpska Krajina sastava: Komanda brigade, Komandni bataljon, Pozadinski bataljon, 1. i 2. oklopni bataljon, 1., 2. i 3. jurišni bataljon, mešoviti protivoklopni artiljerijski divizion, mešoviti artiljerijski divizion, 1. i 2. diverzantski odred i protivdiverzantski odred, u miru po formaciji broj 240.308, a u ratu po formaciji broj 140.308.
Mirnodopska Vojna pošta 9008, ratna vojna pošta 16008. Brojni naziv 7007. Rukovalac plana mobilizacije komande 1. jurišne brigade. Trajanje mobilizacije 6 časova.
Posluje kao MFO[568] IV stepena.
Matični broj u miru 3008, i u ratu 5008.

2. – Izmene i dopune u Knjizi pregleda izvršiti pozivom na ovu Naredbu.

3. Popunu brigade izvršiti angažovanjem na određeno vreme profesionalnih oficira iz vojske SRJ, prijemom po ugovoru na određeno vreme i rasporedom vojnika po završenoj obuci na nepopunjena formacijska mesta radi dosluženja vojnog roka.

4. – Formiranje i popunu izvršiti do 19.03.1993. godine, o čemu mi dostaviti izveštaj.
NJ/LJS

K O M A N D A N T
M.P.[569] general-major
Mile Novaković, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6043.*

---

[568] Materijalno financijski organ.
[569] Okrugli pečat:RSK, GŠ SV.

# 217

***1993., ožujak 6.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o hrvatskim napadima, stanju na terenu i u jedinicama korpusa, situaciji u zonama odgovornosti 15. i 39. korpusa te brojnim problemima s kojima se suočava SVK***

---

Republika Srpska Krajina
Komanda 7. korpusa
Pov.br. 30-1546
06. 03. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

Komandama: 75. mtbr, 92 mtbr, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, 7. map, 7 mpoap, OG-1, TG-4

1. Stanje na ratištu:
– 7. K
Tokom jučerašnjeg dana ustaše su intenzivno dejstvovale duž cele linije dodira u zoni 7. K.
Početne provokacije je otpočeo artiljerijskim napadom na naše položaje iz pravca Drvenjaka po Donjem selu Mirlović Polja, gde je ispalio 15 mina. Dejstvujući iz pravca Čavoglava i Jukića prema Goretama i Bajanovoj Glavici ispalio je 10 granata iz topa ZIS. U toku dana je otvarana vatra iz pešadijskog naoružanja na najvećem delu linije dodira severnodalmatinskog ratišta. Ustaše su otvarale artiljerijsku vatru po skradinskom zaleđu i Čistoj Maloj koja još traje. Neprijatelj vrši intenzivno izviđanje naših položaja i pokreta jedinica.
Naše jedinice vrše izrade zaklona i zemunica, kao i dalje zaprečavanje prve linije odbrane. U toku je kontrola i ojačavanje minskog polja oko centra veze "Velika Promina". Navedeni poslovi su delimično završeni.
Delom snaga izvodi se obuka i pripremaju se naredne aktivnosti. U toku su planirani obilasci od članova komande korpusa.
U jučerašnjoj informaciji pomenuti problemi oko angažovanja dobrovoljaca-radikala i danas su aktuelni. Jedinica radikala "Miloš Obilić" uporno odbija da napusti prostorije škole u Benkovcu.
U sastavu TG-4 izvršena je smena banijskog bataljona. U jedinicama OG-1 imali smo juče 3 poginula borca: Prostran Dmitra Zlatko (s. Smoković), Milosavljević Dragan i Nikolić Zoran.[570]
Ranjena su četri borca.
Prema oceni komandanta OG-1 stalna artiljerijska vatra ustaša utiče na pojave dezerterstva i malodušnosti kod dela boraca.
– 15. K
Ustaše su na ovom delu ratišta juče mirovale. Opažene su njihove redovne aktivnosti u smenama jedinica i snabdevanju.
Meteorološka situacija u zoni odgovornosti veoma je složena. Putevi su zavejani i veoma teško se održavaju prohodnim.



---

[570] Dopisano rukom.

Jedinice su se težišno bavile redovnim zadacima na organizaciji odbrane i izvršavanju obaveza po planu “Mač”.
– 39. K
U rejonu odbrane 31. pbr (sliv r. Petrinjica-Kupa) ranjen je vojnik Bokšić Jovan u predelu stomaka. Ranjen je snajperskim metkom sa leve strane obale Kupe. Pucanj se nije čuo. Bokšić[571] je prebačen u bolnicu i van životne je opasnosti.
Drugih neprijateljskih aktivnosti nije bilo.
Jedinice obavljaju redovne zadatke.
Moral ocenjuju kao zadovoljavajući.
U ostalim korpusima SV odvijaju se redovne aktivnosti.

2. U poslednjim izveštajima često se opravdano ističu zahtevi vezani za regulisanje nadležnosti u slučajevima discipline i krivične odgovornosti, zatim problemi vezani za nivo i pravovremenost isplaćivanja novčanih naknada, problemi oko obezbeđivanja prolećne setve i izbegavanja mobilizacije.
Svi ovi problemi povezani su i sa funkcionisanjem civilne vlasti RSK. GŠ SV RSK više puta je u tom smislu inicirao kod Vlade RSK da se ovi problemi rešavaju odmah, ne čekajući neko vreme, neka rešenja itd. Međutim, kao što i sami vidite, stvari se sporo kreću napred. Mi ćemo, sa naše strane, i dalje nastojati da ova pitanja što pre dođu na dnevni red, pre svega, u cilju očuvanja jedinstva SV i njenog boljeg borbenog morala.

Pomoćnik komandanta
pukovnik
mr. Dmitar Arula

M.P.[572] M.P.[573]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0324-5.*



## 218

***1993., ožujak 6.***
***Biljane Gornje***

***Sigurnosno izvješće Komande OG-1 Organu bezbednosti Komande 7. korpusa SVK o hrvatskim snagama i njihovom rasporedu u zoni odgovornosti 7. korpusa***

---

Komanda OG – 1
Organ bezbednosti
Str.pov.br. 3-813
06. 03. 1993. godine

GŠ SV RSK
Organu bezbednosti 7. korpusa

[571] Jovan.
[572] Prijemni pečat: Brzojav br. 6794, primljen 6. 3. 1993.
[573] Prijemni pečat: TG-4, Pov. br. 148-1, 7. 3. 1993.

– Sinoć na obrovačkom ratištu ustaše su izvršile smenu ljudstava došle su tri jedinice iz Zagreba. Prilikom uvlačenja prema prvim položajima našli su se pod vatrom naše artiljerije. Imali su gubitaka u tehnici (tri kamiona).
– Posebnu koncentraciju snaga vrše prema Kašiću odnosno prema Zemuniku Gornjem. Danas u 14.00 časova uključili su jednu grupu prema našim položajima Kašić – Paljuv. Grupa bi mogla biti veličine oko 20-ak ljudi, a došli su iz Zagreba. Cenimo da se najverovatnije radi o specijalnoj jedinici MUP-a Hrvatske iz Zagreba. Obavešten je komandant OG-1.
– 112. ustaška brigada danas je također dobila pojačanje u ljudstvu.
– U komunikacijama van borbenih dejstava, koriste isključivo žičanu vezu. U borbenim dejstvima koriste radio vezu.
– Treća četa 3. mtb jučer je napustila položaj u reonu Škabrnje. Ispituju se motivi napuštanja položaja, nakon čega će se preduzeti mere iz nadležnosti komandovanja.

M a j o r
Ljubo Šekuljica, v.r.

M.P.[574]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 47.*



## 219

***1993., ožujak 6.***
***Drniš***

***Sigurnosno izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti Komande 7. korpusa SVK o postupcima mještana i rukovodećih ljudi općine i grada Drniša kako bi zaštitili prirodni potencijal i civilno stanovništvo od pljačke i maltretiranja***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 90-1
06. 03. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. korpusa – na ličnost major Prlić Damjan

– U jednom krugu drniških rukovodilaca i nekoliko grupa mještana vode se diskusije o brizi za status opštine Drniš koji je po njihovom ozbiljno ugrožen po svim pričanjima od strane Knina. Razmišlja se i o smjenjivanju milicije koja nije u stanju da spriječi pljačke imovine i obezvrjeđivanje privrede Drniša. Često se ističe da su prevareni da moraju o tome izvjestiti više organe pa i Slobodana Miloševića. Raspoloženje diskutanata je da zaštite prirodni potencijal i civilno stanovništvo od pljački i maltretiranja.
– Raspoloženje većine stanovnika koje živi u ovim područjima je takvo da sa ogorčenjem gledaju u ponašanje pojedinaca i grupa kada je u pitanju pljačka i maltretiranje civilnog stanovništva. Oni se osjećaju ugroženim zbog takvog ponašanja.

---

[574] Prijemni pečat: Brzojav KOSA, br. 2190, primljen 6. 3. 1993.

Načelnik
kapetan
Tokić Mirsad

M.P.[575]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 31.*

## 220

***1993., ožujak 7.***
***Knin***

***Sigurnosno izvješće Komande 7. korpusa SVK o stanju na terenu, rasporedu hrvatskih jedinica i njihovom paljenju kuća u Kašiću i Islamu Grčkom, te o pljačkanju hrvatskih sela na okupiranom području Vrlike, Lukara i Laškovice***

---



KOMANDA 7. KORPUSA
Obav. bezbed. organ
Str. pov. br: 21-115-2
07. marta 1993. godine

Dnevni izveštaj, dopuna
d o s t a v lj a, –

1. U zoni odgovornosti OG-1 dana 06. 03. 1993. godine oko 22 časa ustaše su pojačale svoje snage na pravcu Kašić-Paljuv, također je došlo i do uvođenja svežih snaga na pravcu Maslenica-Obrovac, gdje je pristigla u reon Lukovo Šugarje-Starigrad kolona tenkova. Na Velebitu imaju dve baze i to na Buk i Libinje. Ove dve baze verovatno su ojačane specijalnim snagama MUP-a RH iz Zagreba što se zaključuje iz radio poruke u kojoj lice iz Zagreba pita šefa odobrenje da vrši prisilnu mobilizaciju u Zagrebu.
Cenimo da se najverovatnije radi o pripremama za izvođenje ofanzivnih dejstava na pravcu Maslenica – Obrovac.

2. Dana 06.03.1993. godine u večernjim časovima ustaše su palile kuće u selima Kašić i Islam Grčki.
Verovatno se radi o odmazdi za poginule prilikom napada na z. Drače u s. Zemunik Gornji.

3. Obavljen je IR sa v/o Gagić Pavla Slobodanom koji je bio zarobljen od strane ustaša 5.03.1993. godine u reonu z. Drače, na osnovu njegove izjave kao i drugih saznanja, cenimo da je Gagić dobar borac što je između ostalog pokazao u prethodnom djelu rata. Za sada ne raspolažemo nikakvim podacima koji bi ukazivali da je Gagić "pušten" od strane ustaša i da bi mogao da radi za njih. Na ovom slučaju ćemo se i dalje angažovati.

---

[575] Prijemni pečat: Brzojav BATOR, broj 265, primljen 6. 3. 1993.

4. Dana 07.03.1993. godine neprijatelj je ispoljio snažnija art. dejstva po položajima 4. lbr i bližoj okolini samog Obrovca, do pomeranja fronta nije došlo.

5. Iz Otišića su otišli dobrovoljci strani državljani od roditelja iz toga mesta. Ostala su još trojica.

6. I dalje je prisutna pljačka imovine građana iz hrvatskih sela što je posebno izraženo na području Vrlike, Lukara i Laškovice. Vojna policija u tim rejonima angažovana je na suzbijanju ovakvih pojava. Pored angažovanja vojne policije koji nisu u stanju da spreče ovakve pojave, očito je da k-diri osnovnih jedinica nemaju potpunu kontrolu nad svojim ljudstvom, te smatramo da treba i dalje animirati starešine i K-de i iste činiti odgovornim za ovakvo stanje u njihovom borbenom rasporedu.

NAČELNIK
m a j o r
Damjan Prlić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



## 221

***1993., ožujak 7.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o hrvatskim napadima i stanju na terenu te da je specijalna jedinica 105. br. HV-a, prilikom napada 5. ožujka 1993. na zaseok Drače u području Zemunika Gornjeg, imala 6 mrtvih i jednog teško ranjenog pripadnika koji je zarobljen***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br 30-1594
07. 03. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
URUČITI ODMAH
KURIROM

Redovni borbeni
i z v e š t a j.-

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– OPERATIVNI CENTAR –
i
IKM

1. – Jučer u poslepodnevnim časovima ustaše su dejstvovale artiljerijom po Manojlovića Polju, zatim je dejstvovano, također u popodnevnim časovima po širem rejonu sela Gračac. U ranim jutarnjim časovima ustaše su dejstvovale po širem rejonu odbrane 92. mtbr. Ova dejstva bila su manjeg obima.
Jučer oko 09.00 časova ustaše su otpočele pešadijski napad iz šireg rejona sela Cvitići ka selu Barabe. U 11.00 časova ustaški pešadijski napad otpočeo je iz pravca sela Buterini ka selu Paljukama. U 14.15 časova ustaše su otpočele treći napad iz pravca Novigrada ka širem rejonu sela Kokići.

Na ostalom delu severnodalmatinskog vojišta vršena provokativna dejstva iz pešadijskog i tenkovskog naoružanja.
Grupisanje ustaša iz pravca Šibenika, Biograda i Zadra se nastavljaju. Dovlače se sredstva i dovoze ljudstvo.

2. – Naše jedinice odgovorile su dejstvom po ustaškim artiljerijskim vatrenim položajima.
Svi pešadijski ustaški napadi su uspešno odbijeni, a linije dodira nisu pomerene.
Deo jedinica 7. korpusa nastavlja planiranom obukom i fortifikacijskim uređenjem zemljišta.
O otkrivenim pokretima i grupacijama neprijatelja na vreme su izveštavane sve jedinice, uz stalno upozorenje na budnost i opreznost od pokušaja ubacivanja ustaških DTG.
Dana 05.03.1993. god. prilikom napada ustaša u rejonu Gornji Zemunik, zaseoku Drače do sada je izvučeno 6 mrtvih ustaša i pronađen jedan teško ranjen, a predpostavlja se ova brojka poginulih nije konačna. Iz dokumenta vidljivo je da se radi o specijalnoj jedinici 105. br. ZNG.

M.P.[576] K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Đilas, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 222

***1993., ožujak 7.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba SVK komandama 39. i 21. korpusa o formiranju operativnog organa koji treba uvesti red na području Banije i Korduna, posebno na području Gline***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str.pov.br. 223-1
07.03.1993.god.

KOMANDI 39. KORPUSA
KOMANDI 21. KORPUSA /na znanje/

U cilju saniranja situacije preduzeti sledeće:

1. Formirati operativni organ za rukovođenje sastava: komandant K, pomoćnik MUP T.[577] Pajić, načelnik Regionalnog SUP Glina N.[578] Bjelac, načelnik C SDB M.[579] Paić.

[576] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[577] Tošo.
[578] Nikola.
[579] Miloš.

2. Sve pripadnike SV pozvati u jedinice, a pripadnike aktivnog i rezervnog sastava MUP u stanice.
3. Zadatak operativnog organa:
– proceniti i u daljem pratiti situaciju;
– ojačati odbranu na frontu;
– masovno, otvoreno i smišljeno odmah krenuti u objašnjavanje ovakvih postupaka kao terorizma, izdaje, kriminalnog ponašanja i izazivanja krvoprolića za račun ustaša. Ne stvarati negativni publicitet, nastojati da ličnosti kolovođa budu žigosane i izvrgnute ruglu i 'žaljenju' – K-nt 39. K zna kako;
– blokirati grad Glina i druge rejone-zone, ako cenite da je to potrebno, a kasnije blokadu suziti;
– sa dovoljno jakim snagama obezbediti vitalne objekte, naročito radio-stanice, zatvor i vojne objekte;
– nastojati da se izvrši hapšenje vođa;
– hapsiti i zadržavati lica za koja se sumnja da pripadaju ovoj grupi;
– pozvati sve komandante br. i narediti da se svi pripadnici OC informišu o situaciji;
– izvestiti o broju, rasporedu i aktivnosti paravojne formacije;
– izveštavati o svim značajnim promenama situacije.
4. 21. K u punu b/g staviti čVP i čPTD.[580] Zajedno sa SUP Vojnić čvrsto zatvoriti ulaz u svoju zonu na svim pravcima od Gline (Orlava, Gređani, Čemernica, Trstenica, Golinja, Čremušnica) što proveriti i kontrolisati danju i noću.
5. GŠ i MUP preduzimaju ostale mere iz svoje nadležnosti, zajedno sa MUP RS i GŠ VJ.

K O M A N D A N T
general-major
Mile Novaković, [v.r.]

M.P.[581] M.P.[582]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*

## 223

***1993., ožujak 7.***
***Drniš***

***Sigurnosno izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti Komande 7. korpusa SVK o maltretiranju i pljačkanju Hrvata na području Drniša u kojem se ističe banda Siniše Vugdelije iz Biočića***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 95-1
07. 03. 1993. godine

[580] Protudiverzantsko djelovanje.
[581] Okrugli pečat: RSK, GŠ SV.
[582] Prijemni pečat: Brzojav DARIJA, broj 6215, primljen 7. 3. 1993.

Dostavljeno: OBO 7. K
na ličnost majora Prlić Damjana

– Operativnim radom na terenu došli smo do operativnih saznanja da je Vugdelija Šime Siniša, civil iz Biočića izvršio više krivičnih djela pljačke i nasilničkog ponašanja. Za izvršenje ovih krivičnih djela koristio je ukradeni kamion TAM 2000 sa vojnom smb ceradom, a postoje sumnje da su mu saučesnici bili braća Jovići iz Drniša, a da su s tim povezani i neki radnici SJB Drniš.

– Vugdelija[583] je zadnjih dana na navedenom prostoru (Siverić-Radeljci) od Odak Kate zv. Begićuša, Odak Vukosave i Ramljak Anđe oduzeo između ostalog: 3 TV, 4 bačve lož ulja, 30 pršuta, 2 video-rekordera, svu hranu i ostale namirnice (kafu, brašno, vegetu, so, šećer, prašak, sapun I sl). Osim ovih lica pljačkali su i druga lica, tukli stanovništvo koristeći AP, noževe i ostala sredstva.

– Siniša[584] je lica prema našim saznanjima koje izbjegava vojnu obavezu, ali je do prije 2 mjeseca radio u SJB Drniš kada je napustio i nalazi se kući.

– Pošto je njegova grupa jedan od glavnih bandi koje harače na ovom terenu predlažem:

– Da se o ovome direktno obavijesti sekretar SUP-a Knin te da oni preko neutralnih inspektora provedu kriminalističku obradu nad Vugdelijom i drugima.

– Da se nakon toga mobiliše i uputi na drugi prostor.

– Postoje indicije da mu je jedan od saradnika "x" koji tu robu prodaje ili plasira negdje drugo zašto dobije novac.

– Poslat ću čovjeka koji je dobar sa Prijićem[585] da ga izvjesti o ovome i drugim stvarima ako se slažete, a dobro bi bilo da se složite da se ovaj posao okonča na osobno zadovoljstvo.

N a č e l n i k
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[586]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



583 Siniša.
584 Vugdelija.
585 Ilija, sekretar SUP-a Knin, ministar unutarnjih poslova RSK u Vladi Borislava Mikelića.
586 Prijemni pečat: Brzojav KLAS, broj 272, primljen 7. 3. 1993.

## 224

***1993., ožujak 7.***
***Petrinja***

***Sigurnosno izvješće Komande 39. korpusa SVK Obaveštajno-bezbednosnom organu Glavnog štaba SVK o stanju u zoni odgovornosti korpusa, aktivnostima jedinica HV-a i 5. korpusa Armije BiH, te novim problemima sa "Šiltovom" grupom***

---

Komanda 39. korpusa
– Obaveštajno-bezbednosni organ
Str. pov. br. 07/1-154
Dana 07. 03. 1993. godine

Obaveštajno-bezbednosni izveštaj. –

Glavnom štabu Srpske vojske RSK – Knin
– Obaveštajno – bezbednosnom organu –

Aktivnost neprijatelja – obaveštajni podaci
– Kroz protekla 24 časa iz reona Slana i Glinska Poljana uočeno je intenzivno kretanje vozila i uniformisanih lica – znatno dinamičnije nego prethodnih dana.
– Iz vikend naselja Hrpačići snajperisti HV učestalo dejstvuju po našim položajima u SM Donje Jame u reonu Anovići, čime su paralisali rad naših izviđačkih grupa.
– Preko rodbinskih veza iz Njemačke saznajemo da iseljavanje iz Siska i okolice nema – radi se o dezinformaciji. Iseljavanja su vršena samo iz tzv. "džepa" – reon Mokrica, Nebojana i Dumača, kao i još nekih dijelova uz prvu liniju, ali uglavnom iz straha od naših dejstava.
– Muslimanske snage dejstvovale su po našim položajima u s. Bojna-reon Kulišta i s. Mali Obljaj – reon Presoka, MB 82 i BST. Povređenih i ranjenih nije bilo.
– U RH u zoni ispred 39. korpusa i dalje se vrši mobilizacija i dovođenje svežih snaga na prvu liniju, što može značiti da ustaše imaju značajnih problema u vezi mobilisanja.

Stanje na teritoriji i aktivnost UNPROFOR-a
– U vezi miniranja kuće kapetana 1. klase Drobnjak Mirka iz K-de 39. K koje se dogodilo sinoć oko 20.30 časova novi detalji su da se u trenu eksplozije u kući nalazila dvomesečna unučica imenovanog, ćerka i supruga. Organi naše VP danas su ponovo izašli na lice mesta sa istražnim organima SJB Glina – pretpostavlja se da je upotrebljeno preko 5 kg klasičnog eksploziva koji je aktiviran sa sporogorećim štapinom. Događaj je uznemirio građane Gline i ljude na frontu prema ustašama i muslimanima.
– U SM Zrin pripadnici jedinice prostornih struktura sprečili su snimanje kule i okolnog terena od strane pripadnika snaga UNPF. –
– Pripadnici snaga dan bat. – zatražili su da ih se sprovede do njihovog punkta u s. Meninska – zona odgovornosti 26. pbr. Cenimo da su to učinili radi sagledavanja stanja u našem borbenom rasporedu.

Stanje u jedinicama i angažovanje vojne policije
– Došlo je do izuzetno velikih problema u 24. pbr gde vlada konfuzija izazvana izdvajanjem ljudstva za formiranje 1. jurišne brigade, što karakteriše negodovanjem boraca i odbijanjem

naredbe. Tenkovska četa jutros je najavila povlačenje sa položaja i stavljanje pod kontrolu i komandu grupe "Šilt" što je u 13.15 časova ostvareno – 8 tenkova napustilo borbene položaje i parkirano na platou ispred SJB Glina. Prema našim saznanjima postoji namjera za povlačenja sa položaja i ostale tehnike, te namera zauzimanja KM.
Smatramo da je neophodna intervencija jačim snagama sa strane. Siniša Martić "Šilt" jutros je kod OB 24. pbr pripretio i najavio obračun sa svima koji njega neopravdano prozivaju, da on ima par stotina boraca iz ove brigade.
– Na jutrošnjem postrojavanju boraca koji trebaju ući u sastav 1. jurišne brigade koji je organizovao pukovnik Vrcelj Marko, "Šilt"[587] je pukovnika Vrcelja[588] drsko uhvatio za lice urlajući na njega zašto ljude šalje u Knin – i to pod pritiskom i oženjene, rekao mu je da je on loš komandant i od prisutnih boraca traži da se izjasne za njega ili Vrcelja – veći dio prisutnih se opredelio za Šilta. Postrojavanje i smotra su prekinuti, zakazan je novi skup za 09.03.1993. god. Šilt se sprema obići sve položaje i tražiti izjašnjavanje boraca za njega ili za pukovnika Vrcelja.
Šilt je za vreme boravka u tč 24. pbr borcima besplatno delio cigarete pridobivajući ih za svoje nečasne ciljeve. Sprema se da od 24. pbr traži 6.500 lit. nafte koju će podeliti seljacima za traktore koristeći to za svoje interese.
Sada u Glini Šilt ima svoje ljudstvo i po tri čoveka od Parage[589] iz Vojnića drugih brigade ili iz K-de 39. K. Ove trojke zadužene su za dovođenje pojačanja iz navedenih mest. Šilt po Glini govori da raspolaže materijalima o navodnoj izdaji nekih AVL i rez. oficira.

Načelnik
pukovnik
Stevan Janjanin M.P.[590]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



[587] Siniša Martić.
[588] Marko.
[589] Siniša Lončar.
[590] Prijemni pečat: Brzojav broj 1145, primljen 7. 3. 1993.

## 225

***1993., ožujak 7.***
***Biljane Gornje***
***Obavijest Komande 92. mtbr SVK Komandi lad PVO o stanju na benkovačkom ratištu i hrvatskim napadima, situaciji i problemima u jedinicama, te općenitom stanju na području RSK***

---

KOMANDA 92.mtbr
Pov.br. 33-93
07. 03. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama, d o s t a v l j a . –

KOMANDI lad PVO[591]

1. Stanje na ratištu

Neprijatelj je u toku jučerašnjeg dana otvarao artiljerijsku vatru u rejonu Kašić, Smilčić u popodnevnim časovima, i naročito žestoka artiljerijska vatra vršena je u rejonu Veljanske Kose, Potkose i Goleša i to u vremenu od 13.00 do 19.05 časova.

U isto vreme ustaše su pokušale izvršiti pešadijski napad sa podrškom 2 tenka te su ubacili DT grupu koja je uspešno neutralisana (likvidirano 6 ustaša, 1 ranjen i zarobljen).

Također je onesposobljen 1 ustaški tenk te je dejstvom naše artiljerije razbijen pešadijski napad iz Suhovara.

U ovoj akciji ponovo su se istakli naši hrabri momci iz BzI kao i pojedinci iz Veljana. Tjela šestorice ustaša su izvučena, a prema neprovjerenim podacima ima još neizvučenih tjela poginulih ustaša.

Na jugozapadnom delu Benkovačkog ratišta nakon pomeranja linije fronta za nekoliko kilometara napred uspješno se izvode radovi na uređivanju i zaprečavanju.

Na širem prostoru sjevernodalmatinskog ratišta ustaše su intenzivno dejstvovale duž čitave linije dodira. Neprijatelj nadalje vrši intenzivno izviđanje naših položaja i pokreta jedinica.

Sa delom snaga izvodi se obuka i vrše se pripreme za naredne aktivnosti.

U sastavu TG-4 izvršena je smjena banijskog bataljona. U istom sastavu nalazi se i grupa dobrovoljaca – radikala "Miloš Obilić" koja uporno odbija da napusti prostorije osnovne škole u Benkovcu. U zoni 15. K ustaše su mirovale. Zapažene su njihove redovne aktivnosti u smenama jedinica i snabdevanju. Meteorološka situacija u ovoj zoni je vrlo složena, putevi su zavejani i veoma teško se održava prohodnost.

U rejonu odbrane 39. K jedan vojnik je ranjen, a u ostalim korpusima nije bilo značajnijih događanja tako da su se izvodili radovi na utvrđivanju i zaprečavanju.

2. U posljednje vreme vrlo često se opravdano ističu zahtevi za regulisanje nadležnosti u slučajevima nediscipline i krivične odgovornosti, a zatim problemi vezani za pravovremenost isplaćivanja novčanih naknada, problem proljećne sjetve i izbjegavanje mobilizacije.

---

[591] Dopisano rukom.

Svi navedeni problemi povezani su sa funkcionisanjem civilne vlasti RSK te i pored zahteva vojnih organa rješavanje se sporo kreće napred.
Rješavanje ovih problema imat će pozitivan uticaj na očuvanje jedinstva SV i bolji borbeni moral u jedinicama.

M.P.[592] P K M
kapetan
Alavanja Željko, [v.r.]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1534, sn. 5-0212.*

## 226

***1993., ožujak 8.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba SVK podčinjenim korpusima o problemima u Kninu s grupom dobrovoljaca iz Srbije***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov.br. 220
08.03.1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDAMA: 7. K, 15. K, 21. K, 39., 18. K, 11. K i 75. PoB

Na osnovu naređenja komandanta, a zbog čestih sukoba sa grupama dobrovoljaca, informišemo vas i naređujemo:

1.
a) Dosadašnja iskustva pokazuju da dobrovoljci osim časnih izuzetaka u posljednje vreme prave velike probleme i nanose ogromnu štetu ugledu dobrovoljačkih sastava i strankama koje ih upućuju.
b) Dana 06.03.1993. godine, u vremenu od 10.00 – 18.00 časova veća grupa dobrovoljaca u "Severnoj kasarni" Knin je zahtevala prevoženje do Beograda, kako zahtevu nije bilo moguće udovoljiti u potpunosti (jedan autobus je oko 15.00 č. odvezao grupu od 60-tak dobrovoljaca) u poslepodnevnim časovima (između 17.00 i 18.00 časova) grupa od 20-tak dobrovoljaca iz Srbije, ušla je u hol zgrade GŠ zahtevajući od obezbeđenja i drugih prisutnih da im se obezbedi prevoz do Beograda. U svojim zahtevima postavljali su "rokove" i pretili da će demolirati grad, "uzeti" vozila po gradu te pobiti "krivce".

---

592 Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.

Najekstremniji među njima bili su pod uticajem alkohola, naoružani ručnim bombama M-52P i M-75 i noževima.
Posle vrlo napornog ubeđivanja dobrovoljaca, preduzeli smo hitne mere za obezbeđenje jednog autobusa iz "Autoprevoza" Knin, sumljive tehničke ispravnosti i pouzdanosti, nakon čega se grupa povukla u "Severnu kasarnu" gde je u međuvremenu deo ušao u jedan parkirani autobus i prilikom pokretanja sa mesta isti oštetila (udarac u zidić), a drugi deo siledžijski se ponašao i pravio nered u kuhinji. Oko 19.30 č. celokupna grupa je sa autobusom u organizaciji GŠ napustila Knin i u jutarnjim časovima 07.03.1993. g. stigla u Beograd.
c) Uvidom u stanje i na osnovu izjava vozača autobusa koji prevoze dobrovoljce autobusima do SRJ, evidentno je da isti demoliraju autobuse (lome sedišta, noževima režu tapacirung sedišta, razbijaju prozore i nanose druge štete) i onemogućavaju vozačima bezbedno upravljanje autobusima.

2. Zbog tačnosti uvida u ponašanje dobrovoljaca ubuduće nas precizno informisati o njihovom pojedinačnom i grupnom odnosu prema našoj borbi, kako bi mogli argumentovano zastupati zahteve o njihovom napuštanju RSK.

3. Svaki huliganski akt prijaviti SJB i preko Vojne policije intervenisati, kako bi se obezbedio elementarni red, bez koga nema uspeha u borbi.

M.P.[593]

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[594]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 6.*



## 227

***1993., ožujak 8.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o razgovorima delegacije RSK sa šefom za civilne poslove i zamjenikom zapovjednika UNPROFOR-a, Cedricom Thornberryjem, u svezi provođenja Rezolucije br. 802 Vijeća sigurnosti UN-a, pregovorima s delegacijom RH u New Yorku i Ženevi, odnosu prema nesrpskom stanovništvu na području RSK i odnosu prema pripadnicima UNPROFOR-a***

---

[593] Okrugli pečat: RSK, GŠ SV.
[594] Prijemni pečat: Brzojav DARIJA, broj 6846, primljen 8. 3. 1993.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-1630
08. 03. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO
ŠIFROVANO

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDI: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, TG-8, 1.lbr, 2. pbr, 4. lbr, 7. map, 7 larp PVO (aktom)

1. Juče je u Kninu boravio šef za civilne poslove i zamenik Komandanta UNPROFOR-a Sedrik Tornberi[595] sa saradnicima i razgovarao sa delegacijom RSK.
Delegaciju RSK činili su predsednik Vlade RSK sa svojim članovima, zamenik ministra unutrašnjih poslova i pomoćnik Komandanta GŠ SV RSK.
Osvrćući se na Rezoluciju 802. Tornberi je podsetio da su dve runde razgovora, u Njujorku i Ženevi, završene i da treća počinje iduće nedelje u Ženevi. Tornberi je, između ostalog, rekao:
"Pokušavamo rat dovesti do kraja i nastaviti sa onim što smo već ranije započeli", dodajući da su pregovori išli bolje nego što su mnogi očekivali. Svoj optimizam on je obrazložio time, što su, po njegovim rečima, "Obe strane prihvatile teške uslove da bi se došlo do rešavanja nastale krize". Na novinarsko pitanje koji su to uslovi nije dao konkretan odgovor. Najviše pitanja, a isto tako i nezadovoljstvo odgovorima bilo je u vezi činjenice da se Hrvatskoj nude ustupci i pregovori, iako u Rezoluciji 802. jasno stoji da Hrvatska mora povući svoje snage sa okupiranih teritorija.
Delegacija RSK, pre svega, insistira na primjeni Rezolucije 802. (tačka 1.), tj. na bezuslovnom povlačenju hrvatskih snaga. Također, predstavnici RSK ukazali su g. Tornberiju da ne može biti kompromisa u pogledu toga čija će vlast funkcionisati na privremeno zaposednutim teritorijama posle agresije od 22. januara. Peruča, Maslenica i aerodrome Zemunik moraju ostati sastavni deo RSK. Sa naše strane, takođe je dato na znanje da ukoliko Savet bezbednosti ne obezbedi da se Hrvatska povuče, bit će nam nametnut sukob za očuvanje sopstvene teritorije. G. Tornberi objasnio je da ne dolazi u pitanje sprovođenje Rezolucije 802. tj. da će OUN to obezbediti.

2. Predstavnik MUP govorio je o problemima u vezi sa odnosima prema nesrpskom stanovništvu i učinjenim krivičnim delima. Naveo je sve slučajeve takvih odnosa, te preduzete mere od strane organa gonjenja, a potom je ukazao I na više konkretnih počinilaca krivičnih dela.
G. Tornberi zamolio je našu delegaciju da se UNPROFOR-u omogući sprovođenje humanitarne aktivnosti. Tražio je i našu saradnju za ponovno angažovanje pripadnika UNPROFOR-a i oficira posmatrača OUN na širem prostoru RSK.
Naša delegacija istakla je da mi u principu ne ograničavamo slobodu kretanja pripadnicima UNPROFOR-a, a sadašnja ograničenja isključivo su iz razloga bezbednosti, pre svega, samih pripadnika UNPROFOR-a. Njihovo slobodnije angažovanje na teritoriji RSK zavisiće od daljeg razvoja situacije.

[595] Cedric Thornberry.

3. Stanje na ratištu:
06.03. popodne artiljerijska dejstva ustaša bila su usmerena na rejon s. Gračac i rejon Manojlović polja. Ujutro 07.03. ponovo su otvorili artiljerijsku vatru po zoni odbrane 92. mtbr. Rejon Pridrage i s. Barabe gađali su oko 10.30 i 13.30 časova.
Pešadijske prodore pokušali su na istim pravcima, kao i prethodnog dana:
– u 09.00 od Cvitića ka Barabama
– u 11.00 od Buterina na Paljike
– u 14.15 od Novigrada na Kokiće.
VBR-om su dejstvovali iz pravca Zelenog Hrasta po položajima naših jedinica u rejonu Gornji Kašić. Haubicama i MB-82 vršili su provokacije iz Paljuva prema Magarčevoj Drazi.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[596] M.P.[597]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*



## 228

***1993., ožujak 8.***
***Biljane Gornje***

***Sigurnosno izvješće Komande OG-1 Organu bezbednosti Komande 7. korpusa SVK o maltretiranju žena, djece, staraca i izbjeglica iz sela oko Benkovca, od strane grupe dobrovoljaca – radikala u Benkovcu***

---

Komanda OG-1
Organ bezbednosti
Str. pov. br. 3-820
08. 03. 1993. godine

Organ bezbednosti 7. korpusa

– Noću 03/04.03.1993. godine, grupa dobrovoljaca-radikala, koji su smješteni u zgradi osnovne škole u Benkovcu, gde se ujedno nalaze i izbeglice iz okolnih sela Benkovca, vršili su maltretiranje žena, dece i staraca.
Dana 08.03.1993. godine u 00.55 časova pripadnici-radikali, upali su u privatnu kuću u neposrednoj blizini osnovne škole, na severnoj periferiji grada. U kuću su upali pod izgovorom da traže diverzantsku grupu. U kući su se nalazile četiri žene čiji se muževi nalaze na frontu i šestero dece od 8 do 17 godina. Pre upada u kuću pucali su iz automatskog oružja po fasadi kuće i pozivali ukućane da ih puste u kuću. Najstarije dete u kući pokušalo je odbiti napadače pucajući iz AP kroz prozor, što ih je posebno izazvalo, nakon čega su

---

596 Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
597 Prijemni pečat: Brzojav C9, broj 6854, primljen 8. 3. 1993.

zapretili ukućanima da će im ubaciti RB ukoliko im ne otvore vrata. Uplašene žene i deca zapomagali su dozivajući upomoć, pod pretnjom su otvorili vrata od kuće. Nakon upada u kuću provalili su kundacima vrata od sobe gde su se žene i deca sakrili. Postrojili su žene i decu uza zid, vređali su ih, maltretirali i zlostavljali. Posebno su zlostavljali najstarijeg među decom (17 godina), kojeg su oborili na pod i čizmom mu stali na vrat.
Prema izjavama žena napadači su bili stari između 15 i 25 godina a među njima je bila i jedna devojka. Maltretiranje ukućana trajalo je do 02.25 časova.
Intenzivna pucnjava koju su izazivali napadači alarmirala je dežurnu službu milicije koji su intervenirali. Dio napadača se nakon intervencije razbežala a dio je priveden u stanicu milicije. Napadnute žene i deca cele noći su čuvani od pripadnika milicije, a pružena im je i lečnička pomoć.
Saslušani radikali pušteni iz stanice milicije, nakon čega su ponovo pravili nered po gradu.
Muževi napadnutih žena su borci na položajima i uživaju veliki ugled kod svojih boraca. Ogorčeni su na postupak napadača, a posebno na postupak milicije. Sada izjavljuju da ukoliko milicija ne sredi stvar, oni će stvar uzeti u svoje ruke i "raskrstiti sa bandom".
– Pretnje muževa mogu biti lako ostvarene, pa može doći do obračuna sa radikalima. Ima indicija da bi muževi napadnutih žena mogli dovesti i dio boraca sa položaja za obračun sa radikalima.
Ukoliko dođe do obračuna cenimo da ga stanica milicije ne može sprečiti. O slučaju smo upoznali Komandu OG-1 i predložili im da se radikali odmah isele iz osnovne škole odnosno iz Benkovca. Predlažemo da se sa ovim slučajem odmah upozna GŠ SV RSK, radi preduzimanja odgovarajućih mera i izbegavanja neželjenih sukoba i posledica koje mogu iz toga proizići.

m a j o r
Ljubo Šekuljica, v.r.
M.P.[598]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 47.*



## 229

***1993., ožujak 8.***
***Biljane Gornje***

***Izvješće Komande OG-1 Glavnom štabu SVK i Komandi 7. korpusa SVK o hrvatskim napadima, stanju i problemima u jedinicama te problemima s dobrovoljcima – radikalima***

KOMANDA OG-1
Str. pov. br. 140-2
08. 03. 1993. godine

KOMANDI SV RSK
KOMANDI 7. K

[598] Prijemni pečat: Brzojav KOSA, broj 2211, primljen 8. 3. 1993.

Dnevni borbeni izveštaj. –

1. Neprijatelj
Ustaše su u protekla 24 časa ispoljile dejstva po s. Smilčić, Magarećoj Drazi i Pozderima iz reona Režana i Portada.
Iz reona Smokovića, Suhovara i Kašića ustaše su dejstvovale artiljerijom po Veljanskoj Kosi, Potkosi i Golešu, a iz pravca Galovca prema Sukošanu osmatrači na Nadinskoj Gradini otkrili su pomeranja i grupisanja ustaških snaga.
U više navrata ustaše su MB dejstvovale po našim snagama u reonu s. Barabe, otvarana je ustaška vatra sa artiljerijom i tenkovima po našim snagama u reonu s. Biljane D.,[599] Ražovljevoj glavi i Biljane Gornje.

2. Naše snage
Po otkrivenim ustaškim ciljevima i snagama ostvarena je artiljerijska vatra. Sa delom snaga se vrši utvrđivanje naših položaja. Problema ima na nižim nivoima RiK-a kod komandira odeljenja i vodova koji ne izvršavaju ili odbijaju zadatke. Protiv istih se preduzimaju adekvatne mere.
Ističemo primer jednog mladića iz 2/92. mtbr koji je pri napadu ustaške DTG golim rukama sačekao i oteo snajper ustaši koji je zatim ubijen.

3. Na stanje morala negativno utiče ponašanje radikala, kako u reonu D.[600] Karin tako i grupe koja je smeštena u osnovnoj školi u Benkovcu. Ista grupa je tokom noći okružila jednu kuću, izvršila prepad i maltretirala žene i decu koja su se nalazila u zgradi. SUP preduzima mere uviđaja i pokrenuće određene postupke.
Krajnje vreme je da se sa ovom grupom radikala raščisti, ili će stati pod komandu OG-1 i boriti se kao pravi borci ili pod hitno da napuste zonu odgovornosti OG-1 ne čekajući nikog od njihovih (Čiču,[601] Jovu[602] itd.).

4. Stanje bezbednosti zadovoljava. Međutim veliki problem čine svakodnevni dezerteri, prema kojima moraju da se preduzimaju rigoroznije vojničke mere. Vojna policija, civilna milicija moraju biti neprikosnovene i pravične u rešavanju ovih problema.

5. Popunu jedinica vršiti sa trebovanim sredstvima i prema dostavljenim zahtevima. Hitno je potrebno obezbediti mine za MB-82mm i MB-120mm.

6. Inžinjerijska četa je izvodila radove u reonu Stabanj, s. Karin, Pristeg, Biljane G.,[603] Debelo Brdo i s. Drače, na izradi položaja i zaklona.
Smrt ustašama i ratnim profiterima – sloboda RSK!

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Dragan Tanjga, [v.r.]

M.P.[604] M.P.[605]



599 Donje.
600 Donji.
601 Priređivači nisu utvrdili o komu je riječ.
602 Ostojić.
603 Gornje.
604 Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.
605 Prijemni pečat: Brzojav broj 2210, primljen 8. 3. 1993.

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 8., kut. 46.

## 230

***1993., ožujak 8.***
***Petrinja***
***Izvješće Komande 39. korpusa Organu bezbednosti Glavnog štaba SVK o aktivnostima paravojne grupe "Šilt" na području Gline, kojoj se priključila i tenkovska četa glinske 24. pbr***

Komanda 39. korpusa
Str. pov. br. 07/2-28
Dana 08. 03. 1993. godine

Aktivnost paravojnih
grupa. –

GŠ SV RSK Knin
/Organu bezbednosti/



U toku 07.03.1993. godine preduzete su sledeće mere na sanaciji bezbednosnog stanja u 24. pbr. Grupi "Šilt" se pridružila tenkovska četa. Prisustvovali smo razgovoru sa pomenutim grupama koje je vodio komandant.
Razgovor je bio vrlo težak, napadaju AVL, ističu privredne probleme, nerazumevanje komandovanja i sl. Dosadašnja operativna saznanja ukazuju:

1.- Na području Gline se dešava već treći put incident širih razmera (dva puta je blokiran rad Skupštine opštine, upad naoružanih grupa u SJB Glina i u komandu brigade, blokada svih ulaza u Glinu).
Sličnost nije slučajna, "Šilt"[606] ističe da njegov slučaj može rešiti jedino Paspalj[607] i Hadžić.[608]
U svim dosadašnjim incidentima bilo je uključeno ime Paspalja Mile.

2.- Zahtevi "Šilta" i pripadnika tenkovske čete "nemaju" mnogo zajedničkog. "Šilt" javno na razgovoru od nas traži da ostane njegova grupa kao celina (da se proglase specijalnom četom, da drže reon u b/r ili da budu pratnja tenkovske čete).
Tenkovska četa ističe:
Smenu osam lica iz komande 24. pbr (komandanta, NŠ i ostalih), traže da 1. jurišna brigada bude stacionirana na Baniji i da u suprotnom oni nedaju tehniku niti će ljudstvo ići u Knin, traže pokretanje privrede, akciju proljetne setve.
Predstavnici tenkovske čete i "Šiltovi" se verbalno distanciraju jedni od drugih. Jasno je da su u dogovoru, da su vođeni i da imaju podeljene uloge.

3.- U razgovoru 90 % vremena diskutovalo se o formiranju jurišne br. Nitko nije pokazao razumevanja, pominju se 7. banijsku diviziju koja je skoro sva izginula, dovode u vezu

[606] Siniša Martić.
[607] Mile, predsjednik Skupštine RSK.
[608] Goran, predsjednik RSK.

izdaju JNA i formiranje brigade kao novu izdaju AVL. Može se zaključiti da je povod i uzrok u obavezi odlaska jednog broja tenkista i tenkova za Knin.

4. Preduzimamo potrebne mere u izdvajanju organizatora i podstrekača, daljnih planova i namera.
km/mm

Načelnik
pukovnik
Stevan Janjanin

M.P.[609]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*

## 231

***1993., ožujak 8.***
***Petrinja***

***Sigurnosno izvješće Komande 39. korpusa Organu bezbednosti Glavnog štaba SVK o nezadovoljstvu vojnika 33. pbr 39. korpusa SVK zbog njihovog slanja u 1. jurišnu brigadu SVK "Vojvoda Vuk"***



---

Komanda 39. korpusa
– Obaveštajno-bezbednosni organ
Str. pov. br. 07/2-31
Dana 08. 03. 1993. god.

Destruktivno delovanje AVL u 33. pbr

Glavnom štabu Srpske vojske RSK – Knin
– Organu bezbednosti

Dana 08.03. o.g. u 14.00 časova komandant 33. pbr u Dvoru na Uni zakazao je sastanak – postrojavanje svih vojnika i starešina određenih za upućivanje u 1. jurišnu brigadu. Sastanku je prisustvovalo oko 140 vojnika od 160 koliko se trebalo okupiti.
Nakon postrojavanja i saopštavanja da idu u sastav 1. jurišne brigade, nastupilo je komešanje i stroj se rasturio. Između vojnika počeo je kružiti papir peticija u kojoj stoji da ne žele ići na dalmatinsko ratište, da mobilizacija u Dalmaciji nije uspela, da oni ne žele ratovati umesto njih a oni se šeću ulicama.
Postrojavanje i nastup komandanta je bilo ometano zvižducima i dobacivanjima.
Priprema nije ostvarena kako je zamišljeno. Iz grupe podstrekača i najglasnijih zagovornika neodlaska u 1. jurišnu brigadu izdvojena su dva AVL i uhapšena – Ćorković Gojko, kapetan i Ljiljak Zoran, vod. 1. klase.
U Dvoru na Uni je poslepodne bio zakazan protestni miting roditelja v/o koji odlaze na dalmatinsko ratište.
Miting nije održan.

---

[609] Prijemni pečat: Brzojav broj 1153, primljen 8. 3. 1993.

Načelnik
pukovnik
Stevan Janjanin

M.P.[610]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*

## 232

***1993., ožujak 9.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Glavnom štabu SVK s novim saznanjima o paravojnoj grupi "Šilt" u Glini i problemima oko formiranja 1. jurišne brigade SVK "Vojvoda Vuk"***

---

GŠ SV RSK
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br.____
09. 03. 1993. godine

Razvoj situacije u
vezi "ŠILTA". –

KOMANDANTU GŠ SV RSK

Od OB 39. K, tokom noći 08./09.03. o.g. dobili smo informaciju u vezi događanja u zoni toga korpusa, vezano za aktivnosti "ŠILTA"[611] i njegovih pristalica:
K-dant korpusa, sa grupom starešina razgovarao je sa "ŠILTOM" i tč. "ŠILT" ističe da njegov slučaj mogu rešiti samo Paspalj[612] i Hadžić[613] i u potpunosti je jasno da oni stoje iza svega ovoga.
"ŠILT" je tražio da njegova grupa bude kao celina u sastavu korpusa, angažovana na jednom delu teritorije u ulozi "specijalne čete" ili da budu kao pratnja tenkovskoj četi.
Pripadnici tenkovske čete su izabrali predstavnike za pregovore sa K-dom korpusa, na čijem čelu je Đoko Slijepčević. Oni zahtevaju smenu K-ta K, NŠ i još šest starešina. Isti animiraju i ostale borce korpusa za svoju opciju. Traže da 1. jurišna brigada bude stacionirana na Baniji i da u suprotnom neće dati tehniku, niti će ići u Knin. Ističu da ovu brigadu formiraju oficiri JNA, koji su izdajnici, te da je ovo nova izdaja.
Snagama "ŠILTA" priključilo se i 50% pripadnika specijalne jedinice SJB Glina, zajedno sa komandirom te jedinice Đokom Komljenovićem.
Instrukcije za dalje aktivnosti dobijaju od Miće Vujičića, rođenog brata Dragana Vujičića – Bege. Instrukcije stižu iz Beograda preko direktnog telefona u pošti Glina. Rukovodilac telekomunikacija u pošti je Dragica Paspalj, snaha Mile Paspalja.

---

610 Prijemni pečat: Brzojav broj 1163, primljen 9. 3. 1993.
611 Siniša Martić.
612 Mile, predsjednik Skupštine RSK.
613 Goran, predsjednik RSK.

U Dvoru na Uni, prema neproverenim informacijama, Jugoslav Borojević, Mile Knežević i Pero Cvetanović – Masni (predsednik SO Dvor) agituju po selima ove opštine protiv upućivanja ljudi u sastav 1. jurišne brigade.
U ostalim jedinicama korpusa vraća se nerazumevanje i odbojnost prema upućivanju ljudi u 1. jurišnu brigadu. Cenimo da je aktivnost oko formiranja ove brigade znatno pospešila da slučaj "ŠILTA" dostigne ove dimenzije.
Nemogućnost rešenja paravojnih grupacija izaziva kod pripadnika korpusa narušavanje ugleda RSK i K-de korpusa. Sve su češći javni zahtevi da pojedinci iz aktuelnog političkog vrha, koji su u vezi sa "kriminalcima" i paravojnim grupama "moraju već jednom sići sa političke scene, zbog opšteg interesa naroda".
OB će i dalje intenzivno pratiti razvoj događaja sa težištem na otkrivanju namera ovih paravojnih grupacija, nosilaca aktivnosti i ko stoji iza njih.

N A Č E L N I K
p u k o v n i k
Vuk Dmitrović

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6043.*



## 233

***1993., ožujak 9.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba SVK o hrvatskim napadima na sjevernodalmatinskom i ličkom ratištu, stanju i problemima u jedinicama SVK, sukobu zapovjednika 35. slavonske brigade 11. korpusa i pripadnika Srpske dobrovoljačke garde te problemima oko formiranja 1. jurišne brigade "Vojvoda Vuk"***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA — VOJNA TAJNA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE — STROGO POVERLJIVO
Str.pov.br. 20-560
09.03.1993. god.

Redovni operativni
izveštaj,
d o s t a v l j a. – KOMANDANTU SV RSK

U zoni odgovornosti 7. K neprijatelj je otvarao artiljerijsku vatru, iz pravca Jasenica, po širem reonu Obrovca i Karina. Sinoć, 07.03. od 20.30 – 22.10 časova snažno je dejstvovao po širem reonu s. Gračac, Velika Glava, Bratiškovci i Sonkovići. Odmah posle art. vatre usledio je pešadijski napad, iz pravca Bačine prema s. Gračacu. Oko 22 časa otkrivena su tri leta ustaške avijacije iznad Velike Glave prema Šibeniku. Pešadijski napad neprijatelja je uspešno odbijen.
U zoni odgovornosti 15. K ustaše su takođe dejstvovale artiljerijom po položajima 9. mtbr i 1. pb/18 pbr. Na njihovu vatru adekvatno je odgovoreno.
Komanda 15. K se angažuje na realizaciji zadatka "MAČ". Međutim, 57 boraca su samovoljno napustili novoformiranu jedinicu i vratili se u Korenicu.

U zoni odgovornosti 18. K, neprijatelj se nije borbeno oglašavao.
U zoni odgovornosti 39. K, neprijatelj je povremeno provocirao naše snage otvarajući pešadijsku vatru.
Tenkovska četa, iz sastava 24. pbr ovog Korpusa, koja je 07.03. napustila položaj, još se nije vratila. Istih problema ima i u 33. pbr. Zbog toga predlažu formiranje jurišne jedinice, jačine bataljona, po istim kriterijima kao za 1. jbr, ali da ta jedinica za prvo vreme ostane na teritoriji Banije.
Komanda OG-1 ističe jedan redak primer hrabrosti i junaštva. Naime, jedan mladić iz 2/92. mtbr je pri napadu ustaške DTG sačekao diverzante i jednom golim rukama oteo snajper, a zatim ga ubio.
Na stanje morala u OG-1 negativno utiče ponašanje Radikala u reonu Donji Karin i u Benkovcu, koji maltretiraju žene i decu.
U zoni odgovornosti 11. K ima problema u 35. Slavonskoj brigadi, zbog sukoba pripadnika komande brigade i pripadnika Arkanove[614] Srpske garde.[615] O ovome detaljni izveštaj sledi.
Aktivnosti po planu "MAČ" se odvijaju uz izvesne probleme. Naime, deo boraca su u pripitom stanju, nezadovoljni što su došli na ovu teritoriju, drže otkočene puške, ne reaguju na zahteve starešina, starešine nazivaju Titovim[616] oficirima itd.
Saradnja sa UNPROFOR-om je redovna.
IS/SS. –

VODITELJ DEŽURNOG TIMA
p u k o v n i k
Ilija Sladaković, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 21.*



## 234

***1993., ožujak 9.***
***Knin***

***Zahtjev Obaveštajno-bezbednosnog organa Komande 7. korpusa SVK podčinjenim postrojbama da utvrde koji su časnici ušli u štab četničkog odreda Jove Ostojića***

---

Komanda 7. korpusa
Obav.-bezb. organ
Str. pov. br. 21-120

09. 03. 1993. godine

Obaveštajno-bezbednosnim organima 92. mtbr, 75 mtbr, 1. lbr, 4 lbr, 2. pbr, 7. map, 7. mpoap

---

[614] Željko Ražnatović.
[615] Srpska dobrovoljačka garda.
[616] Josip Broz.

Raspolažemo saznanjima da je komandant četničkog odreda Jovo Ostojić na prostoru RSK formirao svoj štab u kojeg su ušli i neki naši oficiri, a ako ima koji su to.
Proveriti na terenu što od toga ima tačno, kojima snagama u vašim redovima gore navedeni raspolaže i odmah nas o tome izvestite.

N a č e l n i k
major
Damjan Prlić

M.P.[617]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 235

***1993., ožujak 9.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o hrvatskim napadima u zoni odgovornosti korpusa i padu helikoptera SVK u zaseoku Pržine na području Kašića***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. 30-1656
09. 03. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
URUČITI ODMAH
KURIROM

Redovni borbeni
izveštaj. –

GLAVNI ŠTAB SV RSK
– OPERATIVNI CENTAR –
GŠ – IKM

1. U protekla 24 časa obim artiljerijskih dejstava ustaša bio je nešto manji u odnosu na predhodni dan.
U 00.15 čas, 09.03.1993. god. dejstvovano je po selima Vujci i Travica sa pet projektila iz pravca sela Dubravice, a u 13.45 časova sa tri granate tučeno je selo Vujke.
U 12.00 čas. ustaška artiljerija sa nekoliko granata dejstvovala je po selima Kornati i Biljane Gornje.
Oko 10.05 čas. ustaška artiljerija dejstvovala je manjim intenzitetom po širem rejonu Obrovca i Karina.
Na ostalim delovima severnodalmatinskog vojišta vršena su provokativna dejstva iz pešadijskog naoružanja.
Izviđanja, kao i pokušaji ubacivanja DTG su stalno prisutni. Na ovom delu vojišta ustaše vrše svakodnevno dovođenje novih snaga.
2. Naše jedinice nisu odgovarale na ustaška dejstva, a poginulih i ranjenih nije bilo.
U 14.10 čas. srušio se naš helikopter "GAZELA" u rejonu Kašića zaseoku Pržine. Uzrok pada je zakačinjanje za topolu. Povređeni su piloti Đekić Slavko i Pamuk Robert i aviomehaničar Ilić Goran. Od povređenih dvojica su zadobili teže povrede. Svi su prebačeni u bolnicu Knin.

---

617 Prijemni pečat: Brzojav DARIJA, broj 6862, primljen 9. 3. 1993.

Sve jedinice 7. K nastavljaju sa planiranom obukom, uređenjem linije prednjeg kraja i pravljenjem minsko-eksplozivnih prepreka.
Deo jedinica izvodi borbena dejstva na zadatim pravcima.

Danas u 10.00 čas. održan je sastanak sa svim komandantima jedinica 7. K i komandnim strukturama SUP-a.

M.P.[618]

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas,
Stjepanović,[619] [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 236

***1993., ožujak 9.***
***Biljane Gornje***

***Izvješće Komande 92. mtbr Komandi OG-1 SVK o hrvatskim napadima, stanju u jedinicama brigade, padu helikoptera SVK u zaseoku Pržine na području Kašića i pljačkanju srpskih kuća po Kašiću od strane dobrovoljaca pod komandom kapetana Pavlovića***



KOMANDA 92. mtbr
09. 03. 1993. godine u 15.00 časova
s. Biljane Gornje

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni borbeni
izvještaj,
d o s t a v l j a. –

KOMANDI OG-1

1. Podaci o neprijatelju:
U toku protekla 24 časa neprijatelj je ispoljio napadna dejstva i to:
– po rejonu odbrane 1.mtb – Smilčić iz pravca Režana i Portada. U 14.00 časova po Smilčiću su ispaljena dva plotuna iz VBR.
– Po Veljanskoj Kosi (reon odbrane 2. mtb neprijatelj je dejstvovao artiljerijom u kraćim vremenskim intervalima.
Po elementima borbenog rasporeda ostalih jedinica brigade neprijatelj nije dejstvovao.
2. Podaci o sopstvenim jedinicama
a) Stanje borbene gotovosti
U svim jedinicama brigade borbena gotovost je na zavidnom nivou i popravlja se u odnosu na prethodni dan. Na ustaške napade naše jedinice su žestoko uzvratile.

[618] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[619] Stanko.

b) Stanje morala
Poslje obavljenih razgovora po jedinicama stanje borbenog morala se u svim jedinicama značajno popravilo. Na stanje morala pozitivno je uticalo i to što u jedinici nema mrtvih i ranjenih boraca.
c) Stanje bezbednosti jedinica
Na celom terenu koje su pod kontrolom jedinica 92. mtbr vrši se izviđanje i prikupljanje podataka o ustašama.
U 14.20 časova javljeno je da je u zoni odgovornosti 2. mtb, između Veljanske Kose i Kašića, pao helikopter u kome su bila tri člana posade (Đekić Slavko, Pamuk Robert i Ilić Goran). Isti su izvučeni sa mesta udesa i prebačeni u bolnicu Knin. Dvojica su teže povređena, a jedan lakše.
Na osnovu izveštaja vojne policije u rejonu odbrane 1. mtb dobrovoljci pod komandom kapetana Pavlovića pljačkaju srpske kuće po Kašiću i opljačkanu imovinu na različite načine nose sa sobom.
Među prijavljenim dvojica su građani Bugarske. Predlažemo da se toj celokupnoj jedinici "zahvalimo" na čelu sa njenim komandirom kapetanom Pavlovićem i da se istima omogući napuštanje teritorije RSK. ŠTO PRE TO BOLJE.
3. Borbeni raspored jedinica nepromenjen.
4. Brojno stanje jedinica brigade prema prilogu.

Za K O M A N D A N T
pukovnik
Ilija Mašić,
[………, v.r.][620]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 32.*



## 237

***1993., ožujak 10.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o hrvatskim napadima na području zona odgovornosti 7. i 15. korpusa SVK***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA — POVERLJIVO
Pov.br. 30-1693 — KURIROM
Knin, 10. 03. 1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDAMA: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 1. lbr,
2. pbr, 4. lbr, 7. map, TG-8, 7. larp PVO.

---

[620] Potpis nečitak.

1. Stanje na ratištu:
– 7. K
U zoni 7. K u protekla 24 časa neprijatelj je dejstvovao artiljerijom i višecevnim bacačima raketa na više pravaca. Prva dejstva otpočeo je nešto poslije ponoći po selima Vujci i Travica iz pravca s. Dubravice. Oko 10.00 časova ustaška artiljerija je dejstvovala po civilnom stanovništvu u širem rejonu Obrovca i Karina, a između 12.00 i 14.00 časova po selima Korlat, Biljane Gornje i Biljane Donje. Tom prilikom u selu Biljane Donje u blizini crkve poginula je Miljević Olga (66 godina), a nekoliko civila je ranjeno. Oko 14.00 časova neprijatelj je dejstvovao višecevnim bacačima raketa iz pravca Režana i Portada po našim položajima i civilnim ciljevima u rejonu s. Smilčića, a u više navrata haubicama po Veljanskoj Kosi i s. Biljane Gornje.
Na ostalim delovima severnodalmatinskog vojišta ustaše su provokativno dejstvovale. Intenzivno izviđaju položaje naših snaga, uz pokušaje ubacivanja diverzantsko-terorističkih grupa. Primećeni su pokreti neprijatelja i dovođenje svežih snaga.
Naše snage su uzvratile na neprijateljska artiljerijska dejstva, i efikasnom vatrom uništile jedan kamion sa četvoricom ustaša i minobacačem 120 mm u rejonu zapadno od Novigrada. Svi pokušaji ubacivanja diverzantsko-terorističkih grupa u raspored naših jedinica osujećeni su efikasnom vatrom.
– 15. K
Neprijatelj je juče ispoljio dejstva manjeg intenziteta. Iz pravca s. Tukaca dejstvovao je minobacačima po našim položajima i civilnom stanovništvu u rejonu s. Glavace, a iz Klise i Bilaja po s. Divoselo (zaseok Vujinovići).

2. Vanredni događaji:
a) Juče u 14.10 časova u rejonu Kašića (zaseok Pržine) srušio se naš helikopter “Gazela”. Uzrok pada je zakačinjanje topole. Povređeni su piloti Đekić Slavko i Pamuk Robert i aviomehaničar Ilić Goran. Prebačeni su u bolnicu Knin.
b) U 15. K (s. Barlete) je došlo do ubistva. Posle izvršene smene i povratka sa dužnosti ka objektu došlo je do svađe između voj. Draganić Željka i vodnika Čuturila Mile posle koje je Draganić[621] sa 4 metka pucao u Čuturila[622] i ubio ga. Očevidac Gajić Milenko potvrdio je da su oba bili u pijanom stanju. Istraga u toku.

Iz ovog slučaja sami izvucite zaključke. Dovoljno je da ga predočite vašim borcima.

c) U 11. K dogodila se saobraćajna nesreća na putu između Slakovca i Orolika. Sudarili su se teretno vozilo i autous sa v/o. U udesu je povređeno 7 lica. Petorica su lakše povređena, sa prelomima nogu, ruku i karlične kosti. Do udesa je došlo zbog neispravnosti kočnica na teretnom vozilu.
Sve vanredne događaje koje ovim putem saznate koristite kao opomenu, upozorenje i osnovu za preduzimanje mera iz datih oblasti u svojoj jedinici.

Za POMOĆNIK KOMANDANTA
p u k o v n i k M.P.[623]
mr. Dmitar Arula, [v.r.] M.P.[624]

[621] Željko.
[622] Mile.
[623] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[624] Prijemni pečat: TG-4, Pov. br. 172-1, 12. 3. 1993., dopisano rukom.

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536., sn. 24-0105.*

## 238

***1993., ožujak 11.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba SVK o napadima hrvatskih snaga, stanju u jedinicama, suradnji i problemima s pripadnicima UNPROFOR-a, ubićenju sedmorice vojnih obveznika zbog pljačke po hrvatskim selima te zahtjevu 1. jbr za većom materijalnom pomoći Nastavnom centru "Alfa"***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA — VOJNA TAJNA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE — STROGO POVERLJIVO
Str.pov.br. 20-587
11.03. 1993. god.

Redovni operativni
izveštaj,
d o s t a v l j a. –

1. PODACI O NEPRIJATELJU
Ustaške snage su u toku dana uglavnom dejstvovale artiljerijskim oruđima slabijim intenzitetom (r. Umca, r. Tamnice, r. Držina, na Novigradskom pravcu), utvrđenih tenkova iz s. Kašića i r. Kula Janković Stojana, dok je veći broj granata pao po reonu s. Sonković i Čista Mala. Desetak granata je ispaljeno iz r. Posedarja po civilnim objektima u Karinu. Vatra iz pešadijskog naoružanja po položajima naših jedinica otvarana je u reonu M.[625] Alana (15. K), po kasarni "Kamensko" (21. K) i s. Vurot (39. K).

Na svim frontovima je prisutno pojačano osmatranje i izviđanje te dovlačenje ljudstva i MS (područje Miljevaca i Pakovog Sela u 7. K, te ustaških i muslimanskih snaga oko zone 39. K).
Dana 10.03.1993. godine oko 02.10 časova osmotrena je letjelica koja je prošla preko Knina, leteći u jugozapadnom pravcu-pretpostavlja se da su iz nje bacani letci različite sadržine.

2. PODACI O NAŠIM SNAGAMA
Na sva ispoljena dejstva ustaških snaga po našim jedinicama, uzvraćeno je punom merom iz raspoloživog naoružanja.
Težište rada u svim korpusima je na obuci-uvežbavanju jedinica i izvođenju fortifikacijskih radova.
Komanda 15. K je radila na analizi dosadašnjeg rada po planu "MAČ", posebno, utvrđivanju uzroka povratka podoficira i vojnika upućenih u 1. jbr.
Povređeni piloti prilikom pada "Gazele" oporavljaju se i van su životne opasnosti.
U 7. K je poginuo jedan borac u OG-1 iz sastava Banijskog bataljona (Medaković Vlado) od snajperskog metka, a u 39. K kasarna "Mekušje" ranama je podlegao na putu do bolnice NIKOLIŠ Nikole DRAŽEN, rođen 1966. godine.

[625] Mali.

Dana 08.03.1993. godine vojnik KLJAJIĆ PERO, iz 21. K, rođen 1971. godine u Dugom Selu izvršio je u toku noći samoubistvo iz AP 7,62 mm, uviđaj izvršen, motiv samoubistva nepoznat.
Iz 21. K u toku dana poslane jedinice za redovnu smenu u OG-1.
U vremenu od 12.30 do 14.30 časova komandanta 39. K posetio predsednik skupštine g. Mile Paspalj.

3. STANJE I SARADNJA S UNPROFOR-om
Posmatrači EZ su boravili u Oklaju bez najave, došli su sa vrbničke strane.
U zoni 18. pbr/15. K došlo je do sukoba između jednog vojnika čehoslovačkog bataljona sa našim vojnicima zbog pokušaja napastvovanja Mare Sainović radnice u kuhinji brigade. Čehoslovački vojnik je pritvoren od strane naše policije i predat njegovoj komandi u Buniću.
Dana 09.03.1993. godine u poslepodnevnim časovima snage Kanadskog bataljona u prisustvu našeg milicionera izvršile pretres i oduzimanje ličnog naoružanja i municije (1 ap, 4 pap, 2 rb, 2 ptm, 6 sanduka metaka 7,62 mm, 1 sanduk mina za rb i sanduk ručnih bombi) iz prostorija u s. Subocka gdje nije bilo smešteno naše ljudstvo. U vremenu od 10.20 do 10.30 časova helikopter UN je izviđao naše položaje na pravcu Pakrac – Brusnik, potom odleteo prema Lipovcu. *(18. K).*[626]

4. OSTALI DOGAĐAJI
Dana 09.03.1993. godine vojna policija iz 75. mtbr zbog pljačke po hrvatskim selima u zoni svoje odgovornosti je lišila slobode 7 (sedam) vojnih obaveznika koji su kažnjeni sa 30 dana zatvora od strane komandanta brigade.
Oko 23.35 časova iz SRJ – Beograda je stigao jedan autobus sa 10-tak starešina, smešteni u Sjevernoj kasarni.

VANREDNI DOGAĐAJ
Dana 09.03.1993. godine u 11.50 časova desila se saobraćajna nezgoda – nalijetanje vojnog terenskog vozila TAM 110 T7 na parkirani autobus. Pored štete na vozilima tri lica su teže povređena (van su životne opasnosti) i pet lica je lakše povređeno.
Mesto nezgode je na delu puta između s. Slakovci – s. Orolik.
Uzrok nezgode je neprilagođena brzina uslovima na putu i saobraćaju te neispravnost kočionog sistema kod vojnog mv.
Vozilo je u trenutku nezgode bilo na službenom zadatku, prevozilo smenu vojnika 5./45. pbr – 11. K iz s. Mirkovaca u Ilok.

5. ZAHTEVI – PREDLOZI
Komanda 1. jbr predlaže da GŠ SV RSK oformi ekipu koja bi izučila mogućnosti za veću materijalnu podršku kampu NC "Alfa" u cilju stvaranja što kvalitetnijih uslova za obuku komandira borbenih odeljenja i vodova.
SP/SS. –

M.P.[627]

RUKOVODEĆI DT
potpukovnik
Krajnović Neđo, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 21.*

[626] Dopisano rukom.
[627] Okrugli pečat: RSK, GŠ SVK.

## 239

***1993., ožujak 11.***
***Drniš***

***Sigurnosno izvješće 75. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o odlasku problematične grupe dobrovoljaca iz sastava čete u Kričkama, te o pritužbama Hrvata iz Srednjih Krički da ih maltretiraju dobrovoljci iz Lukića Gradine***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 110 -1
11. 03. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. K
na ličnost major Prlić Damjan

– Dana 07.03.1993. godine iz sastava čete u Kričkama otišlo je 15 dobrovoljaca. Po odlasku po svaku cijenu dobrovoljci su se arogantno ponašali i tom prilikom ispalili oko 2500 komada metaka raznih kalibara. Od njihovog odlaska u reonu odbrane čete nema većih disciplinskih problema, niti maltretiranja hrvatskog stanovništva.
– Hrvati su se iz Srednjih Kričaka žalili K-diru čete da kod njih dolaze dobrovoljci iz Lukića Gradine, i to preko polja, te im odvode stoku, kokoši i dr. Zapamtili su da se jedan zove Aco i da nema dio prsta na lijevoj ruci.
– Vojna policija će zajedno sa milicijom patrolirati Kričkama narednih dana.

N a č e l n i k
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[628]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 240

***1993., ožujak 12.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o hrvatskim napadima u zoni odgovornosti korpusa, referiranju zapovjednika korpusa i samostalnih brigada predsjedniku RSK i Glavnom štabu SVK i njihovoj odlučnosti i spremnosti da oslobode "srpski teritorij"***

---

[628] Prijemni pečat: Brzojav KLAS, broj 296, primljen 11. 3. 1993.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

Pov. br. 30-1777
12. 03. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDI: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, 7 map, TG-8, 7. larp PVO

a) Stanje na ratištu:
U zoni odgovornosti 7. K u popodnevnim časovima do kasno uveče 11.03. neprijateljska artiljerija je dejstvovala po širem rejonu Sonkovića, Čista Mala, Smilčića i Biljana Gornjih. U toku jučerašnjeg dana ustaška artiljerijska dejstva po našim položajima su intenzivirana i zabeležena u vremenu od 10.00 do 11.00 č., od 14.00 do 14.30 č., od 15.00 do 15.30 i od 17.00 do 18.00 č. Na ova mesta i položaje naših snaga ispaljeno je preko 500 različitih granata. Ove neprijateljske provokacije su u stalnom porastu na celoj zoni odgovornosti našeg korpusa.
U zoni odgovornosti OG-1 ustaške snage su u protekla 24 časa dejstvovale iz artiljerijskog i tenkovskog naoružanja, a povremeno su se oglašavali i pešadijskom vatrom. Jači obim art. i tenkovskih dejstava neprijatelj je ispoljio po rejonu s. Smilčića iz rejona s. Kašić, s. Režani i s. Paljuv. Na ova dejstva uzvraćeno je dejstvom naše artiljerije po otkrivenim ciljevima neprijatelja.
U popodnevnim časovima 10.03. u rejonu Novigradskog mora uočena su dva leta ustaških helikoptera, a 11.03. o.g. u jutarnjim časovima registrovan je let ustaškog aviona u rejonu Biograda, što očigledno ukazuje na pojačano izviđanje naših položaja.
Raspolažemo podacima da su ustaše na pravcu prema Obrovcu ubacile pet diverzantsko-terorističkih grupa, jačine 20-25 ljudi, zbog čega je na tom sektoru neophodno pojačati budnost.
Usled nestručnog rukovanja bst jedan borac iz sastava TG-4 je povređen, a u jedinici kapetana Dragana[629] u protekla 24 časa ranjena su dva borca.
U jedinicama 1. jbr preduzete su mere za uspostavljanje boljeg fizičkog obezbeđenja rejona razmeštaja jedinica. Izvršen je prihvat i raspored pristiglih intendantskih materijalnih sredstava. Novopristigli komandiri odeljenja i vodova, u toku jučerašnjeg dana prebačeni su na obuku u nastavni centar "Alfa".

b) Referisanja komandanata predsedniku RSK i komandantu Glavnog štaba SV RSK
Jučer je u Kninu, pod rukovodstvom komandanta Glavnog štaba Srpske vojske RSK generala Mile Novaković održano referisanje komandanata korpusa i samostalnih brigada Srpske vojske Krajine.
Izražena je spremnost i odlučnost da se ustaški agresor izbaci sa naše teritorije.
Data je puna podrška formiranju prve jurišne brigade "Vojvoda Vuk". Ova brigada treba da bude preteča profesionalne Srpske vojske Krajine, a kao manevarske strukture ima funkciju da razbije sve podjele po regionalnom nivou i u tom smislu mjere podrške su od strategijskog značaja za RSK.

629 Vasiljković.

Prema odluci komandanta Glavnog štaba u nedjelju (14. marta) definisaće se sva bitnija pitanja vezana za ovu brigadu (optimalno moguća formacija, dislokacija jedinice jurišnih bataljona, sastav zajedničkih jedinica – komande, artiljerija, pozadina i dr.).
Dosadašnje helikopterske jedinice i vazduhoplovni elementi ovih dana prerastaju u prvu Vazduhoplovnu brigadu RV i PVO Srpske vojske Krajine.
U drugom dijelu referisanja prisustvovali su predsjednik RSK Goran Hadžić i ministar unutrašnjih poslova Milan Martić sa pomoćnicima.
Predsjednik Republike je dao punu podršku Glavnom štabu i Srpskoj vojsci u cjelini.
Istakao je osnovne odrednice sa razgovora u Njujorku i Ženevi sa osnovnim stavom da neće biti nikakve trgovine sa teritorijom RSK. Predsjednik Hadžić[630] je naglasio da je u djelu Vlade RSK vođena pogrešna politika i umjesto da se Vlada bavi ekonomskim pitanjima, što je i osnovna funkcija svih vlada u svijetu – bavile se visokom politikom. Sa novom vladom preći će se na sistem ratne privrede.
Predsjednik Republike potpisao je uredbe sa zakonskom snagom i na taj način su usvojeni: Zakon o odbrani RSK, Zakon o srpskoj vojsci RSK, Zakon o vojnim sudovima i Zakon o vojnom tužilaštvu, a usvojen je i Krivični zakon RSK.
Navedeni zakonski akti konačno će onemogućiti bezvlašće i improvizacije u sistemu odbrane koji ne trpi površnost.
Istaknuta je puna podrška starješinskom kadru (oficirima i podoficirima) koji se uključuju u odbranu Krajine.
Naznačena je važnost dobrih odnosa i saradnje sa UNPROFOR-om i drugim međunarodnim organizacijama.
Vrlo ozbiljno je istaknuto da svaki građanin RSK mora biti zaštićen i da poštivanje normi pravne države mora biti zadatak od prioritetnog značaja. U tom cilju podržano je i osnivanje specijalne brigade milicije RSK.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas,
[………., v.r.][632]

M.P.[631]



---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

## 241

***1993., ožujak 13.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK o hrvatskim napadima i grupiranju hrvatskih snaga u zonama odgovornosti 7., 15. i 39. korpusa, obuci u Nastavnom centru "Alfa" i incidentnim situacijama s pripadnicima UNPROFOR-a***

---

[630] Goran.
[631] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[632] Potpis nečitak.

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-1808
13. 03. 1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDI: 75. mtbr, 92. mtbr, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, 7. map, 7. mpoap, 7. larp, PVO, OG-1, TG-4

1. U toku jučerašnjeg dana neprijatelj je nastavio sa ofanzivnim borbenim dejstvima i to: artiljerijom, minobacačima i pokušajem pešadijskog proboja u zoni odgovornosti 7. K (OG-1).
U popodnevnim časovima, nakon snažne artiljerijske pripreme, ustaške snage su otpočele pešadijski napad prema linijama odbrane SV u rejonu s. Barabe na novigradskom pravcu. Upornom odbranom i preciznom vatrom srpski branioci su uspeli da odbiju ustaški napad i da neprijatelja vrate na polazni položaj.
U toku jučerašnjeg dana i noći nastavljeno je intenzivno dejstvo neprijateljske artiljerije na svim pravcima severnodalmatinskog vojišta. Snažnoj artiljerijskoj vatri bili su izloženi civilni ciljevi duboko u teritoriji RSK, kao i položaji jedinica SV. Višecevnim bacačima raketa gađan je širi rejon Benkovca i Smilčića. Iz rejona Suhovara topovskom vatrom gađana je Potkosa, a na meti ustaške minobacačke vatre našli su se civilni ciljevi i položaji srpskih boraca na novigradskom pravcu. Artiljerijskoj vatri bila su izložena i srpska sela u skradinskom zaleđu: Čista Mala, Lađevci i Krković.
Grupisanje neprijateljskih snaga i pokreti vozila uočeni su na okupiranim delovima Miljevačkog platoa u rejonu Pakova Sela. Nastavljeno je i intenzivno izviđanje položaja SV.
U zoni odgovornosti 15. K nastavljena su neprijateljska dejstva prema linijama odbrane jedinica SV. Iz pešadijskog oružja vatra je otvarana na rejon Vrepca i Teslingrada,[633] a iz Radošića, Pitomog javora i Brezika gađan je Vojinovac i Vajin vrh.
U zoni odgovornosti 39. K na prostoru s. Kinjačka i s. Blinjski Kut ustaše nisu izvršile povlačenje svojih snaga iz neutralne zone pod kontrolom snaga UNPROFOR-a. Komanda UNPROFOR-a upoznata je sa svim mogućim posledicama koje iz ovoga mogu proizići. Ustaškim snagama dat je novi ultimatum da napuste neutralnu zonu najkasnije do 12.00 č. 13.03.1993. godine.

2. U intezivnim borbenim dejstvima koja su vođena u protekla 24 časa jedinice SV nisu imale ni poginulih ni povređenih boraca. Na sve ustaške napade uspešno smo odgovorili. Pored toga, naše snage i dalje vrše utvrđivanja položaja, pripremaju se za odbijanje ustaških napada, konsolduju jedinice, izvode obuku i druge planirane aktivnosti.
Obuka u NC "Alfa" sve se više uhodava, iako ima problema sa materijalnim obezbeđenjem. Sprovode se striktne mere vojničke discipline i svi koji se tome ne povinuju otpuštaju se iz NC.

3. U toku proteklog dana imali smo dve incidentne situacije izazvane nedozvoljenim letovima helikoptera UNPROFOR-a.
U zoni 39. K oko 11.20 časova helikopter UNPROFOR-a sletio je kod Žirovca. Uz mnogo napora utvrđeno je da se radi o njihovoj letilici. Pripadnici UNPROFOR-a se pravdaju time što nisu stigli da prijave let.

[633] Lički Osik.

Oko 12.00 časova otkriven je helikopter nepoznatih oznaka u letu uz Unu kod Dvora. Nakon primoravanja na prizemljenje ispostavilo se da je letilica UNPROFOR-ova, te da je morala letiti nenajavljena.
Preko oficira za vezu uložili smo oštar protest komandi UN UNPROFOR-a, jer ovakve pojave mogu izazvati kobne posledice.

POMOĆNIK KOMANDANTA
p u k o v n i k
mr. Dmitar Arula, [v.r.]                M.P.[634]

M.P.[635]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 153, sn. 24-0107.*

## 242

***1993., ožujak 13.***
***Drniš***

***Sigurnosno izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti Komande 7. korpusa SVK o obilasku jedinica u zoni odgovornosti brigade i njihovom odnosu prema hrvatskom stanovništvu koje živi na tom području te svakodnevnoj izloženosti pljačkama u selu Trbounje***

---



OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 120-1
13. 03. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. korpusa – na ličnost major Prlić Damjan

– Obišli smo jedinicu u Trbounju (van objekta) u kojoj su uglavnom mještani iz s. Varoši. Ova grupa koji 14 v/o i na licu mjesta smo našli 12. Dvojica v/o su po odobrenju bili slobodni. Taj dio prostora se dobro može čuvati sa ovim brojem ljudi. Sa obzirom da postoje operativni podaci da se vod iz ove grupe bavi pljačkom upozoreni su da se to više neće tolerisati i da će svaki koji se uhvati u pljački odgovarati. Prema Krasiću iz te grupe zbog pljačke bit će preduzete disciplinske mjere jer se između ostalog Kosor Niki iz kuće ukrao neke stvari, a i Živković Josi iz Badnja ukrao je traktor. K-t brigade će mu na naš predlog izreći kaznu zatvora u trajanju od 30 dana.
– Obišli smo i jedinicu topova "ZIS", 76 mm u reonu Lisnjaka i tom prilikom ustanovili sledeće:
Na licu mjesta smo našli 21 v/o dok je 11 v/o slobodno. U razgovoru sa zamjenikom K-dira Malešević Branislavom zvanim Keke došli smo do podataka da imaju kod njih 3 dobrovoljca koji su nestručni da rukuju topovima, a da su ekstrenmi i skloni uživanju alkohola i da bi bilo dobro da se odstrane iz jedinice.
– Ova jedinica u svom sastavu ima vozilo marke TAM, duple kabine, bez registarske oznake sa trokutom oznake vojničke, a po operativnim saznanjima ovo vozilo se pojavljuje na više

---

[634] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[635] Prijemni pečat: TG-4, Pov. br. 181-1, 15. 3. 1993., dopisano rukom.

mjesta u pljačkama. Upoznat K-t, a u toku je provjera koliko goriva to vozilo troši i ko ga je mobilisao.
– Obilazeći selo Trbounje (55 mještana Hrvata) [došli smo] do određenih saznanja da se u ovom selu svakodnevno vrše pljačke, a da dolazi do pljačka neki TAM kojeg dovodimo u spregu sa gore pomenutim. Vjerovatno u pljačku dolazi Malešević[636] sa Ivaz Zlatkom zv. Šušlje. Ta grupa je Kosor Niki uzela 2 freze, pršute i dr. stvari, a pljačkala je navodno i drugima naftu, brašno, pršute, šećer i sl. Nakon provjere navedenih saznanja planirat ćemo i druge mjere i predložiti Ka-tu brigade što treba učiniti.

Načelnik
kapetan
Tokić Mirsad

M.P.[637]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 243

***1993., ožujak 13.***
***Vukovar***

***Sigurnosno izvješće Komande 11. korpusa Bezbednosno-obaveštajnom organu Glavnog štaba SVK o stanju i problemima u jedinicama korpusa i incidentu koji je uzrokovao Dragan Grozdanović aktiviravši bombu u kavani "Lovćen" u selu Bijelo Brdo***

---

Komanda slavonsko-baranjskog korpusa
Bezbednosno-obaveštajni organ
Str. pov. br. 2-29
13. 03. 1993.god.
V u k o v a r

Načelniku bezbednosno-obaveštajnog organa GŠ SV RSK

Izveštaj o stanju u jedinicama 11. korpusa

1. Delatnost stranog faktora:
Ova materija dostavljena pomoćniku za obaveštajne poslove depešom br. 2-29.

2. Stanje na teritoriji:
Grozdanović Vitomira Dragan, v/o iz 4. pb 35. br "je dana 12.03.1993. god. u s. Belo Brdo, u kafani "Lovćen" u pijanom stanju aktivirao ručnu bombu. Intervencijom prisutnih bomba je izbačena pred kafanu. Od eksplozije su povređeni: Grozdanović Dragan, Petar Drakulić i Dragan Babić, i lakše su oštećena dva parkirana vozila. Povređenima je ukazana medicinska pomoć, a organi SUP-a Vukovar izvršili su uviđaj.
U sklopu humanitarne pomoći, a koja je preko kluba "Jugoslovena" iz Esslingena dostavljena vukovarskoj bolnici u toku februara 1993. god. pronađen je ustaški letak, sastavljen u

---

636 Branislav.
637 Prijemni pečat: Brzojav KLAS, broj 310, primljen 13. 3. 1993.

inozemstvu tokom 1989. god. Akcenat sadržaja stavljen je na ulogu Slobodana Miloševića i srpskog naroda, vrlo prizemno se izrugava srpski narod i njegov vođa.

3. Stanje u jedinicama:
U vezi sa anonimnim pismom, a koje se odnosi na zloupotrebu službenog položaja od strane p.pukovnika Erceg Špire, i nabavku i preprodaju 2500 pištolja ističemo sledeće:
– Nabavku pištolja odobrio je Generalštab VJ
– Sva dokumentacija i saznanja oko ovog transfera najverovatnije nalazi se kod pukovnika Božidara Košutića, ovaj OB, a u vezi preprodaje i šverca radi na dokumentovanju i o novijim saznanjima ćemo vas blagovremeno izvestiti.
Dana 10.03.1993. god. od strane SM Mirkovci lišeni su slobode: Milovanov Milorad, Zekanović Vaso i Adam Dejan, v/o, SM iz sastava 45. br stavlja im se na teret više provalnih krađa na području SO Mirkovci.
Vojnović Slobodan, komandir čete 4. pb iz s. Marinci u sastavu 40. br je 18.02.1993. god. otpustio v/o Ivčević Vojislava iz s. Negoslavci, Vukovarska ul. 64. Ivčević[638] je pušten kući pošto je predhodno četi poklonio tri praseta. Dat je nalog V.P. za privođenje Ivčevića, organi komandovanja će preduzeti disciplinske mere protiv komandira čete.
Komandant 4. pb iz s. Marinci, otpustio je iz jedinice v/o Dragosavac Jovana, iz Vukovara, Ul. Kate Pejanović br. 10 pod obrazloženjem da je nesposoban za vojnu obavezu. Radi se o fizički zdravom i sposobnom v/o, koji poseduje privatnu firmu i otpuštanje je usledilo kao protuusluga. Mere su u toku jer se radi o veoma negativnoj pojavi u organskom sastavu 4. pb.

Načelnik
pukovnik
Dušan Grahovac

M.P.[639]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*



## 244

***1993., ožujak 14.***
***Ostojići***

***Zapovijed Komande OG-1 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama za daljnje borbeno djelovanje uz obrazloženje borbenih zadataka susjednih jedinica korpusa***

---

K O M A N D A OG-1
Str. pov. br. 79-2
14.00 č. 14. 03. 1993.g.

s. Ostojići

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
VRLO HITNO

URUČITI ODMAH
KURIROM
Primerak br. 1

[638] Vojislav.
[639] Prijemni pečat: Brzojav SILOS, broj 798, primljen 13. 3. 1993.

KOMANDI ___________________

KOREKTIVNA ODLUKA ZA DALJE DEJSTVO Op.broj 4

Sekcije 1:50.000: Zadar 4, Gračac 3, Šibenik 1 i Biograd 2

1. Neprijatelj je nakon izvršene agresije i zaposedanja dela teritorije RSK, izvršio utvrđivanje na dostignutoj liniji čvrsto držeći važne objekte, koji mu u nastavku agresije mogu poslužiti kao oslonac.
Ustaše nastavljaju sa ubacivanjem DTG i IDG a obimno koristi agenturu i ufiltrirane pristalice HDZ.
Artiljerija mu je aktivna a posebno vrši koncentraciju vatre na pravcima i po ugroženim rejonima.

2. Zadatak OG-1 i prvopotčinjenih komandi i jedinica (iz odluke za dalje dejstvo str.pov. broj 79-1 od 20.02.1993. godine).

3. Susedi:
3.1. 4. lbr krajnje upornom odbranom i aktivnim dejstvima vezati što jače snage ustaša, a po ispoljenim aktivnim dejstvima OG-1 izvršiti protivnapad s ciljem oslobađanja i povratka dominantnih topografskih objekata na Velebitu i vezivanja što jačih snaga neprijatelja na pravcu: Obrovac – Jasenice – Maslenica.
GONG-ovima staviti pod kontrolu Novigradsko more i sprečiti pomorski saobraćaj potapanjem svih ciljeva na vodi.
Biti u gotovosti za artiljerijsku podršku po rejonima Novigrad, Golubinka i Podgradina.
3.2. 2. pbr delom snaga prelazi u napad s ciljem zauzimanja objekata: Umac (tt193), Brezovača (tt172), Vučji Brig (tt181) i Veliki i Mali Umac (tt212), čime staviti pod kontrolu pravac Stankovci – Budak – Pristeg i time najneposrednije sadejstvovati OG-1 i štiteći levi bok snaga koje izvode odbranu Ravnih kotara.
3.3. II KAG-7 i KG VBR-7 podržava aktivna dejstva OG-1 dejstvujući na ciljeve po zahtevu.

4. Odlučio sam: Snagama OG-1 i ojačanja u sadejstvu sa 4. lbr i 2. pbr uz podršku artiljerije izvršiti prvu fazu operacije iz sadržaja odluke za dalje dejstvo s ciljem ispoljavanja aktivnosti, izbijanja na dominantne objekte, nanošenja gubitaka ustašama i kažnjavanja istih za izvršenu agresiju stvarajući uslove za potpunu realizaciju cilja odluke za dalje dejstvo.
Borbeni raspored: Snage za napad, snage za obezbeđenje zaposednutih objekata, snage za podršku, rezerva i elementi za PoOb, vezu i komandovanje.
Formirati GONG, kojima dati precizne zadatke za dejstvo za svo vreme izvođenja aktivnih dejstava i jurišne grupe za zauzimanje pojedinih objekata.

Gotovost za napad
5. Zadaci jedinica:
5.1. TG-4 prelazi u napad u dodeljenoj zoni.
Zadatak: Pogodnim manevrom vrši ubacivanje dela snaga i oslobađa objekte Gradinu i K. 156.
Podržava II KAG-7.
5.2. 92. mtbr prelazi u napad u dodeljenoj zoni.
Zadatak: Energičnim dejstvom povratiti, posesti i utvrditi se na objektima Glavica (tt163) i Stošja Glavina (tt145).
Sa 3. mtb nastaviti započeta dejstva ubacivanja i zaposedanja.

5.3. TG-8 sa kombinovanim bataljonom milicije RSK i RS napada u dodeljenoj zoni.
Zadatak: U sadejstvu sa 92. mtbr i 2. pbr zaposesti objekte: Debeljak, Markovac, Glav. Oparća (tt150), V.[640] i M.[641] Umac (tt149), Veliki Bak (tt229), Golo Brdo (tt211), Magaretina i M.[642] Zmijevača (tt264) sa kojih staviti pod kontrolu deo Jadranske magistrale, sprečiti saobraćaj istom i stvoriti uslove za dalja ofanzivna dejstva OG-1.
5.4. 1. okb razmešta se u širem rejonu Stegnjajić i glavnim snagama bataljona biti u gotovosti za angažovanje na pravcima: D.[643] Karin – Novigrad, Stegnjajić – Kašić, Stegnjajić – Zemunik, Benkovac – Pristeg – Stankovci, Benkovac – Pakoštane i Benkovac – Biograd.
Podržava II KAG-7 i KG VBR-7.
KM u rejonu Stegnjajić.

6. Intenzivirati izviđanje u duhu naređenja za obaveštajno obezbeđenje i izviđanje komande OG-1.

7. Sve ostalo u duhu odluke za dalja dejstva str.pov.broj 79-1 od 20. 02. 1993. godine.

IM/SK

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Dragan Tanjga, [v.r.]

M.P.[644]

Dostavljeno:
– K-di 7.K
– TG-4
– TG-8
– 92. mtbr
– II KAG-7
– 1. okb/OG-1

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 245

***1993., ožujak 14.***
***Drniš***

***Sigurnosno izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti Komande 7. korpusa SVK o maltretiranju i pljački Hrvata u Štikovu***

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 127-1
14. 03. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. korpusa – na ličnost major Prlić Damjan

[640] Veliki.
[641] Mali.
[642] Mala.
[643] Donji.
[644] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.

– U kontroli teritorija u širem reonu Štikovo vojna policija je u pljački uhvatila 3 v/o iz lad PVO kako sa vozilom iz jedinice udaljivši se sa borbenih položaja 10-ak kilometara maltretiraju Hrvate i uzimaju im stvari. Vozilo je TAM 110t 7 registarski broj 761005071. Nisu imali uredan putni nalog i druga dokumenta.
Privedeni su i od strane K-ta brigade izrečena im je kazna zatvora u trajanju od 30 dana. Radi se o sledećim v/o:
– Čakić Miloša Branko, rođen 25.02.1959. godine Đevrske
– Kostić Budimira Borivoje, rođen 18.12.1961. godine, Požarevac
– Tomić Nenada Nenad, rođen 08.02.1949. godine, Partizanska Drežnica.
– Zadnjih dana i u Štikovu su Hrvati izloženi maltretiranju i pljački, a povod za ranjavanje v/o pre 2 dana je i neka vrsta pljačke seoske i razračunavanja.
– Operativni podaci govore da neki za pljačku angažuju i zarobljenike (njih 9 ima u Štikovu) i tom prilikom im daju oružje da idu pljačkati po hrvatskim kućama. Ovo ako je istina je dosta opasno pa još jednom tražim da se ovi zarobljenici što pre riješe.

Načelnik
kapetan
Tokić Mirsad
M.P.[645]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 246

***1993., ožujak 14.***
***Drniš***

***Sigurnosno izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti Komande 7. korpusa SVK o maltretiranju i pljački Ivana Tomića iz Kadijine Glavice***

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 128-1
14. 03. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. korpusa – na ličnost major Prlić Damjan

– Operativnim radom otkrili smo počinioca krađe, pljačke i maltretiranja civila Tomić Ivana iz Kadine Glavice. Naime, dana 01.03.1993. godine nepoznata osoba je pretukla Tomića i tom prilikom mu na silu oduzela 100 DM, 100 USA, franke i sl. Otkrili smo da je pljačku i maltretiranje izvršio Rodić Milana Dragan, rođen 19.02.1960. godine u Kninu, adresa stanovanja:
Kninsko Polje br. 213, 2. mtb.
– K-t je izrekao kaznu zatvora Rodiću u trajanju od 30 dana, a vraćene su i devize Tomiću.

[645] Prijemni pečat: Brzojav KLAS, broj 319, primljen 14. 3. 1993.

Načelnik
kapetan
Tokić Mirsad
M.P.[646]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*

## 247

***1993., ožujak 15.***
***Knin***

***Dopuna zapovijedi Glavnog štaba SVK podčinjenim korpusima za osnivanje 1. jurišne brigade "Vojvoda Vuk" po planu "Mač"***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
STR. POV. BR. 38-475
15. 03. 1993. GODINE

KOMANDI: 7., 11., 15., 18., 21., 39. KORPUSA I 75. MABR (21. K)

Dopuna naređenja Str. pov. br. 299-1 od 28. 02. 1993. god.

Obzirom na uslove i stanje na teritoriji RSK i nemogućnosti dalje realizacije plana "Mač" po početnoj zamisli, a u cilju formiranja 1. jbr.

N A R E Đ U J E M:

1. Formirati 1. jbr SV RSK sastava: komanda brigade, komanda stana, komandni bataljon, poz. bataljon, dva okb, šest jurišnih bataljona, mad, mpoad, dva diverzantska odreda i jedan protivdiverzantski odred.
2. Komanda brigade, komanda stana, komandni bataljon, pozadinski bataljon, diverzantski odredi, protivdiverzantski odred, mad (bez vatrenih baterija), formirati od ljudstva i TMS sa cele teritorije RSK. Formiranje izvršiti na prostoru severnodalmatinskog korpusa.
3. Svi korpusi formiraće u svojoj zoni po jedan jurišni bataljon i to:
1. jbt – 7. K, 2. jbt – 39. K, 3. jbt – 11. K, 4. jbt – 21. K, 5. jbt – 18. K, i 6. jbt – 15. K.
4. Komanda 21. K formiraće 1. okb, a komanda 7. K 2. okb u svojoj zoni.
5. Komanda 39. K formiraće 1. mpoad u svojoj zoni.
6. Vatrene baterije 1. mad-a formiraće:
– bateriju svlr – 128 mm "Oganj" – 75. mabr
– bateriju 152 mm – 7. K
– bateriju 122 mm d-30 – 39. K
u svojim zonama.
7. 7., 11., 15., 21., i 39. korpus formiraće mešovite vodove sastava:
– 3 diverzantska odelenja (po 10 ljudi)

---

[646] Prijemni pečat: Brzojav KLAS, broj 320, primljen 14. 3. 1993.

– 1 protivdiverzantsko odelenje (10 ljudi).
8. Lokaciju jedinice koje formiraju korpusi odrediće K-ti korpusa, a za K-du 1. jbr i zajedničke jedinice K-dant 1. jbr. Rejone lokacije odrediti van većih naseljenih mesta, gde postoje potrebni uslovi za život i obuku jedinica. O lokacijama jedinica izvestiti GŠ i K-du 1. jbr do 20.00 č. 20.03.1993. godine.
9. Jedinice formirati u dve faze. U prvoj formirati K-de, komandne jedinice i pozadinske jedinice do 25.03.1993. godine. Pored K-di pozvati i kom. vodova, četa – baterija. Do formiranja jedinica izvršiti pripreme K-di i starešina za formiranje jedinica i njihovu obuku.
U drugoj fazi formirati sve bataljone – divizione i baterije, a time i brigadu u celini do 05.04.1993. godine.

10. Do 16.00 časova 20.03.1993. godine K-danti korpusa organizovaće dovođenje starešina za K-du 1- jbr i zajedničke jedinice (od k-dira samostalnog voda pa na više) i sve starešine i vojnike za četu vojne policije.
11. Dovođenje preostalog ljudstva i TMS za K-du 1. jbr i zajedničke jedinice, izvršiti po sledećem:
– 7. K – 23.03.1993. do 09.00. č.
– 15. K – 23.03.1993. do 12.00 č.
– 11. K – od 23.-25.03.1993.
– 39. K – 24.03.1993. do 14.00 č.
– 21. K – 24.03.1993. do 12.00 č.
12. Vraćanje ljudstva koje je u sastav 1. jbr otišao po ranijem planu, izvršiti po sledećem:
– 15. i 21. K dana 16.03.1993. od 12.00 č.
– 39. K dana 17.03.1993. od 12.00 č.
– 18. K dana 20.03.1993. od 12.00 č.
– 7. K dana 18.03.1993. od 12.00 č.
K-de korpusa će regulisati odvođenje jedinica svojim naređenjem. Prevoženje ljudstva izvršiti autobusima. TMS predata 1. jbr ostaće u njenom sastavu (po razrezu).
13. Kriteriji za izbor ljudstva i TMS ostaju isti kao što je dato u naređenju 299-2 od 01.03.1993. godine.
14. Od organa GŠ i komande 1. jbr formirati mešovite ekipe za praćenje i pružanje pomoći komandama korpusa u formiranju jedinica koje će se angažovati po posebnom planu.
15. Komande korpusa dobiće na vreme sva potrebna dokumenta za rad (formacije, spisak ljudstva, razrez za TMS i dr.) od komande 1. jbr.

KOMADANT
GENERAL-MAJOR
MILE NOVAKOVIĆ

M.P.[647] M.P.[648]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 26., kut. 2388.*



[647] Prijemni pečat: Šifro-teleprinterski centar "Šibenik", brzojav br. 1270, primljen 15. 3. 1993.
[648] Prijemni pečat: RSK, ZŠ TO Zapadna Slavonija, Br. 18-214, 16. 3. 1993., Okučani.

## 248

***1993., ožujak 15.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o hrvatskim napadima, izviđanju srpskih položaja za što HV koristi zrakoplove i helikoptere, te pregrupiranju hrvatskih jedinica u zoni odgovornosti korpusa***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-1853
15. 03. 1993. god.

VOJNA TAJNA
POVJERLJIVO

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

Komandi: OG-1, TG-4, 92. mtbr, 4. lbr, 1. lbr, 75. mtbr, 2. pbr, 7. map, 7. mpoap, 7. larp PVO

1. – U toku jučerašnjeg dana, hrvatska vojska je nastavila sa borbenim dejstvima na severnodalmatinskom vojištu artiljerijom i diverzantsko-terorističkim grupama, a na ostalim delovima RSK provokativnim dejstvima.
Artiljerijom se dejstvuje i nadalje, uglavnom po civilnim ciljevima, najvećim delom po reonima Pozderi, Magarčeva Draga, Vrsaljci, Nadin, Ražovljevoj glavi, s. Pedići, Barabe, Ramići i Kokići.
Najintenzivnije dejstvo izraženo je po reonu s. Čista Mala, uglavnom oruđima MB 120 mm.
Nastavlja se i intenzivno izviđanje naših položaja. Za ovo, hrvatska vojska koristi i avione i helikoptere. Tokom 13. i 14. 03. 1993. godine, primećene su izviđačke aktivnosti helikoptera hrvatske vojske na Miljevačkom platou.
Primećeno je intenzivnije pregrupisavanje i dovođenje svežih snaga hrvatske vojske, kao i njihove artiljerije.
Na svim linijama dodira, primećena je nervoza, a usled toga i agresivnost hrvatske vojske zbog čega je moguće očekivati njihove napade, pre svega diverzantsko-terorističkim grupama.
U redovima hrvatske vojske, kao i kod hrvatskog stanovništva, prisutno je nezadovoljstvo HDZ-ovskom vlašću. Isto se ispoljava naročito u većim mestima u Dalmaciji (Split) i preko parola na zidovima zgrada, koje nesumnjivo govore (npr. vratiti nam mrak i 1000 DM) o suštini neprilika, ali i o otporu Tuđmanovom[649] režimu.

2. – Na severnodalmatinskom vojištu, kao i u ostalim zonama odgovornosti na teritoriji RSK, nastavlja se s utvrđivanjem, borbenim obezbeđenjem i inžinjerijskim uređenjem. Na neprijateljska dejstva i provokacije, odgovarano je adekvatnom vatrom i time sprečeno pomeranje linija odbrane. Pri ispoljavanju odbrambenih dejstava, hrvatskoj vojsci su nanešeni značajni gubici na prostoru okupiranih ravnokotarskih sela i u skradinskom zaleđu u reonu s. Klarići.
U zoni odgovornosti 21. K, na prelazu Turanj, došlo je do zarobljavanja 13 dobrovoljaca od strane hrvatske vojske.
Prema izveštajima i Komande korpusa, do zarobljavanja je došlo zbog toga što su dobrovoljci, u nameri da izbegnu kontrolu na ovom prelazu, iako zaustavljani od patrole,

---

[649] Franjo.

produžili kretanje. Kontrolu su hteli izbeći zbog toga što su sa sobom imali bespravno uzeta, iz jedinice, dve automatske puške i šest pušaka M-48.
Od merodavnih međunarodnih organizacija zatražen je njihov povratak na teritoriju RSK.
Ovo je još jedan od slučajeva nediscipline i vrlo nekorektnog ponašanja određenog broja dobrovoljaca.
I pored dosadašnjih upozorenja institucijama i organizacijama preko kojih se dobrovoljci upućuju u Krajinu, nastavlja se upućivanje i onih koji na osnovu zdravstvenog stanja, bolesti, kriminalnih radnji itd. ne samo da ne doprinose borbi srpskog naroda u Krajini, već mu u toj borbi odmažu.
Budući da je i nadalje očekivati njihov dolazak, u jedinicama vršiti strogu kontrolu i selekciju dobrovoljaca. Nepodobne, u bilo kom smislu, vraćati nazad, ne prihvatajući bilo kakva objašnjenja i obrazloženja.
Ovo i zbog toga što je ustanovljeno da se među prijavljenim dobrovoljcima, nađu i pojedinci koji stižu sa zadacima neprijateljskog delovanja i namera.

3. – Moral boraca, kako na severnodalmatinskom vojištu, tako i u okviru ostalih zona odgovornosti, omogućava izvršenje borbenih zadataka.
Kod stanovništva je prisutna nervoza zbog neizvesnosti vezane za obavljanje proljetnih poljoprivrednih radova.
Preduzimaju se mere za obezbeđenje goriva i ostalih sredstava potrebnih za izvršenje ovih radova.

4. – U protekla 24 časa, u toku dejstva neprijateljskih minobacača, poginuo je jedan borac, a trojica ranjena. Smrtno je stradalo i jedno civilno lice (žena od preko 80 godina), koja je, čuvajući ovce, nagazila na minu.

5. Obuka u NC "Alfa" se nastavlja, uz sagledavanje problema izazvanih nedovoljnim materijalnim obezbeđenjem.
DA/KD

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
mr. Dmitar Arula, [v.r.]

M.P.[650]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

## 249

***1993., ožujak 15.***
***Okučani***

***Izvješće Komande 18. korpusa Glavnom štabu SVK o reformiranju TO i PJM na području zapadne Slavonije u 18. korpus SVK***

---

[650] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

KOMANDA 18. KORPUSA
DT broj 01/2-4
15. 03. 1993. godine

NARODNA ODBRANA
DRŽAVNA TAJNA
Primerak br. 2
Prilog br.__

Preformiranje TO i
PJM u SV RSK, iz –
veštaj dostavlja. –

GLAVNOM ŠTABU SV RSK

U vezi Naređenja GŠ SV RSK DT br. 947-23/1 od 27. 11. 1993. godine dostavljamo sledeći,

I Z V E Š T A J

1. – Zonski štab TO Z.[651] Slavonija preformiran je i preimenovan u Komandu 18. korpusa, prema tač. 6. Naređenja zaključno sa 31. januarom 1993. godine.
Međutim celokupni proces po MF nije završen jer nisu izvršena postavljenja i popuna licima po ugovoru i civilnim licima na službi u SV s obzirom da nije raspisan konkurs jer nije bio donet Zakon o Vojsci RSK.
Po RF formirane su prištapske jedinice izuzev larv PVO i Komanda dopunskog bataljona zbog nedostatka ljudstva i sredstava NVO.
2. – 51. i 98. Od TO preformirani su u 51. i 98. pbr (pešadijsku brigadu) kao i 59. i 63. Od TO u 59. i 63. odred.
3. – Od novih jedinica formiran je bataljon za intervencije koji je popunjen 69%, računajući i ranjene borce.
4. – Isto tako izvršeno je preformiranje i preimenovanje 91. PoB TO u 91. PoB.
5. – Rasformirana je 85. brigada PJM Okučani. Ljudstvo i MS ugrađeni su u K-de i jedinice 18. korpusa.
6. – Rasformirani su opštinski štabovi TO Okučani, Pakrac, Daruvar i Pod.[652] Slatina. Ljudstvo i MS ugrađeni u Komande i jedinice 18. korpusa.
7. – Sve dosadašnje formacije štabova i jedinica TO RSK vraćene su dana 14.03.1993. godine po Dostavnom listu i predate lično ppuk. Jovi Novakoviću. Uz ovaj izveštaj dostavljamo vam Izvod iz mob. razvoja koji je van snage kao i Naredbu o organizacijsko-mobilizacijskim promenama.

M.P.[653]

Za K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Čeleketić
[………, v.r.] [654]

M.P. [655]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 30.*

[651] Zapadna.
[652] Podravska.
[653] Prijemni pečat: GŠ SV RSK [dalje nečitko].
[654] Potpis nečitak.
[655] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Zapadna Slavonija, Okučani.

## 250

***1993., ožujak 15.***
***Biljane Gornje***

***Obavijest Komande 92. mtbr SVK podčinjenim jedinicama o hrvatskim napadima, stanju i problemima u jedinicama brigade, te sastanku Slobodana Miloševića s francuskim predsjednikom Françoisom Mitterrandom i dopredsjednicima Konferencije za bivšu Jugoslaviju, Cyrusom Vanceom i Lordom Davidom Owenom***

---

KOMANDA 92. Mtbr.
Pov. br. 378-30
15. 03. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama,
d o s t a v l j a. –

*lad PVO*[656]

4. Stanje na ratištu

Dana 14.03.1993. godine u popodnevnim časovima ustaške snage su dejstvovale iz artiljerijskih oruđa i tenkova po rejonu s. Smilčić (Sušci, Arbanasi, Pozderi) i selu Biljane Gornje. Dejstva su prestala oko 19.30 časova.

Oko 22.15 časova istog dana ustaše su iz VBR-a gađale sa 24 rakete po rejonu s. Smilčić (u blizini crkve).

U jutarnjim časovima 15.03.1993. godine ustaše su otvarale artiljerijsku vatru prema s. Nadin i s. Biljane Donje.

Oko 13.45 časova istog dana ustaše su dejstvovale po s. Nadin i Biljane Gornje.

Oko 15.30 časova neprijatelj je ispoljio artiljerijska dejstva prema Zemuniku Gornjem.

Na prostoru Paljuva (Boždarići i Buterini) uočeno je kretanje manjih grupa ustaša.

Sa naše strane ostvareno je uspješno dejstvo tenkovima prema Paljuvu (Buterini) i Kašiću. Sa prostora Nadinske Kose dejstvom naše artiljerije neutralisani su ciljevi u s. Prkos.

U toku dana izvođena su aktivna dejstva prema s. Škabrnja te je pomjerena linija fronta za nekoliko kilometara napred. U ovoj akciji istakli su se oric 3. Mtb, kao i specijalna jedinica "Lisice". U nekoliko navrata došlo je do bliskog susreta sa ustaškim grupama koje su uspješno razbijene.

2. Bez obzira na pojedinačne slučajeve kukavičluka i dezerterstva raste borbeni moral u gotovo svim jedinicama brigade.

Potrebno je i dalje raditi na izgradnji vojničkih kolektiva te podizanju borbene gotovosti jedinica na veći nivo.

Planirati odmor vojnika na način da se ne slabi borbeni poredak i stanje borbene gotovosti.

Na vreme ukazivati na negativne pojave, koje negativno utiču na borbeni moral jedinica i pojedinaca, kako bi se iste mogle efikasno otklanjati.

Energično otklanjati pojave dezinformacija, a nosioce takvih pojava prijaviti nadležnoj komandi, kako bi se poduzele odgovarajuće mjere.

---

[656] Dopisano rukom.

5. Stanje na svjetskoj pozornici je bez većih promjena. Sastanak predsjednika Republike Srbije Slobodana Miloševića sa predsjednikom Republike Francuske Fransoa Miteranom[657] te kopresjednicima Konferencije o bivšoj Jugoslaviji Vensom[658] i Ovenom[659] pozitivno se ocjenjuje u svijetu. Reakcija predsjednika Republike Srpske Karadžića[660] na rezultate ovog sastanka je također pozitivna.

U Srebrenici Muslimani već četiri dana drže francuskog generala Moriona[661] sa još 20 pripadnika UNPROFOR-a kao taoce. Ovo je još jedna činjenica koja bi trebala svijetu otvoriti oči.

Jasno je da će rješavanje situacije u bivšoj Bosni i Hercegovini imati ogroman uticaj i na rješavanje pitanja Republike Srpska Krajina.

AŽ/AD

P K M
Kapetan
M.P.[662] Alavanja Željko, [v.r.]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1534, sn. 15-0208.*



## 251

***1993., ožujak 16.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o hrvatskim napadima u zoni odgovornosti korpusa, maltretiranju i pljačkanju Hrvata u zoni odgovornosti 75. mtbr, problemima s dobrovoljcima te neodgovarajućem planu primirja s RH posredstvom predstavnika Europske zajednice***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br. 21-147
16. mart 1993. godine

Dnevni izveštaj,
d o s t a v l j a. –

1. U zoni odgovornosti 75. mtbr i 2. pbr neprijatelj je ispoljio manja provokativna dejstva i to iz pešadijskog naoružanja. Ovu aktivnost posebno je ispoljio u rejonima Žitnić, Ružić, Gradina i Lušića glavica. U večernjim časovima 14.03.1993. godine iz pravca Mućа prema Mosеću nadletao je jedan avion, a u toku noći (15.03.1993. godine u jutarnjim časovima) u reonu Pakova Sela čule su se dvije jake detonacije. Nije uočeno veće grupisanje neprijateljskih snaga sem manjih pokreta i za koje pretpostavljamo da se radi o redovnim smenama i snabdevanju.

---

[657] François Mitterrand.
[658] Cyrus Vance.
[659] Lord David Owen.
[660] Radovan.
[661] Philippe Morillon, zapovjednik snaga UNPROFOR-a.
[662] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.

2. Još uvjek ima pojava nasilničkog ponašanja i pljačke građana hrvatske nacionalnosti. Tako je dana 15.03.1993. godine vojna policija uhvatila dvojicu v/o i to: Vulinović Nemanju i Lakić Životu, pripadnike 75. mtbr koji su pljačkali i maltretirali Dobrilu Marin. K-dant brigade kaznio ih je kaznom zatvora od 30 dana.
– Zbog osnovane sumnje da je učinio više kriminalnih radnji na teritoriji Bratiškovaca pritvoren je dobrovoljac, samozvani kap. I kl. Rikić Vladimir i nad njim se vrši krim. obrada. Rikić se nalazi u sastavu 2. pbr od pre 10-tak dana.
I pored do sada preduzetih niz mera na sprečavanju maltretiranja nesrpskog stanovništva i pljački skorom svakodnevno imamo slučajeva zaticanja v/o u ovakvim radnjama. Ovakvi i slični slučajevi ukazuju da k-diri osnovnih jedinica nemaju uvida u kretanje i ponašanje svoga ljudstva. Na sprečavanju ovih slučajeva angažovana je vojna policija u saradnji sa milicijom SJB. Smatramo da još jednom treba skrenuti pažnju k-dantima i k-dirima osnovnih jedinica na pravilno tretiranje ove problematike.

3. Raspolažemo operativnim saznanjima da je pripadnik EZ gospodin Mišel Dubraj, belgijski državljanin dobio zadatak od hrvatskih vlasti da pokuša nagovoriti k-danta GŠ SV RSK da potpiše primirje. Isto tako na tu temu dobio je zadatak da razgovara i sa k-dantima podčinjenih jedinica u sektoru "JUG". Izvor iznosi da primirje u ovom trenutku nije poželjno prihvatiti jer EZ ima pripremljen plan da snage UN rasporedi u sadašnjim linijama dodira, što znači da bi zauzeta teritorija u ustaškoj agresiji ostala u sastavu RH. Isto tako iznosi da bi sa ovim mogli izvršiti izvlačenja dela snaga sa zadarskog ratišta koje bi najverovatnije angažovali na drugom pravcu.
Dobivene podatke nismo u mogućnosti proveriti, a cenimo da isti je ovakav zadatak mogao dobiti od HOS-a u cilju deplasiranja, kao i stvaranja sebi legande za nesmetano kretanje na našoj teritoriji radi prikupljanja obaveštajnih podataka.
Smatramo da treba pooštriti režim kontrole kretanja predstavnika EZ, UNPROFOR-a i MKCK.

NAČELNIK:
m a j o r:
Damjan Prlić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 252

***1993., ožujak 16.***
***Okučani***

***Zapovijed Komande 18. korpusa SVK podređenim postrojbama za postupanja u kontaktima s predstavnicima UNPROFOR-a i strancima***

---

KOMANDA 18. KORPUSA
Pov. br. 18-211
16. 03. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

Postupci u kontaktima
sa predstavnicima UNPROFOR-a
i strancima, naređenje. –

KOMANDI 91. pob[663]

U poslednje vreme sve je učestalije nedozvoljeno ponašanje predstavnika UNPROFOR-a prema pripadnicima Vojske RSK, objektima vojnog značaja i uopšte zoni odgovornosti Korpusa.
To se manifestuje kroz zaustavljanje i legitimisanje pojedinih lica, oduzimanje ličnog naoružanja, fotografisanje i skiciranje vojnih objekata, dovođenje stranaca u zonu odgovornosti i drugim nedozvoljenim radnjama.
Pojedine komande, starješine i vojni obveznici u ovakvim i sličnim slučajevima, ne ponašaju se korektno, dostojanstveno i snalažljivo što može imati težih posledica u odnosima sa snagama UNPROFOR-a i na ukupnu bezbednost i b/g jedinica.
Da bi se izbegli mogući nesporazumi i posledice u odnosima sa snagama UNPROFOR-a i stranim državljanima,

N A R E Đ U J E M

1.- Sva pitanja u odnosima sa predstavnicima UNPROFOR-a rešavati na nivou Komande korpusa posredstvom oficira za vezu.
Kontakti sa predstavnicima snaga UNPROFOR-a moraju biti krajnje korektni, pripremljeni i uz učešće naših prevodioca.

2.- U slučaju zaustavljanja, legitimisanja vojnih lica, van graničnih prelaza, od strane pripadnika UNPROFOR-a, dužnost je vojnog lica da upozori predstavnike UNPROFOR-a da se za eventualna sporna pitanja obrate nadležnoj Komandi u Okučanima.

3.- Još jednom upozoravam sve komande i jedinice da obezbede, merama RiK, da pojedinci i grupe ne mogu javno nositi dugo oružje ukoliko isto poseduju.

4.- U slučaju da pripadnici UNPROFOR-a pokušavaju fotografisati, snimati ili skicirati pripadnike jedinica ili vojne objekte dužnost je svakog pojedinca, a posebno dežurnih organa i starešina da ih upozore da to nije dozvoljeno, a o svakom pokušaju izvestiti ovu Komandu uz navođenje sledećih podataka: datum, čas i minut, ime i prezime lica iz kog sastava (broj m/v), koji objekat snima (jedinica) i druge okolnosti.

5.- Ukoliko se na kontrolno-propusnim stanicama i u zoni odgovornosti primeti da predstavnici UNPROFOR-a dovode strane državljane ili lica koja nemaju obilježja predstavnika UN, odmah prijaviti najbližoj stanici milicije i ovoj Komandi.
Nužno je upozoriti komandire stanice milicije da takva lica – strane državljane ne mogu predavati predstavnicima UNPROFOR-a i CIVPOL-a dok naši službeni organi ne izvrše potrebne radnje u odnosu na takva lica.

SP/MM

M.P.[664]

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Čeleketić,



[663] Pozadinska baza.
[664] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Zapadna Slavonija, Okučani.

[………., v.r.][665]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 40.*

# 253

***1993., ožujak 16.***
***Rujevac***
***Obavijest Komande 33. pbr 39. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o vojnoj situaciji na teritoriju RSK, podršci formiranju 1. jbr "Vojvoda Vuk", obuci u Nastavnom centru "Alfa", incidentima s pripadnicima UNPROFOR-a te o izvješću predsjednika RSK o pregovorima s predstavnicima RH u New Yorku i Ženevi***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
Komanda 33. Pbr
Str. pov. br. 462-3
s. Rujevac, 16. 03. 1993. godine
Informacija podčinjenim jedinicama Komandi__________



Od Komande 39. Korpusa dana 14. 03. 1993. godine dobili smo informaciju sljedeće sadržine:

Stanje na ratištu:
I u posljednjih nekoliko dana neprijateljska artiljerija je dejstvovala po širem rejonu Smokovića, Čiste Male, Smilčića i Biljana Gornjih, tako da je na ova mjesta samo za jedan dan ispaljeno preko 500 kom. različitih granata.
U zoni odgovornosti 7. K ustaške snage su dejstvovale iz artiljerijskog i tenkovskog naoružanja, posebno po rejonu Smilčića iz rejona s. Kašić, s. Rezani i s. Paljuv. Naša artiljerija je uzvratila.
Raspolažemo podacima da su ustaše na pravcu prema Obrovcu ubacile 5 DTG jačine 20-25 ljudi.
U zoni odgovornosti 15. K neprijatelj je uz neprekidno provokativno djelovanje protivpješadijskim naoružanjem dejstvovao i MB 82 mm sa prostora Ruje po našim snagama na Malom Alanu. Dejstvom naše izviđačke grupe po ustaškim snagama u rejonu Molba Uvale ubijen je jedan ustaša, trojica su ranjeni i uništena je 1 mot. vozilo. U širem rejonu Čerkezovca pojačan je intezivitet vojnog saobraćaja na putevima Gospić-Bilaj, Gospić-Perušić i selo Modruš prema Zernjima, po čemu se može zaključiti da se radi o dovođenju novih ustaških snaga i njihovom pregrupisavanju.
U zoni 21. K od ustaške ruke poginuo je jedan srpski borac u Mekušju. U toku je postupak protiv vojnih obveznika koji su odbili da idu u sastav 1. Jbr.
U zoni odgovornosti 39. K ustaške snage otvarale su vatru iz pešadijskog naoružanja iz pravca G.[666] Mokrica prema našim položajima na Župić brdu.

[665] Potpis nečitak.
[666] Gornje.

Treba sagledati odbijanje nekih boraca da se jave na dužnost u 1. Jbr i poduzeti odgovarajuće mjere. U jedinicama ove brigade preduzete su mjere za uspostavljenje boljeg fizičkog obezbeđenja rejona razmještaja jedinica. Novopristigli K-diri odelenja i vodova prebačeni su na obuku u NC "Alfa".
Za formiranje 1. Jbr "Vojvoda Vuka" data je puna podrška i do strane predsjednika RSK i GŠ SV RSK jer ova brigada treba da bude preteča profesionalne SV Krajine, kao manevarske strukture ima funkciju da razbije sve podjele po regionalnom nivou i u tom smislu mjere podrške su od strategijskog značaja.
Na sastanku kojem su prisustvovali predsjednik RSK Goran Hadžić i ministar unutrašnjih poslova Milan Martić, predsjednik RSK dao je potpuni izvještaj o proteklim razgovorima u Njujorku i Ženevi sa osnovnim stavom da neće biti nikakve trgovine sa teritorijom RSK.
Predsjednik Republike je također potpisao uredbu sa zakonskom snagom i na taj način su usvojeni: Zakon o uredbi RSK, Zakon o SV RSK, Zakon o vojnim sudovima, Zakon o vojnom tužilaštvu te Krivični zakon RSK.
Navedeni Zakoni konačno će onemogućiti bezvlašće i inprovizacije u sistemu odbrane koji ne trpe površnost. Također je vrlo ozbiljno istaknuto da se svaki građanin RSK mora biti zaštićen, da poštivanje normi pravne države mora biti zadatak od prioritetnog značaja. U tom cilju podržano je osnivanje specijalne brigade milicije RSK.
U zoni 39. K na prostoru s. Kinjačka i s. Blinjski Kut ustaše nisu izvršile povlačenje svojih snaga iz neutralne zone pod kontrolom UNPROFOR-a. Komanda UNPROFOR-a upoznata je sa svim mogućim posljedicama koje iz ovog proizlaze. Ustaškim snagama dat je novi ultimatum da napuste neutralnu zonu najkasnije do 12.00 časova 13.03.1993. godine.
U intezivnim borbama u protekla 24 časa jedinice SV nisu imale ni poginulih ni ranjenih boraca. Na sve ustaške napade uspješno je odgovoreno. Pored toga naše snage i dalje vrše utvrđivanje položaja, pripremaju se odbijanje ustaških napada, konsoliduju jedinice, izvode obuku i druge planirane aktivnosti.
Obuka u NC "Alfa" se više uhodava iako ima problema sa materijalnim obezbeđenjem. Sprovode se sve striktne mjere vojničke discipline. Lica koji se tome ne pomiruju otpuštaju se iz NC.
Dana 13.03.1993. godine imali smo i tri incidentne situacije izazvane nedozvoljenim letovima helikoptera UNPROFOR-a –
Oko 11.00 časova helikopter UNPROFOR-a sletio je kod s. Žirovac. Uz mnoge napore utvrđeno je da radi o njihovoj letjelici. Pripadnici UNPROFOR-a se pravdaju time što nisu stigli da prijave let.
Oko 12.00 časova otkriven je helikopter nepoznatih oznaka u letu uz Unu ka Dvoru. Nakon primoravanja na prizemljenje ispostavilo se da je letjelica od UNPROFOR-a te da je morala letjeti nenajavljena. Preko oficira za vezu uložen je oštar protest K-di UNPROFOR-a jer ovakve pojave mogu imati kobne posljedice.
Informaciju proraditi sa cjelokupnim sastavom vaše jedinice uz potreban komentar.
SN/JN.

POMOĆNIK KOMANDANTA ZA PPA:
Vod. I kl.
Samardžija Nikola, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 300.*

# 254

***1993., ožujak 16.***
***Drniš***

***Sigurnosno izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti Komande 7. korpusa SVK o maltretiranju i pljačkanju Hrvata u zoni odgovornosti brigade i disciplinskim mjerama koje su poduzete protiv počinitelja***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 137-1
16. 03. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. K
Na ličnost major Prlić Damjan

– Dana 15.03.1993. godine radi sprečavanja pljački i maltretiranja Hrvata u zoni odgovornosti 75. mtbr angažovanjem vojne policije uhvaćena su sledeći v/o:
– Vulinović Nemanja, 2. mtb
– Lukić Života, 2. mtb
Obojica su od strane K-danta brigade dobili po 30 dana zatvora jer su pljačkali kuću Marin Dobrile i nasilno je skidali s ciljem pronalaska deviza, a tukli su je po prstima i tom prilikom joj nasilno skinuli zlatnu burmu.
– U zoni odgovornosti 1. mtb kontrolom teritorije Oklaja i šire u pljački su uhvaćeni sledeći v/o (svi iz 1. mtb):
– Vučenović Milivoj
– Vučenović Nikola
– Markos Slavko
– Dragojlo Petar
– Backonja Dušan
– Koščica Đurađ
– Navedeni v/o su privedeni u K-du bataljona gdje će K-dant bataljona odlučiti o daljnjem njihovom statusu. Pljačkali su sijeno, stoku i drugi materijal. Svi v/o su iz 3. voda, 1 čete ovog bataljona. I dalje nastavljamo sa potpunom kontrolom teritorije.

N a č e l n i k
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[667]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*

[667] Prijemni pečat: Brzojav KLAS, broj 333, primljen 16. 3. 1993.

# 255

***1993., ožujak 17.***
***Knin***

***Sigurnosno izvješće Komande 7. korpusa Organu bezbednosti Glavnog štaba SVK o incidentima i problemima u jedinicama, nepopunjenosti čete vojne policije ljudstvom i odgovarajućom opremom i problemima s dobrovoljcima***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br.: 21-150

17. marta 1993. godine

Dnevni izveštaj,
d o s t a v l j a, – ORGAN BEZBEDNOSTI GŠ SV RSK

1. Dana 16.03.1993. godine oko 22.10 časova u divizonu VBR 7. map desio se incident u kojem je povređen vojnik Dragičević Rajko. Povrede su lakše prirode a radi se o ogrebotinama po licu sa raseklinom na čelu od 2 cm. Do povređivanja je došlo po izlasku iz vozila. Imenovani tvrdi da ga je napala grupa v/o, mada ne zna ni tko ni koliko ih je bilo, nije čuo glasove i druga obeležja neophodna za rasvetljavanje događaja. Nastavljeno je sa prikupljanjem neophodnih saznanja za rasvjetljavanje ovog događaja.

2. Zapaženo je da u gotovo svim jedinicama ima velikog izostajanja tj. napuštanja položaja i korištenja slobodnih dana. Ova pojava se opravdava potrebom boraca da obrade kući proljetne poljoprivredne radove. U pojedinim jedinicama sistem puštanja kući izgleda ovako: 6 dana na položaju 2 kod kuće, a ima i 8 dana na položaju 4 dana kući. Ovakva primena korištenja slobodnih dana ima za posledicu da su prvi borbreni položaji poluprazni i u slučaju napada ustaških snaga ne može se ništa očekivati nego da beže nazad.

3. U sastavu 1. mtb 75. mtbr ima 14 dobrovoljaca sa kojima ima svakodnevno problema. Ti problemi izraženi su kroz napuštanje položaja, prekomjernom konzumiranju alkohola, odlaženje u pljačku kuća i druge kriminalne radnje. U vezi sa navedenim preduzeta je mera da se prekomanduju u druge jedinice tj. da se "razbiju" kao grupa.

4. Četa vojne policije 7. Korpusa još uvjek nije popunjena ljudstvom, adekvatnom opremom kao što su opasači, lisice, palice i uniforma. Za izvršavanje zadataka nema predviđena vozila već koristi sledeća: Lada niva vl. DVD Knin, Fiat 128 vl. Kinološkog društva Knin, Kombibus vl. ŽTP Knin i jedan "TAM 4500". Sva vozila izuzev TAM-a su mobilizirana i postoje zahtevi da se vrate RO. K-dant 7. K dao je naredbu 75. mtbr i 2. pbr da iz svoga sastava te jedinice vrate deo vozila za potrebe čVP ali isti nisu ispoštovali naredbu. Predlažemo da se ovom problemu posveti potrebna pažnja jer smo već sad u situaciji da neke od zadataka ne možemo realizovati radi navedenih poteškoća.

5. U Kninu imade 15 zarobljenih pripadnika HOS od čega se trojica nalazi na lečenju u MC "Sveti Sava" Knin a ostali u Okružnom zatvoru Knin. Spisak sa opštim podacima dobiće te naknadno.

NAČELNIK:
major
Damjan Prlić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 8., kut. 15.

## 256

***1993., ožujak 18.***
***Okučani***

***Zahtjev Komande 18. korpusa Glavnom štabu SVK i MUP-u RSK za upute kako se odnositi prema Daruvarskom sporazumu i njegovim potpisnicima sa srpske strane***

Komanda 18. K
Opština Okučani
Pov.br. 54-61
18. 03. 1993. godine

Hitne instrukcije,
traži. –

GŠ SV RSK – IKM
MUP RSK. –

Molimo da nam hitno date instrukcije kako da postupimo u vezi sa današnjim izuzetno nepovoljnim političkim aktivnostima potpisnika Daruvarskog sporazuma. Nakon prekjučerašnjeg povratka Džakule[671] i Ećimovića[672] na prostor Z.[673] Slavonije isti su otpočeli sa kontaktima sa UNPROFOR-om i sa sprovođenjem sporazuma, – isto tako i sa obmanjivanjem građana sa teritorije Opštine Pakrac i dela Opštine Okučani koji žive u veoma lošim uslovima.
Zbog nepreduzimanja mera prema imenovanima i njihove izolacije i udaljavanja sa ovog prostora, preti realna opasnost da se narod podeli i da uđe u međusobni sukob. Jedni kao pristalice, a drugi kao protivnici "suživota sa Hrvatima".
Većina naroda se protivi potpisnicima ovog sporazuma, ali je međusobni sukob Srba u ovom trenutku, apsolutno nepotreban. Primer koji najbolje odslikava to stanje je današnji zahtev za raspuštanje Izvršnog saveta Opštine Grubišno Polje – želja članova saveta da hitno napuste prostor Z. Slavonije. Sobom bi verovatno povukli i deo istomišljenika što bi dovelo do lančane reakcije i možda, novog egzodusa naroda sa ove teritorije.
Obraćamo vam se nakon konsultacija sa predsednikom i potpredsednikom Skupštine RSK, koji su nas uputili da se obratimo vama. –

Načelnik štaba
pukovnik
Slobodan Perić

Predsednik Opštine Okučani
Duško Vitez

[671] Veljko.
[672] Dušan.
[673] Zapadna.

M.P.[674]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 4129.*

## 257

***1993., ožujak 18.***
***Biljane Gornje***

***Izvješće Komande 92. mtbr 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o vojnoj situaciji u zoni odgovornosti brigade, zarobljavanju 13 dobrovoljaca kod Turnja od strane pripadnika HV-a, te o problemima s dobrovoljcima u jedinicama SVK i o smjenama u Vladi RSK***

---

KOMANDA 92. mtbr
Pov.br. 378-35
18. 03. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama,
d o s t a v l j a. – LAD PVO[675]



1. Stanje na ratištu

U zoni odgovornosti 92. mtbr u poslednjih 24 časa ustaše su dejstvovale artiljerijom te tenkovima iz rejona Sikova, Galovaca, rejonima Nadin, Škabrnje, Zemunika Gornjeg, Biljana Donjih, Kašića (Pozderi) i Smilčića.

Također je otvarana vatra iz pješadijskog naoružanja prema Kašiću (Pozderi).

Na neprijateljsku artiljerijsku vatru naša artiljerija je odgovarala brzo, efikasno i precizno tako da je neprijatelj uspješno neutralisan i odvraćen od namjeravanih aktivnosti.

U zoni Škabrnje nastavljeno je uspješno dejstvo naših snaga.

Neprijatelj je također otvarao artiljerijsku vatru prema našim položajima u Pridrazi, a bilo je otvaranja vatre iz pješadijskog naoružanja. Kao i prethodnog dana bilo je otvaranja vatre iz pješadijskog naoružanja i u toku noći.

Naše snage na ove provokacije odgovorile su minobacačkom vatrom i vatrom iz pješadijskog naoružanja, tako da je neprijatelj odbačen iza polaznih položaja te su mu istovremeno naneseni gubici u ljudstvu i tehnici (u toku jučerašnjeg dana neutralisan je jedan tenk).

Neprijatelj nastavlja sa intenzivnim izviđanjem naših položaja, a za to koristi između ostalog avione i helikoptere.

Nadalje je primijećeno intenzivnije pregrupisavanje i dovođenje svježih snaga hrvatske vojske.

2. Na sjeverno-dalmatinskom ratištu, kao i u ostalim područjima u liniji dodira, nastavljeni su radovi na utvrđivanju, zaprečavanju i maskiranju, a također je stalno prisutno osmatranje neprijateljskih ciljeva i aktivnosti.

Na svim linijama odbrane naše snage se uspješno drže.

---

[674] Prijemni pečat: Brzojav KOPAR, broj 806, primljen 18. 3. 1993.
[675] Dopisano rukom.

3. U zoni odgovornosti 21. K na prilazu Turanj došlo je do zarobljavanja 13 dobrovoljaca, od strane hrvatske vojske. Do toga je došlo radi toga što su dobrovoljci u namjeri da izbjegnu kontrolu na ovom prelazu, iako zaustavljeni od patrole, produžili kretanje.
Kontrolu su htjeli izbjeći radi toga što su sa sobom imali bespravno uzete dvije automatske puške, te 6 pušaka M-48. Ovo je još jedan primjer nediscipline i vrlo nekorektnog ponašanja jednog dijela dobrovoljaca.

I pored dosadašnjih upozorenja institucijama i organizacijama preko kojih se dobrovoljci upućuju u RSK, nastavlja se upućivanje onih, koji na osnovu zdravstvenog stanja ili kriminalnih radnji itd. ne samo da ne doprinose borbi srpskog naroda u RSK, već u toj borbi i odmažu.

Budući da je i nadalje očekivati dolazak dobrovoljaca, potrebno je jedinicama vršiti selekciju i kontrolu.
Neophodno je potrebno vraćati nazad, ne prihvatajući bilo kakva objašnjenja i obrazloženja.
Istovremeno, pravim i poštenim dobrovoljcima i rodoljubima našeg srpskog tla i srpske otadžbine pokloniti puno poštovanje i maksimalnu saradnju.

Posebno napominjemo da je već ustanovljeno da se među prijavljenim dobrovoljcima znaju naći i pojedinci, koji stižu sa zadacima neprijateljskog djelovanja i namjera.

4. Danas je izvršena smjena na čelu vlade RSK tako da je umjesto mr. Zdravka Zečevića postavljen novi predsjednik vlade RSK Đorđe Bjegović, koji je do sada bio ministar rudarstva i energetike u vladi RSK.
AŽ/AD

M.P.[676]

P K M
Kapetan
Alavanja Željko, [v.r.]

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1534., sn. 15-0206.*



## 258

***1993., ožujak 19.***
***Knin***

***Pismo ministra obrane RSK, pukovnika Stojana Španovića, zapovjedniku 2. armije Vojske Jugoslavije, general-pukovniku Pavlu Strugaru, s molbom da mu pošalje 1000 granata za MB-105 mm***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
Broj: 01-348-1/93.
Knin, 19. 03. 1993. godine

VRLO HITNO
URUČITI ODMAH

KOMANDA 2. ARMIJE
na ličnost general-pukovnika
STRUGAR PAVLA

676 Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.

Poštovani gospodine generale!

Prema informacijama koje smo dobili imate 1000 komada metaka za haubicu 105 mm koje bi nam mogli dati. To nam je preko potrebno, a mi smo vama poslali brodsku municiju za koju nismo imali oruđa.
Molim Vas da nam odobrite da ovo odmah uzmemo jer smo ostali bez ičega, a znate kako nas napadaju. Danas su nas napali na Drniškom pravcu i za nekoliko dana očekujemo ponovni napad.
Mi bi već u nedelju poslali šlepere da to uzmu.
Primite iskrene pozdrave i u ime naroda Krajine.
Unapred zahvaljujem.

pukovnik
M.P.[677] Stojan Španović, [v.r.]

M.P.[678]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 19., kut. 5.*



## 259

***1993., ožujak 19.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Komande 7. korpusa SVK o ubacivanju hrvatske izviđačke grupe u zaseok Erakovići u selu Bratiškovci te o hrvatskim napadima na drniškom području***

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br. 21-163
19. mart 1993. god.

Dopuna dnevnog izveštaja,
d o s t a v l j a, –

Noću 18/19.03.1993. godine između 23 i 24 časa u zaseoku Erakovići s. Bratiškovci (oko 100 metara od naših vatrenih položaja baterije 122 mm) zapažena je ustaška DTG jačine 3-5 ustaša. Nakon otvaranja vatre na njih pobjegli su. Pretpostavlja se da su došli i pobjegli pravcem: Uzdaj – sjeverni obronci Debeljaka – sv. Juraj, kroz jarugu s. Ićeva.
U toku 19.03.1993. godine preduzet je pretres terena ali pozitivnih rezultata nije bilo.
Po obaveštajno izviđačkim izvorima ustaše su u toku 19.03.1993. godine vršile napad na Drniš iz tri pravca: dolinom Čikole, iz pravca Eleza i prema Moseću. U ovom napadu poginula su naša tri borca i to: Bukorović Pilipa Dušan, r. 1959. godine u Biskupiji, Čolović Milorada Nebojša, r. 1959. godine Tepljuh i Beader Mitra Milan, r. 1931. godine u Žitniću, dvojica boraca su povređena i to: Bajić Sime Nenad, r. 1962. godine u Biskupiji i Beader

[677] Okrugli pečat: Ministarstvo odbrane RSK, Knin.
[678] Prijemni pečat: Brzojav BALKAN, broj 6992, primljen 19. 3. 1993.

Siniše Milan, r. 1962. godine u Žitniću, povređena je i jedna žena za koju trenutno ne posedujemo identifikacione podatke.
U vezi indicija da je jedan naš borac zarobljen izveštavamo da se isti pojavio a radi se o Tica Lazaru.

Za NAČELNIK: a
m a j o r
Damjan Prlić,
[………., v.r.][679]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 260

***1993., ožujak 19.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o hrvatskom topničko-pješadijskom napadu na Drniš iz tri pravca i drugim hrvatskim napadima u zoni odgovornosti korpusa, te o stanju u jedinicama***



---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-1962
19. 03. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni borbeni
izvještaj. –

GŠ SV RSK
– Operativni centar –

1. Aktivnosti neprijatelja:
Nakon koncentrisanja ustaša i izviđanja sa zemlje i iz vazduha izvršenog prethodnog dana, 19.03.1993. u ranim jutarnjim časovima ustaše su otpočele kombinovani artiljerijsko-pešadijski napad ka Drnišu iz tri pravca: dolinom Čikole, iz pravca Eleza i prema Mosešu. Posebno jak napad ustaše su ispoljile na s. Žitnić i našu osmatračnicu na tt 618 (Umac). Oko 13.00 č ustaše su uspjele ovladati Umcom, da bi nakon poslatog pojačanja našim snagama oko 16.00 č. Umac bio ponovo vraćen i situacija stavljena u cjelosti pod kontrolu. Nakon intenzivne artiljerijsko-tenkovske vatre u popodnevnim časovima, padom mraka utihnula su i borbena dejstva na ovom prostoru.
U čitavoj zoni OG-1 neprijatelj je u protekla 24 časa nastavio dejstva artiljerijom i tenkovskim naoružanjem, a od jutarnjih časova intenzivno je dejstvovao iz rejona: Novigrada, Podgradine, Kašića, Paljuva, Suhovara, Zemunik Donji, Prkos, Gorica, Mostar i Biograd n/m po rejonima Pridraga, Smilčić, Biljane Gornje i Donje, Nadin, Škabrnje i Lišane Tinjske. Gubitaka nije bilo, ali je učinjena znatna materijalna šteta.

---

[679] Potpis nečitak.

U zoni odgovornosti 2. pbr i 4. lbr bilo je povremenog otvaranja art. i streljačke vatre od strane ustaških snaga, dok u zoni prve lbr nije bilo borbenih aktivnosti niti provokacija od strane neprijatelja.
Noću 18/19.03.1993. godine između 23.00 i 24.00 č. u zaseoku Erakovići s. Bratiškovci (oko 100 m od naših VP baterije 122 mm) uočena je ustaška DTG jačine 3-5 ustaša. Nakon što je na njih otvorena vatra, pobjegli su. Tokom dana preduzet je pretres terena ali bez pozitivnih rezultata.
U večernjim časovima (oko 20.30) 18.03.1993. g. u rejonu s. Vujci (zona 2. pbr) uočene su dvije letjelice, a tokom današnjeg dana u našoj zoni odgovornosti više letova helikoptera i drugih neidentifikovanih letjelica van dometa naše PAA.

2. Naše snage:
Efikasnim dejstvima snaga 75. mtbr (2.pb) zaustavljen je ustaški napad na drniškom pravcu i ponovo vraćen Umac na Mosеću. Trenutno na ovom pravcu situacija se potpuno kontroliše.
Jedinice iz sastava OG-1 upornom odbranom i aktivnim dejstvima zaustavile su pokušaj napada pešadijski jedinica ustaša podržanog tenkovima i artiljerijom. U rejonu Škabrnje u večernjim časovima 18.03. razbijena je i uništena veća DTG ustaša, pri čemu je pet ustaša zarobljeno.
Na ostalim djelovima fronta odgovarano je na ustašku vatru, vrši se intenzivno izviđanje i osmatranje neprijatelja, utvrđivanje položaja i zaprečavanje p/k. Sjeverno od Tulovih Greda u rejon Oščenice upućen je još jedan vod.

3. Tokom borbenih dejstava na drniškom pravcu poginula su tri borca i to: Bukorović Pilipa Dušan, r. 1959. g. u Biskupiji, Čolović Milorada Nebojša, r. 1959. g. u Tepljuhu i Beader Mitra Milan, r. 1931. g. u Žitniću. Dvojica boraca su povređena i to: Bajić Sime Nenad, r. 1962. u Biskupiji i Beader Siniše Milan, r. 1962. u Žitniću, a povređena je i jedna žena za koju nemamo podatke.

4. Stanje po PoOb po posebnom izvještaju.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[680]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 261

***1993., ožujak 20.***
***Knin***

***Sigurnosno izvješće Komande 7. korpusa Organu bezbednosti Glavnog štaba SVK o ubojstvu obitelji Stipana Žepine u selu Donja Jagodnja kod Benkovca***

[680] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-164
20. marta 1993. god.

Žepina Stipan i dr.
ubistva, dostavlja. – ORGAN BEZBEDNOSTI GŠ SV RSK

Dana 18.03.1993. godine u s. Donja Jagodnja, opština Benkovac došlo je do ubistva trojice Hrvata i jednog lica srpske nacionalnosti, za sada po nepoznatim učiniocima. Ubistva su izvršena u porodičnoj kući Žepina Stipana.
Ubijena lica hrvatske nacionalnosti su: Žepina Stipan, njegova supruga Ljubica[681] (rođena u D.[682] Jagodnji, Srpkinja), i Stipanova sestra Mara Žepina. Lice srpske nacionalnosti koje je ubijeno Žarković Milovan iz s. D. Jagodnja, bratić od ubijene Ljubice Žepine.
Stipan[683] je u mjestu poznat kao miran i vredan čovjek za kojeg nema negativnih saznanja, ali njegova braća žive u RH, kao i sin Dinko[684] koji je početkom 1991. godine napustio rodno mjesto i prešao na suprotnu stranu.
Ženin bratić Žarković Milovan u prvom djelu rata i sada bio je pripadnik naših formacija i to kao dobar borac. U kući Stipana se zatekao prilikom korištenja slobodnog dana te je verovatno tamo odlazio radi njihove zaštite.
U prvom dijelu rata na porodicu Žepina Stipana vršen je pritisak kako bi se isti odselio.
Na lice mjesta izišla je ekipa za uviđaje SJB, istražnih organa i naša vojna policija, koji su preduzeli potrebne mjere i radnje na identifikaciji učinioca.

NAČELNIK:
m a j o r
Damjan Prlić, [v.r.]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*



## 262

***1993., ožujak 20.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o dolasku 35 dobrovoljaca u Knin, među kojima je 15 Rusa, o nedisciplini i problemima u jedinicama, te zapažanje da se u Kninu nalazi veliki broj uniformiranih osoba koje nisu raspoređene u vojne jedinice***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-170
20. marta 1993. god.

681 Žepina.
682 Donja.
683 Žepina.
684 Isto.

Dnevni izveštaj,
d o s t a v l j a, –

1. Od našeg izvora koji je telefonski kontaktirao sa rodbinom u inostranstvu, došli smo do saznanja da je u opštinama Kaštele i Split prije 5-6 dana podjeljeno 500 mobilizacijskih poziva i da se u narednim danima planira podjeliti još oko 1200. Cenimo da su podaci upotrebljivi i delimično provereni preko drugih izvora saznanja.

2. Dana 20.03.1993. godine u Knin je došlo 35 dobrovoljaca. Od ovog broja 15 je stranih državljana – Rusa, a preostali su pripadnici stranke SNO[685] (Mirka Jovića). Isti su raspoređeni u 75. mtbr.

3. Zadnjih nekoliko dana u OMG 1. lbr ima određenih problema koji se manifestuju kroz narušavanje reda i vojničke discipline, samovoljne upotrebe oklopnih sredstava i otvaranja vatre. Iz IR došli smo do saznanja da sve ovo čine iz razloga što dugo stoje na jednom mjestu, da su neangažovani i da žele ići na drugo vojište. U dogovoru sa k-dantom 1. lbr i k-dantom 7. Korpusa ova grupa će biti zamenuta i problem biti rešen.

4. U toku 19/20.03.1993. godine u vazdušnom prostoru registrovano je 30 ciljeva bez oznake pripadnosti. U 00.30 časova uočeni su letovi neprijateljske avijacije u reonu Moseća i Miljevačkog platoa.

5. Nakon povraćaja položaja na Umcu ustaše su ostavili jedan deo opreme i to sledeće: jedan snajper, dve bazuke, jedan nož (Američki), dva IC uređaja i kodiranu kartu.
Iz ovoga se vidi da su ustaše naoružane opremom – naoružanjem strane proizvodnje.
U toku 19/20.03.1993. godine (noću) na Miljevačkom platou uočena dva tenka.

6. Povremenim patrolama vojne policije u gradu Knin kao i primedbama vojnih obaveznika, zapaženo je da se u Kninu u uniformama kreće jedan veliki broj lica koja nisu raspoređena u jedinice. Da bi sprečili ovu pojavu, a i u nedostatku uniforma jer ima boraca koji nemaju nikakvu uniformu, od 21.03.1993. godine patrola vojne policije vršiće kontrolu kretanja uniformisanih lica po gradu i od svih onih koji nemaju rasporeda u jedinicama biće oduzeta uniforma.

7. Ima pojava da lica koja se nalaze pridodata drugim jedinicama da vrše zadatke se stavljaju na platne spiskove u jedinici kojoj su pridodati i svojoj matičnoj jedinici. Ovakvi i slični slučajevi ukazuju na aljkav rad te da dolazi do otuđivanja novčanih sredstava.

8. U toku dana nismo imali ratnih zarobljenika tako da je broj ostao isti.

NAČELNIK:
m a j o r
Damjan Prlić, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

[685] Srpska narodna odbrana.

# 263

***1993., ožujak 20.***
***Korenica***
***Obavijest Komande 15. korpusa SVK podčinjenim jedinicama kako se ponašati da osnivanje 1. jbr "Vojvoda Vuk" bude što uspješnije***

---

KOMANDA 15. KORPUSA
Str. pov. br. 151-18
Korenica, 20. 03. 1993. god.

Informacija potčinjenim jedinicama

Svim jedinicama u cilju uspješnog formiranja 1. jbr polaziti od sledećeg:
– da je ona okosnica srpske vojske
– da je namenjena za ofenzivna dejstva na prostoru cele RSK gde bude najpotrebnije
– da se formira od najboljeg vojničkog i oficirskog kadra i najbolje tehnike
– da je nužda imati ovake jedinice za poraz ustaških snaga jer fašistička Hrvatska želi da otkida deo po deo srpske teritorije i zato se mora kazniti a teritorija povratiti.
Srpska vojska može jedino ovako iz defanzive preći u ofenzivu i steći ugled i postati ponos srpskog naroda.
– da je perspektiva srpskog u njenoj snažnoj i ofanzivnoj vojsci koja uz narod u ovim teškim uslovima može da zaštiti najvitalnije srpske interese
– da se logika obrane mora suprostaviti logici agresije jer ako to ne učinimo možemo biti poraženi
– da to moramo hitno činiti jer nas bogovi rata žele uništiti
– da je zabluda više verovati da je rat i jugoslovenski konflikt moguće okončati da ne slomi fašizam koji je sve više očigledan i da moramo biti svesni da smo opet njegova žrtva
– da žele da nas iscrpe i poraze
– srpski vojnik je uvek sticao slavu i pobjeđivao ofenzivom i da iz defanzive u ofenzivu jedino možemo preći kvalitetom
– da ne bi bili žrtvovani agresijom fašizma (po ko zna koji put) moramo se truditi da fašizam slomimo i uništimo
– dolazi vreme prkosnih boraca koji nemaju izgovore, lažni patriotizam i lažno herojstvo, koji se hvale zaslugama i koji žele lagodan život i bezvlašće
– ovo je vreme svesti o nuždi i potrebi jedinstva, poštovanja svega što je valjano i što nas vodi u perspektivu
– ovo je vreme kada moramo gledati napred a ne natrag
– ovo je vreme sloge, a ne nesloge jer Tuđman[686] i njegovi gospodari opet žele da nas dele, podstiču svađe između pravih Srba i komunjara jer opet treba da se mrzimo
– Moramo verovati borcima i oficirima. Ko želi da kaže da su Srbi borci, a oficiri komunjare, zar smo mi različit narod, zar nama nije ista prošlost, zar mi nemamo iste interese, zar mi nismo u istom stroju prema fašizmu, zar mi nismo i borci i oficiri jednovremeno napadnuti, ima li neko ko to nije shvatio i ko je taj da nas deli i ko je taj ko želi da nas sukobljava. Ko se i zašto uklapa u Tuđmanov scenarij da jedan drugog vređamo i ponižavamo. Da li taj prima

---

[686] Franjo.

pare ili je slep ili je pijan ili nije svestan ovog vremena. Ima nas boljih i lošijih ali pokažimo to na bojnom polju, a ne u razmiricama kojima se ustaše raduju. Vreme je za borbu a ne za izgovore ona će biti sve teža i teža. Ona će biti dugotrajna ako ne budemo složni. Vreme je kada slabosti moramo složiti u sebi, a njih ima mnogo, vreme je samokontroli pameti i iskustva u svim vrednostima koja nas zbližavaju. Vreme je kada lični interes mora biti u drugom planu. Mi možemo da učinimo čudo da ostvarimo svoju državu i zajedničku srpsku državu, nama to ne daju ali to ćemo učiniti, narod je toga svestan, narod se za to bori. Oni koji imaju interes na drugoj strani, moramo ih prepoznati i reći im da nam ne smetaju, da bez njih možemo jer su slabi i beznačajni. Ne smemo slušati argumente kukavica, kokošara i Tuđmanovih plaćenika koji su uvek spremni da nađu opravdanje i razlog za svoj kukavičluk i svoje druge interese, oni nas hoće, oni su među nama za stvaranje srpske države i nisu spremni da se žrtvuju.

– Ljudima koji imaju problema mora se pomoći, seljacima pomoći, socijalno ugroženim pomoći, porodicama palih boraca. Mora se pomoći iznemoglim i ranjenim. Oni koji više imaju moraju dati onima koji nemaju. Ovima koji se bave nečasnim radnjama mora se stati na put. Onima kojima je borba i rad manje važna moraju se mobilizirati i naterati u borbu. Oni koji izbegavaju borbu moraju se kazniti. Kabadahijama, đilkošima i silnicima jedino treba verovati u borbi, a ne u pozadini.

– Profiterima i lopovima se mora stati na kraj i uzeti nečasno i lopovski oteto bogatstvo. Moraju se doneti zakoni, formirati sudovi i poštovati red, rad i borbu.

– Mora se stvoriti jedinstven front naroda, crkve, vojske, politike i vlasti i svi oni koji ovo ne poštiju dovesti pod udar zakona. Ovaj narod to zna, ovaj narod to hoće. Svako u tome ima obaveza, ko ne može ili neće treba da se skloni jer ima mnogo onih koji su nekompetentni i prevaziđeni da ovaj front stvaraju.

pom. K-danta:
puk. Mladen Balać

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6046.*



## 264

***1993., ožujak 21.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Komande 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o kaosu koji vlada u organima vlasti RSK i njegovom utjecaju na jedinice i pripadnike SVK***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-177
21. mart 1993. godine

ORGANIMA BEZBEDNOSTI: OG-1, 92. mtbr, 75. mtbr, 2. pbr, 1. lbr, 4. lbr, 7. larp PVO, 7. mpoap, Nastavni centar "ALFA", JRB, 7. map.

Konfuzija koja vlada u aktuelnoj vlasti RSK (smena predsednika vlade i predstojeća sednica Skupštine RSK, verovatno i njena rekonstrukcija) uzrokuju da pojedine struje i njeni "lideri"

pojačavaju političko propagandnu aktivnost i pritiske na SV RSK, pre svega na komandni kadar, gde posežu i za najgrubljim metodama diverzija (slučaj podmetanja eksploziva pod vozilo Komandanta 11. Korpusa i kuću Komandanta 35. pbr 11. Korpusa).
Za očekivati je u narednom periodu ove pojave i u vašim jedinicama pa stoga preduzmite mere KO i fizičke zaštite Komandanta i objekata. O svim pojavama ove vrste, indikatorima i nosiocima, hitno nas izveštavajte.

N A Č E L N I K
m a j o r
Damjan Prlić, [v.r.]
M.P.[687]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 265

***1993., ožujak 22.***
***Plaški***

***Izvješće Komande 145. brigade TO RSK podčinjenim jedinicama o važnosti formiranja 1. jbr "Vojvoda Vuk" i potrebi svesrpskog jedinstva kako bi stvorili zajedničku srpsku državu***



---

**KOMANDA 145. BRIGADE TO** Vojna tajna
Br. 284-1 strogo poverljivo
22.03.1993.god.

LARDPVO[688]

Informacija
potčinjenim
jedinicama. –

Na osnovu Informacije 15. Korpusa, str.pov.br. 8 od 20.03.1993. god. te uvida u stanje zone odgovornosti naše jedinice, dostavljamo vam sledeće:

1. U cilju formiranja Jurišne brigade (JBR) Vojske Republike Srpske Krajine polaziti od sledećeg:
   - da je ona okosnica srpske vojske,
   - da je namenjena za ofanzivna dejstva na prostorima cele RSK gde bude najpotrebnije,
   - da je formirana od najboljeg vojničkog i oficirskog kadra i najbolje tehnike sa kojom se raspolaže,
   - da je neophodno i nužno imati ovakvu jedinicu za poraz ustaških snaga, jer fašistička Hrvatska želi da otkida deo po deo srpske teritorije. Mora se zato ona kazniti, a teritorija povratiti.

---

[687] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[688] Laki artiljerijsko-raketni divizion protuzračne obrane.

Srpska vojska može jedino ovako iz defanzivne preći u ofanzivnu i steći ugled i postati ponos srpskog naroda, po svojoj snazi i ofenzivnoj sposobnosti, koja uz narod u ovim teškim uslovima može da zaštiti najvitalnije srpske interese. Zabluda je da i dalje može verovati da je rat i jugoslavenski konflikt moguće okončati, a da se ne slomi fašizam, koji je sve više očigledan. Moramo biti svesni, da smo opet njegova žrtva, da žele da nas iscrpe i poraze.
Srpski vojnik je uvek sticao slavu i pobeđivao ofanzivom i da iz defanzive u ofanzivu jedino može preći kvalitetom. Da ne bi bili žrtvovani agresijom fašizma (po ko zna koji put), moramo se truditi da fašizam slomimo i uništimo. Dolazi vreme prkosnih boraca, koji nemaju izgovore, lažni patriotizam i lažno herojstvo, koji se hvale zaslugama i koji u krajnjem žele lagodan život i bezvlašće. Ovo je vreme svesti o nuždi i potrebi jedinstva i poštovanja svega što je valjano, što nas vodi u perspektivu. Ovo je vreme kada moramo gledati napred a ne natrag. Ovo je vreme sloge, a ne nesloge, jer Tuđman[689] i njegovi gospodari žele opet da nas dele, podstiču svađe između pravih Srba i komunjara, jer opet treba da se mrzimo. Moramo verovati borcima i oficirima. Ko kaže da su borci Srbi, a oficiri komunjare, gubi iz vida u ovom odsudnom vremenu činjenicu, da smo mi isti narod, sa istom istorijom i prošlosti, koja se iz uskih pobuda pojedinaca želi izvitoperiti, a što je najteže i najgore po nas sve, a ovo upravo i očekuje naš zajednički neprijatelj – ustaše. Imamo iste interese, u istom smo stroju okrenutom prema fašizmu i borci i oficiri, koji su jednovremeno napadnuti. Ima li ko, ko to nije još shvatio i ko je taj ko nas želi pobediti i ko je taj ko nas sukobljava? Ko i zašto se uklapa u Tuđmanov scenarij da jedan drugog vređamo i ponižavamo. Dali taj prima pare ili je slep ili je pijan ili nije svestan ovoga vremena. Takvi treba da znaju da taj isti Tuđman veoma ceni svoje oficire-časnike, koji su mu se priklonili, a koji su isto tako nekada bili komunjare. Dakle, on ceni svoje časnike koji su mu se priklonili i koji vode njegov fašistički pohod na Srbe, a neki naši žele napraviti razdor između srpskih boraca i srpskih oficira, koji su se svrstali u isti stroj sa svojim narodom. Ima nas boljih i lošijih, ali pokažimo to na bojnom polju, a ne u razmiricama, a kojima se ustaše samo raduju. Vreme je za borbu, a ne za izgovore a borba će biti dugotrajna, naročito, ako ne budemo složni. Vreme je kada slabosti moramo suzbiti, kada se moramo služiti pameti, samokontrolom, sposobnostima i znanjem, istinom i pravim vrednostima, koje nas lični interes mora biti u drugom planu u odnosu na zajednički. Ako neki pojedinac smatra, a tako se ponaša, da nije primećen, vara se. Sve ljudi vide, a ljudi u ovoj teškoj situaciji veoma su osetljivi, istančanih pogleda i kritike i spremni su i sebe žrtvovati za pravdu i za svoje potomstvo. Mi možemo da učinimo čudo, da ostvarimo svoju državu i zajedničku nam državu srpskog naroda. Nama to nedaju, ali to ćemo mi ostvariti. Narod je toga svestan. Narod se za to bori. Oni koji imaju interes na drugoj strani, moraju biti prepoznati i reći im da nam ne smetaju, da bez njih možemo, jer su slabi i beznačajni. Ne možemo slušati argumente kukavica, kokošara i Tuđmanovih plaćenika, koji su uvek spremni da nađu opravdanja i razlog svog kukavičluka i svoje druge interese. Oni nas koče, oni su među nama samo na rečima za stvaranje srpske države, a nisu u praksi spremni da se žrtvuju za istu. Ljudima koji imaju problema mora se pomoći. Treba pomoći seljacima i socijalno ugroženim i treba pomoći porodicama palih boraca. Mora se pomoći iznemoglom i ranjenom. Oni koji više imaju, moraju dati onima koji nemaju, jer su u takvom položaju pali ne svojom krivnjom u vrtlog događaja koji su sticajem okolnosti različito zadesili ljude. Ovim koji se bave nečasnim radnjama, mora se stati na put, ne samo snagom komande, već i snagom ogorčenja naroda prema njima čega moraju biti svesni. Onima, kojima je borba i rad manje važan, moraju se mobilisati



689 Franjo.

i naterati u borbu. Oni koji izbegavaju borbu i okreću se ličnim interesima prvenstveno, moraju se kazniti i u narodu moralno osuditi. Kabadahijama, đilkašima i sileđijama jedino treba verovati u borbi, po uspehu koga ostvare, a ne u debeloj pozadini i zapećku, gde se obično i nalaze. Profiterima i lopovima se mora stati na put i uzeti nečasno i lopovski oteto bogatstvo. Sreća je što narod takve zna i što takvih kod našeg ispaćenog i poštenog srpskog naroda nema mnogo. Oni moraju shvatiti da se za njih zna i trebaju shvatiti i znati oni našu narodnu izreku: "da sit gladnom neveruje" a još bolje treba da shvate i onu drugu stranu medalje po kojoj ni "gladan sitom neveruje". Moraju se doneti zakoni i formirati sudovi i početi više poštovati red, rad i borba. Mora se stvoriti jedinstven front naroda, crkve i vojske, politike i vlasti, a svi oni koji ovo ne poštuju dovesti pod udar zakona. Ovaj narod to zna, ovaj narod to hoće. Svako u tome ima obavezu. Ko ne može ili neće treba da se skloni, jer ima onih koji su nekompetentni i koji su prevaziđeni da ovaj front stvaraju. U cilju ostvarenja navedenih vrednosti i datih okolnosti u kojima se nalazi naša mlada država Republika Srpska Krajina, verujemo, da obaveze koje stoje pred svakom jedinicom Srpske vojske, pa i našom da ćemo prema planu predpostavljene komande izvršiti sve obaveze i zadatke po planu formiranja JBR, kako po ljudstvu i sredstvima, tako i u zadatim rokovima, jer je to presudno za ostvarenje ciljeva Srpskog naroda u rodnoj nam RS Krajini.

2. U vremenu koje je neposredno pred nama, kada se treba otpočeti sa proljetnim radovima na našim njivama, a situacija na frontu se ne menja u pozitivnom smislu, čak i pooštrava, što nam mora biti jasno, ova komanda preduzima i ona će preduzimati i dalje sve potrebne mere, da ne oslabi linija fronta koju držimo, a da svi radovi budu istovremeno na vreme završeni. To borcima treba da bude dodatni stimulans za budnije i odgovornije izvršavanje borbenih zadataka, pri čemu se neće smeti dogoditi ni jedan primer po kojem bi naši položaji doživeli iznenađenje. To bi bilo ravno izdaji svega onoga što je do sada ostvareno i gde ustaška čizma ne kroči, niti će kročiti ikada ovim terenima, jer je to volja ovoga naroda i rešenost ovoga naroda, koji se ni po koju cenu nesme izneveriti. Naši borci i narod Plaščanske doline, sa svim svojim selima i zaseocima, treba da znaju, da ova komanda u granicama svih svojih mogućnosti čini maksimalne napore i punu pažnju posvećuje i drugim pitanjima sem organizacije borbenih dejstava i vojne problematike u celini, a koja su značajna za život i boraca i život naroda.
[Prebro]đenje u ovakvim uslovima teške blokade i opšte nestašice artikala široke potrošnje nije jednostavno i zato će taj period duže potrajati. Međutim, naš kurs kao jedini način opstanka na ovim prostorima je jasan, on pruža i obezbeđuje naše zacrtane ciljeve borbe i otpora fašizma, i uz popunu slogu našega srpskog naroda garantuje pobedu. U to moramo verovati i u skladu s tim se ponašati.
Sa sadržajem informacije komande potčinjenih jedinica će na pogodan način upoznati svoj celokupni oficirski i borački sastav, a povratnu informaciju o proradi iste, komandanti-komandiri će izvestiti u sklopu redovnog referisanja ovu Komandu.

POMOĆNIK KOMANDANTA
PUKOVNIK
M.P.[690] PETAR VIDAKOVIĆ, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 318.*

[690] Okrugli pečat: RSK, Komanda 145. brigade TO.

# 266

***1993., ožujak 22.***
***Knin***
***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o hrvatskim napadima u zoni odgovornosti korpusa te stanju i problemima u jedinicama***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Int.br. 30-2048
22. 03. 1993. godine.

VOJNA TAJNA
INTERNO
KURIROM

Informacija potčinjenim jedinicama. –

komandi OG-1; TG-4; 92. mtbr; 4. lbr; 1. lbr; 75. mtbr; 2. pbr; 7. map; 7. mpoap; 7. larp PVO



1. U proteklih 24 časa, hrvatska vojska je nastavila sa borbenim dejstvima, produžavajući tako agresiju započetu 22.01.1993. godine. Dana 22.03.1993. god. oko 02.00 časova, izvršen je kombinovani artiljerijsko-pešadijski napad u skradinskom zaleđu. Artiljerijom većeg dometa žestoko su gađani civilni ciljevi, u Kistanjama, Đevrskama i Benkovcu, pri čemu je nastala znatna materijalna šteta. Zbog dejstava po našim civilnim ciljevima, uzvraćeno je vatrom po Zadru i Šibeniku.
U toku jučerašnjeg dana, hrvatska vojska je i na ostalim pravcima severno-dalmatinskog vojišta ispoljila napadna dejstva. Artiljerijskom vatrom dejstvovano je po civilnim objektima u Obrovcu. Ispaljeno je 70 projektila različitog kalibra, pri čemu je pričinjena materijalna šteta. Uništeno je pet autobusa na autobusnoj stanici. Artiljerijom je dejstvovano po širem reonu Umca iz reona Planjane, Dragišići, Pavići. Iz sveg raspoloživog art. naoružanja, hrvatska vojska je dejstvovala iz reona Novigrada, Paljuva, s. Kašić, Režani, Podgradina, Poličnik, Suhovare, Zemunik Donji, Galovac, Gorica, Prkos, Biograd n/m, Pakoštane po reonima: Pridraga, Pozderi, Pedići, Zemunik Gornji, Biljane Gornje, Biljane Donje, Smilčić, Škabrnja, Nadin, Veljanska Kosa, Lišane Tinjske, Polača. Po reonima s. Smilčić, Škabrnja, Zemunik Gornji, dejstvovano je višecevnim bacačima raketa. Pričinjena je materijalna šteta. Artiljerijom je dejstvovano i po reonu Obodin, Mirlović Polje i Bojanova Glavica. Nastavlja se sa intenzivnim osmatranjem i izviđanjem naših položaja iz zemlje i vazduha. Posebno je drsko izviđanje iz vazduha pri čemu se veoma često povređuje vazdušni prostor RSK. Svakodnevno se pokušava sa ubacivanjem dtg, koje su do sada uspešno razbijene ili likvidirane.
U ostalim zonama odgovornosti, HV je vršila provokativna dejstva artiljerijom, pešadijskim naoružanjem, snajperima i pamovima. Karakteristično je da se ova dejstva pojačavaju iz dana u dan, sa strane hrvatske i muslimanske vojske.
Na svim linijama dodira vrši se ojačavanje ljudstvom i borbenim sredstvima. Jasno je da RH, koristeći vreme pregovora, priprema dalju eskalaciju agresije. Na osnovu ponašanja hrvatskog vrhovništva, aktivnosti koje preduzima hrvatska vojska i konkretnih borbenih dejstava, može se zaključiti da je, na hrvatskoj strani odlučeno, da se produži sa borbenim

dejstvima, pri čemu čvrsto stoji na stanovištu da Srbi na prostoru RSK, ne mogu imati svoju samostalnost, ohrabrena neefikasnom i izuzetno lakom osudom svetske javnosti, hrvatska vojska će, sasvim sigurno pokušati ostvariti. Ono, utoliko pre što se primiče 10. april, dan NDH, što može biti povodom za sveopšti napad na Krajinu.
2. Na svim pravcima napada, na Severnodalmatinskom vojištu naše jedinice su uzvratile efikasnom vatrom.
I pored ispoljenih veoma jakih napadnih dejstava, očuvane su dosadašnje linije odbrane, a na nekim pravcima se stvaraju uslovi za ofenzivna dejstva naših snaga. Budući da su namere hrvatskog vrhovništva i hrvatske vojske sasvim izvesne i jasne, neophodno je, u ovoj fazi, ulagati maksimalne napore na objašnjenju borcima sadašnje situacije i namera u produženju agresije.
3. Moral boraca je na nivou koji obezbeđuje izvršenje zadataka. Dolazak novih dobrovoljaca (sada i Rusa), treba iskoristiti za podizanje i učvršćivanje borbenog morala. Pri informiranju boračkog i starešinskog sastava, neophodno je uveravati ljude da su ovo odlučujući trenutci u opstanku i budućoj egzistenciji RSK, da je taj opstanak još uvek moguće obezbediti samo oružanom borbom.
4. Prema izveštajima iz potčinjenih jedinica, učestali su slučajevi ranjavanja (i sa smrtnim posledicama) boraca prilikom pokušaja ulaska u privatne stambene i druge objekte. Neophodno je upozoriti ljude da je većina tih objekata minirana, kako bi se izbegle posledice.
5. U jednoj od predhodnih informacija, od pomoćnika za moral, zatražena je analiza trijaža, upućivanja i obavljanja lekarskih pregleda vojnika. Rok za dostavljanje ove analize bio je 19.03.1993. god. Sve analize nisu urađene. Iste je neophodno odmah sačiniti i poslati u K-du Korpusa.
6. Aktivnosti u nastavnom centru "Alfa" odvijaju se prema planu.

Pomoćnik komandanta
pukovnik
M.P.[691] mr. Dmitar Arula, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 11.*



## 267

***1993., ožujak 22.***
***Obrovac***
***Izvješće Komande 4. lbr Komandi 7. korpusa SVK o hrvatskom zauzimanju dijela Tulovih greda uz zahtjev da se svi pripadnici 4. lbr koji su raspoređeni u 1. jbr SVK "Vojvoda Vuk" vrate u sastav brigade kako bi ih se moglo poslati na Velebit***

---

Komanda 4. lbr
Str. pov. br. 535-2
22. 03. 1993. godine

[691] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

Vanredni borbeni
izvještaj, dostavlja

Komanda 7. korpusa
Knin

Jutros oko 04:00 časova otpočeo je kombinovani artiljerijsko-pješadijski napad na širi rejon Tulovih greda. Zbog nemogućnosti angažiranja ljudstva, prevoj na Tulovim gredama branilo je svega 15 ljudi. Neprijatelj je uspio ovladati delom Tulovih greda (tt. 1120).
O navedenom obavjestiti 15. korpus.
Zbog izuzetno složene situacije u predelu Tulovih greda i zbog nemogućnosti slanja pojačanja od vlastitog ljudstva zahtevam da se hitno svi pripadnici 4. lbr raspoređeni u jurišnu brigadu vrate u sastav 4. lbr.
Izvlačim sve raspoloživo ljudstvo i upućujem u pravcu Velebita a na položaje u rejon Zatona raspoređujem ljudstvo iz prostorne strukture.
Poseban zahtjev: 250 trenutno fugastih granata za hab-105 mm.

Načelnik štaba
major
Jovan Dopuđ,

M.P.[692]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*



## 268

***1993., ožujak 22.***
***Obrovac***

***Zapovijed Komande 4. lbr SVK Štabu Civilne zaštite i SJB Obrovac da se organizirano isele svi Hrvati iz Obrovca u dubinu teritorija RSK***

---

KOMANDA 4. lbr
Str. pov. broj: 546-1
Obrovac, 22. 03. 1993. godine

ŠTABU CIVILNE ZAŠTITE
SJB OBROVAC

Postupak sa Hrvatima,
naređenje. –

1. Organizovano iseliti sve Hrvate iz Obrovca u dubinu teritorija.
2. Zaposleni kod Renata ostaju do daljnjeg i organizirati im smještaj na licu mjesta.
3. Naredba stupa na snagu ODMAH.

---

[692] Prijemni pečat: Brzojav broj 237, primljen 22. 3. 1993.

NAČELNIK ŠTABA:
major
M.P.[693] Jovan Dopuđ, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*

## 269

***1993., ožujak 23.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o hrvatskim napadima u zoni odgovornosti korpusa, zauzimanju Tulovih greda i situaciji u jedinicama korpusa***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-2068
23. 03. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
URUČITI ODMAH
KURIROM

Redovni borbeni
izveštaj. –

GŠ SV RSK
– Operativni centar –

1. Aktivnosti neprijatelja:
Jučer, u vremenu od 20.00 časova do 22.25 časova ustaška artiljerija dejstvovala po širem rejonu zone odbrane 2. pbr po mestima Pamučari, Gardijani i Sonkovići. Na ove prostore palo je oko 30 granata i mina.
U ranim jutarnjim časovima oko 04.30 časova, po širem rejonu sela Umci palo je oko 8 granata.
Danas oko 14.25 č. meta ustaške artiljerije bila je ponovno zona odbrane 2. pbr. Dejstvovalo se minobacačima 120 mm. Dejstva su usmerena po širem rejonu Čiste Male. Prestanak dejstava u 15.00 časova. U ovaj rejon palo preko 60 granata i mina. Ne raspolažemo sa podacima o materijalnim štetama.
Provokativna dejstva iz pešadijskog naoružanja su česta na više mesta i više pravaca.
Na pojedinim pravcima i dalje dovlače svježe snage i tehniku.

2. Naše snage:
Jučer, prilikom napada ustaša na Tulove grede nestao je naš vojni obaveznik Gnjatović Jovica, rođen 1961. godine u selu Bilišani. Pored ovoga ustaše su zauzeli jedan bestrzajni top, dva mitraljeza (M-53 i M-84) i 20 vreća za spavanje.
Na ustaška artiljerijska dejstva naše su jedinice odgovorile po izabranim ciljevima i vatrenim položajima ustaške artiljerije.
Ostale jedinice vrše uređenje vatrenih položaja za sredstva i zaklona za ljudstvo, deo jedinica izvodi planiranu obuku.

---

693 Okrugli pečat: RSK, Komanda 4. brigade TO.

Svim jedinicama javljeno da povećaju budnost i bezbednost maksimalno, a naročito biti spreman za borbu sa ubačenim DTG.

KOMANDANT
p u k o v n i k
M.P.[694] Milan Đilas, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 270

***1993., ožujak 23.***
***Biljane Gornje***

***Izvješće Komande 92. mtbr SVK podčinjenim jedinicama o hrvatskim napadima u zoni odgovornosti brigade, pregrupiranju i izviđanju srpskih položaja, ponovnom zauzimanju područja Škabrnje od strane srpskih jedinica, te aktivnostima muslimanskih snaga u Cazinskoj krajini***

---



KOMANDA 92. mtbr
Pov.br. 676-2
23. 03. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama, d o s t a v l j a. –

1. U zoni 92. mtbr jučerašnji dan je protekao nešto mirnije od prethodnog, kada je neprijatelj iz svih raspoloživih oruđa gađao naše položaje kao i zaleđe prvih borbenih linija. Dok je intenzitet artiljerijskih dejstava bio nešto smanjen, naše jedinice su u rejonu Škabrnje izvodile nastavak aktivnih borbenih dejstava, tako da su naše jedinice potpuno ovladale tim prostorom. Danas će biti izvršena asanacija terena te će se pokupiti tijela poginulih ustaša. Dana 20. i 21.03.1993. godine imali smo gubitke, poginula su dva naša borca, šest je ranjeno, a u toku jučerašnjeg dana nismo imali gubitaka. Ustašama su osim gubitaka u ljudstvu naneseni gubici u tehnici, uništena su im dva kamiona, a jedan je zaplijenjen sa opremom i naoružanjem. Također, dejstvom naše artiljerije direktno su pogođene dvije ustaške kolone kamiona u rejonima Kašića i Islama Grčkog.

2. Zadnjih nekoliko dana, u širem rejonu drniškog ratišta uočeni su intenzivni letovi neprijateljske izviđačke avijacije, a u nešto manjem obimu i iznad drugih područja sjeverno-dalmatinskog ratišta.

Snage HV nastavljaju sa intenzivnim izviđanjem kako iz vazduha, tako i sa zemlje. Uočava se pregrupisavanje i ojačavanje ustaških snaga. U tom cilju dovučena je tenkovska brigada iz Rijeke u blizinu granica RSK. U širem rejonu Splita vrši se dopunska mobilizacija za predstojeća borbena dejstva.

Iz uočenih aktivnosti neprijateljskih snaga, može se zaključiti da ustaše imaju namjeru produžiti agresiju na RSK. Produžetak agresije moguće je očekivati bez obzira na ishod aktuelnih pregovora u Ženevi.

---

694 Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

Zadnjih desetak dana primijećene su aktivnosti muslimanskih snaga u Cazinskoj krajini, dovođenje svježih snaga i dovlačenje borbene tehnike, sa ciljem da se istovremeno izvrši napad sa strane Cazinske krajine i iz Hrvatske iz pravca Karlovca.

3. U situaciji u kojoj se nalazimo, neophodno je preduzeti sve mjere na relizaciji postavljenih zadataka, ali i prevladavati probleme koji opterećuju pitanje morala i borbene gotovosti.

U sastav SV RSK i dalje pristižu dobrovoljci. Između ostalih pristigla je veća grupa dobrovoljaca Kozaka, a najavljen je dolazak sljedećih grupa.

Prihvatu dobrovoljaca, AVL iz VJ i vojnika, treba posvetiti punu pažnju. Imati u vidu da od prihvata ljudi zavisi njihovo raspoloženje i angažovanje u izvođenju borbenih dejstava.

Potrebno je stalno i svakodnevno isticati konkretne primjere junaštva boraca i starješina, kao i primjere kukavičluka. Podatke sa prijedlogom stimulativnih mjera dostavljati u okviru redovnih borbenih izvještaja.

4. U odnosima sa pripadnicima UNPROFOR-a neophodno je držati se zvaničnih stavova i tumačenja konkretnih postupaka. Treba ulagati maksimalne napore da se izbjegnu bilo kakvi sukobi i nesporazumi, koji bi štetili isključivo nama. Treba računati i na to da je moguće da se mandat UNPROFOR-a produži, što nas neminovno obavezuje na daljnju saradnju.

5. Obilaskom jedinica, kao i iz izvještaja starješina, nakon obilaska jedinica, ustanovljeno je da informacije koje upućujemo potčinjenim jedinicama, ne stižu do boraca na prvim linijama, pa je u tom smislu potrebno poduzeti mjere da ove informacije redovito stižu do boraca.

M.P.[695] POMOĆNIK KOMANDANTA
kapetan
Alavanja Željko, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 34.*



## 271

***1993., ožujak 23.***
***Korenica***

***Izvješće Zonskog štaba TO Lika podčinjenim jedinicama u kojem se iznose planovi Glavnog štaba SVK vezani uz formiranje, ustroj i rješavanje statusnih pitanja pripadnika 1. jbr "Vojvoda Vuk"***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA[696]
ZONSKI ŠTAB TO
LIKA
Br. 151-19
23.03.1993. god.

[695] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.
[696] Pisano ćirilicom.

Korenica
Informacija potčinjenim jedinicama. –

KOMANDI 9. mtbr, 18., 50., 70. br, 103. lpbr i 37. bat.

Na osnovu predloga komande jurišne brigade “Vojvoda Vuk”, inicijative iz korpusa i nižih jedinica, a u vezi rešavanja statusnih pitanja pripadnika jurišne brigade, te na osnovu člana 7. Zakona o Srpskoj vojsci, Glavni štab planira sledeća rešenja:

1. Vremensko angažovanje vojnika u jurišnoj brigadi je najmanje 6 meseci, a starešina najmanje 12 meseci;
2. Svim pripadnicima brigade će se obezbediti mesečni odmor u trajanju od 7 dana, a nakon navršena tri meseca isti se produžava na 15 dana, osim za vreme pripravnosti, kao i u vreme priprema i izvođenja borbenih dejstava;
3. Jednovremeno odsustvo iz brigade može biti najviše 25% od brojnog stanja;
4. Platu vojnicima obezbediti u visini dvostruke dnevnice za ostale vojnike, a za sve rezervne starešine obezbediti platu kao i za aktivne starešine. Svim starešinama obezbediti poseban borbeni dodatak u visini službenih dnevnica u Vojsci Jugoslavije;
5. Starešinama obezbediti naknadu zbog odvojenog života od porodice u skladu sa propisima u Vojsci Jugoslavije.
6. Svim pripadnicima brigade obezbediti jedinstvenu uniformu /maskirnu ili kombinezon/, čizme, cipele, beretku sa jedinstvenom oznakom i amblemom brigade na rukavu uniforme;
7. Usvajanjem Zakona o Srpskoj vojsci Republike Srpske Krajine, na skorom zasedanju skupštine i donošenjem podzakonskih akata, sva ova pitanja će biti precizno razrađena i rešena.

KOMANDANT
General-major
M.P.[697] Mile Novaković

Tačnost prepisa overava:

Pukovnik
Mladen Balać, [v.r.]

M.P.[698]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 41., kut. 318.*

## 272

***1993., ožujak 23.***
***Slunj***

***Izvješće Organa bezbednosti 13. pbr 21. korpusa SVK s procjenom sigurnosne situacije u zoni odgovornosti brigade u kojoj su navedeni sigurnosni uvjeti pod kojima je brigada izvršavala zadatke od početka rata, procjena interesa, ciljeva i mogućnosti HV-a u zoni odgovornosti brigade, te procjena stanja, snage i mogućnosti 13. pbr***

[697] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Lika, Korenica.
[698] Prijemni pečat: Komanda 145. brigade TO, Br. 287-1, 23. 3. 1993.

13. pbr Organ bezbednosti
Broj: str.pov. 637-1
Dana 23. 03. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO
Primjerak br. 2
Rađeno u 3 primjerka

P R O C J E N A
BEZBJEDNOSNE SITUACIJE U z/o Brigade
I
BEZBJEDNOSNI USLOVI POD KOJIMA BRIGADA IZVRŠAVA ZADATAK

a) Opšti uslovi
Zona odgovornosti 13. pbr obuhvata područje bivše opštine Slunj i dijelove opština Ogulin (s. Tržić) i Duga Resa (s. Perjasica). Taj prostor je specifičan u odnosu na druge opštine u RSK. Specifičnosti su sljedeće:
– površina iznosi oko 1000 km²
– na tom prostoru uoči II svj. rata živjelo je oko 50.000 stanovnika, od čega 60% Srba i 40% Hrvata.
– u toku rata izvršen je neviđen genocid nad srpskim narodom: preko 10.000 ŽFT i blizu 2.000 palih boraca. To je preko 40% srpske populacije
– poslije II. svj. rata iseljavanje radi kolonizacije i stvaranja vojnog poligona smišljeno su iseljavani Srbi radi izmjene nacionalne strukture Tako po popisu od 1981. godine od 22.000 stanovnika 63% su Hrvati a 37% su Srbi.
– do ovog rata na području opštine živjelo je oko 350 ustaša od 41-45. koji su suđeni izdržali duge vremenske kazne. Velik broj je članova njihove porodice – potomaka.
– velik broj ekstremne ustaške emigracije sa ovog prostora i njihovih potomaka širem svijeta (koncentracije Njemačka, Švicarska, SAD, Argentina, Australija).
– Hrvatske vlasti su nakon pobjede HDZ na izborima 1990. godine otvoreno govorile da je područje Slunja od posebnog interesa za razbijanje kompaktnog prostora Srpske Krajine. I u vojno-strateškom smislu ovaj prostor je od posebnog interesa, za NDH.
– radi toga su ubrzo stvorili i naoružavali znatne snage ZNG i MUP-a od 3-4.000 ekstremno indoktriniranih bojovnika.
– područje u ovom ratu je oslobođeno od ustaša u periodu od 15.11. do 29.11.1991. godine.
– najveći broj ustaških snaga pobjegao je prema Cazinskoj krajini, od čega je pretežan broj bio upućen na sjeverne granice
– sa ustaškim snagama pobjeglo je i hrvatsko stanovništvo – ukupno hrvatske populacije od 13.000.
– svega oko 350 Hrvata ostalo je na području opštine.
– prostor opštine je demografski ispražnjen tako da na 1.00 km² živi oko 7.000 Srba i oko po nepreciznim podacima 2.000 Srba koji su izbjegli iz drugih krajeva Hrvatske.
– Demografska ispražnjenost prostora velik je problem jer ½ opštine je bez stanovništva.
– na području opštine ne postoji kontinuitet vlasti. Najprije je bilo privremeno ratno predsjedništvo, a sada funkcioniše privremena skupština, dok državni organi nisu popunjeni.
– prije borbenih dejstava u 10. i 11. mjesecu 1991. godine, u toku b/d 15.11. – 29.11.1991. godine uništen je velik broj društvenih i privatnih objekata ili opljačkan: reon Cetingrad – Kruškovača 90%, Drežnik – Rakovica – Slunj 60%, Veljun – Blagaj – Kremen – Slunj 50%, a u samom mjestu Slunj preko 50%. Teško je ocjeniti koliko je u kojoj fazi uništeno

ili opljačkano, ali je pljačka i devastacija nastavljena i poslije rata. Uništen je i opljačkan i velik broj srpskih kuća.

b) Posebni uslovi

13. pbr nastala je preimenovanjem 3. kordunaške brigade TO koja je formirana od 12.-19.12.1991. godine. U sastav 3. Kbr ušli su borci odreda "Marić Kosa – Veljun", Odreda "Krstinja" i Odreda "Mašvina".

Transformacijom brigade i demobilizacijom dijela boraca stvoreni su: bataljon granične milicije sa 22 stanice, i bataljon posebnih jedinica milicije stacioniran na 4 lokacije Mrzlo Polje, Lađevac, Gojkovac, Perjasica. Ovo su zamišljena borbena jezgra ratne brigade.

13. pbr stavljena je u funkciju nakon agresije Hrvatske na RSK 22.01.1993. godine.

Mobilizacija je provedena uz posebne teškoće, ali uspješno. Sa područja opštine Slunj od ukupnog borbenog kontigenta mobilizirano je preko 90%, ali je eksteritorijalna popuna još uvjek ostala neriješena, (dio popune sa područja opštine Vojnić).

Nedostatak je boračkog i starješinskog kadra i pored toga što je u brigadu došlo oko 15 aktivnih starješina.

Po planu upotrebe (odluka za odbranu) jedinice su raspoređene:

– 1. pb na liniji Kijurinsko selo – Podcetin – Komesarac, a po dubini Žalčeva kosa

– 2. pb na liniji Tržić – Gačeša Selo – Kestenak, a po dubini Srednji Poloj.

– 3. pb na liniji Salopek Luke – Kordunski Ljeskovac – Sadilovac, a po dubini Nova Kršlja, Lađevac

Osnovni problemi:

– veličina prostora z/o i dužina granica prema Hrvatskoj i BiH onemogućavaju kvalitetno zatvaranje i sa stanovišta bezbednosti operativno pokrivanje prostora na prednjem kraju

– posebno ostaje otvoren problem bezbjednosnog pokrivanja demografski ispražnjenog prostora na kojem nema prostornih struktura, a na kojem se nalazi određen broj vitalnih objekata

– nisu kontinuirano zatvoreni pravci kojima je moguće ubacivanje izviđačkih DTG, pa su nam neka sela izuzetno ugrožena i imali smo značajne žrtve.

– brigada je vrlo slabo opremljena borbenim i neborbenim vozilima što vrlo otežava pokret i manevar



II

PROCJENA INTERESA, CILJEVA I MOGUĆNOSTI NEPRIJATELJSKE VOJSKE

Na z/o 13. pbr na obje granice usmjerene su značajne snage neprijatelja:

na granici prema Hrvatskoj (dužina cca 35 km) nalaze se 4 bojne iz sastava Karlovačko-slunjske pukovnije na lokacijama: Kamenica, Tounj, Mateško Selo, Siča i u neposrednom su dodiru sa našim snagama. U dubini su i snage 142. i 137. brigade HV

– na granici prema BiH (dužina oko 35 km) u neposrednom dodiru nalaze se dijelovi 101. i 107. muslimanske brigade i jedna bojna HVO sastavljena pretežno od slunjskih Hrvata.

U okviru opšte odluke sa radikalnim ciljem neprijatelj će izvesti ofanzivne akcije iz oba pravca radi presjecanja RSK na najužem dijelu.

Za ostvarivanje budućeg radikalnog cilja stoga se očekuju, ali se već i primjenjuju svi oblici specijalnog rata: obavještajno-izviđački, subverzivni, diverzantsko-teroristički, propagandno-psihološki i dr.

Dubina interesa za vođenje specijalnog rata je i izvan z/o brigade, ali je z/o brigade nezaobilazna.

Sigurni pravci djelovanja obavještajno-izviđačkih i diverzantsko-terorističkih aktivnosti neprijatelja su:
– Josipdol (Kamenica) – Babina gora – poligon-Slunj (Rakovica)
– Brinje – Glibodol – Saborsko – Rakovica
– V.[699] Kladuša – Cetingrad – Slunj
– Johovica – Komesarac – Gnojnice – Slunj
– Cazin – T.[700] Raštela – K.[701] Ljeskovac – Drežnik
Mogući pravci:
– Ključarići – Sastavki – Polojska Kosa – Raletina – H.[702] Blagaj
– Mateško Selo – Perjasička kosa – Raletina – H. Blagaj
Ciljevi akcija: vitalni objekti, nezaštićena sela, komandna mjesta, CV i borbeni raspored naših jedinica.
U psihološko-propagandnim aktivnostima prisutan je ukupan arsenal kojim raspolaže NDH.
Snagama neprijatelja u prilog idu opšti i posebni uslovi u kojima brigada izvršava zadatke.

III
PROCJENA STANJA, SNAGA I MOGUĆNOSTI 13. pbr

a) Stanje na teritoriji
Prije izvođenja b/d za vrijeme izvođenja b/d za oslobođenje prostora koji je bio pod ustaškom kontrolom, a prije formiranja brigade ispoljene su velike negativne pojave: paljenje, pljačkanje privatne i društvene imovine, čije posljedice su velike.
Te pojave nastavljene su u čitavom periodu nakon oslobođenja slunjskog prostora što se vrlo negativno odrazilo na moralno stanje i kod stanovništva kod najvećeg dijela boraca, a time i na bezbednosnu situaciju.
Ostale negativne pojave koje utječu na borbeni moral i bezbednost u z/o brigade su:
– nedovoljna i neefikasna angažovanost nekih nadležnih organa u popuni brigade, posebno u eksteritorijalnoj
– još uvjek postojanje privilegija, prijateljskih i rodbinskih veza pri raspoređivanju v/o
– samovoljno napuštanje jedinica sa položaja pa i dezerterstvo
– neadekvatno primjenjivanje propisa i mjera represije u uvjetima rata i neposredne ratne opasnosti.
– pojave alkoholizma, šverca, bogaćenja pojedinaca koje je uzelo neviđenog maha i nije efikasno sprečeno
– neutvrđen, a zasigurno značajan broj neidentificiranih lica interesantnih sa stanovišta otjecanja obavještajnih podataka, a koja nisu bezbednosno obrađena ni operativno pokrivena.
– interes i aktivnost snaga UNPROFOR-a, timova vojnih i policijskih monitora i drugih struktura UN koji se kreće izvan okvira plana mirovne operacije, a istovremeno neadekvatna naša organizovanost za onemogućavanje tih aktivnosti.
Bezbjednosnu situaciju izuzetno opterećuje velik broj vitalnih objekata čija zaštita je naš imperativ.

[699] Velika.
[700] Tržačka.
[701] Kordunski.
[702] Hrvatski.

Mostovi:
– na Korani kod Plitvica – betonski
– " kod Vaganca – betonski
– " u Slunju – betonski
– na Slunjčici u Slunju – betonski
– na Mrežnici u Tržiću – betonski
– na Korani u Veljunu – drveni
Drugi mostovi su manje ugroženi.
Vodoopskrbni objekti:
– vodocrpilište i rezervoar u Slunju
– vodocrpilište "Vrebuša" i rezervoar u Veljunu.
Ostali vodoopskrbni objekti su van funkcije.

Školski objekti: škola Rakovica, Slunj, Primišlje, Veljun, Perjasica.
Energetski objekti:
– trafostanica 110/35 KW u Slunju
– prenosna visoko naponska mreža
– benzinska stanica u Slunju i na poligonu
PTT i drugi sistemi veza
– pošta Slunj sa ATC
– radio relejni centar Čatrnja

Industrijski i drugi objekti:
– svi ind. objekti u industrijskoj zoni u Slunju (Tvornica televizora, Jugoturbina, Prebold, Saobraćaj, skladište Korduna sa pekarom, stacionar poduzeća za puteve)
– klaonica Agroproizvoda u Slunju i skladište TP Kordun
Na poligonskoj prostoriji postoji vrlo značajan broj objekata: Kozara, Čatrnja, električna centrala, benzinska stanica, objekti "A" i "B" kompleksa i TŠC.



b) Snage i mogućnosti 13. pbr
13. pbr formacijski je oblikovana po sliedećem:
– komanda brigade
– 3 pješadijska bataljona
– tenkovska četa i vod OT
– minobacačka četa
– MAD
– Lab PVO
– pozadinska četa
– vod veze
– pionirski vod
– vod vojne policije
U brigadi se nalazi oko 1.500 ljudi (popunjenost oko 80%) dok se u prostornoj strukturi organizovanoj po MZ nalazi još oko 800 ljudi.
Mobilizirano je u brigadu na području opštine oko 95% borbenog kontigenta (v/o od 18-60 godina).
Vrlo je izražen do sada nerješen problem eksteritorijalne popune, koji opterećuje brigadu od njenog osnivanja.

Brigadu opterećuju i česte transformacije što onemogućava organizacionu stabilnost. Izražen je problem nekih VES-ova (tenkisti, PVO, inžinjerci, vezisti). Brigada nema formirane ni osposobljene jedinice specijalne namjene izviđači, diverzanti i dr.
Naročito je izražen problem neborbenih vozila. Tako minobacačka jedinica nema ni jedno vozilo, a nedostaju i vozila u drugim jedinicama.
Ukupno nedostaje 11 vozila za transport tehnike i ubojnih sredstava, te vozila za komandu brigade. Od raspoloživih vozila 30% je neispravno, ili u derutnom stanju. To bitno smanjuje mobilnost brigade i njenu manevarsku sposobnost. Formacijska mjesta: načelnika bezbjednosti u brigadi je popunjeno rezervnim kIk, u 1. bataljonu formacijsko mjesto obavlja bezbjednosno-obavještajni p.poručnik, u II bataljonu rez. p.poručnik saobraćajne službe, a u 3. nije ni popunjeno.
Oficiri raspoređeni na formacijska mjesta nisu kursirani. No, najveći problem što nije bilo kontinuiteta u radu ovih organa (bila su ukinuta form. mjesta OB jer se praktično na poslovima bezbednosti nije radilo sve do februara 1993. Oficiri bezbednosti stoga nemaju operativnih uporišta ni na teritoriji ni u jedinicama.
Bezbjednosnu situaciju u brigadi, kao i na teritoriji opterećuje velika mogućnost oticanja obavještajnih podataka. Kao i na teritoriji i u sastavu brigade postoji značajan broj lica kojima je više članova porodica ostalo u NDH i živi u Zagrebu, Karlovcu, D.[703] Resi, Ogulinu i dr.
Dio članova tih porodica uključen je u ZNG, MUP i druge strukture hrvatske države. Postoji direktna i indirektna komunikacija između njih.
Nije isključeno oticanje obavještajnih podataka od lica vrbovanih, ucjenjenih, ubačenih, radi materijalnog i drugog interesa.
Vrlo mali broj takvih lica je operativno pokriven.
Prema nekim nepreciznim procjenama čak oko 30% populacije i boraca opredjeljeno je za hrvatsku državu, a protiv RSK. Sve veći broj ovih opredjeljuju se tako radi nagomilanih propusta u funkcionisanju ukupnog sistema i vlasti i odbrane i eskalirajućih negativnih pojava.
Borbeno obezbjeđenje KM bataljona i brigade, centara veze i baziranja jedinica u rejonima razmještaja i upotrebe organizovano je u skladu sa PS u OS.

IV

OSTALA BEZBJEDNOSNA PITANJA

Bezbjednosnu situaciju u z/o i u brigadi opterećuju i slijedeća pitanja:
1. Saradnja sa SJB je dobra, ali SJB Slunj nema dovoljno ljudstva ni sredstava da kvalitetnije operativno pokrije tako velik prostor.
2. Još uvjek stanovništvo i borce ove opštine opterećuje odnos susjednih opština prema našoj opštini koja se nalazi u izuzetno složenoj borbenoj, ekonomskoj, socijalnoj situaciji.
3. Još uvjek postoji izražen problem funkcionisanja vlasti. U opštini Slunj nije postojao kontinuitet vlasti, a privremeni organi otežano funkcionišu što stvara apatiju i nezadovoljstvo naroda. Izražena je i borba za vlast i fotelje.
4. Sve izraženije su tendencije u polarizaciji kod naroda pa i boraca u smislu pojava ekstrema. To šteti jedinstvu srpskog naroda u ostvarivanju zajedničkih opštih i posebnih ciljeva. Rezultat je to smišljene aktivnosti pojedinca i organiziranih grupa i borbe za vlast.

[703] Duga.

5. Snažno se osjeća nedostatak pravovremenih i pravih informacija i borcima i narodu i nedostatak političkog rada. Otuda i nedoumice pa i strah za konačni ishod naše borbe.

V

ZAKLJUČAK

Bezbjednosna situacija u z/o i u brigadi je vrlo složena. Sa postojećim ljudskim i materijalnim potencijalima ne može se očekivati radikalniji zaokret u poboljšanju.

VI

PRIJEDLOG

U rješavanju svih pitanja od značaja za bezbjednosnu situaciju u z/o i brigadi nužno je: efikasnije otklanjanje uzroka i posljedica koje opterećuju bezbjednosnu situaciju, pružiti maksimalnu pomoć brigadi od pretpostavljenih komandi i organa vlasti, osmisliti bolje funkcionalno i organizaciono post radi i djelovanje organa bezbjednosti različitih nivoa i organa bezbjednosti civilnih organa vlasti, materijalno pomoći brigadu i organ bezbednosti.

Dostavljeno: – OB 21. K
– OB brigade
– k-dant brigade

M.P.[704]

NAČELNIK BEZBJEDNOSTI
KIK
SIMO KRNIĆ, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 600.*



## 273

***1993., ožujak 25.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podčinjenim jedinicama o hrvatskim napadima u zonama odgovornosti 7. i 15. korpusa***

KOMANDA 7. KORPUSA
Int.br. 30-2122
25. 03. 1993. godine

VOJNA TAJNA
INTERNO
KURIROM

Informacija potčinjenim jedinicama. –

KOMANDI: OG-1, 92. mtbr, TG-4, 1. lbr, 4. lbr, 75. mtbr, 2. pbr, 7. map, 7. mpoap, 7. larp PVO.

1. Hrvatska vojska nastavlja agresiju već 63 dan. U proteklih 24 časa, najvažnije je bilo dejstvo artiljerijom po civilnim ciljevima. Na Benkovac je ispaljeno 20 artiljerijskih projektila. Artiljerijom i tenkovskom vatrom dejstvovao je po selima Medare i Cicvare, Gardijani, Čista Mala, zatim po Kistanjama i Vujcima.
Po Kistanjama je dejstvovao i MB-120 mm.

[704] Okrugli pečat: RSK, Komanda 13. brigade TO.

Dejstvo artiljerijom, minobacačima i tenkovima vršeno je iz rejona Podgradina po rejonu s. Smilčić i iz rejona Islam Grčki i Kašić po rejonima s. Ramići i s. Pedići i iz rejona Zemunik Donji po rejonima Zemunik Gornji i Biljane Gornje. Iz rejona Podgradina, HV je dejstvovala VBR- om po rejonu s. Pedići.
Iz rejona Kašić, neprijatelj je izvršio manevar tenkovima, predislokacijom istih u rejon s. Galovac.
Na ostalim delovima severnodalmatinskog vojišta pripadnici HV su dejstvovali pešadijskim naoružanjem bez pokreta pešadijskih jedinica.
U ostalim zonama odgovornosti HV pojačava dejstvo artiljerijom i minobacačima. Iz rejona Bilaj (15.K), dejstvovano je po s. Barlete, a iz s. Ornice po s. Čitluk pešadijskim naoružanjem. Iz rejona Bukovog Pleća po Malom Alanu je dejstvovano sa MB 120 mm. U ostalim delovima vršena su uglavnom provokativna dejstva, pešadijskim naoružanjem i snajperima i to sa hrvatske i muslimanske strane.

2. U sklopu uočenih opštih priprema, verovatno sa ciljem nastavka agresije, hrvatska avijacija nastavlja sa izviđanjem iz vazduha. U dva navrata u toku jučerašnjeg dana, uočen je let helikoptera duž Velebita, u 16,00 i 17,00 časova.
Uočen je i let jednog mađarskog poljoprivrednog aviona duž same garnice, bez povrede našeg vazdušnog prostora.
Iz svih aktivnosti koje preduzima hrvatska vojska, dovlačenje snaga i sredstava, pregrupisavanje, ispoljavanje dejstva artiljerijom, minobacačima, tenkovima, pešadijskim naoružanjem, ubacivanjem DTG, pokušajima pešadijskih napada na pojedinim pravcima, može se zaključiti da se priprema ozbiljan nastavak agresije. Ovo se saznaje i iz izjava nekoliko hrvatskih vojnika zarobljenih u zadnjim akcijama.

3. Stanje morala u jedinicama SV RSK je na nivou potrebnom za izvršenje zadataka. Činjenica je da je podizanju morala doprinelo i to što su izvršene uspešne akcije naših boraca pri čemu je ponovo ovladano visom Umac, na drniškom pravcu i širi rejon s. Škabrnje. Događaji koji predstoje, u kojima je veoma izvesno da će agresor produžiti svoje napadne akcije, zahteva maksimalne napore na podizanju i učvršćenju morala boraca. Treba imati u vidu i to da je moguće očekivati i ofanzivna dejstva naših jedinica, posebno na severnodalmatinskom vojištu. Narednih 10-15 dana mogu biti presudni za dalje stanje rata ili mira na ovim prostorima. Moramo, međutim, imati na umu, da za poznatu naklonost Hrvatima, od strane mnogih u svetu, svoju sudbinu moramo rešavati sami.
I nadalje nam pristižu dobrovoljci iz Srbije, Crne Gore i Rusije. Posebno je veliki optimizam kod dobrovoljaca Rusa, koji sukcesivno pristižu na severnodalmatinsko vojište.

4. Nastavne i borbene aktivnosti u nastavnom centru "ALFA", odvijaju se prema planu.

POMOĆNIK KOMANDANTA
p u k o v n i k
mr. Dmitar Arula, [v.r.]

M.P.[705]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 11.*

[705] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.

## 274

***1993., ožujak 25.***
***Knin***
***Odluka Komande 7. korpusa SVK za daljnje borbeno djelovanje (Operacija broj 2) sa zadacima pojedinih jedinica korpusa i jedinica 15. korpusa SVK, uz isticanje potrebe njihovog zajedničkog djelovanja***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-2125
25. 03. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

KURIROM

O D L U K A

Komandanta 7. Korpusa Severne Dalmacije za
daljnja dejstva, Op.br. 2

Sekcija 1:50000, Zadar, Gračac, Drvar, Glamoč
Biograd, Šibenik, Split i Sinj



1. NEPRIJATELJ:
Tokom poslednjih 3-5 dana intenzivno se pojačava specijalna brigada na Velebitu, ljudstvom, hranom i vodom.
– Dovlačenje snaga iz Gospića na Velebit, –
– od Karlovca i Zagreba ka Gospiću i Zadru uočeno je dovlačenje ljudstva, artiljerijskih oruđa i tenkova,
– aktivnosti kod Ogulina, Sunje i Siska prema Baranji.
Verovatni cilj vojne aktivnosti neprijatelja je produženje agresije. Za sada je jasno izražena namera nanošenja udara preko Velebita u cilju zauzimanja Obrovca, Malog Alana i Svetog Roka i deblokade komunikacije Gospić – Mali Alan – Maslenica. Postoji i verovatnoća zauzimanja Drniša i Vrlike, angažovanjem snaga preko Svilaje.
Na ostalom delu fronta prema RSK verovatno će vršiti demonstrativna dejstva.

2. 7. KORPUS u sadejstvu sa 15. Korpusom i SKK kombinovanim dejstvima sprečiti napad neprijatelja na pravcima koji iz Zadra, Šibenika i Sinja izvode u zonu Korpusa. Ojačati odbranu pravca planina Svilaja – s. Maovice – Vrlika. Po slamanju napadne moći izvršiti protiv udar i izbiti na liniju Libinje (isključivo) – s. Jasenice – Novigrad – Islam Grčki – s. Smoković – s. Prkos.
– Odgovorna za spoj sa 15. Korpusom, Komanda 15. Korpusa. U tom cilju obezbediti zajedničko korišćenje sredstava za izviđanje i osmatranje, kao i korišćenje zajedničkih osmatračnica za osmatranje i rukovanje artiljerijskom vatrom.

3. 15. Korpus u sadejstvu sa 7. Korpusom kombinovanim dejstvima sprečiti neprijatelju ovladavanje linijom Lovinac – Sveti Rok – Mali Alan (tt 1044).

Na izabranim pravcima izvoditi napadna dejstva sa ograničenim ciljem i razvlačiti neprijatelju snage. Težište odbrane imati na pravcu Gospić – Gračac i na objektima koji sa planine Velebit izbijaju na komunikaciju Gračac – Mali Alan – Obrovac.

3.1. Nastaviti sa formiranjem i obukom 1. jbr "Vojvoda Vuk". Biti u gotovosti za aktivna dejstva na pravcima: Benkovac – Zadar i Gračac – Gospić.

4. ODLUČIO SAM:
– Izvršiti pregrupisavanje snaga i nastaviti izvođenje kombinovanih odbrambenih, napadnih i diverzantskih dejstava.
Glavne snage za odbranu grupisati na pravcima koji iz operacijskih osnovica Zadar – Šibenik i Sinj izvode ka Obrovac, Benkovac, Drniš i Vrlika. Ostalim snagama izvoditi odbrambena, diverzantska i demonstrativna napadna dejstva sa ciljem naneti gubitke neprijatelju i sprečiti ovladavanje komunikacije Obrovac – Maslenički most i naseljenim mestima Obrovac, Drniš i Vrlika, a zatim preći u protivudar i ovladati linijom Sveto Brdo (tt 1751) – V.[706] Libinje – s. Jasenica – s. Novigrad – s. Islam Grčki – s. Smoković – s. Prkos.
U I etapi u trajanju od sedam dana kombinovanim borbenim dejstvima slomiti napad neprijatelja, sprečiti mu operacijski razvoj i ovladavanje linijom Gračac – Obrovac – Benkovac – Drniš – Vrlika. Demonstrativnim dejstvima razvlačiti snage neprijatelja na ostalim delovima fronta.
U II etapi u trajanju od 15 dana ovladati linijom Sveto Brdo (tt 1751) – V. Libinje – s. Jasenice – Novigrad – Islam Grčki – s. Prkos.
– Izvršiti preuzete obaveze i zadatke u vezi sa formiranjem 1. jbr "Vojvoda Vuk", u cilju što bržeg borbenog angažovanja.
4.1. 4. lbr i dalje izvoditi odbrambena dejstva u cilju nanošenja što većih gubitaka neprijatelju, sprečiti ovladavanjem komunikacije Gračac – Obrovac – Maslenica i naseljenim mestom Obrovac, a zatim u sklopu II etape operacije preći u protivnapad i ovladati linijom Sveto Brdo (tt 1751) – V. Libinje – s. Jasenice, a u sadejstvu sa 9/15 K.
4.2. OG-1 i dalje izvoditi odbrambena, diverzantska i demonstrativna napadna dejstva sa ciljem nanošenja neprijatelju što većih gubitaka i sprečiti mu ovladavanje komunikacijom: Obrovac – Karin –Zemunik Donji, i Zemunik Gornji – Škabrnja – Benkovac, a zatim u sklopu II etape operacije preći u protivnapad i ovladati linijom Novigrad – Islam Grčki – Suhovare – Smoković – Zemunik Donji – Prkos – Galovac – s. Kakma i visovima Debeljak (tt 150), Veliki Bok (tt 220), Zmijevača (tt 264).
4.3. 2. pbr i dalje izvoditi odbrambena, diverzantska i demonstrativna napadna dejstva sa ciljem nanošenja što većih gubitaka neprijatelju, a zatim preći u protunapad i ovladati linijom Vučji Brig (tt 181), Veliki Umac (tt 212), Pešića glava (tt 154), Sveti Juraj (tt 166), Gaćelezi – Prokljansko jezero –Skradin i međurečje rjeke Krke i Čikole.
4.4. 75. mtbr i dalje snagama izvoditi odbrambena diverzantska i demonstrativno-napadna dejstva sa ciljem nanošenja što većih gubitaka neprijatelju, sprečiti mu operacijski razvoj i ovladavanje linijom Benkovac – Drniš – Vrlika, a zatim preći u protivnapad i ovladati linijom međurečje rjeke Krke i Čikole – s. Andabake – s. Ercegovci (Zidine) – Crni Vrh (tt 702), preseći komunikaciju Strunje – Crni Vrh i ovladati visovima tt Balanja glava – s. Mirlović Polje i planina Svilaja (Lisnica tt1301).
4.5. 1. lbr i dalje izvoditi odsudnu i upornu odbranu u dodijeljenoj zoni sa povremenim izvođenjem diverzantskih dejstava i demonstrativnih napada na izabranim pravcima. Vršiti ubacivanje izviđačko-diverzantskih grupa na prostor planine Svilaje u cilju obezbeđenja desnog boka brigade i uništenja artiljerijskih i izviđačkih osmatračnica neprijatelja. Onemogućiti neprijatelju ovladavanje naseljenim mjestima Otišić, Laktac i Vrlika.



[706] Veliko.

Gotovost odmah.
Ostali elementi po odobrenom planu upotrebe.

Rađeno u 6 (šest) primeraka.

I dostavljeno:
– 4. lbr
– OG-1
– 2. pbr
– 75. mtbr
– 1. lbr
– arhiva.

M.P.[707]

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Đilas, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 275

***1993., ožujak 25.***
***Knin***

***Zamolba Glavnog štaba SVK Generalštabu Vojske Jugoslavije da 40 vojnika izviđačko-diverzantske jedinice 18. korpusa SVK prihvati i obuči u Nastavnom centru u Pančevu***

---

GŠ SRPSKE VOJSKE RSK
Str. pov. br. 21-24/128
Dana, 25. 03. 1993. god.

– GENERALŠTABU VJ (obaveštajna Uprava)
– GENERALŠTABU VJ (Uprava bezbednosti)

U cilju obučavanja izviđačko-diverzantske jedinice 18. K (Zapadna Slavonija), molimo da nam javite dali ste u mogućnosti prihvatiti i obučiti grupu od 40 vojnika, u nastavnom centru Pančevo.
Jednu ste grupu već obučili i ona uspešno dejstvuje u rasporedu neprijatelja. Obučavanjem još ove grupe stvaramo uslove da se težište srpskog otpora pomera duboko u hrvatsku teritoriju jer su pripadnici uglavnom sa prostora Pakraca i Daruvara.
Veoma nam je važno da se prihvati ova grupa i što pre osposobi. Javite nam kada da vam je uputimo.

K O M A N D A N T
general – major
Mile Novaković, [v.r.]

M.P.[708]

M.P.[709]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 1.*



[707] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[708] Okrugli pečat: RSK, GŠ SV.
[709] Prijemni pečat: Brzojav CER, broj 7074, primljen 25. 3. 1993., potpis nečitak.

# 276

***1993., ožujak 25.***
***Biljane Gornje***

***Izvješće Komande OG-1 Komandi 7. korpusa SVK i Glavnom štabu SVK o hrvatskim napadima u zoni odgovornosti OG-1 i međusobnom obračunu radikala-četnika u kojem je jedna osoba izgubila život***

---

K O M A N D A OG-1
Str. pov. br. 160-3
25. 03. 1993. godine

Redovni borbeni
izveštaj, dostavlja, –

– GLAVNOM ŠTABU SV RSK
– KOMANDI 7. KORPUSA

1. Neprijatelj je u protekla 24 časa u više navrata ispoljio dejstvo artiljerijom i minobacačima po rejonima s. Zemunik Gornji, s. Istok, s. Prkos i Mostar Zemunički.
2. Naše snage na sva ispoljena dejstva ustaša su adekvatno odgovorile sa svim raspoloživim sredstvima.
Dana 24.03. oko 22.35 časova došlo je do međusobnog obračuna među radikalima (četnicima) kojom prilikom je jedan borac podlegao ranama u Kninskoj bolnici. Ostalih gubitaka nije bilo.
Danas oko 15.30 časova jedinica četnika (43 lica) upućena je za Knin, sva je oprema i naoružanje vraćeno u kasarnu.
Ostalih promena u odnosu na poslednji izveštaj nema.
Smrt ustašama i ratnim profiterima – sloboda RSK!
AV/SK

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Dragan Tanjga,
[……….., v.r.][710]

M.P.[711] M.P.[712]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



[710] Potpis nečitak.
[711] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.
[712] Prijemni pečat: Brzojav broj 2324, primljen 25. 3. 1993.

## 277

***1993., ožujak 25.***
***Biljane Gornje***

***Iz obavijesti Komande 92. mtbr SVK podčinjenim jedinicama o hrvatskim napadima u zoni odgovornosti brigade pri čemu je HV granatirao Obrovac, Benkovac, Kistanje i Đevrske, a jedinice 7. korpusa SVK Zadar, Šibenik i Vodice***

---

KOMANDA 92. mtbr
Pov. br. 378-55
25. 03. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama,
d o s t a v l j a. –

1. U protekla 24 časa neprijatelj je ispoljavao dejstva nešto manjeg intenziteta. Iz artiljerijskih oruđa gađani su Kašić (Pozderi) te Smilčić (Pržine i Sušci).
U toku noći 24/25.03.1993. godine neprijatelj je ispoljavao provokativna dejstva iz pješadijskog naoružanja.
Naša artiljerija dejstvovala je prema uočenim ciljevima.
U toku 22. i 23.03.1993. godine ustaše su dejstvovale artiljerijskom vatrom po civilnim objektima u Obrovcu, Benkovcu, Kistanjama i Đevrskama, a na to je odgovoreno vatrom po Zadru, Šibeniku i Vodicama.
[…]
AŽ/AD

P K M
kapetan
M.P.[713] Alavanja Željko, [v.r. ]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 34.*

## 278

***1993., ožujak 26.***
***Vukovar***

***Sigurnosno izvješće 11. korpusa Organu bezbednosti Glavnog štaba SVK o negativnim ocjenama i komentarima među stanovništvom, obiteljima vojnika i vojnim osobama, da se iz sastava 40. pbr 11. korpusa SVK uputi u Knin jedan bataljun***

---

Komanda slavonsko-baranjskog korpusa **STROGO POV.**
Bezbednosno-obaveštajni organ **br. ev. _______**
Str. pov. br. 2-70
26. 03. 1993. god.

[713] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.

V u k o v a r

GŠ SV RSK – K n i n
Načelniku bezbednosti

U vezi naređenja GŠ SV RSK da se iz sastava 11. korpusa u Knin uputi jedan bataljon, među građanima, kao i među v/o ima dosta negativnih ocena i komentara. Naime, rezonuje se da je u momentu kada se na granicama Slavonije i Baranje koncentrišu ustaške snage i otvoreno prete napadima na ovu teritoriju početkom aprila meseca, nerazumno je po njima slati jedinicu sa ove teritorije u Knin uz puno uvažavanje takve potrebe.
Postavlja se pitanje zašto komanda korpusa za ove potrebe nije mobilisala novo ljudstvo, pre svega mlađi i sposobni ljudi a ne da povlači ljudstvo sa položaja.
U toku dana u komandu 40. pbr, koja daje ljudstvo za Knin, dolazili su roditelji, v/o, kao i sami v/o da protestvuju ističući da neće dozvoliti odlazak za Knin.
Sve ovo još više usložava i ovako složenu situaciju na ovom terenu, pa bi ubuduće o tome trebalo voditi računa i shvatiti da su ovo v/o koji su vezani za kuću i svoj kućni prag.
Mislim da bi u razrešavanju ovih problema trebalo pre svega uključiti rukovodstvo Republike, jer lokalni organi vlasti u potpunosti prihvataju zahteve v/o.
U vezi naše depeše str.pov.br. 2-66 od 26.03.1993. god. a u vezi situacije u Iloku obaveštavamo da je na teritoriji ove MZ sve proteklo mirno i da nije bilo nikakvih provokacija i uznemiravanja građana. Međutim i dalje smatramo da bi politički organi morali sagledati sve *probleme u vezi doseljenih lica i rešavati ih*[714] kao probleme građana a ne kao probleme vojske.

Načelnik
pukovnik M.P.[715]
Dušan Grahovac

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6002.*



## 279

***1993., ožujak 26.***
***Vukovar***

***Sigurnosno izvješće 11. korpusa Obaveštajno- bezbednosnom organu Glavnog štaba SVK o saznanjima kako se u Iloku formira neki "interventni vod" iz sastava iločkog bataljuna, koji planira izvršiti napad na Hrvate i Slovake u Iloku***

---

Komanda slavonsko-baranjskog korpusa
Bezbedonosno-obaveštajni organ
Str. pov. br. 2-66
26. 03. 1993. god.
V u k o v a r

[714] Napisano rukom.
[715] Prijemni pečat: Brzojav SILOS, broj 905, primljen 25. 3. 1993., potpis nečitak.

GŠ SV RSK – K n i n
Načelniku bezbedonosno-obaveštajnog organa

Danas 26.03.1993. g. oko 12.30 časova predsednik RSK Goran Hadžić, nazvao je N.B. 11. K i saopštio mu kako se u Iloku formira neki "interventni" vod, iz sastava iločkog bataljona, a koji bi trebao 26/27.03.1993.g. izvršiti napad na hrvatsko i slovačko stanovništvo, i to pucanjem po kućama iz streljačkog oružja i bacanjem ručnih bombi. Tim u vezi NB 11. K posetio je komandu iločkog bataljona, obavio razgovor sa komandantom kap. 1. kl. Uskoković Milenkom i sa komandirom SM Ilok Milješić Miletom. Uskoković Milenko, K-dant iločkog bataljona izjavio je da iz sastava v/o ovog bataljona nije formiran nikakav interventni vod, te da lica iz njegovog bataljona nemaju nameru "tražiti" pravdu oružjem, niti vršiti etničko čišćenje Iloka.
Postignut je dogovor sa komandirom SM Ilok da se kombinovanim patrolama vojne i civilne policije 26/27.03.1993.g. bezbedonosno pokrije Ilok. U tu svrhu Komanda 11. K uputiće 2 bov sa posadama a koji će sa civilnom policijom vršiti patroliranje po Iloku. Za vreme boravka u Iloku i opšta situacija je bila normalna, ništa nije odavalo utisak da se priprema bilo kakova akcija. Međutim, političke vlasti u RSK, bi morale sagledati probleme doseljenih lica u Iloku i pronaći načina da im se pomogne, naročito tamo gde su brojne porodice biološki ugrožene.
Tokom razgovora sa komandirom SM Ilok doznali smo da je predsednik RSK danas boravio kod njega, i da mu je on preneo informaciju oko formiranja interventnog voda.
I dalje pratimo ukupno stanje, o novijim saznanjima blagovremeno ćemo vas izveštavati.

Načelnik
pukovnik
Dušan Grahovac

M.P.[716]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6002.*



## 280

***1993., ožujak 26.***
***Okučani***

***Sigurnosno izvješće Komande 18. korpusa Obaveštajno-bezbednosnom organu Glavnog štaba SVK o saznanjima do kojih se došlo prisluškivanjem 41. kanala MUP-a RH te o negativnom utjecaju Veljka Džakule i njegovih istomišljenika koji zagovaraju politiku pomirbe s hrvatskim vlastima***

---

RSK
K-da 18. K zapadna Slavonija
Obaveštajno-bezbedonosni organ
Str. pov. br. OB-01-132-51/1

[716] Prijemni pečat: Brzojav SILOS, broj 898, primljen 26. 3. 1993., potpis nečitak.

Okučani, 26. 03. 1993.

Dnevni izveštaj dostavlja. –

GŠ SV RSK – Knin
Obaveštajno-bezbedonosni organ

1. Danas oko 12.45 č. prisluškivanjem ustaša na 41. kanalu MUP-a RH (158.050) došli smo do sledećih saznanja:
Gacka 850 (MUP Novska) javlja patroli da je u reonu sela Pujić šuma Pajić kosa bilo pucnjave iz pešačkog naoružanja zatim su uputili patrolu (Gacka 883) u isti reon.
Pred samim reonom nailaze na punkt vjerojatno domobranski koji pomenutoj patroli ne dozvoljava prolazak sa obrazloženjem da su njihovi napred.
Cijenimo da su ustaše poslali izviđačku jedinicu na liniju razdvajanja a možda čak i na naš prostor.
Preduzete su pojačane mere b/g u tom reonu od strane naših jedinica.
2. Novih podataka o UNPROFOR-u nemamo.
3. Na bezbedonosno stanje u našim sastavima negativno utiču i dalje prisutan uticaj djela rukovodstva Regionalnog vijeća zap. Slavonija na čelu sa Veljkom Džakulom koji i dalje na terenu zagovara politiku pomirenja sa rukovodstvom RH i povratak u reon bučkog kraja pod hrvatsku vlast.
4. Četa VP i izviđačka četa organizovani po planu.

N a č e l n i k
kapetan 1. klase
Jurica Šajatović

M.P.[717]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 4128.*



## 281

***1993., ožujak 27.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o počinjenim kaznenim djelima pripadnika 4. lbr i disciplinskim mjerama koje su poduzete protiv njih, o provali u skladište u Sjevernoj kasarni u Kninu, te broju zarobljenih hrvatskih vojnika***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br.: 21-204
27. marta 1993. godine

Dnevni izveštaj,
d o s t a v l j a, –

[717] Prijemni pečat: Brzojav KOPAR, broj 857, primljen 26. 3. 1993., potpis nečitak.

1. Dana 26.03.1993. godine u večernjim časovima Stopa Miroslav sin od majke Pere[718] (vanbračno djete) r. 08.07.1975. godine u Obrovcu, Srbin, ukrao je torbu (oficirsku) k-dira 5. č./4. lbr Marišić Jovici sa kompletnom dokumentacijom o jedinici. Isti je lišen slobode i nalazi se u SJB Benkovac na obradi. Interesantno je da priznaje krađu ali torbica sa dokumentima nije još pronađena. Obrada se nastavlja a o rezultatu biće te blagovremeno obavešteni.

2. Zbog krađe goriva iz vojnih vozila pritvorena su trojica k-dira OT iz 4. lbr i to: Olujić Marko, Olujić Branko i Veselinović Marko. Isti su uz krivičnu prijavu privedeni JT Benkovac na daljnji postupak.
Milanko Marko vojnik 4. lbr priveden je na izdržavanje kazne od 12 meseci ali nam nije dostavljeno povodom čega. Zatražićemo naknadno obaveštenje.
Obzirom na uslove života na Velebitu deo boraca je nezadovoljno i kod većine je moral veoma zabrinjavajući. Ovom stanju je posebno doprinjelo zadnje nevreme.

3. Dana 27.03.1993. godine benkovačko vojište samovoljno su napustili pripadnici Kosmetsko-topličkog odreda. Sa istim je pokušano razgovarati na licu mjesta u Benkovcu ali su ostali dosljedni i uporni da se vraćaju nazad na Kosovo. Trenutno se nalaze u Kninu tj. u severnoj kasarni obzirom da saobraćajne veze nisu prohodne za Srbiju.

4. Noću 26/27.03.1993. godine po nepoznatom izvršiocu provaljen je objekat br. 9. u severnoj kasarni. Po ulasku u objekat provaljena su tri magacina u kojima je bila smeštena vojna oprema i naoružanje. Vizuelnim pregledom lica mjesta utvrđeno je da su otvarani sanduci u kojem se nalazilo oružje (puške) i bombe. Magacin je zapečačen a sutra će biti vršena inventura kada će se pouzdano znati šta nedostaje odnosno što je ukradeno. Na licu mjesta izvršili su uviđaj pripadnici SUP-a Knin i vojne policije čVP 7. Korpusa. U vezi sa navedenim preduzete su operativne mjere i radnje u cilju identifikacije izvršioca. Ovo je do sada peti slučaj u zadnjih pet mjeseci da se provaljuje u magacine sa oružjem i municijom što upućuje na nesavjesno obezbeđenje unutar same kasarne.

5. Nastavili smo sa operativnom obradom pritvorenih Popratnjak Đorđa i Opačić Aleksandra radi izvršene provalne krađe u magacin opreme i naoružanja saobraćajne čete VP u severnoj kasarni na dan 24.02.1993. godine kojom prilikom je ukradeno 18 pištolja TT kalibar 7.62, 6 pištolja "CZ" kalibar 7.65 i API "Škorpion" kalibar 7.65 mm.
Do sada kroz obradu pronašli smo 9 pištolja TT, jedan "CZ" i jedan "škorpion". Kroz ovu obradu obuhvaćamo i "druga" krivična djela počinjena u vreme dok su bili vojni obaveznici.

6. Broj zarobljenih ustaša je 16 u zoni odgovornosti 7. Korpusa.

Za NAČELNIK a
m a j o r
Damjan Prlić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



[718] Stopa.

# 282

***1993., ožujak 27.***
***Biljane Gornje***

***Obavijest Komande 92. mtbr SVK podčinjenim jedinicama o hrvatskim napadima u zoni odgovornosti brigade, uništavanju hrvatskog tenka u području Suhovara, o problemima oko osnivanja 1. jbr "Vojvoda Vuk", te pregovorima Alije Izetbegovića i Radovana Karadžića u New Yorku***

---

KOMANDA 92. mtbr
Pov. br. 378-62
27. 03. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama,
d o s t a v l j a. – 1. mtb.

1. U protekla 24 časa neprijatelj je ispoljavao artiljerijska dejstva prema rejonima Nadin, Lišane Tinjske i Zemuniku Gornjem iz rejona Galovac, Prkos i Suhovare.
Iz VBR-a je otvarana vatra prema Biljanima Gornjim iz pravca Islama Grčkog (3 lansiranja).
Iz tenkova je otvarana vatra iz Paljuva (Buterini) prema Smilčiću te iz Suhovara prema Veljanskoj Kosi gdje je pogođen naš tenk T-55 (posljedica je ranjavanje por. Alavanja Jove – lom ruke i lakša ozljeda glave Blanuša Miroslava), tenk je brzo popravljen i stavljen u funkciju.
Na neprijateljsku vatru odgovoreno je art. vatrom iz naših haubica i drugih art. oruđa.
U rejonu Suhovara 26.03.1993. godine oko 14.00 časova potpuno je uništen jedan neprijateljski tenk T-55, sa posadom, dejstvom raketnog sistema "FAGOT" (operatori Drača M.[719] i Dukić P.[720]).
I dalje se vrše radovi na utvrđivanju, zaprečavanju i maskiranju, kako dostignutih linija, tako i položaja art. oruđa.

2. Poznato vam je da formiranje jurišne brigade "Vojvoda Vuk" još nije završeno. U tom cilju potrebno je što prije pozvane borce iz svih jedinica uputiti na zborno mjesto jurišne brigade, kako bi se ista što prije uključila u borbeni raspored i kako bi svojim aktivnim dejstvima potisnula neprijatelja sa okupiranog teritorija RSK i zadala odlučujući udarac ustaškim snagama.

3. U Njujorku je Alija Izetbegović potpisao mirovni plan Vensa[721] i Ovena.[722] Delegacija Republike Srpske se vratila iz Njujorka, a gospodin Radovan Karadžić je izjavio po povratku da očekuje da se sada konačno naprave neki "ustupci" i srpskoj strani, kako mirovni plan Vensa i Ovena ne bi zapao u ćorsokak.
ŽA/AD

---

719

720

721 Cyrus Vance.

722 Lord David Owen.

P K M
kapetan
M.P.[723] Alavanja Željko, [v.r.]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1534., sn. 15-0108.*

## 283

***1993., ožujak 28.***
***Knin***

***Odgovor Komande 7. korpusa SVK na postavljena pitanja Komande 2. pbr o sudbini "ružičastih zona", iseljavanju Hrvata iz Sonkovića uz "potpis", osnivanju vojnih sudova i postupcima prema onima koji izbjegavaju mobilizaciju***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov.br. 30-2232
28. 03. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVJERLJIVO
KURIROM

Odgovor na postavljena
pitanja, dostavlja. –

KOMANDI 2. pbr

U vezi sa pitanjima postavljenim na razgovoru koji je vođen 24.03.1993. godine u Komandi Korpusa od strane pomoćnika K-danta za moral, 2. pješadijske brigade, obratili smo se GŠ SV RSK i dobili odgovor, i to:

1. U vezi sa "pitanjima" o sudbini "ružičastih zona", i sami znate da se vode pregovori u Ženevi, kako o prostoru koji u skladu sa Vensovim[724] planom, štiti UNPROFOR, tako i o "ružičastim zonama". One su deo teritorije RSK i nema reči o tome da mogu biti "žrtvovane".
Ni javno, ni tajno, o takvim političkim opcijama za "ružičaste zone" nije se pregovaralo.
Radi se o glasinama za koje ne znamo otkuda potiču. I sami kažete "šire se priče". Prema tome, bilo bi dobro da se češće puta ponovi zvaničan stav, kao i da se informisanje provodi stalno, u skladu sa novim vestima sa pregovora.

2. Što se tiče ankete, koja je navodno provođena, u Sonkoviću, u MO dobili smo odgovor da sa građanima hrvatske nacionalnosti niko nije vršio nikakvu anketu. Jedino je CK[725] RSK građanima hrvatske nacionalnosti omogućio odlazak iz RSK, uz potpis.

Ne radi se, dakle, o istoj stvari i mislimo da je i ovde reč o glasinama ili nepotpunim informacijama.

3. U vezi sa podnetim krivičnim prijavama, poznato vam je da do sada nismo imali pravo da osnivamo Vojne sudove (a da je to sada rešeno), te nismo ni mogli veliki broj krivičnih prijava proslediti i očekivati rješenje. Sada proces koči nedostatak pravnika i sudija za

---

[723] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Benkovac.
[724] Cyrus Vance.
[725] Crveni križ.

osnivanje Vojnih sudova. Nadamo se da ćemo ovaj problem rešiti uskoro. VJ poslali smo zahtjev za pomoć po ovom pitanju.

4. Povodom pitanja koja se odnose na postupke prema različitim kategorijama boraca sa dvojnim državljanstvom, sa stalnim prebivalištem van RSK, zatečenih u trenutku mobilizacije ovdje, u posjeti rodbini, kao i v/o koji su otišli u SRJ pre mobilizacije i nisu se odazvali na nju, te kako je provedena mobilizacija, zatražena su tumačenja i analize MO i MUP-a. Kad ih dobijemo biće vam prosleđene.

POMOĆNIK KOMANDANTA
M.P.[726] p u k o v n i k
mr. Dmitar Arula, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

## 284

***1993., ožujak 29.***
***Vukovar***

***Sigurnosno izvješće 11. korpusa SVK Obaveštajno-bezbednosnom organu Glavnog štaba SVK s kratkim sadržajem izvanredne sjednice Skupštine RSK koja je održana 27. ožujka 1993. u Belom Manastiru***

---

Komanda slavonsko-baranjskog korpusa
Bezbednosno-obaveštajni organ
Str. pov. br. 2-74
29. 03. 1993. god.
V u k o v a r

GŠ SV RSK – K n i n
Bezbednosno-obaveštajnom organu

Kratki sadržaj sa vanredne
sednice Skupštine RSK. –

Vanredna sednica Skupštine RSK, a četvrta po redu, održana je, po planu, 27.03.1993. god. u Belom Manastiru. Počela je sa radom u 12 časova, a završila oko 24 časa.
Dnevni red:
1. Izveštaj o pregovorima iz Njujorka[727] i Ženeve
2. Izveštaj o radu Vlade
3. Usvajanje uredbi sa zakonskom snagom, koje su donesene za vreme vanrednog stanja.
Skupština ima 270 poslanika, a zvanično je objavljeno da je na sednici prisutno 215 poslanika.

---

[726] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[727] New York.

Posle intoniranja himne "Bože pravde" sednicu je otvorio Mile Paspalj, predsednik skupštine i predložio dnevni red.
Međutim, dnevni red nije usvojen, u prvi mah, već je predložena dopuna dnevnog reda, i to: smena predsednika skupštine, predlog za glasanje o poverenju Vladi RSK i predlog za glasanje o poverenju predsednika RSK.
Ovakvu dopunu dnevnog reda je predložio Petar Cvetanović, predsednik Oblasnog veća Skupštine RSK, za područje Dalmacije, Like, Korduna i Banije.
Bilo je pomalo čudnih okolnosti oko donošenja odluke o dopuni dnevnog reda. Pošto je obavljeno glasanje i za dopunu glasalo 135 poslanika, ministar Šuša[728] upozorava da se utvrdi tačan broj prisutnih, a Ilija Petrović i Simo Crvar su postavili pitanje da li skupština može da odlučuje o predloženom poverenju. Interesantno je da Petrović[729] i Crvar[730] nisu delegati, a i čudno da ne znaju, ili neće da znaju, da skupština može donositi ovakve odluke.
Posle ovih pitanja i upozorenja Šuša je dao objašnjenje da skupština ima pravo na ovakve odluke. Prozivom je utvrđeno da je na sednici prisutno 215 delegata. Ovaj proces utvrđivanja brojnog stanja i usvajanja dnevnog reda trajao je oko dva sata pa se može zaključiti da sednica nije dovoljno pripremljena, ili, da je vode nedovoljno sposobni predsedavajući.
Interesantno je da je posle prvog glasanja, kada je glasalo 135 poslanika za dopunu dnevnog reda, bilo primedbi šta je sa ostalima. Tražilo se da se precizno utvrdi ko je glasovao protiv i ko je uzdržan. Tražena je puritanska preciznost, a u drugom glasanju, posle dugog prebrojavanja, odluka je odmah prihvaćena kada je utvrđeno da su za dopunu glasala samo 104 poslanika i nisu se precizno prebrojavali ostali glasovi. Posle ovoga za govornicu je izašao predsednik skupštine Mile Paspalj i podneo izveštaj. Nije dozvolio diskusiju po izveštaju, a potom je dao na glasanje njegovo poverenje, koje nije bilo na dnevnom redu, i glasanjem je dobio poverenje poslanika zatim, na govornicu izašao Goran Hadžić, predsednik RSK, govorio je o uspešnim pregovorima u Njujorku i Ženevi. A rekao je, između ostalog, da su za sve nesloge u RSK, krivi jugo-oficiri, Pokret za Jugoslaviju, komunističke snage i najviše okrivljivao gen. Torbicu.[731] Pismeni izveštaj o pregovorima u Njujorku i Ženevi su dobili svi poslanici.
Diskusija i prisustvo Milana Babića su imali, najverovatnije i nad činjenične sadržaje. Babić[732] se superiorno postavljao u oceni uspešnosti pregovora i ukazao je neke diplomatske zamke od strane Evrope i UN. Neki smatraju da je Babićevo prisustvo uticalo na odluke skupštine.
Veliki broj diskutanata ne zaslužuje pažnju jer su diskusije, uglavnom, bile nedovoljno primerene problemima i uopštene. Druga tačka dnevnog reda započeta je bez prisustva Z.[733] Zečevića, predsednika vlade, ostala je enigma kako i zašto Zečević nije stigao na sednicu, pa i gde se nalazi. A što je još i gore, niko od potpredsednika, i ako su bili prozivani, nije mogao podneti izveštaj o radu vlade. Diskusije su vođene bez redne platforme. Diskutanti koji su diskutovali o lopovluku, kriminalu i javašluku podržavani su aplauzom. Niko iz vlade nije davao odgovore na postavljena pitanja, niti predloga rešenja da se nered spreči. Predsednik

[728] Vojin.
[729] Ilija.
[730] Simo.
[731] Milan.
[732] Milan.
[733] Zdravko.

Hadžić[734] i pojedini ministri su se pravdali, da oni u tome nisu učestvovali i da u svemu ima neistine.
Ova tačka je trajala puna 4 časa. Na kraju je izglasano nepoverenje vladi i za novog mandatara imenovan ing. Bjegović.[735]
Diskusija Stojana Španovića ministra odbrane zaslužuje pažnju i može se oceniti kao vrlo konstruktivna i odslušana je sa pažnjom. Španović[736] je ukazao na značaj odbrane i vojske u ovom času.
Treća tačka je trajala vrlo kratko. Delegati su bili iscrpljeni i pola ih je bilo napustilo sednicu, ali su ipak, verifikovane uredbe sa zakonskom snagom.
Skupština je završila rad oko 24 časa.
Može se zaključiti da je loše pripremljena. Imala vrlo štur izveštaj.
Obzirom da se nije sastala 6 meseci, radni sadržaji uopšte nisu bili primereni problemima koji opterećuju, prvenstveno narod pa privredu i ukupnu državnu organizaciju.

Načelnik
pukovnik
Dušan Grahovac

M.P.[737]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6002.*



## 285

***1993., ožujak 30.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o hrvatskim napadima, pregrupiranju, utvrđivanju položaja i ubacivanju diverzantskih grupa u zoni odgovornosti korpusa te stanju i gubicima u jedinicama korpusa i problemima oko smjene vojnika iz drugih korpusa na sjevernodalmatinskom ratištu***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-2285
30. 03. 1993. godine
Redovni borbeni
izveštaj. –

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
URUČITI ODMAH
KURIROM

GŠ SV RSK
OPERATIVNI CENTAR

1. Aktivnosti neprijatelja
Jučer u 21.30 č. u širem rejonu Lakići – Torine otkrivena je diverzantsko-teroristička grupa po kojoj su naše jedinice uspešno dejstvovale i istu vratile preko linije fronta.

[734] Goran.
[735] Đorđe.
[736] Stojan.
[737] Prijemni pečat: Brzojav SILOS, broj 913, primljen 29. 3. 1993., potpis nečitak.

Jučer oko 18.30 časova ustaše su dejstvovale artiljerijom iz pravca Dubravica po širem rejonu sela Pamučari.
Danas oko 15.40 časova ustaše su dejstvovale iz rejona Vrdova sela sa 2 granate po selu Laktac.
U toku noći i danas uočeni su veći pokreti ustaških kamiona i drugih vozila na putu od Jasenica ka pravcu Velebita. Naročito izražena aktivnost ustaša u poslednja 24 časa izražena je na Velebitu, kroz inžinjerijske radove, dovlačenje novih snaga i izviđanje i osmatranje naših položaja na tom delu vojišta. Pored ostalog ustaše izgrađuju put za Tulove grede. U toku dana primećeno je i otkriveno nekoliko letova transportnih helikoptera.

2. Naše snage
Jučer oko 10.30 časova četiri vojnika iz 75. mtbr prilikom obilaska minskog polja aktivirali su potezno-rasprskavajuću minu i tom prilikom ranjena su 4 vojnika, od kojih jedan teže.
Jučer je također lakše povređen jedan vojnik od pešadijske mine iz 92. mtbr.
Naša artiljerija dejstvovala je po otkrivenim ciljevima ustaša. Dejstva je vršila 4. lbr i jedinica 2. pbr.
Jedinice 7. korpusa nastavljaju rad na dogradnji borbenih gotovosti, kroz planiranu obuku i izgradnju zaklona za ljudstvo i vatrenih položaja za oruđa.
Smena jedinica, koja predstoji za 1 dan; koja je planirana verovatno neće ići po planu. Sa Banije bilo planirano oko 400 vojnika, a jučer je došlo svega 80. Smene ako budu išle parcijalno izazvaće nezadovoljstvo boraca na prvoj liniji odbrane. Za sada je najkritičnije stanje u OG-1.

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[738]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 286

***1993., ožujak 30.***
***Knin***
***Popis ciljeva u Zadru i Šibeniku za djelovanje topništva 7. korpusa SVK***

Fotokopirano dana
30.03.93. za potrebe OG-1
[.........,v.r. ][739]

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO
**Primerak br. 1.**

[738] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Severna Dalmacija, Knin.
[739] Potpis nečitak

SPISAK CILJEVA

RAJON: **Z A D A R**

"Roda"[740]

| Broj cilja | Koordinate | Opis i karakteristika cilja | Primedba |
|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| C-600 | X=86130<br>Y=18945<br>Z=15 | Kasarna br.1 (AŠC), Ugao ul. M.Oreškovića i 21. Maja | Vojni obj.[741] |
| C-601 | X=86550<br>Y=18570<br>Z=17 | Kasarna br. 2 (RV i PVO) | Vojni obj. |
| C-602 | X=87275<br>Y=18780<br>Z=30 | Kasarna "Ante Banina" | Vojni obj. |
| C-603 | X=85930<br>Y=18065<br>Z=03 | Dom JNA Zadar | Vojni obj. |
| C-604 | X=87700<br>Y=17270<br>Z=05 | Hotel "Barbara" | Turist. obj. |
| C-605 | X=88000<br>Y=17375<br>Z=05 | Hoteli: "Slavija", "Zadar", "Donat", "Adrijana"<br>Rajon Borik (200x200) | Turist. obj. |
| C-606 | X=87850<br>Y=17750<br>Z=15 | ŠC[742] | |
| C-607 | X=84185<br>Y=21885<br>Z=25 | "Zagrebački transporti", PTT skladište, GP "Vladimir Gortan" (200x200) | Privred. obj. |
| C-608 | X=83220<br>Y=22212<br>Z=17 | Tvornica za preradu soje | Privred. obj. |
| C-609 | X=83690<br>Y=21215<br>Z=10 | Hladnjača | " |
| C-610 | X=83570<br>Y=21385<br>Z=11 | Industr. Kopleks "Elka", "Elektronika", "Otočanka"," Adrija" (200x200) | " |
| C-611 | X=83840<br>Y=20890<br>Z=05 | "Turist-hotel" (s/z za 150 m nalazi se "Kemoboja" i "Agrarija" | " |
| C-612 | X=84120<br>Y=20285<br>Z=10 | RO "Zadranka" | " |
| C-613 | X=84670<br>Y=20775<br>Z=05<br>AzF=0-00 | Tvornica kože i GP "Radnik". Južno od obj. za 150-200 m. nalazi se GP "Zadar" i "Šuma" | " |



740 Šifra vojnog zemljovida za topničko djelovanje.
741 Objekt.
742 Školski centar.

| | | | |
|---|---|---|---|
| C-614 | X=85800<br>Y=21120<br>Z=35<br>AzF=8-00 | Benz. pumpa – 2 kom. na odstojanju od 100 m | Privred. obj. |
| C-615 | X=87175<br>Y=17885<br>Z=05 | RO "Jugoplastika i "INA" | " |
| C-512 | Na Planu dejstva | Poljoprivredna stanica, Gornji Bilig (okružena individ. stamb. zgradama) | |
| C-616 | X=86375<br>Y=19600<br>Z=22 | Malokalibarsko strelište, "INA-PLIN", RO "SAS" | Vojni obj. |
| C-513 | Na Planu dejstva | "Vlado Bagat" | Privred. obj. |
| C-514 | " | Sud, SUP, Hotel "Central" (poluotok) | |
| C-515 | " | ŽSt[743], parking s/z od cilja za 200 m. nalazi se fudbal. igr.[744] "Omladinac" | |
| C-516<br>AzF=53-00 | " | MZ "Stanari" (ist. za 200 m nalaze se: RO "Mehanizacija", "Autoservis", StTP[745] vozila | |
| C-517 | " | Hem. industrija "Poliken", željezn. ukrcni čvor | Privred. obj. |
| C-518 | " | Plinska stanica, Žst Bibinje | " |

-----------------------------------------------------

Fotokopirano dana
30.03.93. za potrebe OG-1
[..........,v.r. ][746]

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO
**Primerak br. 1.**

SPISAK CILJEVA

RAJON: **ŠIBENIK**

"Roda"

| Broj cilja | Koordinate | Opis i karakteristike cilja | Primedba |
|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| C-617 | X=43715<br>Y=72275<br>Z= | Dom JNA, Trg. M.Tita, Perivoj M. Gorkog (Centar grada) | |
| C-618 | X=44770<br>Y=72550<br>Z= | Stadion "Rade Končar" | |
| C-619 | X=42660<br>Y=74572<br>Z= | Stambeni blok "Vidici". Vojni stanovi VSF bivše JNA (useljeni pripadnici ZNG) | |
| C-620 | X=42000<br>Y=73495<br>Z= | Kasarna "Ante Jonić" | |
| C-621 | X=44011<br>Y=72550<br>Z= | Šubićevac (centar) | |

743 Željeznička stanica.
744 Nogometno igralište.
745 Stanica za tehnički pregled.
746 Potpis nečitak

| | | | |
|---|---|---|---|
| C-622 | X=43539<br>Y=72534<br>Z= | Tržnica, vojna menza, vojni stam. blok, autob. stanica | |
| C-623 | X=43500<br>Y=72830<br>Z= | Bolnica | |
| C-624 | X=43088<br>Y=73011<br>Z= | PTT | |
| C-625 | X=44876<br>Y=71055<br>Z= | Tvornica elektroda i ferolegura | |
| C-626 | X=35834<br>Y=72682<br>Z= | SUP i sud | |
| C-627 | X=43638<br>Y=72456<br>Z= | Benzinska pumpa | |
| C-628 | X=43379<br>Y=72660<br>Z= | Robna kuća "Šibenka" | |
| C-629 | X=43462<br>Y=72616<br>Z= | "Elektra" Šibenik (s/z od RK "Šibenika" za 80 m.) | |
| C-630 | X=44077<br>Y=72000<br>Z= | Tvrđava Sv. Ane | |
| C-631a | X=41615<br>Y=73363<br>Z=10 | RZ "Velimir Škorpik" (sinhroliftovi i luka za ratne brodove) | Delta:11.00 |
| C-631 | X=42385<br>Y=72627<br>Z= | Mandalina: K-da ZNG za RM, K-dant, kbb Budimir Ante | Vojni cilj |
| C-506a | X=98475<br>Y=19450<br>Z=26 | Pojačivačka stanica radio Zagreba i radio Zadra za UKT područje | |
| C-527 | Na planu dejstva | RO "Poliplast". Koncentracija ustaških snaga (ZNG). Pouzdan podatak | Vojni cilj |
| C-528 | " | Uži centar grada sa poljanom (vrlo frekventno mesto) | |
| C-529 | " | Sportski centar "Baldekin", zaposednut od strane ZNG (oko 1000 ustaša). Pouzdan podatak | Vojni cilj |
| C-530 | " | Naselje "Vidici". Blok stmabenih zgrada ZNG i objekt Franjevačkog samostana | |
| C-531 | " | Mandalina (K-da 8. VPS) | Vojni cilj |
| C-532 | " | Visoke peći (hale) elektrodijalize[747] boksitne rude. Pretpostavlja se da se u objektima nalaze uskladištena SRT (tenkovi, VRL, art. oruđa i sl.) | " |
| C-533 | " | Radio – relejno čvorište "Kamenar" u sistemu veza: Vis-Kozjak,-Kamenar-Velebi-Pag. Pretpostavlja se da nije u funkciji | Vojni objekt |

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 47*

[747] Elektrolize-

# 287

***1993., ožujak 31.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba SVK s podacima o hrvatskim napadima, pregrupiranju, utvrđivanju položaja i ubacivanju diverzantskih grupa u zoni odgovornosti 7. korpusa, o stanju, problemima i obuci u jedinicama SVK, izvanrednim događajima u zonama odgovornosti 7. i 21. korpusa, te protestu majki i žena vojnika u Ličkom Osiku zbog odlaska njihovih sinova i muževa u 1. jbr SVK "Vojvoda Vuk" i njihovog upućivanja na sjevernodalmatinsko ratište***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str.pov.br. 20-826
31.03.1993. god.

Operativni izveštaj. –

1. STANJE KOD NEPRIJATELJA:
U proteklih 24 časa neprijatelj je na severnodalmatinskom vojištu nastavio dejstva artiljerijom i minobacačima.
Dana 29.03. u 21.30 časova u širem rejonu Lakići-Torine otkrivena je neprijateljska DTG po kojoj su naše jedinice uspešno dejstvovale i vratile je preko linije fronta. Oko 18.30 časova neprijatelj je artiljerijom dejstvovao iz pravca Dubravica po širem rejonu s. Pamučari.
Dana 30.03. oko 15.40 časova neprijatelj je iz rejona Vrdova sela sa dve granate dejstvovao po s. Laktac.
Dejstvo artiljerijom, minobacačima i tenkovskim naoružanjem nastavljeno je iz rejona Galovca, Mostara Zemuničkog, Gradine, Suhovara, Islama Grčkog, Kašića i Paljuva po Pridragi, Smilčiću, Gornjim i Donjim Biljanima i Škabrnji.
U toku noći 29/30.03. i 30.03. uočeni su veći pokreti ustaških kamiona i drugih vozila na putu od Jasenica prema Velebitu. Naročito izražena aktivnost neprijatelja izražena je na Velebitu, kroz inžinjerijske radove, dovlačenje novih snaga, izviđanje i osmatranje naših položaja. Pored ostalog, izgrađuju i put za Tulove grede. U toku dana primećeno je i nekoliko letova transportnih helikoptera.
Na ličkom ratištu primećen je prilično intenzivan saobraćaj na pravcu Perušić-Gospić. Na Tulovim gredama uočeno je osam neprijateljskih vojnika.
U Istočnoj Slavoniji, u prepodnevnim časovima primećeno je kretanje autobusa sa neprijateljskim vojnicima iz pravca Osijeka prema Nemetinu. Noću, 29/30.03. između 24.00 i 00.30 časova neprijatelj je iz pravca s. Nuštar otvarao minobacačku i tromblonsku vatru ka objektu Gradina u širem rejonu s. Pačetin. Na to vatreno dejstvo nije odgovoreno.

2. STANJE KOD NAŠIH SNAGA:
7. K
Naša artiljerija je dejstvovala po otkrivenim ciljevima. Dejstva je vršila 4. lbr i jedinica 2. pbr.
Jedinice korpusa nastavljaju rad na dogradnji b/g sa težištem na utvrđivanju, zaprečavanju i osposobljavanju za izvršavanje narednih zadataka.
Smena jedinica, koja predstoji za jedan dan, verovatno neće ići po planu. Sa Banije je trebalo da stigne 400 vojnika, a došlo je svega 80. Ovakvi događaji izazivaju nezadovoljstvo boraca na prvoj liniji odbrane.

U TG-8 borci su nezadovoljni zbog podele nafte za poljoprivredne radove, kao i zbog odlaska boraca mlađih godišta iz jedinice.
15., 21., 39., 18. i 11. K
Rad komandi i jedinica korpusa odvija se po planu.
1. jbr
Sa pristiglim ljudstvom izvodi se planirana obuka. Radi se na uključivanju ljudstva iz NC "Alfa" u sastav jedinica brigade. Prvi pokazatelji ne ulivaju poverenje u kvalitet ljudstva.

3. SARADNJA SA UNPROFOR-om:
U zoni odgovornosti 11. K, u rejonu Bakange (Novo Nevesinje) snage UNPROFOR-a napustile kontrolni punkt u toku 29.03.1993. godine.

4. VANREDNI DOGAĐAJI:
7. K
Dana 29.03.1993. oko 10.30 časova četiri v/o iz 75. mtbr prilikom obilaska minskog polja aktivirali su potezno-rasprskavajuću minu i tom prilikom su sva četvorica ranjena, a jedan teže. Istog dana od dejstva pešadijske mine lakše je povređen i jedan borac iz 92. mtbr.
15. K
Dana 30.03. oko 13.00 časova u rejonu Podcetina prema Komesarcu, poginuo je v/o Dejanović Sime Nikola, a teško je ranjen v/o Dejanović Marka Miloš. Sledi izveštaj.

5. RAD ORGANA ŠTABA:
a) Bezbednost
Neprijatelj nastavlja sa obaveštajno-izviđačkom delatnošću duž čitave granice sa RSK kao i sa inžinjerijskim uređenjem položaja.
Registrovana je koncentracija neprijateljskih snaga u Gospiću. Dovođenje ljudstva i tehnike vrše iz pravca Otočca.
I dalje je najveće nezadovoljstvo među borcima i civilnim stanovništvom oko formiranja jurišnih bataljona i upućivanja na dalmatinsko ratište. Tim povodom, žene u Teslingradu[748] su danas (30.03. o.g.) organizovale protestni miting. Još nije otkriveno ko stoji iza ovakvog postupka. Takođe, na teritoriji 11. K prisutna je velika odbojnost radi čega je k-dni kadar 40/11. K održao sastanak na kom je raspravljano o odbijanju upućivanja na dalmatinsko vojište u sastav jurišne brigade.
I pored niz preduzetih mera na planu sprečavanja šverca preko i na teritoriji Korduna i Banije, rezultati su minimalni.
Borci 1/1. pb 33. pbr 39. K javno su pretili organu bezbednosti Cvetković Peri, a jedan je na njega potezao i pištolj, a drugi borac je opalio jedan metak Perinom[749] bratu u neposrednoj blizini nogu. Razlog ovakvog ponašanja je što je OB ustanovio da je kompletna četa napustila položaj, o čemu je OB informisao k-danta.
Pripadnici UNHCR prevozeći humanitarnu pomoć preko Udbine prema Korenici, snimali su aerodrom na Udbini.
Na teritoriju 39. K posredstvom UNPROFOR-a došla je novinarka našeg porekla Barić Štefani, koja je izjavila da ima nameru odlaska na Plitvice i da snimi reportažu. Uputio je bivši direktor Nikola Lapov, a sa naše strane dozvolu joj je "navodno" dao Boro Martinović (savetnik G.[750] Hadžića).

[748] Lički Osik.
[749] Cvetković.
[750] Goran.

RUKOVODEĆI DEŽURNOG TIMA
m a j o r
Dušan Slavuj, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 21.*

## 288

***1993., ožujak 31.***
***Biljane Gornje***

***Izvješće Komande OG-1 Komandi 7. korpusa SVK i Glavnom štabu SVK o hrvatskim napadima u zoni OG-1, te stanju, problemima i potpuno narušenom stanju borbene spremnosti uslijed nedolaska bataljuna s Banije na smjenu u TG-4***

---

KOMANDA OG-1
Str. pov. br. 172-1
Dana, 31. 03. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
PRIMERAK BR. 1

Redovni borbeni
izveštaj, dostavlja.____

– GLAVNOM ŠTABU SV RSK
– KOMANDI 7. KORPUSA

1. Neprijatelj je u protekla 24.00 časa nastavio dejstva artiljerijom, minobacačima i tenkovskim naoružanjem iz rejona Podgradine, Buterina, Portada, Zelenog Hrasta, Prkosa, Galovaca, Biograda, Jurjevića i Sikova po rejonima Pridraga, Ramići, Smilčić, Škabrnja, Biljane Gornje i Donje i Lišane Tinjske.
Posledica nije bilo.
Ustaše su otpočele napad pešadijom i tenkovima na pravcima Novigrad – Pridraga i Paljuv – Cvitići – Barabe. Krajnje upornom odbranom napad je zaustavljen i odbijen.
Neprijatelj vrši pregrupisavanje i pokret tenkova uz provokativno dejstvo.

2. Komande i jedinice OG-1 uz maksimalne napore zadržavaju borbenu gotovost na zahtevanom nivou.
Uspostavljeno stanje borbene gotovosti je potpuno narušeno usled nedolaska Banijskog bataljona na smenu u TG-4.
I pored preduzetih mera na nivou OG-1 ovaj problem nije u potpunosti rešen. Neshvatljiv je tako površan odnos i pored toliko upornih i ozbiljnih zahteva ove komande.
Krajnje je neozbiljno da se od jedinice do jedinice skuplja 10 – 20 ljudi i zatvara front.
Komandant TG-4 je kompletan odnos nazvao lakrdijom.
Mišljenja smo da je i suviše puno žrtava dato da se oslobodi ovaj deo RSK, da bi se sad ponovo "samo bilo u gotovosti za angažovanje u slučaju prodora ustaša".
Da li nam trebaju novi "Miljevci"?
Imajući u vidu da se neizvršava naređenje komandanta GŠ SV RSK, i time pokazuje samovolja i neodgovornost najstarijih starešina, smatram suvišnim moje angažovanje i ostalih starešina moje Komande.

3. Z A H T E V I:
Prema predhodnom redovnom borbenom izvještaju.

Smrt ustašama i ratnim profiterima – SLOBODA RSK!

Zamenjuje KOMANDANTA
za pukovnik
Bursać Slobodan, [v.r.]
M.P.[751]

M.P.[752]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*

## 289

***[1993., ožujak***
***Korenica]***

***Izvješće Komande 15. korpusa SVK o realizaciji zadataka oko formiranja 1. jbr "Vojvoda Vuk" i stanja na teritoriju i u jedinicama u zoni odgovornosti korpusa***

---

Analiza realizacije zadataka po planu "MAČ"

VOJNA TAJNA
Strogo poverljivo

Na osnovu dobijenih zadataka od komandanta 1. jbr dana 01.03.1993. godine na IKM GŠ u s. Žegar Komanda Korpusa je odmah pristupila planiranju i realizaciji zadataka. Dana 02.03.1993. godine na sastanku kome su prisustvovali komandanti brigada – samostalnih bataljona, pomoćnici za pozadinu i pomoćnici NŠ za popunu i personalne poslove upoznao sam potčinjene starešine sa odlukom GŠ SV RSK u vezi formiranja 1. jbr, njenoj nameni i ulozi, kao i obavezama potčinjenih komandi u izboru starešinskog i vojničkog sastava, rokovima i odgovornosti za blagovremeno i potpuno materijalno obezbeđenje sredstvima koja se upućuju u sastav brigade.
Potčinjene starešine upoznao sam sa svim raspoloživim saznanjima u vezi statusa ljudstva koje se upućuje u sastav 1. jbr iako su ista bila nedovoljna i uopštena.
Po prijemu naređenja potčinjene komande su pristupile izboru i pripremi ljudstva i MS za I i II fazu. Izbor ljudstva za I fazu tekao je planski, a organi komande Korpusa i ja lično angažovali smo se u pomoći pojedinim jedinicama posebno ukazujući na odgovornosti starešinskog sastava u realizaciji ovog zadatka, što dokazuje i broj upućenih aktivnih i rezervnih starešina kao i broj NVO predviđen za I fazu. I pored toga smatram da pomoć pojedinih organa komande korpusa i njihovo uključivanje u realizaciju zadataka nije bilo sveobuhvatno, na što se pored subjektivnih slabosti veliki uticaj imale i vrlo teške vremenske prilike.
Pripreme MS otpočele su planski međutim bez podataka koja sredstva treba pripremiti za I i II a koja za III fazu što je usložavalo rad u prva dva dana pripreme. Na rad pozadinskih

---

751 Okrugli pečat: MUP RSK,Komanda PJM Benkovac.
752 Prijemni pečat: Brzojav broj 2360, primljen 31. 3. 1993., potpis nečitak.

organa negativno je uticalo više različitih dispozicija i razreza u periodu od 03.-07.03. sa dosta nepreciznosti, kontradiktornosti pa i nerealnih zahteva u odnosu na imajuće količine naoružanja i vojne opreme u jedinicama 15. K.
Komanda korpusa ceni da je izbor starešinskog sastava (oficira) izvršen vrlo dobro, bez većih poteškoća, sa starešinama odgovarajućih radnih kvaliteta i u skladu sa datim kriterijumima. Od 73 starešine odgovarajućeg VES-a popuna nije izvršena sa VES 31211 i 33217 po jedan starešina. Od 71 starešine predviđenih za uput u sastav 1. jbr upućeno je 58 starešina a 13 starešina je po raznim osnovama privremeno izostalo (bolovanje – 1, oslobođena – 2, na ratištu u Dalmaciji – 1, službeno sprečeni – 7, odbili da idu – 2 od kojih je AVL major Pavlica Bogdan VES 31201 odmah vraćen u VJ. Drugi starešina je RVS iz Opštine D.[753] Lapac i prema njemu se preduzimaju mere).
U izboru podoficirskog kadra zbog nedostatka odgovarajućih VES-ti i ljudstva mlađih godišta kao i otvorenog izražavanja nezadovoljstva upućivanjem u sastav 1. jbr problemi su bili znatno izraženiji tako da od planiranih 124 podoficira, u Knin je upućeno 65, od čega se do 10.03. do 18.00 časova samovoljno vratilo na teritoriju, odnosno u jedinice 28, a 37 se i dalje nalazi u Kninu. Među licima koji su samovoljno napustili Knin su i dva AVL, vod. I kl. Vlaisavljević Dušan i Delić Nedeljko, koji izražavaju nezadovoljstvo prijemom u vezi čega su napisali i pismene izjave.
U izboru i upućivanju vojničkog sastava iskrsli su veliki problemi kako u prihvatanju da idu u sastav 1. jbr, tako i zbog nedostatka ljudstva odgovarajućih VES-ti i odgovarajuće starosne strukture. Od planiranih 257 vojnika u Knin je upućeno 138 dok je deo vojnika odbio da krene. U vremenu od 07.-10.03. Knin je samovoljno napustilo 102, a u Kninu je ostalo 36 vojnika.
Ukupno od planiranih 452, upućeno je 261 pripadnik ili 57,7% od predviđenog broja. Ostali podaci vide se u prilogu br. 1.
Pored objektivnih i subjektivnih problema komanda i jedinice korpusa uspele su u velikom procentu izvršiti pripremu i dotur TMS kao i int. MS i opreme u navedeni rejon primopredaje. Na m/v je izvršen i TP dok na ostalim sredstvima zbog nedostatka vremena i uslova u kojima je vršena priprema nisu izvršeni TP. Nismo bili u mogućnosti obezbediti nedostajuće tehničke knjižice i drugu dokumentaciju o čemu smo vas izveštavali u operativnim izveštajima po PoOb.
Na kvalitet priprema uticao je nedostatak akumulatora za m/v i RU, kao i rezervnih delova, delova i pripadajućeg alata i pribora za kompletiranje individualnih kompleta.
U koliko se ova sredstva blagovremeno ne obezbede očekivati je daleko veće probleme u pripremi TMS za borbene jedinice.
Od planiranih sredstava u I fazi (prilog br. 2a) procenat realizacije je sledeći:

1) TEHNIČKA MS

| | |
|---|---|
| – motorna vozila | 86% |
| – pešadijsko naoružanje | 98% |
| – sredstva veze | 83% |
| – kompleti opšteg alata i pokretne radionice | 50% |
| – šlemovi | 50% |
| – jednodelne fišeklije | 30% |

[753] Donji.

2) INTENDANTSKA MS:

| | |
|---|---|
| – logorska oprema | 100% |
| – kuhinje autoprikolice | 100% |
| – oprema i pribor za pripremu jela | 100% |
| – sudovi i rezervoari za vodu | 20% |

Nismo bili u mogućnosti obezbediti krevete poljske za starešine, stolove i stolice poljske i dovoljne količine vreća za spavanje i terenskih prostirača.

Motorna vozila su dana 07.03. predata NSbS1 1. jbr da bi nakon toga vojnici – vozači samovoljno uzeli 13 m/v (od ukupno predatih 32) i sa istima se vratili u jedinice.

Dana 09.03. u jedinicu se vratilo još 6 m/v, 3 iz komandnog i 3 iz pozadinskog bataljona.

Sva druga navedena MS predata su po materijalnim dokumentima u prihvatno skladište u severnoj kasarni.

U daljem izlaganju ukazao bi na neke probleme koji su negativno uticali na kvalitet priprema ljudstva i MS, subjektivnog i objektivnog karaktera i to:

– Komande bataljona pa i pojedine komande brigada izboru ljudstva nisu posvetile potrebnu pažnju. Izbor je vršen rutinski po JK odnosno VES-tima ne ulazeći u pojedinačne probleme izabranih pripadnika, njihovu VS osposobljenost za obavljanje planirane dužnosti, njihovo porodično i socijalno stanje i ne uvažavajući dr. probleme (zdravstvene, materijalne, psiho-fizičke i dr.),

– smatramo da su broj i struktura boraca datih razrezom GŠ SV RSK za 15. K u odnosu na broj sposobnog stanovništva i date kriterijume dosta nerealni u odnosu na ostale korpuse, posebno imajući u vidu da pojedine VES-ti kao: oficiri, podoficiri i vojnici OMJ, artiljerijskih i artiljerijsko-raketnih jedinica PVO pa i pojedinih pozadinskih specijalnosti nisu ili su u neznatnom broju regrutovani sa ove teritorije.

– Da većina pripadnika jedinica ne želi da napusti teritoriju opštine odnosno teritoriju Like i da kako ističu ne žele da se postojeće jedinice "razbijaju" odnosno da ratuju sa ljudima koje ne poznaju i u koje nemaju poverenja.

– Mišljenja su da u Severnoj Dalmaciji, a posebno u Kninu nije uspela mobilizacija te da borci iz tih krajeva i dobrovoljci dolje izbegavaju da idu na ratište i da ne žele da im pružaju pomoć dok isti "šeću po Kninu" obučeni u maskirnu uniformu.

– Da se veliki broj v/o nije vratio iz Srbije, a prema njima se ne preduzimaju odgovarajuće mere,

– Da se već na teritoriji Severne Dalmacije, po mišljenju boraca nalazi veliki broj ljudi sa teritorije Like i da svako dalje angažovanje ugrožava odbranu teritorije,

– Da se u dosadašnjim dejstvima nijedna jedinica sa teritorije 7. K nije angažovala u zoni odbrane 15. korpusa,

– Deo podoficirskog kadra ne želi niti se oseća sposobnim da komanduje jedinicama u borbenim dejstvima,

– Stalni pritisci porodica i rodbine da se ne uključuju u sastav 1. jbr,

– Većina boraca izražava nezadovoljstvo da ne žele da se odvajaju od kuća i porodica u dužem vremenskom periodu,

– Komanda korpusa i potčinjene komande nisu raspolagale sa dovoljno podataka za informisanje posebno u vezi statusa boraca u sastavu 1. jbr,

– Opšte je mišljenje boraca da je bio mali broj angažovanih starešina na prihvatu i raspoređivanju što je uticalo na neraspoloženje ljudstva,

– posebno negativno na kvalitet priprema uticalo je izuzetno kratko vreme, tako da je deo boraca direktno sa položaja krenuo u sastav nove jedinice, bez mogućnosti da se jave porodici,

– Izdvajanje većeg broja odgovornih starešina iz sastava svojih jedinica koji su mogli doprineti kvalitetnijem izvršavanju zadataka,
– Nedovoljna popunjenost sa pojedinim sredstvima i nemogućnost izvlačenja istih iz jedinica na p/k odbrane,
– Nemogućnost ispunjavanja traženih kriterijuma vezanih za kompletnost TMS, tehničku ispravnost, posedovanje i ažurnost tehničke dokumentacije.
Cenimo da realizacija plana "MAČ" u ovakvoj situaciji zbog objektivnih okolnosti nije moguća, pa se moraju tražiti nova prihvatljiva rešenja za realizaciju početne ideje.

2. Stanje na teritoriji i u jedinicama zone odgovornosti 15. Korpusa
a) Stanje na teritoriji
Analizirajući stanje na teritoriji zone odgovornosti sa stanovišta pripreme, motivacija, opredeljenosti i rešenosti za odbranu od agresije R.[754] Hrvatske, cenimo da je povoljno i da iz dana u dan pruža sve veća uveravanja na jedan ovakav zaključak.
Imajući u vidu probleme sa kojima se Komanda Korpusa sukobljavala ranije (nepoverenje u starešinski i komandni kadar, dvojnost u komandovanju, pokušaj i formiranja i zadržavanja formiranih paravojnih sastava, neprihvatanje jedinstvene komande i odbrambenog sistema i sl) cenimo, da je većina ovakvih shvatanja prevaziđena i da prevladava shvatanje u opravdanost formiranja jedinstvenog odbrambenog sistema kao garancije očuvanja srpstva i srpskih teritorija u našoj zoni odgovornosti. U određenoj meri su još uvek prisutna nastojanja pojedinaca i grupa, koji su veoma dobro poznati, da svojim delovanjem, van jedinstvenog sistema, opravdavaju svoje postojanje. Njihove namere su osujećene i nailaze na osudu velikog broja stanovništva i boraca, tako da nemaju oslonca ni prostora za realizaciju svojih ciljeva i namera.
I pored objektivnih poteškoća u kojima se nalazi RSK kao što su: slabo funkcionisanje političkog i privrednog sistema; nefunkcionisanje organa vlasti; nesnabdevenost osnovnim životnim potrepštinama; nezaposlenost; nefunkcionisanje putnog, poštanskog i drugih vrsta saobraćaja uz direktne pretnje agresije od strane R. Hrvatske i pritisaka međunarodne zajednice smatramo, da ćemo u svojim nastojanjima istrajati.
U jedinicama trenutno imamo mobilisanih oko 10.000 boraca što u odnosu na broj stanovnika iznosi oko ¼. Odziv je po našoj oceni 98%. Aktivna borbena dejstva, do sada je izvodila 9. mtbr dok su na celoj dužini fronta (oko 145 km) prema R. Hrvatskoj izražene svakodnevne provokacije neprijatelja. U dosadašnjim b/d imali smo 30 poginulih i oko 10 ranjenih boraca. I pored izraženih gubitaka i otežanih meteo-uslova b/g jedinica uspevamo održati na zahtevanom nivou.
Od problema koji u znatnoj meri narušavaju borbeni moral a samim tim i b/g jedinica istakli bi smo sledeće:
1) – Neefikasnost nadležnih organa u preduzimanju mera protiv lica koja na bilo koji način izbegavaju vojnu obavezu;
2) – Pokušaji i zagovaranja formiranja paravojnih sastava od strane pojedinaca u ime predstavništva Vlade RSK u Beogradu i nemogućnost nadležnih organa da se suprostave ovim pokušajima;
3) – Neefikasnost i neadekvatno izricanje mera krivične odgovornosti za počinioce KD-a;
4) – Prisutni pojavni oblici nediscipline, familijarnosti i nonšalantnog odnosa pojedinih starešina u pojedinim jedinicama, što za posledicu ima neprimerna reagovanja boraca,

[754] Republike.

5) – Česta angažovanja dobrovoljačkih jedinica iz 15. K na prostorima van naše zone odgovornosti. Posebno odbojan stav borci imaju pri angažovanju na delu dalmatinskog ratišta. Kod istih, iz dosadašnjeg iskustva, vlada mišljenje, da v/o sa ovih prostora na sve moguće načine izbegavaju vojnu obavezu, da k-de tih jedinica nisu u stanju mobilisati niti očuvati mobilnost jedinica, da prema borcima iz Like imaju odbojan i podcenjivački stav i slično. Iz tih razloga nerado napuštaju prostore zona odgovornosti svojih jedinica;
6) – Teški materijalni i meteorološki uslovi za život, rad i izvođenje b/d.
Zbog razloga navedenih u stavu 5. i naših subjektivnih propusta koji proizlaze kao posledica kratkoće u pripremi, smatramo da je došlo do otežavanja realizacije plana "MAČ".
Posebne probleme imamo sa dobrovoljcima koji iz različitih pobuda i interesa dolaze iz RS i SRJ u naše sastave. Ovoj strukturi u buduće moramo posvetiti veću pažnju.
Stalno ističemo da nam je u jedinicama borbeni moral zadovoljavajući i da je na onom nivou koji obezbeđuje izvršavanje postavljenih zadataka. Ovo je tačno samo onoliko koliko se odnosi na izvršavanje borbenih zadataka na ovoj teritoriji. Čim se postavi pitanje napuštanja teritorije, ne samo celine, nego i lokalnih prostora, dolazi do protesta i odbijanja naređenja.
Na stanje morala u jedinicama i na teritoriji pozitivno utiče početak sređivanja političke situacije u Krajini i borba protiv svih paravojnih formacija sa posebnim interesima, kao i odlučnost da se odlučnije krene u obračun sa svim oblicima kriminala. Međutim, ljudi se boje da to može biti sve kratkog daha, jer im se čini da se borba protiv snaga koje razaraju jedinstvo naroda i vojske, vodi nedovoljno odlučno. Započeto se mora dovesti do kraja na radikalan način, jer će jedino biti pravna osnova za delovanje među borcima i stanovništvom.
U zoni naše odgovornosti organizujemo dogovor svih najodgovornijih ljudi-predsednika opštine, direktora radnih organizacija i komandanata jedinica, sa jednim jedinim ciljem, da se na ovim prostorima konačno uspostavi potrebno jedinstvo svih činilaca koji odlučujuće utiču na život na ovim prostorima, na borbu protiv ustaša i na jedinstvo naroda i vojske. Skup će biti lišen svih političkih konotacija, a rešavaće životne probleme-probleme proljetne setve, probleme pokretanja privrednih kapaciteta i rešavanje socijalnih problema na teritoriji, koji postaju zabrinjavajući.
Na moral u jedinicama i na teritoriji negativno utiče slabo snabdevanje egzistencijalnim potrebama i slab rad institucija koje bi trebale o tome da se brinu. Na teritoriji je velik broj izbeglica kao i velik broj staračkih domaćinstava i onih koji ne mogu da privređuju.
Treba stalno imati u vidu da je već treća godina kako traje ratno stanje na ovim prostorima, koje samo po sebi negativno utiče na psihofizičko stanje ljudi, tako da su ekscesne situacije stalna mogućnost. Posledica ovoga je neprekidni porast upotrebe alkohola i incidenata koji su izazvani prekomernom upotrebom istog.
Izlaz iz ovakvog stanja je brže rešavanje svih životnih pitanja na svim nivoima političkog i vojnog odlučivanja u Krajini.[755]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 41., kut. 4042.*



[755] Izostavljena su tri priloga: Pregled pozvanih – upućenih pripadnika 15. K po planu "Mač", Pregled tehničkih materijalnih sredstava koja su u 1. fazi predana za popunu 1. jbr, Pregled intendantskih materijalnih sredstava koja su predana radi popune 1. jbr.

# 290

***1993., travanj 1.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o dolasku odreda dobrovoljaca s Kosova, koji je osnovan od članova i simpatizera Pokreta za jedinstvenu Srbiju i Jugoslaviju***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Int.br. 01-320
Knin, 01. 04. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDI: 7. K., 15. K., 21. K., 39. K., 18. K., 11. K., 75 PoB, 1. jbr.

1. U protekla 24 časa hrvatska vojska je nastavila sa vatrenim dejstvima na severnodalmatinskom vojištu. Artiljerijom, minobacačima i tenkovima otvarana je vatra iz rejona Podgradine, Buterina, Portade, Zelenog hrasta, Prkosa, Galovca, Biograda n/m, Jurjevića i Sikova, ka rejonima Pridraga, Ramići, Smilčić, Škabrnja i Biljane Gornje, Biljane Donje i Lišane Tinjske.
Na pravcima Novigrad-Pridraga i Paljuv-Cvitići-Barabe, neprijateljska vojska je otpočela napad pešadijom i tenkovima. Krajnje upornom odbranom napad je zaustavljen i odbijen. Iz rejona Čulina, neprijatelj je dejstvovao po rejonu Zaton-Muškovci.
Na ostalim pravcima na severnodalmatinskom vojištu hrvatska vojska je vršila provokativna dejstva iz pešadijskog i artiljerijskog naoružanja, kao i snajperskom vatrom, pogotovo sa Crnog vrha po vozilima za snabdevanje.
Na celoj zoni odgovornosti severnodalmatinskog vojišta, hrvatska vojska nastavlja sa aktivnostima izviđanja, posebno u zoni odogovornosti 1. lbr.
U zoni odgovornosti 15. K. neprijateljska vojska je vršila provokacije snajperskom vatrom iz rejona Radošića prema s. Vojinovci, a sa PAM-om iz s. Pavlice prema Medveđoj glavi i Vojinu vrhu. Iz rejona s. Gornji Lulići (s. Perušić), na našu izviđačku patrolu HV je dejstvovala minobacačima 60 mm i pešadijskim naoružanjem.
U ostalim zonama odgovornosti nije bilo provokativnih dejstava. Nastavlja se sa intenzivnim osmatranjem, izviđanjem i otkrivanjem naših položaja. Uočljive su pripreme HV koje se dovode u vezu sa mogućim opštim napadom na dan NDH, 10.04.1993. godine.

2. Naše jedinice na severnodalmatinskom vojištu su adekvatno odgovorile na neprijateljsku vatru i provokaciju. Posebno su bila intenzivna dejstva u odbijanju neprijateljskih napada iz pravca Novigrada.
U ostalim zonama odgovornosti nije bilo otvaranja vatre na neprijateljske provokacije.
Nastavlja se sa dopunskim zaprečavanjem i utvrđivanjem, obukom, izviđanjem, osmatranjem i otkrivanjem ciljeva u neprijateljskom rasporedu.

3. Moral boraca je na nivou koji obezbeđuje izvršenje borbenih zadataka. Učinjen je znatan pomak u raspoloženju boraca i stanovništva raspodelom goriva za proljetnu setvu. U 11. K. (4/40. pbr.), egzistiraju izuzetno ozbiljni problem, odbijanjem komandnog kadra i boraca da sa svojim bataljonom uđu u sastav jurišne brigade. Kao osnovni razlog odbijanja naređenja

navodi se mogućnost napada HV iz Bosutskih šuma oko 10.04.1993., na dan NDH. Pored svega, neshvatljivo je da se starešine i borci mogu ovako ponašati. Ne znamo kada će shvatiti da je u Srpskoj vojsci Krajine komanda jedinstvena i neprikosnovena, te da se, pored svih razloga i obrazloženja, zadatak mora izvršiti. To nije ničija proizvoljna volja, to je naređenje. Smatramo da je otpor kod starješina.

4. U 1. jbr. formirana je borbena grupa, spremna i sposobna da izvrši i najdelikatniji zadatak. Ukoliko se ima u vidu učinak na pravcu Nadin-Zemunik Gornji, zatim formiranje ove borbene grupe, shvatiće se i značaj formiranja Prve jurišne brigade.

5. I nadalje pristižu dobrovoljci. Kroz neki dan treba da stigne odred sa Kosova, koga sačinjava oko 100 boraca, od čega su 60% Albanci. Odred je formiran od članova i simpatizera Pokreta za jedinstvenu Srbiju i Jugoslaviju, a sada ima preko 100 hiljada članova i simpatizera, od kojih je 73% Albanaca. Pokret je apsolutno protiv secesionističke politike Ibrahima Rugove, a podržava, širi i sprovodi politiku predsednika Miloševića.[756] Najavljeno je formiranje odreda u čijem će sastavu biti samo vojnici Albanci. Obzirom na njihovu dokazanu borbenost, pokazanu u prvom delu rata, sigurni smo da će njihova pomoć dobro doći.

6. U toku jučerašnjih dejstava nije bilo ranjenih ni poginulih.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
mr Kosta Novaković, [v.r.]
M.P.[757]
M.P.[758]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 14.*



## 291

***1993., travanj 1.***
***Knin***

***Obavještajni podaci Komande 7. korpusa SVK o raketiranju Zadra pri čemu je pogođen prostor oko stare autobusne postaje i bolnice***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str.pov.br. 21-224
01. april 1993. god.

Obaveštajni podaci,
d o s t a v l j a, –

[756] Slobodan.
[757] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[758] Prijemni pečat: Brzojav br. 7167, primljen 1. 4. 1993., potpis nečitak.

Elektronskim izviđanjem došli smo do novijih saznanja o ustaškim snagama na benkovačkom i velebitskom pravcu.
– danas oko 11.00 časova zabilježen je razgovor između predstavnika UNPR-ofora i ustaškog oficira za vezu.
U razgovoru ustaša traži od UNPROFO-rca garanciju da naše snage neće ništa preduzimati ukoliko takav garant ne dobije postoji mogućnost da ustaše granatiraju Benkovac. Ustaša traži kontakt svakih 10 minuta sa UNPR-forcom.

Na Velebitu i dalje vrše intenzivno snabdevanje i popunu sa ljudstvom. Akcija na Velebitu zove se "POSKOK-2". Popunu ljudstva na Velebitu vrše sa rezervnim sastavom MUP-a Zagreb, sada ih ima oko 120. Deo ovog ljudstva rasporedili su na gospićko i dubrovačko ratište. Namena ljudstva iz ovog sastava je čuvanje kritičnih graničnih tačaka.
Na ovaj pravac ponovo se vratio zapovjednik Merkač,[759] koji je pre par dana napustio ovaj pravac i išao na dogovor sa Bobetkom[760] i zapovjednikom stožera u Zadru. Jedinica izvesnog Gastovića treba da bude angažovana na nekoj akciji, ali se navodno boje da "ne ulete na pripremljen teren" i zato će tražiti odobrenje od glavnog stožera u Zadru.
U toj jedinici nalazi se još neki zapovjednik Bukvić.[761]
– Od glavnog šefa na obrovačkom ratištu dobili su signal po kom se moraju ponašati u sledeća tri dana.
– Na Velebitu formiraju još jedan sanitetski čvor.
– Na benkovačkom ratištu u zadnja 2 – 3 dana radio saobraćaj je oslabio. Prilikom jučerašnjeg raketiranja Zadra pogođen je prostor oko stare autobusne stanice i prostor na dnu bulevara prema bolnici.
Imajući u vidu ranija saznanja o ustaškim snagama na ovom delu ratišta cenimo da su dobiveni podaci upotrebljivi.

za N A Č E L N I K-a
m a j o r
Damjan Prlić
[................, v.r.] [762]



*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 292

***1993., travanj 1.***
***Drniš***
***Obavještajno izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti 7. korpusa o maltretiranju, pljački i iživljavanju nad hrvatskim stanovništvom na području Oklaja***

OBO 75. mtbr.
Str. pov. br. 226-1
01. 04. 1993. godine

[759] U izvorniku je netočno napisano prezime, vjerojatno se radi o Mladenu Markaču.
[760] Janko.
[761] Jakob.
[762] Potpis nečitak.

Dostavljeno: organu bezbjednosti 7. korpusa
na ličnost major Prlić Damjan
– na oklajskom pravcu i dalje su prisutna maltretiranja, pljačke i iživljavanja prema hrvatskom stanovništvu. Najveći problem je što se to dešava u noćnim uslovima pa je teško sve to kontrolisati
– k-di bataljona često neko od Hrvata se požali da je maltretiran, opljačkan, a niko od njih nema preciznije reći ko bi to mogao biti.
– punkt od Oklaja prema Kninu postavljen je u Suknovcima, a k-dir je Mirković Slobodan. U svom sastavu ima 8 ljudi, a uspostavljena žična linija.

n a č e l n i k
kapetan
Tokić Mirsad

M.P.[763]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 31.*



## 293

***1993., travanj 2.***
***Knin***

***Pismo MUP-a, Glavnog štaba SVK i MO RSK Skupštini pobunjenih Srba u BiH u kojem im daju podršku u zajedničkom stvaranju "Sve Srpske države"***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
MINISTARSTVO ODBRANE
Int.br. 312-1
Knin, 02. 04. 1993. godine

SKUPŠTINI REPUBLIKE SRPSKE

Svesni smo da se Srbi u delovima bivše Republike BiH i bivše RH nalaze u jednoj od najsloženijih situacija u novijoj istoriji.
Srpsko široko srce i humani odnos prema čovečanstvu, te niz drugih istorijskih i društvenih okolnosti opredeljivali su nas da pružimo ruke pomirenja. Uvek smo vojnički pobeđivali, a politički u okruženju unutrašnjih i stranih faktora, iz krajnje humanog odnosa pristajali na kompromise, uvek na svoju štetu.
Gospodo poslanici Republike Srpske, u ovoj istorijskoj prekretnici vreme je da Srbi izvuku pouke i donesu najracionalnije odluke koje će imati istorijski značaj. Svesni smo činjenice da dezinformisani zapadni svet vođen vlastitim interesima u stvaranju novog svetskog poretka pored dosada učinjenih grešaka i dalje će pojačati sve oblike pritisaka: vojnih, političkih,

---

[763] Prijemni pečat: Brzojav br. 458, primljen 1. 4. 1993..

ekonomskih i drugih u cilju da se srpski narod podeli u enklave što ne smemo nikada prihvatiti.
Bez pretenzija na ishod odluka, vas poslanika narodnih, mi Srbi iz RSK poručujemo:
1. – Bili smo jesmo i ostajemo jedinstveni što znači da u ovom istorijskom momentu moramo učiniti radikalne korake na obezbeđenju tog jedinstva.
2. – Cenimo da će te danas u interesu svekolikog srpskog naroda pokrenuti inicijativu na ponovnoj zajedničkoj Skupštini i sjedinjenju dveju srpskih država kao prvoj etapi stvaranja Sve Srpske države o čijem imenu će se izjasniti srpski narod.
3. – Ukoliko donesete odluku da ne prihvatate ponuđene mape propalih zapadnih političara, kreatora novog svetskog poretka, i pored svih pretnji, delićemo zajedničku sudbinu, a to znači sjedinjeni odupreti se hrvatsko-muslimanskim fašistima i utvrditi konačno naše granice.
4. – Naši ratni uspesi, vojnička snaga, moral boraca i naroda i vojnika spremnost da se ostvari politički cilj garant su da nema te snage koja nas može pokolebati u ostvarenju tog cilja.
U to ime sve vas i predsednika Karadžića[764] pozdravljamo i želimo uspeh Skupštine, a sve u interesu srpskog naroda.

M I N I S T A R
Milan Martić, [v.r.]
M.P.[765]

K-DANT GŠ SV RSK
general-major
Mile Novaković, [v.r.]
M.P.[766]

MINISTAR ODBRANE
p u k o v n i k
Stojan Španović, [v.r.]
M.P.[767]

NŠ GŠ SV RSK
general-major
Borislav Đukić, [v.r.]
M.P.[768]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 14.*



[764] Radovan.
[765] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.
[766] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[767] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.
[768] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.

# 294

***1993., travanj 2.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba SVK o međusobnom obračunu dobrovoljaca Vojislava Šešelja u vojarni u Kninu, velikom otporu vojnika s područja Banovine da ih se uputi u jurišnu brigadu, te o odbijanju dijela vojnika s vukovarskog područja da idu ratovati na kninsko područje***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str.pov.br. 20-846
02.04.1993. god.

Operativni izveštaj. –

1. AKTIVNOST NEPRIJATELJA:
Na severnodalmatinskom ratištu neprijatelj je u protekla 24 časa nastavio dejstva iz artiljerije, minobacača i tenkova sa različitim intenzitetom. Dejstvuje iz rejona Podgradine, Buterina, Zelenog Hrasta, Prkosa, Galovca, Biograda, Jurjevića i Sikova po selima Pridraga, Pomići, Smilčić, Škabrnja, Biljane Donje i Gornje i Lišane Tinjske. Na ovom djelu bio je pokušaj pješadijskog proboja, koji je uspješno odbijen.
U zoni 4. lbr. ustaše su dejstvovale od 16.40 do 17.20.
U zoni 1. lbr. po rejonu sela Otišić, Opsenjak i Bravčev dolac ustaše su dejstvovale u periodu od 14.00 do 15.00 časova iz tenkova i ZIS-M-42.
Ustaške snage u popodnevnim časovima dejstvovale su po zoni odbrane 75. mtbr., kao i u zoni odbrane 2. pbr.
I u noćnim časovima 01./02.04.1993. nastavljena su dejstva ustaških snaga.
Izvršen je artiljerijski napad preko Velebita ka Obrovcu i od Zadra ka Benkovcu.
U 02.10 časova ustaški avion nadletio i dejstvovao po Škabrnji iz topova.
U 02.15 časova gađan objekat Ćelavac iz helikoptera ili aviona sa 3 projektila.

2. NAŠE SNAGE:
<u>7. K.</u>
Gotovo na čitavom delu severnodalmatinskog vojišta naše jedinice su odgovorile na ustaška dejstva iz svih raspoloživih oruđa i oružja. Na nekoliko pravaca uspešno su odbijeni pešadijski napadi.
O posledicama ustaških dejstava nemamo preciznijih podataka.
15. K.
Rad jedinica i komandi po planu.
18. K.
Rad jedinica i komandi nastavljen po planu, a u toku dana nastavljeni radovi na uređenju položaja.
1 borac poginuo od zaostale ručne bombe pripremljene za potez prilikom vršenja dužnosti patrole.
11. K.
Obuka se sprovodi planski i organizovano, borbeni moral obezbeđuje izvršavanje zadataka.

3. SARADNJA SA UNPROFOR-om:
U više navrata UNPROFOR-u uložen je protest zbog dejstva ustaških snaga.

4. RAD ORGANA ŠTABA:

a) Bezbednost:

U 7. K. u "Severnoj kasarni" u noći 31.03./01.14. ove godine u spavaoni gde je bilo oko dvadeset dobrovoljaca ("Šešeljevi[769] Radikali"), pod utjecajem alkohola, došlo je do svađe i međusobnog obračuna pa i upotrebe oružja (puške), između Radisavljev Dušana i Petrović Zorana, kojom prilikom je Radisavljev pucao u nogu Petroviću, a potom i sebe ranio isto u nogu. Obojica su na lečenju u bolnici u Kninu.
U 39. K. vlada veliki otpor boraca da ih se uputi u jurišnu brigadu, zbog čega k-dovanje preduzima i kazne zatvora, što ima negativan odjek među borcima.
U 11. K. 4/40. br. borci su decidno istakli da ne žele ići u Knin, traže da se iz Srbije vrate i mobilišu oni koji su iz Kninske Krajine tamo pobegli (iznose cifru od 35.000 ljudi), te da ne priznaju Vladu ni Predsednika RSK, a traže i objašnjenje zašto nije niko od starešina odgovarao za upad ustaša na Maslenicu i Zemunik.

RUKOVODEĆI TIM
m a j o r
Mirko Latinović, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 21*



## 295

***1993., travanj 3.***
***Knin***

***Zahtjev Glavnog štaba SVK Zapovjedništvu UNPROFOR-a u kojem, zbog donošenja Rezolucije 815 Vijeća sigurnosti UN-a, ne preporučuju kretanje snaga UNPROFOR-a na području pod kontrolom pobunjenih Srba***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Int. br. 01-345
Knin, 03. 04. 1993. godine

Zahtev komandi UNPROFOR-a
Zagreb. –

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB (na ličnost generala E.L.[770] Valgrena)
KOMANDAMA SEKTORA
DRŽAVNOM KOMITETU RSK ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om KNIN (na znanje)

---

[769] Vojislav.
[770] Lars-Eric Wahlgren.

Poštovani gospodine!

Rezolucija SB UN br. 815, donešena pre neki dan, izazvala je ogromno nezadovoljstvo naroda u RSK. Razlog nezadovoljstva je odstupanje ove rezolucije od osnova Vensovog[771] plana, isključivo na štetu i razočaranje naroda RSK, tim pre što se na ovaj način prejudiciraju politička rešenja na području bivše SFRJ, posebno na području bivše Hrvatske.

Decenijama nagomilane protivurečnosti eskalirale su ratnim sukobom između srpskog i hrvatskog naroda na teritoriji Republike Hrvatske. Politička razmimoilaženja dva naroda i ratno sukobljavanje uslovili su stvaranje dve države: Republiku Hrvatsku i Republiku Srpsku Krajinu. Razlika između ove dve države, za sada je u tome što je Hrvatska međunarodno priznata, a Republika Srpska Krajina nije. Pri ovom se, srpskom narodu osporavaju najelementarnija prava življenja i samoopredelenja na svojim vekovnim ognjištima i prostorima.

U drugom delu rata, otpočetom 22.01.1993. godine, faktički je izvršena agresija Republike Hrvatske na teritoriju RSK. Na ovu agresiju, rukovodstvo RSK, kao i GŠ SVK, blagovremeno je upozorilo komandu UNPROFOR-a, generalnog sekretara UN gospodina Galija,[772] Savet bezbednosti. Međutim, i pored naših upozorenja, snage UNPROFOR-a svoj mandat, na našu štetu, nisu dosledno ispunile.

Međunarodni pritisci se produžavaju, između ostalog i zabranom letova i pretnjom intervencijom na vazduhoplove iz RSK.

Pritisci se nastavljaju i u raznim drugim oblicima: ekonomskim, vojnim, političkim.

Srpski narod, ostavljen na vetrometini interesa moćnih, prinuđen je da se bori za goli život i opstanak, na način kakav je samo njemu poznat i svojstven, bez obzira na svu svoju miroljubivost i želju za mirnim životom.



Gospodine generale!

Svi ovi pritisci rezultirali su stvaranjem ogromnog nezadovoljstva kod naroda u RSK prema snagama UNPROFOR-a.

Isključivo u cilju ukupne bezbednosti snaga UNPROFOR-a, u očekivanju konačnog stava skupštine RSK, prinuđeni smo od Vas zahtevati:

1. Da se snage UNPROFOR-a u RSK, do daljnjeg, baziraju u svojim stacionalnim centrima, kasarnama, hotelima i drugim objektima.

2. Ne preporučujemo kretanje snaga UNPROFOR-a na teritoriji RSK, a za kretanje jedinica logistike, zahtevamo da se pravovremeno najavi vreme i pravac kretanja vozila i kolona, te da se omogući njihova nesmetana kontrola po ustaljenoj – važećoj proceduri.

Molimo da ove zahteve uvažite u cilju smanjenja nezadovoljstva naroda, sprečavanja eventualnih posledica i stvaranja uslova da snage UNPROFOR-a, u narednom periodu, izvrše svoj mandat.

KOMANDANT
general-major
Mile Novaković, [v.r.] M.P.[773]

MINISTAR UNUTRAŠNJIH
POSLOVA RSK
Milan Martić, [v.r.] M.P.[774]

---

771 Cyrus Vance.
772 Boutros Boutros Ghali.
773 Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
774 Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.

Dostavljeno:
– 7. K., – 11. K., – 15. K., – 21. K., – 39. K., – 18. K., – 1. jbr.
Aktom: 7. K., 75. PoB M.P.[775]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 14*

## 296

***1993., travanj 3.***
***Knin***
***Protestno pismo Glavnog štaba SVK generalu Arapu Robu, zapovjedniku sektora Jug, u kojem se napada UNPROFOR zbog neučinkovitosti i ignoriranja pobunjenih Srba***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 310-1
03. 04. 1993. god.

general ARAB[776] ROB
/komandant Sektora "JUG"/
U N P R O F O R

Poštovani gospodine,

Molimo da analizirate sledeće činjenice:

1. U dosadašnjem radu komanda Sektora "Jug" je ignorisala komande Srpske vojske za Severnu Dalmaciju i Liku, što druge komande Sektora ne čine.

2. Komanda UNPROFOR-a, nije do sada odgovorila ni na jedan pisani protest Glavnog štaba Srpske vojske Republike Srpske Krajine. Nije odgovoreno ni na proteste koji ukazuju na pripremu nove hrvatske agresije, iako joj je sigurno poznato da se u takozvanoj Republici Hrvatskoj – u Zagrebu i ostalim gradovima vrši mobilizacija, a snage dovode u Šibenik, Zadar, Gospić, Karlovac, Sisak i na obod teritorije Zapadne Slavonije.

3. Posle rezolucije 815. Saveta bezbednosti, donete protiv srpskog naroda, mi kao nepostojeća strana ne vidimo smisao Vašeg angažovanja sem u duhu te rezolucije koja ponovo osnažuje stanje zbog koga je srpski narod uzeo oružje u ruke.

4. Žalosna je činjenica da je jedini učinak Vašeg boravka ovde, u situaciji kada je srpski narod gurnut na ivicu egzistencijalnog minimuma, činjenica da besplatno sedate u našim hotelima, kasarnama, proizvodnim firmama i uništavate puteve koji su ionako u lošem stanju. Zašto ne tražite da o tome razgovarate.

Poštovani gospodine, žao mi je što se Vaša i naše ocena o važnosti i hitnosti problema bitno razlikuje.

[775] Prijemni pečat: Brzojav br. 7229, primljen 4. 4. 1993.
[776] Arap Rob.

S poštovanjem.

K O M A N D A N T
M.P.[777] general-major
Mile Novaković, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 1.*

## 297

***1993., travanj 3.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba SVK i MUP-a RSK zapovjedništvima korpusa i sekretarima SUP-ova o brzojavu upućenom Zapovjedništvu UNPROFOR-a u kojem je oštro osuđena Rezolucija 815 Vijeća sigurnosti UN-a zbog prejudiciranja političkog rješenja na štetu RSK, uz isticanje nezadovoljstva srpskog naroda prema pripadnicima UNPROFOR-a***

---



REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE M.P.[778]
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
STR. POV. BR. 01-345/1
KNIN, 03. 04. 1993. GODINE

KOMANDAMA KORPUSA I SEKRETARIMA SUP
I POMOĆNICIMA MINISTRA UP

KOMANDI UNPROFOR-A I KOMANDANTIMA SEKTORA UPUTILI SMO BRZOJAV SLEDEĆE SADRŽINE:

"Poštovani gospodine"
Rezolucija SB UN Br. 815, donesena pre neki dan, izazvala je ogromno nezadovoljstvo naroda u RSK. Razlog nezadovoljstva je odstupanje ove rezolucije od osnova Vensovog[779] plana, isključivo na štetu i razočarenje naroda RSK, tim pre što se na ovaj način prejudiciraju politička rešenja na području bivše SFRJ, posebno na području bivše Hrvatske.
Decenijama nagomilane proturečnosti eskalirale su ratnim sukobom između srpskog i hrvatskog naroda na teritoriji Republike Hrvatske. Politička razmimoilaženja dva naroda i ratno sukobljavanje uslovili su stvaranje dve države: Republiku Hrvatsku i Republiku Srpsku Krajinu. Razlika između ove dve države, za sada je u tome što je Hrvatska međunarodno priznata, a Republika Srpska Krajina nije. Pri ovom se, srpskom narodu osporavaju najelementarnija prava življenja i samoopredeljenja na svojim vekovnim ognjištima i prostorima.
U drugom delu rata, otpočetom 22.01.1993. godine, faktički je izvršena agresija Republike Hrvatske na teritoriju RSK. Na ovu agresiju, rukovodstvo RSK, kao i GŠ SVK, blagovremeno

---

[777] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[778] Prijemni pečat: Šifro-teleprinterski centar "Šibenik", brzojav br. 822, primljen 3. 4. 1993.
[779] Cyrus Vance.

je upozorilo Komandu UNPROFOR-a, generalnog sekretara UN gospodina Galija,[780] Savet Bezbednosti. Međutim, i pored naših upozorenja, snage UNPROFOR-a svoj mandat, na našu štetu, nisu dosledno ispunile.
Međunarodni pritisci se produžavaju, između ostalog i zabranom letova i pretnjom intervencijom na vazduhoplove iz RSK. Pritisci se nastavljaju i u raznim drugim oblicima: ekonomskim, vojnim, političkim.
Srpski narod, ostavljen na vetrometini interesa moćnih, prinuđen je da se bori za goli život i opstanak, na način kakav je samo njemu svojstven, bez obzira na svu svoju miroljubivost i želju za mirnim životom.

Gospodine generale,
Svi ovi pritisci rezultirali su stvaranjem ogromnog nezadovoljstva kod naroda u RSK prema snagama UNPROFOR-a.
Isključivo u cilju ukupne bezbednosti snaga UNPROFOR-a, u očekivanju konačnog stava Skupštine RSK, prinuđeni smo od vas tražiti:
1. Da se snage UNPROFOR-a u RSK, do daljnjeg, baziraju u svojim stacionarnim centrima, kasarnama, hotelima i drugim objektima.
2. Ne preporučujemo kretanje snaga UNPROFOR-a na teritoriji RSK, a za kretanje jedinica logistike, zahtevamo da se pravovremeno najavi vreme i pravac kretanja vozila i kolona, te da se omogući njihova nesmetana kontrola po ustaljenoj – važećoj proceduri.
Molimo da ove zahteve uvažite u cilju smanjenja nezadovoljstva naroda, sprečavanja eventualnih posledica i stvaranja uslova da snage UNPROFOR-a, u narednom periodu, izvrše svoje mandate."
Na osnovu naših stavova upućenih Komandi UNPROFOR-a, te sprečavanja obaveštajne i druge delatnosti, kao i mogućih učešća snaga UNPROFOR-a u vojnoj intervenciji.

N A R E Đ U J E M
1. Ograničit kretanje snagama UNPROFOR-a na celom prostoru RSK.
2. Zahtevati da se svi punktovi po dubini koji su van funkcije izmeste u rejone baziranja (kasarne, hotele ili druge objekte).
3. Zabranite UNPROFOR-u posedanje novih punktova.
4. Na zajedničkim sastancima sa predstavnicima UNPROFOR-a budite dosledni za realizaciju ovih zahteva.
5. Obezbedite punu kontrolu UNPROFOR-a i humanitarne pomoći koja ulaze i izlaze iz RSK.

KOMANDANT
GENERAL-MAJOR
MILE NOVAKOVIĆ

MINISTAR UNUTRAŠNJIH
POSLOVA RSK
MILAN MARTIĆ

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 20., kut. 1.*



[780] Boutros Boutros Ghali.

# 298

***1993., travanj 3.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa u kojoj se upozoravaju podređene postrojbe da je zbog nepažnje i neprimjerenog ponašanja poginuo gotovo isti broj pripadnika vojske pobunjenih Srba kao i u borbenim djelovanjima***

---

KOMANDA OG-1[781]
Str. pov. br. 176-4
Dana: 03.04.1993. g.
M.P.[782]

Komanda 7. korpusa
Int.br. 30.2383
03. 04. 1993. godine

Informacija potčinjenim jedinicama. –

Komandi: 92. mtbr., TG-4., 4. lbr., 1. lbr., 75. mtbr., 2. pbr., 7. map., 7. mpoap., 7. larp PVO (aktom)

1. U proteklih 24 časa na severnodalmatinskom bojištu hrvatska vojska je intenzivirala vatrena dejstva uz pokret tenkova i pešadije i angažovanje vazduhoplovstva. Nastavljeno je dejstvo neprijateljske artiljerije, minobacača i tenkova. Iz rejona Novigrada, Paljuva, Podgradina, Poličnika, Zemunika Donjeg, Galovca, Biograda, Vrane, Sikova, Raštana i Gorice, po rejonima Pridraga, Pedići, Ramići, Barabe, Smilčić, Biljane Gornje, Stabanj, Jagodnja Gornja, Tinj, Lišane Tinjske, Miranje i Ceranje. U toku noći je intenziviran pomorski saobraćaj ka Novigradu i Golubniku. Uočen je pokret helihoptera od Zadra ka Novigradu i obratno.
Jednim avionom neprijatelj je dejstvovao po rejonu Škabrnja. Uočen je veći pokret tenkova i OT, iz više rejona, uz povremeno dejstvo.
U toku jučerašnjeg dana neprijateljska avijacija je dejstvovala raketama po Opsenjaku, a u dva navrata po Ćelavcu. Minobacačima i tenkovima, neprijatelj je dejstvovao po širem rejonu Stražbenice, Kolarni i Snirekovcu.
Intenzivna su dejstva hrvatske vojske u zoni odogovornosti 15. K. Pešadijskim naoružanjem je dejstvovao iz pravca Radošića prema Vojnovcu. U više navrata neprijatelj je dejstvovao minobacačima vatrom iz Gostovače po širem rejonu Krive glave.
Nastavljeno je sa provokacijama pešadijskim naoružanjem u rejonu Malog Alana. U rejonu Tulove grede, primećeni su pokreti njihovih manjih grupa.
Sa klipnog aviona na objekat Ćelavac, ispaljena su dva projektila. Letilica je došla sa ugašenim motorom i neosvetljena iz pravca Velebita. Projektili su promašili objekat. Posluga PAT 20/1 je na avion, u odlasku otvorila vatru.
U zoni odgovornosti 21. K. neprijateljska avijacija je bila također aktivna. Neprijateljski avioni su u nekoliko navrata nadletali našu teritoriju na pravcu Turanj – Velika Kladuša. Jedan putnički avion preletio je pravcem Perjasica – Mrzlo polje. Primećeno je grupisanje ustaških snaga na levoj obali reke Mrežnice.
U zoni odgovornosti 39. K., također su intenzivirana neprijateljska dejstva. Otvarana je snajperska vatra, a hrvatska vojska je dejstvovala artiljerijom i pešadijskim naoružanjem.

---

781 Dopisano rukom.
782 Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Benkovac.

U zoni odgovornosti 18. K. primećeno je ojačavanje sastava milicije u milicijskim stanicama, kao i postavljanje protivpešadijskih mina na pojedinim pravcima.
U zoni odgovornosti 11. K. nije bilo provokativnih dejstava, ali su pojačani radovi na ukopavanju, uz korištenje inženjerijskih mašina.
Dejstva neprijateljske vojske ispoljena u toku jučerašnjeg dana, nedvosmisleno navode na zaključak da će se ona intenzivirati sve više i više, sa verovatnom kulminacijom oko 10.04.1993. godine na dan NDH.

2. Kako na severnodalmatinskom vojištu, tako i u ostalim zonama odgovornosti, na neprijateljsku vatru je adekvatno odgovarano. Bez obzira na ovu silinu napada neprijateljske vojske, uz upotrebu aviona i helikoptera, naše linije odbrane nisu pomerene, a neprijatelju su nanošeni značajni gubici u svim zonama odgovornosti, preduzimaju se najozbiljnije mere u cilju učvršćivanja odbrambenih položaja, sve u cilju spremnosti da se suprotstavi narednom neprijateljskom napadu. U svemu ovom, sagledavaju se mogućnosti preuzimanja ofanzivnih dejstava.

3. Moral boraca je na nivou koji obezbeđuje izvršenje borbenih zadataka. I ovog puta, neophodno je podsetiti na neophodnost podizanja i učvršćenja borbenog morala, jer dejstva hrvatske vojske neće biti smanjena, niti će prestati, bar ne do polovice ovog meseca, međutim, prema izjavama hrvatskih čelnika, napadna dejstva hrvatske vojske neće prestati ni nadalje, budući da se ne mogu pomiriti sa sudbinom da Srbi ostvare svoju samostalnost u krajini.

4. Neshvatljivo je da se i nadalje borci, a i starešine, ponašaju neprimereno situaciji. Samo u toku jučerašnjeg dana, zbog nepažnje i nesavesnog ponašanja, došlo je do ranjavanja trojice boraca, zar još nije dovoljna opomena da je nepažnja, i drugo neprimereno ponašanje, odnelo ljudskih života brojčano vrlo blizno pogibiji u borbenim dejstvima.

5. I nadalje se ne vrši smotra i pregled boraca koji se puštaju kući, tako da isti sa sobom nose bombe, municiju i druga sredstva. Neophodno je ovu smotru izvršiti, jer su nebrojeni primeri zloupotrebe tih sredstava, a jedinicama se, zbog raznošenja istih, smanjuje borbena gotovost.

Pomoćnik komandanta
pukovnik
mr Dmitar Arula M.P.[783]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 299

***1993., travanj 4.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa podređenim postrojbama o stanju na ratištu, sve češćim pojavama samoranjavanja i međusobnog ranjavanja pripadnika vojske pobunjenih Srba, te nezadovoljstvu dijela pobunjenih Srba zbog prisustva vojnih osoba iz Vojske Jugoslavije***

---

[783] Prijemni pečat: Brzojav br. 42, primljen 3. 4. 1993.

Komanda 7. korpusa
Int.br. 30-2414
Knin, 04. 04. 1993. godine

Informacija potčinjenim jedinicama. –

Komandi: OG-1, 92. mtbr., TGg-4., 4. lbr., 1. lbr., 2. pbr., 75. mtbr., 7. map., 7. mpoap., 7. larp. PVO (aktom)

1. U protekla 24 časa nastavljeno je dejstvo neprijateljske artiljerije na većini pravaca duž linije dodira na severnodalmatinskom vojištu. Artiljerijom i VBR-om neprijatelj je dejstvovao po rejonu Modrić, Stari gaj, Tvornici glinice Obrovac, kao i na rubne delove Obrovca. Artiljerijom raznih kalibara dejstvovano je i po Muškovcima i Bilišanima. Ljudskih žrtava nije bilo, dok je materijalna šteta velika.
U širem rejonu Kašić zasednim dejstvom, razbijena je i većim delom uništena ubačena DTG. Prema podacima iz dokumenata pronađenih kod poginulih bojovnika, radi se o bojnoj mobilisanoj u Županji. Ranjena su četvorica, a ubijeno 10 bojovnika.
U toku jučerašnjeg dana posebno su bile intenzivne aktivnosti neprijateljske avijacije. U više navrata, avioni su pravili letove u različitim pravcima, povređujući pri tom i teritoriju RSK. Dva neprijateljska aviona su uočena na pravcu Laktac – Uništa, a jedan ispod Dinare prema Kninu. Uočen je let u pravcu Splita, kao i let tri aviona iz pravca Lozovca prema Obrovcu. Registrovan je i let aviona na pravcu Smilčić – Zadar. Uglavnom se radi o klipnim avionima, koji su se kretali na većim visinama.
Izviđanja i osmatranja položaja naših jedinica zadnjih dana, znatno su pojačana na svim delovima severnodalmatinskog vojišta. U zoni odgovornosti 15. K. neprijateljske snage su nastavile sa borbenim dejstvima. Po rejonu Malog Alana dejstvovano je MB 120 mm, a iz rejona Gornja Dubrava otvarana je vatra iz VBR-a preko Tulovih greda u pravcu Obrovca.
Iz pešadijskog naoružanja otvarana je vatra iz rejona Golić prema Metkoviću, a iz pravca Pitomog javora prema Donjim Jančićima.
Primećen je pojačan saobraćaj vojnih motornih vozila na relaciji Perušić – Gospić i Gospić – Klanac – Perušić. Primećen je i pojačan saobraćaj civilnih motornih vozila.
U ostalim zonama odgovornosti nije bilo dejstava neprijateljskih jedinica, niti provokativnih dejstava. U svim zonama odgovornosti neprijateljske jedinice su nastavile sa dovlačenjem novih snaga i sredstava, izviđanjem, osmatranjem i otkrivanjem naših položaja. I nadalje se vrši ubacivanje DTG, pogotovo na severnodalmatinskom vojištu. Na osnovu svih aktivnosti koje se uočavaju kod hrvatske vojske, sa velikom sigurnošću se zaključuje da se vrše ozbiljne i obimne pripreme za produžetak agresije na teritoriju RSK.
Prema našim saznanjima za ovo je Tuđmanu[784] od strane njihovih zaštitnika, pokrovitelja dato zeleno svetlo. Saznajemo, međutim i to da se Tuđman neće tako lako usuditi na šire akcije prema RSK, jer je shvatio da ispred sebe ima respektivnu vojnu silu, sa kojom kako zaključuje, nije lako izaći na kraj.

2. Naše jedinice na severnodalmatinskom ratištu uzvratile su vatrom po neprijateljskim ciljevima, na svim pravcima gde je ispoljeno njegovo dejstvo. Ozbiljnije nego do sada, pristupljeno po organizaciji protivvazdušne odbrane, ozbirom na sve intenzivnije aktivnosti neprijateljske avijacije.

[784] Franjo.

Također nastavljeni su radovi na utvrđivanju i uređenju položaja na prednjoj liniji i duž položaja odbrane. U odnosu na aktivnosti koje ispoljava neprijatelj, neophodno je preduzeti sve mere borbenog obezbeđenja i osiguranja, kako se nebi dozvolilo pomeranje linije naše odbrane. Zbog neuspeha hrvatske vojske u zadnjim akcijama prisutna je izrazita nervoza, ali i saznanje da je izvršiti proboj naših obrambenih linija, gotovo nemoguće.

3. Moral boraca je na nivou koji obezbeđuje izvršenje borbenih zadataka. Nasrtaji hrvatske vojske u zadnje vreme, samo su učvrstili naše borce u uverenju da je oružana borba jedini mogući način opstanka i očuvanja teritorije RSK. Uistinu je vreme da se više priča o našoj snazi i sposobnosti, u odnosu na snage hrvatske vojske. U tom smislu da je njihova snaga veća i volja boraca jača, njihovi napadi bili bi sigurno i češći i jači. Ovako sasvim su svesni da imaju protivnika sa kojim, naša je procena takva, niti ne znaju kako da iziđu na kraj.
U skladu sa ovim, na ruku nam ide otpor stanovništva Istre da se mobilišu i budu upotrebljeni na severnodalmatinskom ratištu, kao i sve izraženiji otpori Dalmatinske akcije politici Zagreba. Uz sve ovo, sukob hrvatske i muslimanske vojske u centralnoj Bosni sa svakim danom se sve više intenzivira, tako da hrvatsko vrhovništvo više niti nema orjentaciju za izvlačenje iz političke, ekonomske, vojne i svake druge krize. Ovo mora biti bitan faktor našeg morala, njegovog podizanja i učvršćivanja. Zbog toga je bitno da svi ovi stavovi dođu do svakog borca na prvim borbenim linijama.
I pored svih upozorenja samoranjavanje i ranjavanje boraca se nastavlja i prerasta u pojave. Treba imati u vidu da slučajevi samoranjavanja i međusobnog ranjavanja, pogubnije utiče na moral ljudi nego kad to uradi neprijateljska vojska.

4. U situaciji kada uz svu našu strpljivost, izbegavamo incidentne situacije sa predstavnicima UNPROFOR-a, oni sami kao da žele takve incidentne situacije. U Komandi 18. k., boravio je predstavnik UNPROFOR-a iz Zagreba, navodeći da je 02.04.1993. godine na severnoj ivici zone otvarana vatra iz pešadijskog naoružanja na helikopter UN. Obrazloženo mu je da naše snage nemaju duge cevi i da to nisu mogle uraditi, da postoji mogućnost da su to, u cilju izazivanja incidenta mogli uraditi hrvatski vojnici.
Moguće je, međutim, da se radi o smišljenoj provokaciji, obzirom da su se delovi snaga UNPROFOR-a odavno stavili na stranu hrvatske vojske. U ovom smislu, i ubuduće su moguće provokacije sa njihove strane, na nama je da svaki slučaj detaljno razmotrimo i reagujemo na način koji odgovara nama i onemogućava njihove pritužbe.

5. U pojedinim zonama odgovornosti produžava se nezadovoljstvo boraca zbog prisustva AVL iz Vojske Jugoslavije. Ovakvi postupci su, u najmanju ruku, čudni i idu direktno na ruku neprijateljskim snagama. U ovom smislu, neophodno je eliminisati bilo kakav uticaj političkih stranaka čiji je cilj, ne jedinstvo i odbrane krajine, već njeno razbijanje. Eventualne slučajeve negodovanja kod boraca, pojedinačno sagledati i analizirati.
03.04.1993. godine, u Korenici i Gračacu, uz prisustvo većeg broja roditelja, prijatelja, stanovnika Korenice i Gračaca i okolnih mesta i sveštenih lica, mladi srpski borci iz sastava 15. K. dali svečanu obavezu. Veći deo njih, već ima borbena iskustva, tako da će njihova obuka biti i brza i uspešna.

Pomoćnik komandanta
pukovnik
mr Dmitar Arula

M.P.[785]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 11.*

## 300

***1993., travanj 4.***
***Okučani***

***Zapovijed Komande 18. korpusa SVK Komandi 91. PoB da pripreme sva raspoloživa borbena sredstva za djelovanje protiv hrvatskog zrakoplovstva***

KOMANDA 18. KORPUSA M.P.[786] VOJNA TAJNA
Str. pov. br. 18-281 STROGO POV.
04. 04. 1993. godine
Naređenje za PVO
d o s t a v l j a. – K O M A N D I 91. PoB



Ustaše su u agresiji na RSK počele upotrebljavati i borbenu avijaciju ispoljavajući dejstva po relejnim i televizijskim čvorištima. Dejstva ispoljavaju i noću, koristeći tzv. humanitarne letove što upućuje na zaključak da je ustaška avijacija osposobljena za noćna dejstva i da će ista primenjivati. Učestala je upotreba helikoptera za vatreno dejstvo, izviđanje i prevoženje.
Očekivati je da bi u navedenom periodu ustaška avijacija mogla ispoljiti dejstvo po skladištima RMS, KM i drugim vitalnim objektima. Na osnovu ukazane potrebe i što potpunije organizacije izvođenja PVO, a na osnovu naređenja GŠ SV RSK str. pov.br. 303-1 od 02. 04. 1993. godine,

N A R E Đ U J E M:

1. U PVO KM 18. K. i skladišta RMS Okučani angažovati u borbenom dežurstvu jedno odelenje "S-2M".

U PVO jedinice i skladišta RMS u St. Gradišci kao i mosta na reci Savi, također angažovati jedno odelenje "S-2M". U pripravnosti za trenutnu upotrebu imati kompletne posluge dva odelenja 20/3 mm i dva odelenja 20/1 mm za intervenciju po potrebi na istoj lokaciji.
U svim jedinicama predvidjeti i odrediti 1/3 pešadijskog naoružanja za gađanje ciljeva na malim visinama.

2. Praćenje situacije u vazdušnom prostoru organizovati neprekidno sa težištem na vizuelnom osmatranju, a u tom cilju formirati u brigadama četiri VOSt-ce, u odredima tri, u četama i niže odrediti osmatrače vazdušnog prostora.
Talas obaveštavanja (TO) pratiti po planu rada Odelenja za izlaganje situacije u vazdušnom prostoru.
Situaciju u vazdušnom prostoru pratiti na planšeti, a dokumenta veze redovno (svakodnevno) voditi kao i pregled preleta sopstvene avijacije i avijacije UNPROFOR-a.

---

785 Prijemni pečat: Brzojav br. 46, primljen 4. 4. 1993.
786 Prijemni pečat: VP T-7930, Str. pov. br. 01-165, 6. 4. 1993., Okučani.

VOSt-ce su obavezni o svakoj promeni podatke dostavljati Odelenju za praćenje situacije u vazdušnom prostoru ili dežurnom operativnom.
Izvještavanje vršiti vezom komandovanja.

3. U jedinice (od četa i više) obezbediti striktno sprovođenje mera PVZ:
– ukopavanje, maskiranje, zadimljavanje (predvidjeti po potrebi), uzbunjivanje, promene VP (shodno situaciji), za PAA oruđa izvesti i urediti dva do tri vatrena položaja, za ro PVO 2-3 VP, a posedanje istih vršiti shodno situaciji.
U sklopu mera PVZ nastaviti sa izradom skloništa i zaklona, doradom istih, maskiranje i uređenje VP, izradu lažnih VP, zamračivanje prostora u toku noći, a rad elektronskih sredstava i sredstava veze svesti na minimum.

4. Za slučajeve dejstva neprijateljske avijacije, izvještaj o dejstvu neprijateljske avijacije dostavljati odmah po sledećim pitanjima:
– vrsta i tip avijacije koja je dejstvovala, način dejstva, način napada, ubojna sredstva, efekte dejstva neprijatelja i naše PVO.

5. Za funkcionisanje sistema PVO po svim elementima (VOJ, PVB, PVZ) odgovorni su k-danti jedinica koji će svojim Naređenjem za PVO regulisati sve detalje iz oblasti PVO u svojoj zoni.
U stručnom pogledu sarađivati sa Načelnikom PVO.

6. Kao osnovu za Naređenje PVO koristiti NAREĐENJE koje imate u PU jedinica.
SP/DK

M.P.[787] KOMANDANT
pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]

Dostavljeno:
– svim jedinicama,
– arhivi.

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 44., kut. 40.*



## 301

***1993., travanj 4.***
***Biljane Gornje***
***Izvješće Komande 92. mtbr o nedostatku zapovjednika na razini voda i čete, o neaktivnosti i gubljenju autoriteta zapovjednika te o oduzimanju činova sedmorici časnika vojske pobunjenih Srba zbog nedjela koja su počinili u ratu***

---

KOMANDA 92. mtbr.
Str. pov. br. 378-84
04. 04. 1993. godine
s. Biljane Gornje

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

[787] Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.

Analiza kadrova,
i z v e š t a j. –

KOMANDI OG-1

Veza vaš akt st.pov.br. 161-1 od 25.03.1993. godine.

Na osnovu napred navedenog akta izvršena je analiza starešinskog kadra na nivou potčinjenih jedinica, kao i na nivou k-de brigade.
Analizom kadra utvrđeno je sledeće:
1. – Nedostatak starešina, posebno na nivou voda, čete.
Nedostaje po formaciji 48% oficirskog kadra.
2. – Neaktivnost i nedovoljna angažiranost jednog dijela starešinskog kadra.
3. – Potpuno gubljenje autoriteta pojedinih starešina.
4. – Kod v/o raspoređenih na formacijska mesta starešina nedostaje dovoljno opštih i stručnih vojničkih znanja.
Analizirajući svakog starešinu utvrđeno je da se jedan broj starešina istakao u pozitivnom smislu na osnovu čega je predloženo da se te starešine pred celokupnim sastavom 92. mtbr. pohvale i nagrade. Također je odlučeno da se sedmorici oficira i trojici mlađih oficira oduzme čin zbog ne vojničkog ponašanja i nedela koje su isti učinili u ovom ratu.

ZL/DA

za K O M A N D A N T – a
pukovnik
Ilija Mašić,
[.............., v.r.][788]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 32.*



## 302

***1993., travanj 4.***
***Obrovac***
***Izvješće Komande 4. lbr o zauzimanju Tulovih greda na Velebitu***

Komanda 4. lbr.
Str. pov. br. 647-1
04. 04. 1993. godine

Redovni borbeni
izvještaj, dostavlja. –

Komandi 7. korpusa
Knin

1. U vremenu poslije slanja jučerašnjeg izvještaja neprijatelj je vršio pokrete svojih jedinica u pravcu kamenoloma i Tulove grede. Rano jutros oko 6:00 časova neprijatelj se oglasio

[788] Potpis nečitak.

artiljerijskom vatrom po položajima naših jedinica u podvelebitskom dijelu. Ranjenih nije bilo.

2. Na neprijateljske napade naša artiljerija uzvratila je po utvrđenim ciljevima. Istovremeno je izvršena planirana artiljerijska podrška za pješadijski napad za oslobađanje Tulovih greda. Vođena je žestoka artiljerijska paljba. Neprijatelj je ušutkan i primoran na pasivnost. U žestokoj vođenoj artiljerijskoj i pješadijskoj borbi naše snage nanjele su neprijatelju znatne gubitke i u 12:50 časova zaposjele Tulove grede bez gubitaka. U borbama za Tulove grede neprijatelj je imao 5-6 poginulih, a ostali su se panično razbježali. Naše jedinice drže dostignute položaje, vrše utvrđivanje, maskiranje, izviđanje i osmatranje.

3. Odluka: nastaviti s neposrednim moralnim i drugim pripremama za daljnja dejstva i aktivnu odbranu, te nastaviti s utvrđivanjem.

4. Zahtjevi: po zahtjevu PkPo.

Komandant
potpukovnik
Pavao Samardžić M.P.[789]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*



## 303

***1993., travanj 4.***
***Biljane Gornje***

***Analiza Komande OG-1 o poginulima i ranjenima na području sjeverne Dalmacije od 22. 1. 1993. do 31. 3. 1993., te o potrebi pridavanja veće pozornosti kod obuke vojnika, da ne bude nepotrebnih stradavanja uzrokovanih nedisciplinom***

---

K O M A N D A O P E R A T I V N E G R U P E – 1

STROGO POVERLJIVO
PRILOG BR.__________
PRIMERAK BR. 1

P R E G L E D
POGINULIH I RANJENIH BORACA U
ZONI OPERATIVNE GRUPE – 1 BENKOVAC
U VREMENU OD 22.02.[790] DO 31.03.1993.

NAPOMENA:
Pregled služi isključivo
za internu upotrebu
organa komande OG-1

April 1993.

[789] Prijemni pečat: Brzojav br. 0293, primljen 4. 4. 1993.
[790] Krivo je napisano, iz dokumenta je vidljivo da treba biti naveden siječanj.

O B R A D A

Od početka agresije Hrvatske ustaške vojske na SRK 22. januara do 31. marta 1993. godine, odnosno za 69 dana rata, iz redova SV RSK poginulo je 119 boraca i 644 ranjeno, od čega 196 teže od kojih je 22 umrlo u bolnici. Tako je ukupan broj poginulih i mrtvih 141 (119+22).

Za 10 dana rata u januaru poginulo je 27 boraca i 184 ranjeno, od toga 49 teže, od njih su 2 umrla u bolnici.

U februaru je poginulo 70 boraca i 298 ranjeno, od čega 93 teže, od kojih je 14 umrlo u bolnici.

Tokom marta poginula su 22 borca i 162 ranjena, od čega 54 teže, od kojih je 6 umrlo u bolnici.

Vrlo je bitno uočiti da je najviše poginulih (70) i ranjenih (298) pa samim tim i teže ranjenih (93) od kojih je najviše i umrlo boraca (14) u bolnici, u februaru mesecu.

Ovo može ukazivati na oštrinu sudara sa ustašama, ofanzivnost i želju boraca SV RSK da što prije povrati zauzetu teritoriju ali i na više drugih momenata, koje bi trebalo brže izanalizirati i doći do korisnih pouka koje bi komandovanju i borcima SV RSK bili od koristi u dugim borbama.

U prvom redu moraju se uočiti i istaći one slabosti koje su vezane za taktičke postupke, disciplinu u izvršavanju zadataka, discipline kretanja na bojištu, zatim poštivanje vatre (neprijateljske i sopstvene) i sve druge.

Komandovanje je, bez sumnje, ovim pitanjima pridavalo značaj ali zbog potrebe hitnog reagovanja na agresiju, njeno zaustavljanje i povratak zauzete teritorije nije vremenski, moglo dovoljno pripremiti borce-dobrovoljce iz Srbije na uslove ovog podneblja, ali i domaće borce koji su zatečeni započetom i nedovršenom mobilizacijskom pripremom svojih ratnih jedinica.

Delimična cena toga je u činjenici da je sa teritorije opštine Benkovac poginulo u vremenu rata 60 boraca i 3 civilna lica.

I na kraju razuman zaključak obrađivača mogao bi biti da je neophodno i opravdano svaki slučaj pogibije borca na bojištu svestrano izanalizirati na svakom nivou komandovanja kako bi se pouke i iskustva iz toga mogla koristiti u ovom ratu i u svakoj drugoj akciji. Smatram da je ovo samo početak i da će se ovom pitanju u buduće posvetiti još veća pažnja u interesu zaštite života boraca SV RSK.

4.4.1993.god.

OBRAĐIVAČ:
pukovnik
Škorić Petar [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 304

***1993., travanj 5.***
***Knin***

***Dnevno izvješće Komande 7. korpusa o nesuglasnosti pobunjenih Srba da UNPROFOR snimi objekte u Obrovcu granatirane od strane hrvatskih snaga***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-237
05. 04. 1993. god.

Dnevni izveštaj,
d o s t a v l j a, –

1. Raspolažemo operativnim saznanjima da snage UN u naredna dva meseca trebali dobiti tenkove i OT i drugo a što bi im služilo za razdvajanje naših i ustaških snaga, radi sprečavanja eskaliranja daljnjih sukoba.
Isto tako izvor navodi da k-dni sastav UNPROFOR-a za sada nema nikakvih uputstava vezano za Rezoluciju 802 SB UN.
Ovaj podatak nismo u mogućnosti proveriti, ali cenimo da u narednom periodu ustaške snage bi trebale što više okupirati dela RSK a tad bi snage UN bile uključene na liniju razdvajanja.

2. Dana 4.04.1993. godine u poslepodnevnim časovima grad Obrovac posetili su predstavnici UNPROFOR-a. Predmet njihovog interesovanja su bili objekti stradali ustaškim granatiranjem i izražavajući želju da iste snime. Sumnjajući u njihove namere u obavljenju posla nisu dobili saglasnost već su vraćeni za Knin. Cenimo da je ovaj pokušaj UNPROFOR-a u službi obaveštajne delatnosti za ustašku stranu.

3. U zadnja dva do tri dana neprijatelj je nastavio sa provokacijama gotovo na celoj liniji fronta. Težište i dalje usmerava ka benkovačko-obrovačkom ratištu otvarajući vatru iz aritljerijskih oruđa po civilnim i vojnim ciljevima. Posebno žestok artiljerijsko-pešadijski okršaj vodio se između naših snaga i ustaša na Velebitu-Tulove grede. U ovim dejstvima naše snage imale su tri povređena borca od čega dvojica teže i jedan lakše. Cenimo da će neprijatelj i dalje svoja dejstva usmeriti na ovom pravcu s ciljem zauzimanja Obrovca.

4. Dana 4.04.1993. godine oko 21.00 časova na pravcu Skradin-Dubravice uočena je kolona motornih vozila. Isto tako u vremenu oko 22.00 časova uočen je prevoz jednog tenka iz Bičina u Dubravice. Cenimo da ustaše dovlače sveže snage u taj rejon i pripremaju verovatno aktivna dejstva ili je pak demonstrativno ojačavanje tog dela fronta obzirom da su naši pre tri dana na tom sektoru uništili jedan tenk.

5. Broj zarobljenika nepromjenjen.

NAČELNIK:
m a j o r
Damjan Prlić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

# 305

***1993., travanj 5.***
***Knin***
***Izvješće Glavnog štaba SVK o formiranju stranačkih vojski, te krađi, samoranjavanju i ubojstvima među srpskim dobrovoljačkim postrojbama***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 38-365
05. 04. 1993. godine.

KOMANDI: 7., 15., 21., 39., 18. i 11 K.

Zakonima o odbrani i vojsci koji su usvojeni odlukom Predsednika Republike Srpske Krajine decidno je regulisano da oružane snage nose naziv Srpska vojska Krajine.
Uniforma i označavanje su također propisani, a oznake na kapi su vam ili će biti distribuirane. Vlada velika šarolikost u nošenju uniformi i označavanju, tako da se gubi identitet vojnika. Pojedine političke stranke u RSK pokušavaju da mimo Srpske vojske formiraju svoje jedinice. Takvi postupci su suprotni i Ustavu i zakonima RSK, mogu imati teže posledice, a uglavnom jedinice bi služile kao snaga za obezbeđenje političkih ciljeva pojedinaca, kao i paravan za izbegavanje fronta, što su potvrdila dosadašnja iskustva.
Formiranje 1. jurišne brigade "Vojvoda Vuk" u pojedinim korpusima naišla je na otpore. Očigledno se radi o nedovoljnoj informiranosti ljudstva, a i nedovoljnoj upornosti pojedinih komandi.
Među dobrovoljačkim jedinicama takođe ima dosta neangažiranosti, iracionalne upotrebe i drugih negativnih pojava od krađa, samoranjavanja, ubistava i neorganizovanog prihvata, ispraćaja i sl.

N A R E Đ U J E M:
1. Jurišni bataljoni u 1. jbr. neće nositi brojnu oznaku već će se zvati po regionalnoj pripadnosti, npr. Kordunaški bataljon, Zapadnoslavonski bataljon.
Sa ovom odlukom upoznajte vaš sastav.

2. Zabranjujem formiranje bilo kakvih jedinica van institucije Srpske vojske Krajine. Političko-stranačko organizovanje i delovanje je zakonom zabranjeno.

3. Izvršiti analizu stanja i b/d dobrovoljačkih jedinica, otklanjati uzroke negativnih događaja, a one jedinice koje su pokušale djelovati van sistema RIK u našoj vojsci udaljiti iz RSK.

4. Neprekidno raditi na jačanju discipline reda, podizanju ukupne b/g, poboljšanju spoljnog izgleda vojnika i starešina (boraca). Dok ne izađu pojedina pravila koja regulišu ovu problematiku, koristiti pravila i pravilnike Vojske SRJ, odnosno bivše JNA.

5. Operativne borbene izveštaje dostavljajte po pitanjima predviđenim u prilozima, uz Uputstva za rad komandi-štabova, nacrt, izdanje 1983.g. strana 122.
Izveštaje potpisuje k-dant ili načelnik štaba. Sprečite da vam pojedine starešine krajnje neprimereno, kroz izveštaje, postavljaju ultimatume i narušavaju osnovne principe i načela sistema RIK i odnosa između komandi.

K O M A N D A N T
general-major
Mile Novaković s.r.

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 306

***1993., travanj 5.***
***Izvješće 4. lbr Komandi 7. korpusa o povlačenju snaga pobunjenih Srba s Tulovih greda na Velebitu***

Str. pov. br. 647-2
05. 04. 1993. godine

Redovni borbeni
izvještaj, dostavlja. –

Komandi 7. korpusa
Knin

1. Ustaška artiljerija je jučer poslije podne gađala širi rejon općine Obrovac i Tulove grede.
2. Naša jedinica na Tulovim gredama usljed dejstva ustaške artiljerije napušta položaj i zauzima položaj u rejonu Golića. Tom prilikom ranjena su tri borca od kojih su dvojica lakše ranjena a jedan teže i on je prebačen za Knin u bolnicu.
3. Odluka: da se na Velebitu prave zakloni za vojsku i vrši utvrđivanje, da se vrši izviđanje druge linije odbrane i da predlog za angažovanje 2. lč po dubini. Do daljnjeg nema puštanja kući. Inžinjerijska jedinica jučer poslije podne uklonila je protupješadijske odskočne mine na Tulovim gredama.
4. Zahtjevi: po zahtjevu PkPo.

Komandant
potpukovnik
Pavao Samardžić

M.P.[791]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*

## 307

***1993., travanj 5.***
***Obrovac***
***Zapovijed Komande 4. lbr da se učvrste položaji na Velebitu zbog vidljivih slabosti u obrani***

[791] Prijemni pečat:. Brzojav br. 0297, primljen 5. 4. 1993.

KOMANDA 4. lbr.
Strogo pov. broj: 662-1.
Obrovac, 5. 04. 1993. godine

KOMANDI___________

Organizacija odbrane planine Velebit
borbeno naređenje, dostavlja. –

Na osnovu procjene situacije i slabosti koje su se ispoljile u toku izvođenja odbrane planine Velebit, a da bi istu podigli na najviši stepen upornosti,

N A R E Đ U J E M:

1. Odbranu planine Velebit organizovati sa 2. lč. i 4. lč i VMB- 82 mm po sledećem:
4. lč. sa VMB-82 mm poseda i brani rejon: K. 1118, K. 826, Ošćenica sa zadatkom: Odsudnom odbranom uz masovno zaprečavanje i potpuno utvrđivanje u sadejstvu sa 9/15 K., 2. lč. i odredom milicije SJB Obrovac osloncem na objekte Ošćenica i Golić sprečiti prodor neprijatelja kroz rejon odbrane čete. Istovremeno biti u gotovosti za p/m na pravcima:
K. 1118 – Nekić i Golić – Tulove grede.
Po primopredaji rejona odbrane sa 2. lč. i VMB – 82 mm pretpočiniti istoj.
Osmatračnica KČ u rejonu Golić. Podržava br. AG-4 i ČMB-120 mm po planu i zahtevu.
2. lč. poseda i brani rejon: Strašilovac, Bužonjkin vrh, Čaber sa zadatkom: odsutnom odbranom uz masovno zaprečavanje i potpuno utvrđivanje u sadejstvu sa odredom milicije SJB Obrovac izvršiti prihvat 4. lč. i nanijeti neprijatelju što veće gubitke ispred p/k. i sprečiti mu prodor kroz rejon odbrane. Istovremeno biti u gotovosti za izvršenje p/n na pravcima: Bužonjkin Vrh – Golić i Čaber – Tulove grede. Po preuzimanju rejona odbrane 4. lč. pretpočivanja se vMB – 82 mm. Osmatračnica u rejonu Bužonjkin Vrh. Podržava BrAG – 4 i čMB – 120 mm po planu i zahtevu.

2. Pozadinsko odelenje razmjestiti u rejonu Gornja Lađa. Četnu ranjeničku prihvatnicu formirati i razmjestiti u rejonu Gornja Lađa. Sn St brigade razmjestiti u rejonu Čabar.

3. Zamenu rejona odbrane jedinice će vršiti svaki treći dan od 06.00 časova po planu.

4. Za odmor ljudstva i odlazak kućama (10%) sastaviti plan i dostaviti komandi na odobrenje.

5. Da bi se obezbedila dovoljna samostalnost jedinica na planini Velebit iste snabdeti sa dovoljnim količinama prehrambenih aktikala (za 7 dana), odeće i obuće.

6. Sva ostala pitanja koja nisu regulisana ovim naređenjem konkretovati na komandantskom izviđanju.

7. Izveštaje dostaviti svaki dan do 17.00 stanjem u 16.00 časova.

M.P.[792]

KOMANDANT:
p.pukovnik,
Sretko Lakić, [v.r.]



[792] Okrugli pečat: RSK, Komanda 4. brigade TO.

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*

## 308

***1993., travanj 5.***
***Biljane Gornje***
***Obavijest Komande OG-1 Komandi 7. korpusa SVK o stanju i problemima u TG-4***

K O M A N D A OG-1 VRLO HITNO!
Str.pov.br. 189-1
Dana: 05. 04. 1993. god.

Stanje i problemi
u TG-4, informaciju,
dostavlja. –

– KOMANDI 7. KORPUSA



Na osnovu Vašeg usmenog naređenja dostavljamo traženu informaciju o stanju u TG-4 nastalu nakon narušenog načina popune i zamene jedinica u istoj:

1. TG-4 kao privremeni sastav OG-1 zatvara jedan od najznačajnijih i najosetljivijih pravaca, na kojem su ustaše napravile najdublji prodor u izvršenoj agresiji na RSK.
Pravac je značajan i radi kompaktnosti i čvrstine odbrane 7. Korpusa jer od uspešne odbrane istog zavisi odbrana Ravnih kotara i sprečava otsecanje šireg reona Obrovca.
Kroz zonu odgovornosti TG-4 iz šireg reona Poličnika, Islam Latinski, Posedarje i Novigrad izvodi više pravaca:
Poličnik – Paljuv – Paljike – Debelo Brdo,
Paljuv – Cvitići – Barabe,
Paljuv – Boždarići – Ramići – Pedići,
Novigrad – Pridraga – D. Karin i Novigad – Kokići – Karin plaža.
Desni bok je bez neposredne veze sa desnim susedom a najveći deo čini površina Novigradskog i Karinskog mora pogodna za ubacivanje IDE i DTG.
Za objedinjavanje RiK snagama TG-4 formirane su dve komande borbenih grupa (BG-3 i BG-7) uz mogućnost prihvatanja jedinica podrške i ojačanja. U pojedinim momentima izvođenja borbenih dejstava TG-4 je narastala i prerastala mtbr.

2. Kroz narušavanje uspostavljenog i uhodanog načina popune i zamene ljudstva u pomenutim privremenim sastavima, usloženi su problemi odbrane pomenutih pravaca koji je svaki kapaciteta čete do ojačane čete. Po našoj proceni, što je dokazano u izvođenju b/d, u zoni odbrane TG-4 bi morale biti snage najmanje dva mtb sa jedinicama podrške.
U kritično vrijeme 31.03. na 01.04. do danas pomenute snage su svedene na jačinu 3 čete (2 formacijskog sastava dopunjene sa ljudstvom i 1 formirana od manjih grupa boraca izvučenih iz drugih jedinica, pozadine, zamenom poslužilaca sa ženama i dr.)

3. Nastala situacija prouzrokovana stalnim angažovanjem raspoloživog ljudstva na prvoj liniji bez mogućnosti zamene, opterećuje sve nivoe RiK-a u OG-1 i usmerava ih na prevashodno bavljenje sa ubeđivanjem i zadržavanjem ljudstva na položajima.

Susrećemo se i sa otvorenim reagovanjem i ultimatumima o napuštanju položaja, što energično sprečavamo ali nije isključeno i ostvarivanje istih do napuštanja položaja.

4. Da bi se nastala situacija blagovremeno izbegla a sada uspešno prevazišla predlagali smo trajna i izanalizirali trenutna rešenja. I pored svega preduzetog nisu rešeni osnovni problem, koji mogu eskalirati u ozbiljne probleme, jer je problem u toliko veći što je stanje paralelno dostiglo usloženost u svim jedinicama sadašnje TG-4.
– Komandant, zamenik i većina starešina je u najsloženijoj situaciji neprekidnog boravka u TG-4 bez zamene i odmora,
– jedinice Kordunaša i Banijaca (obe čete sa 60-70 ljudi) su već iscrpljene linijskim neprekidnim držanjem širokog fronta,
– četa i ljudstvo angažovano za popunu istog i ostale dve čete je iz različitog sastava, kojima je "obećan" sasvim drugi zadatak i kraće angažovanje u TG-4,
– stalno i neprekidno dejstvo ustaša uz ubacivanje i stalnu mogućnost istog kopnom i morem do maksimuma angažuje i iscrpljuje komandni i borački sastav,
– nezadovoljstvo i površan odnos pojedinih starešina u ovakvom privremenom sastavu, koji se ublažava krajnje odgovornim odnosom ostalih starešina,
– nepopunjenost sa pojedinim vrstama municije (grupa u sastavu ima MB-120, 82, i 60 mm), osnovnim MTS (dvogledi, snajperi, RU jer su predhodni sastavi svoje i dobijeno odneli sa sobom) i opremom i priborom.

5. Predloge za prevazilaženjem nastalog stanja smo vam dostavili u posebnim aktima i redovnim borbenim izvještajima, pa ih ovom prilikom neću ponavljati.
Napominjemo, da činimo sve za održavanjem potrebne b/g u TG-4, što nas težišno i angažuje u istoj ali se stanje ne može prevazići sa time niti sa stražom i čuvanjem položaja mogu sigurno izvršavati dobijeni zadatci u TG-4.
Navedeni problemi se moraju krajnje odgovorno sagledati i rešiti kako se isti ne bi ponavljali. Mogući deo terena je zaprečen kako bi se smanjio broj angažovanog ljudstva, ali se ne može smanjiti ispod onog nivoa koji narušava sigurno izvršenje borbenog zadatka, što je sada slučaj.

Zamenjuje K O M A N D A N T A
P u k o v n i k
Bursać Slobodan, [v.r.] M.P.[793]
M.P.[794]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 309

***1993., travanj 5.***
***Knin***
***Obavijest 7. korpusa SVK podčinjenim postrojbama o stanju na ratištu i zauzimanju Tulovih greda***

---

[793] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Benkovac.
[794] Prijemni pečat: Brzojav br. 2389, primljen 5. 4. 1993.

KOMANDA 7. KORPUSA
POV. BR. 30-2456
05. 04. 1993. GODINE

INFORMACIJA
POTČINJENIM JEDINICAMA. –

KOMANDI: 75. MTBR., OG-1., TG-4., 92. MTBR., 1. LBR., 2. PBR. 4. LBR., 7. MAP., TG-8.

1. I proteklog dana, na severnodalmatinskom vojištu, neprijateljska vojska je nastavila dejstva artiljerijom, minobacačima, tenkovskim i pešadijskim naoružanjem iz rejona Paljuv, Novigrada, Poličnika, Bokanjca, Galovca, Prkosa, Biograda, Sikova i Pakoštana po rejonima Pridraga, Ramići, Pedići, Barabe, Smilčić, Biljane Donje, Biljane Gornje, Škabrnja, Nadin, Trojan, Stabanj i Lišane Tinjske, Kakma, Tinj i Grbarica, Miranje Donje i Ceranje. Počinjena je velika materijalna šteta u naseljenim mjestima. Kombinovani artiljerijsko-pešadijski napad izvršen je u rejonu Velebita na Tulove grede.
Neprijateljska artiljerija je dejstvovala i iz pravca Dubravica po širem rejonu s. Travice, Dobrijevići i Gardijane.
Na većini pravaca duž severnodalmatinskog vojišta, Hrvatska vojska vrši pokrete tenkovima i drugim borbenim vozilima, uz dejstvo sa usputnih rejona. Na pomorskom dijelu intenziviran je neprijateljski pomorski saobraćaj.
U zoni odgovornosti 15. K. u protekla 24 časa neprijateljske snage su vršile provokativna dejstva po našim snagama iz pravca Perušića po Knjatima, a minobacačima po rejonu Malog Alana.
U zoni odgovornosti 39. K. neprijateljska vojska je vršila provokacije minobacačkim minama. Provokacije su vršene i pešadijskim naoružanjem.
U ostalim zonama odgovornosti nije bilo neprijateljskih provokacija.

2. Naše snage, na severnodalmatinskom vojištu su odgovorile na neprijateljska dejstva. U borbama na Tulovim gredama naše snage su zauzele ovaj objekat. Ubijeno je sedam neprijateljskih vojnika, a veći broj je ranjen. Naše snage, u ovim borbama nisu imale poginulih.
U ostalim zonama odgovornosti nije odgovarano vatrom na neprijateljske provokacije.
U svim zonama odgovornosti ulažu se maksimalni napori na podizanju b/g jedinica. Ovo proističe iz nagoveštaja Glavnog stožera Hrvatske vojske da će se krenuti u konačan obračun sa Srbima u RSK.

3. Moral boraca je na visini i u ovim uslovima, probuđenog inata zbog pretnji Tuđmanove[795] soldateske svakog dana je stabilnije.

4. Pomoćnici za moral mogu obavestiti svoje sastave da je pokrenut list “Vojska Krajine”. Kompletan materijal je pripremljen i prema našim očekivanjima, list treba da pristigne u jedinice oko 20.04.1993. godine.

5. U borbenim dejstvima tokom jučerašnjeg dana imali smo jednog poginulog borca.

Pomoćnik komandanta

[795] Franjo.

P u k o v n i k
mr Dmitar Arula M.P.[796]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0139.*

## 310

***1993., travanj 6.***
***Knin***

***Informacije Organa bezbednosti Glavnom štabu SVK o nasilju specijalaca kapetana Dragana u kampu srpske vojske "Alfa" prema pripadnicima 1. jbr, te o samovolji, neredu, nedisciplini i neodgovornosti u kampu***

---

Glavni štab SVK
Organ bezbednosti
Str. pov. br. 87-1
06. april 1993.g.

Događaj u kampu "Alfa"
1. jurišna brigada. –

Noću 05.04. o.g. pripadnici "specijalne jedinice – crvene beretke", kapetana Dragana,[797] (oko 10 ljudi), koji su u sastavu komandnog bataljona 1. jurišne brigade, u vremenu od 22.00 do 24.00 čaosva, samovoljno su izvodili neku vežbu unutar kampa "Alfa", za koju niko od starešina brigade nije znao, što je stvorilo konfliktnu situaciju i pretilo da preraste i u međusoban oružani sukob.
Ovi ljudi su krenuli po kampu da obilaze požarne, stražare i dežurne i na brutalan način, uz pretnju oružjem, hapsili pojedince, vezivali ih, odvodili sa sobom, pretili, psovali i sl. To su učinili i sa dežurnim oficirom, kapetanom Mičićem i dežurnim operativnim potpukovnikom Vujin Davidom, hapsili obojicu i stavili im cev puške pod vrat. Upravo kada su to učinili Vujinu, u tu prostoriju je ušao jedan od njihovih ljudi, kome je jedan od prisutnih raportirao: "Gospodine kapetane "ALFA-1" zauzela "ALFU" – vežba je završena". Nazvani kapetan je pri izlasku iz prostorije psovao i kazao: "…vi ste k…. a ne jurišna brigada..."
Zamenik k-ta jurišne brigade puk. Maričić je pokušao razrešiti ovu situaciju ali nije uspeo uspostaviti normalnu komunikaciju sa ovim ljudima. Komentar starešina brigade je da sa njima ne može niko izaći na kraj osim kapetana Dragana, koji trenutno nije u kampu, jer se svi sklanjaju od ovih ljudi.
Kao posledica ovakvog javašluka, 06.04. o.g. oko 14.00 časova 13 vojnika je samovoljno uzelo vozilo TAM 110 (12 iz 15. i 39. K. i 1 iz 21. K.) i otišlo iz kampa, verovatno kući, govoreći da ih niko ne može prisiliti da više ostanu u ovakvoj jedinici gde se vrši oružano nasilje.

---

[796] Prijemni pečat: Brzojav br. 51, primljen 5. 4. 1993., potpis nečitak.
[797] Dragan Vasiljković.

Inače, saznanja OB su da u kampu "ALFA" vlada javašluk, nered, samovolja, nedisciplina, neodgovornost, a posebno ne funkcioniše sistem RiK-a. Ima indicija da se uzima i droga (kao jedan od tih osumnjičenih je i doktor kod kap. Dragana, zvani "Dok"). U sklopu ovakve situacije neprimereno je da u kampu ima oko 60 ženskih, razne starosne dobi, što ima negativnog odraza na sveukupno bezbednosno stanje budući da su iste primljene na rad bez ikakve prethodne provere.
Cenimo da ovakvom stanju umnogome doprinosi "čudno" ponašanje i postupci pukovnika Vukosavljevića,[798] koji je poprimio manire psovanja i drila koji je sprovodio Arkan,[799] kako prema starešinama tako i prema borcima, zbog čega su isti nezadovoljni. Također je primećeno da je Vukosavljević pod određenim uticajem kap. Dragana, što opet ima negativan odraz na sveukupno stanje u jurišnoj brigadi.
OB i dalje rade na prikupljanju podataka i proceni elemenata koji mogu imati negativne posledice na b/g jedinice i ugroziti živote ljudi i imovine, kao i na dopunjavanju saznanja u vezi opisanog događaja o čemu ćemo izvestiti.

N A Č E L N I K
p u k o v n i k
Vuk Dmitrović

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6032.*



## 311

***1993., travanj 6.***
***Knin***

***Protest Glavnog štaba SVK Zapovjedništvu UNPROFOR-a zbog razminiravanja starih minskih polja uz liniju razdvajanja u selima Bair, Korita, Jagma i Brezovac Subocki od strane pripadnika jordanskog kontingenta UNPROFOR-a***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Broj: 01-359
Knin, 06. 04. 1993. godine

Protest zbog nedozvoljenih
radnji jordanskog bataljona. –

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB (na ličnost generalu L.E. Valgrenu[800])
KOMANDAMA SEKTORA
DRŽAVNOM KOMITETU RSK ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om KNIN (na znanje)

---

[798] Slobodan.
[799] Željko Ražnatović.
[800] Lars-Eric Wahlgren.

Poštovani gospodine!
Raspolažemo pouzdanim podacima da pripadnici jordanskog bataljona, uz pomoć inžinjeraca iz kanadskog bataljona i hrvatske vojske vrše razminiranja starih minskih polja uz liniju razdvajanja prema RSK. U toku dana 05. 04. 1993. godine razminirali su minska polja u selima Bair, Korita, Jagma i Brezovac Subočki. Imaju rok da u roku od tri dana razminiraju sva minska polja prema liniji razdvajanja na potezu Novska – Lipik.
Akciju razminiranja vodi kapetan, inžinjerac u jordanskom bataljonu, do sada na dužnosti u Jasenovcu.

Gospodine generale!
U kontekstu aktuelnih odnosa između Republike Hrvatske i Republike Srpske Krajine, sa jasnim nagoveštajem hrvatske vojske da će svakako nastaviti sa agresijom RSK, ovakav postupak i saradnju jordanskog bataljona, kanadskog bataljona i hrvatske vojske, tumačimo kao njihovu pripremu za produžetak hrvatske agresije. Akcija koju provode, namenjena je čišćenju zaostalih minskih polja iz prvog dela rata, a u cilju lakšeg i bezbednijeg uvođenja ljudstva (hrvatske vojske) u prvu borbenu liniju prema granici RSK. Sve ove aktivnosti, uklapaju se u našu procenu o napadu na teritoriji Zapadne Slavonije u vremenu od 06.04.1993. godine.
Molimo vas, gospodine generale, da energično sprečite ovakav postupak jordanskog i kanadskog bataljona, kao i da upozorite hrvatsku stranu, da se ovakve radnje neće tolerisati.
Upozoravamo vas, da je jedinici koja drži zonu odgovornosti na ovom području naređeno da oružjem spreči ovakve aktivnosti.
Ubeđeni da ste shvatili razlog našeg protesta, verujemo da ćete založiti svoj autoritet i sprečiti ovakve neozbiljne i nepromišljene radnje.

S poštovanjem

K O M A N D A N T
general-major
Mile Novaković, [v.r.] M.P.[801]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*



## 312

***1993., travanj 6.***
***Okučani***

***Molba VP 9162 Okučani Zapovjedništvu UNPROFOR-a – sektor Zapad, da provjeri, potvrdi ili opovrgne njihove obavještajne informacije da će hrvatske snage napasti UNPA zonu Zapad***

---

VOJNA POŠTA
9162
Int.br. 65-4

[801] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

06. 04. 1993. god.
OKUČANI

KOMANDI UNPROFOR-a SEKTOR ZAPAD
– Na ličnost komandanta generala
K.[802] R. Shabsough –

Gospodine generale!
Sa zadovoljstvom sam primio Vašu obavest, posredstvom oficira za vezu nepalskog bataljona, da će te se odazvati sastanku na vili "Partizanka" u Okučanima 08.04.1993. godine u 12.00 časova.
Predlažem da na sastanku, pored ostalog, sagledamo sledeća pitanja:

1. Vaše pismo u vezi sa oduzimanjem automatskog pištolja smatram da je detalj koji nas nije trebao opterećivati. Utvrdili smo da je pištolj neovlašteno nosio naš vojni obaveznik. Pištolj će biti predat snagama UNPROFOR-a kanadskog bataljona, a protiv krivca preduzete disciplinske mere odgovornosti.

2. Razumijem Vašu zabrinutost zbog nedavnog incidenta u Pakracu u vezi sa pištoljem.
Međutim, gospodine generale, i ja sam zabrinut mnogo krupnijim problemima, a koji se tiču ukupne bezbednosti teritorije Zapadna Slavonija (UNPA zone).
Izražavam i zabrinutost stanovništva za svoju sigurnost.
O čemu se radi?
– Medijska kampanja koja se sprovodi u Hrvatskoj i pretnje agresijom na ovaj prostor zabrinjava stanovništvo.
– Prema podacima sa kojima raspolažemo evidentno je grupisanje i nedozvoljene aktivnosti hrvatske vojske na ivici UNPA zone ili na udaljenjima koja nisu predviđena Vensovim[803] planom.
Raspolažemo sledećim podacima:
– Da se na istočnoj ivici UNPA zone u rejonu s. Rešetari – s. Baćin Dol nalaze ukopana artiljerijska oruđa težeg kalibra, znači bliže od 30 km od ivice zaštićene zone. Oruđa su ukopana uz cestu.
– U selu Cernik u lovačkom domu smešteni su pripadnici hrvatske vojske i deo teže ratne tehnike.
– Od sela Šumetlica Cernička prema Baćin Dolu ukopani su topovi i oklopna vozila, a u samoj Šumetlici kod groblja tzv. Džakino brdo ukopano je teško naoružanje.
– Evidentno je prisustvo pripadnika HV – pešadijskih sastava u zoni bližoj od 5 km, kao na pr. 03.04. u Medarskim vinogradima, u selu Pivare itd.
– Poslednjih dana pripadnici HV vrše razminiranje minskih polja u zahvatu komunikacije Novska – Korita – Lipik pod vidom proljećne setve. Ova minska polja trebala su biti davno uklonjena. Sada se vrši razminiranje delova minskih polja što znači pravljenje prolaza u istim.
Međutim, postavljaju se i nova minska polja kao na pr. u ulici 40. divizije u Pakracu.
– Osim toga poslednjih dana vrši se intenzivan saobraćaj i dotur ratnih materijalnih sredstava iz pravca Daruvara u Pakrac i Lipik kao i komunikacijom Pakrac – selo Kusonje – selo Bučje – Slavonska Požega.

[802] Kamal.
[803] Cyrus Vance.

U Pakrac je iz Daruvara 04/05.04. stiglo oko 25 m/v.

Gospodine generale!
Moja je procena da hrvatska vojska vrši intenzivne pripreme za agresiju na UNPA zonu.
Molim Vas da posredstvom Vaših vojnih posmatrača i snaga odgovornih za bezbednost UNPA zone proverite, potvrdite ili opovrgnete navedene podatke.
Želim da ovim problemima posvetimo više pažnje na našem predstojećem sastanku.
S poštovanjem,

K O M A N D A N T
M.P.[804] pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 313

***1993., travanj 6.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa da se zbog neučinkovitog formiranja 1. jbr podčinjenim postrojbama objasni neophodnost formiranja takve brigade s obzirom na sve bolju borbenu spremnost i organiziranost hrvatskih snaga***

---

Komanda 7. korpusa
Int.br. 30-2435/1
06. 04. 1993. god.

Obaveze oko formiranja
jedinica za 1. jbr.
naređenje. –

Komandi: 75. mtbr., 92. btbrv., 2. pbr., 1. lbr., 4. lbr., OG-1, TG-4.,
7. map., 7. mpoap., 7. larp. PVO

Na osnovu primedbi i nedovoljno energičnog izvršavanja dosadašnjih naređenja u vezi sa formiranjem jedinica za 1. jbr., a u cilju obezbeđenja izvršenja tih naređenja dosledno i blagovremeno

N a r e đ u j e m:
1. U svim jedinicama korpusa, na svim nivoima održati sastanke starešina sa osnovnim ciljem objašnjenja potrebe i neophodnosti formiranja ove jedinice odnosno jedinice koje formiraju 7. korpus a prema saznanjima koja su u potpunosti prisutna komandantima jedinica. Cilj sastanka starešina jeste da se apsolutno i bespogovorno, izvrše sva dobijena naređenja, kako bi jedinice koje formiramo za 1. jbr., bile u što kraćem roku spremne i sposobne za upotrebu. Svako drugo ponašanje smatraće se neodgovornim uz podleganje odgovornosti koja proističe iz neizvršenja naređenja.

[804] Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.

2. Pomoćnici za moral u potčinjenim jedinicama, svih nivoa, odmah da pristupe informisanju ljudstva o ideji, potrebi i neophodnosti formiranja 1. jbr., u ovom smislu posebnu pažnju posvetiti formiranju jedinice koje formira naš 7. korpus a to su:
2.1. Jurišni bataljoni (koji ubuduće neće nositi brojnu oznaku već će se zvati po regionalnoj pripadnosti "sjevernodalmatinski bataljon").
2.2. Oklopni bataljon
– mešoviti diverzantsko-protivdiverzantski vod i
– artiljerijsku bateriju 152 mm.
Pri objašnjenju nepogodnosti formiranja ovih jedinica i brigada kao celine, treba polaziti od sledećih činjenica:
– u fazi ratovanja u kojoj se nalazimo i stepenu organizovanosti jedinica, organizovanje i komandovanje jedinicama na način kako to radimo pokušaj je pretvaranja naoružanog naroda i seoskih straža u srpsku vojsku krajine. To znači, ustanoviti obučiti i osposobiti organizovane manevarske jedinice, spremne i sposobne za upotrebu na pravcima i u situacijama kako to zahteva borbena situacija.
– našim borcima, komandnom kadru i vojnicima, treba biti prisutno da hrvatska ima formirane profesionalne manevarske jedinice koje se upotrebljavaju, prema potrebi, na svim pravcima napada na teritoriju RSK. Ovakvim formacijama moguće je adekvatno suprostaviti se jedino jakom i osposobljenom jedinicom kao što je prva jurišna brigada.
– treba imati u vidu i to, da formacije hrvatske vojske nisu više što su nekad bile, neorganizovane i neobučene. Moramo imati u vidu, da naspram naših jedinica, imamo dobro organizovanog neprijatelja, većih manevarskih sposobnosti, dobro naoružanog i instruisanog instruktorima i iz inostranstva.
– ako u svom vojnom organizovanju, ostanemo na dosadašnjem stepenu teško da ćemo biti u stanju suprostaviti se sve sposobnijim, obučenijim i organizovanijim neprijateljskim jedinicama. U slučaju našeg neshvatanja situacije u kojoj se nalazimo, i ne preduzmemo adekvatne mere (kao što je formiranje brigade) ni pred kom nećemo moći opravdati sopstvenu krivicu.

Komandant
pukovnik
Milan Đilas

M.P.[805]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0117.*

## 314

***1993., travanj 6.***
***Knin***
***Obavijest Komande 7. korpusa podčinjenim postrojbama o stanju na ratištu i potrebi formiranja 1. jbr***

---

[805] Prijemni pečat: Brzojav br. 53, primljen 6. 4. 1993.

KOMANDA 7. KORPUSA
POV. BR. 30-2487
06. 04. 1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

Komandi: 75. mtbr., 92. mtbr., 1. lbr., 4. lbr., 2. pbr., 7. map., 7. mpoap., OG-1., TG-4

1. – Smanjenim intenzitetom, neprijateljske snage su na severnodalmatinskom vojištu i tokom protekla 24 časa, dejstvovale artiljerijom, minobacačima, tenkovima i vatrom iz pešadijskog naoružanja. Dejstvo je ispoljeno po reonima s. Smilčić, Biljane Gornje, Škabrnja i Pridraga. Dejstvo VBR-om ispoljeno je u više navrata po rejonu s. Smilčić, u vreme koje je bilo dogovoreno za razmenu zarobljenika i poginulih boraca.
Neprijateljska vojska je otvarala minobacačku vatru i po selima Sonković i Gračac, a tenkovsku vatru po selima Pamučarima i Pozderima. Celog dana, neprijatelj je otvarao vatru po položajima 4. lbr. iz gotovo svih oruđa.
Osujećen je pokušaj ubacivanja DTG u reon Kašića. Na relaciji Zadar – Šibenik – Biograd, uočen je prelet neprijateljskog aviona. U zoni odgovornosti 15. K., Hrvatska vojska dejstvovala je haubicama 152 mm po objektu Ćelavac, a minobacačima 82 i 120 mm po rejonu Malog Alana.
U Pakracu (18. K.) primećeno je napuštanje mesta, što se dovodi u vezu sa mogućim ispoljavanjem dejstva Hrvatske vojske. U ostalim zonama odgovornosti nije bilo provokativnih dejstava.
2. – Naše jedinice su odgovorile na neprijateljska dejstva na severnodalmatinskom vojištu. U tim dejstvima imali smo 2 lakše i jednog teže povređenog.
Komande i jedinice nastavljaju rad na dogradnji borbene gotovosti, a svakodnevno se pojačavaju mere budnosti i bezbednosti.
3. – Moral boraca je na nivou koji omogućava izvršavanje borbenih zadataka. Podizanje borbene gotovosti u jedinicama, značajno je uticalo na podizanje morala u jedinicama.
4. – Razlozi koji se iz pojedinih korpusa navode kao ograničavajući na planu formiranja 1. jbr. ne mogu biti prihvatljivi. Smatramo da smo do sada izneli dovoljno razloga i argumenata za formiranje ove brigade, da je bespredmetno više o tome diskutovati. Treba popularisati nazive jedinica jurišnih bataljona po regijama (Severno-dalmatinski jb, Lički jb, Kordunaški jb)
5. – Prema informacijama sa kojima raspolažemo, neprijateljske snage vrše snažne pripreme za produžetak agresije. Procenjuje se, da bi u produžetku agresije, napadna dejstva bila izražena i po ostalim zonama odgovornosti.

Pomoćnik komandanta
pukovnik
mr Dmitar Arula

M.P.[806]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1356, sn. 24-0115.*

[806] Prijemni pečat: Brzojav br. 54, primljen 6. 4. 1993.

## 315

***1993., travanj 6.***
***Biljane Gornje***
***Zapovijed Komande OG-1 o formiranju specijalne čete za djelovanje na sjevernodalmatinskom području***

---

KOMANDA OG-1
Str. pov. br. 185-2
Dana: 06. 04. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
Primerak br. 1

Formiranje specijalne
čete, naređenje,
dostavlja. –

KOMANDI_____________

Na osnovu ukazane potrebe za dogradnjom borbene gotovosti, uspostavljanja čvrstog sistema odbrane i stvaranja uslova za aktivna dejstva, a u cilju jedinstvenog i objedinjenog angažovanja komande OG-1 na pružanju pomoći na tom planu,

N A R E Đ U J E M

1. Na nivou OG-1 formirati specijalnu četu sastavljenu od specijalnosti (pešadije, inžinjerije, PVO i dr.), koju imati kao jedinstvenu celinu. Ista mora biti u stalnoj gotovosti za angažovanje po ukazanoj potrebi u zoni odgovornosti OG-1.
2. Na osnovu Plana komande OG-1 izvršiti organizovano angažovanje čete na pružanju pomoći za uređenje odbrambenih reona bataljona (dogradnja vatrenog sistema, zaprečavanja, utvrđivanja i dr.)
3. U sastav specijalne čete ulazi po 15 (petnaest) vojnika iz sastava 92. mtbr. i TG-8 i 10 specijalaca iz NC "Alfa". Isti će se komandi NC javiti do 10.00 časova 09.04.1993. godine u s. Bruška. Sa sobom ponijeti lično naoružanje i opremu.
4. Za komandira čete određujem ___________, koji će dužnost obavljati u saradnji sa Kapetanom Draganom.[807]
5. Ishrana i smeštaj čete organizovan u NC "Alfa", a pri izvršenju zadataka u zoni odgovornosti komandne grupe ili 92. mtbr. na nivou istih.

K O M A N D A N T
P u k o v n i k
Dragan Tanjga

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



[807] Dragan Vasiljković.

# 316

***1993., travanj 6.***
***Drniš***

***Izvješće Obaveštajno-bezbednosnog organa 75. mtbr Organu bezbednosti 7. korpusa SVK o pljačkanju Hrvata u selu Lukar od strane srpske vojske uz prijetnju vatrenim i hladnim oružjem***

---

OBO 75. mtbr.
Str. pov. br. 259-1
06. 04. 1993. godine

Dostavljeno: organu bezbjednosti
7. korpusa na ličnost major
Prlić Damjan

– jedna patrola vojne policije obišla je selo Lukar i kroz razgovor sa preostalim stanovništvom hrvatske nacionalnosti došla do saznanja da se i dalje pljačkaju i da to radi vojska u noćnim uslovima.
– to rade po svim kućama pa i po kućama preostalih stanovnika. Tom prilikom navodno na njih upiru vatreno oružje i hladno oružje prijeteći im da će ih ubiti.
– mještani ističu da im pljačkaju stoku, vino, kućni namještaj i kućanske aparate.
– nema aktivnosti SUP-a Knin pozadi našeg borbenog rasporeda ni u Lukaru, a slabo i na Vrbniku.
– vojna policija će po mogućnostima se povremeno nalaziti u s. Lukar.

N a č e l n i k
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[808]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 31.*



# 317

***1993., travanj 7.***
***Knin***

***Izvješće Komande 7. korpusa SVK o velikom broju poginulih i ranjenih pripadnika vojske pobunjenih Srba stradalih nepažnjom izvan borbenog djelovanja***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-2488
07. 04. 1993. god.

[808] Prijemni pečat: Brzojav br. 501, primljen 6. 4. 1993.

Analiza vanrednih
događaja za mart 93. god.
d o s t a v l j a. –

KOMANDAMA: 75. mtbr., 92. mtbr., OG-1, TG-4, 1. lbr., 2. pbr., 4. lbr., 7. map., 7. mpop., 7. larp PVO

Nakon uvida u broj i vrstu vanrednih događaja u jedinicama SV Krajine, moguće je izvestiti sledeće zaključke:

1.- Veoma je veliki broj vanrednih događaja sa teškim posledicama. Iz pregleda u prilogu, vidi se da je u toku meseca 19 dana bilo vanrednih događaja. Ukupno vanrednih događaja bilo je 28, što znači da je često bilo po dva, a ponekad i tri vanredna događaja u jednom danu.
Pored posledica po živote pripadnika naših jedinica, ovi događaji izazvali su i ogromnu materijalnu štetu. Konkretan podatak (preračunato u novcu) nemamo ali je, prema izveštajima, šteta velika.

2.- Upoređivanje podataka o poginulim i ranjenim u borbi i van borbe (vanredni događaji), a u ovom slučaju to vrijedi samo za 7. K. – vidi se da vanredni događaji odnose 7% od poginulih i 18% od ranjenih.

3.- Analiza poginulih i ranjenih, a što se iz pregleda ne vidi, pokazuje da se ranjavanja i pogibije najčešće događaju u tri slučaja: od bombe, minskih polja i vatrenog oružja. Procentualno ova tri uzroka nose:
– za poginule 63%
– za ranjene 48%
Veći broj ranjenih u ovom mesecu uzrokovan je udesom autobusa kod Banja Luke, gdje je stradalo 15 ljudi (3 teže).

4. – 15. K (jedan) i 18. K. (nema) imali su najmanje vanrednih događaja, a ostali korpusi 5-8.
S obzirom na intenzitet borbenih dejstava u 7. K. i broj ljudi u njegovoj zoni, moglo bi se reći da u 21., 39., i 11. K., ima veliki broj vanrednih događaja.

5. – Uzroci vanrednih događaja su, najprostije rečeno, nedisciplina raznih vrsta. Alkoholisano stanje prilikom ubistva i ranjavanja postojalo je, prema izveštajima u 40% slučajeva, ostalo je raspoređno na lične sukobe, nehat i neopreznost (obično ubistvo iz AP) ignorisanje pravca kretanja u minskim poljima i nekontrolisane pretnje bombom, koje dovedu do ubistva i ranjavnja. Ima još dva slučaja neopreznog ulaska na minirana vrata kuće.

6. – Ubistva i ranjavanja u 55% slučajeva, dogodila su se van dužnosti mada ovaj podatak nije siguran, jer veći deo izveštaja ovo bliže ne objašnjava.

POMOĆNIK KOMANDANTA
p u k o v n i k
Kosta Novaković s.r.

---

Pregled vanrednih događaja za mart 1993.god.

Pogibije:
AP. . . . . . . . . . . . . . . . . . 4
Bomba . . . . . . . . . . . . . 1
Minsko polje. . . . . . . . . 1
Saobraćaj. . . . . . . . . . . . 1
Samoubistvo . . . . . . . . . 1
Ukupno: . . . . . . . . . . . . 8

Ranjeni:
AP. . . . . . . . . . . . . . . . . . 7
Bomba (samoranjavanje) 10
Minsko polje. . . . . . . . . 9
Saobraćaj. . . . . . . . . . . . 24 (6 teže)
Pad sa sprata . . . . . . . . . 2
Opekotine. . . . . . . . . . . 2
Ukupno: . . . . . . . . . . . . 54

19 dana imali smo vanredne događaje (u samo 11 nije bilo)
b) po korpusima
7. K. . . . . . . . .8
15. K. . . . . . . .1
21. K. . . . . . . .8
39. K. . . . . . . .5
18. K. . . . . . . .nema
11. K. . . . . . . .6
UKUPNO . . .28

Pk NOP
p u k o v n i k
Stanko Stjepanović

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

## 318

***1993., travanj 7.***
***Knin***

***Obavijest 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o nezadovoljstvu u vojsci zbog kašnjenja isplate plaća i formiranja jurišne brigade, te o zategnutim odnosima s UNPROFOR-om***

---

Komanda 7. korpusa
Pov. br. 30-2495
07. 04. 1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

Komandi: 75., mtbr., 92. mtbr., 1. lbr., 4. lbr., 2. pbr., 7. map., 7. mpoap., OG-1, TG-4.

1. Tokom prethodnog dana, na gotovo celom prostoru severnodalmatinskog vojišta, neprijateljske snage su ispoljavale aktivna dejstva. U zoni odgovornosti OG-1, dejstva su bila najintenzivnija. Iz artiljerijskog i streljačkog naoružanja, otvarana je vatra po reonu s. Stabanj, s. Kakma i s. Lišane Tinjske. U južnom delu, dejstvovano je artiljerijom i mb 120 mm, VBR-om. Iz pravca Jurjevića i Jankolovice neprijateljske snage su krenule u napad u pravcu s. Kakme. Napad je uspešno odbijen.
U zapadnom delu reona odbrane, neprijatelj je dejstvovao artiljerijskom i pešadijskom vatrom iz reona Mostar, Zemunik Donji, Prkos, Galovac, Islam Grčki, Podgradina, Novigrad, po reonima s. Škabrnja, s. Biljane Donje, s. Smilčić, s. Narandžići i s. Biljane Gornje. Artiljerijom i VBR-om dejstvovano je po reonu Muškovaca i Velebita.
U toku dana, neprijateljske snage su vršile utvrđivanje i nasipanje puta u reonu Kita-Skradelovac i Tulove grede.
U zoni odgovornosti 15. K. neprijatelj je dejstvovao po našim snagama i naseljima iz reona s. Radošića, prema s. Vojnovcu, pešadijskim naoružanjem, iz reona Gospića, s. Ribnik i s. Bilaj po reonu s. Vrebac, s. Medak i s. Divoselo. Minobacači su dejstvovali iz reona Bukovo pleće po Obrovcu. Neprijateljske snage vrše grupisanje u širem reonu Ogulina i Brinja.
U zoni odgovornosti 39. K., neprijatelj je dejstvovao minobacačima, tromblonima, RB i pragama iz reona Sunje po položajima naših jedinica u Drljačama, Četvrtkovcu, Vedrom polju i Novoselima.
U zoni odgovornosti 11. K., neprijatelj je otvarao vatru iz pešadijskog naoružanja po našim položajima u reonima s. Marinci, i s. Antunovac Tenjski, a iz minobacača po reonu s. Antunovac Tenjski.
U ostalim zonama odgovornosti, nije bilo provokativnih dejstava.

2. Na severnodalmatinskom vojištu, naše jedinice su odgovorile vatrom na dejstvo neprijatelja. Uspešno je odbijen napad neprijateljskih snaga na pravcu Biograd-Kakma.
[U o]stalim zonama odgovornosti, nije bilo neprijateljskih provokativnih dejstava.

3. Stanje morala boraca je dobro. Izvesna nezadovoljstva izaziva neblagovremena isplata mesečnih primanja. Nezadovoljstva i odbojnost prema formiranju jurišnih bataljona je i dalje prisutno. Simptomatično je koliko nemoći, u ovom smislu, ispoljavaju pretpostavljene starešine. Ovo, i to kako negativno utiče na moral boraca. Stvara se stanje konfuzije u kome, kao da svako od pojedinaca, može samostalno odlučivati o tome šta da radi.

4. Problemi sa UNPROFOR-om su i nadalje prisutni. Na prelazu Moščenica, došlo je i do okretanja mitraljeskih cevi sa njihove strane, prema našim snagama. Slučaj se razrešava. Očito je da se inzistira na incidentnim situacijama, u čemu se mora biti izuzetno oprezan, pogotovo sada, kada im je, od strane GŠ ograničeno kretanje uz obavezno prijavljivanje vremena i pravca kretanja. Naglašavamo da se krivica za incidentne situacije pripisuje samo našoj strani, što moramo do krajnjih granica izbegavati.

5. U toku jučerašnjih dejstava neprijateljskih snaga, lakše su ranjena tri naša borca.

Pomoćnik k-danta
pukovnik
mr Dmitar Arula

M.P.[809]

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0113.*

## 319

***1993., travanj 7.***
***Jasenovac***

***Izvješće Komande 93. pbr Komandi 18. korpusa SVK o uništavanju prometne infrastrukture i privatne imovine od strane UNPROFOR-a***

KOMANDA 93. pbr.
J A S E N O V A C
Pov. br. 01-107-01/93.
Rajić, 07. 04. 1993. god.

Počinjena šteta stanovništvu
i teritoriji od UNPROFOR-a,
d o s t a v l j a. –

Komandi 18. Korpusa
/pukovnik Milan Čeleketić/



Snage UNPROFOR-a u obavljanju svojih svakodnevnih zadataka kroz svoje aktivnosti često pričinjavaju materijalnu štetu društvenoj i privatnoj imovini na pravcu od s. Bodegraj prema Novskoj.
Smatramo da snage UNPROFOR-a tokom obavljanja svojih redovnih zadataka ne bi morale uvek da pričinjavaju materijalnu štetu ionako razrušenoj Zapadnoj Slavoniji.
Materijalna šteta se najčešće nanosi oklopnim b/v, a ponekad i od pojedinaca.
Najčešće to čine pripadnici Kanadskog bataljona koji se pored ostalog i arogantno ponašaju.
Navodimo najkarakterističnije primere:

1. – Krajem 29.01.1993. godine pripadnici UNPROFOR-a (Kanada) u toku izvođenja vežbe u s. Rajić oštetili kuću Đure Todorić iz s. Rajić. Pričinjena šteta nije podmirena.

2. – Dana 15.02.1993. godine snage UNPROFOR-a (Kanada) srušile most u s. Borovac koji povezuje s. Borovac – s. Rajić ispod železničke pruge. Srušeni most omogućavao poljoprivrednicima izlaz na obradiva zemljišta što je sad onemogućeno.

3. – Dana 03.04.1993. godine snage UNPROFOR-a (Jordan) u rejonu Kramenduka (s. Paklenica) namjerno srušili zemunicu i pri tom uništili 5 m³ građe.

4. – Prilično oštećen put od s. Bodegraj – s. Paklenica.
– Razvaljen put s. Rajić – s. Mlaka. Potrebna hitna popravka.
– Prilično oštećen put s. Mlaka – s. Jasenovac.

---

[809] Prijemni pečat: Brzojav br. 57, primljen 7. 4. 1993.

– Delomično oštećen autoput s. Bodegraj – s. Paklenica.

5. – Prilikom izvođenja vežbi snaga UNPROFOR-a (Kanada) ispod auto-puta u s. Rajić srušeno – uništeno oko 400 m³ šumskog drveta I klase.

6. – Snage UNPROFOR-a koje su u našoj zoni odgovornosti ruše drva za ogrev.
Molimo K-du Korpusa da na svom nivou insistira na proceni štete na teritoriji i da upozori snage UNPROFOR-a da u njihovom mandatu nije pričinjavanje materijalne štete nego zaštita teritorije i stanovništva.

MB/LJZ

Dostaviti:
– Komandi, 18. K.
– Arhiva

M.P.[810]

K O M A N D A N T
m a j o r
Milanko Babić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*



## 320

***1993., travanj 8.***
***Drniš***

***Dopis Obaveštajno-bezbednosnog organa 75. mtbr Organu bezbednosti 7. korpusa SVK o fizičkom nasilju vojnih osoba nad hrvatskom obitelji iz Suknovaca, te opasnosti da bude likvidirana***

---

OBO 75. mtbr.
Str. pov. br. 272-1
08. 04. 1993. godine

Dostavljeno: Organu bezbjednosti
7. korpusa na ličnost major
Prlić Damjan

– Grupa v/o iz 1. mtb. koja je vršila pretres terena u Suknovcima (Oklaj) privelo je zbog sumnji Ikica Lucu i njezinu djecu Ikica Željka i Željku. Priveo ih je u "Sintal" te im prijetili. Posebno v/o Tankosić da će ih poklati i sve Hrvate u tom dijelu.
Tukli su Željka i Željku gde je Željko zadobio tjelesne povrede.
– Pošto je postojala opasnost da nad navedenim dođe do fizičke likvidacije, Grubac ih je uspio izvući radi saslušanja. Nakon saslušanja nije ništa indikativno saznao i sklonio ih je trenutno na sigurnije mjesto. Neznamo šta s njima dalje jer ako ih vratimo postoji opasnost od likvidacije.

N A Č E L N I K

KAPETAN
MIRSAD TOKIĆ

---

[810] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM Okučani.

M.P.[811]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*

## 321

***1993., travanj 8.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o ubojstvu dvojice i ranjavanju jednog pripadnika UNPROFOR-a na punktu UN-a blizu sela Bojna, vjerojatno od ubačene diverzantske grupe***

Republika Srpska Krajina
Komanda 7. korpusa
Int.br. 30-2518
08. 04. 1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

Komandi: OG-1., 92. mtbr., TG-4., 4. lbr., 1. lbr., 75. mtbr., 2. pbr., 7. map., 7. mpoap.

1. Tokom jučerašnjeg dana na severnodalmatinskom vojištu neprijateljske snage su otvarale iz tenkovskog naoružanja i maljutkama po našim položajima Ramići, Gubavica, Ražovljeva glava, s. Stabanj, Kakma i Lišane, Cista Mala i Smoković.
Na ostalim pravcima severnodalmatinskog vojišta, vršena su provokativna dejstva iz pešadijskog naoružanja. Aktivnosti neprijatelja su usmerene na izviđanje i osmatranje naših položaja.
U ostalim zonama odgovornosti, nije bilo ozbiljnijih neprijateljskih dejstava sem provokativnih pucnjeva u zoni odgovornosti 11. i 18. k. U svim zonama odgovornosti primećene su aktivnosti neprijateljskih snaga na izviđanju, osmatranju, dovlačenju svežih snaga i borbenih sredstava.

2. Na severnodalmatinskom vojištu, naše jedinice su uzvratile vatrom na neprijateljska dejstva. U ostalim zonama odgovornosti, nije se otvarala vatra na manje neprijateljske provokacije.
Aktivnosti naših jedinica u svim zonama odgovornosti usmerene su na dogradnju odbrambenih položaja, usklađivanju vatrenog sistema, izviđanje, osmatranje i otkrivanje ciljeva u neprijateljskom rasporedu.

3. Moral starešinskog i vojničkog sastava je na nivou potrebnom za izvršenje borbenih zadataka.
Uspešno suprotstavljanje neprijateljskim nasrtajima, odbijanje svih napada i razbijanje DTG, treba koristiti za istinsko dokazivanje sopstvene sposobnosti u odnosu na hrvatske



[811] Prijemni pečat: Brzojav br. 520, primljen 8. 4. 1993., potpis nečitak.

"bojovnike". Ovo tim pre, što su, u zadnje vreme neprijatelju naneti veliki gubitci, pre svega u živoj sili.
Pretpostavke o mogućim incidentnim situacijama sa snagama UNPROFOR-a, nažalost su se obistinile, mada po dosadašnjim saznanjima, ne našom krivicom.
Na punktu UN u reonu s. Bojna ubijena su dvojica, a ranjen je jedan pripadnik UNPROFOR-a iz sastava nigerijskog bataljona. Iako se pretpostavlja da je ovaj zločin učinila DTG muslimanske vojske, nema sumnje da će ovo biti pripisano našoj strani. Naš dosadašnji korektan odnos prema ovim ljudima, pogotovo prema pripadnicima nigerijskog bataljona, verovatno će imati uticaja na odbijanje eventualnih optužbi prema nama. Činjenica je međutim, da će ovo biti eksploatisano maksimalno negativno za našu stranu. U potpunosti je razumljiva ograničenost pripadnika jedinice u blizini ovog punkta, tim pre što do sada sa pripadnicima UNPROFOR-a nisu imali nikakvih incidentnih slučajeva.
I ovaj slučaj nas obavezuje na maksimalnu opreznost prema pripadnicima UN, jer smo u situaciji da se u potpunosti prihvata svaki napad na našu stranu.

5. U toku jučerašnjeg dejstva neprijateljske aritljerije, na severnodalmatinskom vojištu su ranjena (lakše) trojica boraca.

Pomoćnik k-danta
za moral
p u k o v n i k
mr Dmitar Arula M.P.[812]

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0103.*



## 322

***1993., travanj 8.***
***Vrlika***

***Izvješće 1. lbr upućeno Komandi 7. korpusa SVK o fizičkom i psihičkom maltretiranju, te pljačkanju Hrvata iz sela Maovice od strane vojnih osoba iz Štikova***

Republika Srpska Krajina
Komanda 1. lbr. M.P.[813]
Str. pov. br. 1-qeq[814]
Vrlika, 8. 4. 1993. god.

Borbeni izveštaj
d o s t a v l j a. –

Komandi 7. korpusa
/operativnom dežurnom/

1. Aktivnosti neprijatelja

[812] Prijemni pečat: Brzojav br. 59, primljen 8. 4. 1993.
[813] Prijemni pečat: VP 9031, Str. pov. br. 30-2524, 8. 4. 1993.
[814] Greškom je napisano "qeq", treba pisati "131".

U toku jučerašnjeg i današnjeg dana neprijatelj je ispoljio određena borbena dejstva.
Jučer /07.04.1993./ dejstvovao je po našim položajima u s. Otišić, sa 10 minobacačkih projektila kalibra 120 mm iz šireg rejona Svilaje /Delića i Vrgorčeve staje/. Posledica nije bilo, a na vatru nije uzvraćeno.
Danas /08.04.1993./, oko 13.30 časova u rejonu Malinjaka /širi rejon Debelog brda/ primećena je DTG jačine do 20 ustaša. Sa istom otvoren vatreni kontakt bez posledica po naše snage.
Neposredno iza toga, naše položaje na Tavnici /s. Laktac/ palo je 4-5 minobacačkih projektila kalibra 82 mm iz pravca Bitelića. Nije bilo posledica po naše snage, a na vatru nije uzvraćeno.

2. Aktivnosti naših snaga
Započete aktivnosti na izradi skloništa i VP na Opsenjaku, odvijaju se uz velike teškoće, zbog loših vremenskih uslova i teške prohodnosti, novo izgrađenog puta koji nije nasut.
Snabdevanje se vrši po planu.
Povređenih i obolelih nemamo.
Ponovo ističemo problem ponašanja v/o iz sela Štikova, koji i dalje upadaju u s. Maovice, maltretiraju i tuku i pljačkaju meštane hrvatske nacionalnosti. Izražena je njihova spremnost oružanog suprostavljanja našim snagama koje ih u tome pokušavaju sprečiti, te vas molimo da preko nadležnih komandi preduzmete odgovarajuće mere.
Također smo informisani /sa zakašnjenjem/ o delovanju helikoptera u širem rejonu Dinare, a koji najverovatnije pripada snagama UNPROFOR-a. Naime dana 02.04.1993. god. isti je leteo na potezu s. Uništa – Dinara i tom prilikom s nekoliko rafala borbeno delovao u pravcu čobana koji su se nalazili na Preočkom docu i Jasilovcu. Posledica nije bilo.

K o m a n d a n t
p. pukovnik M.P.[815]
K o s t u r Božo

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2*



## 323

***1993., travanj 9.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba SVK o nezadovoljavajućem sustavu osiguranja baze "Orkan" u Kistanjama, te o povećanju zahtjeva Hrvata za iseljavanje s okupiranog područja Korduna i Baranje***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov.br. 20-908
09. 04. 1993. god.

[815] Prijemni pečat: Brzojav br. 558, primljen 8. 4. 1993.

Operativni izveštaj. –

1. PODACI O NEPRIJATELJU
7. K.
U toku protekla 24 časa, ustaše su nastavile sa otvaranjem vatre iz artiljerijskog i streljačkog naoružanja po selima Prkos, Škabrnja, Otišić, Strežbenica, Kolarna, Laktac.
Oko 13.30 časova u rejonu Malinjaka – širi rejon Debelog brda otkrivena ustaška DTG oko 20 ustaša po kojima je dejstvovano.
U 16.20 časova, ustaše su počele da pale kuće u Islamu Grčkom i Islamu Latinskom, a oko 16.30 nastavljena su art. dejstva po Škabrnji, Zemuniku Gornjem, kao i širem rejonu odbrane OG-1.
Oko 23.25 časova otvorena je vatra iz Galovca po rejonu Veljani (VBR sa 8 do 10 projektila).
15.K.
Ustaške snage vršile su dejstva po našim snagama iz rejona s. Pavlica i Breznika po s. Vojinovcu iz pješadijskog naoružanja.
21. K.
Provokacija od strane ustaša nije bilo.
39. K.
Provokativna dejstva većeg intenziteta nego prethodnih dana otvarana je snajperska vatra iz rejona Sunje, jedan borac je ranjen.
18. K.
Izviđanjem i osmatranjem došli smo do saznanja da [se] u rejonu N. Gradiška nalazi 30 tenkova, a u rejonu Visoka Greda 9 topova.
U rejonu Strmca nalaze se dvije brigade Muslimana.
11. K.
Neprijatelj nije ispoljio borbena dejstva.

2. PODACI O NAŠIM SNAGAMA:
7. K.
Na sva ustaška dejstva odgovoreno po vatrenim položajima ustaških oruđa.
Dejstvo izvršeno po osmotrenoj DTG koja se odmah povukla. Jedinice nastavljaju planiranu obuku i utvrđivanje linija prednjeg kraja.
15. K.
Težište rada na obuci 6 jb. "Ličkog" i popuni sa ljudstvom.
Na Velebitu p/k naših snaga pomeren za 1 km i posednut sa našim snagama. U rejonu bezimeni vis nađena manja baza ustaške jedinice (šator, inž. alat, 2 sanduka municije i druga oprema za logoravanje).
21. K.
Rad jedinica po planu.
39. K.
Jedinice vrše dodatno zaprečavanje i utvrđivanje.
18. K.
Stanje u jedinicama i komandama redovno.
11. K.
Aktivnosti su usmerene na izvođenje obuke.

B E Z B E D N O S T:
Zapaženo je da je sistem obezbeđenja mesta gde bazira “ORKAN” u Kistanjama nezadovoljavajući jer je žičana ograda slaba, mine su unutar žice vrlo blizu samog objekta, nerešen sistem telefonskih veza, neadekvatno uređenje položaja za ljudstvo i tehniku.
Po Kninu i dalje ima ljudi u uniformama, a da nisu angažovani u nijednoj ratnoj jedinici (vojna policija je legitimisala, privela u Severnu kasarnu i oduzela uniforme od Pavasović Branka i Prostran Slobodana).
Na području Like primećeni intenzivniji pokreti kolona UNPROFOR-a (iz pravca Borje ka Otočcu otišla kolona oko 40 vozila).
Evidentiran je obaveštajni rad-prikupljanje podataka od strane UNPROFOR-a na teritoriju 11. K. – intervenirala vojna policija, ali i u zoni odgovornosti 21. K. I na punktu u Kistanjama, zona 7. K., prilikom pregleda šta vozi vozilo EZ, jedan od njihovih ljudi je položio foto aparat kako se nebi došlo do filma. Primećen je pojačan zahtev Hrvata za iseljavanje sa teritorija Korduna, ali i Baranje.

RUKOVODEĆI DEŽURNOG
TIMA
za potpukovnik -a
Neđo Krajnović
[................, v.r.][816]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 21.*

## 324

***1993., travanj 10.***
***Knin***

***Protest zapovjednika Glavnog štaba SVK Mile Novakovića zapovjedniku UNPROFOR-a generalu Wahlgrenu zbog kontroliranja vozila na raskrižju sela Smrtić – Medari od strane UNPROFOR-a, te blokiranja privatne kuće između sela Japaga i Šeovica***

INFORMATIVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE ISKRA

Knin, Kralja Petra I Oslobodioca 30

Direktor: tel/faks: 078/719-075
tel: 0780/62-455 lok. 2211
Redakcija: tel/faks: 0780/60-601
tel: 0780/62-344
Knin, 10.04. (9.30) (ISKRA)

PROTEST KOMANDANTU UNPROFOR-a ZBOG SAMOVOLJNIH POSTUPAKA NEKIH NJEGOVIH PRIPADNIKA

[816] Potpis nečitak.

Komandant GŠ Srpske vojske Krajine, general-major Mile Novaković uputio je oštar protest komandantu UNPROFOR-a generalu Velgrenu,[817] zbog samovoljnog preturanja vozila i privatnih kuća u sektoru "Zapad" od strane pojedinih pripadnika zaštitnih snaga.

Novaković u svom protestu sa velikim žaljenjem izražava sumnju u to da li komanda UNPROFOR-a obraća pažnju na učestale proteste RSK u vezi neshvatljivog ponašanja njenih pripadnika, te navodi dva najnovija slučaja samovolje koji opasno ugrožavaju strpljenje Krajišnika, koje je i onako na ivici izdržljiovsti.

U toku noći 8/9 aprila pripadnici nepalskog bataljona su na raskrsnici između sela Smrtić i Medari pomoću preprečenog kamiona uspostavili kontrolni punkt, na kome su samovoljno kontrolisali i pretresali vozila koja su se tuda kretala. Iste noći su na putu između sela Japaga i Šeovica blokirali kuću Miše Todorovića, koji se nalazi na liječenju u Gradiški, pod izgovorom da se odatle na njih pucalo iz pištolja, te isprepadali dvije žene i dvoje djece. Nakon pretresa, u kome nisu ništa našli, napustili su kuću i ostavili isprepadane žene i djecu, pa general Novaković u svom pismu postavlja opravdano pitanje da li pripadnici UNPROFOR-a uopšte shvataju ozbiljnost ovakvog postupka.

"Pored sveg zla koje je svaljeno na ovaj srpski narod, mi nikako ne želimo sukobe sa ljudima koji su ovde poslani da obezbede kakav-takav mir, ali morate imati na umu da i mi imamo ponosa, koga nećemo spustiti ispod nivoa ljudskog dostojanstva", kaže na kraju svog protesta komandantu UNPROFOR-a general Novaković, ističući da RSK ne traži od njih privrženost po svaku cijenu, već je dovoljna i njihova objektivnost i poštovanje obaveze koju imaju.

(D.L.) (kraj)

M.P.[818]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 325

***1993., travanj 10.***
***Knin***

***Molba Komande 7. korpusa SVK komandama OG-1 i TG-4 da utvrde istinitost i razjasne okolnosti zašto je satnija s Banovine napustila sjevernodalmatinsko bojište***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-2569
10. 04. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO
ŠIFROVANO

Provera navoda,
traži. –

KOMANDI: OG-1, i TG-4



---

[817] Lars-Eric Wahlgren.
[818] Prijemni pečat: Agencija "Iskra", Knin, 760/IV, 10. 4. 1993.

Veza: akt GŠ SV Pov.br. 38-578 od 09. 04. 1993. godine.

U cilju utvrđivanja istinitosti i razjašnjenja okolnosti pod kojima je četa sa Banije napustila SDV, dostavljamo Vam podatke iznete na sastanku sa K-tom brigade, koji su opredeljujuće uticali da jedinica par dana ranije napusti ratište.

1. "Odmah po dolasku čete na ratište, od njih se tražila informacija gde su ostale jedinice sa Banije. Očito je da jedinica, u čiji je sastav četa ušla, nije bila upoznata s naređenjem GŠ SV RSK, kojim je regulisano da se na severnodalmatinsko ratište sa Banije upućuje po jedna četa. Svi dalji nesporazumi su, izgleda, upravo iz toga nastali".

2. "Prema izjavama KČ i boraca, četi je dat zadatak koji je do tada držao bataljon i bez mogućnosti zamene. K-dir čete je više puta intervenisao da im se nađe privremeno (dva dana) zamena, ali zamene nije bilo. Za isto vreme, ističu da su druge jedinice imale skoro podjednako vreme na ratištu i na odmoru. Zamena je nađena tek 08.04.1993. godine, u kasnim večernjim satima. Četi je dato gorivo i omogućeno da otputuje na Baniju".
Navedene podatke proverite i potom izvestite Komandu Korpusa i GŠ, kako bi preduzeli odgovarajuće mere.
AD/KN

za KOMANDANT-a
pukovnik
Milan Đilas
[................., v.r.][819]

M.P.[820]

M.P.[821]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*



## 326

***1993., travanj 11.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o velikom broju stradanja vojnika u izvanrednim događajima, te o širenju dezinformacija i panike od strane dezertera iz 1. jbr***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov.br. 01-378
11. 04. 1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

[819] Potpis nečitak.
[820] Okrugli pečat: RSK, Knin, ZŠ TO Sjeverna Dalmacija.
[821] Prijemni pečat: Brzojav br. 66, primljen 10. 4. 1993.

KOMANDI: 7. K., 15. K., 21. K., 39. K., 11. K., 18. K., 75. PoB, 1. jbr.

1. Sedamdesetdevetog dana agresije na severnodalmatinskom vojištu, neprijateljske snage su otvarale jaku artiljerijsku vatru po položajima naših snaga u reonu s. Kokići, Smilčić, Biljane Gornje i Škabrnja iz reona Rupalj, Podgradina i Posedarje.
Artiljerijskim i streljačkim naoružanjem dejstvovano je i po Čistoj Maloj i Roškom slapu, VBR-om po Ražovljevoj glavi, a iz svih oruđa dejstvo je vršeno po reonu Biljane Donje, Zemunik Gornji, Kašić i drugim mestima.
Posebno intenzivna dejstva, izraženo je po širem reonu Otišića koja su trajala gotovo čitavog dana.
U zoni odgovornosti 39. K., hrvatska vojska je otvarala provokativnu vatru iz pešadijskog naoružanja, a dejstvovale su i snajperskim naoružanjem.
U ostalim zonama odgovornosti nije bilo provokativnih dejstava neprijateljskih jedinica. Duž cele linije dodira sa neprijateljom, izvode se aktivnosti koje dovode u vezu sa odlukom glavnog stožera, da se produži sa agresijom.

2. Naše jedinice su uzvratile adekvatnom vatrom na svim napadnutim delovima severnodalmatinskog vojišta. I pored znatnog intenziteta neprijateljskih dejstava, odbrambeni položaji naših jedinica nisu pomerani. Zbog ukopanosti i uređenosti položaja, uvezanosti vatrenog sistema i osetljivosti boraca na vreme i pravac napada, neprijatelj nije u mogućnosti ozbiljnije ugroziti našu odbranu.

3. Moral boraca je dobar, i pored svih problema koji su objektivne prirode. Smatramo veoma pozitivnim to što u podizanju i učvršćenju morala kod boraca učestvuje shvatanje da se jedino borbom može sačuvati teritorija i sloboda. Međutim, umesto ozbiljnosti i iskustava u svakom smislu, svakodnevno se dešavaju vanredni događaji, koji zbog gubitaka ljudskih života i ranjavanja, ozbiljno uvlače sumnju u ljude, u organizaciju komandovanja, i uopšte izvršavanja postavljenih zadataka.
Samo tokom jučerašnjeg dana imali smo 7 vanrednih događaja, gde je poginuo jedan oficir, a ranjeno 9 boraca, dok je u borbenim dejstvima ranjen samo jedan borac.

Pregled vanrednih događaja:
– pri postavljanju minskog polja (7. K.) poginuo je pporučnik, a ranjen jedan vojnik;
– dvojica vojnika, ušla u sopstveno minsko polje (7. K.), oba ranjena;
– borac u spavaoni (11. K.) igrajući se "škorpionom", teško ranio drugog borca;
– u saobraćajnom udesu (15. K.) ranjena tri vojnika, među kojima i vojnik vozač koji je vozio u pijanom stanju;
– vršeći pokazno gađanje sa RB, nepažnjom je došlo do samoranjavanja borca koji je vršio pokazno gađanje (11. K.).
Ima i teške nepažnje (11. K., zona odgovornosti 75. pbr.), zbog koje se izaziva požar, koji zahvata prostoriju, miniranu našim minama. Eksplodiralo je 89 mina. Neshvatljivo je da se, u opisu vanrednih događaja, uglavnom isključuje krivica, odnosno odgovornost vojne organizacije. Ovakvi zaključci, očito nemaju težinu, a ni ozbiljnost.
Negativno, na moral boraca utiču dezinformacije dezertera iz 1. jbr. Podsećamo na obavezu u korpusima i nižim jedinicama, da se takvi pronađu, uhapse te da im se sudi. Još veću paniku, u odnosu na borce, izazivaju kod civilnog stanovništva. Zar treba podsećati da je ovo ratno stanje, i da se za ovakva nedela odgovara krivično. Potpisivanjem zakona o vojnim sudovima komande korpusa imaju velike ingerencije da deluju u ovom smislu. Ne treba shvatiti da su stvari rešene, ukoliko se samo iznosi glavni štab.

BO/LJS

POMOĆNIK KOMANDANTA
za p u k o v n i k – a M.P.[822]
mr. Kosta Novaković
[................, v.r.][823]
M.P.[824]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*

## 327

***1993., travanj 12.***
***Knin***

***Obavijest Organa bezbednosti 7. korpusa SVK Komandi 75. mtbr o maltretiranju i nanošenju teških tjelesnih ozljeda dvjema staricama hrvatske nacionalnosti u zaseoku Šarići, te o pljačkanju i teroriziranju stanovništva sela u okolici Promine***

---

Komanda 7. korpusa
Organ bezbednosti
Str. pov. br. 21-258
12. aprila 1993. godine

75. mtbr. – organ bezbednosti
na ličnost kap. Tokića. –

Raspolažemo operativnim saznanjima da su dana 07.04.1993. god. nepoznata lica maltretirala, zlostavljala i fizički nanela teške tjelesne povrede dvema staricama hrvatske nacionalnosti u mjestu Lukar, zaseok Šarici. Prema raspoloživim saznanjima u tom vremenu na tom prostoru nalazila se u službi patrola vojne policije a s obzirom na zonu odgovornosti, pretpostavljati je da je ista bila iz 75. mtbr.

Ustanovite ko je bio, po čijem zadatku i dali je od iste primljen izveštaj. Ukoliko se radi o vašim pripadnicima protiv istih preduzeti mere i odlučite da li isti mogu ostati u sastavu vojne policije.

Punkt vojne policije koji se nalazi na cesti Oklaj-Knin u mjestu Suknovci isti se nalazi na prostoru između dva puta koji vode u selo Lukar te isti ne zatvara ni jedan put, već slobodno kriminalci odlaze u selo i vrše teror i pljačku kod stanovništva. Procenite da li bi bilo bolje da se punkt premesti kod “kapele” čime bi zatvorili jedan put, a isto tako izučite koliko je drugi put u upotrebi i da li se koristi za naše potrebe, ukoliko je drugi put u upotrebi i dali se koristi za naše potrebe, ukoliko se isti ne koristi izvršite zaprečavanje na njemu.

Punkt na “zemunici” nije u funkciji jer imamo zapažanja da se preko istog kreću slobodno i odlazi u pljačku u prominska sela. Preko istog punkta ustanovite tko je dana 12.04.1993.



---

822 Prijemni pečat: Brzojav br. 7325, primljen 11. 4. 1993.
823 Potpis nečitak.
824 Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

godine oko 20.00 časova prošao u pravcu "Promine" sa vozilom marke "Zastava" crvene boje i žute cerade.
Preduzmite najoštriju kontrolu ova dva punkta a o svim nejasnoćama obratiti se telefonom.

Načelnik
major
Damjan Prlić M.P.[825]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*

## 328

***1993., travanj 12.***
***Daruvar***

***Dopis zapovjednika kanadskog bataljuna UNPROFOR-a Jima Calvina komandantu 18. korpusa SVK Milanu Čeleketiću o pljački počinjenoj na cesti Dragović – Pakrac od strane naoružanih ljudi s područja koje nadziru pobunjeni Srbi***



3120-1 (CO)
CANADIAN CONTINGENT
UNITED NATIONS
PROTECTION FORCE
Z PPCLI BATTALION GROUP
P.O. BOX 10 – 43500
DARUVAR, CROATIA
TRAVANJ, 1993.

Pukovnik ČELEKETIĆ[826]
Komandant TO
Komanda TO
Okučani

ORUŽANA PLJAČKA – 12. travanj 1993.

1. Oko 16.00 sati 12. travnja 1993. god. četiri čovjeka naoružana sa K 47 zaustavila su auto na cesti za Dragović istočno od Pakraca i opljačkali vlasnike. Pokušali su ukrasti auto i odvesti se na teritoriju koju drže Srbi. Automobil se zaglavio i ljudi su otišli prema brdima južno od Pakraca.

2. Ja sam veoma zabrinut zbog ovog incidenta. Očito je da su ovi ljudi došli sa područja koje vi kontrolirate. Takvo nedisciplinirano ponašanje može samo povećati napetosti između dvaju strana i mojih vojnika koji se nalaze u tome području. Tražim Vašu podršku u zaustavljanju ovakovih aktivnosti i u održavanju discipline među vašim ljudima. Idući incidenti bi samo mogli smanjiti sigurnost ovog područja.

[825] Prijemni pečat: Brzojav br. 78, primljen 12. 4. 1993.
[826] Milan.

3. Moji vojnici su teško radili u gradnji zaklona koji služe za zaštitu UNPA zone. Na isti način tražim Vašu podršku i rad na postizanju discipline među vašim vojnicima.

T.J. CALVIN[827]
potpukovnik
KOMANDANT
CANBAT 1

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 329

***1993., travanj 14.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o postavljanju general-majora Mile Novakovića za zapovjednika SVK***

---



REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE KRAJINE
Pov. br. 45-91
14. 04. 1993.godine

Informacija o postavljenju
komandanta. –

KOMANDI: 7., 15., 21., 39., 18., 11. Korpusa, 1. jbr., 105. vazd.br., 75. Pob (aktom)

Na osnovu člana 16. Zakona o Srpskoj vojsci Krajine i članu 493. Zakona o službi u oružanim snagama, predsednik Republike Srpska Krajina je Ukazom broj 03-3-63/1-93 od 14.04.1993. godine za komandanta Srpske vojske Krajine postavio general-majora Milu Novakovića, dosadašnjeg komandanta Glavnog štaba.
Informacija vam se daje radi upoznavanja potčinjenih jedinica i radi pravilnog obraćanja i pisanja funkcije komandanta na vašim dokumentima.

Po ovlaštenju Komandanta
p.puk.
Jovan Novaković

M.P.[828]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 45., kut. 40.*

[827] Jim.
[828] Prijemni pečat: VP 9162, Pov. br. 18-330, 14. 4. 1993., Okučani.

# 330

***1993., travanj 15.***
***Donji Lapac***
***Dopis SUP-a Korenica MUP-u RSK o paljenju kuća na području općine Donji Lapac, od kojih je jedna u vlasništvu Milana Đukića, potpredsjednika Sabora RH***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KORENICA
Broj: KU-9/93.
Donji Lapac, 15. 04. 1993.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA SR
KNIN

PREDMET: Ponašanje
Unprofora – obavjest



Zadnjih dana u dva navrata civilna policija Unprofora iz Gračaca je tražila obavještenja za pojedine slučajeve gdje su u pitanju bile paljevine obiteljskih kuća na području Općine Donji Lapac, a po podacima sa kojima su isti raspolagali dolazi se do zaključka da isti raspolažu lažnim podacima tj. da su izgorjele kuće hrvatske nacionalnosti, te se s toga daje opširni kronološki tok događaja.

1. Dana 24.3.1993. godine nepoznati učinilac je izvršio provalnu krađu u obiteljsku kuću vl. Đukić Milana koja se nalazi u Dnopolju Opština Donji Lapac nakon čega je učinilac pošto je oduzeo više predmeta a sa ciljem da prikrije tragove podmetnuo požar usled čega je došlo do velikih oštećenja na obiteljskoj kući. Potrebno je navesti da vlasnik kuće Đukić Milan ne živi u D. Lapcu već navodno u Zagrebu, a navodno je na funkciji podpredsednika Sabora Hrvatske.
Ovo krivično djelo je evidentirano pod brojem KU-9/93.

2. Dana 6.4.1993. godine nepoznati učinilac je izvršio provalu u obiteljsku kuću Zavišić Dane iz Kupirova Opština D. Lapac te nakon izvršene provale sa otvorenim plamenom je izazvao požar usled kojeg požara je izgorjelo više kućnih stvari i na taj način oštećenoj je pričinjena veća matrijalna šteta.
Krim. obradom je utvrđeno da je požar izazvao Nikolić Ivan, sin Joze, rođ. 19.07.1942. godine u mjestu Lovreć SO Imotski po nacionalnosti Hrvat, bez stalnog mjesta stanovanja i zaposlenja nalazi se u skitnji, a sklon je prekomjernom uživanju alkohola. Isti je izvršio provalu sa ciljem da u kući u kojoj niko ne živi prespava a pošto je bio pod utjecajem alkohola nekontrolisano je bacio opušak od cigarete usled čega je došlo do požara.
Ovo krivično djelo je evidentirano pod našim br. KU-13/93.
U obadva slučaja radnici SJB D. Lapac su izvršili uviđaj mjesto događaja fotografirali te podnesli k. prijave protiv nepoznatih učinilaca OJT Korenica, a također poduzeli više mjera i radnji u cilju identifikacije učinioca.

Protiv Nikolić Ivana podnesena je krivična prijava OJT Korenica. Dok je učinilac prvog slučaja za sada ne identificiran.
Također Vas obavještavamo da su pripadnici UN i sastava civilne policije zahtjevali da lično iziđu na obadva slučaja što im je omogućeno od strane ove SJB, a sve sa ciljem da se utvrdi

pravo činjenično stanje i demantiraju njihove informacije o navodno izgorjelim hrvatskim kućama tj. političkoj pozadini isto tako za drugi slučaj je istima omogućeno da u MU u Srbu izvrše uvid u katastar te da se lično uvjere da je vlasnik kuće koja je izgorjela Srbin a ne Hrvat koje podatke je imao UN.

O tom obavjest
– SUP Korenica
– SUP Knin – Odelenje D. Lapac

N A Č E L N I K:
M.P.[829] Duško Vojvodić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6044.*

## 331

***1993., travanj 15.***
***Knin***

***Izvješće Komande 1. jbr Glavnom štabu SVK o problemima u ustrojavanju brigade zbog materijalnih nedostataka, lošeg stanja morala, zloupotrebe položaja, prijetnji oficirima, dezerterstva, te stvaranja stranačkih vojski***



---

GŠ SV RSK
Str. pov. br. 349-1
Dana, 15. 04. 1993. g.

U prilogu akta dostavljamo vam predlog i inicijativu Komande 1. jbr. sa ciljem sagledavanja valjanosti zaključaka i predloga.

Molimo da vaše mišljenje i stavove pripremite i iznesete na zajedničkom sastanku koji će se održati u narednih 5 dana.

O vremenu i mestu održavanja sastanka bićete naknadno obavešteni.

M.P.[830] K O M A N D A N T
general-major
Mile Novaković, [v.r.]

Dostavljeno na ličnost:
– Predsedniku Republike SK (na znanje)
– Predsedniku Vlade RSK
– Ministru UP RSK
– Ministru SV RSK
– Komandantima korpusa:
(7., 15., 21., 39., 18. i 11.)
– (NŠ, PKPo, NB i pk za PPA i moral)
– Komandantu GŠ SV RSK

---

829 Okrugli pečat: RSK, MUP, SUP Knin, SJB Donji Lapac.
830 Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

---

KOMANDA 1. JURIŠNE BRIGADE
Str. pov. br. 350-1
Dana 14. 04. 1993. godine

Analiza realizacije
plana "MAČ" GŠ SV RSK

Realizacijom plana "MAČ", kroz izveštaje i uvidom u stanje jedinica ističem sledeće:

## I STANJE

1.- Korektivni plan u odnosu na početni realizovan je 20%
2.- Popuna jedinica nije stabilna zbog stalnog osipanja jedinica.
3.- Kvalitet popune ljudstvom i TMS nije u duhu datih kriterijuma od k-de brigade do vojnika.
4.- Dosadašnja realizacija ne garantuje uspeh plana "MAČ".

## II UZROCI

1.- Nisu stvorene bitne pretpostavke za realizaciju plana.
2.- Neefikasan sisitem rukovođenja i komandovanja.
3.- Nepokrenuta propagandna aktivnost.
4.- Nisu stvoreni materijalni uslovi za uspešnu realizaciju.
5.- Evidentna je psihološko-propagandna, subverzivna i druga delatnost i opstrukcije.
6.- Evidentna su i teroristička dejstva, ucene pa i uskraćivanje pomoći članovima porodica boraca brigade.
7.- Pokušaj formiranja stranačkih vojski teritorijalne odbrane.
8.- Stvaranje stranog imidža kao i prevaziđenog.
9.- Forsiranje nekih vojnih rezervnih starešina i vojnika sa nelegalnim unapređenjima i obećanjima "za nešto što dolazi".
10.- Nelegalan izvor prihoda posebno mladih koji gube interes za vojsku.
11.- Zaštita odbeglih iz jedinica od strane paravojnih formacija.
12.- Neprikazivanje stanja, naoružanja i vojne opreme koje se namerava zloupotrebiti.
13.- Nezadovoljstvo boraca, naroda a posebno starešina Savezne vojske kojima se preti i koji se ucenjuju.

## III MERE

1. – Obezbediti jedinstvenu platformu svih subjekata države sa programiranim zadacima.
2.- Sačiniti jedinstven operativni plan.
3.- Razviti psihološko-propagandnu aktvinost kojom stvoriti uslove za realizaciju plana.
4.- Sistemom rukovođenja i komandovanja obezbediti krajnju odgovornost za realizaciju zadataka plana "MAČ".
5.- Na nivou Glavnog štaba (države) i korpusa obrazovati timove koji će realizovati zadatke.
6.- Stvoriti potpune materijalne uslove za realizaciju.
7.- Razotkriti i planski ofanzivno razbiti nosioce prepreka.
8.- Odrediti prioritet i redosled zadataka.

## IV LOKACIJA JEDINICA

7. K.:
– okb kasarna Benkovac

– jb i ostale jedinice u Severnoj kasarni Knin
Ovo imati kao trajno rešenje.
15. K.:
– jb i dv u kasarni Željava kao privremeno rešenje a za trajno razmotriti mogućnosti izgradnje kasarne u Koreničkom polju.
Sagledati mogućnost formiranja planinske čete u sastavu jb ili odvojeno.
21. K.:
– okb u Slunju – objekat "A"
– jb u turističkom naselju "Korana" na Plitvicama kao privremeno rešenje a za trajno razvijati infrastrukturu u Muljavi ili nekom drugom reonu na Petrovoj gori.
39. K.:
– jb sa div. vodom u širem rejonu Komagovina gde razvijati kompletnu infrastrukturu,
– mpoad u širem rejonu Gradac gde razvijati kompletnu infrastrukturu.
Za izradu infrastrukture koristiti montažne objekte iz postojećih vojnih objekata.
18. K.:
– jb sa div. vodom u sadašnjem reonu Ivanovac gde proširivati kompletnu infrastrukturu.
Za popunu bataljona obezbediti uslove za povratak stanovništva i boraca.
11. K.:
– jb sa div. vodom u kasarni Erdut.
Razmotriti mogućnost formiranja oklopnog ili jurišnog ili mešovitog bataljona u Baranji čiju infrastrukturu razviti u reonu Kneževih vinograda.
Bataljonima se mora obezbediti puna samostalnost jer ne smeju da zavise ni od koga sem od države te ih treba dograditi.



Komanda i zajedničke jedinice:
– mad neformirati dok se ne stvore uslovi
– komandu brigade, komandni bataljon i pozadinski bataljon rasformirati, sa delom starešina ojačati komande korpusa a delom popuniti Glavni štab ili komandu kvalitetnije popuniti, formirati kvalitetno jezgro (komandno pozadinsko) i locirati je u širi reon Plitvica ili Kninu. Za kvalitetnu popunu komandno pozadinskog jezgra odgovornim učiniti k-dante korpusa i organe Glavnog štaba.

## V TIMOVI

Za realizaciju plana obrazovati 4 tima:
– Prvi za izbor, popunu i pripremu kadra,
– drugi za propagandno-psihološka dejstva i aktivnosti
– treći za stvaranje materijalnih uslova i za izbor i popunu TMS
– četvrti za KO zaštitu planova zadataka i jedinica.
Timove formirati na nivou GŠ i Komandi korpusa. U timove ugraditi predstavnike svih struktura države.

## VI REDOSLED ZADATAKA

1.- Izvršiti procenu ukupne situacije:
– političke i zakonodavne
– vojne
– moralno-vojne
– materijalne
– stanje vojnih TMS

– stanje ljudskog potencijala (starešina i vojnika)
Doneti zaključke kojima se rukovoditi u planiranju zadataka. Analizu izvršiti sa svim nosiocima programskih zadataka.

2.- Sačiniti program zadataka.
3.- Sačiniti Plan realizacije.
4.- Sačiniti Plan kontrola i mera sa efikasnom realizacijom.
5.- Odrediti status starešina i vojnika i članova njihovih porodica sa posebnim merama za nagrađivanje i stvaranje uslova za popunu ovih jedinica.
Stvoriti uslove da nam starešine pa i članovi njihovih porodica dođu u Krajinu i ostvare svoje egzistencionalne interese jer su povoljniji nego u Saveznoj državi. Ove uslove stvarati u kontekstu stvaranja uslova za povratak stanovništva izbeglog sa teritorija RSK.

6.- Popunu jedinica vršiti po tri osnova:
– stvaranjem profesionalnih vojnika popunom po ugovoru,
– obaveznim služenjem po razrezu,
– i služenjem vojnog roka u ovim jedinicama.
Predlažemo da se produži vojni rok vojnim obveznicima do 30 godina (treba proceniti obzirom na stanje ljudskog potencijala i brojno stanje vojske) i da isti dosluže u ovim jedinicama na eksteritorijalnom principu. U ovo da se uključe i vojni obveznici van teritorije RSK.
Starešine u sastavu ovih jedinica raspoređivati na eksteritorijalnom principu.
Sve aktivnosti obučavanja planirati i izvoditi u sastavu ovih jedinica te ukinuti sve postojeće nastavne centre.
Zaključak:
Ideja o formiranju ovakve operativno manevarske jedinice je prihvaćena u narodu i borcima na celoj teritoriji RSK kao i u RS i Saveznoj državi. Ona je snaga za odvraćanje od agresije, za povratak zauzetih teritorija i garancija i oslonac stvaranja države.
Molimo vas da se izjasnite i da zauzmete stav na nivou države hoćemo li da formiramo jedinicu ili nećemo.
SV/LJB

K O M A N D A N T
p u k o v n i k
Slobodan Vukosavljević, [v.r.]

Rađeno u 2 primerka
i dostavljeno:
– GŠ SV RSK
– K-di 1. jbr.

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 1.*

## 332

***1993., travanj 15.***
***Knin***
***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o izvanrednim događajima koje su skrivili pripadnici korpusa, a završili su ranjavanjem i smrtnim ishodom***

---

Republika Srpska Krajina
Komanda 7. korpusa
Pov.br. 30-2719
15. 04. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

Komandi: 1. lbr., 75. mtbr., larp PVO, 2. pbr., 7. mpoap, 92. mtbr., OG-1., TG-4., 4. lbr. 7. map.

1. U toku jučerašnjeg dana nastavljena su intenzivna dejstva ustaških snaga. Sa artiljerijskim dejstvima ustaše su otpočele u 06.10 časova po rejonu Kadina glavica.
U 07.00 ustaše su iz svih raspoloživih sredstava tukle Smilčić, Biljane Gornje i Donje, Zemunik, Lišane Tinjske, Kakmu i Škabrnju. Ova dejstva ponovljena su istim intenzitetom u 09.25 i trajala su sa manjim prekidima do 20.00 časova.
U 14.30 časova artiljerijska vatra otvorena je po rejonima Đevrske, Vuka, Kistanje, Pozderi, Sonković, Gračac, Todorovići i Gardijani. Ova dejstva su trajala do 21.00 čas.
Popodne, u 16.50 ustaše su otvorile artiljerijsku vatru po Glinici kod Obrovca.
U zoni odgovornosti ličkog korpusa ustaške snage dejstvovale su po rejonima s. Vojinovac, Jančići, Kuzmanovac, Čanak, Divoselo i Mali Alan. Vatra je otvarana iz PAM, pešadijskog naoružanja i MB. U zoni 39. K u vremenu od 21.30 do 22.15 (13.04.) iz pravca Mokrica prema Župić brdu otvarana je pešadijska vatra.

2. Sve naše jedinice odgovorile su na vatru ustaša. U zoni SD korpusa u jučerašnjim dejstvima ranjen je lakše jedan borac (Drazic Spasenije).

3. Moral boraca u svim korpusima ocenjen je kao zadovoljavajući. U izveštaju iz 39. K ističu se neki problemi koji slabe moral, kao što su: neizvesna politička situacija, duži rad pod punom b/g, teškoće u formiranju jbr., teške materijalne prilike.
Komande i pomoćnici obavezni su da pravovremeno reaguju na slične probleme. Posebno je bitno da se borcima objasni da neizvesna politička situacija ne može da se reši nestrpljenjem i slabljenjem volje za borbu. Verujemo da je jasno kuda bi to vodilo. Sloboda republike doći će kroz duži proces i na to možemo biti pripremljeni.

[4.] Vanredni događaji:
U 7. K teže su povređeni kap. Lučić Rade i pp Stojanović, nailaskom na sopstveno minsko polje.
U 21. K borac Bijelić Mile usmrtio je u pripitom stanju svog brata.
U 39. K ranjena su dva v/o, nakon što je zec pretrčavajući naše minsko polje aktivirao minu.
Svojim jedinicama stalno predočavajte ovakve posledice neopreznosti i nediscipline, ne samo iz njihovih jedinica. Tuđi loš primer bar nekom će povećati pažnju.

5. Danas je održano referisanje komandanta korpusa i pomoćnika ministra UP komandantu Srpske vojske Krajine i ministru UP. Referisanju je prisustvovao predsjednik RSK i mandator za sastav vlade RSK.

6. Izvršeno je konstituisanje skupštine i organa fonda solidarnosti za pomoć porodicama poginulih i ranjenih boraca RSK.

Pomoćnik komandanta
p u k o v n i k
mr Dmitar Arula
M.P.[831]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0339, 24-0340.*

## 333

***1993., travanj 15.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o napadu pješačkim oružjem na kuću u kojoj je smješten UNPROFOR koji štiti Hrvate u mjestu Rodaljice, te o nedostatku viših časnika u 2. pbr***



---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-266
15. 04. 2009. god.

Strogo pov.
br.

Dnevni izveštaj,
d o s t a v l j a, –

1. U vremenu od 16.00 časova dana 14.04.1993. do 16.00 časova 15.04.1993. godine u zoni odgovornosti 7. Korpusa registrovano je 56 ciljeva u vazdušnom prostoru. Od toga u 23 slučaja vazdušni prostor povredili su avioni NATO pakta.

2. Među našim učesnicima u radio saobraćaju uočene su učestale pojave nediscipline izražene na način da naši borci biraju određeni kanal na radio uređajima, kontaktiraju sa ustašama, što je posebno izraženo u NC "Bruška" i druge prve linije fronta. U razgovoru sa ustašama iznose se razni podaci, otkrivaju položaji i slično. Isto tako radio vezom zakazuju se posete starešinama, posete iz jedinice u jedinicu, službeni razgovori nisu pripremljeni i u istim se svašta priča.
Predlažemo da se Naređenjem naredi red i disciplina u radio saobraćaju.

3. Dana 14.04.1993. godine prvi puta do sada ustaše su gađale vatreni položaj naših topova 130 mm. Smatramo da je otkrivanje ovih položaja posledica vazdušnog izviđanja neprijateljske avijacije.

---

[831] Prijemni pečat: Brzojav br. 85, primljen 16. 4. 1993.

4. U k-di 2. pbr. osim komandanta majora Radić Milorada nema niti jednog aktivnog starešine, načelnika rodova. Komandant je na rubu izdržljivosti te cenimo da ovaj problem treba shvatiti veoma ozbiljno. Zbog ovakvog stanja 14.04.1993. godine nije se adekvatno mogla upotrebiti naša artiljerija jer se u datoj situaciji komandant nalazio na drugom zadatku. Ovdje treba istaći problem uvezivanja veze radi nedostatka stručnih starešina te treba iznaći mogućnost da se na određeno vreme pošalje starešina da ovo odradi.

5. Noću 14/15.04.1993. godine oko 01.00 časova u mjestu Rodaljice na kuću gdje je smešten UNPROFOR (koji štite nekoliko hrvata) izvršen je napad iz pešadijskog oružja. Naime, nepoznati izvršioci ispalili su rafal u pravcu kuće i porazbijali prozorska stakla. Povređenih nije bilo, ali je ovim aktom unsen nemir među pripadnike UNPROFOR (kenbat) o čemu će oni sigurno uložiti protest. Uviđaj na licu mjesta izvršili su pripadnici SJB Benkovac koji su poduzeli mjere i radnje u cilju identifikacije izvršioca. U vezi sa navedenim angažovaćemo se i mi a o rezultatu biće te blagovremeno obavešteni.

6. Među borcima na gotovo celoj liniji fronta ima nezadovoljstva visinom isplaćene plaće. Naime svi ističu da je veoma mala plaća i da se istom nemogu zadovoljiti najnužnije porodične potrebe.
Isto tako izražavaju negodovanje prema neizvršenim obavezama vlade i njenih ministarstava u pogledu socijalne zaštite najugroženijeg dela stanovništva, te mjerama da se u potpunosti omogući proljetna setva i općenito o stanju u agraru. Sve navedeno ima posledice na b/g jedinica i s tim u vezi treba blagovremeno preduzimati adekvatne mjere.

7. Broj zarobljenika nepromjenjen (16).

NAČELNIK:
m a j o r
Damjan Prlić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



## 334

***1993., travanj 16.***
***Drniš***

***Dopis Organa bezbednosti 75. mtbr upućen Organu bezbednosti Komande 7. koprusa SVK o pljačkanju Hrvata iz Suknovaca od strane uniformiranih osoba***

---

OBO 75. mtbr.
Str. pov. br. 246-1
16. 04. 1993. godine

Dostavljeno: organu bezbjednosti
7. korpusa na ličnost major
Prlić Damjan

– dana 14.04.1993. godine obišli smo mještane iz Suknovaca i to Pandža Nikicu pok. Paste i njegovu suprugu koji su rekli da ih nije nitko tukao ali da njima kao i ostalim mještanima

često dolaze uniformisana lica i pljačkaju ih. Njima je oduzeta TV u boji, 20 ovaca i jaganjaca i osobni automobile marke Opel-kadet crvene boje.

Operativnim radom sam saznao da je automobil otuđio Dujaković Goran "zv. Gogi" iz Vrbnika.
Ovi ljudi su preplašeni jer ih svakodnevno pljačkaju bez obzira na punkt koji se nalazi u Suknovcima.
Upozoren je k-dant bataljona, upoznat k-dant brigade, a protiv Dujakovica se preduzimaju mjere.

N a č e l n i k
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[832]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 335

***1993., travanj 17.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK Zapovjedništvu UNPROFOR-a o stavu prema Rezoluciji 802 i 815 UN-a, te pokazateljima nastavka agresije hrvatskih snaga***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Br. 01-402
17. 04. 1993. god.

Informacija o pokazateljima
nastavka agresije Hrvatske
na RSK. –

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB (na ličnost g-m. L.E. Valgrena[833])
KOMANDAMA SEKTORA
DRŽAVNOM KOMITETU RSK ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om KNIN (na znanje)

Hrvatska nastavlja sa agresijom prema Republici Srpskoj Krajini političkim i vojnim sredstvima.
Državni vrh Hrvatske ne razmišlja o primirju, primeni Rezolucije 802. i 815 SB, već nastavlja sa pripremama novih vojnih operacija.

---

[832] Prijemni pečat: Brzojav br. 581, primljen 16. 4. 1993.
[833] Lars-Eric Wahlgren.

Deo političkih snaga u Hrvatskoj uvideo je neispravnost politike koju vodi HDZ na čelu sa Tuđmanom.[834]
Vrhovništvo ignoriše privredni kolaps u kome se Hrvatska nalazi, pa i stanje političkih odnosa, posebno u Dalmaciji i Istri.
Nastojanja političkih struja u Dalmaciji i Istri za oblicima autonomije i projekcijama regionalnog razvoja odbačena su. Istranima ništa nije donela pobeda Istarskog demokratskog saveza na županijskim izborima.
Autoritarnost Tuđmanove države ide dotle da, na primer, ne dopušta premeštanje sedišta HSLS na čelu sa Draženom Budišom u Split.
U bivšoj BiH Hrvatska drži respektivne vojne potencijale i podstiče sukobe sa Muslimanima u centralnoj Bosni, a da za to ne trpi od međunarodne zajednice nikakve posledice.
Odnos prema srpskom narodu u Hrvatskoj za Srbe je postao nepodnošljiv. Od Vas tražimo da to vidite i prenesete svetu. Nema nijednog razloga da svetska javnost, mada to njen ozbiljan deo sve ređe čini, govori o demokratiji u Hrvatskoj.
U Hrvatskoj se nastavlja sistematska kampanja protiv Srba. Oni se progone, hapse i sude, što prelazi u krajnji ekstremizam i nacizam. Radi opstanka sadašnje garniture na vlasti Vrhovništvo i Glavni stožer izvodi pripreme za produžetak agresije na Republiku SK.
Teritorija RSK tretira se kao integralni deo Hrvatske. Rezolucije 802 i 815, kao i ranije rezolucije, tumače se u skladu sa svojim agresivnim namerama, čime se negira sadržaj prethodnih rezolucija i odbacuje put političkih pregovora za mirno rešenje. Ovakav tretman je za RSK neprihvatljiv i samo vodi daljoj eskalaciji sukoba.
Pitanje "ružičastih zona" takođe ne tretira u skladu sa rezolucijama Saveta bezbednosti. Hrvatska nastoji da ova pitanja reši silom.
Ignorišući obavezu da se povuče sa teritorije RSK, koja je pod zaštitom UNPROFOR-a, Hrvatska vrši vojne pripreme, navodno, ograničenog karaktera, sa ciljem da naše snage odbaci na takvu udaljenost koja obezbeđuje da se neometano mogu izvoditi radovi na HE Peruča, mostu Maslenica i aerodromu Zemunik, kao i da gradove Dalmacije obezbedi od dejstva naše artiljerije.
Za agresivne namere prema Zapadnoj Slavoniji opravdanje se traži u potrebama da se otvori auto put Beograd-Zagreb.
Očekujemo da će povod za agresiju naći i u zaključcima koje bude donela Skupština RSK na svom zasedanju u Okučanima 20.04.1993. g.

Ukazujemo na neke od pokazatelja produžetka hrvatske agresije:
1. Stalna mobilizacija ljudstva na teritoriji cele Hrvatske.
2. Premeštanje jedinica profesionalne vojske (ZNG) i koncentracija na Severnodalmatinskom ratištu, na liniji Gospić-Zadar-Šibenik-Sinj. Nešto manje snage drže u širem rejonu Karlovca, a jednu brigadu ZNG na teritoriji Istočne Hercegovine, bivšoj BiH.
3. U širem rejonu Zadra uspostavljeno je istureno komandno mesto Glavnog stožera na kome se nalazi general Bobetko.[835]
4. Hrvatska avijacija vrši neprekidno izviđanje naših položaja, pri čemu zloupotrebljava letove avijacije NATO u operaciji "Sprečiti let" u BiH.

[834] Franjo.
[835] Janko.

Svesni da Hrvatska ima naklonost nekih država, članica NATO, verujemo da postoje dovoljno jaki razlozi da međunarodna zajednica, Savet bezbednosti pre svega, preduzmu oštre mere za zaustavljanje agresije Hrvatske.
U uslovima agresije srpski narod u Republici Srpskoj Krajini prirodno, oružjem će braniti slobodu i svoje dostojanstvo.
Svesni smo da bi produžetak agresije imao novu fizionomiju. Cena hrvatske agresije bit će preskupa. Za očekivati je velika razaranja i masovne ljudske žrtve. Pretpostavljamo da će se rat voditi na celom prostoru sadašnje Hrvatske, a moguća je njegova eskalacija i van granica bivše Jugoslavije.
Zato zahtevamo da komande i jedinice UNPROFOR-a, UN i Savet bezbednosti spreče sulude planove hrvatskog vrhovništva koje vodi hrvatski narod u propast.
Molimo da se sa našom informacijom upozna Generalni sekretar Ujedinjenih nacija Butros Gali.[836]
S poštovanjem,

K O M A N D A N T
general-major
Mile Novaković, [v.r.]
M.P.[837]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*



## 336

***1993., travanj 17.***
***Drniš***

***Dopis Organa bezbednosti 75. mtbr Organu bezbednosti 7. korpusa SVK o maltretiranju i pljačkanju Hrvata u mjestu Lukari od strane uniformiranih i civilnih osoba***

---

OBO 75. mtbr.
Str. pov. br. 252-1
17. 04. 1993. godine

Dostavljeno: organu bezbednosti
7. korpusa na ličnost major
Prlić Damjan

– obilazeći reon Lukara i u kontaktu sa stanovništvom hrvatske nacionalnosti policija i operativac su ustanovili da još u Lukaru ima 44 stanovnika Hrvata. Po njihovim izjavama oni svakodnevno doživljavaju razne neprijatnosti zbog pljački. Spominju da ih maltretiraju i pljačkaju uniformisana lica, a i civili. Tako se spominje vozilo KNN 38-09. Pljačka se ne vrši samo po napuštenim kućama već gdje žive mještani kojima se oduzima sve što imaju, isti mole da se zaštite ako je to moguće.

---

[836] Boutros Boutros Ghali.
[837] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

– vezano za Lukar prilikom patroliranja pripadnici vojne policije nisu brutalni, ali po nekim saznanjima se bave sitnim krađama.
– mještani znaju sve, ali su uplašeni i boje se za svoju sigurnost.
– narednih dana vojna policija će u razna vremena patrolirati po Lukaru, ali bi se više trebali angažovati organi SUP-a Knin koji uopšte ne kontrolišu taj prostor od Vrbnika do Oklaja.

N a č e l n i k
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[838]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*

## 337

***1993., travanj 17.***
***Okučani***

***Izvješće Organa bezbednosti 18. korpusa SVK o sastanku pobunjenih Srba iz zapadne Slavonije i UNPROFOR-a na kojem se raspravljalo o realizaciji Daruvarskog sporazuma***

---



Komanda 18. korpusa
Obaveštajno-bezbednosni organ
Sp. br. ob 01-243/73/1-93
Okučani, 17. 04. 1993. godine

Dnevni izveštaj, dostavlja. –

1. Obaveštajni podaci
Dana 14.04.1993. godine pripadnici UNPROFOR-a sa četiri m/v (dva JORBAT i dva CANBAT) izvršili izviđanja položaja cmb iz sastava 98. pbr. u s. Jazavica, – podatak proveren.
Dana 16.04.1993. godine u 15.30 časova održan sastanak predstavnika UNPROFOR-a na čelu s komandantom CANBAT ppuk. Heig-om[839] i tri predstavnika UNCIVPOL sa Veljkom Džakulom, Milanom Radakovićem, Mladenom Kulićem i drugima u prostorijama opštine Pakrac, na Gavrinici. Na sastanku je dogovorena realizacija naseljavanja bučkog kraja, po načelima Daruvarskog sporazuma.

2. KO podaci
Dana 14.04.1993. godine održan je sastanak u 10.00 časova u prostorijama opštine Pakrac, na Gavrinici smenjenih predstavnika OV Veljka Džakule i Mladena Kulić, predsednika opštine Pakrac Milana Radakovića sa predsednicima MZ Bučje, Zailac Ljubanom. Na sastanku je tretirana problematika provođenja mirovnog plana u skladu sa Daruvarskim sporazumom. Tom prilikom je zaključeno da će se omogućiti civilima koji prebivaju na obe strane da rade na svojim posedima. Tako bi započela realizacija povratka stanovništva u

---

[838] Prijemni pečat: Brzojav br. 589, primljen 17. 4. 1993.
[839] Kenneth.

22 sela bučkog kraja. Proces bi trebao otpočeti već od ponedjeljka 19.04.1993. godine u s. Dragović i Novom selu.
Za sada radi potreba razminiranja zaostalih minskih polja, ne bi se naseljavala sledeća sela: Kusonje, Velika i Mala Dereza i Donji Grahovljani. Za razminiranje pomenutih prostora tražilo bi angažovanje stručnih ekipa iz 18. k., prema planu minskih polja koji poseduje CANBAT.
U zoni u koju bi se vršilo naseljavanje ne bi bila prisutna ni srpska ni hrvatska policija, nego UNCIVPOL. Zadatak obe policije bio bi da sa svojih teritorija u zonu naseljavanja ne propuštaju ekstreme.
Vojno obezbeđenje [teritorije] vršio bi CANBAT UNPROFOR-a. U početku boravci u zoni bili bi dnevni, a čim prilike dozvole obezbedila bi se stalnost boravka.
Za prebacivanje stanovništva u zonu koristila bi se komunikacija Gavrinica – Pakrac – Kusonje – Novo selo.
Naseljavanje pakračkih vinograda od strane izbjeglih Hrvata, odgađa se do daljnjeg, radi mogućih incidenata.
Na kraju je zaključeno da se o ovom dogovoru upoznaju predstavnici svih MZ, vojska i milicija, kako bi se mogao sa predstavnicima UN i hrvatskom stranom potpisati ugovor o naseljavanju.
s/zk

Načelnik
major
Borislav Stijak

M.P.[840]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 4128.*

## 338

***1993., travanj 18.***
***Daruvar***

***Protest UNPROFOR-a Komandi 18. Korpusa SVK zbog pijanstva njegovih pripadnika i ometanja snaga UN-a u radu, te nedozvoljenom držanja oružja***

---

KANADSKI KONTIGENT
ZASTITNIH SNAGA
UJEDINJENIH NARODA
2PPCLI BATALION GROUP
PO BOX 10-43500
DARUVAR, HRVATSKA

18. TRAVANJ 1993.

[840] Prijemni pečat: Brzojav br. 993, 17. 4. 1993.

OKRUŽNICA

PROTEST KANADSKOG BATALJUNA
SNAGAMA SRPSKE TO

1) U Pakracu se 17.4.1993. oko 21.00 sati dogodio sljedeći incident:
a) Mladić je proizveo granatu i ponudio ju je na prodaju pješačkoj patroli CANBAT 1. Mladić je pobjegao u kuću koja se nalazi u susjedstvu kuće zaposjednute od snaga TO. Ljudstvo TO je bilo pijano i ometalo je moje vojnike u obavljanju njihovih dužnosti. Vaši vojnici su upućujući im prijetnje pokazali neprofesionalno ponašanje. Reakcije TO na prisutnost mojih vojnika jasno su ukazivale da su sakrivali oružje i municiju što je u suprotnosti sa Vanceovim[841] planom. Po dolasku mojeg zapovjednika čete i u suradnji sa zamjenikom komandira policije u Pakracu postignut je dogovor da pretraživanje kuće obave trojica vođa. Kratkim pregledom otkrivena je na brzinu skrivena snajperska puška. Također je oduzet pištolj komandanta TO koji nije imao odgovarajuće isprave. Bilo je očito da bi se daljnjom pomnijom pretragom moglo otkriti još oružja i municije. Kratko nakon pretrage stigao je major Romanić,[842] komandir čete TO i uspostavio red. Ispričao se zbog incidenta, i uzgred napomenuo da bi mogao imati poteškoća sa smirivanjem svojih ljudi. Patroliranje Kanadskog bataljuna je normalno nastavljeno tijekom ostatka noći.

2) Razočaran sam pomanjkanjem discipline kod vaših vojnika. Njihovo pijano ponašanje je u suprotnosti sa uočljivim poboljšanjem discipline koju su pokazali nakon vašeg dolaska. Srećom, smireno i profesionalno ponašanje policije pridonijelo je rješavanju situacije. Nadalje, ovaj incident ukazuje na potpuno nepoštovanje Vance-ovog plana. Ja sam dosada, a i u buduće ću nastaviti provoditi mandate UN u skladu sa mojim zapovijestima. Prijetnje mojim vojnicima i nedisciplinirano ponašanje samo će povećati napetosti i ugroziti živote svih vojnika. Dajem vam ovu obavijest da biste mogli poduzeti potrebne korake za postizanje odgovarajuće vojne discipline u TO u području Pakraca.

T.J. Calvin[843]
potpukovnik
zapovjednik
CANBAT 1

OKRUŽNICA
Zahtjev za djelovanjem
Štab TO/komandant

Obavjest
Štab zapadnog sektora/komandant
Šef policije Pakrac/g. S.[844] Orozović
TO Pakrac/komandir čete

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*



[841] Cyrus Vance.
[842] Milenko.
[843] Jim.
[844] Stevan.

# 339

***1993., travanj 18.***
***Knin***
***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o prevelikom broju stradanja vojnika u izvanrednim događajima***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov.br. 01-407
18. 04. 1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDAMA: 7. K., 15. K., 21. K., 39. K., 18. K., 11. K., 1. jbr., 75. PoB – aktom

1. – 17.04.1993. godine u zoni odgovornosti severnodalmatinskog ratišta, ustaše su dejstvovale po širem rejonu Otišić minobacačkom vatrom iz reona Svilaja, u popodnevnim časovima sve do 20.00 č. Juče 17.04.1993. godine ustaše su u zoni 7. K dejstvovale iz VBR po rejonu Obrovac-Glinica iz pravca Masleničkog mosta.
Na ostalim pravcima severnodalmatinskog vojišta vršena su provokativna dejstva iz streljačkog naoružanja.
U toku dana avijacija NATO 22 puta je povredila vazdušni prostor Republike Srpske Krajine.
U zoni dejstava 15. K ustaše su dejstvovale iz tenkova sa 4 granate po položajima Srpske vojske u s. Medak. Pojačana je ustaška izviđačka aktivnost na Velebitu.
U zoni odgovornosti ostalih korpusa Srpske vojske Krajine nije bilo većih provokacija.

2.- U jučerašnjim dejstvima kod sela Kakma uz samu liniju fronta na pravcu Biograd-Benkovac, od snajperske vatre poginuo vojnik Graovac Stevan. On je umesto da zalegne odmah kao i grupa sa kojom se kretao, počeo bežati, pri čemu je pogođen.

3.- Prema obaveštajnim podacima u Hrvatskoj jača pritisak izbeglica za povratak u bivša mesta življenja. Posebno jak pritisak hrvatska vlast trpi od izbeglih ustaških porodica iz Vukovara.

4.- Mnogi pripadnici UNPROFOR-a i dalje se bave obaveštajnim radom u korist Hrvatske. Velik interes pokazali su za lokaciju "ORKANA" i "OGNJA". U kontaktu sa predstavnicima UNPROFOR-a treba biti obazriv, ali i principijelan. Ne treba im dozvoliti dolazak na naše položaje.
Otvoren napad i agresivno ponašanje, naročito nekompetentnih lica donosi nam samo štetu. Neka kontakt sa njima ostvaruju samo mjerodavna lica, a ostali samo unutar propisanih obaveza.

5.- Vanredni događaji:
Juče oko 20.00 č. dobrovoljac iz 75. mtbr (7. K.) Spasić Nikola nagazio je na minu ("pašteta"). Zadobio teže povrede.

Kao što vidite iz svakodnevnih informacija nema dana, a da neko ne strada iz nehota, napažnje, nediscipline i sl. Još jednom apelujemo da se povede odlučnija akcija za sprečavanje vanrednih događaja.

POMOĆNIK KOMANDANTA
p u k o v n i k
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[845]

M.P.[846]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*

## 340

***1993., travanj 18.***
***Okučani***

***Dopis Komande 18. korpusa SVK Zapovjedništvu CANBAT-a zaštitnih snaga UN-a u kojem se žale na postupanje snaga UN-a prema civilima, te na "nepotrebno" oduzimanje oružja srpskom narodu***



---

VOJNA POŠTA 9162
O K U Č A N I
Broj 18-536
18. 04. 1993. god.

Odgovor na pismo u
vezi oružane pljačke,
dostavlja. –

KOMANDI CANBAT
– na ličnost
potpukovnika T.J. Calvin[847] –

Primio sam Vaše pismo kojim me obaveštavate o oružanoj pljački koja se dogodila 12. aprila 1993. godine oko 16.00 časova na cesti za selo Dragović od strane nepoznatih naoružanih osoba.
Ističem da za ovu pljačku nisam znao. Iskreno mi je žao što je došlo do nasilništva i pljačke za koju nema nikakvog opravdanja pogotovo, ako su to učinili moji ljudi.
Ovim putem Vas obaveštavam da sam naredio istragu i uveravam Vas, ukoliko su oružanu pljačku učinili moji ljudi, da će počinioci sigurno biti otkriveni, primereno kažnjeni a oteti predmeti vraćeni. O tome će te biti obavešteni.
Koristim priliku da Vam istovremeno skrenem pažnju na neka ponašanja i postupke, od strane pripadnika CANBAT, a koji su u odnosu na moje ljude i lokalno stanovništvo, krajnje neprimereni, drski i ponižavajući.

---

[845] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[846] Prijemni pečat: Brzojav br. 7423, primljen 18. 4. 1993.
[847] Jim.

– Dana 09.04.1993. godine u 00.37 časova patrola CANBAT je transporterima opkolila kuću Miše Todorovića u selu Japaga i sa uperenim oružjem i prstom na obaraču izvršila pretres kuće, čiji je vlasnik na lečenju u bolnici i bez ikakvog osnova uznemirila i uplašila dve žene i dvoje dece koji su u to vreme spavali. Prilikom pretresa nije pronađeno nikakvo naoružanje, a što je navodno bio povod pretresu.
Ogorčen sam ovakvim postupkom, a posebno što se vrši uz upotrebu tolikog broja transportera, sa uperenim oružjem i prstom na obaraču. U koga? U nedužne žene i decu.
Gospodine, nama su ovo radili naši okupatori Nemci od 1941. do 1945. godine. Od tada to su činile samo ustaše i sada pripadnici Vašeg bataljona. Nemojte na srpski narod ići uperenim oružjem. On je u stanju i gore da izdrži, ali smatram da nema potrebe. Mi nismo razbojnici.
Ako vaša pravila nalažu i propisuju da se uperenom cevi i prstom na obaraču razgovarate sa ženom i decom, to snimite i pokažite čitavom svetu. To nije u skladu sa ulogom UNPROFOR-a koji treba "osloboditi stanovništvo straha od agresije", a predstavlja i grubo kršenje ljudskih prava.
Mi smo i dalje uvereni da snage UNPROFOR-a nisu okupatorske već mirovne snage.
– Drugo što želim da Vam skrenem pažnju je to da Vensov[848] plan nije prekršio narod Republike Srpske Krajine, čiji je sastavni deo i Zapadna Slavonija, već je isti prekršila Republika Hrvatska agresijom na Republiku Srpsku Krajinu. Hrvatska želi da srpski narod na prostoru Zapadne Slavonije i Republike Srpske Krajine u celini, uništi.
Vaše akcije koje preduzimate sa ciljem da oduzmete oružje od ljudi koji su isto sačuvali iz prošlog rata, verovatno radi lične sigurnosti, neće sprečiti ljude da i dalje raznim kanalima nabave oružje. Morate znati da kroz istoriju Srbe niko nikada nije branio kao Hrvate. Srbi su se uvek sami branili i to dosta uspešno.
Te vaše akcije "lova na ljude" su vrlo nepopularne i iritiraju naš narod. Morate i to znati da nećete uspeti oduzeti im lično oružje u meri u kojoj su oni u stanju da ga ponovo pribave.
Ali, naši ljudi pitaju zbog čega se ne razoružavaju Hrvati u UNPA zoni i koliko ste njima oružja oduzeli? Čemu toliki naoružani hrvatski policijski sustavi u porušenim i uništenim selima kao što su Kusonje, Brezovica, Korita, Subocka i dr. Zar Vi stvarno verujete i želite nas uveriti da je to hrvatska policija, a ne hrvatska vojska u policijskim uniformama. Ipak – toliko nismo naivni.
Osim toga, ljudi nas pitaju; zar pretresima koje vršite i način kako to radite ne upućuje na zaključak da stvarno želite isprovocirati ljude i stvoriti incidente pa nas optužiti pred svetom.
Ako je to u pitanju, onda smatram da za to niste dobili mandat OUN ili mi možda za to ne znamo.
Oružje koje ste oduzeli od naših ljudi vratite u naše magacine i pod zajedničku kontrolu, jer to oružje je plaćeno novcem ovog napaćenog i siromašnog naroda. Ako je isto potrebno vašim snagama pozajmićemo vam pa nam vratite. Ali nemojte uništavati isto.
Ovaj narod se kroz noviju istoriju branio, pa i od najjače Hitlerove sile, sekirama i vilama. Spreman je to i danas učiniti ako bude napadnut. No, ipak su modernija vremena i nemojte nas bar vi vraćati u kameno doba kada to isto ne činite i sa našim neprijateljima. Sa 50 ili 100 pušaka koje pronađete kod ljudi sigurno je da se ne može ići u agresiju na drugu državu (bez artiljerije, tenkova i dr.) ili, vi možda mislite da je moguće sa streljačkim oružjem, zanemarivih količina napasti Hrvatsku.



[848] Cyrus Vance.

[....] još zanimljivije da vam i pištolj smeta. Nama nije poznato da su ljudi pištoljem osvojili neku državu. Još jednom Vas pitam: koji su motivi oduzimanja oružja?
Ako smatrate da je vaša sigurnost ugrožena, otkrijte lice ili grupu koja vas ugrožava, a mi ćemo sa takvima rešiti i preduzeti najoštrije mere odgovornosti.
Dalje, gospodine Calvin, razmišljate li, osim opkoljavanja i pretresa kuća i o naknadi pričinjenih šteta ovom narodu od strane vaših snaga. Zahtev za nadoknadu štete zbog uništene protivgradne stanice u s. Rogolji još niste rešili.
I ono malo seoskih puteva koje je ovaj narod teškom mukom izgradio, a nismo ih predvideli za transportere, uništeni su vašim patroliranjem, a posebno prema selu Brusnik i Šumetlica. Naše bolničko vozilo nije u mogućnosti doći u navedena sela, a mi sredstava nemamo da popravimo puteve i vratimo u prvobitno stanje. Nismo sigurni da Vi mislite da je potrebno za sobom uništiti sve puteve i mostove.
Osim toga, molimo Vas da ne dozvolite vašim potčinjenim da nam seku telefonske linije (poljske), jer zbog toga može doći u pitanje život bolesnih. Stalne žične vazdušne linije su uništene u ratu. Mi smo povezali sela poljskim linijama, a vaši ljudi ih seku. Zašto nam to radite?
Također vidimo da imate vremena sastajati se i razgovarati sa našim pojedinim smenjenim funkcionerima – političarima, a koji nemaju mandate ovog naroda, pa bi valjalo učiniti napore da i sa nama ponekad razgovarate.
Želim, na kraju, da kažem da bi bilo korisnije da u rešavanju eventualnih problema sarađujete sa nama, ako stvarno želite mir na ovom prostoru.
Mi, bar, smatramo da je to ispravan put.
U protivnom svako dalje iritiranje i uterivanje straha u kosti ovome, ionako izmučenom narodu, neće biti od koristi niti vama niti nama.
SP/DK

za K O M A N D A N T-a
pukovnik
M.P.[849] Milan Čeleketić
[................, v.r.][850]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 341

***1993., travanj 18.***
***Obrovac***

***Izvješće načelnika 4. lbr Jovana Dopuđe Glavnom štabu SVK i Komandi 7. korpusa o napuštanju položaja na Velebitu od strane kompletne 4. lč, te dezerterstvu vojnika s prve linije bojišta***

---

849 Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.
850 Potpis nečitak.

Komanda 4. lbr.
Str. pov. br. 761-1
Obrovac, 18. 04. 1993. g.

Vanredni borbeni izvještaj
sa Velebita, dostavlja. –

– GŠ SV RSK i
– Komandi 7. korpusa
K n i n

1. U 17.00 časova kompletna 4. lč., 4. lbr., organizovano i samovoljno napustila položaje u Velebitu. Od ukupnog broja ostalo samo 8 boraca.
2. 2. lč-a 4. lbr. koja posjeda prednji kraj odbrane, posjeda sa svega 49 boraca od ukupnog broja iz čete.
3. Situacija u Velebitu, zbog nastalog stanja i samovolje ne garantira uspjeh u odbrani, niti omogućavamo uspješno RiK.
4. Zbog složenosti situacije ne osećam se više sposobnim komandovati grupom u Velebitu, a zbog sumnje da se vodi organizirano i smišljeno na razbijanju odbrane, mislim da je nužno uputiti stručne organe za utvrđivanje činjenica i utvrditi rigorozne mjere protiv organizatora i dezerterstva.
5. Nemam nikakvo moralno pravo da poštene borce izlažem pogibiji, te vas molim da hitno poduzmete potrebne radnje radi saniranja stanja u 4. lbr.
6. Zahtjevam hitan odgovor još u toku dana na ovaj vanredan izvještaj.

Načelnik 4. lbr.
major
Jovan Dopuđ M.P.[851]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*



## 342

***1993., travanj 19.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o povećanju sigurnosnih mjera zbog održavanja sjednice Skupštine RSK u Okučanima***

---

Republika Srpska Krajina
Komanda 7. korpusa
Pov. br. 30-2829
19. 04. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

[851] Prijemni pečat: Brzojav br. 330, primljen 18. 4. 1993.

Komandi: 75. mtbr., 92. mtbr., 1. lbr., 4. lbr., 2. pbr., 7. map, 7. mpoap, 7. larp. pvo., OG-1, TG-4.

1. Ustaše su juče u zoni sev.dalm. korpusa posebno u večernjim časovima, intenzivirale dejstva. U 06.30 čas. ujutro otvorena je pešadijska i minobacačka vatra iz reona Kurobasa, Donje i Gornje Strunje i Bunardžije po rejonima s. Lunići, Ružića gradina i Lusina glavica. U 14.00 čas. ustaše su dejstvovale iz art. oružja po rejonu Pridraga i s. Pedići.
Vatru iz svih raspoloživih sredstava ustaše su otvorile u 19.00 č. duž cele linije dodira od Nadina do Pridraga. Ova dejstva trajala su do 22.00 č. Iz VBR-a ustaše su, dva puta u vremenu od 20.00 do 20.10 č. tukle reon Starog gaja.
Civilne ciljeve u Obrovcu ustaše su gađale iz art. oruđa sinoć od 20.30 do 21.50 časova.

2. Sve komande i jedinice SVK obavezne su da povodom obeležavanja skupštine RSK u Okučanima, posebnu pažnju posvete merama obezbeđenja svojih komandi i jedinica.
Pomoćnike komandanata za moral na nivou brigada i njima ravnih jedinica, uputiti u niže jedinice sa ciljem da na gornji stav skrenu pažnju komandnom sastavu i borcima. Pri tome, ukoliko ocene potrebnim izvršiti u odgovarajućem obimu informisanje u vezi sa sednicom skupštine.

Zastupa pom.k-danta
kapetan prve klase
Slavko Ožegović

M.P.[852]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0214.*



## 343

***1993., travanj 19.***
***Drniš***

***Izvješće Organa bezbednosti 75. mtbr Organu bezbednosti 7. korpusa SVK o pljačkanju i fizičkom maltretiranju starijih osoba hrvatske nacionalnosti u mjestu Lukari od strane vojnih osoba***

---

OBO 75. mtbr.
Str. pov. br. 263-1
19. 04. 1993. godine

Dostavljeno: organu bezbednosti
7. korpusa na ličnost major
Prlić Damjan

– u s. Suknovci patrola vojne policije našla je u pljački vojno vozilo FAP 4500 reg. oznake br 252. vozač vozila je Rašković Jovo i suvozač Petojević Dragan. U kamionu je bilo 1

[852] Prijemni pečat: Brzojav br. 99, primljen 19. 4. 1993.

jagnje, 10 l vina i bicikla. Upoznat je NŠ brigade koji će preduzeti disciplinske mjere protiv navedenih. 2 v/o iz 1. mtb.
– po izjavama mještana Hrvata vojnoj policiji do sada se najviše u pljački pojavljuje Vučenović Jaso iz Ramljana koji je pretukao nekoliko baba, zaklao 2 teleta i otjerao sa sobom. Vučenović je isto v/o iz 1. mtb pa će i protiv njega biti preduzete odgovarajuće mjere.
– u pljački u s. Lukar se pojavljivao Kotaraš Zoran. Po izjavi Perić Ane njeno tele je zaklao i stavio u svoja kola SI-646-52 kadet i odvezao. Ovo je lično vidio i vojnik koji radi na punktu Suknovci, a rodom je iz Lukara. Slučaj ćemo prijaviti SUP-u Knin radi preduzimanja odgovarajućih mjera.

N a č e l n i k
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[853]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 344

***1993., travanj 19.***
***Vrlika***

***Izvješće Komande 1. lbr Komandi 7. korpusa SVK o problemima u brigadi zbog premještanja ljudstva i tehnike s područja Like, što je negativno utjecalo na moral vojnika***

---

Republika Srpska Krajina
Komanda 1. lake brigade
Str. pov. br. 130-3
Vrlika, 19. 04. 1993. godine M.P.[854]

Vanredni izveštaj
d o s t a v l j a. –

Komandi 7. korpusa

U nemogućnosti da nastale probleme rješimo na nivou ove komande upoznajemo vas o istima s ciljem da zajedničkim snagama iste probleme rješimo.
Poznato vam je koliki rejon zaposeda i brani naša jedinica i probleme s kojima smo se suočavali u proteklom periodu, posebno s aspekta popune jedinice potrebnim brojem ljudstva.
Uz maksimalne napore osiguravali smo redovnu smjenu ljudstva na prvim linijama odbrane, što je uz prisustvo v/o s područja Like i odgovarajućeg broja artiljerijskog oruđa osiguravali redovnu stabilnost na frontu.

---

853 Prijemni pečat: Brzojav br. 604, primljen 19. 4. 1993.
854 Prijemni pečat: VP 9031, Str. pov. br. 30-2819, 19. 4. 1993., Knin.

Dana 18.04.1993. godine u večernjim časovima, usmeno smo informisani sa (od) strane k-de 103. brigade, da će se u toku sutrašnjeg dana izvršiti dislokacija ljudstva i tehnike s područja Like, a koji su zaposedali položaje u reonu Otišića, što je pred nas postavila gotovo nerešiv problem.
Povlačenje navedenog ljudstva i gotovo celokupnog broja art. oruđa s navedenog reona, izazvalo je strahovito negativne efekte na moral boraca i celokupnog civilnog stanovništva, koji svemu ovome daju negativne konotacije.
Izvršeno je mišljenje o prepuštenosti ovog pravca na milost i nemilost i zahteva se konkretna odgovornost pretpostavljenih komandi vezano za novonastalo stanje, i traži se hitno prevazilaženje ovoga problema, i objašnjenje zašto je do ovoga moralo doći.
Radi svega iznesenog molimo vas da preko komande 7. korpusa i k-de naše brigade poduzmete potrebne mere u pravcu rešavanja ovoga problema i zaposedanja i dizanja dostignutih obrambenih linija. Posebno je izražen zahtev za ostajanje art. oruđa na pomenutom pravcu a što smatramo neophodnim za efikasnu odbranu i organiziranje odbrane vatrene podrške u datoj situaciji.
Napominjemo, da smo s nivoa k-de 1. lake brigade u mogućnosti samo delomično rešiti problem popune jedinice preostalim neangažovanim v/o, dok problem ostajanja potrebnog broja art. oruđa nismo u mogućnosti rešavati, radi čega vam se i posebno obraćamo. Nadamo se da u potpunosti sagledavate svu ozbiljnost novonastale situacije i eventualne moguće posledice, radi čega vas još jednom molimo da preduzmete potrebne mere u tom pravcu.

zastupa komandanta
KIk Korica Milan M.P.[855]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*



## 345

***1993., travanj 19.***
***Knin***

***Dopis Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o letcima protiv Slobodana Miloševića i vođa pobunjenih Srba iz 1991. godine, nađenim na području Žitnića, Biočića i Ožegovića***

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-275
19. aprila 1993. godine

Letci nepr. sadržaja,
d o s t a v l j a. –

Dana 18.04.1993. godine oko 23.00 časova iz aviona[856] u širi reon Žitnića, Biočića i Ožegovića, bačeni su leci neprijateljskog sadržaja. Letci su ispisani na latinici i ćirilici a radi se o tri različita teksta i to:

[855] Prijemni pečat: Brzojav br. 603, primljen 19. 4. 1993.
[856] Dopisano rukom iznad riječi “aviona”: “Kako se to zna”.

1. “Srbi i srpkinje pitate li se, gdje su sada oni isti koji su vam prije dvije godine dijelili oružje i pozivali na zaštitu srpstva. Pitate li se gdje su njihova djeca i glavni deo imovine koji su stekli u svetoj borbi za otadžbinu”.

2. “Hrvati se ne bore da što otme kome, čuva sveti oganj na ognjištu svome i dok tako čini, u najteži dan a kud će Srbi zar on da se dade na put gdje nema boga ni nade”.

3. “Poslednji događaji kod nas i u svetu, pružaju vam dovoljno dokaza da je ideja o velikoj Srbiji propala. Milošević[857] i njegova fašistička klika će vas žrtvovati u pregovorima za samo jedan dan vlasti. Svi ti samozvani zaštitnici srpstva koje vam on šalje iz Srbije da vas zaštite, tu su da vas tjeraju u sigurnu smrt u prve linije, da bi sačuvali njegovu vlast i njegove komunističke “đenerale”.
Srbi i srpkinje :
Časno je priznati svoju grešku – nečasno je umreti za jednu suludu ideju”.
Originalne letke sa terena dobićemo u toku dana o čemu ćemo vas naknadno obavestiti i dostaviti primerak.

za NAČELNIK:-a
major
Damjan Prlić
[................, v.r.][858]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



## 346

***1993., travanj 20.***
***Knin***

***Izvješće Glavnog štaba komandantu SVK o maltretiranju hrvatskog stanovništva na području H. Kostajnice, o pljačkanju i maltretiranju troje Hrvata na cesti Pakrac – Požega, te o glasinama o nejedinstvu u političkom vrhu pobunjenih Srba***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 20-1059
20. 04. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni operativni
izveštaj. –

K-DANTU SV RSK

1.- AKTIVNOSTI NEPRIJATELJA
7.K.
U toku zadnja 24 časa neprijatelj je otvarao snažnu vatru iz VBR-a i tenkovskih topova po našim snagama u reonima: Smilčić, Biljane Gornje i Biljane Donje, Škabrnja, Ražovljeva

[857] Slobodan.
[858] Potpis nečitak.

glava, Biljanska kosa, Vigurica, Radmanovci i Lišane Tinjske. Vatra je otvarana iz reona: Kašića, Islama, Podgradine, aerodroma Zemunik, Gospića, Suhovara, Sikova i Rastona Donjih i Rastona Gornjih.
Naročito je masovno i intenzivno dejstvovao iz VBR-a po našim položajima u večernjim i noćnim časovima 19/20.04.1993. god.
U toku noći /oko 3 časa/ 20.04. neprijatelj je otvarao pešadijsku vatru i vatru iz bestrzajnih topova, po položajima 3. mtb/75. mtbr.
Naše jedinice su adekvatno odgovorile na provokativna dejstva neprijatelja i to po otkrivenim i uočenim ciljevima neprijatelja.
U prepodnevnim časovima 20.04. neprijateljska DTG pokušala se ubaciti u s. Lišane Tinjske u s. Veternici. Grupa od tri neprijateljska borca je uništena. Naše jedinice nisu imale gubitaka.
U protekla 24 časa naš vazdušni prostor, od strane avijacije NATO pakta, povređen je 17 puta.
15. K.
U zoni odgovornosti 15. K. ustaše su dejstvovale snajperima i puškomitraljezima iz pravca Radočića prema Vojnovcu i iz Ličkog Osika po reonu Teslingrada.
Na Velebitu k. 1192, jugozapadno od Crnog Vrha (t. 1097) primećena je grupa od 15 ustaša. a iz pravca Gospića prema Perušiću primećen je pokret 6 ustaških kamiona i jedno borbeno vozilo policije.
U zoni odgovornosti ostalih korpusa, nije bilo značajnijih aktivnosti neprijatelja.

2. – AKTIVNOSTI NAŠIH SNAGA
7. K.
Na sva dejstva neprijatelja adekvatno odgovoreno. U 1. lbr. su u toku noći preduzete mere pojačanog borbenog obezbeđenja, a u toku dana iz Komande 7. K upućena su dvojica starešina radi sagledavanja stanja i pomoći nakon odlaska ljudstva iz 103. brigade/15. K.
Komanda OG-1 zahteva da se TG-4 ojača sa jednom četom, kako bi mogla izvoditi aktivna dejstva prema Novigradu.
U svim jedinicama se nastavljaju aktivnosti na utvrđivanju prednjeg kraja i vatrenih položaja artiljerije.
39. K.
Na području opštine Kostajnica ima maltretiranja hrvatskog stanovništva. Istraga u vezi s tim je u toku.

3. – SARADNJA SA UNPROFOR-om
U zoni odgovornosti 15. K, pripadnici UN pokušavaju se kretati van glavnih komunikacijskih pravaca. Tako su pokušali oklopnim transporterom proći prema Božičković Dragi, verovatno da snime vatrene položaje artiljerije. Upozoreni su i vraćeni nazad.

4. – BEZBEDNOST
Održavanje Skupštine RSK izazvala je različitih komentara kod stanovništva Zapadne Slavonije. Deo meštana širi dezinformacije, u kojim se objašnjava da deo rukovodstva RSK nije za sjedinjenje sa RS i da će na današnjoj skupštini doći do sukoba političikih struktura koje zagovaraju ujedinjenje i onih koji se tome protive.
Pominje se "nova struja" u delu rukovodstva RSK, koja će pokušati da se izbori za provođenje referenduma u RSK u cilju rešavanja spornih pitanja.

K-dant kanadskog bataljona (zona 18. K.) u cilju poboljšanja odnosa između njegovih pripadnika i naših boraca predlaže održavanje sportskih susreta. Predlog će razmatrati organi RIK-a.
Četiri pripadnika 51. pbr. 18. K. su na putu Pakrac – Sl. Požega maltretirali 3 osobe – Hrvata, oduzeli im 580 DEM, kožnu jaknu i jedan električni aparat za brijanje, a kola "RENAULT-4" pokušali oduzeti. Slučaj je sprečio UNPROFOR.
Tri borca iz 37. pbr./11. K. samovoljno su otišli u lov i nestali. U rejonu gde su se nalazili, ustaše su otvarale vatru.
IS/DČ. –

RUKOVODILAC DEŽ. TIMA
p u k o v n i k
Ilija Sladaković, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 21.*



## 347

***1993., travanj 20.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o prisutnosti dezerterstva, vojničke nediscipline i alkoholiziranja u 75. mtbr, te o izbjegavanju mobilizacije osoba mlađih godišta na cijelom bojištu korpusa***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br. 21-282
20. aprila 1993. god.

Stanje u jedinicama,
d o s t a v l j a. –

KOMANDANTU 7. KORPUSA

Prilikom obilaska i kontrole 2. mtb/75. mtbr dana 19.04.1993. godine, utvrđeno je da se od ukupnog broja 550 boraca koje broji bataljon, na bolovanju nalazi 40 v/o a u bataljonu je bilo prisutno samo 150 boraca. U ovoj jedinici u znatnoj meri je prisutan alkohol, vojnička nedisciplina i česte su pojave dezerterstva.
U 3. mtb/75. mtbr među borcima vlada nezadovoljstvo zbog premeštaja v/o Devrnje Miloša koji je po zahtevu Komande 7. Korpusa (po čijem nismo upoznati) premešten u objekat "Stara Straža" te isti zahtevaju da se Devrnja vrati u jedinicu.
U 1. mtb/75. mtbr evidentna je pojava odlaska v/o iz jedinice na bolovanje te zbog istog dolazi do narušavanja b/g jedinice.
U 1. lbr. posle povlačenja "Ličke" jedinice sa ovog dela ratišta alarmirano je stanje da preostali deo ljudstva 1. lbr. nije spreman za izvršenje borbenog zadatka, već da jedinicu treba popuniti novim ljudstvom. Uvidom na licu mesta utvrdili smo da stanje nije zadovoljavajuće i

slažemo se da treba blagovremeno reagovati u cilju rešavanja nastalih problema ali imajući u vidu da brigada broji 750 boraca pravilno raspoređenih i upotrebljenih je relativno dovoljno za odbranu ovog pravca. Mišljenja smo da komandiri, odnosno Komandanti nemaju uvida pravog stanja u jedinicama, broju odsutnih boraca iz jedinica te su iz tih razloga njihove reakcije ovakve.
Među svim borcima gotovo na celom vojištu vlada mišljenje da postoji jedan veći broj lica mlađih godišta koji nisu mobilisani a isto tako da se jedan broj nalazi angažovanih u civilnoj zaštiti, koji su preko "svojih" veza na razne načine raspoređeni na lakše dužnosti. Predlažemo da bi preko organa za ORG.MOB. i personalne poslove trebalo izvršiti analizu mobilisanog ljudstva a Načelnik SSl da izvrši kontrolu davanja bolovanja v/o bez nužne potrebe i protiv ovakvih izvršioca podnese određene zakonske mere.

za NAČELNIK-a
m a j o r
Damjan Prlić
[................, v.r.][859]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



## 348

***1993., travanj 20.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Komande 7. korpusa Organu bezbednosti Glavnog štaba SVK o napuštanju položaja kod Vrlike od strane ljudstva iz 10. brigade, te o odlasku civilnih osoba iz sela Otišić jer smatraju da ih je vojska izdala***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-281
20. april 1993. god.

Stanje u zoni odgovornosti
1. lbr., zapažanja. –

ORGAN BEZBEDNOSTI GŠSV RSK

Dana 19/20.04.1993. godine, ljudstvo iz 10. brigade (D. Lapac) koje je bilo pridato 1. lbr. (vrlički pravac) izvlačilo se sa položaja i odlazi na ličko bojište.
Za smenu navedene brigade nema odgovarajućih snaga. U dogovoru sa načelnikom SUP-a Knin, isti je odredio 40 milicionera koji će biti upućeni na taj pravac.
Istovremeno dok se 10. brigada izvlačila sa položaja, građani s. Otišića počeli su paničariti, pakovati svoju imovinu i upućivati se u pravcu Knina. Sve su ovo potkrepili da su izdati i da vlasti RSK planiraju Vrliku sa tamošnjim selima predati RH. Ovu situaciju donekle je smirilo rešenje slanjem milicionera na taj pravac.

---

[859] Potpis nečitak.

Ovakav problem ukazuje da se smene ljudstva i jedinica ne vrše planski i organizovano što negativno utiče na borce, već se vrše "krparenjem", što je mimo svih borbenih pravila. Ovakvi slučajevi su karakteristični i za druge pravce.
Rukovođenje i komandovanje gotovo na svim nivoima nema uvida u brojno stanje u jedinicama jer je uočeno da se veliki broj v/o nalazi van jedinica, bilo da su na bolovanju, da su samovoljno napustili jedinicu i druge razne načine van jedinica.
U vezi sa svim navedenim cenimo da je neophodno čim prije ovu problematiku rešavati, jer i onaj deo boraca preostalih u jedinici nisu u mogućnosti sami odbraniti prvu liniju odbrane.

NAPOMENA: O svim problemima
upoznat k-dant 7. K.

za NAČELNIK: a
m a j o r
Damjan Prlić
[................, v.r.][860]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



## 349

***1993., travanj 20.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o nužnosti službe za moral, da razjasni vojnicima zaključke Skupštine RSK održane u Okučanima zbog česte kritike i optužbi upućenih političkoj vlasti***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-2843
20. 04. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO
ŠIFROVANO

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDI: 75. mtbr, 92. mtbr, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, OG-1, TG-4,
7. map, 7. mpoap, 7. larp PVO (aktom)

1. U zoni Severnodalmatinskog korpusa juče su nastavljene borbe. U 15.50 č. ustaše su otvorile artiljerijsku vatru po rejonima duž linije dodira od Nadina do Novigrada. Ova dejstva trajala su do 18.00 č., a ponovljena iz svih oruđa od 21.50 do 24.00 č.
Oko 22.30 č. sinoć iz VBR-a ponovo je otvorena vatra po rejonu Obrovca.
Na svaki ustaški udar snage SVK odgovorile su snažnom vatrom.

2. Povodom održavanja Skupštine RSK u Okučanima, nakon njenog završetka svi organi za moral dužni su da zaključke Skupštine, eventualne komentare i pitanja razjasne borcima,

---

[860] Potpis nečitak.

imajući u vidu vrlo često kritike i optužbe na političku vlast. U principu, kako je svaka vlast smenjivana i podložena kritici, to nije sporno. Međutim, ne ide nikom u prilog stvaranje stalnih tenzija i borbi među političkim strujama, pa i stvaranja političkih blokova. Posebno moramo znati da SVK mora delovati na bazi jedinstva sa političkim vrhom RSK.

ZASTUPA POM. K-DANTA
Slavko Ožegović, [v.r.]

M.P.[861]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

## 350

***1993., travanj 21.***
***Knin***

***Dopis Glavnog štaba SVK upućen podređenim korpusima SVK da se pripreme za obranu od agresije NATO-a, te da u slučaju napada djeluju po postrojbama UNPROFOR-a čije su zemlje članice NATO saveza i sudjeluju u napadu na pobunjene Srbe***

---

Republika Srpska Krajina
Glavni štab Srpske vojske — M.P.[862]
Str. pov. br. 38-600
21. 04. 1993. godine

Komandi: 7., 11., 15., 18., 21. i 39. korpusa

Pripreme za odbranu od agresije NATO

Zbog ukupnog odnosa snaga u svetu nastaviće se i dalje snažni vojni, politički, ekonomski, psihološko-propagandni i drugi pritisci na Srbe u celini.
Konfuzna situacija u Ruskoj federaciji te rezigniran stav moćnih saveznika i prijateljskih zemalja obezbeđuje ovakav stav međunarodne zajednice, a posebno NATO.
Ne isključuje se vojna intervencija iako sadašnji vojni pritisci su u funkciji da se Srbi prisile na pokornost.
Problem je kako bi NATO izveo agresiju iz vazduha i kopna i kakav bi bio naš odnos prema pripadnicima UNPROFOR čije OS su uključene u operaciji "Sprečiti let".
Kroz ovu operaciju vrši se detaljno izviđanje svih vrsta iz VaP.
U cilju smanjenja gubitaka u slučaju vojne intervencije preduzmite sledeće mere:
1.- Izradite više lažnih vatrenih položaja za art. grupe i PVO jedinice skidanjem tankog sloja zemlje, izradom maketa art. oruđa za podršku i PVO. Položaje radite udaljene po nekoliko km od stvarnih.
2. – Izvršite procenu mogućih pravaca doleta i dejstva avijacije i organizujte uređenje VP za PA oruđa. Sa odelenjima S-2M i raspoloživim PA oruđima organizujte PVO zasede na dominantnim objektima u zonama brigada i korpusa.

---

[861] Okrugli pečat: VP 9031, Knin.
[862] Prijemni pečat: VP 9031, Str. pov. br. 30-2871, 21. 4. 1993., Okučani.

3.- U slučaju vojne intervencije dejstvovati po jedinicama UNPROROR-a članica NATO koje učestvuju u vojnoj intervenciji s ciljem: naneti maksimalne gubitke i oduzeti borbenu tehniku.
4.- Pratite situaciju i obezbedite visok nivo BG.
5.- Pristupite utvrđivanju KM, CV i položaja artiljerije u 3 stepenu zaštite i organizujte PVO jedinica i teritorije.
Po tački jedan i dva gotovost odmah.

K o m a n d a n t
general-major M.P.[863]
Mile Novaković

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 2.*

## 351

***1993., travanj 21.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba RSK podređenim postrojbama o usvojenom prijedlogu na Skupštini RSK da se osnuje Zajednica Skupština bosanskih Srba i pobunjenih Srba iz Hrvatske***



---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov. br. 01-413
21. 04. 1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDAMA: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 1. jbr, 75. PoB

1. Ustaše su i juče pokazale za kakva rešenja se zalaže Vrhovništvo Hrvatske. Borbe su nastavljene sa promenjivim intenzitetom na liniji dodira zone Severnodalmatinskog i Ličkog Korpusa.
Juče su tokom celog dana, sve do 23.00 č. jakom vatrom ustaše su dejstvovale po vojnim i civilnim ciljevima na delu zone od Kakme do Novigrada. Iz VBR, sinoć i u toku noći, gađan je širi rejon Obrovca, sela Jokići i Modrići.
Juče pre podne ustaška DTG pokušala je da se ubaci u s. Lišane Tinjske. Grupa je uništena, a trojici od njih to je bio poslednji ustaški zadatak. Među našim borcima nema ranjenih, niti poginulih.
U toku jučerašnjeg dana 17 letilica NATO-a preletelo je preko teritorije RSK.

2. Na jučerašnjoj sednici Skupštine RSK usvojen je predlog da se oformi Zajednica Skupština RS i RSK. Ovo telo imalo bi po 82 poslanika iz svake Republike, a Koordinacioni odbor činili bi predsednici Republika, Vlada i Skupština. Zajednica Skupštna birala bi Ministarski

---

[863] Prijemni pečat: Brzojav br. 7646, primljen 21. 4. 1993.

savet, koji bi se sastojao od predsednika, potpredsednika i 16 ministara i koji bi predlagao planove, propise i uredbe. Zajednička sednica zakazana je za 24. april.

za POMOĆNIK KOMANDANTA-a
p u k o v n i k
Kosta Novaković
[................, v.r.][864] M.P.[865]

M.P.[866]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*

# 352

***1993., travanj 21.***
***Knin***

***Dnevno izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o granatiranju Šibenika, Zadra, Biograda i Vodica, te o kontroliranju uniformiranih osoba u Kninu zbog zloupotrebe uniformi***



---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-283
21. aprila 1993. god.

Dnevni izveštaj,
d o s t a v l j a. –

1. Operativnim putem došli smo do podataka da ustaške vlasti vrše dodatnu mobilizaciju ljudstva i to mlađih godišta u Biogradu i Zadru, dok u Splitu imaju poteškoća sa mobilizacijom jer gotovo nitko ne želi da se odazove na mobilizaciju.
Kod šireg sloja hrvatskih građana sve više se širi nezadovoljstvo prema sadašnjoj hrvatskoj vlasti, posebno nakon bombardovanja gradova Šibenika, Zadra, Biograda i Vodica. Hrvati su sve više u panici i gube moral.
– EI došli smo do podataka da je na Velebit sitgla specijalna jedinica kojom komanduje izvesni Bukvić[867] i Faber[868] (najverovatnije se radi o manjoj jedinici MUP-a RH iz Lučkog kod Zagreba). Iz razgovora Bukvića i Fabera najavljuje se nekakvo "slavlje" za dan 23.04.1993. godine i u razgovoru spominju da su sve pripreme izvršene. Cenimo da je verovatno u pitanju izvesna akcija na Velebitu planirana za taj dan.

2. Dana 20.04.1993. godine u vremenu od 14.30 do 20.20 časova ustaška artiljerija iz reona Jasenica i Velebita otvarala je vatru i granatirala položaje naših snaga u zoni odgovornosti 4.

---

864 Potpis nečitak.
865 Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
866 Prijemni pečat: Brzojav br. 7446, primljen 21. 4. 1993.
867 Jakob.
868 Vladimir.

lbr Istog dana gotovo na celoj liniji fronta u zoni odgovornosti 75. mtbr ustaše su provocirale iz streljačkog naoružanja i Bst. Na ostalom delu fronta naše zone odgovornosti bilo je relativno mirno uz sitne i pojedinačne provokacije. Ljudskih žrtava nije bilo dok je nastala veća materijalna šteta u gradu Obrovac. Na neprijateljsku vatru je adekvatno odgovoreno. Linije fronta nisu pomerene.

3. Od 16.00 časova 20.04. do 16.00 časova 21.04.1993. godine vazdušni prostor naše zone odgovornosti povređen je 22 puta uglavnom se radi o avionima NATO pakta.

4. Naredili smo da od danas pa unapred svakodnevno patrola vojne policije od tri člana skupa sa patrolom SUP-a Knin, vrši patrolnu službu u mjestu Knin sa ciljem kontrole kretanja v/o, ispravnosti dozvola, nošenje oružja i municije, nošenje uniforme neangažovanih lica i drugih zadataka iz nadležnosti vojne policije.

5. Broj zarobljenika nepromjenjen.

Za NAČELNIK: a
m a j o r
Damjan Prlić
[................, v.r.][869]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



## 353

***1993., travanj 21.***
***Korenica***

***Mišljenje i stavovi Komande 15. korpusa upućeni Glavnom štabu SVK o problemima u ustrojavanju 1. jbr SVK***

---

Komanda 15. korpusa
Str. pov. br. 153-26
21. 04. 1993. godine
Korenica

Mišljenje i stavovi u vezi
formiranja 1. jbr., dostavlja. – GŠ Srpske vojske RSK

Komanda 15. korpusa je sa komandantima brigade izvršila analizu realizacije zadataka po planu "Mač" i zaključila da je učinjeno niz slabosti i propusta kako u pripremi tako i u toku izbora ljudstvu i formacije 1. jbr. I pored objektivnih teškoća (kratko vreme, loši vremenski uslovi, nedostatak odgovarajućeg starešinskog i vojničkog sastava, nedostatak kvantitativnih MTS itd.), smatramo da su subjektivne slabosti u prvom redu slaba propagandna aktivnost, nejasni i nedefinisani stavovi u vezi statusa, neprilagođeni kriteriji mogućnostima teritorije, predimenzionirana formacija, neshvatanja, otpori i nedovoljno angažovanje pojedinih starešina, negativan uticaj pojedinaca i grupa i sl. uticali da zadaci ne budu realizovani.

[869] Potpis nečitak.

Smatramo da obzirom na raspoloženje ljudi, odnosno probleme vezane za kuću, porodicu i zemlju, najveći broj mladih ljudi objektivno nije mogao prihvatiti povećane obaveze jedinice. stoga smo mišljenja da nema mogućnosti da se ni na nivou korpusa formiraju jači sastavi, pa predlažemo da:
– jačinu bataljona svesti na 350-1400 boraca,
– da se ljudstvo prima na dobrovoljnoj osnovi,
– da se u sastav bataljona primaju i dobrovoljci iz Republike Srpske i SRJ s tim da potpišu ugovor najmanje 6 (šest) meseci,
– da se u sastav bataljona posle završene obuke uključe svi vojnici,
– da se kriteriji pri izboru – prijemu ljudstva primaju elastično, zavisno od psiho-fizičkih sposobnosti,
– da se nastavi sa planskim propagandnim delovanjem posebno prema licima koja su već uključena u sastav bataljona, jer su za sada njihova mišljenja pozitivna.
– da se bezuslovno obezbede svi potrebni materijalni uslovi za život, rad i borbu,
– da se iznađu povoljni uslovi za dodatno stimulisanje posebno u borbi i da se to precizira,
– da se primanja pripadnika bataljona kreću i 3:1 u odnosu na ostale borce,
– da članovi porodica pripadnika bataljona, koji žele da rade imaju prednost u zapošljavanju (u slučaju demobilizacije).
Izveštavamo vas da trenutno u sastavu 6. ličkog bataljona imamo – oficira 22, podoficira 18, vojnika 104, svega: 144.
U diverzantskom vodu: podoficira 1, vojnika 24, svega: 25.
Zadaci na formiranju i obuci izvode se po planu.

Za komandanta
pukovnik
Milan Đaković M.P.[870]
M.P.[871]



*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 1.*

# 354

***1993., travanj 22.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o pozitivnom odjeku odluke Skupštine RSK da se osnuje Zajednica Skupština RSK i RS, te o odbijanju Rezolucije 815 Vijeća sigurnosti UN-a prema kojoj je okupirani teritorij integralni dio Republike Hrvatske***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov. br. 01-416
22. 04. 1993. god.

[870] Prijemni pečat: Brzojav br. 527, primljen 21. 4. 1993.
[871] Prijemni pečat: GŠ SV RSK, Str. pov. br. 361-1, 21. 4. 1993.

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

KOMANDAMA: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 1. jbr, 75. PoB

Neprijatelj je juče, sve do 02.00 posle ponoći, naizmjenično, intenzivno i provokativno dejstvovao duž linije dodira, u zoni severnodalmatinskog Korpusa.
Juče u jutarnjim časovima, ustaše su otvarale minobacačku vatru po širem rejonu s. Baljci.
Uveče, oko 21.00 č., ustaše su ponovo dejstvovale u ovom delu zone, po rejonu Kričaka.
U 15.00 č., intenzivna artiljerijska vatra otvarana je po civilnim ciljevima Biljane Gornje i Smilčić.
U toku noći, od 21.00 do 02.00 č. posle ponoći, ustaše su povremeno otvarale intenzivnu vatru iz svih oruđa, po položajima Srpske vojske koja brani deo zone od Nadina do Novigrada. Vatra je otvarana i po hidrocentrali i samom gradu Obrovcu.
Srpski branioci odlučno su odgovorili na vatru i efikasno zatvarali pravce ustaških izviđačkih grupa.
Prema izveštajima iz svih jedinica SVK, veoma povoljan odjek ima odluka Skupštine RSK da sa Skupštinom RS osnuje (24.04.93.) Zajednicu Skupština RSK i RS. Ovu činjenicu neophodno je i dalje objašnjavati i na njoj zasnivati mere za jačanje borbenog morala u jedinicama. Na isti način primljeno je i odbijanje Skupštine da prihvati rezoluciju 815 SB (gde se o RSK govori kao o integralnom delu Hrvatske). Svi dalji pregovori sa hrvatskom stranom uslovljeni su poštovanjem Rezolucije 802 koja obavezuje Hrvatsku da se povuče sa teritorije RSK.

za POMOĆNIK KOMANDANTA
p u k o v n i k
Kosta Novaković M.P.[872]
[................, v.r.][873] M.P.[874]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*



## 355

***1993., travanj 23.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Organu za moral Glavnog štaba SVK o veličanju četništva i traženju formiranja četničkih postrojbi od strane popa Miloša iz Vrhovina za vrijeme pričesti ispred pravoslavne crkve u selu Škare, za što je dobio podršku dijela vojnika 2. bataljuna 50. pbr***

ODELENJE BEZBEDNOSTI
Str. pov. br.
23. 04. 1993. godine

[872] Prijemni pečat: Brzojav br. 7464, primljen 22. 4. 1993.
[873] Potpis nečitak.
[874] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

Pokušaj paravojnog
organizovanja. –

Organu za moral

Dana 18.04.1993. o.g. u s. Škare ispred pravoslavne crkve, pop Miloš iz Vrhovina je pred 100-300 ljudi održao pričest, među kojim je bilo oko 50 boraca iz 2. bataljona 50. pbr, koju je postrojavao izvesni Brujić Nenad.
U ovom govoru pop je isticao potrebu davanja nove zakletve "prave četničke" na Đurđevdan, gde bi prisustvovao i Nikanor. To bi bila jedinica koja se formira na tradicijama četnika vojvode Đujića,[875] jer je došlo vreme, kako kaže pop da se "konačno rasčisti sa crvenima", misleći na AVL.
Jedan deo boraca pokazuje pristanak i naklonost za stvaranje ovakve paravojne-četničke jedinice, što bi unelo ogroman razdor među jedinice i dovelo do strašnih posledica.
Predlažemo da se kroz pogodnu formu razobliče ovakve daljnje aktivnosti. S tim u vezi potrebno je angažovati i organ za moral 15. K i eventualno putem pismene informacije informisati borce o preduzimanju mera.

N A Č E L N I K
p u k o v n i k
Vuk Dmitrović

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 28.*



## 356

***1993., travanj 23.***

***Dopis Komande 1. jbr Glavnom štaba SVK u kojem se predlaže da se zbog slabe popunjenosti brigade i nepodržavanja od strane GŠ i Komande 7. korpusa jurišna brigada raspusti***

---

KOMANDA 1. jbr
Str. pov. br. 2-58
Dana 23. 04. 1993. godine

Dostavlja analizu stanja
k-de i zajedničkih
jedinica 1. jbr

KOMANDANTU GŠ

Na zahtev Komandanta GŠ na referisanju dana 23.04.1993. godine dostavljamo sledeću analizu:

[875] Momčilo, četnički vojvoda iz II. svjetskog rata na području Knina.

1.- Stanje popunjenosti:
Ljudstvo:
U Komandi brigade i zajedničkim jedinicama po formaciji sleduje 1126 ljudi (121 oficir, 158 podoficira i 847 vojnika), popunjeno sa 376 ljudi ili 33%, (53 oficira = 43%, 70 podoficira = 44% i 253 vojnika = 29%).
Kvalitet popune je nezadovoljavajući jer od 33% popune, 50% je van kriterijuma (50% oficira, 50% podoficira i 50% vojnika).

Stanje u Komandi i k-di stanja i nižim jedinicama:
a) Komanda brigade popunjena je sa 64% (21 oficir, 8 podoficira i 2 vojnika). Van kriterijuma je 50% (11 oficira, 4 podoficira).
Nepopunjena su ključna mesta: NŠ, PNŠ, za ONP, NB i pomoćnik NŠ za popunu i PP.
b) Komandni bataljon popunjen je sa 42% ljudi (11 oficira, 35 podoficira i 133 vojnika). Komanda = 50%, ič 35%, čv =49%, čVP = 72%, larv PVO = 40%, inžč = 26%, pozv = 25%.
c) Pozadinski bataljon popunjen je sa 33% ljudi (12 oficira, 14 podoficira i 55 vojnika), k-da sa 60%, čTO = 36%, čTSN = 45%, Inv = 28%, Snv = 22%, larv PVO sa 24% i protivpožarno odelenje sa 22%.
d) mad je popunjen sa 16% ljudi (9 oficira, 11 podoficira i 40 vojnika): Komanda = 50%, KV =16%, č za zaštitu = 40%, b PVO = 58% i pozv = 15%, inž. vod = 8%.

MOTORNA VOZILA
Od 149 m/v navedene jedinice su popunjene sa 73 m/v ili 49%.

OSTALA TMS: Popunjenost je 35%.

2. – STANJE:
U analizi plana "MAČ" izneli smo planove i predloge komande brigade, pored iznešenog ističemo i sledeće:
– U dosadašnjem procesu (skoro 2 meseca) komanda brigade je učinila puno napora da plan "MAČ" uspije;
– U realizaciji početnog plana krajnjim naporima obezbedili smo uslove i organizaciju za prihvat ljudi i tehnike i formiranje jezgra jedinica;
– Zbog neupućivanja ključnih ljudi i TMS i van kriterijuma i neobezbeđenja dinamike popune, kao i odluke o korekciji plana u celini izvršili smo preplaniranje i novu organizaciju.
– Od razreza upućena su nam sredstva i ljudstvo po istom odnosu kao i početnom planu sa stanjem koje se vidi u tačka 1. sa 50% ljudstva van kriterijuma, sa puno problema i tendencijom osipanja kadra.
Zbog stanja, nemogućnosti rešenja uloge i funkcije, kao i uslova života i rada kao i nedoglednog vremena formiranja bataljona smatramo da nemamo više svrhe da čekamo i da u ovakvom stanju postojimo, jer pored svih problema bićemo iskompromitovani sa potpunim padom morala oficira.
– Nepodržani, pre svega od organa GŠ i Komande 7. K. nemoćni smo da uradimo bilo šta.
Iz tih razloga mišljenja smo da je nužno starešine i vojnike uputiti u svoje jedinice a TMS predate PoB na čuvanje.
Celokupnu dokumentaciju sa analizom predati GŠ u arhivu.
SV/LJB

KOMANDANT
pukovnik
Slobodan Vukosavljević, [v.r.]

Rađeno u 2 primerka
i dostavljeno:
– GŠ SV RSK
– K-da 1. jbr

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6043.*

## 357

***1993., travanj 24.***
***Okučani***

***Zapisnik sa sastanka zapovjednika 18. korpusa SVK Milana Čeleketića i pripadnika kanadskog kontingenta UNPROFOR-a o problemima koje imaju pobunjeni Srbi s pripadnicima UNPROFOR-a u zapadnoj Slavoniji***



KOMANDA 18. KORPUSA
str.pov.br.________
24. 04. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POV.

ZAPISNIK

Dana 24.04.1993. godine u prostorijama k-de korpusa (Okučani) održan je sastanak između komandanta Korpusa i pripadnika kanadskog bataljona, komandanta Hyiga[876] i oficira za vezu Criss Allan. Na sastanku se govorilo o problemima koji su nastali tokom ovog mjeseca i tekućoj problematici.
Dana 09.04.1993. godine izvršen je pretres civilne kuće u Pakracu u 02.00 poslije ponoći. U kući su se nalazile samo žene i djeca. Komandant Čeleketić[877] je protestovao zbog takvog ponašanja nazivajući ga okupatorskim i neprimjerenim vojnicima koji su došli da održe mir, napominjući da su to na ovim prostorima činili samo fašisti.
Komandant kanadskog bataljona se ispričao navodeći obrazloženja da je pretres učinjen zbog pucnjave koja je otvorena na pripadnike njegove pješačke patrole i da su oni predpostavili da pucnjava dolazi iz te kuće.
Komandant Čeleketić je odgovorio da tu opraštanja nema i da se takvi postupci ne mogu tolerisati, na svaki takav postupak u buduće će se odgovoriti vatrom.
Za sljedeći incident – presjecanje telefonskih žica u Gavrincima, Kanađani nisu imali komentara obrazlažući ga kao njihovu krivnju i tvrdeći da se to više neće dogoditi.
U vezi sa štetom na agro-stanici u Bobarama, Kanađani su priznali svoju krivicu i naveli da su već pokušali da učine nešto, tj. promijenili su vrata, ali ima još da se učini.

[876] Hague Kenneth.
[877] Milan.

Dana 29.01.1993. godine došlo je do oštećenja porodične kuće u Rajiću od strane pripadnika kanadskog bataljona. Šteta nije podmirena. Dogovoreno je da jedan naš pripadnik ode s Kanađanima na mjesto događaja i da će oni štetu nadoknaditi.
Dana 15.02.1993. godine srušen je most u Borovcu, tako da je onemogućeno poljoprivrednicima obavljanje agrarnih poslova.
Komandant Kanadskog bataljona navodi da nije upoznat s tim incidentom. Prilikom izvođenja zadnje vježbe u Rajiću uništeno je 100 $m^3$ hrasta (I klase).
Komandant CANBAT navodi da ima razlike između namjernih šteta i šteta do kojih je došlo tokom obavljanja dužnosti. On je obećao da će sve štete investirati ukoliko su ih počinili pripadnici njegovog bataljona.
Komandant Čeleketić je u daljem razgovoru protestovao zbog vježbi koje UNPROFOR izvode bez znanja naše komande, iako je ranije dogovoreno da će o svakoj vježbi naši organi komandovanja biti 10 dana ranije obaviješteni.
K-dant CANBAT je to obrazložio riječima da nije shvatio da o tome treba nekoga unaprijed upozoriti. Usput je pitao da li je moguće tokom ovih dana da izvrši neke manevre da bi isprobali položaje koje su do sada napravili.
K-dant je to odobrio uz napomenu da ga o tome nekoliko dana ranije obavijeste.
Tokom daljeg razgovora, k-dant Čeleketić je oštro osudio zloupotrebu kontrolnog punkta u Bukovčanima gdje često dolazi do maltretiranja naših oficira i podoficira, predlažući da bi bilo dobro da jedan naš vojnik zajedno s njihovim vrši kontrolu. K-dant CANBAT je obrazložio ponašanje njegovih vojnika riječima da su oni nervozni, jer često dolazi do provokacija od strane naših oficira koji neće da iziđu iz auta, a prije nekoliko dana, u noći, da je došlo do pucnjave sa brda koje se nalazi iznad njih.
K-dant Čeleketić je insistirao kako je već ranije dogovoreno da njegovi oficiri i podoficiri slobodno nose lično naoružanje (pištolje) i da ne izlaze tokom pregleda van iz auta, garantujući da oni neće zloupotrijebiti tu sitnu povlasticu.
K-dant Čeleketić je usput napomenuo o ilegalnim prevozima civila i stvari, radiostanica u Mlaci i ostalim propustima što sve ulijeva dodatno nepovjerenje u narodu i u suprotnosti je sa funkcijama koje oni ovdje obavljaju.
Teško je shvatiti da dva slovenska državljana prođu kontrolni punkt kod Mačkovca bez kontrole iako su imali na autu vidljive oznake države SLO i njihove lične dokumente, dok na drugoj strani na kontrolnom punktu u Bukovčanima naši ljudi bivaju zlostavljani.
Kanađani su odgovorili da je to propust u njihovom radu koji se u buduće neće ponoviti.
Razgovaralo se i o nekim vojničkim pitanjima. K-dant CANBAT je zamolio k-danta Čeleketića da im se dozvoli izvlačenje uništenih tenkova koji se nalaze u Gavrinici, Subockoj, Goricama i Roždaniku (ukupno 4) radi efikasnije odbrane.
Pukovnik Čeleketić se s tim složio. Kasnije će usaglasiti gdje će se ti uništeni tenkovi postaviti. Prethodno je predložio da se premjeste u Bosnu, ali se oni nisu složili, jer kako tvrde ne može doći do premještanja tehnike iz UNPA zone.
K-dant CANBAT se interesovao da li će doći do ujedinjenja Krajina na što je k-dant Čeleketić pozitivno odgovorio i izrazio žaljenje što se u našem sektoru ne nosi slobodno dugo oružje kao u ostalim sektorima, predbacujući krivnju njegovim prethodnicima.
K-dant CANBAT je dao mišljenje da ne bi bilo pametno da izvadimo oružje iz magazina, jer bi to dalo povod hrvatskoj strani da isto učini.
K-dant Čeleketić mu je odgovorio da je suprotna strana to već učinila, navodeći vrste naoružanja i lokacije gdje su ga smjestili. Kanađani su se našli zatečenim ne negirajući to, obrazložili su da je i naša artiljerija preko Save. K-dant Čeleketić je rekao u slučaju napada

da će ona tući hrvatske gradove i da on lično odgovara ovom narodu za svoje postupke, te neće dozvoliti da budemo izigrani kao južni sektor.
Po završetku razgovora Kanađani su se ponudili da poprave puteve na kojima je došlo do oštećenja.
Pukovnik Čeleketić je taj prijedlog pozdravio i predložio im pomoć naših ljudi. Precizirano je da će jedan naš čovjek obići sva mjesta na kojima je došlo do oštećenja zajedno s njima i da će oni te štete investirati.
Sljedeći sastanak je dogovoren u petak s oficirima za vezu dana 30.04.1993. godine.

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 358

***1993., travanj 25.***
***Biljane Gornje***
***Pozdravni govor komandanta OG-1 Dragana Tanjge povodom posjete srpskog princa Tomislava Karađorđevića benkovačkom području***

---



K O M A N D A OG-1
Str. pov. br. 240-1
Dana: 25. 04. 1993. godine

Pozdravna reč povodom
dolaska princa
Tomislava Karađorđevića

Vaše Visočanstvo

Dozvolite da Vas pozdravim i zaželim ugodan boravak u našoj zoni odgovornosti. Nalazite se na komandnom mestu Prve operativne grupe GŠ SV RSK u selu Biljane Gornje odnosno zaseok Ostojići. Detaljniju orjentaciju kako geografsku tako i topografsku iznet će gospodin Uzelac Mirko.

1. Karakteristike zone odgovornosti
Širina fronta odbrane zone odgovornosti ove komande iznosi 70 km sa ukupnom površinom od oko 640 km² i oko 34.000 stanovnika. Agresijom od 22.01. ove godine neprijatelj je privremeno zaposeo oko 70 km² naše teritorije sa oko 4.500 stanovnika na 12 naših naselja koji se napustili svoje domove i rodno ognjište i sada se nalaze u borbenom rasporedu naših jedinica.
Najkarakterističniji privremeno zaposednuti objekti i sela su aerodrom Zemunik, selo Smoković, Islam Grčki, Islam Latinski, Kašić i Novigrad.
U toku dosadašnjeg izvođenja borbenih dejstava oslobodili smo selo Škabrnju sa Ražovljevom glavom, deo Pridrage i Kašića čime smo stavili pod kontrolu Novigrad i Kašić.

Trenutni raspored naših snaga:
Narandžiči – Barabe –Pedići branimo pravac Novigrad – Pridraga snagama jačine jednog ojačanog bataljona.

Istom jačinom snaga u reonu Smilčića branimo pravac Islam – Biljane Gornje.
U reonu Donje Biljane – Zemunik Gornji obezbeđujemo taj prostor sa snagama jednog bataljona. Inače tu nam je i najuži dio teritorije i iznosi svega 2-3 km.
Reon Škabrnje, Ražovljeve glave i Nadina kao i sela Gornje i Donje Miranje i Ceranje prema Kakmi i Vranjskom jezeru takođe imamo snage iste jačine radi obezbeđenja prodora neprijatelja od Biograda i Pakoštana van toga imamo i ostale elemente borbenog rasporeda od kojih ćemo vam neke od njih i pokazati na licu mesta.
Zato predlažem da posle uobičajenog i skromnog koktela odemo na jednu od predviđenih i bezbenih radnih tačaka.

K O M A N D A N T
P U K O V N I K
DRAGAN TANJGA

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 46.*



## 359

***1993., travanj 26.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK Komandi OG-1 da napade na naseljena mjesta izvode isključivo prema odluci zapovjednika ili zamjenika zapovjednika Glavnog štaba SVK jer NATO prijeti da će reagirati zbog granatiranja Šibenika, Zadra i Biograda***

---

Republika Srpska Krajina
Komanda 7. korpusa
Str. pov. br. 30-3008
26. 04. 1993. godine

Komandi: OG-1, 7. map

Veza: naređenje k-de GŠ SV RSK, str. pov. br. 385-1 od 26. 04. 93.

U poslednje vreme međunarodna javnost, a posebno snage NATO, traže povoda za napade na RSK, kako na propagandnom planu tako i kroz druge oblike pritisaka (vojnih, ekonomskih i političkih i dr.).
Posebno eksploatišu efekte dejstva naše artiljerije po Šibeniku, Zadru i Biogradu n/m.
Da bi se izbegle osude i još jači pritisci,

N a r e đ u j e m:
1. – Dejstvo po naseljenim mestima izvoditi isključivo po odluci komandanta ili zamenika GŠ SVK.
2. – Upotrebu svrl-262 mm "Orkan" odobrava isključivo k-dant ili NŠ GŠ SVK.
3. – Sprečiti samovolju u otvaranju vatre, a municiju koristiti krajnje racionalno i isključivo za neutralisanje vojnih aktivnih ciljeva.

Komandant
pukovnik
M i l a n Đ i l a s

KOMANDA OG-1[878]
Str.pov.br. 244-1
26.04.1993. g.

M.P.[879]

M.P.[880]

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0363.*

## 360

***1993., travanj 28.***
***Okučani***

***Zapovijed Komande 18. korpusa SVK da se zbog sve učestalije pojave otuđivanja vojne imovine organizira prikupljanje, čuvanje i daljnje korištenje iste***

KOMANDA 18. KORPUSA
Pov. br. 18-356
28. 04. 1993.

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

Sprečavanje otuđivanja i
postupak sa sekundarnim
sirovinama, naređenje. –

K O M A N D I ČETA VEZE



U poslednje vreme sve su učestalije pojave otuđivanja vojne imovine – sekundarnih sirovina pri čemu se najčešće otuđuje ambalaža (sanduci za municiju i dr.) a posebno mesingane čaure.
Navedenim radnjama bave se pojedinci kao i pojedine radne organizacije koje vrše otkup.
Ovakvim postupcima nanosi se velika materijalna šteta SVK, jer se ambalaža, a posebno čaure u namenskoj proizvodnji višekratno koriste, jer je proizvodnja novih skupa, a nedostaje i sirovina.
U cilju organizovanijeg rada na prikupljanju ambalaže vojnog porekla, posebno čaura, a na osnovu akta GŠ SVK pov.br. 388-1 od 26.04.1993. godine

N A R E Đ U J E M
1. Komandanti jedinica organizovaće kontrolu zone i prikupljanje ambalaže vojnog porekla, posebno čaura, sanduka za municiju i dr. U okviru brigade – odreda (bataljona) odrediti mesto (punkt) za uskladištenje ambalaže.
Ovaj zadatak izvršiti najkasnije do 10.05.1993. godine.

2. PkPo organizovaće, preko 91. PoB, dotur ambalaže iz punktova brigada u 91. PoB, uskladištenje i u povratnom transport dotur do proizvođača.

Dotur iz brigada – odreda izvršiti u vremenu od 10. do 15.05.1993. godine. Dotur (prevoženje) ambalaže do proizvođača organizovati prvim povratnim transportom.

[878] Dopisano rukom.
[879] Okrugli pečat: VP 9035, Benkovac.
[880] Prijemni pečat: Brzojav br. 114, primljen 26. 4. 1993.

3. Komandanti jedinica upoznaće celokupan sastav svojih jedinica, a PkMV putem redovnih informacija, da je prisvajanje i preprodaja vojne ambalaže nezakonito i kažnjivo i preduzeće sve druge mere da se spreči otuđenje iste.

4. Ostvariti punu saradnju sa organima SUP-a na otkrivanju lica koja otuđuju ambalažu vojnog porekla, pokretati krivične mere i o svakom takvom pojedincu izveštavati ovu Komandu.

5. Obaveze iz ovog naređenja shvatiti krajnje odgovorno i ozbiljno, a organi Komande korpusa će prilikom obilazaka i kontrola jedinica ostvariti uvid u realizaciju ovog naređenja.

6. Izveštaj o realizaciji ovog naređenja dostaviti Komandi korpusa 16.05.1993. godine
SP/DK

K O M A N D A N T
pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]

M.P.[881]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2140.*



## 361

***1993., travanj 28.***
***Drniš***

***Izvješće Organa bezbednosti 75. mtbr Organu bezbednosti Komande 7. korpusa SVK o uvjetima života Hrvata na području Štikova i Maovica***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 307-1
28. 04. 1993. godine

Dostavljeno: organu bezbjednosti
7. korpusa na ličnost major
Prlić Damjan

– Dana 26.04.1993. godine vršili smo patroliranje u reonu Štikova i Maovica. U Štikovu u zaseoku Vujevići kroz razgovor sa mještanima hrvatske nacionalnosti vojna policija je došla do saznanja da ih niko ne provocira ni pljačka. Svi su isticali da su u dobrim susjedskim odnosima sa komšijama i da su od istih zaštićeni.
– U Maovicama su došli do podataka da hrvatsko stanovništvo nema problema od vojske koja je gore stacionirana već od pojedinaca koji dolaze da pljačkaju iz Štikova. Isti su Kolundžiji Boji prije 3 dana odveli jednu kravu. Pljačkaši dolaze u večernjim časovima.
– Upozoren K-dan 3. mtb na ovu pojavu, a policija će po svojima mogućnostima patrolirati ovim terenom.

---

[881] Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.

N a č e l n i k
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[882]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 31.*

## 362

***1993., travanj 29.***
***Knin***

***Izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa o ilegalnom iseljavanju 35 mještana hrvatske nacionalnosti iz prominskih i oklajskih sela***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-299
29. april 1993.god.



Dnevni izveštaj,
d o s t a v l j a, –

1. Pored navedenih lica, organizatora u vezi ilegalnog iseljavanja 35 meštana hrvatske nacionalnosti iz prominskih i oklajskih sela (naš akt, str.pov.br: 21-298 od dana 28. aprila o.g.) ima indicija da su u ovo umešani neki pripadnici snaga UNPA stacionirani na PP s. Matasi. Po nekim saznanjima gotovo svaku noć kod istih dolaze pripadnici HV, grupa 2-3 i održavaju kontakte. Cenimo da je učešće snaga UNPA u ovakvim radnjama izvesna i moguća. Preduzeli smo mere u cilju dobivanja bližih saznanja o čemu ćete biti blagovremeno obavešteni.

2. U zoni odgovornosti 4. lbr. neprijatelj je pojačao izviđanje i osmatranje položaja naših jedinica na Velebitu, sa zemlje i iz vazduha. Tokom dana naše položaje nadletao je neprijateljski helihopter, leteći isključivo delovima Velebita koje kontrolišu neprijateljske snage izbegavajući domašaj naših jedinica i sredstava za uništenje istog. Kao posledica izviđanja imalo je za to da je neprijateljska artiljerija u popodnevnim časovima granatirala položaje naših jedinica i kolonu m/v koja se kretala putem Velebit-Obrovac u čijim se vozilima nalazilo ljudstvo smene sa Velebita. Naše jedinice nisu imale ni ranjenih ni poginulih. Cenimo da smenu ljudstva treba izbegavati u dnevnim časovima i predlažemo da se zamena jedinica vrši isključivo noću.

3. U vremenu oko 9.30 časova iz pravca Prkosa neprijatelj je granatirao grad Benkovac sa 4 rakete koje su pale u samoj blizini kasarna u Benkovcu. Verovatno se radi o VBR i cilj granatiranja je bila sama kasarna te su naše procene bile tačne da će posle izvlačenja tehnike i ljudstva snaga UNPA ista biti granatirana.

---

[882] Prijemni pečat: Brzojav KORANA, broj 667, primljen 26. 3. 1993.

4. U vremenu 28/29.04. o.g. do 16.00 časova registrovano je 33 cilja bez oznake pripadnosti a od toga naš vazdušni prostor povređen je 20 puta.

5. Broj zarobljenika u odnosu na prethodne dane nepromenjen.

za NAČELNIK:-a
m a j o r
Damjan Prlić
[................, v.r.][883]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 363

***1993., travanj 29.***
***Knin***
***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o podršci bosanskim Srbima u odbijanju Vance-Owenovog plana***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-3086
29. 04. 1993. godine

Informacija potčinjenim jedinicama,
d o s t a v l j a. –

Komandama: 4. lbr, OG-1., TG-4., 7. map, 7. mpoap, 1. lbr, 2. pbr, 75. mtbr, 92. mtbr

1. U zoni odgovornosti 7. K i 15. K nastavljene su borbe gotovo duž cijele linije odbrane. Najintenzivnijom vatrom ustaše dejstvuju po položajima OG-1/7. K, a povremeno minobacačkom i streljačkom vatrom na svim ostalim pravcima.
Naše jedinice odgovaraju na neprijateljsku vatru. Na stalna razaranja srpskih sela duž linije fronta u poslednje vreme odgovaramo vatrom po gradskim rejonima u Hrvatskoj. Ustaše tada prestanu sa dejstvom.
Moral boraca u korpusima SVK stabilan je i bazira se na uverenjima da je odbrana moguća i pravedna. Pojave pesimizma i bezvoljnosti za borbu proizlaze više iz teških ratnih okolnosti, zanemarenosti i neizvesnosti, nerešenih statusnih i ličnih pitanja, nego iz nekakvih uverenja da Krajinu ne treba braniti. Zato apelujemo da imajući ovo u vidu, što brže i na sistematski način radite na eliminisanju naših propusta i tromosti koje slabe moral. To će ujedno stvarati stanje duha da ljudi imaju oslonac u svojim komandirima, komandantima i komandama.

2. U povodu prihvatanja Vens-Ovenovog plana za Bosnu, pratite reagovanja boraca i u objašnjenjima ne treba ići metodom "ili – ili", prebacivati Jugoslaviji i njenim političkim odlukama i sl. Tvrdim rešenjima tipa "nikad više" samo se izaziva i podstiče razočaranje i optužbe za izdaju. Ako se zna da rat na neki način i jednom mora stati, mora se znati da

[883] Potpis nečitak.

nijedna strana neće iz njega izići sa apsolutnim dobitkom. Svako moguće rešenje bit će više kompromis nego čista pobeda. Otud jačanje morala pomoću podsticanja poverenja ka nerealnim političkim rešenjima mogu kasnije izazvati kontraefekte upravo na moral. Pravo je Srba da RS da sami odluče o svojoj sudbini, a naše da ih u tome podržimo.

Pomoćnik komandanta
p u k o v n i k
Mijatov Ivan

M.P.[884] M.P.[885]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, 24-0360.*

## 364

***1993., travanj 30.***
***Bruška***

***Izvješće zapovjednika Nastavnog centra "Alfa" Komandi 7. korpusa SVK o nedostatku ljudstva, goriva, opreme i uniformi***



---

"ALFA" STROGO POVJERLJIVO
NASTAVNI CENTAR
SV RSK
Broj 282/93 M.P.[886]
30. 04. 1993.god.

IZVJEŠTAJ KOMANDANTA
ZA PERIOD OD 25.04. DO 30.04.

Brojno stanje: – 171 po spisku
30.04. – 141 na licu mjesta
– 25 kući
– 5 bolovanje

Nakon dislociranja 1. jurišne brigade u Centru je stavljen akcent na uređenje Centra i pripremanje instruktorske čete da što spremnije izvrše buduće zadatke.
Centar je spreman da primi na obuku jedinice po dogovoru koji smo postigli 26.04.1993. god. u "ALFI".
Kao što Vam je poznato Centar je kadrovski prilično tanak te Vas molim da vršite popunu u skladu sa vašim mogućnostima.
Diverzantski, izviđački i vod PVO 30/2 vrše svakodnevnu obuku. Danas je izvedena zajednička vježba diverzantskog i izviđačkog voda koja je u potpunosti uspjela.
Radovi na izgradnji vodovoda teku po planu, ali nam nedostaje mehanizacija koja je obećana.

---

[884] Prijemni pečat: Brzojav br. 122, primljen 29. 4. 1993.
[885] Prijemni pečat: TG- 4. Str. pov. br. 357-1, primljeno 30. 4. 1993.
[886] Prijemni pečat: VP 9031, Pov. br. 30-3149, 1. 5. 1993., Knin.

Hitno nam je potrebna popuna gorivom pogotovo MB 86 iz odobrene kvote za sledeći mjesec.
Također nam je potrebna oprema i uniforme.
Od 01.05. dostavljaćemo vam svakodnevni izvještaj.

KOMANDANT:
za kap. Rade Božić
[................, v.r.][887]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

## 365

***1993., travanj***
***Okučani***
***Izvješće načelnika štaba 18. korpusa SVK Slobadana Perića o problemima u sustavu obrane u zoni odgovornosti korpusa***

---

T E M A: Aktuelni problem sadejstva i saradnje na planu uvezivanja svih subjekata u sistem odbrane teritorije u zoni odgovornosti 18. korpusa. –

1. Uslovi u kojima je izgrađivan sistem odbrane prostora Z. Slavonija; (3 min).

a) – Povlačenjem jedinica 1. KK sa prostora Z. Slavonija od 20. juna 1992. godine i preuzimanjem UNPAs zone od strane UNPROFOR-a 05.07.1992. godine otpočeo je proces demobilizacije koji je u odnosu na Vensov[888] plan, na ovom prostoru, izvršen u celosti i bez ostatka.
Bezrezervno prihvatanje obaveza, s naše strane (vojne i političke strukture), u realizaciji Vensovog plana na ovom prostoru je, po mom mišljenju, početna i kobna greška koja i sada ima neposrednih i temeljnih posledica na organizaciju odbrane ovog prostora.
A posledice su sledeće:
– Prvo, lišeni smo mogućnosti da imamo oružje na rukama, da sa istim neprikosnoveno raspolažemo i izvodimo obuku ljudstva, komandi i jedinica.
– Drugo, onemogućen nam je bilo kakav legalan dotur SRT, naoružanja i opreme vojnog porekla.
– Treće, ovakvo "zaključavanje u tor" UNPROFOR-a, uslovilo je sumnje kod mnogih ljudi, koji su procesom demobilizacije napustili ovu teritoriju, sumnjajući u mogućnost odbrane ovog prostora snagama UN bez "živih" naših jedinica. Što je drastičnije prostor su napustili visokoobrazovani kadrovi. Istovremeno je ovo doprinelo da se zakoči proces povratka ljudi na ove prostore.
– Četvrto, snage UNPROFOR-a, posredstvom vojnih posmatrača nisu sproveli proces demilitarizacije zagraničnog prostora u dubinu ustaške teritorije od linije razdvajanja na propisane udaljenosti od 5-30 km, a niti potpunu demilitarizaciju centralnog i severnog

---

[887] Potpis nečitak.
[888] Cyrus Vance.

dela UNPA zone, a koja nije pod našom kontrolom (Pakrac, Daruvar, G. Polje, Podravska Slatina). U tim zonama je navodno hrvatska policija – tvrdi UNPROFOR – iako i naša deca znaju da su u uniforme policije presvučeni pripadnici HV.
– Peto, organizaciju odbrane, posebno sistem inžinjerijskog uređenja (utvrđivanje, zaprečavanje i dr.), otežavaju i ometaju snage UNPROFOR-a, jer njihovi najodgovorniji predstavnici ističu da "ni sa kim ne žele da dele odgovornost zaštite i odbrane UNPAs zone". Imali smo prilike da doživimo tu odgovornost agresijom na RS u rejonu Bok Jankovca 8. avgusta 1992. godine i agresijom Hrvatske na severnodalmatinskom ratištu.
– Šesto, ovakvim bezrezervnim prihvatanjem obaveza sprovođenja Vensovog plana, izložili smo na tapet sve što imamo obaveštajnom delovanju neprijatelja – ustaša, a posredstvom pripadnika UNPROFOR-a, posebno kanadskog i argentinskog kontingenta.
– Sedmo, iako je formalno-pravno UNPAs zona čitav prostor Zapadne Slavonije od Save do Drave, defakto ispada i to nam se želi nametnuti od UNPROFOR-a a i mi to svesno ili nesvesno prihvatamo da je UNPAs zona – zona odgovornosti 18. korpusa, tj. prostor linije razgraničenja. Šta je u tom pogledu učinio UNPROFOR, gospoda Zabala,[889] Fišer[890] i Serena za proteklih godinu dana – ništa osim što su nas razoružali i nametnuli nam se kao apsolutni gospodari.
Igra UNPROFOR-a i pisane garancije o odbrani UNPAs zone koju je dao Zabala samo su sračunati na pacifikaciju ovog prostora, jer nismo naivni da verujemo da su kanadski mladići došli da ginu po slavonskim gudurama za srpsku državu. Države sklope pakt o nenapadanju, pa zarate preko noći. Sumnjam da papir i tako visoke ličnosti UNPROFOR-a ima veću snagu od međudržavnog ugovora.
Iz gore iznetog vidljivo je da ovaj faktor – prisustvo UNPROFOR-a ima ozbiljnih i brojnih posledica na organizaciju odbrane ovog prostora. Ubeđen sam da potpisnici Vensovog plana, s naše strane, nisu ni približno imali u vidu moguće posledice koje će proisteći prihvatanjem obaveza i njihovom doslednom realizacijom.

b) – Usporedo sa procesom demobilizacije, zahvaljujući verovatno našoj nepotpunoj ukupnoj organizovanosti u RSK, na svim nivoima, nije pravovremeno, jasno i nedvosmisleno utvrđena koncepcija odbrane ovog prostora i primereno tome uspostavljena čvrsta vojna organizacija. Primera radi za nepotpunu godinu dana imali smo tri reorganizacije jedinica.

c) – U uslovima određenog političkog nejedinstva, pa čak i otvorene opstrukcije pojedinih struktura vlasti, posebno tzv. Oblasnog veća, naporima da se odbrana učini efikasnijom znatno je slabila motivaciju ljudi i sejala nevericu u perspektivu ovog prostora pa i odbrane. Koristim priliku da na ovom skupu posebno za primer istaknem korektan i saradnički odnos predsednika izvršnog saveta opštine Okučani, gospodina Viteza[891] koji je jedini iz struktura vlasti najneposrednije se angažovao u rešavanju brojnih problema i pružio pomoć organizaciji odbrane ovog prostora.
Također i predstavnici Oblasnog SUP-a gospoda Žarković[892] i Ostrolučanin.[893]

d) – Formiranje jedinica na ovom prostoru otpočelo je bukvalno "na ledini", bez ikakve vojne infrastrukture i materijalne baze, sa bremenom nasleđenih problema koje su stvorili

[889] Carlos Maria.
[890] Gerald Fischer.
[891] Dušan
[892] Krsto.
[893] Vaso.

bivši štabovi TO, a preformiranjem jedinica od početka ove godine do kraja februara u Korpus zatečeni smo i moblizacijom. No, i pored brojnih problema i u uslovima samo 4% popunjenosti aktivnim starješinskim kadrom, možemo reći da su težišni zadaci izvršeni i da je Korpus "stao na noge".
Imajući u vidu napred navedene uslove u kojima je radio Korpus sigurno je da ne bismo uspeli izvršiti postavljene zadatke bez saradnje i sadejstva sa ostalim strukturama na teritoriji. I pored iskrslih problema cenimo da smo zajednički sve probleme, ako ne rešili ono bar ublažili u meri koja omogućava izvršenje osnovnih zadataka Korpusa.

2. Popuna jedinica Korpusa ljudstvom i saradnja na ovom planu.
Popunjenost 18. Korpusa ljudstvom iznosi 52%.
Polazeći od ovakve popune a uzimajući kriterij da jedinica nije borbeno upotrebljiva ako joj je procenat popunjenosti ispod 70%, mogli bi reći da smo nespremni za odbranu. Međutim, ovde je kvalitet ljudstva bitnija odrednica od kvantiteta. Oko 70% našeg ljudstva su borci sa većim ili manjim borbenim iskustvom, zbog toga kriterij borbene upotrebljivosti možemo posmatrati relativnim.
U cilju poboljšanja popune komanda korpusa u saradnji sa Upravom MO, Oblasnim SUP-om i ostalim strukturama preduzela je sledeće:
– Preduzete su mere na opštoj mobilizaciji žena starosne dobi od 19-45 godina, pri čemu je, uz odaziv 90% mobilisano 696 žena. Imamo zahtjeva sa terena da se granica starosne dobi pomeri na 55 godina.
– Iz rezervnog sastava milicije u jedinice korpusa uključeno je 208 pripadnika starije dobi.
– Revizijom ocena sposobnosti obuhvaćeno je 480 lica nesposobnih za vojnu službu na osnovu raznih rešenja ranijih VLK. Revizijom, koja je u toku, od ukupnog broja pregledanih 164 oglašeno je sposobnim 141 ili 86%.
– Eksteritorijalnim načinom popune Korpus je u mogućnosti da u datom trenutku obezbedi još oko 500 ljudi (Vojvodina i Bosna).
Preduzetim merama cenimo da ćemo u relativno kratkom roku uspeti obezbediti 80% popunjenost jedinica Korpusa.
Cenimo međutim, da još nismo iskoristili sve mogućnosti i da na tom planu nismo uspeli šire animirati sve subjekte, jer još imamo po našim grubim procenama najmanje oko 200 sposobnih v/o koji nemaju regulisan ratni raspored, a to su takozvani "skrivači" koji nisu prijavili boravak.
Interesantno je ovde spomenuti da normativno-pravna regulativa ide "na ruku" ovim "skrivačima".
Osnovna institucija – instrument koji obvezuje neko lice da reguliše svoj RR-ed, ako dolazi na teritoriju i prijavljuje boravak, jeste volja pojedinca, jer ga Zakon obavezuje da se prijavi nadležnom organu opštine. Niko i nigdje ga više ne pitaju da li ima ratni raspored; niti kad se prijavljuje, kada vadi ličnu kartu, kad ga legitimiše SUP niko mu ne traži vojnu knjižicu.
Smatram da bi ovo trebalo zakonski drukčije regulisati.

3. Odaziv na mobilizaciju i saradnja po pitanju mobilizacijske gotovosti.
Od 22. januara do danas smatram da smo sa strukturama vlasti i preduzećima ostvarili relativno dobru saradnju po pitanju mobilizacije ljudstva i MS za potrebe jedinica 18. K.
Početne teškoće i slabosti a koje su bile uslovljene dobrim delom preformiranjem jedinica i nesređenom evidencijom prebrođene su zahvaljujući danonoćnom angažovanju radnika Uprave MO Z. Slavonija i Organu za org. mob. poslove Korpusa.

Međutim, što vreme više odmiče, a jedinice se ne angažuju u b/d, kod dela ljudstva pa i odgovornih pojedinaca počela su se rađati shvatanja i poistovećivanja mobilizacije sa vojnom vežbom.
Istina je da su ljudski i materijalni potencijali, posebno mobilizacijski kontingent, na ovoj teritoriji ograničeni i skromni. Istina je također da privreda mora da funkcioniše, posebno proizvodnja hrane. Isto tako i individualni sektor.
Komanda Korpusa za ovo ima razumevanja i nastoji udovoljiti zahtevima b/g i zahtevima funkcionisanja privrede. Normalno je da se ovde javljaju problemi i poteškoće, ali u saradnji sa strukturama na teritoriji, ocenjujemo šta je u datom trenutku prioritetno i tako se ponašamo.
Komanda korpusa je sa predstavnicima značajnijih privrednih organizacija – preduzeća održala radni sastanak na kome su sagledani problemi angažovanja ljudi i postigla dogovor kako i na koji način "oslobađati" ljude da pored vojne izvršavaju i radnu obavezu.
Cenim da je zanemarljiv broj pojedinaca koji su na određeni način izbegli ili pokušavaju izbeći mobilizacijsku obavezu a u postupku je da i takva lica uključimo u jedinice.
Manji je broj nerealnih zahtejva preduzeća ili pojedinaca za izuzimanje od mobilizacije i u svakom konkretnom slučaju reagujemo i preduzimamo mere.
Cenim da je odnos prema mobilizaciji i pored određenih slabosti vrlo dobar i da u tom pravcu Komanda korpusa ima podršku struktura vlasti, radnih ljudi i građana.

4. Organizacija sadejstva i saradnja sa strukturama uvezanim u sistem odbrane teritorije.
– Komanda korpusa ostvarila je poslednjih mesec-dva dana izuzetno dobru saradnju sa 1. KK i neposredno, planski i organizovano uvezala deo jedinica u sadejstvo i odbranu ovog prostora.
To isto učinjeno je i sa našim levokrilnim susedom 39. K. (Banija).
– Sa Oblasnim SUP-om uvezana je brigada milicije angažovanjem u izvođenju specijalnih dejstava na međuprostorima jedinica u okviru b/r Korpusa.
– Sa štabovima CZ planirane su aktivnosti na sklanjanju, zaštiti i evakuaciji stanovništva i materijalnih dobara.
– Sa Upravom i odeljenjima MO razrešena su, pored mobilizacije i druga pitanja kao formiranje jedinica civilne odbrane, jedinica radne obaveze i dr.
Cenim da je Komanda korpusa u saradnji sa savetima opštine, Oblasnim SUP-om, Upravom MO Zapadna Slavonija, štabovima CZ i susednim jedinicama, unatoč brojnih problema i poteškoća, uspela da u sistem oružane borbe – odbrane zone odgovornosti, uveže sve ljudske i materijalne resurse, da koliko-toliko stavi u funkciju odbrane i snage UNPROFOR-a i na taj način, u ovoj fazi, izvrši zadatke koje postavlja GŠ SVK.

NAČELNIK ŠTABA
pukovnik
Slobodan Perić

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2430.*

## 366

***1993., svibanj 1.***
***Knin***
***Dnevna obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o stanju na ratištima***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-3138
01. 05. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama, dostavlja. –

Komandama: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr,
7. map, 7. mpoap

1. U zoni odgovornosti severnodalmatinskog i ličkog korpusa juče su ustaška dejstva bila manje intenzivna.
Ustaše su vatru otvarale povremeno iz svih vrsta oružja, duž linije fronta od Skradinskog Zaledja, preko benkovačkog, obrovačkog, do pravaca koje brani lički korpus. U vremenu od 18,10-20,00 časova jača artiljerijska, minobacačka i tenkovska vatra otvarana je ponovo po srpskim selima Biljane, Smilčić, Zemunik Gornji i Prkos. U istom periodu sa 14 granata ustaše su dejstvovale po Benkovcu, a zatim i po širem rejonu Obrovca i samom gradu.
Pred ponoć, ustaše su iz minobacača sa dve mine gađale Čistu Malu. Juče oko 15,00 časova sa Velebita na Egeljac ustaše su dejstvovale sa 6 granata, a noćas u 23,30 iz Klise su streljačkim naoružanjem dejstvovali ka Divoselu.
U zoni odgovornosti 39. K ustaše su u toku noći 29/30.04. vršile provokativna dejstva iz rejona Sunja i Korlat šume.
U 11. K u rejonu Bilje ustaše su pokušale da rafalima iz pešadijskog naoružanja ispred naših rovova u toj zoni, izazovu sukob.

2. Vanredni dogadjaj:
U 21. K Mandarić Đuro iz D.[894] Brnjavca, opština Vrginmost, ranjen je 29.04.1993. u 22,00 č u Vrginmostu. Ranio ga je Miličević Miloša Savo iz D. Brnjavca koji je bio u pijanom stanju. Mandarić je ranjen u butinu i nalazi se u bolnici u Vojniću, a Miličević je u bekstvu.

Dežurni operativni
Ppukovnik
Veljko Bosnić

M.P.[895]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18 ., inv. br. 1536, sn 24-0357.*



[894] Donji.
[895] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 128, primljen 1. 5. 1993. u 20,45; predan u 21,00.

## 367

***1993., svibanj 1.***
***Knin***

***Dnevno izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o stanju na sjevernodalmatinskom ratištu i namjerama Hrvatske vojske***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI **STROGO POV.**
Str. pov. br: 21-303 **br. ev.________**
01. maja 1993. god.

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a. –

1. Prema neproverenim saznanjima HV je iz naoružanja bivšeg Varšavskog pakta, iz Istočne Nemačke pribavila rakete zemlja-zemlja dometa do oko 70 km i sa istim se priprema da raketira grad Benkovac.
2. Od jučer jutro oko civilne piste aerodroma Zemunik vidi se veliki gusti dim. Cenimo da je zapaljena šuma u blizini samog aerodroma a požar je verovatno izazvalo dejstvo naše artiljerije po navedenom reonu.
3. Operativnim putem došli smo do podataka da su ustaše intenzivirale pokrete svojih snaga, pojačale izviđanje i osmatranje duž cele linije fronta naših snaga što je posebno izraženo na Velebitu. Cenimo da se radi o izvesnoj ustaškoj akciji na Velebitu a ne isključujemo mogućnost dejstva ka Obrovcu.
4. Neprijatelj je nastavio sa provokativnim dejstvima gotovo na celom vojištu uz upotrebu artiljerijskog, minobacačkog i streljačkog naoružanja. Streljačko naoružanje upotrebljavao je na drniškom i vrličkom pravcu dok je artiljerijsko i minobacačko naoružanje upotrebljavao na benkovačkom i obrovačkom ratištu. Od dejstva neprijateljske artiljerije u Zemuniku zaoseok Subotići lakše je ranjeno pet boraca 2. mtb.
5. U našim jedinicama i dalje je među borcima prisutna samovolja izražena dezerterstvom, odbijanjem naređenja, bolovanjima gde se među istim vrlo često čuju priče da je izvršena demobilizacija a ne domobilizacija što otežava zamenu ljudstva na položajima i obezbeđenje položaja i umnogome ovakvo stanje slabi borbeni moral i b/g jedinice.
6. Broj zarobljenih u odnosu na prethodne dane je nepromenjen.

za NAČELNIK-a
m a j o r
Damjan Prlić,
[…… ….., v.r.][896]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



[896] Potpis nečitak.

## 368

***1993., svibanj 2.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o samovoljnom napuštanju benkovačkog ratišta od strane postrojbe s Korduna***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-304
02. maja 1993. god.

Odlazak v/o, kordunaša, zapažanja,
d o s t a v lj a. –

ORGANU BEZBEDNOSTI GŠSV RSK

Dana 01. maja 1993. godine u vremenu 21.30 časova, v/o sa Korduna sastava jačine čete u sastavu OG-1 zbog kašnjenja dolaska smene samovoljno je napustilo benkovačko ratište na način da se ljudstvo ukrcalo u m/v (autobuse) i u organiziranoj koloni krenulo u pravcu Korduna čija je zadnja stanica bila Glina.
Nakon napuštanja položaja v/o su pokupili svu ćebad i RRB tipa "zolja" a koje je služilo svim borcima na liniji odbrane neovisno sa koje teritorije RSK dolaze. Nezadovoljan postupkom istih Komandant OG-1 pukovnik Tanjga Dragan u vremenu oko 00.25 časova obavestio je dežurnog OC Komande 7. Korpusa i tražio intervenciju da se od boraca sve to oduzme i vrati u sastav OG-1 jer ta sredstva ista duži.
Od dežurnog OC 7. Korpusa obaveštena je vojna policija u Benkovcu i ČvP sastava 7. Korpusa da interveniše i da se od gore navedenih sredstava i oprema oduzme. Dolaskom v/o kordunaša u Benkovac odnosno u kasarnu, pokušaj vojne policije da interveniše naišao je na otpor što je uslovilo povlačenje policije i tako su sprečene neželjene posledice koje su mogle dovesti i do ljudskih žrtava.
Za sada nam nisu poznati motivi i razlozi ovakvog njihova ponašanja ali cenimo da ovakve postupke treba rešavati linijom RiK a ne na način koji je primenjen.

za NAČELNIK-a
m a j o r
Damjan Prlić
[……….,v.r.][897]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



[897] Potpis nečitak.

## 369

***1993., svibanj 2.***
***Drniš***

***Obavijest Organa bezbednosti 75. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o maltretiranju i pljački hrvatskog i srpskog stanovništva od strane pripadnika brigade***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 318-1
02. 05. 1993. godine

Dostavljeno: organ bezbjednosti 7. korpusa
Na ličnost major Prlić Damjan
– U pljački su uhvaćeni iz 1. mtb (3. mtč) sledeći v/o:
– Kalinić Jovan
– Vunduk Slavko
– Bursać Milorad
– Navedeni v/o pored pljačkanja maltretiranja mještana Hrvate i Srbe pa i njih pljačkaju.
– Upoznat k-t brigade koji će im izreći disciplinsku mjeru zatvora u trajanju od 30 dana.

N a č e l n i k
Kapetan
Tokić Mirsad M.P.[898]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6047.*



## 370

***1993., svibanj 2.***
***Okučani***

***Zapovijed Komande 18. korpusa SVK za podizanju borbene spremnosti postrojbe***

---

**VOJNA POŠTA**
**9162**
**Str. pov.** Br. **18-365**
**02.05.1993. god.**
**OKUČANI**

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
Primerak br. 8

Podizanje b/g na viši
nivo, naređenje,
d o s t a v lj a. –

KOMANDI tč

---

[898] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 686, primljen 2. 5. 1993. u 09,00; predan u 10,20.

Na osnovu Naređenja GŠ SV RSK str. pov. br. 356-1 od 17.04.1993. godine, referisanja k-danata brigada, ličnog saznanja i stečenog uvida o stanju b/g u korpusu primećene su slabosti i nedostaci od kojih ističemo sledeće.

– Sistem RiK-a nije u potpunosti zadejstvovan što ima za posledicu neefikasnost u izvršavanju postavljenih zadataka i naređenja, neodređivanje težišta u radu, potpadanja pod uticaj pojedinaca i struktura van SVK.

– Stoji činjenica da k-de i jedinice nisu popunjene, ali to ne opravdava neplanski rad, neangažovanost svih organa k-de, odstupanje od pravilskih odredbi i slično.

– Sve su učestalije pojave pojedinaca koji se zaklanjaju iza naređenja k-danta GŠ ili korpusa, čime se ne prihvata odgovornost što je neprihvatljiva metoda i stil rada, što može imati samo negativne posledice za vojnu organizaciju.

– Praktični oblici sadejstva i saradnje izostaju i u biti se zasnivaju na interpersonalnim odnosima, a ne po osnovu zajedničkog cilja, zadataka i obaveza na osnovu postojećih zakona i pravilnika.

– Vrlo malo je učinjeno na prevazilaženju lokalizma, familijarnosti, linije nezameranja i sl. što sistemu RiK-a nanose velike štete. To doprinosi slabljenju reda i discipline, te ima veoma negativan uticaj na borbeni moral boraca i jedinica.

– Teškoće materijalne prirode i nejedinstvo u politici bitno opterećuju borbeni moral boraca. Unošenjem reda i rada u zakonske regulative moramo od SVK stvoriti jedinstvenu oružanu silu srpskog naroda. Ono što prevazilazi naše nadležnosti i stvarne mogućnosti moramo rešavati sa odgovarajućim komandama i civilnim organima vlasti.

– Obuka pojedinaca i posluga u znatnom je zastoju. Obuka k-dira osnovnih i nižih jedinica u radu sa ljudima je potpuno zanemarena. Posledica toga je neobučenost pojedinaca i posluga što utiče na nastanak VD pri izradi i razminiranju MP, rukovanju oružjem, upravljanju m/v i sl., a koji se završavaju sa teškim pa i smrtnim slučajevima.

– Sistem RiK-a, a i ukupna b/g umanjuje nepopunjenost k-di i jedinica sa AVL, nerešena statusna pitanja i određeni broj AVL koji ne zadovoljavaju na funkcionalnim dužnostima.

– Nekontrolisano konzumiranje alkohola u skoro svim jedinicama korpusa je zabrinjavajuće. Ako se hitno ne preduzmu efikasnije mere na uklanjanju ovog zla može doći do ozbiljnog ugrožavanja b/g jedinica.

– Povećan je broj krivičnih dela, posebno krađe NVO, krivičnih dela protiv života, samoranjavanje, izbegavanje obaveze, podrivanje odbrambene moći države i sl.

– Na propagandnom planu posebno na lokalnim sredstvima informisanja nije obezbeđena posebna zaštita podataka od interesa za odbranu.

– U sistemu veza RiK-a nedovoljno su zaštićene informacije sadejstva i saradnje.

– Šema PoOb-a u ratu nije u potpunosti zadejstvovana. Uvećan je broj neispravnih TMS, a usložena je nabavka rezervnih delova i pribora.

– Nedovoljne su količine municije i p/g. Ima nepravilnosti oko čuvanja i upotrebe municije i prekomernog korišćenja p/g i maziva. Date pozajmice p/g nisu vraćene.

U cilju usavršavanja sistema RiK-a, kao i podizanja ukupne b/g na viši nivo,

N A R E Đ U J E M

1. RUKOVOĐENJE I KOMANDOVANJE

1.1. Izvršiti obilazak k-di potčinjenih jedinica i sagledati probleme od uticaja na b/g.

1.2. Izraditi Planove rada, pratiti realizaciju i izraditi analizu.

1.3. Izvršiti analizu funkcionisanja RiK-a.

1.4. Na obezbedjenju KM i objekata od posebnog značaja za odbranu imati ljude starijih godišta, insistirajući na krajnjoj racionalnosti.

1.5. Obezbediti neprekidnu saradnju sa organima vlasti, milicijom i SPC.

2. BORBENI MORAL
2.1. Izraditi analizu disciplinskih grešaka i preduzetih mera. Obuhvatiti sve disciplinske greške i mere, pa i mere koje nisu zasnovane na Zakonu, kako bi u narednom periodu postupak ujednačili i podveli pod Zakon.
2.2. Izvršiti analizu pojava paravojnog organizovanja, a potom dati mere na sprečavanju.
2.3. Sagledati potrebe za kursevima i seminarima iz oblasti morala.

3. OBUČENOST I UVEŽBANOST
3.1. Organizovati kurseve za KV i KČ.
3.2. Provoditi obuku diverzantskih jedinica na osnovu dostavljenog plana i programa.

4. MOBILIZACIJSKA GOTOVOST
4.1. Sačiniti analizu AVL i CL upućenih iz VJ. Dostaviti predlog za vraćanje starešina i CL koja nisu zadovoljila na dužnosti u SVK.
4.2. Izvršiti verifikaciju činova rezervnog sastava i dati predloge za oduzimanje čina onih RVS koji nisu zadovoljili na dužnosti ili su izbegli vojnu obavezu.
4.3. Izvršiti sravnjenje jedinačne kartoteke v/o.
4.4. Na formacijska mesta u k-dama poz. jedinicama i jedinicama veze mobilisati žene vojne obveznike ili v/o starijih godišta a sve vojno sposobne i mlađe od 40 godina uputiti u jedinice I i II borbenog ešelona.

5. P O Z A D I N S K O O B E Z B E Đ E NJ E
TEHNIČKA SLUŽBA
Radi potpunijeg iskorištavanja remontnih kapaciteta, štednje finansijskih sredstava i sprečavanja eventualnih zloupotreba pri poslovanju sa privrednim subjektima, ubuduće postupati na sledeći način:
5.1. Zahvate iz domena lakog i srednjeg remonta izvoditi sopstvenim kapacitetima, gde god je moguće. U slučajevima kad neke aktivnosti niste u stanju izvesti, obraćajte se za pomoć tehničkoj službi korpusa.
5.2. Obraćanje radnim organizacijama za remonte i druge usluge bez saglasnosti korpusa, najstrožije zabraniti. U protivnom, otvorene obaveze i račune za usluge neće biti priznati.
5.3. Obraćanje Vojsci Jugoslavije za rezervne delove i njenim remontnim zavodima za remont, bez saglasnosti korpusa i GŠ, takođe zabraniti.
5.4. Energično sprečiti krađu akumulatora, delova i goriva iz vozila, za vreme čekanja za opravke i remont. Vozila na opravke primati sa minimalnom količinom goriva, prema potrebi ga istočiti iz rezervoara.
5.5. Računi za usluge od radnih organizacija /za koje ste dobili dozvolu korpusa (moraju biti kvalitetno obrađeni) da se vidi šta je rađeno, koji delovi su ugrađeni, bez pripisivanja poreza na promet i dr./ i potpisani od PkPo brigade.
5.6. Organizovati prikupljanje dotrajalih akumulatora i podatke o broju i vrsti akumulatora dostaviti korpusu najdalje do 10.05.1993. godine.
O postupku sa tim akumulatorima bićete naknadno obavešteni.
5.7. Napraviti plan generalnog remonta TMS do kraja 1993. godine i dostaviti ga korpusu do 05.05.1993. godine. Plan treba da sadrži naziv TMS i količinu sredstava po mesecima, počev od maja do decembra 1993. godine.
5.8. Izveštaj o pozajmicama goriva radnim organizacijama i drugim društvenim subjektima dostavite korpusu do 05.05.1993. godine.

5.9. Odobrene kvote goriva za april se ne smiju probiti, jer goriva više od toga nema. U narednim mesecima kvote će biti još manje.

INTENDANTSKA SLUŽBA

5.10. Razmotiriti formacije i kadrovsku popunu po InSl u intendatskim organima brigada i dati predlog za izmenu formacija.
5.11. Kvalitet hrane koja se priprema u InSt i kuhinjama često je loš. Hrana je neukusna i prekuvana zbog čega se često puta nerado konzumira i baca. Preduzeti sve mere da se poboljša kvalitet i kvantite hrane.
5.12. Kvalitet hleba ne odgovara propisanom standardu. Preduzeti mere da se poboljša kvalitet, da hleb odležava posle pečenja i da se ne dotura i izdaje topao jedinicama.
5.13. S obzirom da nastupaju topliji dani, preduzeti sve sanitarno-bezbedonosne mere u pripremanju, podeli i doturu hrane i snabdevanju vodom. Sledi detaljno naređenje.
5.14. Ima pojava da se hrana i cigarete izdaju pripadnicima MUP-a, ministarstva odbrane, CL na službi u SV RSK i drugim strukturama, a koja nisu mobilisana, ili ne rade duže od 8 sati. Takvim licima uskratiti hranu i cigarete, kao i izdavanje odeće, obuće i druge vojne opreme.
5.15. Zbog nedostatka odećne opreme i obuće preduzeti mere povlačenja istih gde god je to moguće, od ljudstva iz pozadinskih i drugih jedinica. Prioritet moraju imati izviđačke jedinice i jedinice na posebnim borbenim zadacima.
5.16. Pojedine jedinice ne dostavljaju redovno izveštaje o imajućem stanju artikala hrane i opreme što predstavlja ozbiljan problem za snabdevanje samih jedinica. Takođe se neredovno dostavlja dokumentacija o kupljenim i primljenim InMS od VJ. Materijalnu dokumentaciju o primljenim InMS, po bilo kom osnovu dostavljati korpusu u roku od 5 dana.
5.17. Pojedine komande stvaraju obaveze u nabavci InMS iz nadležnosti korpusa, čime se stvara poremećaj u snabdevanju, vrše se neekonomične nabavke, te pritisak od strane dobavljača da se takve nabavke čim pre plate. Nabavke InMS iz nadležnosti korpusa u buduće se mogu vršiti samo uz odobrenje korpusa i ako su cene povoljnije. U nadležnosti GŠ je nabavka skladišnih artikala hrane, int. opreme i potrošnog materijala.
5.18. Izvršiti procenu mogućnosti poljoprivredne proizvodnje u zoni odgovornosti brigada. U proceni poći od stvarnih mogućnosti, od postojećih kapaciteta, koji su bili u svojini bivše JNA, slobodnih kapaciteta i zemljišta u zoni odgovornosti, kao i potreba jedinica brigade u poljoprivrednim proizvodima.

Predlog plana poljoprivredne proizvodnje i angažovanja kapaciteta i zemljišta po lokacijama dostaviti do 03.05.1993. godine.

FINANSIJSKA SLUŽBA

5.19. Prilikom obračuna i isplate plata i naknada stalnom i rezervnom sastavu SV RSK striktno se pridržavati odredba normativnih akata kojima su regulisana prava na naknade i plate: Delimičnom kontrolom isplatnih spiskova rezervnog sastava kod 11. i 21. korpusa ustanovljeno je da su za pojedine kategorije primenjivani veći koeficijenti od propisanih, da su isplate vršene za lica koja nemaju pravo na naknadu po Pravilniku o naknadama rezervnog sastava SV RSK i da brojno stanje sastava kome se vrši isplata naknada ne odgovara formacijskom.

SANITETSKA SLUŽBA

5.20. Maksimalno pooštriti sprovođenje higijensko-profilaktičkih mera, kao i protivepidemijske mere, ako se za to ukaže potreba.

5.21. Sprovoditi rigoroznu štednju lekova i zavojnog materijala.
5.22. Odmah, sve borce sa sanitetskim VES-om vratiti u sanitetske jedinice.

6. BEZBEDNOST
6.1. Izraditi i koristiti dokumente sa poverljivim sadržajem, posebno borbena, zaštiti ih od nepozvanih i neovlaštenih lica.
6.2. Sve informacije u vezi sa pripremama i izvođenjem aktivnosti k-di i jedinica, u sistemu veza prenositi šifrovano uz korištenje tehnike KZ. U otvorenim neslužbenim razgovorima zabraniti iznošenje informacije od interesa za pripremu i odbranu zemlje.
6.3. Vršiti kontrolu radio i relekomunikacionog saobraćaja i prekršioce pozivati na odgovornost.
6.4. Za prijenos posebno važnih dokumenata i informacija koristiti kurirsku službu sa pratnjom.
6.5. Izvršiti procenu podobnosti ljudstva na sistemu veza i sa istima izvesti bezbedonosnu obuku.
6.6. Sprečiti krađu naoružanja i ratne tehnike, kao i kriminalne radnje sa MTS, primenom propisa o zaduženju i korištenju istih (posebno pratiti utrošak goriva).
6.7. Otkrivati nosioce destruktivnog ponašanja i paravojnog organizovanja i prema istima odmah preduzimati zakonske mere.

Potčinjene komande brigada, odreda, diviziona i Bin sačinit će na osnovu ovog Naređenja i Plana mera za podizanje b/g svoje Naređenje i Plan mera.

Prilog:
1. Plan mera na podizanju b/g[899]

KOMANDANT
pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]

M.P.[900]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 40.*

## 371

***1993., svibanj 3.***
***Knin***
***Dnevna obavijest Glavnog štaba SVK podčinjenim postrojbama o stanju na ratištima i ratnim ciljevima pobunjenih Srba u Hrvatskoj***

**REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA**
**GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE**
Int. Br. 01-442
03.05.1993. god.

[899] Prilog nije pronađen uz izvornik.
[900] Okrugli pečat: Vojna pošta 9162, Okučani.

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDI: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 1. jbr, 75. PoB

1. Tokom jučerašnjeg dana, na severnodalmatinskom vojištu hrvatska vojska je ispoljavala vatrena dejstva slabijeg intenziteta. Ozbiljniji pokušaji napada vršeni su tenkovskom i minobacačkom vatrom. Vatrena dejstva posebno su bila izražena po reonima s. Smilčić, Biljane Gornje, Zemunik Gornji.
U zoni odgovornosti 15. Korpusa, bilo je manjih provokativnih dejstava minobacačkom i pešadijskom vatrom.
U zoni odgovornosti 39. K., muslimanske vojne formacije su otvarale vatru po našim položajima.
U zoni odgovornosti 11. Korpusa, otvarana je vatra iz pešadijskog naoružanja. Posledica nije bilo, a cilj otvaranja vatre su provokacije.
2. Na vatru neprijateljskih jedinica na severnodalmatinskom vojištu, naše snage su adekvatno odgovorile.
U ostalim zonama odgovornosti, nije bilo ozbiljnijih provokacija.
Na svim pravcima odbrane naše jedinice nastavljaju sa utvrđivanjem položaja i konsolidaciji vatrenog sistema.
3. Moral boračkog sastava je na nivou potrebnom za izvršenje borbenih zadataka.
Neophodno je, da u odnosu na aktuelne i nagoveštavajuće pretnje, moral boraca bude kao i do sada – na visini.
4. Prisutne su u javnosti različite reakcije na Karadžićev[901] potpis u Grčkoj. Više nego ikada, potrebno je imati strpljenje i razumevanja za sve ove poteze, uz saznanje da je naš konačan cilj ujedinjenje sa Republikom Srpskom, a zatim i sa Srbijom, odnosno Saveznom Republikom Jugoslavijom.
U medijskom predstavljanju naše borbe, krenuli smo korak dalje izdavanjem našeg lista "Vojska Krajine". List će ovih dana biti dostavljen svim jedinicama. Promocija lista bit će izvršena u Kninu.
Očekujemo vašu pomoć i saradnju, kako bi svaki naredni broj bio što kvalitetniji i bliži našim čitaocima.

BO/LJS

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[902]

M.P.[903]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 14.*

[901] Radovan, predsjednik Republike Srpske.
[902] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[903] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 7564, primljen 3. 5. 1993. u 11,20; predan u 13,00.

# 372

***1993., svibanj 3.***
***Knin***
***Dnevno izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o značajnijim događajima na sjevernodalmatinskom ratištu***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-305
03. maja 1993. god.

**STROGO POV.**
**br.ev. _______**

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a. –

1. Dana 02. maja 1993. godine predstavnici civilne policije UNPROFOR-a stacionirani u Kistanjama sa m/v marke "Tojota" reg. oznake UNPF-7009, primećeni su u širem reonu s. Žegar u obilasku. Posebno je indikativan njihov dolazak u zaseok Nadvode gdje je do prije 10-tak dana bila smeštena mlađa klasa redovnih vojnih obaveznika. Nakon zaustavljanja istih na putu Žegar-Ervenik došli smo do saznanja da su se u vozilu nalazila četri pripadnika civilne policije UNPROFOR-a sa prevodiocem Bjelić Živojinom a koji su imali dozvolu za kretanje potpisanu od Sekretara SUP-a Knin. Kao razlog za kretanje u zoni navode da su došli na kontakt Crvenog krsta opštine Obrovac te da snime stanje u svim MZ u vezi izbjeglog stanovništva i pružanja humanitarne pomoći kako izbeglicama tako i ugroženom stanovništvu. Proverom kod nadležnih organa Crvenog krsta u Obrovcu utvrdjeno da kod istih nisu dolazili, te cenimo da su predmet njihovog interesovanja bili obaveštajni rad u korist RH.
2. Dana 30.04.1993. godine grupa izviđača iz sastava 4. mtb: 2. mtbr zašla je u zaseok Jurjevići a koji se nalazi pod kontrolom ustaških snaga i tom prilikom naišla na pet ustaških vojnika. U nastaloj pucnjavi, naši tvrde da su ubili dvojicu ustaša i povukli se bez posledica. Istog dana u polju reona s. Kakme uhvaćen je civilni bračni par Žepina Ljube i supruga mu Ružica koje je k-dant bataljona Košević[904] pustio da odu iako je dobio naredbu da ih zadrži radi obavljanja razgovora. Preduzeli smo mere operativnog sagledavanja razloga ovakvom ponašanju Koševića.
3. U zadnjih mesec dana k-du 4. lbr u Obrovcu napustilo je nekoliko aktivnih starešina koji su došli iz VJ da pomognu u odbrani ove teritorije. Razlog ovog napuštanja je "teško" objasniti, došli dobrovoljno da pomognu a napustili Krajinu kao "nepoželjni" ili kao nekakav "teret-višak" da bi za neke od njih rekli da su nesposobni i tome slično. Ovde pre svega ističemo i mislimo na ppuk. Ivetić Gojka, ppuk. Samardžić Pavla, kIkl. Nanić Milivoja i druge. Cenimo da nije ni jedno ni drugo, nego dualizam u komandovanju, negiranje kvaliteta i stručnosti aktivnih starešina, borba za svoj ego i slično, što po našim mišljenjima takve pojave treba sprečavati i blagovremeno rešavati.
4. Broj zarobljenika nepromjenjen.

---

[904] Dušan.

Za NAČELNIK-a
m a j o r
Damjan Prlić
[.........,v.r.][905]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 373

***1993., svibanj 4.***
***Knin***

***Dnevna obavijest Glavnog štaba SVK podčinjenim postrojbama o stanju na ratištima u Hrvatskoj i razvoju vojno-političke situacije u Bosni i Hercegovini***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
**GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE**
Pov.Br. 01-443
04.05.1993. god.



Informacija potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDI: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 1. jbr, 75. PoB

1. Tokom jučerašnjeg dana, na severnodalmatinskom vojištu ispoljeno je dejstvo neprijateljske artiljerije po reonima s. Barabe, s. Ramići.
U toku prepodneva, art. vatra je otvarana po reonu Razvršja, Paljuva i Radmanovića, Biljane Gornje, Biljane Donje, s. Smilčića.
U toku dana, na severnodalmatinskom vojištu, šest puta je izražena povreda vazdušnog prostora.
U zoni odgovornosti slavonsko-baranjskog korpusa otvarana je snajperska vatra po našim položajima u s. Ostrovo.
U zoni odgovornosti 39. Korpusa, ispoljena su provokativna dejstva pešadijskim naoružanjem.
2. Na otvorenu vatru na severnodalmatinskom vojištu, naše jedinice su adekvatno odgovorile.
U ostalim zonama odgovornosti, nije bilo otvaranja vatre sa naše strane.
3. Moral boraca je na nivou koji obezbeđuje izvršenje zadataka. Potpisivanjem mirovnog sporazuma gospodina Karadžića,[906] potrebno je iskoristiti u smislu borbe za pravednu srpsku stvar. Isto tako, borcima je neophodno objasniti da bi američki avioni već odavno napali naše položaje, da se ne plaše odmazde.
4. U toku protekla 24 časa, preminula su 3 borca iz 7. K (jedan borac ubijen u nesrećnom slučaju, jedan borac – dobrovoljac nesretno rukovao sa oružjem i starješina nakon samoranjavanja u igri tzv. "ruskog ruleta".

---

[905] Potpis je nečitak.
[906] Radovan, predsjednik SDS Bosne i Hercegovine.

BO/LJS

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]
M.P.[907]

M.P.[908]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*

## 374

***1993., svibanj 5.***
***Knin***

***Dnevna obavijest Glavnog štaba SVK podčinjenim postrojbama o događajima na ratištima u Hrvatskoj i problemima kojima je izložena SVK***

---



REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
**GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE**
Pov.br. 01-446
05.05. 1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDI: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 1. jbr, 75. PoB

1. U toku jučerašnjeg dana, hrvatska vojska je dejstvovala artiljerijom, minobacačima i peš. naoružanjem duž cele odbrambene linije na severnodalmatinskom vojištu. Intenzivnija vatra otvarana je po reonima: s. Biljane Donje, s. Ramići, s. Kričke, s. Modrići, s. Barabe, s. Kokići, s. Narandžići, s. Smilčiću, s. Kašiću i Biljanskoj kosi.
U toku dana, uočeno je 30 neprijateljskih vazduhoplova, a šest puta je povređen naš vazdušni prostor.
U zoni 15. K vršena su provokativna dejstva peš. naoružanjem.
U ostalim zonama odgovornosti nije bilo ozbiljnijih borbenih dejstava.
2. Na severnodalmatinskom vojištu, naše jedinice su adekvatno odgovorile na neprijateljsku vatru.
3. Moral boraca je na nivou koji omogućava izvršenje borbenih zadataka. Na moral boraca negativno utiče zakašnjenje u isplati novčanih primanja. Neophodno je borcima objasniti da zakašnjenje nije posledica neaktivnosti odgovarajućih organa u Srpskoj vojsci Krajine, već neblagovremeno pristizanje novčanih sredstava.
Isto tako, isplata novčanih primanja iz fonda solidarnosti moguća je po dobijanju mesečnih novčanih primanja.

---

907 Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
908 Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 7578, primljen 4. 5. 1993. u 16,15; predan u 17,15.

Svesni smo problema sa odećom i obućom. Međutim, u situaciji smo da distribuiramo ono što nam je omogućeno od strane Vlade. Činimo sve da se ovo stanje poboljša, u kom smislu je za 05.05.1993. god. dogovoren sastanak predstavnika radnih organizacija koje se bave proizvodnjom obuće i odeće. Ubuduće odeću i obuću proizvodićemo samostalno i time obezbediti bolju snabdevenost.
Novčane iznose za ljude pod radnom obavezom ne određuje GŠ SVK, već firme koje radnu obavezu organizuju. Naš stav je, da razlike u novčanim primanjim nebi trebalo biti.
4. U zadnje vreme u jedinicama su učestali vanredni događaji. Uzroci vanredniih događaja su nedisciplina, neizvršenje naređenja, neposlušnost i samovolja. Analizom vanrednih događaja ustanovljeno je da i na dalje ima više smrtnih slučajeva zbog nepažnje i nediscipline, nego direktnim sukobima sa neprijateljima. Nakon sagledavanja kompletnog stanja po jedinicama biće dostavljeni podaci sa predlozima mera.
5. U zadnje vreme intenzivirani su napadi DTG muslimanske krajine, na što treba obratiti posebnu pažnju, pogotovo zbog iščekivanja rezultata skupštine Republike Srpske.
BO/LJS

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[909] M.P.[910]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*

## 375

***1993., svibanj 5.***
***Donji Lapac***
***Službena zabilješka pripadnika 103. lbr SVK o političko-sigurnosnom stanju na području općina Donji Lapac i Srb***

---

SLUŽBENA BILJEŠKA **STROGO POV.**
**br. ev.________**

Sastavljena dana 05.05.1993. godine u prostorijama 103 Lbr u vezi prikupljenih podataka u cilju izrade sigurnosne situacije. –

OPĆE STANJE. –

– I dalje nefunkcioniranje civilne vlasti. Nastavlja se i dalje grupiranje odredjenih snaga na razbijanju sloge kako unutar civilnog stanovništva, tako i u redovima boraca na frontu i boraca koji se nalaze na planiranom odmoru. U ovome i dalje povlači glavne poteze predsjednik opštine Rastović[911] sa svojim već odavno poznatim klijentima (predsjednicima

909 Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
910 Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 7595, primljen 5. 5. 1993. u 13,15; predan u 15,52.
911 David.

pojedinih MZ-a, od kojih se ističe Repar Rajko iz Nebljusa i Dubajić Mirko zv. Cebak iz Neteke), zatim grupom birtijaša iz mjesta Srba i D. Lapca, koji kod njega nalaze utjehu neplaćanja određenih obaveza i dr. korisne pogodnosti. Najčešće u poslednje vrijeme obilazi u mjestu D.[912] Lapac uticajne privatnike, kod kojih se kuju planovi za daljnje akcije, gdje se razvijaju diskusije počev od rada predsjednika Republike, te o pojedinim članovima "Krajiške" vlade.

I dalje mu je najveća boljka komanda 103 Lbr, gdje su mu pojedinci trn u oku i za iste planira verbalne i dr. napade bilo preko svojih klijenata iz redova boraca koji su mu naklonjeni ili iz redova oficira koji su ispali iz redova sa položaja i dr. Izjavljuje kako mu je zabranjeno da posjeća front naših boraca, gdje po njegovoj ocjeni bi on puno učinio na borbenoj gotovosti. I dalje su mu pratioci iz SJB-i njegovi poznati sledbenici kom. Mrkela, Rašo i iz Srba Inić. Unutar struktura opština i dalje je prisutan nerad, određene špekulacije, koje on podhranjuje, te prati pojedince koji nisu za njegovu politiku. I dalje je neplaćanje određenih poreza i doprinosa od oko ukupno 120 registriranih poduzeća u privatnim rukama. Tržna i financijska inspekcija radi samo po njegovom nagovoru, te koga on stavi na tapetu tu se nešto i naplati. I dalje ima za namjeru rasturanje skupštine, što se očituje kroz nesazivanje skupštine i dr. Glavni je i dalje kod raspodjele određenih roba preko crvenog križa, gdje se i dalje događaju određene malverzacije, što novac odlazi u privatne džepove i dr. Žalbe na rad organa opštine stižu iz dana u dan, a pogotovo na rad milicije, što se očituje u potapškavanju kriminala koji je od poslije II svet. rata u najvećoj razini uspona. Posebno mu je pod njegovom kontrolom rad milicije i to odredjenih ljudi na rukovodnim mjestima, što se svakodnevno vidi kroz rad i postupanja.

Na osnovu iznijetog, i dalje je narod u bojaznosti za svoju sudbinu koja ga čeka nakon rata, kada vidi tko ga vodi i šta se sve prepušta pojedincima. Ratni profiteri se bacaju sada na perfidni kriminal što se ogleda kroz šverc počev od robe od Crvenog križa pa do područja Srbije i područja B. Luke.[913] Osjeća se sve veće prisustvo građana na vratima Crvenog križa, standard naglo pada, nestašice su na svim mjestima.

Malo je interesovanja za društvene firme izuzev određenih pojedinaca, sve se svodi na brigu oko privatnih poduzeća, gdje se i u ovim ratnim danima odlijeva vrlo veliki kapital, kroz razno razne forme, gdje se podhranjuju sa područja Srbije i dijela Srpske republike. Ovdje se samo naslućuje pomak kod RO DIP D. Lapac, "Vrela Une" Srb, dijelom kod "Ličanke" Srb, dok manje kod konfekcije D. Lapac, gdje se isto tako vide tragovi umješanosti privatnika što se (očituje) – vidi kod rada njenih rukovodioca. U poslednje vrijeme je dosta veliko nezadovoljstvo kod radnika "Likatransa" izraženo kroz forme koje direktor omogućava određenim vozačima, gdje se isto tako čine prelijevanja kapitala u privatne ruke i dr. Ovdje je naročito velik prigovor radnika radione, gdje uključuju i dislokaciju rada za vojne potrebe na radionu "Elektrolike", što se provijava kroz određene sumnje prilikom popravaka vozila i nabavka određenih dijelova koji su datirani iz privatnih poduzeća koja su u D. Lapcu po tome poznata. Isto tako vlada veliko nezadovoljstvo radnika Šumarije Srb i D. Lapac, gdje je rukovodni dio kadra toliko se dao u pasivu, gledajući pustošenje šuma i kriminal kod prodaje bilo da se radi o jelovini ili ogrevu. Kod ovih pomenutih stvari ima udjela i Rastović jer hoće i dalje da preko svojih ljudi uvuče određena lica sa kojima bi on mogao rukovoditi i davati im zadatke.

– Oko saradnje civilne vlasti, milicije i komande tu su i dalje podaci poznati. Onaj primjer koji inicira komanda taj se i pomakne sa određene tačke, dok sve ostalo je po starome.

[912] Donji.

[913] Banja Luka.

– Dosta veliki pomaci su u odazivu boraca i vojnih obaveznika, što je u poslednje vrijeme i sprečilo određene negativne pojave. Po mjesnim zajednicama i selima je došlo do buđenje svijesti i samoodaziva, sve zahvaljujući određenim potezima na nivou komandi.
– Rad na prikupljanju obavještenja kako na položajima boraca, tako i po čitavom području opštine je na određenom nivou. Ovdje se uključuju određeni građani, a posebno pojedinci iz struktura boraca.
– Dolazak grupe radnika SJB-i iz Vukovara čini pomak kod poduzimanja mjera i radnji da se uoči i koliko toliko poduzima mjere na sprečavanju vidnog kriminala. Njihov dolazak se izražava i na primjeru uspostavljanja tjesne saradnje sa komandom 103 Lbr, te traženja pomoći na prikupljanju informacija, te poduzimanju određenih mjera i radnji preko SUP-a T. Korenice i MUP Knin.
– Moral kod boraca je na određenoj visini, što se u poslednje vrijeme naročito odražava kroz odaziv i na određenu disciplinu na položajima.
Negodovanje boraca je i dalje na određene nedostatke kod MTS, što se ogleda kod odjeće i opreme, te za one koji su na terenu za još jednim obrokom, bilo da se dadne u vidu konzervi ili dr.
– Pokrivenost i obilazak terena je pravovremen i tu nema nikakvih problema. Prikupljene informacije se distribuiraju do korisnika, a posebno na položajima do komandira osn. jedinica i dalje. Iz prednjih navoda i dalje ostaje predlog praćenja određenih lica i grupa koje pokušavaju kroz razna djelovanja oslabiti moral boraca i čak negdje ugroziti bojevu gotovost.
U poslednje vrijeme se osjeća da i pojedinci unutar komandi ispoljavaju određene zamisli, što i te kako može uticati na uspjeh brigade u dobivenim zadacima i njenom izvršavanju.
Borci predlažu veću kontrolu na korišćenju MTS, a posebno kod prehrane i goriva, gdje se sumnja da ima malverzacija. Predlaže se da se pokuša kontrola oružja, jer se osnovno sumnja da već ima otuđivanja kroz razne forme, gdje pojedinci imaju i do pet do šest vrsta oružja.

MOGUĆNOSTI NEPRIJATELJA. –
Na osnovu prikupljenih podataka i informacija, nepobitno je da će ustaše iz rejona Skočaja i sa područja granice prema Bihaću pokušati ubacivanje određenih terorističkih grupa i to na predio Želj. Polja, Šišaka, Meljinovca, Ćepašuća i čak u dubinu terena prema selima Nebljusima, Kestenovcu i predjelu Kamenska.
Nije isključeno ni djelovanje preko određenih građana hrvatske nacionalnosti, koji žive na ovom području, što za sada nije evidentno. Postoji indicija da se i preko nekih građana koji su ostali kod Alije[914] i Tuđmana[915] koriste podaci i to preko sredstava veze (radio stanica i dr.).
Na osnovu iznijetog ostaje veće zalaganje kako boraca na frontu tako i određenih službi na prikupljanju pravovremenih informacija i distribuiranje istih na mjesta gdje bi trebalo odmah pristupati njihovim realizacijama. Još veća saradnja sa svim strukturama, a posebno onim koje se direktno uključuju u obrambeni sistem i položaje.

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6011.*

[914] Alija Izetbegović, predsjednik SDA Bosne i Hercegovine.
[915] Franjo Tuđman, predsjednik Republike Hrvatske.

# 376

***1993., svibanj 5.***
***Jasenovac***
***Obavijest 98. pbr Komandi 18. korpusa SVK o uništenim prometnicama od strane UNPROFOR-a na području odgovornosti brigade***

---

**VOJNA POŠTA**
**9167**
Pov. br. 65-1/93
**05.05.**19**93.** god.
**JASENOVAC**

Pričinjena šteta UNPROFOR-a
d o s t a v lj a. –

KOMANDI 18. KORPUSA
/n/r kIk Novaković,[916]
oficir za vezu/



Obavještavamo vas da smo danas obišli našu zonu odgovornosti posle manevara pripadnika Kanadskog bataljona i Jordanskog bataljona i ustanovili sledeće stanje na terenu:

– u s. Paklenica razlokan put koji vodi prema koti 179. Kremenduk, još su koristili prolaz kroz voćnjake vlasništva Vukotić Milijana na pravcu Kremenduka gdje su vršili svoje ukopavanje.
– u s. Rajić uništena komunikacija Babić sokak od pruge do auto puta. Prolokan put sve do auto puta izlaza na auto put.
– uz nadvožnjak na auto putu – iskopali sve rovove i voda ne može normalno da teče i voda preleva preko ceste.
– u s. Rajić polomit most koji se koristi za s. Rajčić. Pomoćni most koji smo napravili isto je uništen.
– put koji vodi za Radanovo brdo – razlokan – uništen.
– pripadnici Kanadskog bataljona prebrzo se kreću kroz naselje.
– na željezničkoj stanici napravito je njihovo utvrđenje i okolo željezničke stanice sve je uništeno transporterima.
– najviše su uništene komunikacije u s. Rajiću.

Molimo vas da izađete na lice mjesta i da zahtevamo da se pristupi što prije realizaciji načinjene štete.

POMOĆNIK KOMANDANTA
ZA POZADINU:
p o r u č n i k
Nebojša Tucaković, [v.r.]

M.P.[917]

M.P.[918]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2189.*

[916] Jovan.
[917] Okrugli pečat: Vojna pošta 9167.
[918] Prijemni pečat: Vojna pošta 9162, Okučani, pov. br. 65-7, 5. 5. 1993.

# 377

***1993., svibanj 7.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za poduzimanje mjera obrane od napada iz zraka te izradu novih planova popune i otpusta ljudstva iz postrojbi***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-3295
07. 05. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO

Dostaviti: 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, OG-1, 92. mtbr, 75. mtbr, TG-8, TG-4, 7. map, 7. lapr PVO i AV "Alfa" (aktom)

Posle odluke Skupštine Republike Srpske o neprihvatanju Vens-Ovenovog plana ne isključuje se mogućnost relativnog udara iz VAP, po ciljevima na zemlji, težišno na KM, CV, RRC, VP, artiljerijsko-raketnih jedinica, mostovi, skladišta,

N A R E Đ U J E M:

1. Izraditi plan izmeštanja KM brigade do bataljona, organizaciji veza u jedinicama, u slučaju uništenja ili težih oštećenja RRC.
2. Planirati i pravovremeno urediti nove VP za artiljerijsko-raketne jedinice.
3. Nastavite sa izradom lažnih VP i drugim merama taktičkog i operativnog maskiranja i obmanjivanja.
4. U vezi otpusta v/o (privremeno i skidanje sa RR) i popune jedinica radne obaveze donešen je stav na Vladi da se preko Izvršnih saveta Vladi RSK dostave zahtevi, programi rada na osnovu čega će se raditi novi planovi popune i realizovati otpust v/o.

U tom cilju uputite informaciju jedinicama, a direktore preduzeća i organa državne uprave uputite da svoje zahteve podnose Izvršnom savetu Skupštine opštine. Izvršni savet opštine će te zahteve nakon analize i predloga plana proizvodnje i popune uputiti Vladi, a Vlada i GŠ SVK, koji će doneti konačnu odluku.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas [v.r.]

M.P.[919]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 3.*



[919] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Sjeverna Dalmacija, Knin.

# 378

***1993., svibanj 8.***
***Knin***

***Dnevna obavijest Glavnog štaba SVK podčinjenim postrojbama o događajima na ratištima, stanju morala vojske, te promociji lista "Vojska Krajine"***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov. br. 01-451
08. 05. 1993. godine M.P.[920]

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

Komandi: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K
1. jbr, 75. PoB

Hrvatska vojska je nastavila sa vatrenim dejstvima po našim položajima na severnodalmatinskom bojištu i tokom jučerašnjeg dana. Dejstvovano je iz svih vrsta naoružanja, a najmasovnija vatra je otvarana iz VBR-a. Najjače dejstvo ispoljeno je po Obrovcu. Vatra je otvarana i po reonima s. Ramići i Pedići, s. Smilčić, s. Biljane Gornje, po reonu Vujci i Skradinskom zaleđu.
U zadnjih 24 časa, u vazdušnom prostoru je uočeno 30 ciljeva, a 9 puta je povređen naš vazdušni prostor.
U zoni odgovornosti 15. K, neprijateljske snage su vršile provokativna dejstva pešadijskim naoružanjem, a u zoni odgovornosti 39. K otvarana je snajperska vatra sa muslimanske strane.
U zoni odgovornosti 11. K, otvarana je snajperska i pešadijska vatra.
2. Na neprijateljsku vatru, uzvraćeno je samo na obrovačkom pravcu.
3. Stanje morala kod boraca u svim jedinicama je na nivou koji obezbeđuje izvršenje postavljenih zadataka. U pojedinim jedinicama i nadalje je prisutno nezadovoljstvo visinom novčanih primanja, za koja se smatra da su znatno ispod visine primanja u civilnim institucijama.
4. 07.05.1993. godine u press-centru GŠ SV RSK u Kninu izvršena je promocija lista "Vojska Krajine". Svi prisutni na promociji lista, kao i oni koji su imali prilike da ga pročitaju, jednoglasni su u mišljenju da bi list trebao izlaziti i nadalje.
Redakcija prvog broja lista je na stanovištu da je to moguće, a na pripremi drugog broja lista se već radi.
5. Tokom jučerašnjih neprijateljskih dejstava, nije bilo poginulih niti ranjenih boraca. Materijalne štete su znatne.

---

[920] Prijemni pečat: Vojna pošta 9031, Knin, pov. br. 30-3349, 8. 5. 1993.

Dež. operativni
Pomoćnik komandanta
p u k o v n i k
mr. Kosta Novaković

M.P.[921]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 8.*

## 379

***1993., svibanj 8.***
***Knin***
***Obavijest dežurnog operativnog Komandi 7. korpusa SVK o sadržaju sastanka delegacija RSK i UNPROFOR-a***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-3345
08. 05. 1993. godine

Informacija o sastanku
generala Valgrena sa
predstavnicima Vlade RSK,
Srpske vojske i Milicije
RSK. –

KOMANDI a/a

Dana 04.05.1993. godine, u Kninu je održan sastanak generala L. E. Valgrena,[922] sa predstavnicima Vlade RSK, Srpske vojske Krajine i Milicije RSK.
Ispred Vlade RSK sastanku je prisustvovao predsjednik Vlade gospodin Đorđe Bjegović, ispred SVK general Mile Novaković, ispred Ministarstva unutrašnjih poslova gospodin Mile Martić, ispred Ministarstva inostranih poslova RSK gospodin Jarčević,[923] te članovi državnog komiteta za odnose sa UNPROFOR-om gospodin Miloš Živković i gospodin Dušan Starčević. Sastanku je prisustvovao i gospodin Sretko Petković, pomoćnik ministra.
U delegaciji sa generalom Valgrenom, bili su i: Džimi Piterson iz Sektora za civilne poslove UNPROFOR-a, Bo Pelneš – šef vojnih posmatrača UNPROFOR-a, šef policije za sektor "Jug" gospodin O'Reini, kao i predstavnik sektora za politička pitanja UNPROFOR-a gospodin Muhamed Abdul Aziz.
Pored navedenih lica, sastanku su prisustvovali i njihovi saradnici zaduženi za pojedina pitanja u okviru svojih nadležnosti.

[921] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 7623, primljen 8. 5. 1993.
[922] Lars-Eric Walgren.
[923] Slobodan.

U izjavama generala Valgrena, prevladavalo je optimističko viđenje razvoja događaja nakon susreta u Atini. U tom kontekstu, mišljenja je da će se Atinski pregovori pozitivno odraziti na celokupno stanje u RSK.
Smatra se da su se stekli uslovi za ispunjavanje Rezolucije UN br. 802.
Za trenutno ograničavanje kretanja pripadnika UNPROFOR-a, izneo je mišljenje da je isto više na štetu RSK, tim pre što takva ograničenja ne postoje na protivničkoj strani.
Naveo je problem policijskih stanica UNPROFOR-a, kojih je pre agresije na RSK od 22.01.1993. godine bilo 14, a sada svega četiri. Smatra da ovaj problem treba rešavati ubuduće, ne osvrćući se na probleme koji su postojali do sada. Pri tom, general Valgren je na stanovištu da rešavanje ovih problema može samo pomoći RSK.
Sagovornici su generalu Valgrenu saopštili da je naša krajnja želja i opredeljenje mir. Ovo je naglašeno i podvedeno pod želju naroda u RSK.
U toku razgovora, bilo je reči i o ekonomskom mandatu UNPROFOR-a, vezano, pre svega, za uvozno-izvozne dozvole koje omogućavaju ekonomsku saradnju sa svetom. Krajnji cilj ovog dela razgovora, bio je, da se Krajina izvuče iz ekonomskog geta.
U vezi sa ekonomskim problemima, razmatrana su pitanja vezana za izbeglice, njihov smeštaj, ishranu, nabavku neophodnih životnih namirnica i drugih roba u okviru neophodne materijalne infrastrukture. U kontekstu ovog razgovora, bilo je reči i o neizmirenim dugovima UNPROFOR-a prema RSK.
Po pitanju Rezolucije UN br. 802. general Valgren smatra da rešenje leži u našim rukama, a to uslovljava sledećim:
a) Apsolutni prekid vatre;
b) Slobodno kretanje predstavnika UNPROFOR-a.
U sistemu kratkovečnog rešavanja planova, general Valgren smatra da bi sa sektora "Zapad" trebalo povući deo snaga, i iste stacionirati na Masleničkom mostu, Zemuniku (aerodromu) i HE "Peruča".
U dugoročnom smislu, general Valgren smatra da se snage UNPROFOR-a moraju (trebaju) povećati, u kom smislu su već obavljeni određeni razgovori u Njujorku. U ovom cilju, francuski kontigent snaga UNPROFOR-a je obezbedio jednu četu.
Kada je u pitanju francuski kontigent UNPROFOR-a, naša strana je upozorila na nepoverenje domaćeg stanovništva u odnosu na njih, u kom smislu je i traženo njihovo izuzeće iz sastava snaga UNPROFOR-a.
General Valgren, agresiju od 22.01.1993. godine Republike Hrvatske na RSK smatra katastrofalnom greškom, ali iznosi i mišljenje da je to neophodno prevazići.
Sa naše strane, predloženo je, da se predstavnici UNPROFOR-a mogu kretati, ali uz prethodnu dozvolu i pratnju, što je general Valgren razumeo, imajući u vidu, pre svega bezbednost pripadnika UNPROFOR-a na našim prostorima. General Valgren je napomenuo, da je i sam, kao predstavnik UNPROFOR-a, postavljao pitanje ispunjavanja rezolucije koja obavezuje HV na povlačenje, ali da u tome nisu imali uspeha u OUN.
Zvanični predlog generala Novakovića i ministra Martića, bio je, da se predstavnici UNPROFOR-a kreću uz najavu i pratnju, dok se ne povrati poverenje ljudi, narušeno dosadašnjim postupcima pripadnika UNPROFOR-a. U ovom smislu, naglasak je na ličnoj bezbednosti pripadnika UNPROFOR-a. Naglašeno je, da za opadanje poverenja nije krivo naše stanovništvo i borci, već sami pripadnici UNPROFOR-a, zbog dosadašnjeg pristrasnog ponašanja u korist hrvatske strane. General Valgren je izrazio mišljenje, da se mora povratiti poverenje ljudi u predstavnike UNPROFOR-a u cilju navedene uspešnije saradnje.

DEŽURNI OPERATIVNI
p u k o v n i k
Stanko Stjepanović, [v.r.]

M.P.[924]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

## 380

***1993., svibanj 10.***
***Petrinja***

***Redovno izvješće Komande 39. korpusa Glavnom štabu SVK o stanju sigurnosti u području odgovornosti korpusa i ubojstvu osoba hrvatske nacionalnosti***

KOMANDA 39. KORPUSA
Obavešt. bezbed. organ
Str. pov. br. 07/1-357
Dana 10. 05. 1993. godine

**STROGO POV.**
**br. ev.________**

Redovni bezbedonosni
izveštaj, dostavlja. –

GŠ SV RSK KNIN
– Obavešt. bezbed. organu

Karakteristika za bezbedonosno stanje na prostoru odgovornosti celog korpusa jeste gotovo haotično stanje po pitanju reda, discipline, odgovornosti kako u civilnom tako i u vojnom sektoru.
Civilna policija ne funkcioniše, naročito u Glini i Dvoru. Sudstvo također. Ljudi se osećaju u potpunosti nezaštićeni, nemaju kome da se obrate za zaštitu. U jedinicama korpusa gde su takodjer najkarakterističniji Glina i Dvor odnosno 24. i 33. pbr borci svojevoljno napuštaju jedinice, gotovo je nemoguće ostvariti RiK-e, pogotovo zbog delovanja stranačkih prvaka i koji se služe raznim manipulacijama što izvode preko razno raznih paravojnih grupa.
U opštini Glina u selu Maja ubijeni su Isek Dragan, rođen 1952. godine, radnik na farmi Maja i njegova majka inače slepa, oboje hrvatske nacionalnosti. Leševi još nisu pronađeni ali su nađene veće količine krvi.
Slučaj je otkrio UNCIPOL koji je odmah jučer u toku poslepodnevnih časova i otpočeo sa istragom. Naša civilna policija je počela sa istragom danas u prijepodnevnim časovima. U poslednje vreme naglo je porastao i broj razbojstava bez obzira na nacionalnu pripadnost.

Načelnik
pukovnik
Stevan Janjanin
SJ/NI M.P.[925]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

[924] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Sjeverna Dalmacija, Knin.
[925] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 2050, primljen 10. 5. 1993. u 18,00.

# 381

***1993., svibanj 10.***
***Knin***
***Operativno izvješće Glavnog štaba SVK o situaciji na ratištima i stanju sigurnosti na okupiranom teritoriju***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
**GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE**
Str. pov. br. 20-1240
10-05-1993. god.

Redovni operativni
izveštaj. –

1.- AKTIVNOSTI NEPRIJATELJA:
7. K
U zoni odgovornosti 7. K ustaške snage su dejstvovale iz pješadijskog naoružanja u s. Otišić i s. Laktac, zatim po položajima 75. mtbr u s. Zidine, Pupalj i Peleš. Sa 10 mina iz MB-82 mm otvarali su vatru iz Plane po Prokljanu, a u zoni 4. lbr sa 20 mina po Velebitu.
U zoni OG-1 u 18,15 č. ustaše su počele dejstva iz tenkova po s. Biljane i Smilčić, a iz VBR po Radmanovićima. Dejstva u OG-1 još traju.
Povreda vazdušnog prostora izvršena je 17 puta. Do 02,00 časova uočeno je kretanje vozila iz pravca Sinja prema s. Potravlje /22 m/v/.
15., 21., 18. i 11. K
U zoni odgovornosti ovih korpusa nije bilo neprijateljskih aktivnosti.
39. K
U rejonu Orljava, u večernjim časovima, vođena su b/d sa muslimanskim snagama i lakše je ranjen borac Rakas Rade iz 1/31. pbr.
2.- AKTIVNOST NAŠIH SNAGA:
7. K
Naše snage su odgovarale na ustaška dejstva. Zbog nedostatka goriva obustavljeni su inž. radovi na uređenju prednjeg kraja. Iz OG-1 izveštavaju o nezadovoljstvu boraca zbog neredovnog snabdevanja cigaretama.
1. jbr
U toku dana izvršena je predislokacija m/v iz rejona Prijeboj u Korenici /tvornica LMB/.
15., 21., 39., 18. i 11. K
Sve jedinice težište aktivnosti su imale na sprovođenju redovnih zadataka života i rada, te stvaranju boljih uslova na prednjem kraju odbrane i po dubini. Gubitaka nije bilo.
3.- VANREDNI DOGAĐAJI:
– Nije bilo.
4.- POZADINSKO OBEZBEĐENJE:
Usled slabe likvidnosti, zalihe skladišnih artikala i cigareta svedene su na svega nekoliko dana rezervi.
Tehnička služba nije u mogućnosti izraditi plan generalnog remonta, jer 11., 18. i 39. K nisu dostavili predlog plana generalnog remonta za njihova TMS, molimo Vas da ih linijom komandovanja opomenete.

5.- SARADNJA SA UNPROFOROM:
Nije bilo posebnih aktivnosti.
6.- BEZBEDNOST:
7. K
EI veza došla je do podataka da su na zadarskom području sve ustaše u pripravnosti, da nema za nikoga slobodnih dana i da se nešto očekuje 12.05. sa početkom u 08,00 č. Na Vrličkom pravcu primećen je intenzivniji pokret vozila neprijatelja. U 1. lbr, na tom pravcu, veliko je odsustvo boraca sa fronta, čime je umanjena b/g te jedinice.
11. K
U 40. br i 43. br, među delom boraca /bivši pripadnici PJM/ vlada nezadovoljstvo i odbijanje naređenja zbog malih plata. Zbog toga i drugih problema u 1/40. br. od 800 boraca, u jedinici se nalazi samo oko 200 boraca.
21. K
UNPROFOR se aktivirao oko demilitarizacije teritorije koju su zauzele naše snage /Glinica – B. Bojna/, sa čime se složio Ramiz Dreković[926] sa time da Muslimani nebi ušli u ta mjesta, već bi to bio UNPROFOR.
Povlačenje naših snaga iz B. Bojne[927] i Bukovlja ima vrlo negativan odraz među borcima i opet se krivi komandovanje za ovu "avanturu".
39. K
Upozorava se na haotično stanje na celoj teritoriji po pitanju reda, discipline i funkcionisanja vlasti, ali i poštivanja odnosa u sistemu RiK-a u jedinicama. U porastu su razbojništva.
U s. Maja ubijena 2 Hrvata, istragu vodi civilna milicija, ali i UNCIPOL.

RUKOVODILAC DEŽ. TIMA
potpukovnik
Neđo Krajnović, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 21.*



## 382

***1993., svibanj 11.***
***Vrlika***

***Dopis Komande 1. lpbr SVK podčinjenim postrojbama o prekidu opskrbe SVK materijalno-tehničkim sredstvima iz SR Jugoslavije i mjerama koje se poduzimaju za otklanjanje nastale situacije***

K O M A N D A
1. LAKE PEŠADIJSKE BRIGADE
Pov. broj 3-90
11. maj 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO!

[926] Zapovjednik u 5. korpusu Armije BiH.
[927] Bosanska bojna.

Objašnjenje osnovnim i
pridodatim jedinicama u
vezi utroška goriva. – KOMANDIRU ___________________

Dana 10.05.1993. godine kod pomoćnika komandanta za pozadinu 7. korpusa – Knin pozvati su na sastanak iz svih jedinica severnodalmatinskog bojišta pomoćnici komandanata za pozadinu na kojem su upoznati o prekidu sistema za snabdevanje sa gorivom, mazivom, municijom i naoružanjem iz SR Jugoslavije.
Do prekida sistema snabdevanja došlo je u Srpskoj Republici i Republici Srpskoj Krajini, jer je Vlada Srbije prihvatila poznate političke stavove iz arsenala raznih pritisaka sa strane gospode Vensa[928] i Ovena.[929] Iz ovih stavova proisteklo je da kontrolu transporta roba vrše jedinice UNPROFOR-a na prelazima Drine.
Sa ovim problemom upoznati su svi najodgovorniji ljudi iz Republike Srpske Krajine. Da bi se ovaj problem nekako rešio 10.05.1993. godine komandant vojske RSK general-major Mile Novaković i predsednik vlade Đorđe Bjegović, helikopterom su otišli kod predsednika SRJ Dobrice Ćosića i predsednika Republike Srbije Slobodana Miloševića.
Da li će se iznaći neko rešenje za sada nam je nepoznato.
Momentalno u centralnim skladištima Knin nemamo nikakvih rezervi goriva (D-2 i MB-86). U našoj jedinici momentalno imamo 800 lit. D-2 i 70 lit. MB-86.
Iz napred navedene situacije odlučili smo da pismeno upoznamo sve komandire osnovnih i pridodatih jedinica, a da oni objasne svom ljudstvu situaciju u kojoj smo se našli sa municijom, naoružanjem, gorivom i mazivom. U tom cilju molimo sve borce da racionalno troše municiju i što kvalitetnije održavaju naoružanje.
Prevoženja vršiti samo od Knina do Vrlike za prevoz hrane, rezervnih delova, municije i druge opreme u određene dane.
Od Vrlike do položaja jedinica vršiti samo prevoženje doručka i ručka, a u taj transport ukomponirati sva prevoženja ljudstva i ostale opreme.
Napominjemo da smo se našli u veoma teškoj i bezizlaznoj situaciji, ali i dalje trebamo ostati optimisti da će se valjda ubrzo iznaći neko rešenje i da ćemo prevazići ovu situaciju.
Vršićemo pripreme za mobilizaciju konja i zaprežnih kola.

KOMANDANT
potpukovnik
M.P.[930] Božo Kostur, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 16.*



[928] Cyrus Vance.
[929] David Owen.
[930] Okrugli pečat: Vojna pošta 9037, Vrlika.

## 383

***1993., svibanj 11.***
***Gračac***
***Obavijest 9. mtbr SVK podčinjenim postrojbama o odbijanju Vance-Owenovog plana u Skupštini Republike Srpske i mogućim posljedicama te odluke***

---

VOJNA POŠTA
**9068**
Br. 100-840
11.05.1993. god.
**G R A Č A C**

I N F O R M A C I J A

Protekli dani od odbijanja Skupštine RS da prihvati Vens-Ovenov plan za rešenje krize u bivšoj Jugoslavenskoj republici BiH potvrdili su da je to bila prekretnica u tretiranju bosanskog problema od strane zainteresovanih međunarodnih faktora. Pred zasedanje skupštine na bosanske srbe ali i na rukovodstva Srbije i SR Jugoslavije vršeni su strahoviti pritisci da se prihvati Vens-Ovenov plan uz pretnje da ukoliko se on ne prihvati sledi vojna intervencija snaga NATO pakta i upotreba sile kako bi se bosanski Srbi urazumili. Međutim, kao što znamo poslanici u Skupštini RS skoro jednoglasno odbijaju da prihvate ponuđeni plan bez obzira što su na sednici bili i najviši rukovodioci Jugoslavije, Srbije i Crne Gore pa i Grčke i što su ih oni svi nagovarali da prihvate Vens-Ovenov plan u celini.
Odbijanjem Vens-Ovenovog plana od strane bosanskih Srba kreatori svetske politike dovedeni su u nezavidnu situaciju. Kao što je rečeno sada se mora doneti odluka koja će značiti prekretnicu u rešavanju ove krize. Ta odluka mora značiti radikalan zaokret u praktičnim rešenjima na teritoriji bivše BiH. Neposredno pred zasedanje skupštine na Palama činilo se da je vojna intervencija neminovna ako se odbije Vens-Ovenov plan a sada nekoliko dana posle odbijanja čini se da smo sve dalje od vojne intervencije i upotrebe sile za rešavanje bosanske krize. Jednostavno sada kada treba doneti odluku polako se shvataju činjenice da bi upotreba sile za rešenje krize u Bosni značila otvaranje ratnog žarišta koje bi bilo teško kontrolisati a to bi onda bila pretnja za njegovo širenje i na druge prostore.
Srbi u Bosni su još jednom istakli odlučno svoj stav o rešenju čitavog problema stavljajući na znanje svim zainteresovanim stranama u sukobu da rešenja nema bez obezbeđenja osnovnih interesa Srpskog naroda na ovim prostorima. Srpski narod u RSK kao i u Srbiji i Crnoj Gori mora prihvatiti i mora stajati iza svojih odluka, koje donese Skupština RS i njen narod. Oni najbolje znaju što im je činiti u određenoj situaciji i što je najbolje za njih u vezi sa raspetljavanjem bosanskog čvora. Sada je pravo vreme da Srpski narod u celini bude jedinstven i odlučan pred izazovima svetske politike i moćnika a disonantne tonove u odnosima između pojedinih delova srpskog naroda treba tumačiti kao izraz težnje visoke politike koju u ovom trenutku treba zaista mudro i promišljeno voditi. Moramo svi biti uvereni u činjenicu da je došlo vreme da reka Drina postane reka spajanja svih Srba na prostorima bivše Jugoslavije a nikako reka razdvajanja i granica između zavađenih Srba. Već dve godine Srbi se bore za svoje životne interese poštujući pri tom i interese drugih naroda, gradeći istovremeno temelje srpskog jedinstva i srpske sloge. Sada je došlo vreme da to dovedemo do kraja i da svetu pokažemo naše pravo lice i našu odlučnost da se borimo jedinstveno za naše interese.

Ovu informaciju uz stalno praćenje političke situacije i borbenih dejstava obraditi sa celokupnim sastavom jedinica.

KOMANDANT
pukovnik
Jovo Kordić, [v.r.]

M.P.[931]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 305.*

## 384

***1993., svibanj 12.***
***Drniš***

***Dopis 75. mtbr Organu bezbednosti 7. korpusa SVK o dolasku grupe dobrovoljaca iz Banja Luke na njihovo ratište***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 552-1
12. 05. 1993. godine

Dostavljeno: Organu bezbjednosti
7. korpusa na ličnost
major Prlić Damjan

– Zbog poznate situacije oko obezbeđenja borbenih položaja u reonu Žitnića i opasnosti za ubacivanje DTG u toku 11.05.1993. god. dobili smo 40 dobrovoljaca iz Banja Luke i na taj način olakšali situaciju na ovom dijelu zone odgovornosti brigade.
– Kao komandir grupe dobrovoljaca je Tendžerić Vlado koji je nakon kraće pauze od 15 dana ponovo se vratio na ovo ratište gdje se nalazi od januara mjeseca, a iskazao se kao izuzetan komandir i borac čija grupa dobrovoljaca se do sada jedina pokazala u pravom svjetlu.
– Na procjeni kvaliteta ove novodošle grupe radit ćemo ovih dana.

Načelnik
kapetan
Mirsad Tokić

M.P.[932]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 31.*



[931] Okrugli pečat: Komanda 9. mtbr.
[932] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 741, primljen 12. 5. 1993. u 09,30; predan u 10,30.

# 385

***1993., svibanj 13.***
***Obrovac***
***Odluka Komande 4. lbr SVK za pregrupiranje snaga i izvođenje borbenih djelovanja u području odgovornosti brigade***

---

KOMANDA 4. lbr
Str. pov. br. 928/1
Obrovac, 13. 05. 1993.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

O D L U K A
K-danta 4. lbr za daljnja dejstva

4. Odlučio sam: Izvršiti pregrupisavanje snaga i nastaviti izvođenje kombinovanih odbrambenih i napadnih dejstava dodeljenoj zoni. Glavnim snagama izvoditi odbrambena dejstva pravca: V. [933] Glava – Glinica – Obrovac, a p/s izvoditi napadna dejstva pravcem: Gornja Lađa – Tulove grede i u b/z ovladati sa Tulove grede, odakle biti u gotovosti za produženje napadnih dejstava na pravcu T. grede – Veliko Libinje.

KM u rejonu Obrovac, a IKM u rejonu Čabar.

Podržava I KAG – 7 po zahtjevu.

Gotovost za dejstva 01,00 časova 14.05.1993. god.

4.1. 1. lč. sa oBsT i tv otsudno brani rajon: Vrh Torine – K. 166 – s. Modrić u gotovosti za a/d na pravcu: s. Nekići – Starčevića Glava – Kita.
Održava BrAG – 4 ostvarujući planirane vatre i po zahtjevu.
4.2. 5. lč. sa tv oBsT odsudno brani rajon: Procipina – K. 123 – Glinica, u gotovosti za napadna dejstva na pravcu: s. Rončevići – s. Jasenice.
4.3. 3. lč. (-1) odsudno brani rajon: Bojnik – s. Karin.
4.4. 2. lč. sa 1/iv izvršiti pregrupisavanje snaga, a zatim izvršiti napad pravcem: Ošćenica – k. 1118 – T. grede (severni dio) sa zadatkom: razbiti ustaške snage na pravcu napada i u b/z ovladati sa k. 1118 – T. grede (severni deo) odakle biti u gotovosti za produženje napada pravcem: s. Nekić – Lanac – Bukovo pleće – Gornja bukva.
Osmatračnica u rejonu Golić.
Podržava hav – 122, čMB – 120 po planu i zahtjevu.
4.5. 4. lč. sa 2/iv poslije pregrupisavanja snaga izvršiti napad pravcem: Lipovača – Bručevac – T. grede sa zadatkom razbiti ustaške snage na pravcima napada i u b/z ovladati objektima: Bručevac, T. grede (južne padine), odakle biti u gotovosti za produženje napada na pravcu: T. grede – Kamenolom – s. Zubak – Bobija (k. 849).
Osmatračnica u rejonu Klanac.
Podržava čMB – 120 i vMB – 82 mm po zahtjevu.
4.6. 6. lč. napada pravcem: Razvršje – Doci Maričića – M. Bobija[934] sa zadatkom razbiti ustaške snage na pravcu napada i u b/z ovladati sa Doci Maričića, odakle biti u gotovosti za produženje napada pravcem: M. Bobija – V. Bobija[935] – Zelenikovac. Osmatračnica u rejonu Završje.

---

[933] Vela.
[934] Mala.
[935] Velika.

Podržava čMB – 120 i hab – 105 po planu i zahtjevu.
5. Artiljerijska podrška:
Podršku jedinica izvršiti po planu dejstva i po zahtjevu.
6. Ostale jedinice po ranijoj odluci.

KOMANDANT:
p. pukovnik
Sretko Lakić

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 23.*

## 386

***1993., svibanj 13.***
***Knin***
***Obavijest Komande 9. mtbr SVK pripadnicima brigade o sadržaju sastanka delegacije RSK sa zamjenikom ministra vanjskih poslova Rusije***

---

Informacija o razgovorima
sa Ćurkin Vitalijem,
d o s t a v lj a. –

Dana 13.05.1993. godine u Domu Srpske vojske Krajine u kom je održan sastanak delegacije RSK sa Vitalijem Ćurkinom zamjenikom ministra spoljnjih poslova Rusije koji je i specijalni izaslanik predsjednika Rusije za rješenje krize u bivšoj Jugoslaviji.
Krajišku delegaciju predvodio je Đoko Bjegović, predsjednik Vlade RSK, a pored ostalih bili su i brigadni general Mile Novaković, komandant Srpske vojske Krajine i pukovnik Kosta Novaković pomoćnik komandanta SVK.
1. Osnovni stavovi Vitalija Ćurkina su sledeći:
   – naglasio je da je u toku jučerašnjeg dana (12.05.1993. godine) razgovarao sa predsednikom Hrvatske Franjom Tuđmanom, a da u toku dana odlazi na razgovore u Sarajevo,
   – prema Ćurkinu, Tuđman je izjavio da u koliko ne bude političkog rešenja Hrvatska će ići na vojno rešenje,
   – Ćurkin mu je (Tuđmanu) objasnio da će to biti velika greška,
   – Rusi će učiniti sve da spreče takvo ponašanje Hrvatske,
   – Međutim to neće moći sprečiti određeno pogoršanje stanja u RSK i prema RSK,
   – ističe da je teško ne suglasiti se sa nestrpljenjem Tuđmana,
   – u bliskoj budućnosti položaj RSK će biti još teži,
   – smatra da je situaciju u bivšoj Jugoslaviji komplikovao odnos između SRJ i bosanskih Srba i da je stav bosanskih Srba doneo stanje u ćorsokak,
   – Ćurkin naglašava da postoje dva puta izlaska iz krize, i to:
2. normalizacija ekonomskih i drugih veza
3. odlučni koraci u pravcu političkog regulisanja – prihvatiti autonomni status u RH, i tek tada da se govori o vrsti autonomije. Ćurkin, dakle ističe da postoji povoljan trenutak

koji vodi ka rešenju krize u RSK angažovanjem novog kopredsednika Stoltenberga[936] koji je solidan i objektivan čovjek, i kako će novi kopredsednik biti praktično angažovan na ovim pitanjima o čemu će razgovarati i u Moskvi.

4. Osnovni stavovi delegacije RSK:
   – stalno smo bili spremni na pregovore, ali na osnovama zaštite ljudskog dostojanstva, bez obzira na stalne pritiske sa strane,
   – problemi su počeli onog trenutka kada su Srbi u bivšoj Hrvatskoj izbačeni iz ustava kao konstitutivni narod, a tražili smo samo kulturnu autonomiju,
   – kasnije smo u programu SDS tražili teritorijalnu autonomiju – SDS je registrovana u Hrvatskoj, da bi kasnije bila proglašena terorističkom i da bi nas hrvatska policija direktno oružano napala,
   – bili smo spremni na razgovore, čak su bili zakazani na Maslenici za 22. januar i umjesto pregovarača došli su hrvatski tenkovi.
   – Ćurkin je kasnije još naglasio da je razgovarao u Njujorku sa predsednikom RSK G.[937] Hadžićem i da mu je tom prilikom rekao kako mi Srbi iz RSK imamo u rukama zlatni ključ za autonomiju RSK u okviru RH, što je prilično neumjesno usporedio sa odnosom Kine i Tajvana.
   – Ćurkin još ističe kako Krajina sama može teško opstati u ekonomskom pogledu.
   – velika je greška, po Ćurkinu, što se ne odobrava Jarčevićev[938] potpis iz Ženeve.
   – Za Rezoluciju 802 ne može se nametati mišljenje Savjetu bezbednosti, a on to može.
   – Ćurkin je istakao kako Rusija želi da vodi aktivnu politiku.

4. Zapaženo i konkretno izlaganje je imao brigadni general Mile Novaković komandant SVK:
   – izvjesno je ohrabrenje za nas u RSK zbog dolaska gospodina Ćurkina,
   – izjavu Tuđmana o ratnoj opciji prokomentarisao na način da je to pretnja praznom puškom, jer Tuđman nije spreman za vojno rešenje. Držanje Hrvata pod mobilizacijom i stalan manevar snaga oko RSK vrši se radi utiska prema UN i radi pokušaja zastrašivanja Srba, odnosno podsticaj eventualnih kolebljivaca. Poznato nam je raspoloženje hrvatskog stanovništva i vojske i znamo da svi nisu za borbu bez obzira na velike količine naoružanja i municije koje su dobili usprkos embargu. Za borbu je hrvatsko vrhovništvo koje želi rat.
   – Ukoliko HV (Tuđman) krene u napad, cijela teritorija Hrvatske bit će zahvaćena vojnim dejstvima, Tuđman to dobro zna.

Komandant je postavio nekoliko direktnih pitanja Ćurkinu, a radi se o pogrešnim predpostavkama:

1. Zašto se uporno govori da Srbi i Hrvati sada mogu živjeti zajedno ako to nisu mogli u bivšoj Jugoslaviji.
2. Rat je i otpočeo zato što nismo pristali da živimo u novoj fašističko-nacionalističkoj državi, zašto se veruje da ćemo na to pristati ako bi to bila za nas kapitulacija.
3. Da li svjetska diplomacija stvarno veruje da će u Kninu naći garnituru ljudi koji bi na to pristali.

936 Thorvald.
937 Goran.
938 Slobodan.

4. Zašto se o tome ne pita srpski narod i traži njegova volja.
5. Da li se u razgovorima sa Srbima računa na naš strah ili na našu naivnost.
6. Zašto da o Rezoluciji br. 802 pregovaramo mi i Hrvati, a ne Hrvati i UN jer je rezolucija donešena u Njujorku od strane Savjeta bezbednosti UN.
7. Ako smo po rezoluciji br. 815 u RH šta će onda UNPROFOR u RSK.

Komandant je naglasio još neka pitanja:
– kako se može priznati država (Hrvatska) koja nema osnovne elemente, a ne može se pitati jedan narod (Srbi) za svoje mišljenje,
– zašto da vjerujemo u fer igru ako se Hrvatskoj toleriše agresija,
– RH upućuje jedinice u Bosnu, što vide i vojni promatrači UN, a sad se traži postavljanje tih istih posmatrača na Drinu prema SRJ,
– neprihvatljivi su predlozi lorda Ovena u vezi sprovođenja Rezolucije 802,
– pregovori DA, ali da se predhodno vidi radi li se o nekoj okupaciji ili pregovorima dve ravnopravne strane,
– nećemo prihvatiti da oni od kojih smo pobjegli iz Zagreba (Hrvati) dođu ovamo, takvo rešenje nećemo nikad prihvatiti.

Ovo su mišljenja boraca sa prve linije a ti borci su naš narod.
Ćurkinu je postavio pitanje dali Rusija vodi samostalnu ili aktivnu politiku i dali funkcionišu UN. Ćurkin je odgovorio kako navodno Rusija vodi samostalnu politiku, i na kraju je dao izjavu za novinare.
Informaciju koristiti za informisanje jedinica.

POMOĆNIK KOMANDANTA ZA MORAL
Major
Nikica Mrdalj, [v.r.]

M.P.[939]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 305.*



## 387

***1993., svibanj 13.***
***Knin***

***Dnevno izvješće Komande 7. korpusa SVK nadređenom zapovjedništvu o očekivanom napadu HV-a na RSK i planiranom napadu SVK na području Biograda***

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI — **STROGO POV.**
Str. pov. br: 21-322 — **br. ev.________**
13. maja 1993. godine

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a, –

[939] Okrugli pečat: Komanda 9. mtbr.

1. Raspolažemo operativnim podacima od dva izvora iz inostranstva da ustaše grupišu snage u reonu Dubravice – Bičine. Istovremeno naši izviđači potvrdili su ove podatke jer su zapazili kolonu ustaških vozila koja je dana 13.05.1993. godine oko 14,00 časova stigla iz pravca Skradina u Dubravice. Isto tako naši izvori upućuju na podatak iz inostranstva da ustaše planiraju novu agresiju na RSK. Trenutna politička situacija u svetu, političke aktivnosti u Beogradu, Republici Srpskoj i RSK u naredna dva tri dana bitno će uticati na aktivnost ustaških snaga i cenimo da nije za isključiti mogućnost ustaškog napada na RSK.
2. Planiranje akcije OG-1 i kap. Dragana[940] o aktivnim dejstvima i prodoru na deo teritorije RH, koja je zamišljena da se izvodi u strogoj konspirativnosti, nije više nikakva tajna u mjestu Benkovac i okolnim selima te o istoj pričaju i “djeca”. Poučeni dosadašnjim iskustvom nije isključeno da o planiranoj akciji ustaše znaju jer raspolažemo saznanjima da su isti očekivali naš napad 12.05.1993. godine u 08,00 časova. U vezi sa navedenim deo boraca iz sastava 92. mtbr javno govore da ne žele učestvovati u planiranoj akciji pravdajući svoje ponašanje rečima da teritorij koji se želi zauzeti nije nikad bio srpski. Operativno sagledavamo nastalu situaciju a dosadašnjim radom nismo došli do saznanja da se radi o organizovanoj neprijateljskoj delatnosti. O novim saznanjima i aspektima na planiranu akciju biće te blagovremeno obavešteni.
3. Dana 13.05.1993. godine lišili smo slobode vodnika I klase Vujičić Radu, k-dira tenkovske jedinice smeštene u Stegnjajićima, radi osnovane sumnje da je istakao gorivo iz tenkova i na taj način sebi i drugima pribavljao materijalnu korist. Nakon završene obrade i preduzetih zakonskih mera biće te obavešteni.
– Dana 13.05.1993. godine oko 02.30 časova u Obrovcu pritvoreni su Komazec Vinka Branko i Gagić Rade Velibor radi narušavanja javnog reda i mira u pijanom stanju, pucajući iz automatskog naoružanja i aktiviranja dve bombe. Protiv istih SJB Obrovac podneti će odgovarajuću prijavu.
4. Broj ustaških zarobljenika nepromjenjen (20).

Za NAČELNIK-a:
m a j o r
Damjan Prlić
[………., v.r.][941]



---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 388

***1993., svibanj 15.***
***Knin***
***Dopis Glavnog štaba SVK komandama korpusa o promociji prvog broja i slanju priloga za list “Vojska Krajine”***

---

[940] Vasiljković.
[941] Potpis je nečitak.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SVK M.P.[942]
Pov. br. 01-471
Knin, 15. 05. 1993. godine

Dostavljanje priloga za
"Vojsku Krajine", moli. –

Pomoćnicima za moral i PPA
7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 75. PoB, 1. jbr, 105. vbr.

Promocijom lista "Vojska Krajine", na kojoj je učestvovao i komandant Glavnog štaba SVK, brigadni general Mile Novaković, obavezali smo se pred pripadnicima naše vojske i naroda Krajine da ćemo istrajati u izdavanju ovog lista, za šta nam je neophodna i vaša pomoć. Iz vaše zone odgovornosti, odnosno šire regije, na vaš predlog, angažovali smo najeminentnije novinare kao stalne dopisnike (Benkovac, Damir Kožul, Gračac, Mile Sovilj, Korenica, Milorad Bošnjak, Donji Lapac, Mirko Rašeta, Plaški, Milan Pešut, Topusko, Milka Ljubičić, Petrinja, Đuro Đukić, Okučani, Željko Kopanja, i Vukovar, Jovica Mladenović). Sve njihove prispele priloge objavili smo u prvom broju lista.
Obostrani interes da i u broju 2 (za mesec maj) imamo po dva priloga sa vašeg prostora, a sa prostora Like, kojoj ćemo ovog puta posvetiti srednje stranice i kartu Like u koloru, imaćemo više priloga. U narednom broju taj prostor posvetićemo Kordunu, potom Baniji i tako redom.
S tim u vezi, molimo vas da odmah stupite u kontakt sa našim dopisnicima sa vašeg terena i obavežete ih da nam pošalju po dva priloga (jedan o borcima na položajima i dr. problemima SVK, a drugi po izboru o problemima vaše regije). Priloge treba poslati na telefaks 0780/63-770 ili 60-583, najkasnije do 18. o. m. Ovaj rok je moguće ispoštovati jer je sa većinom dopisnika već razgovarano telefonom.
Ujedno vas molimo da date kritičku ocenu prvog reda "Vojske Krajine", prvenstveno sa aspekta čitanosti među borcima i starešinama, kao i sugestije i predloge za sadržaj i eventualne nove rubrike u narednim brojevima. Svesno smo u promotivnom broju išli na veći broj opštih priloga, što ćemo u narednim brojevima uravnotežiti.
S poštovanjem,

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
"VOJSKE KRAJINE"
pukovnik
Jovan Čanak M.P.[943]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 8.*



[942] Prijemni pečat: Vojna pošta 9031, pov. br. 30-3476, 15. 5. 1993., Knin.
[943] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 7690, primljen 15. 5. 1993. u 16,30.

# 389

***1993., svibanj 17.***
***Knin***
***Redovno operativno izvješće Glavnog štaba SVK o stanju na ratištima i u postrojbama, te političko-sigurnosnoj situaciji u RSK***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
**GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE**
Str. pov. br. 20-1311
17.5.1993. god.

Redovni operativni
izveštaj. –

1. AKTIVNOST NEPRIJATELJA
7. K
U zoni 75. mtbr, 17.05. u 13,00, ustaše su otvarale vatru iz MB 60 mm iz s. Kušetići po Donjem Selu i Bujanovoj glavi.
U zoni OG-1 neprijatelj je dejstvovao po našim položajima duž cele linije fronta iz svih oruđa uključujući i VBR.
U zoni 2. pbr u toku noći 17./18.05. ustaše su ispalile oko 50 MB mina po s. Čista Mala, Bila Stanovi i Zelena Glavica.
U popodnevnim časovima 18.05. ustaše su počele dejstva po rejonu rasporeda jedinica OG-1 i ta dejstva još traju.
U jutarnjim časovima 18.05. primećeno je grupisanje neprijateljskih m/v u rejonu Gaćeleza.
15. K
Jutros oko 7,25 časova neprijatelj je dejstvovao snajperskom vatrom po s. Vojnovac. U rejonu Gostovače uočeno je dovoženje materijala i izvođenje radova.
21. K
Muslimanske snage otvarale su pojedinačnu streljačku vatru iz rejona Orljeva kosa. Na vatru nije uzvraćeno.
39. K, 18. K i 11. K
Nije bilo oružanih provokacija prema našim snagama.

2. NAŠE SNAGE
7. K
Na neprijateljsku vatru je odgovoreno po uočenim ciljevima. U jedinicama ima dosta negodovanja zbog nedostatka cigareta za koje kažu da ih ima u prodaji za one koji imaju novac. Slično je negodovanje i zbog nedostatka uniformi i čizama što negativno utiče na moral boraca.
15. K
Komanda 15. K se težišno angažuje na održavanju b/g potčinjenih jedinica, organizovanju sadejstva sa 13. pbr/21. K i rešavanju tekućih problema.
Socijalno stanje boraca je sve teže a nedostatak cigareta negativno utiče na moral.

21. K
Komanda 21. K radi na preformiranju po naređenju K-de 21. K. Deo v/o iz 3/19. pbr ne vraća se na položaj posle odmora, uzima bolovanje i krije se, pa se vrši privođenje.
39. K
Jedinice su angažovane na čuvanju granice.
Socijalno raslojavanje društva negativno utiče na moral. Deo boraca nema sredstava za nabavku drva i drugih potrepština.
18. K
Nema novih podataka u odnosu na izveštaj od prethodnog dana.
11. K
Prisutna je napetost i iščekivanje u vezi smanjenja mobilisanih sastava. Problem ratnog profiterstva i neodgovornosti v/o koji se nisu odazvali na mobilizaciju negativno se odražavaju na moral boraca.

3. VANREDNI DOGAĐAJI.
Vanrednih događa nije bilo.

4. BEZBEDNOST
7. K
U jedinicama korpusa sve veća je pojava odsustva boraca sa fronta, zbog privatnih poslova, a pod vidom bolovanja (na takvom odsustvu je oko 300 boraca iz 75. mtbr).
Dana 17.05. povodom pogibije i sahrane borca Subašić Nedeljka, pripadnika 2/92. mtbr na k-dno mesto bataljona otišli su starešine iz k-de brigade kap. Alavanja[944] i kap. Pupovac.[945] Obojica su na KM bila napadnuta i razoružana od strane k-ta bataljona i njegovog zamenika. Razlog incidenta razjašnjava i preduzima mere k-da brigade.
21. K
U 11,00 časova u hotelu u Topuskom počeo je sastanak između delegacije RSK i predstavnika RH koje vode Degoricija[946] i Boljkovac.[947] Nezvanično saznajemo da je od strane RH ponuđena autonomija za RSK.
Dana 17.05. u 17,30 časova na graničnom prelazu Turanj vraćeni su i razmenjeni Juras Milenko, v/o, i njegova majka koji su pre dva dana zalutali i prešli na ustašku stranu. Razmenjeni su za dvojicu ustaša koji su bili kod nas u zatvoru.
Pripadnici 3/19. pbr su odbili da idu na položaje prema C. Krajini[948] postavljajući pitanja: kada starešine iz k-de (k-t ili NŠ) misle na položaje poslati svoje rođake i štićenike; ko će stati na kraj korumpiranim lekarima koji za 100 DM daju bolovanja; šta će k-da korpusa preduzeti prema jednim te istim ljudima koji stalno izbegavaju odlazak u jedinicu ali zato idu i švercuju; k-da K. i brigade ne preduzima ništa na saniranju stanja u ovom bataljonu, već samo upućuju OB, što je sasvim pogrešno, što bi trebali raditi drugi organi k-de. Preti stanje raspada u ovom bataljonu.
Vojna policija je svakim danom sve angažovanija na privođenju v/o na front, čime se ovaj problem ne može ni rešiti ni ublažiti.

[944] Željko.
[945] Stanko.
[946] Slavko.
[947] Josip.
[948] Cazinska.

39. K
U jedinicama je prisutna sve veća opuštenost. Nezadovoljstvo izaziva zapošljavanje kod privatnika. SDS je sve agilnija, delujući sve otvorenije protiv oficira (AVL).
18. K
Hrvatske vlasti vrše naseljavanje srpskih napuštenih kuća, a Srbe koji su ostali tamo, teraju da potpišu dokumenat u kojem "priznaju" da su hrvati pravoslavne veroispovesti.

5. POZADINSKO OBEZBEĐENJE
– Usled dužeg vremena nemogućnosti plaćanja dobavljačima i stalnog smanjivanja skladišnih artikala hrane, rezerve su svedene na svega nekoliko dana, a pojedinih artikala nema.
– Nabavljeno cigareta za 4 dana.
– U 7. K (7. mpoap) dana 16.05.1993. godine poginuo je Subašić Vojina Nedeljko koji se u momentu dejstva neprijateljske artiljerije nalazio pored zaklona.
– Pregled utroška goriva u prilogu.

RUKOVODEĆI
DEŽURNOG TIMA
potpukovnik
Neđo Krajnović, [v.r.]

PREGLED
UTROŠENOG GORIVA, PREĐENE KILOMETRAŽE I BROJA
ANGAŽOVANIH VOZILA PO JEDINICAMA NA DAN 18.05.1993. god.



| Red. br. | KOMANDA JEDINICA | Utrošeno litara | | Angažov. m/v | Pređeno KM | Napomena |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | D-2 | MB-86 | | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | 7. K | 5.819 | 1.568 | | | |
| 2 | 15. K | 1.500 | 700 | | | |
| 3 | 21. K | 114 | 151 | 88 | 1.320 | |
| 4 | 39. K | 1.456 | 371 | 133 | 7.744 | |
| 5 | 18. K | 517 | 38 | 27 | 1.658 | |
| 6 | 11. K | | | | | |
| 7 | 1. jbr | | | | | |
| 8 | 75. PoB | 316 | 314 | 26 | 1.755 | |
| | SVEGA: | 9.722 | 3.142 | 274 | 12.477 | |

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 21.*

## 390

***1993., svibanj 17.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podčinjenim postrojbama o pripremi napada Hrvatske vojske na RSK***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-332
17. maja 1993. godine

V R L O   H I T N O
Dostaviti: 75. mtbr i 2. Pbr (organ bezbednosti)

Raspolažemo operativnim podacima da se u Šibeniku izvodi dodatna mobilizacija i vrše pripreme za izvođenje napada na Drniškom i Skradinskom pravcu. Pripreme su u posebnom jeku dana 17.05.93. godine.
Sa podatkom upoznati komandovanje radi preduzimanja odgovarajućih mjera.

N a č e l n i k
major
Damjan Prlić

M.P.[949]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*



## 391

***1993., svibanj 18.***
***Okučani***

***Zahtjev Komande 18. korpusa Zapovjedništvu UN-a – sektor Zapad, za bolji odnos prema zapovjedniku korpusa na njihovim punktovima, da se premjesti punkt u Bukovčanima, uklone bunkeri HV-a i osigura izrada prosjeka u šumi Prašnik***

---

VOJNA POŠTA 9162
Pov. br. 65-11
O K U Č A N I
18. 05. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

Rešavanje nastalih
problema, traži. –

K-di UNPROFOR-a Sektor "Zapad"

1. Dana 16.05.1993. god., obilazeći službenim vozilom jedinice u rejonu Gavrinice (Pakrac) komandant Korpusa SVK za Zapadnu Slavoniju puk. Čeleketić[950] zaustavljen je na kontrolnom punktu UNPROFOR-a u Bukovčanima gde mu je naređeno da izađe iz vozila i preda lični pištolj vašem vojniku.

Duboko smo uvređeni ovim postupkom i da se to ne bi više nikad ponovilo zahtevamo:

Da za lično obezbeđenje k-danta Korpusa SVK za Zap. Slavoniju puk. Čeleketića odobrite izuzimanje četiri cevi dugog naoružanja iz skladišta "Željezara" – Okučani i

---

[949] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 181, primljen 17. 5. 1993. u 15,15; predan u 15,25.
[950] Zapadna.

upoznate vaše ljudstvo na kontrolnim punktovima da su pratioci komandanta naoružani dugim naoružanjem. To bi ujedno bio i vrlo jasan znak raspoznavanja našeg komandanta, što će omogućiti vašim ljudima da pokažu više poštovanje prema njemu i njegovoj pratnji i sprečiti nepotrebne provere i maltretiranje na vašim punktovima.
2. Molimo Vas da kontrolni punkt UNPROFOR-a u Bukovčanima (CANBAT) premestite kod benzinske stanice na izlazu iz Lipika, prema s. D. Čaglić.[951] Ovo treba učiniti iz razloga da se spreči pripadnicima hrvatske vojske i policije ulazak u Bukovčansku ulicu koja je pod našom kontrolom.
3. U poslednje vrijeme sve su učestalije provokacije od strane hrvatske vojske i policije na liniji razdvajanja u šumi Prašnik koju kontrolišu snage NEPBAT.

One su imale za posljedicu ranjavanje naših ljudi (poslednji takav slučaj je ranjavanje pripadnika naših graničnih snaga Radojković Jovana od 06.05.1993. g.). S tim u vezi planirali smo angažovanje radnika "Šumarije" radi čišćenja prosjeka na koji način bismo ostvarili bolju preglednost linije razdvajanja i zaštitu naših graničnih organa kao i baze i pripadnika NEPBAT u rejonu Pustare.
Molimo Vas da u tom smislu omogućite sledeće:

a) Da se uz neposredno obezbedjenje patrolama NEPBAT omogući radnicima "Šumarije" čišćenje prosjeka u pojasu širine 100 m na liniji razdvajanja u šumi Prašnik u vremenu od 25.05.do 20.06.1993. godine.
b) Da se bunkeri, koje su postavile hrvatske snage na samoj liniji razdvajanja u šumi Prašnik uklone – jer te snage, kao što vam je poznato, ne smiju biti bliže od 5 km od linije razdvajanja.

Ukoliko se ovo ne učini bićemo prinudjeni da sami preduzmemo adekvatne mere i uklonimo ove bunkere, jer u istima imaju PAM 12,7 mm iz kojeg povremeno otvaraju vatru i ugrožavaju naše granične organe, pa i samu bazu NEPBAT koja je u neposrednoj blizini odnosno u dometu dejstva PAM-a.
S poštovanjem,

Za KOMANDANT-a
Pukovnik
Milan Čeleketić
[………, v.r.][952]

SP/VG

M.P.[953]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*



[951] Donji.
[952] Potpis je nečitak.
[953] Okrugli pečat: Vojna pošta 9162, Okučani.

## 392

***1993., svibanj 20.***
***Knin***

***Dnevno izvješće Komande 7. korpusa SVK nadređenom zapovjedništvu o pokretima hrvatskih snaga i sigurnosnom stanju na sjevernodalmatinskom ratištu***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-340
20. maja 1993. godine

STROGO POV.
br. ev.________

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a, –

1. Raspolažemo operativnim podacima da su ustaše u zadnja dva dana vršile domobilizaciju u mjestu Zadar i okolini te da ista nije dala očekivane rezultate, jer im se odazvalo nešto oko 10 posto. Prema saznanjima pozivani v/o beže od kuća ili se kriju kod rodbine i prijatelja a jedan deo beži u inostranstvo.
– Na području Zemunika Gornjeg ustaše su razminirale deo naših minskih polja i ovakve aktivnosti ustaša sve su više izražene skoro u čitavoj zoni naše odgovornosti te predlažemo da se gde je to moguće prekontrolišu naša minska polja i dograde.
2. Operativnim putem došli smo do saznanja da je na delu ratišta na zadarskom pravcu angažovana jedinica iz Pule. Prema zapažanju našeg izvora radi se o mlađim licima na osnovu čega cenimo da se radi o regrutima (mladoj vojsci). Isti izvor saopštio nam je da su veći delovi splitske i šibenske brigade angažovane prema Mostaru a na drniškom pravcu da su angažovali deo mobilisanih Srba i da istih ima čak i na Crnom Vrhu.
– Isto tako raspolažemo nepotvrđenim saznanjima da su ustaše smestile jednu jedinicu u Starigradu nepoznate jačine koju navodno drže u rezervi.
Cenimo da su navedeni podaci u tačkama 1 i 2 upotrebljivi i delimično provereni preko drugih saznanja.
3. Dana 19.05.1993. godine oko 18.00 časova ispod Romića-Pristeg poginuo je Alavanja Stevana Momir iz Kule Atlagića, pripadnik 92. mtbr. Do pogibije je došlo prilikom bliskog kontakta sa ustaškim izviđačima, koji su prišli na 10-tak metara od naših rovova. Nakon odbijanja ustaške izviđačke grupe, iza istih je ostao jedan fotoaparat a nakon obrade filma, bićete obavešteni o sadržaju istog.
4. Potpisano primirje u Topuskom a koje treba da stupi na snagu 20.05.1993. godine veoma se negativno odražava na moral većeg dela boraca. Naime ogromna većina smatra da to taktički koristi ustašama za konsolidovanje redova i povratka jedinica iz Hercegovine te da će nas potom napasti.
5. Broj zarobljenika nepromjenjen.

za NAČELNIK-a:
m a j o r
Damjan Prlić

[………, v.r.][954]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 393

***1993., svibanj 20.***
***Cage***
***Odluka zapovjednika Čete vojne policije 18 . korpusa SVK o izricanju pritvora pripadniku korpusa***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
18. KORP. SV. ZAP. SLAVONIJA
VP-7100/3 Cage
Pov. br. 19-02-448/93
Cage, 20. 05. 1993. god.

VOJNA TAJNA
POVJERLJIVO

Disciplinska mjera
vojnički pritvor

-----------------------



Na osnovu čl. 156. i 157. Zakona o službi u OS, te čl. 78. točka 12. RSK i čl. 117. Zakona o odbrani RSK radi uzroka nediscipline u jedinici izričem:

1. DIVIĆ MILENKU pripadniku čVP disciplinsku mjeru 7 (sedam) dana vojničkog pritvora.

OBRAZLOŽENJE:
Dana 17. 05. 1993. od oko 22,00 h gore pomenuti je izvršio krivično djelo krađe nafte, te takvim činom izigrao povjerenje, te narušio moralni lik vojnog policajca, da greška bude još veća ukradena nafta je vlasništvo snaga UN, koje su stavljene u zaštitu ovog naroda i zajedno egzistiraju na ovom prostoru.
Imajući u vidu težinu počinjenog djela izričem gore imenovanom disciplinsku mjeru vojničkog pritvora u trajanju od 7 (sedam) dana, a po isteku isti da se rasporedi u drugu jedinicu.
Smatram da će izrečena mjera vaspitno djelovati na imenovanog kao i na ostale pripadnike jedinice koji su skloni činjenju istih i sličnih djela.
Naredbu pročitati pred strojem jedinice, a podatke o izrečenoj disc. mjeri unijeti u JK imenovanog.
Protiv ove naredbe može se uložiti žalba VP-7100/3 Cage u roku od tri dana od dana saopštenja. Žalba ne odlaže izvršenje mjere.
Naredba mi je saopštena dana: 20.05.1993.

Milenko Divić, [v.r.]
(potpis)

---

[954] Potpis je nečitak.

Dostaviti:
– imenovanom
– k-di 18. KORP.
– četi VP

k-dir čVP:
poručnik
ĐOZLIJA NIKOLA, [v.r.]

M.P.[955]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2012.*

## 394

***1993., svibanj 21.***
***Knin***

***Protest Glavnog štaba SVK Zapovjedništvu UNPROFOR-a zbog najavljenog pretresa stanovništva zapadne Slavonije***



REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
**GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE**
Br. 01-485
21.5.1993. god.

Protest zbog namere pretresa
kuća u potrazi za naoružanjem. –

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB /na ličnost generala L. E. Valgrena/
KOMANDAMA SEKTORA
DRŽAVNOM KOMITETU RSK ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om KNIN /na znanje/

Gospodine generale!
Na sastanku predstavnika vlasti OSUP-a i Komande Korpusa sa zamjenikom K-danta sektora "ZAPAD", pukovnikom Heigom,[956] predstavnicima civilne policije i predstavnicima UNPROFOR-a iz sektora za civilna pitanja, saopšteno je da će sektor "ZAPAD" snagama UNPROFOR-a u narednom periodu vršiti pretres mesta za koja se sumnja da se nalazi skriveno naoružanje.
I pored upozorenja da za ovakvu akciju nema potrebe, pogotovo zbog toga što može doći do incidenata, izazvanih napetošću, ali i nezadovoljstvom dosadašnjim radom predstavnika UNPROFOR-a u ovim krajevima, predstavnici UNPROFOR-a su ostali dosledni u nameri da ovu akciju sprovedu. Naglašeno je, da se akcija mora realizovati.

Poštovani gospodine!
Bezbroj puta do sada, u našim protestima komandi UNPROFOR-a, upozoravali smo, i molili, da se, u okviru vašeg mandata ne ide, po svaku cenu, van granica koje vređaju

[955] Okrugli pečat: Vojna pošta 9162, Okučani.
[956] Kenneth Hauge.

dostojanstvo i ponos ovog naroda. Jednom od takvih uvreda, smatramo i ovu, da se vrše pretresi kuća i stanovništva.
Da ne bi došlo do neželjenih posledica, koje mogu usloviti čak i oružane sukobe lokalnog stanovništva i predstavnika UNPROFOR-a, molimo Vas, da upotrebite vaš autoritet, i sprečite najavljeno pretresanje. Također Vas molimo da shvatite, da stanovništvo na prostoru na kome se planira ova akcija, neće dozvoliti da ga itko pretresa. Ovo potkrepljujemo mišljenjem tih ljudi, da je najavljeni pretres istovetan sa metodama okupatora, sa najsvežijim sećanjem iz drugog svetskog rata.
Preduzimamo sve što je u našoj moći da povratimo poljuljani ugled snaga UNPROFOR-a na ovim prostorima.
Zato očekujemo da ćete u ovim nastojanjima, ispunjavanjem našeg zahteva, pružiti vašu neophodnu pomoć.
BO/DČ. –
S poštovanjem!

KOMANDANT
brigadni general
Mile Novaković, [v.r.] M.P.[957]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*



## 395

***1993., svibanj 21.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podčinjenim postrojbama o sadržaju pregovora s predstavnicima Hrvatske vojske i UNPROFOR-a***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-3605
21. 05. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

Komandama: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr,
7. map, 7. mpoap, NC "Alfa", 7. larp PVO (aktom).

U poslednjih nekoliko dana došlo je do različitih tumačenja i disonantnih stavova u javnosti u vezi sa razgovorima sa Hrvatskom. Delegacije obiju strana u prisustvu predstavnika UNPROFOR-a prihvatile su 18. maja na sastanku u Topuskom preporuku o privremenom prekidu vatre.
Na osnovu tada zauzetih stavova, preporučeno je da se privremeni prekid vatre potpiše 19. maja i stupi na snagu 20. maja.

---

[957] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

Juče je, verovatno pod pritiskom predstavnika UNPROFOR-a, u Topuskom nenajavljeno stigla delegacija GŠ HV i UNPROFOR-a, o čemu je GŠ SVK bio izvešten tek po dolasku tih delegacija.
Ceneći napore UNPROFOR-a i dosadašnju saradnju, Glavni štab je uputio svog vojnog predstavnika (člana GŠ). Međutim, delegacija HV i predstavnici UNPROFOR-a u međuvremenu su napustili Topusko. Svoj boravak u Topuskom, delegacija HV i predstavnici UNPROFOR-a iskoristili su i održali konferenciju za štampu pred hrvatskim i našim novinarima, na kojoj je, izmedju ostalog, g. Tornberi[958] izjavio da je 4 puta dobio obećanje da će naša vojna delegacija na čelu sa k-dantom, doći na sastanak.
Vlada RSK ostaje kod stavova svoje delegacije o preporuci stranama u sukobu (RSK i RH, odnosno SVK i HV), za privremeni prekid vatre. Međutim, Vlada smatra da detalje o privremenom prekidu vatre treba da dogovore vojni eksperti GŠ SVK i GŠ HV.
Vlada predlaže da se sastanak vojnih eksperata i potom k-danta održi na neutralnom terenu.
Smatramo da će pregovori biti onemogućeni ukoliko RH nastavi praksu da pregovore koristi u propagandističke svrhe radi ublažavanja unutrašnjih problema i stanja u koje je Hrvatska zapala na hercegovačkom ratištu.
To čini i na način da pregovore prezentuje javnosti po pitanjima o kojima nije ni razgovarano, imputirajući RSK da posredno priznaje Hrvatsku u AVNOJ-evskim granicama, upornim korišćenjem za nas neprihvatljivog termina "lokalni Srbi" i sl. Vlada smatra da pregovori o privremenom prekidu vatre moraju biti neposredno povezani sa realizacijom tačke 1. Rezolucije 762. koja tretira povlačenje HV sa Miljevačkog platoa.
Zapravo, insistiramo na liniji razgraničenja, utvrdjenoj Sarajevskim sporazumom od 03. januara 1992. godine. Pregovori o prekidu vatre i vojni aranžmani, samo su deo opštih političkih pregovora koji se vode izmedju RSK i RH.
Zato smatramo da Republika Hrvatska mora otpočeti sa realizacijom Rezolucije 802. kako se prekid vatre i kontrola prekida na sadašnjoj liniji ne bi iskoristila za stvaranje uslova da se zadrže zauzete teritorije u agresiji od 22. januara.
Stav GŠ jeste:
Niko od članova GŠ SVK, niti ijedan oficir SVK, nije ovlašten i neće učiniti ništa što je protivno interesima srpskog naroda i SVK, a naročito ne da svoj potpis stavi ispod dokumenta o prekidu vatre dok teritorija RSK ne bude slobodna. Pri tome smatramo, da je najbolje da se političkim pregovorima Republika Hrvatska prinudi na povlačenje sa svih zauzetih teritorija RSK.

DEŽURNI OPERATIVNI
pukovnik
Graovac Živko[959]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1356, sn. 24-0377.*



[958] Cedric Thornberry.
[959] U donjem lijevom kutu rukom je dopisano: TG-4, pov. 448, 24. 5. 1993.

# 396

***1993., svibanj 21.***
***Knin***

***Izvješće 75. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o stanju na prvoj liniji ratišta i borbenoj spremnosti postrojbe***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA — VOJNA TAJNA
KOMANDA 7. KORPUSA — POVERLJIVO
Pov. br. 30-3588
21. 05. 1993. godine

Fotokopiju izveštaja
dostavlja. –

GLAVNOM ŠTABU SV RSK
(puk. Kosta Novaković)

U prilogu akta dostavljamo vam izveštaj o stanju sa 1. linije fronta komande 75. mtbr.

Prilog:
Fotokopija izveštaja.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]

M.P.[960]

---

KOMANDA 75. mtbr — VOJNA TAJNA
Pov. br. 32-1036 — POVERLJIVO
21. 05. 1993. godine

M.P.[961]

Stanje na 1. liniji fronta
i preduzimanje mera za
jačanje b/g na istoj

KOMANDI 7. KORPUSA

Svakodnevnom kontrolom i obilaskom jedinica na prednjem kraju sagledali smo da je stanje na prednjoj liniji zabrinjavajuće.
Ukupno brojno stanje po spisku je 2938 a na licu 2150, rashod je 788, stanje
Sa postojećim brojnim stanjem brigada brani zonu oko 40 km širine. Ljudstvo koje se nalazi na 1. liniji je starijih godišta i oko 60% starije od 40 godina pa i više.
Smatram da na osnovu naprijed iznijetog možete zaključiti sa koliko sigurnosti se može braniti prva linija.

---

[960] Okrugli pečat: RSK, ZŠ TO Sjeverna Dalmacija, Knin.
[961] Prijemni pečat: Vojna pošta 9031, pov. br. 30-3588, 20. 5. 1993., Knin.

Veliko nezadovoljstvo kod boraca je što se nakon 4 mjeseca provedenih na prvoj liniji ne zamenjuju. Traže u koliko se u roku od 10 dana ne obezbedi zamena da će napustiti liniju i doći u Knin pred Glavni štab i Komandu Korpusa.
Komanda brigade već duži period preduzima mere kako bi se borci zadržali na položaju. No, međutim veći je broj onih faktora koji negativno utiču na stanje b/g, a to su:
– veliki broj zahteva i pritisaka da se borci otpuštaju po osnovu radne obaveze, tako da je u toj masi otpušten jedan broj onih koji nisu neophodni za proces proizvodnje.
– veliki je broj bolovanja koje daju ljekari specijalisti iz Kninske bolnice (a taj broj sada iznosi oko 250 ljudi). Ubeđeni smo da ova bolovanja nisu odraz stvarne bolesti, već sasvim nečeg drugog i smatram da je krajnje vrijeme da se gospodi lekarima predoči da je ratno stanje, a ako se rat ne oseti u Kninu, ali Knin nije ni daleko od prve linije.
– veliki je broj boraca koji samovoljno beže iz jedinica (sada je momentalno takvih oko 120). S obzirom na veći broj pobjeglih boraca, a i nedostatak goriva Komanda brigade nije u mogućnosti da sa Vojnom policijom efikasno vrši potragu i privođenje odbjeglih boraca u jedinice, jer ima dosta slučajeva da se borac krije u kući-stanu ili kod nekoga za čiji je interes pobegao, a Vojna policija nema nalog da vrši pretres kuća-stanova ili radnji.
– veliki je broj vojnih obaveznika na području Opštine Knin koji se nisu odazvali ni u jednu jedinicu na proglas mobilizacije, a sada se bave kojekakvim prljavim radnjama i švercom.
– veliko je nezadovoljstvo boraca i zbog toga dok se oni nalaze u zemunicama na prvoj liniji jedan dio mladih i sposobnih vojnih obaveznika bavi se kojekakvim prljavim radnjama na ulicama Knina (švercom i preprodajom deviza) i to javno pred očima organa vlasti.
Sasvim se malo učinilo da nam borci na prvoj liniji budu na zadovoljavajući način opremljeni sa odećom i obućom, dok na drugoj strani u Kninu i Golubiću u magacinima, skladištima i raznim kancelarijama pa negde i prodavaonicama svi imaju maskirnu uniformu i kvalitetne čizme.
Zahtev je boraca da Vlada odredi političke ciljeve borbe i da se isti javno istaknu preko sredstava informisanja, tako da svaki borac zna za što se bori, jer ima bojaznosti među borcima da će SRK izgubiti to značenje i da će biti u sastavu Hrvatske kao autonomna jedinica.
Da nam linija fronta nebi ostala prazna predlažemo da se preduzmu sledeće mjere:
1. Izvršiti ponovnu mobilizaciju na području opštine Knin i protiv onih koji se ne odazovu preduzme rigorozne mere od organa vlasti. Tada bi se stvorili uslovi za zamenu boraca na frontu.
2. Tražiti preko organa vlasti da se zabrani crna berza sa devizama i šverc na ulici, a protiv onih koji to rade preduzimati rigorozne mere.
3. Ako se neki borci oslobode zbog radne obaveze onda treba da rade u radnoj organizaciji najmanje 12 sati dnevno a ne samo 7 sati, kao za vreme mira. Na području SRK proglašeno je ratno stanje i smatram da je još uvijek na snazi, pa i sve radne aktivnosti moraju biti duže od normalnih radnih uslova.
4. Lični dohoci kod boraca su upola manji nego kod onih koji rade u radnim organizacijama, a zna se kakva je produktivnost radnih organizacija.
Borci traže da se te razlike otklone.
5. Preduzeti mere da se jedan dio maskirnih uniformi i čizama obezbedi za prve linije.
Veliko je nezadovoljstvo izazvalo ukidanje cigareta.

Smatramo da je neophodno da se razmotre mogućnosti obezbeđivanja cigareta bar za prvu liniju.
U koliko se što hitnije ne preduzmu mere na rešavanju ovih pitanja nisam siguran da nam borci ne napuste položaje i ne dođu u Knin.
Potenciram da se ovo veoma ozbiljno shvati.
MM/NJJ

NAČELNIK ŠTABA
potpukovnik
Milan Mandić, [v.r.]

M.P.[962]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

## 397

***1993., svibanj 21.***
***Knin***

***Dnevno izvješće Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o stanju na sjevernodalmatinskom ratištu***



KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-342
21. maj 1993. godine

**STROGO POV.**
**br. ev. _______**

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a. –

1. U zoni odgovornosti Korpusa i dalje se nastavlja neprijateljsko izviđanje, pokušaji ubacivanja DTG, provokativna dejstva i otvaranje vatre iz artiljerijskih oruđa po dosada poznatim reonima.
2. I dalje su veoma česte pojave samovoljnog napuštanja jedinica uzimanja bolovanja što sve skupa umanjuje borbenu gotovost jedinica. Ovom treba dodati da ima veliki broj boraca iz sela na prvoj vatrenoj liniji koji umesto da su na zadatku u to vreme borave kući obrađuju zemlju i druge kućne poslove, radi čega se najčešće dešava da su neke od linija u potpunosti oslabljene. Ovakva situacija najizrazitije se oslikava u 75. mtbr i 92. mtbr. Također ima slučajeva da v/o privedeni policijom na KM i nakon obavljenih razgovora sa istima ne žele ići na položaj već ponovo odlaze kući a ovakvi problemi posebno su izraženi u 4. lbr. Cenimo da se u nižim jedinicama nema potpun uvid u stanje svojih jedinica.
3. Dana 18.05.1993. godine u s. Zelići, zaseok Vlačići iz automatske puške ubijen je Zelić Joso r. 1910. godine u Zelićima. Zbog osnovane sumnje da su počinili ovo krivično djelo lišeni su slobode i predani istražnom sudiji u Kninu, Cvijanović Zoran sin Steve r. 1953.

[962] Okrugli pečat: Komanda 75. mtbr.

godine u s. Ljubač i Mijakovac Đuro sin Ačima r. 1961. godine u Markovcu, obadvojica pripadnici 75. mtbr.

4. Broj zarobljenika nepromjenjen.

NAČELNIK:
m a j o r
Damjan Prlić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

## 398

***1993., svibanj 21.***
***Okučani***

***Protest Komande 18. korpusa SVK Zapovjedništvu UN-a – sektor Zapad, zbog navodne pljačke srpskih kuća u selu Kusonje***

---

VOJNA POŠTA 9162
Pov. br. 65-12
O K U Č A N I
21. 05. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

KOMANDI UNPROFOR-a, SEKTOR “ZAPAD”
D A R U V A R

Poštovana gospodo,

Sa ogorčenjem Vas obaveštavamo da smo neposrednim izviđanjem naših građana, došli do saznanja o pljački srpskih kuća unutar UNPA zone, izvršenoj sinhronizovanom, zajedničkom akcijom ustaša i snaga UNPROFOR-a:

Dana 19.05.1993. godine, izmedju 19,00 i 20,00 časova ustaše su sa terenskim vozilom TAM-110 plave boje u s. Kusonjima, ul. Omladinska, pljačkali srpske kuće uz neposredno prisustvo tri džipa snaga UN, koji su obezbeđivali cijelu akciju.

Tom prilikom je iz kuće Relić Ljubana odnešeno: hladnjača 410 l, tepih, blokovi dimnjaka -21 kom., bure za rakiju 150 l, oko 400 kg kukuruza.

Iz kuće Erceg Boška odvezen je sav namještaj.

Iz kuće Cicvara Miće odvezli su jednoosovinsku prikolicu.

Iz kuće Radulović Radovana odvežena je tanjurača.

Iz kuće Slavujević Miće odvezli su plug i drljače.

Zaprepašćeni smo činjenicom da snage UNPROFOR-a, čiji je zadatak da obezbede ličnu i imovinsku sigurnost građana u UNPA zoni, ne samo da nisu sprečile već su uzele aktivno učešće u osiguranju pljačkaške aktivnosti jedne strane – naravno ustaške.

Molimo da preduzmete odgovarajuće mere da se opljačkana imovina vrati na mesta sa kojih je odneta i da protiv lica koja su omogućila ovu pljačku preduzmete odgovarajuće mere odgovornosti.

Nadamo se da se slične aktivnosti neće ponoviti ubuduće.

Ujedno naglašavamo ukoliko niste u stanju vašim snagama sprečiti ovakve pljačke bićemo prinudjeni sami preduzeti mere na zaštiti imovine srpskog življa.
ŽN/VG

KOMANDANT
pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]

M.P.[963]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 399

***1993., svibanj 21.***
***Daruvar***

***Obavijest Zapovjedništva UN-a – sektor Zapad Komandi 18. korpusa SVK o postupku i oružanom osiguranju pretresa objekata u Sektoru***

---



UNPROFOR
GLAVNI ŠTAB, SEKTOR ZAPAD
D A R U V A R
21. 05. 1993. godine

OPERACIJA PRETRESA I ORUŽANOG OBEZBEĐENJA ISTIH

1. – PREDMET: POSTUPAK PRETRESA I ORUŽANOG OBEZBEĐENJA. TUMAČENJE, IZMJENE I DOPUNE

2. - OPŠTI STAV: Vojne strukture imaju kompletnu odgovornost nad operacijama pretresa i oružanog obezbeđenja. Međutim određenu odgovornost takođe imaju civilna policija UN i lokalna policija. Uopšte govoreći vojska bi formirala oružano obezbeđenje dok bi sam pretres sprovela policija.

3. – NAČELA:
a) Pretres i oružano obezbeđenje se primenjuju samo u slučaju jasnog kršenja Vensovog plana.
Opravdanje za pretres smije se tražiti kroz nezakonite postupke kojima se krše ljudska prava građana Sektora Zapad.
b) Oružano obezbeđenje će se primenjivati samo u slučaju da situacija zahteva izolaciju datog područja. Ovo bi trebalo sprovoditi samo u izuzetnim prilikama. U većini slučajeva, primenjivat će se samo pretres.
c) Vojska neće preduzimati pretrese unutar objekata.
d) Pretrese treba da vrši lokalna policija, ali u slučaju da se ne odazove – civilna policija UN će sprovesti pretres.

---

[963] Okrugli pečat: Vojna pošta 9162, Okučani.

e) Vojska će dati minimalno, neophodno obezbeđenje kada pretres obavlja civilna policija UN. Zahtev za početno pretraživanje u cilju nalaženja mina i drugih eksplozivnih naprava je u nadležnosti operativnog dela k-de povezane sa civilnom policijom UN i lokalnom civil. policijom.
f) Vojni oficir koji komanduje operacijom treba da prisustvuje pretresu.
g) Pretraživanje treba sprovesti na takav način da prouzrokuje minimalne neugodnosti vlasnicima/stanarima (ljudima zatečenim u objektu). Štete na imovini treba svesti na apsolutni minimum. U slučaju da se učine, moraju se odmah zapisnički konstatovati i potpisanu kopiju (od strane komandanta operacije) treba dostaviti vlasniku. Original što je moguće pre obraditi u cilju nadoknade štete.
h) Treba obratiti pažnju da prevodioci objasne razlog pretresa. Svi učesnici u pretresu moraju biti svesni činjenice, naročito kada se nalaze u privatnim kućama, da je to lično vlasništvo. Premda obezbeđenje operacije pretraživanja ima prioritet, to ipak ne sme da bude povod za oružane sukobe ili stvaranje oprečnih mišljenja.
Svi prisutni bi trebali pokazati visoko profesionalan, pravičan, čvrst ali prijateljski stav.

4. – IZMENA:

Načelo pod d) se menja i glasi:

Ako se predstavnici lokalne policije ne pojave ili nisu voljni da sarađuju, pretres će obaviti civilna policija UN sa malim vojnim sastavom za obezbeđenje unutar objekta – zbog neposredne zaštite.

5. – ZAKLJUČAK:

Pretraživanje objekata neće se vršiti nasumice. Ono će se provoditi samo ako postoji određen dokaz koji verovatno indicira postojanje prekršaja. Vojne strukture imaju kompletnu odgovornost za pokretanje, komandovanje i kontrolu nad svim operacijama pretresa i oružanog obezbeđenja. Pretres treba da obavlja lokalna policija.

U slučaju da oni odbiju saradnju civilna policija UN će izvršiti pretres uz prisustvo malog vojnog obezbeđenja unutar objekta.

Vojska neće obavljati pretrese unutar objekata ali vojni komandant u sklopu celokupnog komandovanja operacijom treba da prisustvuje pretresu.

P U K O V N I K
K. C. HAGUE[964]
PRIVREMENI KOMANDANT SEKTORA

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 400

***1993., svibanj 22.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o stanju na ratištu i stavovima RSK u pregovorima s Republikom Hrvatskom***

---

[964] Kenneth.

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-1652
22. 05. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

Komandi: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr,
7. map, 7. mpoap, NC "Alfa", 7. larp PVO (aktom)

1. U toku jučerašnjeg dana ustaše su dejstvovale u zoni 7. K po širem reonu Otišića haubicama i minobacačima. Dejstva su trajala od 11.30 do 14.50 časova sa 50-60 granata.
U zoni odgovornosti OG-1/7. K. po položajima naših jedinica u reonu sela Smilčić, Biljane Gornje i Donje, Škabrnje, kao i u rejonu Ražovljeve glave, ustaše su dejstvovale iz peš. naoružanja i iz tenkova. Takodjer su gađali KM OG-1 i IKM 92. mtbr/7. K. Na vatru ustaša je odgovoreno.
U ostalim korpusima SVK nije bilo neprijateljskih dejstava.
2. U jučerašnjoj informaciji dobili ste osnovne stavove u vezi sa pregovorima sa Hrvatskom. Nemamo tome za sada, šta dodati, s tim što preporučujemo da se za informisanje koristi jučerašnje saopštenje za javnosti Vlade RSK i GŠ SVK.
Ponavljamo, naša pregovaračka pozicija u ovom momentu je povoljna jer je Hrvatska prinuđena (iz mnogo razloga) da ispoštuje Rezoluciju 802 i povuče se sa teritorija zauzetih agresijom od 22. januara 1993. godine.
Naš je cilj (a on je prihvaćen i od strane posrednika – međunarodnih organizacija) da linija razgraničenja bude ona linija koja je postignuta Sarajevskim sporazumom od 03. januara 1992. godine i da se ta linija zaštiti i obezbeđuje od strane UNPROFOR-a. Ta pitanja i zahtevi sa garancijama u tom smislu, biće cilj pregovora sa naše strane.

DEŽURNI OPERATIVNI
pukovnik
Stjepanović Stanko
M.P.[965] M.P.[966]



*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1356, sn. 24-0381.*

## 401

***1993., svibanj 22.***
***Pakrac***

***Izvješće Komande 51. pbr Komandi 18. korpusa SVK o sadržaju sastanka s predstavnicima UNPROFOR-a, te prijedlozi zahtjeva korpusa prilikom sljedećeg sastanka***

KOMANDA 51. pbr — VOJNA TAJNA
Pov. br. 197-1 — POVERLJIVO
22. 05. 1993. god.

[965] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 103, primljen 22. 5. 1993.
[966] Prijemni pečat: TG-4, pov. 442, 24. 5. 1993.

Radni sastanak sa
predstavnicima UN,
izveštaj, dostavlja. –

KOMANDI 18. KORPUSA

Dana 22.05.1993. godine od 10,00 – 12,00 časova održan je radni sastanak sa predstavnicima četa iz Lipika i Pakraca, majorom Drewom[967] i kapetanom Taylorom,[968] povodom događaja koji su se desili u zoni odgovornosti 51. pbr poslednjih sedam dana, sa težištem na rasvetljavanju jučerašnjeg incidenta u s. D.[969] Čaglić.

Razgovoru sa naše strane prisustvovali major Romanić Milenko, kap. Pejić Pero i prevodilac Vučković Božo.

Jučerašnji događaj je okarakterisan kao provokacija od strane snaga UN u želji da se izazovu sukobi širih razmjera i to za vreme verskog praznika u s. D. Čaglić – sv. Jovana. Ovo smo potkrepili i događajima koji su se desili pre toga:

– 17.05.1993. g. u 17,30 časova u rejonu s. Skenderovci pripadnici UN obilazili naše položaje i nešto ucrtavali u svoje karte.

– 19.05.1993. g. od 19,00-20,00 časova u s. Kusonje tri terenska vozila UN obezbeđivali su vozilo hrvatske policije /TAM 110/ koji su pljačkali 4 srpske kuće.

– 20.05.1993. g. od 18,00-19,00 časova presječena je telefonska žica u s. Kovačevac iz transportera, pri popravku žice našla se i pješačka patrola UN oko 21,00 časova i svjetlila baterijom dok su naši popravljali.

– 20.05.1993. g. oko 21,15 časova pješačka patrola UN u s. Kovačevcu ulazila u privatne kuće bez vlasnika.

– 20.05.1993. g. u s. Gornji Rogolji uništavali useve meštana sa ciljem izazivanja sukoba.

– 21.05.1993. g. izazivanje sukoba prilikom pretresa u s. D. Čaglić što je i bio povod za sastanak.

Zbog ovih događaja ova komanda je skrenula pažnju da više neće garantovati siguran i bezbedan prolazak i boravak u zoni odgovornosti 51. pbr već samo na liniji razdvajanja. Skrenuli smo pažnju da su naši građani zbog svega ovog revoltirani i da imaju saznanja da ovakve spektakularne akcije ne vrše na hrvatskoj strani. Također je majoru Drewu skrenuta pažnja da raspolažemo sa saznanjima o skladištima hrvatske strane, a on je odgovorio da će on ovo odraditi ukoliko su naše informacije tačne. Ovom prilikom ovi podaci nisu dati UNPROFOR-u, a major izjavljuje da njegova jedinica jednako i na suprotnoj strani odrađuje posao. Priznali su da su malo preterali u događajima u s. D. Čaglić. Ovo saznanje je doprinelo da, iako su njegovi ljudi vidjeli snajper i AP, prešli su preko toga kao da tog oružja i nema na obostrano zadovoljstvo, a u cilju smirivanja situacije.

U sklopu razgovora podneseni su i sledeći zahtevi:

1. Da se obezbedi da naša komisija obiđe i uveri se kako se čuva i gde naše oduzeto oružje i municija.

2. Da se municija i oduzeto naoružanje smesti u naše skladište koga čuvaju pripadnici UNPROFOR-a jer postoji sumnja da se to oružje daje Hrvatima.

3. Da se nadoknadi sva šteta koja je učinjena na našim putevima, usevima i drugom.



---

[967] Dan.

[968] Scott.

[969] Donji.

4. Da pripadnici UN ne repetiraju puške i ne upravljaju ih u goloruk narod. Upravo zbog ovog je bio i najveći sukob jučer u s. D. Čaglić.
5. Da poštuju činove naših oficira koji ih javno nose i tako se predstavljaju.
6. Da ne ulaze u privatne kuće i posede bez prisustva vlasnika kuća i da poštuju pravo privatne svojine.
7. Da se izjasne po čemu oni rade i sprovode svoje aktivnosti, da li po Vensovom planu ili po Rezoluciji UN 815.
8. Da se otvori Bukovčanska ulica za naš prolaz. Ovu ulicu su držali naši borci tokom celog rata, a dolaskom snaga UN nama je zabranjen pristup i prolaz tom ulicom, što smatramo da je okupacija teritorije, od strane snaga UN.
9. Naši građani su u jesen 1992. godine uz prećutnu suglasnost UN izvršili setvu u rejonu trokutskih sela /Subocka, Livađani, Brezovac/. Međutim, sada se ne dozvoljava našim građanima da obilaze i prihranjuju svoje useve.
10. Predstavnici UN izradili su novi put vrh Pakraca, ulica Miće Podunavca – crkva sv. Rok – Čukur, gde transporterima izlaze na našu najdominantniju tačku osmatranja i držanja.
Vezano za ove naše zahteve, major Drew je odgovorio:
1. Što se tiče oružja i obilaska skladišta, oružje je uništeno, a jedan deo koriste za obuku. Postoji mogućnost da to oružje zadržimo, da se smesti u skladište koje će čuvati naši ljudi i UNPROFOR u rejonu s. D. Čaglić.
2.-4. – nema odgovora.
5. Upoznao je svoje ljude da poštuju oficire koji nose činove i zamolio da damo slike oficira, a posebno pukovnika "Čelečetnika", kako bi njegovi vojnici mogli prepoznati o kome se radi.
6. Slaže se da se u civilizovanom svetu mora poštovati pravo na privatnu svojinu i da će to ubuduće izbegavati.
7. Major kaže da ne zna šta je u Rezoluciji 815, a da su oni tu da očuvaju mir i da će on svim silama nastojati to i ostvariti.
8. Što se tiče prolaza kroz Bukovčansku ulicu, on smatra da je može pustiti, da se boji incidenta, te da se ovo pitanje mora rešiti na višem nivou, a pogotovo kod političara.
9. Što se tiče obilazaka usjeva, on to neće braniti, ali je zabrinut za bezbednost ljudi zbog prisustva hrvatske policije, pa bi ovo pitanje trebali rešiti političari. On kao vojnik razume želju ljudi da se vrate na svoje posede, ali je teško garantovati bezbednost.
10. Puštanje puta samo su primili k znanju i potvrdili da koriste isti.

Predlog pretpostavljenoj komandi:
1. Da K-da 18. Korpusa traži od Komande sektora Zapad da obiđe skladišta oduzetog oružja i municije i uveri se da isto nije dato na korištenje hrvatima.
2. Da se tačno definiše i dogovori sa predstavnicima UNPROFOR-a Sektora Zapad o načinu – proceduri vršenja pretresa, ko prisustvuje i bez koga se ne može vršiti pretres.
Sa snagama UN dogovoriti da se ubuduće ovakvi pretresi vrše uz minimalan broj učesnika od strane UN /bez puno vojnika i OT jer to iritira naše ljude/.
Da se ova odluka spusti k-dama jedinica kako bismo znali način postupanja.
3. Zabraniti ulazak u privatne posede bez prisustva vlasnika, kao i njuškanje i premetačinu po dvorištima.
4. Angažovati sve subjekte u cilju puštanja za promet Bukovčanske ulice i pomeranja punktova 5. i 6. snaga UN na stvarnu liniju razgraničenja /rijeka Šeovica/.
MR-PP/IB

KOMANDANT
major
Milenko Romanić, [v.r.]

M.P.[970]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 402

***1993., svibanj 22.***
***Knin***

***Zapovijed Ministarstva odbrane RSK podređenim institucijama i postrojbama za razvojačenje dijela vojnih obveznika radi potreba gospodarstva***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
Strogo pov. br. 553-1
Knin, 22. 05. 1993.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

M.P.[971]

Otpuštanje dela v/o iz RJ
SVK radi uspostavljanja
procesa proizvodnje,
n a r e đ e nj e. –

M.P.[972]



Na osnovu naređenja Predsednika RSK br. 03-4-157 od 22.05.1993. godine i naređenja GŠ SV Krajine br. 424-2 od 22.05.1993. godine, a u cilju održavanja privrednih aktivnosti u RSK i stvaranja uslova za rad državnih organa, a u skladu sa vojno-političkim i bezbedonosnim promenama

N A R E Đ U J E M:
1.- Otpust dela zaposlenih v/o iz RJ u radne organizacije i državne organe vršiti tako da se v/o u vojničku knjižicu: – zaključi vreme provedeno u ratu, ali da mu se ostavi (upiše za one kojima nije upisan) ratni raspored u toj jedinici-ustanovi; – da se o tako otpuštenim v/o stvori evidencija na osnovu koje bi se izvršilo ponovno pozivanje u RJ u slučaju pogoršanja vojno-političke i bezbedonosne situacije.
Način pozivanja tako otpuštenih v/o regulisaće komande korpusa u saradnji sa Upravama MO. Odobrenje za napuštanje teritorije RSK od strane tako otpuštenih v/o izdavaće se na do sada već regulisani način (kao za v/o u RJ), dakle nadležni komandanti će i dalje na zahtev preduzeća izdavati dozvole na osnovu procene o kritičnosti te VES za jedinicu i argumenata preduzeća – RO.

---

[970] Okrugli pečat: Vojna pošta 9164, Pakrac.
[971] Prijemni pečat: Ministarstvo kulture i vera RSK, Knin, primljeno 22. 5. 1993, org. jed. 001. br.1-1/93.
[972] Okrugli pečat:MO RSK, Knin.

2.- Radne organizacije, preduzeće ili drugo pravno lice podnosi zahtev sa osnovnim naznakama programa proizvodnje-usluga na verifikaciju izvršnom savetu opštine u kojoj je registrovana za naznačenu delatnost. IS SO razmotren zahtev sa mišljenjem prosleđuje nadležnoj upravi MO. Uprava MO zajedno sa svojim mišljenjem-prosleđuje zahtev na realizaciju komandi korpusa, koja ga realizuje prvenstveno vodeći računa o neophodnom stepenu popunjenosti RJ i borbenoj gotovosti, a u skladu sa vojno-bezbedonosnom procenom.
– Javna preduzeća dostavljaju obrazložen zahtev Upravnog odbora nadležnom ministarstvu koje ga sa svojim mišljenjem prosleđuje MO, a MO Glavnom štabu SVK.
– Državni organi i organizacije sa obrazloženim zahtevom obraćaju se MO, a MO dalje GŠ SVK.
3.- Radi pouzdanijeg i bržeg pronalaženja v/o i realizacije zahteva, u zahtevu treba navesti sledeće podatke: ime, ime oca i prezime, datum rođenja i RJ u koju su raspoređeni (u kojoj se nalaze).
4.- Spiskove otpuštenih v/o komande korpusa dostavljaće odmah nadležnim odeljenjima za odbranu MO radi evidencije u matičnoj kartoteci i radi potrebe hitnog pozivanja.
Iste spiskove komande korpusa zadržaće kod sebe ukoliko se odluče da pozivanje vrše na neki drugi način (preko kurira iz RJ ili sl.).
5.- Realizaciji ovog naređenja pristupiti odmah, a o nejasnim pitanjima komande korpusa i Uprave MO obraćati se Republičkoj upravi MO na telefone (22-03, 22-94 i 63-819), a državni organi Ministarstvu odbrane na tel. (21-02, 21-07 i 60-143).

ZAMENIK MINISTRA
p. p u k o v n i k
Duško Babić, [v.r.]
M.P.[973]

Urađeno u 31 primerak i
dostavljeno:
– Svim Upravama MO
– Svim Ministarstvima
– GŠ SCK
– Svim Korpusima SVK
– a/a

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*Hrvatski informativni centar, A-295-001.*

## 403

***1993., svibanj 23.***
***Iz dnevnika Zelenbabe Srećka o rasformiranju 1. jbr “Vojvoda Vuk”***

---

[…]
23. 05. 1993.

[973] Okrugli pečat:MO RSK, Knin.

Naredba o preformiranju 1. jbr "Vojvoda Vuk" na osnovu člana 40. Zakona o Odbrani RSK.
Rasformirati:
- k-du br
- k-dni bat
- poz. bat
- mad
- I okb
- II okb
- mpoad
- I do
- II do
- Pdo
- Vod brigu o borcima

Do 15,00 č 25.05.93. Ljudstvo i MTS uputiti u jedinicu iz kojih je vršena popuna.
Pripremiti ljudstvo i tehniku i uputiti ljudstvo odakle su došli.
Ne može se do 25. 05. realizirati (Mrkonjić).
Formirati komisiju da bi se zadržao pečat.
Mrkonjić predsednik
Bokun zamenik
Miodrag član
Šiša "
Grbić "
Tražiti vozače iz korpusa.
[…]

---

*Izvornik, rukopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 30.*



## 404

***1993., svibanj 24.***
***Daruvar***

***Dopis zapovjednika UN-a sektora Zapad tijelima vlasti RSK u zapadnoj Slavoniji o stavovima UNPROFOR-a u odnosu na neka pitanja postavljena na zajedničkim sastancima***

---

GLAVNI ŠTAB SEKTORA ZAPAD
D A R U V A R
24. 05. 1993. godine

PISMO ZA SRPSKE VLASTI

NEPBAT

1. – Molimo Vas da predate priloženo pismo naznačenim primaocima – ako je to moguće, još danas. Pobrinite se da uputstvo o pretresu (pretraživanju) i oružanom obezbeđenju bude predano samo G-DINU ŽARKOVIĆU[974] i G-DINU ČELEKETIĆU.[975]
2. - Zahvaljujemo na saradnji.

---

ZAŠTITNE SNAGE UJEDINJENIH NACIJA
GLAVNI ŠTAB, SEKTOR ZAPAD
D A R U V A R
24. 05. 1993. godine

DRAGI GOSPODINE ŽARKOVIĆ

Verujem da je sastanak, održan u sredu 19.05.1993. god., između vaših predstavnika i UNPROFOR-a, pod predsedavanjem G-DINA SEDRIKA TORNBERIJA, bio veoma koristan za sve nas. Pokrenut je određen broj važnih pitanja na koje želim da odgovorim. U ovom pismu izneću naše stavove u odnosu na neke od njih.

Ponovo sam svim Komandantima bataljona u SEKTORU ZAPAD preneo našu direktivu vezano za pretrese i oružano obezbeđenje istih. Na uvid vam šaljem kopiju direktive a nameravam da i puk. ČELEKETIĆU pošaljem jednu. Molim Vas da obratite naročitu pažnju na paragraf 3. b) gde se kaže da će se oružano obezbeđenje pretresa primenjivati samo u izuzetnim okolnostima. U većini slučajeva, prekršaj će se registrovati, obavestiti lokalna civilna policija i civilna policija UN (UNCIV POL), a zatim sprovesti zajednički pretres. Ovaj pristup, neće međutim, umanjiti našu odlučnost da iz UNPA zone uklonimo svo nelegalno oružje.

Razmotrio sam Vaš zahtev za izmeštanjem kontrolnog punkta br. 6 (WC 6) na području benzinske stanice. Na pregovorima sa hrvatskom stranom u januaru 1993. god. ovaj predlog je odbačen iz političkih razloga. Međutim, ponovo ćemo pokrenuti ovo pitanje na sastanku sa hrvatskom stranom zakazanom za 26.05.1993. godine.

Zahtevate da NEPBAT intenzivira patroliranje u području šume Prašnik. Ovo je razmotreno sa Komandantom NEPBAT i on se s time složio.

Kao što smo utvrdili prošle nedelje, naši nedeljni sastanci trebaju biti pozitivan korak u rešavanju lokalnih nepolitičkih problema. Dajemo vam na znanje da se predstavnici UNPROFOR-a i TO takođe sedmično sastaju da bi razmotrili najvažnije aktivnosti i rešavali tekuće probleme. Slučaj komemoracije u Jasenovcu je u celosti izdiskutovan na dva protekla sastanka tako da mi sada pipremamo standardnu proceduru za buduće manifestacije u cilju poboljšanja saradnje i sprečavanja incidenta.

S poštovanjem.

P U K O V N I K
K. C. HAGUE[976]
PRIVREMENI KOMANDANT SEKTORA

G-din ŽARKOVIĆ

---

[974] Krsto, pomoćnik ministra unutarnjih poslova RSK.
[975] Milan, zapovjednik 18. korpusa SVK.
[976] Kenneth.

Zamenik Ministra unutrašnjih
poslova O K U Č A N I

DOSTAVITI: puk. ČELEKETIĆ – k-dant TO SZ
g-din VUKELIĆ [977]– potpredsjednik Skupštine RSK
g-din VITEZ[978] – Predsjednik opštine.

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 405

***1993., svibanj 24.***
***Knin***

***Zahtjev Ministarstva odbrane RSK Upravi Ministarstva odbrane Sjeverna Dalmacija da osigura prijevoz kandidata za vojne škole i akademije u Beogradu***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
REPUBLIČKA UPRAVA
Pov. br. 135-3
Knin, 24. 05. 1993. godine

PREDMET: Zahtev za odobrenje autobusa i pogonskog
goriva D-2 radi prevoza kandidata na sistematski
pregled za vojne škole i akademije do
Beograda i nazad. –

Obraćamo se naslovu da za potrebe prevoza kandidata za vojne škole i akademije s područja Uprave "Sjeverna Dalmacija" na sistematski pregled u Beograd, odobri jedan autobus sa 54. sjedala. Autobus treba da iz Knina krene 30.05.1993. godine u 07.00 časova iz sjeverne kasarne, a iz Beograda bi se vratio, nakon obavljenog sistematskog pregleda istih 02.06.1993. god. u večernjim časovima. Takodjer trebate odobriti 700 l pogonskog goriva D-2 za potrebe ovog autobusa.
Na sastanku načelnika Republičke uprave sa načelnicima Uprava "Lika", "Kordun", "Banija" i "Zapadna Slavonija" koji je održan u subotu 22.05.1993. godine u Petrinji regulisano je da navedene uprave autobuse za prevoz svojih kandidata za vojne škole i akademije, koji idu na sistematske preglede u Beograd obezbjede preko komandi korpusa sa područja svojih uprava. Molimo da nam se obezbjedi potrebna količina pogonskog goriva D-2 i za navedene uprave.

ZASTUPA NAČELNIKA
kapetan 1. klase
Rošić Predrag



---

[977] Veljko.
[978] Dušan.

Na znanje: Upravama: "Lika", "Banija", "Kordun", "Z. Slavonija"

M.P.[979] M.P.[980]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2189.*

## 406

***1993., svibanj 24.***
***Knin***

***Dopis Komande 7. korpusa Glavnom štabu SVK o primijenjenoj taktici u operaciji "Maslenica" te namjerama i ciljevima Hrvatske vojske u narednom razdoblju***

Komanda 7. korpusa
Organ bezbednosti
St. pov. broj 21-346
Dana 24. 05. 1993. god.

Saznanja o ustaškim snagama i njihovim namerama

STROGO POV.
br.ev.
OB GŠ SV RSK



U dosadašnjem sagledavanju aktivnosti HOS i namerama HV, došli smo do sledećih saznanja:

U prvim danima ustaške agresije na RSK i zauzimanjem dela naše teritorije, ustaše su pristupile izvođenju inžinjerskih radova na utvrđivanju dostignute linije. Dostignute linije su držala sa manjim delom profesionalne vojske /ZNG/ i domobranskim jedinicama. Za izvođenje prepadnih dejstava koristili su specijalne jedinice i vršili ubacivanjem DTG. Svakodnevno je dolazilo do upotrebe artiljerijskih jedinica, koje su ostvarivale vatru po našem p/k i po dubini zone odbrane, u cilju nanošenja gubitaka i odvraćanja naših snaga da idu u napadna dejstva u čemu su postigli željeni cilj.

Raspolažemo operativnim saznanjima da su ustaše na širem delu Dalmacije izvele dodatnu mobilizaciju, čiji odziv dosta slab.

Cenimo da je mobilizacija izvođena sa ciljem jačanja odbrane na onim pravcima odakle su izvučene jedinice i upućene u bivšu BiH. Isto tako imamo saznanja koja ukazuju da ustaše vrše pripremu za konačni obračun sa SV sa ciljem zauzimanja što većeg dela teritorija RSK. Nova napadna dejstva pripremaju pod šifrom "POSLJEDNJA ŠANSA". Ova dejstva bi izvodili iz tri pravca, glavni pravac: Cazin – Glina, sa ciljem presecanje Krajine na dva dela. Prvaci napada u zoni odbrane 7. Korpusa: Sinj-Vrlika-Knin, Zadar-Benkovac i Maslenica-Obrovac.

Za izvođenje ove operacije ustaše su pored redovne vojske mobilisali sve sposobne građane i vrše masovnu propagandno psihološku aktivnost u cilju jačanja borbenog morala kod svojih

[979] Prijemni pečat: Vojna pošta 9162, pov. br. 18- 415, 24. 5. 1993., Okučani.
[980] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 1056, primljen 24. 5. 1993. u 15,45; predan u 16,30.

pripadnika, a okosnica bi im bilo ljudstvo koje je poreklom sa teritorije RSK. Nekriju da potpisano primirje i nada na okončanje dejstva u Hercegovini ima za cilj konsolidovanje redova i izvođenje priprema za planiranu akciju.
Za prikupljanje podataka o našim snagama koriste: Pripadnike UN, preko rodbinskih veza (slanjem na teritoriju RSK), preko lica hrvatske nacionalnosti koja su izbegla iz RSK, IG, Ei, slušanjem sredstava javnog informisanja i svojim saradničkim pozicijama.
Sa ovim saznanjima smo upoznali komandanta 7. Korpusa, radi preduzimanja odgovarajućih mera kako nebi došlo do iznenađenja.

Prilog:[981]
– dve zabeleške OB OG-1

Načelnik
Major
Damjan Prlić, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 407

***1993., svibanj 25.***
***Knin***

***Zapovijed Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama za otklanjanje uočenih nepravilnosti prilikom korištenja vozila, te za smanjenje potrošnje pogonskog goriva***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
**GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE**
Pov. br. 12-98
25.05.1993. god.

Primedbe na SbOb i
mere na podizanju
nivoa SbOb.

Analizom rada i funkcionisanja SbOb došlo se do sledećih zaključaka:
1. Organi SbSl SVK su kadrovski i materijalno nepopunjeni a deo kadra je ili nedovoljno obučen ili je sklon opstrukciji što je imalo za posledicu delom, narušavanje sistema SbOb, te omogućavalo zloupotrebe, nenamensku upotrebu motornih vozila, krađu goriva i razne pljačke materijalnih dobara koristeći motorna vozila i druge deformacije koje su štetno delovale ne samo na SbSl nego i znatno šire.
2. Prisutan je negativan uticaj određenih starešina na SbSl, ignorantan odnos prema organima SbSl pa čak i uticaj na pojedine starešine i vojnike vozače u cilju zloupotrebe SbSl.
3. Ne vode se planska dokumenta niti se vrši uredno dnevno planiranje prevoženja, stalni planovi prevoženja ne postoje niti u jednoj jedinici, što bitno utiče na dupliciranje kapaciteta i enormnu potrošnju goriva. Zadaci se uglavnom izdaju usmeno čime se prikrivaju određene zloupotrebe i sl.

[981] Prilozi nisu pronađeni uz izvornik.

4. Ne određeuju se starešine vozila, odnosno kolona vozila i uglavnom se ne angažuju organi saobraćajne policije u cilju praćenja ili vođenja kolona. U kolonama vozila se ne određuje tehničko začelje i slično.
Regulisanje i kontrola saobraćaja je površna i nedovoljna.
5. Upravljanje i rukovođenje saobraćajem se vrši primenom tzv. "ratne šeme" pa i tamo gde su stvoreni svi uslovi da se vrši planiranje upotrebe motornih vozila u duhu Pravila SbSl.
6. Pogonsko gorivo se troši nemilice i neplanski a ima i ozbiljnih indicija da se isto krade i prodaje neprijateljskoj strani po znatnim cenama što stvara veći broj ratnih profitera i umanjuje ukupnu odbrambenu moć SVK i RSK u celini.
7. I dalje su prisutne pojave tzv. "izvršavanja zadataka privatnim motornim vozilima" odnosno drugim rečima prisutne su javne krađe goriva.
8. Nekontrolisano i neplanski se vrši podela vojnog goriva privatnim i pravnim licima a česte su pojave porodične odnosno rodbinske uzurpacije goriva i motornih vozila.
9. Nerešen je status vozila iz ratnog plena i česta je pojava svojatanja takvih vozila iako se najčešće radi o kradenim ili otetim m/v od ljudi lojalnih RSK.
10. Vrše se usluge privatnim i pravnim licima bez naknade troškova.
11. Lažiraju se putne radne liste i druga putna dokumentacija u cilju pravdanja goriva. Ovu pojavu aminuju "zaštitnici" takvih vozača, pošto su najverovatnije u sprezi.
12. Ima slučajeva direktnih napada i pretnji pojedinim VL u cilju sprečavanja istih u raspravljanju krivičnih dela i pokretanju pitanja pljački kao i suprotstavljanju istim.
13. Enormna potrošnja goriva bitno utiče na nivo b/g. ima slučajeva da u jednoj jedinici više goriva potroši jedno putničko motorno vozilo nego, tehnički visoko opremljen divizion, npr. mpoad.
14. Samo delimično je rešeno pitanje planiranja, organizacije, izvršenja i kontrole izvršenja prevoženja na relaciji SRJ – RSK. Isto se odvija stihijno i bez dovoljno kontrole.
15. Mobilisan je ogroman broj vozila, dobrim delom po privilegijama izražen sistem vozač-vozilo, te su izvesne pojave opravki i spremanja privatnih vozila na račun SVK dok su vozila iz preduzeća uglavnom izložena nemilosrdnoj eksploataciji i upropaštavanju.
16. Mobilisani vozači, uglavnom odlaze kućama vozilima na spavanje, voze se bez kontrole zaštićeni po osnovu privilegija.
17. Ne poštuju se naređenja o limitiranju goriva od nivoa GŠ do vozila, niti se vrši uredno izveštavanje po SbSl, na što je više puta ozbiljno upozoravano.
18. Osnovno i tehničko održavanje je slabo, što ima za posledicu nagli pad nivoa tehničke ispravnosti vozila.
19. Ima primera prezasićenosti pojedinih jedinica motornim vozilima tako da je deo vozila izložen krađi a posebno je izražena krađa akumulatora i sl.
20. Službe u parkovima motornih vozila su slabo organizovane.

U cilju otklanjanja uočenih nedostataka,

N A R E Đ U J E M:
1. Organi SbSl će blagovremeno dostaviti potrebe u kadrovima i materijalne potrebe u cilju rešavanja istih. Odgovorni starešine će preduzeti mere preraspodele postojećeg kadra a u cilju podizanja nivoa SbSb.
2. Dati punu podršku organima saobraćajne službe a posebno pristupiti oslobađanju i popuni organa saobraćajne vojne policije.

3. Razmotriti mogućnost preraspodele m/v unutar jedinica i između jedinica.
4. Posebnu pažnju posvetiti regulisanju i kontroli putnog saobraćaja uz angažovanje starešina saobraćajne službe unutar i van sastava saobraćajne vojne policije.
Rok: stalno.
5. Prijavljivanje prevoženja kao i planiranje prevoženja vršiti striktno u duhu Pravila i propisa SbSl i u tom smislu sprečavati improvizacije i nedoslednosti.
Rok: stalno.
6. Urednim planiranjem, organizacijom i izvršenjem prevoženja sprečiti zloupotrebe i pljačke goriva i MS kao i izvršavanje usluga privatnim i pravnim licima bez naknade stvarnih troškova.
Rok: stalno.
7. Odstupanje od ustaljenog načina planiranja se dozvoljava samo u toku dejstava jedinica u neposrednom borbenom dodiru.
Rok: stalno.
8. Pri izvršavanju transportnih zadataka određivati starešine u svojstvu starešina vozila i grupe do tri motorna vozila a za kolone veće od tri vozila angažovati saobraćajnu vojnu policiju i organizovati tehničko začelje.
Rok: stalno.
9. Svim sredstvima sprečiti krađu goriva. Ispitati pojavu ilegalne prodaje goriva neprijateljskoj strani i istu sprečiti a prema licima primenjivati najrigoroznije mere i sankcije.
Rok: odmah.
10. Svim sredstvima sprečiti ratno profiterstvo unutar jedinica a posebno profiterstvo koje se ostvaruje zloupotrebom vozila i p/g.
Rok: odmah.
11. Zabranjujem upotrebu privatnih, nemobilisanih vozila u tzv. službene svrhe i na taj način rasipanje p/g.
12. Odmah pristupiti popisu vozila iz ratnog plena u kome cilju sprečiti lažiranje saobraćajne dokumentacije tih vozila, te ova vozila registrovati prema Uputstvu o registraciji motornih vozila.
13. Sve usluge vojnim m/v i vozilima koja su mobilisana naplaćivati.
14. Odmah izvršiti analizu popunjenosti komandi i jedinica mobilisanim vozilima. Višak vozila demobilisati i broj mobilisanih vozila svesti na najmanju meru.
Rok: maj/1993.
15. Naročitu pažnju posvetiti osnovnom i tehničkom održavanju i u duhu pravila i propisa organizovati službu u parkovima m/v.
16. Izvršiti limitranje i poštivanje limita goriva na svim nivoima komandovanja. Dodelu goriva preko limita odobravati samo za ona prevoženja koja su izvršavana po planu GŠ SVK.
Rok: Do 25-tog u mesecu.
17. Za sva prevoženja van teritorije RSK tražiti odobrenje GŠ SVK i sprečiti popunu goriva na pumpama pod kontrolom Predstavništva vlade RSK, (sektora za vojna pitanja), svih m/v kojima nije odobreno prevoženje van teritorije RSK od strane GŠ SVK.
Rok: stalno.
18. Organ SbSl GŠ redovno vršiti kontrolu popune vozila preko Sektora za vojna pitanja, Predstavništva vlade RSK, o čemu mi blagovremeno podnositi izveštaj.

Rok: stalno.
19. Iznaći rešenje i predložiti mi lokaciju i smeštaj vozila i vozača koja se upućuju na izvršenje transportnih zadataka na teritoriju SRJ.
Rok: 01.06.1993. godine.
20. U cilju izvršenja napred navedenih zadataka, pristupiti izradi određenih normativnih akata (uputstava) koja će regulisati pitanja iz domena SbSl.
Rok: maj/jun 1993. godine.
21. Načelnik SbSl će razmotriti i predložiti način obuke vojnika vozača neborbenih vozila.
Rok: odmah.
22. Saobraćajne nezgode tretirati u duhu Uputstva o saobraćajnim nezgodama.
23. Naročitu pažnju posvetiti oformljenju dokumentacije u slučaju saobraćajnih nezgoda vozila UNPROFOR-a sa vozilima i licima SVK.
24. Dokumentaciju o saobraćajnim nezgodama odmah, po nastanku nezgoda, dostavljati saobraćajnoj službi GŠ SVK.
Za realizaciju ove naredbe su mi odgovorni: NŠ, pomoćnici Komandanta, Načelnici SbSl i TSl, te Komandanti potčinjenih jedinica.

KOMANDANT
Brigadni general
Mile Novaković, [v.r.]

M.P.[982]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 6.*



## 408

***1993., svibanj 25.***
***Knin***

***Dnevno izvješće Komande 7. korpusa SVK nadređenom zapovjedništvu o stanju na sjevernodalmatinskom ratištu***

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-348 **STROGO POV.**
25. maja 1993. godine **br. ev. _______**

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a. –

1. Operativnim putem potvrdili smo naša ranija saznanja i dobivene podatke o rasporedu ustaških snaga i položaju artiljerijskih oružja na biogradskom pravcu (topografska karta Biograda 2-2, 1:25 000)
– Haubice – južno od Svetog Roka, tt 51. za oko 200m.
– Glavno skladište municije i strelište (6737) severno od magistrale.

[982] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

– Glavna komanda u kući Đurić Sretena (6637) između bolnice i benzinske pumpe.
– Centar veze (6537) u kući Ustić Dušana (odmaralište Soline).
– Artiljerija – 200 metara od magistrale desno od puta za Crvenu Luku.
– Utvrđeni pešadijski položaji (6839) Jankolovački brig na raskrsnici puteva.
– Objekti za smeštaj ljudstva h. "Gradis", "Ina" i "Crvena Luka".

2. Grupa v/o iz sastava 75. mtbr dobila je zadatak da izvidi reon Pakova Sela u trajanju od dva dana. Zadatak su izvršili bez većih poteškoća i nakon vraćanja isti pričaju da u Pakovu Selu nema nikakve vojske, jedino što su zapazili jedno m/v sa 3 vojnika-milicionara koji patroliraju po selu, veoma mali broj civila uglavnom starije dobi a u polju se vide seljani kako obrađuju zemlju. Uočeni su tragovi m/v od Pakova Sela prema Lugarju i Andabacima te su naše ranije procene ukazivale da ustaše vrše manevar praznim m/v i na taj način provociraju naše snage koji nekontrolisano otvaraju vatru i troše veću količinu municije neopravdano.

3. Dana 24.05.1993. godine nije izvršena smena dela boraca 6č/4. lbr koja obezbeđuje Razvršje jer većina ljudi nije došla na smenu. Radi se o borcima rezervnog sastava SJB Obrovac koji od prvog dana kako su stavljeni pod komandu 4. lbr prave probleme. U toku jučerašnjeg dana i jutros većina ih je privedena, ali isti uporno odbijaju naređenje. Komandant brigade major Dopuđ Jovo naredio je da se isti otpuste i izreče disciplinska mera u trajanju od 3 meseca zatvora.

4. Tokom jučerašnjeg dana i noćas neprijatelj je nastavio sa dejstvima po zoni odgovornosti naših snaga a posebno jak artiljerijski napad od strane neprijatelja ispoljen je dana 24. 05.1993. god. u vremenu 21.35 časova po rubnim područjima Obrovca i samom Obrovcu. U ovom napadu učinjena je velika materijalna šteta, direktno je pogođena trafostanica koja strujom opskrbljuje veći deo naselja, dom zdravlja i druge objekte, krov upravne zgrade i krov pogona TRIO-a Obrovac gde su gotovo oba uništena. U ovom napadu naše snage nisu imale ljudskih gubitaka.

5. Broj zarobljenika nepromenjen.

za NAČELNIK-a
m a j o r
Damjan Prlić
[………., v.r.][983]



*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 409

***1993., svibanj 25.***
***Knin***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama za pojačavanje protudiverzantskih mjera na ratištu***

[983] Potpis je nečitak.

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-3711
25. 05. 1993. godine

Komandi: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, 7. map
7. mpoap, NC "Alfa", 7. larp PVO (aktom).

Prema potvrđenim podacima ustaše su u poslednje vreme koristeći nedovoljnu našu budnost i opuštenost snaga u b/r izvršile detaljno izviđanje elemenata b/r. Borbe u bivšoj BiH iskoristiće za držanje ratne tenzije tj. ubacivanja DTG u naše rasporede.
Do sada su ubacili više DTG, a posebno ističemo posledice ubacivanja DTG u zoni odgovornosti 31. pb, 39. K širi rajon objekta Cepalište, čije su posledice ubijena tri lica, zatim pogibija jednog borca u OG-1 od ubačene grupe koja je kamerom snimila naše položaje u zoni odgovornosti 92. mtbr/7. K, uništenje inž. mašina u 75. mtbr/7. K, ubacivanje DTG u zonu odgovornosti 19. pbr/21. K čije su posledice dva poginula borca i 4 ranjena.
Očekivati je ovih dana masovno ubacivanje DTG u kom cilju naređujem:
1. Povećati budnost u svim jedinicama, međuprostore kontrolisati objavnicama, patrolama, povremenim zasedama, organizovati dopunsko zaprečavanje grupama mina na mogućim pravcima za ubacivanje DTG.
2. Informišite ljudstvo sa namerama neprijatelja i merama koje preduzimaju naše snage.

K O M A N D A N T
pukovnik
Milan Đilas M.P.[984] M.P.[985]

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, inv. br. 1536, sn. 24-0376.*



## 410

***1993., svibanj 26.***
***Brusnik***

***Izvješće Komande 59. odreda Komandi 18. korpusa SVK o sadržaju sastanka s delegacijom UNPROFOR-a***

---

KOMANDA 59. ODREDA
Str. pov. br. 306-3
26. 05. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Izveštaj sa sastanka sa
predstavnicima UNPROFOR-a,
d o s t a v lj a. –

Dana 25.05.1993. godine na poziv predstavnika UNPROFOR-a, održan je sastanak na punktu "Stara škola" u s. Brusniku.

---

[984] Prijemni pečat: TG- 4, str. pov. br. 452, 26. 5. 1993.
[985] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 205, primljen 25. 5. 1993. u 17,50; predan u 18,00.

Na sastanku su prisustvovali sa naše strane: Gatarić Vlade, kap. Svakidan Veljko i predstavnik od strane SUP-a milicionar Zgonjanin Rodoljub, pošto nije nitko bio od odgovornih drugi iz SUP-a.

Od strane predstavnika UNPROFOR-a prisustvovali su: major McCamber, kapetan Teilor, a prevodilac je bio iz Osijeka.

Sastanak je vođen po pitanju rešavanja nekih spornih problema, vezano za oduzimanje naoružanja od naših pripadnika, pljački srpske imovine i ponašanje vojnika UNPROFOR-a u zoni odgovornosti.

Na moje pitanje kuda ide oduzeto naoružanje, da li ustašama ili u skladište i da li od ustaša isto oduzimate oružje, dobio sam sledeći odgovor:

– isto tako oduzimamo i od ustaša, a oni postavljaju isto pitanje, te odgovorno tvrdimo da se oružje nalazi u skladištu, što možete i lično proveriti, a meni Hrvatska policija kada prolazim pored njih nazivaju me "četnikom".

Dalje sam mu postavio pitanje da li može naša delegacija otići da se uveri da naše naoružanje se nalazi u skladištu, odgovor je bio:

– da može, šta će biti kasnije ja neznam to neka reše političari, kuda će to naoružanje otići.

Također mu je postavljeno pitanje pljačke Srpske imovine u srpskim selima, te da imamo podatke da vojnici UNPROFOR-a obezbeđuju Hrvate dok to rade, odgovor je bio:

– to je stvar civilne policije UNPROFOR-a.

Također je postavljeno pitanje da se otvara pojedinačna i rafalna paljba iz reona s. Dragović i ispaljuju svetleće rakete iz reona Sirača prema našoj teritoriji, odgovor je bio:

– da su to i oni primetili i pitao me je na karti tačnu lokaciju otvaranja vatre.

Major McCamber je postavio pitanje da ima informaciju da je u s. Lipovac bilo najveće četničko uporište, ja sam mu odgovorio:

– da tu nije bilo nikad četnika, sad je tu vojska Krajine, a za vreme II svetskog rata ovde su bili samo partizani.

Također me je pitao da li po mom mišljenju može RS sama živeti kao država, ja sam mu odgovorio:

– da ima i manjih država, a RS i RSK će biti jedna država i kao takve moći će da žive.

Također sam postavio pitanje majoru McCamber, kakvo ima viđenje na dojučerašnje saveznike Hrvate i Muslimane, koji sada svom žestinom ratuju, odgovor je bio:

– to je iznenađujuće za svet.

Na osnovu održanog sastanka, dogovoreno je sledeće:

– da neće njihovi vojnici ulaziti u naše kuće i oduzimati naoružanje, ali ako vaši vojnici nose oružje javno mi moramo raditi svoj profesionalni posao.

– dogovoreno je da – ako dođe do nekih spornih pitanja pokušamo to da rešimo dogovorom i da se na ovakvim kontaktima reše sporna pitanja, a ne da transporteri i vojnici UN sami to rade.

– također je bila reč po pitanju popravka puta Kraguj – Brusnik, rečeno je da civilne strukture trebaju naći neku Srpsku firmu koja bi izvodila radove i da se sklopi ugovor sa istom, pošto smo i mi učestvovali u oštećenju tih puteva.

KOMANDANT:

M.P.[986] Vlado Gatarić, [v.r.]

[986] Okrugli pečat: Vojna pošta 9168, Daruvar.

M.P.[987]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

# 411

***1993., svibanj 26.***
***Knin***
***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o stanju na ratištu i stavovima RSK u pregovorima s Republikom Hrvatskom***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov. br. 01-492
26. 05. 1993. godine

M.P.[988]

Informacija potčinjenim
jedinicama.-
Komandama: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 1. jbr, 105. vbr, 75. pob

1. U toku jučerašnjeg dana, posebno u toku noći 24/25. 05. nastavljena su intenzivna ustaška dejstva u zoni 7. K. Najžešća vatra, sa teškim materijalnim štetama, otvarana je po Obrovcu. Četri civilna lica zatražila su lekarsku pomoć. U toku dana 25. 05. 93. bilo je mirno. Uveče su ustaše ponovno otvarale vatru iz peš. naoružanja u Skradinskom zaleđu, a iz tenkova i MB tukli su Smiljčić (22,00-23,00). Od te njihove vatre ranjeno je 6 naših boraca u OG-1.
U zoni 15. K ujutro 25.05. ustaše su dejstvoale po rejonu Jančića i Vojnovcu.
U ostalim korpusima nije bilo intenzivnijih dejstava uz liniju fronta.
Ustaše, međutim, sve češće, ubacuju DTG. U zoni 39. K u selu D.[989] Viduševac uz šumu, pronađena su tela četvorice boraca 39. K koji su u to vreme koristili slobodne dane.
Dana 24.05.93. oni su išli po drva a nađeni su mrtvi uz utovareni traktor. Radi likvidacije ove DTG angažovane su određene snage korpusa.
U 39. K u rejonu s. Slatina na topu jedne naše jedinice izvršena je diverzija.
Osmatrač je navodno obilazio ustaše koji su se posle eksplozije izvlačile sa položaja, ovaj slučaj se dalje ispituje.
2. Vanredni događaji:
Dana 25. 05. 93. oko 11,15 č. 2 borca su u rejonu Rakića naišla na naše minsko polje i zadobili lakše pvorede.
3. U vezi sa sve češćim pitanjima i komentarima boraca o cilju i toku pregovora sa Hrvatskom ponovićemo neke od stavova koji su vam već poznati i nove činjenice:
a) Juče je Vlada RSK odlučila da ne šalje delegaciju na pregovore u Zagreb. Osnovni razlog je nastavak agresije na teritoriju RSK, posebno po civilnim ciljevima, selima i gradovima u

[987] Prijemni pečat: Vojna pošta 9162, pov. br. 12-551, 27. 5. 1993., Okučani.
[988] Prijemni pečat: Vojna pošta 9031, pov. br. 30-3742, 26. 5. 1993., Knin.
[989] Donji.

Severnoj Dalmaciji, Lici. Poslednjih dana posebno su rušenja i stradanja doživeli Obrovac i naselja oko Benkovca. Od ubačene DTG poginulo je poslednja tri dana 9 lica.
b) Ustaše su se orjentisale na ubacivanje DTG, jer su opterećene ratnim dejstvima u BiH. Zatim, traže predah da izvrše popunu svojih jedinica za nastavak rata.
c) Hrvatska propaganda uporno (a to se borcima mora objasniti) sve kontakte RSK i RH tumači svojoj javnosti iz svog ugla. Laže o dnevnom redu i donetim zaključcima, stalno upotrebljavajući za nas neprihvatljivu terminologiju ("lokalni Srbi") i podmećući našoj politici da se na neki način pomirila sa nekim statusom unutar avnojevske Hrvatske. Cilj im je da šire defetizam kod naših boraca, dovedu do raskola između naroda, vojske i političkog rukovodstva i tako prikriju nuždu koja ih tera na pregovore sa RSK (nužda da pregovaraju je katastrofalno ekonomsko stanje u Hrvatskoj, slab moral boraca HV, pritisak međunarodne zajednice i SB za ispunjenje Rezolucije 802).
d) Stavovi političkog i vojnog rukovodstva RSK su:
– pregovarati treba u cilju dalje afirmacije državnosti RSK, kao i pokazivanja kooperativnosti pred međunarodnom zajednicom (činiocima). Na svake pregovore ide se po odluci vlade i sa pripremljenim konceptom, a s obzirom na političku situaciju i pitanja koja bi se raspravljala.
– vojno rukovodstvo u pogledu prekida vatre, spremno je na razgovore koje bi vodili timovi eksperata na neutralnom terenu. Eventualni sporazum potpisali bi najviši vojni rukovodioci dveju strana i vojni posrednik UNPROFOR-a. Naš je stav da taj sporazum mora da sadrži obavezu povlačenja HV sa svih teritorija RSK, odnosno, van linije razgraničenja postignute Sarajevskim sporazumom od 3. januara 1992. godine.
– nema ni govora o bilo kakvom statusu RSK unutar avnojske Hrvatske.
– također nema govora o zameni teritorija.
– radi se na daljem približavanju RS i RSK, sa ciljem konačnog ujedinjenja. Za kraj ovog meseca zakazan je sastanak na vrhu ove dve republike.
e) Zadaci jedinica:
– postupiti po naređenjima i podizanju b/g, sprečavanju izvidjanja i ubacivanja DTG.
– planiranu demobilizaciju realizovati tako da se ne naruši b/g jedinica i ujedno pomogne revitalizaciji privrede.
f) Na brojna pitanja o statusu AVL, o perspektivama i razvoju SVK, nakon usaglašavanja stavova sa VJ, dostavićemo posebnu informaciju.
Ovu informaciju proraditi sa svim pripadnicima SVK. U toku su obavezni da učestvuju k-ti brigada, PK za MIPP iz korpusa i brigada i najiskusnije starešine iz korpusa koje za to odredi komandant korpusa.

POMOĆNIK KOMANDANTA:
pukovnik
Kosta Novaković M.P.[990]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 8.*



[990] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 7792, primljen 26. 5. 1993. u 16,27; obrađen u 16,35.

## 412

***1993., svibanj 26.***
***Knin***
***Obavještajno izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK nadređenom zapovjedništvu o vojno-političkoj situaciji na hrvatskoj strani***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-350
26. maja 1993. godine

**STROGO POV.**
**br.ev. ________**

Obaveštajni podaci,
d o s t a v lj a, –

Operativnim putem došli smo do saznanja o ustaškim snagama i namerama na području Biograda i Zadra:
– Početkom maja 1993. godine ustaše su dobile dalekometnu artiljeriju (veći broj) iz Nemačke. Najveći deo te artiljerije ukopan je u Lučici, Drage i Krument u Biogradu (kod vatrogasnog doma izmedju Solina i Crvene Luke).
Živa sila iz Hercegovine i Slavonije smeštena je također u Krumentu, a centar za obuku imaju u Crvenoj Luci.
– Centar veze nalazi se u s. Debeljak kod Zadra, gdje je jedan od vezista u tom centru Krupić Zlatko.
– Ustaše se boje od našeg prodora preko Škabrnje.
– DTG iz Zadra vodi Pavlović Toplica, sin bivšeg vojnog lica. Pavlović je alpinista i sa svojim grupama posebno deluje na Velebitu, pošto ga kao alpinista dobro poznaje. Raspolažem sa saznanjima da je predvodio DTG na Velebitu kada su na Malom Alanu poginula naša 22 borca.
– Vrlo disciplinovano čuvaju "paški most" na udaljenosti oko kilometar od mosta gde su im pešadijski rovovi, MB i laka artiljerija. Neposredno na krajevima mosta su sa obe strane dobro utvrđena mitraljeska gnezda.
– Ustaše su čekale da se potpiše Vens-Owenov plan za Bosnu, te su imali za tu priliku pripremljen plan o napadu na RSK na frontu Velebit – Biograd.
– Velika disciplina vlada kod pripadnika ustaškog MUP-a a nedisciplina kod ustaške vojske. U Zadru i Biogradu razočarani su sa Tuđmanom a Istrijani ga ne žele čuti ni videti.
– Neki izvori navode da je velika nestašica lekova kod ustaša i da ih jedino mogu dobiti od Karitasa.
– Domazet Mirko, bivše vojno lice (žena mu je srpkinja) aktivno se uključio u vojsku RH, radio na aerodromu Zemunik.
– U predjelu s. Debeljak nalazi se neka jedinica za koju se pretpostavlja da je deo 4. splitske brigade. U Posedarju i Novigradu nalaze se Slavonci iz Istočne Slavonije za koje se tvrdi da su veoma ekstremni.
Elektronskim izviđanjem, ustaškog sistema veza došli smo do sledećih saznanja o ustaškim snagama:
– Pojavilo se nekoliko novih učesnika u radio saobraćaju na biogradskom pravcu. Procena je da se radi o k-dirima vodova.

– Iz privatnih razgovora preko mobitela vidi se da su na biogradskom pravcu još uvek prisutni delovi 4. splitske brigade.
– Vrši se dodatna mobilizacija u Gospiću, zbog odlaska profesionalaca na hercegovačko ratište.
– Vlada velika netrepeljivost izmedju Splićana, Hercegovaca i Zadrana.
– Na Zadarskom području nalazi se DTG "Žuti mravi".
– Kod ustaša se sve češće osjeća jedan očaj, sve prisutnija je ekonomska bjeda. Ima mnogo negodovanja protiv sadašnje vlasti, međusobno govore kako će nas svjet ponovo ujediniti i kako je "Hrvatska najgora država na svjetu" i slično.
Cenimo da su operativni podaci o lokaciji ustaške artiljerije oko Biograda tačni jer smo sa tim podacima raspolagali i ranije te ova samo potvrđuju. Isto tako iz operativnih podataka, vidljivo je da ustaše trenutno imaju veoma male snage na području Severne Dalmacije i da su to uglavnom manje jedinice profesionalaca i domobrana kao i nekoliko DTG.
U pogledu podataka EI, cenimo da se radi o mišljenjima profesionalaca o stanju na tom delu RH, te ih kao takve možemo primiti k znanju.

NAČELNIK:
m a j o r
Damjan Prlić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 413

***1993., svibanj 27.***
***Knin***

***Zapovijed Glavnog štaba SVK podčinjenim postrojbama za osnivanje diverzantskih postrojbi i njihovu borbenu upotrebu***

---

GŠ SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 108-4
27. 05. 1993. godine

Izvođenje napada sa
ubacivanjem DG u
redove neprijatelja. –

K-di 11., 15., 18., 21. i 39. K

Obzirom da su ustaše oslabile svoje prednje krajeve i veći deo jedinica uputile na hercegovačko ratište, poljuljan im borbeni moral i ukupno u dobroj meri dezorjentisani, stvoreni su uslovi da naše jedinice pređu u ofanzivna dejstva putem formiranja i ubacivanja DG u redove neprijatelja, u kom cilju

N A R E Đ U J E M:
Prikupiti i proceniti ciljeve i aktivnosti ustaša u vašim zonama odgovornosti, formirati DG, potpuno ih osposobiti za diverzantska dejstva i odmah otpočeti sa akcijama.

Posebnu pažnju obratite izboru ljudstva, obuci, preciznim zadacima, tajnosti priprema, izviđačkoj delatnosti i izboru vremena izvođenja akcija.
Naređenje stupa na snagu danom prijema i na snazi je do ponovnog naređenja o prekidu akcija.
O rezultatima redovno izveštavajte k-du GŠ SV RSK.

KOMANDANT
brigadni general
M.P.[991] Mile Novaković, [v.r.]

M.P.[992]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 1.*

## 414

***1993., svibanj 27.***
***Knin***

***Dnevna obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o stanju na ratištima i reakcijama na pregovore s Republikom Hrvatskom***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-3754
27. 05. 1993. godine

Informacija potčinjenim jedinicama. –

Komandi: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 7. mpoap, 7. map, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, NC "Alfa"

1. Hrvatska vojska je i tokom jučerašnjeg dana, nastavila sa napadnim dejstvima na pojedinim pravcima u zoni odgovornosti 7. K.
Tenkovskim topovima i minobacačima dejstvovano je po reonima s. Smilčić, Biljane Gornje i s. Miranje Donje.
Na više pravaca tokom čitavog dana, bilo je provokativnih dejstava pešadijskog naoružanja.
Neprijateljska vojska nastavlja sa ubacivanjem diverzantsko-terorističkih grupa na vojne i civilne ciljeve.
U vazdušnom prostoru, osmotreno je 18 letilica, od čega je devet povredilo vazdušni prostor RSK.
Uočene su pojačane aktivnosti neprijateljske vojske na utvrđivanju njihovog prednjeg kraja, osmatranju i izviđanju naših položaja.
Na neprijateljska dejstva, naše jedinice su odgovorile adekvatnom vatrom.
U zoni odgovornosti 39. K ubačena DTG je blokirana, ali se sa njom nije došlo u kontakt.

---

[991] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[992] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 7794, primljen 27. 5. 1993. u 09,15; predan u 11,48.

2. Vanredni događaji:
Dana 25. 05. 1993. u OG-1 nailaskom na sopstveno minsko polje teže i lakše povrede zadobilo je 9 boraca.
Jedan od njih preminuo je u Kninskoj bolnici.
3. Informacije koje pratite preko sredstava informisanja, a koje su vezane za dalji tok pregovora, morate dodatno objašnjavati potčinjenim jedinicama. Posebno, ukoliko neke od tih informacija izazivaju posebnu pažnju, negativna reagovanja i slično. O reagovanjima u vezi sa pregovorima izveštavajte nas u redovnim dnevnim izveštajima.

DEŽURNI OPERATIVNI
ppukovnik
Jovo Trtica M.P.[993]

M.P.[994]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536., sn. 24-0219.*



## 415

***1993., svibanj 27.***
***Drniš***

***Obavijest Organa bezbednosti 75. mtbr Komandi 7. korpusa SVK o izvršiteljima pljački i maltretiranja stanovnika Siverića***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 391-1
27. 05. 1993. godine

Dostavljeno: Organ bezbjednosti 7. Korpusa
na ličnost majora Prlić Damjan

– Dana 26. 05. 1993. godine vršeno je patrola po selu Siverić i tom prilikom ustanovila da stanovništvo najviše pljačkaju i maltretiraju lica koja dolaze sa plavim tamićem i crvenim kombijem.
– Ustanovili smo da je plavi tamić oznake KN 50-49, a crveni kombi je priveden na KM i ustanovljen vlasnik da je Berić Nikola “Cine”.
– Navedena saznanja su ustupljena SJB Drniš na obradu i upozoreni su na to da i oni moraju sprečavati pljačke.

NAČELNIK
kapetan
Tokić Mirsad M.P.[995]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

[993] Prijemni pečat: TG-4, str. pov. br. 462, 28. 5. 1993.
[994] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 208, primljen 27. 5. 1993. u 15,00; predan u 15,20.
[995] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. Korana 811., primljen 27. 05. 1993. U 08,40, predan u 09,50.

# 416

***1993., svibanj 28.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podčinjenim postrojbama o sadržaju sastanka predstavnika RSK sa zapovjednikom UNPROFOR-a i supredsjedateljom Konferencije o bivšoj Jugoslaviji***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GŠ SVK
Pov. br. 01-501
28. 05. 1993. g.

Informacija potčinjenim
jedinicama o sastanku sa
komandantom snaga UNPROFOR-a
generalom Valgrenom[996] i
koopredsjednikom Stoltenbergom.[997] –

KOMANDAMA: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 1. jbr,
105. vbr, 75. pob



A – <u>Sastanak sa generalom Valgrenom (UNPROFOR) – 26.05.1993. g.</u>
Sastanku sa generalom Valgrenom održanom u Kninu 26.05.93. g. prisustvovali su sa naše strane predsednik Vlade Đ.[998] Bjegović, brigadni general M.[999] Novaković, pomoćnik k-ta puk. Kosta Novaković, načelnik obaveštajnog organa puk. M.[1000] Krnjeta, k-dant 7. K puk. Đilas.[1001]
U uvodnoj reči predsednik Vlade ukazao je na činjenice koje svedoče o nastanku agresije Hrvatske na RSK, na nove žrtve i razaranja naših sela i gradova.
Potom je g. Valgrenu iznet stav Vlade o našoj spremnosti na razgovore, s tim da se SBOUN i svetskoj javnosti ponovo naglasi ko je agresor i da se Hrvatska prinudi na bezuslovno poštovanje Rezolucije 802. G. Bjegović upozorio je g. Valgrena i na pojave da neko u ime RSK vodi pregovore mimo njenih zvaničnih institucija, što ova Vlada ne prihvata. Predsednik Vlade, takođe je ocenio da je neophodan produžetak mandata UNPROFOR-a nakon isteka ovoga (30. 06. 93.).
G. Valgren složio se sa predsednikom oko osude Hrvatske za agresiju, izrazio žaljenje i zabrinutost zbog pogibije civila i ocenio da je potrebno imati veći broj predstavnika policijskih snaga UNPROFOR-a na osetljivim pozicijama.
U pogledu pitanja koja bi bila predmet razgovora sa hrvatskom stranom g. Valgren se složio sa našim predlogom da to mogu biti socijalno-ekonomska, vojna i politička pitanja koja bi

---

[996] Lars-Eric Walgren.
[997] Thorvald.
[998] Đorđe.
[999] Mile.
[1000] Miloš.
[1001] Milan.

raspravljala kompetentne grupe obeju strana. Nadalje, g. Valgren je izneo da g. Stoltenberg, s obzirom da za to ima mnogo elemenata, spreman na dalje pritiske na hrvatsku stranu u cilju njenog povlačenja sa teritorija RSK. G. Stoltenberg obavezan je da nakon obilaska terena generalnom sekretaru SUN B. Galiju[1002] podnese izveštaj sa predlozima (G. Stoltenberg boravio je juče u Kninu i razgovarao sa našom delegacijom. Naš je utisak da smo dali dovoljno ubedljivih razloga za svoje političke ciljeve). Takođe, g. Valgren ocenio je da koncept zaštite kakav je do sada imao UNPROFOR ne zadovoljava i ne daje dovoljno garancija i sigurnosti.
Predsjednik Vlade g. Bjegović još jednom je ponovio da smo za pregovore i mir pod ravnopravnim uslovima, što znači kao sused sa susedom.
Obaveštajni organ izneo je g. Valgrenu činjenice o angažovanju HV u bivšoj BiH, te zaključak da je Hrvatskoj potreban mir u ovom momentu kada ima angažovane snage na drugoj strani.
Valgren se složio sa ocenom da je HV angažovana u BiH sa čime su upoznati kopredsednici konferencije o Jugoslaviji.
K-dant 7. K izneo je stanje u SD korpusu i posledice agresije Hrvatske.
G. Valgren ponovo je izrazio saglasnost sa nama da je potreban drukčiji koncept zaštite, sa trupama na liniji razgraničenja. Uz ovo, naglasio je značaj dozvole za kretanje i bolju saradnju civilne policije UN i policije RSK.
– Ponudio je GŠ SVK Nacrt sporazuma o privremenom prekidu vatre – tehnički prekid vatre sa 3 grupe elemenata:
1) opisuje uslove izrade Sporazuma.
2) mehanizmi koje treba staviti za održavanje prekida vatre i otvaranje kontrolnih punktova UN na liniju razgraničenja sa mjestima za sastanke.
3) mjere za povećanje povjerenja (vraćanje povjerenja).
General Novaković Mile
– Sa ministrom unutrašnjih poslova dogovorena je sloboda kretanja pripadnika UNPROFOR-a.
– Zaključak je da se omogući potpuna sloboda kretanja – biće sprovedeno (naređeno jedinicama i miliciji). Molba da se u prvo vreme ne ide u reon izmještaja borbenih reona rasporeda jedinica.
– Postoje zemljišni objekti sa kojih se može sve vidjeti bez ulaska u raspored jedinica.
– Moli da aktivnosti vojnih posmatrača postoji i noću – noćna pratnja (SVK) ili da budu stacionirani na nekom objektu u našem rasporedu.
– Tamo gdje tražimo dokaze o pristrasnosti treba uzeti vrlo ozbiljno u razmatranje, postoji fama među ljudima da se posmatrači tim bave.
– Druge otežavajuće činjenice su Rezolucija SB UN koje nas navodno uvode u RH.
– Sve bi bilo omogućeno kad bi g. Valgren imao mandat da jasno istupi i kaže šta mu je mandat, a on to ne može.

B – Prisustvo sa državnom delegacijom RSK, sastanak sa kopredsednikom konferencije o bivšoj Jugoslaviji Stoltenbergom 27.05.1993. godine

[1002] Boutros.

U delegaciji sa Stoltenbergom bili su još general Valgren, komandant snaga UNPROFOR-a, njegov zamjenik Sedrik Tornberi,[1003] generali Vilson[1004] i Budo i drugi saradnici.
Državna delegacija RSK bila je u sastavu: Đorđe Bjegović, predsednik Vlade i članovi delegacije Martinović Boro, Starević Dušan, Novaković Kosta, Štrbac Savo i Živković Miloš.
Sastanak je održan u vremenu 10,30-11,30 časova u sjedištu UNPROFOR-a u Kninu.
* Stoltenberg,
zahvaljuje se – drugi dan boravka na ovom prostoru
– 3 nedjelje rada na ovom poslu,
– nije došao da pregovara već da sluša šta ima da kažemo.
* Bjegović,
– zahvaljuje Stoltenbergu i delegaciji UNPROFOR-a na najvišem nivou,
– želja da što prije završimo ovaj rat koji nas je totalno uništio,
– upoznaje sa viđenjem situacije,
– pripremljen materijal za 3 teme
1) Socijal.-ek. problematika,
2) vojna pitanja i pitanja mira,
3) politička pitanja,
* Martinović
– Obrazloženje djela platforme koja se nalazi u dokumentu na 8 stranici.
* Starević
– izlaganje prema platformi dokumenta koji je predat Stoltenbergu.
* Novaković Kosta, pukovnik
A Pozdravlja ispred GŠ SVK, cjenjenog kopredsjednika g. Stoltenberga i sve prisutne dame i gospodu.
B Želi da naglasi da smo poslednjih nekoliko dana mi iz GŠ SVK imali vrlo korektne i korisne susrete sa vojnim predstavnicima UNPROFOR-a.
– prije nekoliko dana sa g. Tornberijem bili su prisutni general Vilson i drugi,
– jučer general Valgren, g. Palas i drugi.
C Naš osnovni stav je SVK je za privremeni, apsolutni prekid vatre, t.j. za trajni mir.
D Razgovori u kojima mi iz SVK učestvujemo samo su deo opštih političkih i drugih razgovora.
Nekoliko načelnih stavova o NACRTU Sporazuma smo jučer primili od strane generala Valgrena i Palasa.
1. Koja strana u sukobu potpisuje Sporazum (srpska i hrvatska) RSK i RH ili SVK i HV.
2. Koje su garancije SBUN za R. 802 u smislu poštovanja rokova za povlačenje HV.
3. Linija razgraničenja strana u sukobu je 3. januara 1992. g. Sarajevskim sporazumom (obuhvata i Ravne kotare i Nos Kalik i Miljevački plato i Križ).
4. Sutra dostavljamo predlog na Nacrt Sporazuma (preko komande sektora "Jug" UNPROFOR-a.

[1003] Cedric Thornberry.
[1004] John Wilson.

Štrbac Savo, sekretar Vlade
– razmjena zarobljenika 25.05.1993. g.
– u Zadru sahranjeno 64 lica vojnika, žena i staraca, 30 nisu identifikovani – još je najnovije 30 civila ubijeno,
– razmjena dokumenata,
– žaljenje što UNPROFOR nije više učestvovao,
– trebalo bi otići i vidjeti šta se desilo tamo – mislimo na PMEZ,
– u pravom smislu napad na snage UN, a u stvarnosti na Srpski narod u RSK.
Bjegović Đorđe, predsjednik Vlade
– ekonomska situacija i odnosi sa UNPROFOR-om,
– dosta pokušano, ali nije ništa urađeno ili vrlo malo – naša ponuda 400 KV dalekovod, polovi HE Obrovac, puštanje vode iz vodovoda kod Obrovca za Zadar – to hrvatska strana nije željela,
– problem od Rezolucije 802 SBUN,
– agresor od 22. januara nije identifikovan niti kažnjen,
– R-815 i 820 stavljaju nas u potpuni ekonomski geto,
– ne želimo nikakvu pomoć, želimo kroz pregovore živjeti – nudimo programe po sistemu da nam neko ne daje ruku nego da naučimo sami "loviti ribu",
– naše lokalne vlasti imaju svoje programe,
– uveliko uključivanje međunarodnh organizacija u naše programe,
– očekujemo dobre rezultate u poljoprivredi, energetici,
– zaključci na strani br. 7 i 8 materijala mogu biti dobri uslovi za rad,
– dobijanje uvozno-izvoznih dozvola od strane UNPROFOR-a,
– izvoz i želja naroda RSK da rat prestane i da počnemo proizvoditi.
* Stoltenberg, kopredsjednik Konf. o bivšoj Jugoslaviji
– zahvaljuje se na brifingu, kao i na materijalu koji će prostudirati kasnije,
– želi da prokomentarišemo 3 stvari:
(1) potpuno podržava mišljenje da su ključni Srpsko-hrvatski odnosi;
(2) želimo da UN budu jače, vjeruje, kada historičari budu izučavali situaciju – pored tragedija, da će imati u vidu da je UN počela da funkcioniše.
– Problem što UN nisu funkcionisale prema Povelji iz 1945. godine,
– vjeruje da je tragedija na ovom prostoru test za buduće generacije – treba nam jača međunarodna organizacija /OUN/ da bismo izišli iz krize,
– smatra da će naša situacija, ako se ne riješi, imati uticaj na više generacija i na širim ekonomskim prostorima.
(3) potrebna je psihološka priprema ljudi za mir.

U prilogu vam šaljemo kratku zabilješku sa sastanka i materijal koji je predat gospodinu Stoltenbergu.[1005]
Materijal koristiti radi ličnog informisanja i obavještavanja naših stavova prema borcima i jedinicama, a po potrebi i za teže.
KN/LJB

[1005] Prilog nije pronađen uz izvornik.

za POMOĆNIK K-DANTA
p u k o v n i k
mr. Kosta Novaković
M.[1007] Basara, v.r.]

M.P.[1006]

M.P.[1008]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 417

***1993., svibanj 29.***
***Kula Atlagić***
***Redovno borbeno izvješće Komande II. KAG-7 Komandi OG-I***

KOMANDA II KAG-7
29. 05. 1993. god.
s. Kula Atlagić (Vojvodići)

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO

Redovni borbeni izvještaj,
dostavlja,

KOMANDI OG-1
s. Biljane G.

1. Podaci o neprijatelju
U zoni izviđanja KAG-a u posljednja 24 h nisu uočene aktivnosti neprijatelja.
2.- Podaci o sopstvenim snagama:
Naša jedinica u posljednja 24 h nije otvarala artiljerijsku vatru po neprijateljskim snagama.
3.- Podaci o sopstvenim snagama: – ne raspolažemo sa podacima.
4.- Borbeni raspored: – u odnosu na jučerašnji nepromijenjen.
5.- Brojno stanje:
a) – brojno stanje ljudstva: po spisku 179, na licu mjesta 137, rashod 32, redovno 13, bolesno 12, službeno 4, neopravdano 3.
b) – utrošak municije: nije bilo utroška municije u posljednja 24 h.
c) – stanje municije: T 130 mm TFG(p) 62, TFG(s) 219, osvjetljavajućeg 22, TH 152 mm TFG(p) 202, TFG(s) 37, kumulativnog 7, zapaljivo 21, VBR 128 mm 98 kom.
d) – utrošak goriva: Utrošeno 10 lit. MB i 140 lit. D2.
6.- Pozadinsko obezbeđenje: – realizovano sopstvenim snagama i sredstvima, i preko PG Benkovac.
7.- Zahtjevi: Odeljenje Vojne policije treba hitno da spriječi dezerterstvo.

KOMANDANT
major
Tanasije Mraović, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1608., sn. 63.*



[1006] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[1007] Mihajlo.
[1008] Prijemni pečat: Vojna pošta 9162, 1. 6. 1993., Okučani.

# 418

***1993., svibanj 30.***
***Knin***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podčinjenim postrojbama o potrebi poznavanja mjesta na kojima su postavljena minska polja***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov. Br. 01-504
30. 05. 1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDAMA: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 1. jbr,
105. vbr, 75. PoB

1. I u toku jučerašnjeg dana nastavljene su borbe u zoni odgovornosti 7. K i 15. K. Dejstva su bila manjeg intenziteta nego ranijih dana. Otvarana je MB vatra na drniškom pravcu, po objektu Umac, a tenkovska po rejonu s. Kesići.
U zoni odgovornosti 15. K u rejonu Garova (Glibodolski krst) došlo je do pogibije 5 ustaških diverzanata i ranjavanja jednog ustaše kada su naišli na naše minsko polje. Ranjeni ustaša ispalio je rafal (verovatno tražeći pomoć) nakon čega je grupa naših boraca koja obezbeđuje Glibodolski krst obavestila k-du bataljona. K-da bataljona poslala je grupu boraca koji su našli četvoricu poginulih ustaša, ali su naši borci na tom terenu naišli na naše minsko polje i tom prilikom dva borca su poginula, dva su teže, a jedan lakše ranjeni.
Ova akcija pokazuje da se stalno ponavljaju problemi vezani za nepoznavanje mesta postavljanja minskih polja. Već su više puta jedinice dobile upozorenja u vezi sa ovim, ali ipak svakodnevno se u nekoj od jedinica SVK ponovi isti problem.
Ponovo upozoravamo komande i njene organe da preduzmu sve mere sa potčinjenim jedinicama da se smanji broj pogibija i ranjavanja u sopstvenim minskim poljima.

za POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković
M.[1009] Basara, [v.r.]
M.P.[1010]

M.P.[1011]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*



[1009] Mihajlo.
[1010] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[1011] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 7823, primljen 30. 5. 1993. u 14,20; predan u 15,05.

# 419

***1993., svibanj 30.***
***Knin***
***Obavijest Glavnog štaba SVK podčinjenim postrojbama o odgađanju planiranih diverzantskih akcija***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 38-670
30. 05. 1993. godine

Odgađanje planirane
akcije. –

15., 21., 39., 18. i 11. korpusu, 105. vbr. i 75. PoB

Zbog novonastale situacije na frontu, planirana akcija se odgađa do daljnjega.
Dana 31.05.1993. godine, sve jedinice će biti vraćene u svoje sastave.
Jedinice imate u gotovosti za blokiranje i uništenje ustaških diverzantsko-terorističkih grupa po vašoj odluci, kao i za izvođenje diverzantskih akcija na teritoriji neprijatelja.
Komanda 21. korpusa biće u spremnosti za prihvat svoje jedinice 31.05.1993. godine, osim jedinice poručnika Torbice, koji se vraća u popodnevnim časovima 30.05.1993. godine.
Komanda 18. korpusa biti u spremnosti za prihvat svoje jedinice u prijepodnevnim časovima 31.05.1993. godine.
KN/DC. –

M.P.[1012]

NAČELNIK ŠTABA
brigadni general
Borislav Đukić

M.P.[1013]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2099.*



[1012] Prijemni pečat: Vojna pošta 9162, str. pov. br. 18-460, 30. 5. 1993., Okučani.
[1013] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 1084, primljen 30. 5. 1993. u 16,45.

# 420

***1993., svibanj 30.***
***Knin***
***Obavještajno izvješće Komande 7. korpusa SVK nadređenom zapovjedništvu o rasporedu i namjerama HV-a na sjevernodalmatinskom ratištu***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI **STROGO POV.**
Str. pov. br: 21-355 **br. ev. _______**

30. maja 1993. godine

Obaveštajni podaci,
d o s t a v lj a,.

Operativnim radom došli smo do sledećih saznanja o ustaškim snagama i namerama u zoni odgovornosti 7. Korpusa:
– Pre desetak dana delovi 4. splitske brigade dovedeni su na šibensko-skradinski pravac. Raspolažemo sa podatkom da je oko 400 specijalaca smešteno u hotel "Krku" na Slapovima Krke kod Skradina, gdje se sa istima izvodi obuka. Na učšću Čikole u Krku neposredno poviše Skradinskog buka nalazi se 3-4 čamca (glisera). Veoma često vrše ubacivanje svojih izviđačkih grupa u našu zonu odgovornosti sa ciljem prikupljanja podataka o jačini i rasporedu naših snaga u čemu imaju i određene rezultate. U širem reonu Lozovca izvršili su rekonstrukciju i izgradnju više puteva sa ciljem nesmetanog razvoja svojih snaga. Izvršili su popunu novim oruđima koja su dobili iz istočne Nemačke (najverovatnije se radi o VBR-u), koji su razmešteni u reon Dubravica. Iz reona Šibenika deo građana-civila je izmešten na otoke.
Sve ove pripreme izvode sa ciljem izvođenja napada na pravcu Skradin-Visovac-Rupe-Smrdelje.
Prema izvorima saznanja na šibenskom regionu nalazi se od 15-20 hiljada ustaša.
O rasporedu ustaških snaga izvori su dali sledeće podatke:
U s. Grubišići u blizini Bilica nalazi se artiljerija većeg dometa, deo snaga je smešten u TLM Lozovac, kod sela Kovići na brdu Murić tt-144 se nalaze neka art. orudja, južno od raskrsnice Tromilja a na potezu izmedju s. Šupe i Brkići takodjer se nalazi artiljerija, ispod sela Mihaljevići a u pravcu Jurasa nalazi se artiljerija većeg dometa, iz reona s. Kalik i s. Kovići i kote 57 čuje se dejstvo ustaške artiljerije, u drazi Rokovača kod crkve sv. Petka nalaze se minobacači 120 mm, u reonu Skradina se nalaze 4 tenka (Pavasovići).
Podaci su dobiveni iz dva izvora koji nisu u međusobnoj vezi, a isti su se u većini slučajeva podudarili. O pokretima ustaških snaga koji su izraženi u zadnje vreme u šibenskom i skradinskom zaleđu su također uočeni od strane naših izviđačkih grupa.
Cenimo da ustaše na ovome delu fronta vrše pripreme za izvođenje napada.
Raspolažemo sa saznanjima da 2. četa 3. bataljona 2. pbr koja izvodi odbranu na pravcu Rupe-Smrdelje ima velikih problema sa organizacijom odbrane (nedisciplina), što je neophodno preduzeti odgovarajuće mere.
Na osnovu dobivenih saznanja kao i ranijih, cenimo da ustaše pripremaju napadna dejstva na širem delu fronta sa ciljem zauzimanja Vrlike, Drniša, Oklaja i sela u skradinskom zaleđu

gdje su nekad živeli Hrvati. Isto tako cenimo da su im pripreme pri kraju i da možemo uskoro očekivati početak dejstava.

NAČELNIK:
m a j o r
Damjan Prlić, [v.r.]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 421

***1993., svibanj 31.***
***Knin***
***Čestitka Glavnog štaba SVK i MUP-a RSK generalu VRS Slavku Lisici na promaknuću***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Broj: 01-509
31. 05. 1993. godine

General majoru SLAVKU LISICI
D O B O J

Poštovani gospodine generale,
Izuzetno smo obradovani i sretni viješću o Tvom unapređenju u čin general majora vojske Republike Srpske.
Svjesni smo Tvog doprinosa u oslobađanju Srpskog naroda i svetih srpskih zemalja od Ravnih kotara, Drniša, Kupresa, Dervente i Broda.[1014]
Uvereni smo da ćeš na novoj dužnosti dati puni doprinos u obučavanju i stvaranju novih kadrova Srpske vojske.
Posebno ti čestitaju tvoji ratni drugovi i saborci:
pukovnik Kosta Novaković i Branko Jojić,
potpukovnik Duško Babić,
majori Mirko Latinović i Duško Slavulj,
st. vodnici Rade Bakić i Duško Stupar, i Zeljković Nedeljko
i ostali tvoji poznanici, tenkisti iz 9. korpusa.
U vlastito ime i ime svojih saradnika čestitaju ti tvoja braća:

NAČELNIK ŠTABA SVK
Brigadni general
Borislav Đukić, [v.r.]
M.P.[1016]

za MINISTAR UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Milan Martić
[………., v.r.][1015]
M.P.[1017]

---

[1014] Bosanski Brod.
[1015] Potpis nečitak.
[1016] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[1017] Prijemni pečat centra veze: Brzojav br. 7831, primljen 31. 5. 1993. u 19,45; predan u 22,20.

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6038.*

## 422

***1993., lipanj 1.***
***[Knin]***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o topničkom djelovanju Hrvatske vojske u zoni odgovornosti 7. i 15. korpusa SVK***

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-3863
01. 06. 1993. god.

Informacija potčinjenim jedinicama. –

KOMANDAMA: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 7. mpoap, NC "ALFA", 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, 7. map

30. maja 93. godine nakon pristizanja izveštaja iz jedinica, u zoni odgovornosti 7. K i 15. K u vremenu od 17,00 sve do ponoći vođena su intenzivna artiljerijska dejstva. Ustaše su otvarale vatru iz svih oruđa po naseljenim mestima i položajima naših jedinica od Nadina do Novigrada u OG-1/7. K i u 15. K od Teslingrada do Divosela.
U toku jučerašnjeg dana bilo je mirnije, ali su jutros u zoni OG-1/7. K ponovljena intenzivna artiljerijska dejstva. Važnijih provokacija bilo je i na ostalim pravcima 7. K i 15. K. U dejstvima 30. maja uveče 12 boraca u 15. K (9. mtbr i 18. pbr) zadobilo je teže i lakše povrede. Pričinjena je i velika materijalna šteta na objektima, a stradalo je i dosta stoke.
Stanje u ostalim korpusima, u pogledu borbenih dejstava, je bilo mirno.

DEŽURNI OPERATIVNI
ppukovnik
Veljko Bosnić

M.P.[1018] M.P.[1019]

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0306.*

## 423

***1993., lipanj 1.***
***[Knin]***

***Molba Dubravka Mlinara, dobrovoljca iz Srbije, za odlazak iz RSK i negativan odgovor na istu***

1018 Prijemni pečat: Brzojav br. 218, 1. 6. 1993.
1019 Dopisano rukom: TG-4, str. pov. 482, 2. 6. 1993.

Vodnik I Klase
Mlinar Dubravko
V.P. 9000/3

M O L B A za odlazak iz
Republike Srpske Krajine –

GŠ SV RSK
/Personalna služba/

Molim gore navedeni naslov da mi odobri odlazak iz Republike Srpske Krajine. U RSK došao sam dobrovoljno 16. 02. 1993. god. iz Niša u trajanju od tri mjeseca, pošto nisam rođen na teritoriji Republike Srpske i Republike Srpske Krajine.

Zbog porodičnih problema i problema nastalih mojim odsustvom sprečen sam da nastavim dalji boravak u Republici Srpskoj Krajini.

Imajući u vidu gore navedeno nadam se da će te pozitivno rešiti moju molbu.

U Kninu,
dana 01. 06. 1993. godine

vodnik I klase
Dubravko Mlinar, [v.r.]

M.P.[1020]

---

VP. 9000/3 Knin

Vraćamo vam molbu-zahtev vod. I Mlinar Dubravka za odlazak iz RSK u Vojsku Jugoslavije. Zahtev je razmatran na sednici kadrovskog saveta 15. 05. 1993. god. i nije prihvaćen.

PO OVLAŠTENJU KOMANDANTA
potpukovnik
Jovo Novaković, [v.r.]

M.P.[1021]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 33.*

## 424

***1993., lipanj 1.***
***[Knin]***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o napadu i gubicima Hrvatske vojske na sinjskom pravcu te djelovanju Hrvatske vojske prema Velebitu i Obrovcu***

[1020] Prijemni pečat: GŠ SV RSK, pov. br. 45-172, 1. 6. 1993.
[1021] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-4099
01. 06. 1993. god.

Informacija podčinjenim
jedinicama. –

KOMANDI: 75. mtbr, 92. mtbr, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, 7. map, 7. mpoap, OG-1, TG-4, NC "Alfa", 7. larp PVO (aktom)

1.- U prekjučerašnjem napadu ustaške vojske na pravcima Sinj-Laktac-Vrlika i Sinj-Otišić-Vrlika naneti su im veliki gubici.
Samo u pokušaju prodora pravca Otišića ustaše su imale 14 poginulih i nekoliko desetina ranjenih bojovnika. Uništen je veći broj oruđa, opreme, oružja i inžinjerijskih mašina kojima su pripremani putevi za napade tenkovskim snagama.
U ovim borbama na Svilaji juče su poginula dva borca. U toku jučerašnjeg dana ustaše su nastavile sa dejstvima u zoni sjevernodalmatinskog korpusa. U popodnevnim časovima od 15.30 do 07.10 č minobacačima 120 mm gađali su Tulove grede na Velebitu, sa zapaljivom municijom. Time izazvana dva požara nisu se proširila. Uveče od 22.30 do 00.30 č. intenzivnom vatrom iz VBR i haubica ponovo je zasut Obrovac.
U zoni odgovornosti banijskog korpusa, juče ujutro, ustaše su otvarale vatru iz snajperskog oružja u rejonu Lipika. Tom prilikom jedan naš borac ranjen je teže, a jedan lakše.
Osmatranjem sa zemlje i iz vazduha potvrđeni su podaci o novoj koncentraciji ustaških snaga na vrličkom, drniškom, benkovačkom i obrovačkom pravcu.
2. Vanredni događaji:
U 7. K juče je od PPM u našim minskim poljima poginuo jedan v/o.

DEŽURNI OPERATIVNI
kapetan
Tode Bursać

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 3.*



## 425

***1993., lipanj 3.***
***[Knin]***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o borbenim djelovanjima u zoni odgovornosti 7. i 15. korpusa SVK te o problematici plaća u SVK***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov. Br. 01-511
3. 6. 1993. god.

Informacija
potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDAMA: 7. K, 11. K, 15. K, 18. K, 39. K, 21. K, 105. vbr, 75. PoB

1. Nakon intenzivnih dejstava juče ujutro, kada je dejstvovano i po punktu UNPROFOR-a u Miranju, dan je u zoni 7. K protekao uglavnom mirno. Neprijatelj je tenkovsku vatru otvorio od 16,30 do 17,00 časova po Starom Gaju. Sinoć u vremenu od 20,00 do 23,30 č ustaše su ponovo vatrom iz svih oruđa dejstvovale po položajima naših snaga u zoni OG-1/7. K u rejonima Pedića, Ramića, Magarčeve Drage, Biljane Gornje i Donje, Škabrnje, Nadina, Ceranja Gornjih i Donjih, Miranja Gornjih i Donjih i po rejonu Pristega.
Jutros su se ustaše oglasile sa nekoliko granata po Zemuniku Gornjem.
Jedinice SVK odgovorile su na vatru.
U zoni 15. K ustaše su tokom dana otvarale vatru iz PAM-a i snajperskog oružja, najčešće prema Radošiću i Kadetima. Sinoć i jutros u ovoj zoni bilo je mirno.
U zoni odgovornosti ostalih korpusa bilo je mirno. Ima pokazatelja da se i dalje traže načini za ubacivanje DTG. Na to posebno ukazuju neki podaci u 15. K. Orijentacija na ubacivanje DTG verovatno je posledica između ostalog i nemoći HV da čvrsto drži liniju fronta, te ovim sredstvima nastoji održavati tenziju sukoba dok je opterećena sukobima sa Muslimanima u bivšoj BiH.
2.
a) Razlika u nivou plata AVL i rezervnog sastava jeste zaista velika a razlog za to jeste što AVL primaju platu u SRJ i prema nivou primanja u SRJ, dok rez. sastav platu prima u RSK i prema nivou plata u RSK, odnosno prema Pravilniku i osnovici koju donosi Vlada RSK.
b) Plata rezervnog sastava SVK, prema mome mišljenju, mogla bi biti mnogo veća kada bi funkcionisala pravna država, kada bi svi obveznici plaćali poreze, doprinose, carine na uvezenu robu, takse i ostale dadžbine. Dobro nam je poznato da ovo niko ne plaća pa zbog toga preko 85% budžeta RSK potiče iz primarne emisije (štampanje) novca.
c) Ima dosta vojnih obveznika koji platu primaju kod vojske i kod firmi kod kojih su u radnom odnosu, a te firme nisu obvezne da isplaćuju radnike koji su mobilisani, ali to ipak čine. U tome je isto velika nepravda, a uzrok je opet loše funkcionisanje pravne države.
d) Ima neproverenih informacija da pojedini korisnici budžeta (MUP i neki drugi) isplaćuju plate iznad propisanih kriterija, a SVK isplaćuje isključivo prema propisima pa se i u tome pojavljuju velike i neopravdane razlike. Ovakve informacije su prisutne i u Vladi RSK, ali nema dobre volje i pravne države da se to proveri.
e) Nivo plata AVL određuje se u SRJ i taj nivo je tamo veoma nizak odnosno daleko niži nego u MUP Srbije i u mnogim firmama.
f) U RSK, prema mome mišljenju, većina AVL su izbeglice iz otcepljenih republika, mnogi od njih su ostali bez kompletne imovine, supruge bez posla itd, pa su zbog toga oni u daleko težoj socijalnoj situaciji nego većina rezervnog sastava RSK. Smatram da bi ovo trebalo što pre da anketiraju – snime organi za moral ili pers. organi. Verujem da bi rezultati pokazali da su AVL (većina) u RSK beskućnici, najveći siromasi i socijalni slučajevi, iako samo na papiru imaju vrlo visoke plate u odnosu na nivo plata u RSK.
g) U RSK su u veoma povoljnoj situaciji samo ona AVL koji sa porodicama žive u RSK u svojim stanovima, kojima su supruge u radnom odnosu, nisu izgubili niša od privatne imovine, primaju 1/2 dnevnice na ime kasarnskih uslova života itd. Smatram da ovakvih AVL ima veoma mali procent i da bi bilo vrlo korisno napraviti socijalnu kartu AVL i CL na službi u SVK koja bi donekle pokazala pravu sliku stanja.
h) U SRJ socijalna pomoć za nezaposlene radnike je veća nego plata našeg borca, a zagarantovani LD je veći nego prosečna plata rezervnog starešine.

i) Status, sastav, uloga i položaj pripadnika SVK nisu normativno pravno regulisani što ima za posledicu napred navedene razlike, nepravde i nelogičnosti. Zbog toga tražimo od organa vlasti RSK da donesu pravnu regulativu o SVK (profesionalna, rezervna, po ugovoru itd.).

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković
Mihajlo Basara, [v.r.]       M.P.[1022]

M.P.[1023]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*

## 426

***1993., lipanj 3.***
***[Knin]***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o zbivanjima na ratištu i teškom stanju u Hrvatskoj***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-3908
Dana 03. 06. 1993. godine

Informacija potčinjenim jedinicama

KOMANDI: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr,
7. mpoap, 7. map, NC "Alfa", 7. larp PVO (aktom).

1. Juče su ustaše nastavile sa dejstvima u zoni odgovornosti 7. K, 15. K i 39. K.
U 7. K ustaše su otvarale artiljerijsku vatru po položajima OG-1/7. K. Na ustašku vatru naše jedinice su uzvratile.
U zoni 15. K od dejstva ustaškog streljačkog naoružanja lakše su ranjena dva civila u Teslingradu.
U zoni 39. K kod s. Prnjavor (Sunji i s. Stankovac ranjena su od snajperske ustaške vatre tri borca (jedan teže, jedan lakše).
2. Vanredni događaji:
U zoni OG-1/7. K u sopstvenom minskom polju lakše je ranjen jedan vojnik. U zoni 11. pbr/21. K jedan vojnik naišao je na PPM i povredio stopalo.
U 39. K dva v/o su na odsustvu krenuli na košenje traktorom i naišli na naše minsko polje. Oba su teže povređena, a uzrok je nedisciplina.
3. Na informisanjima koja se sprovode u našim jedinicama iznositi našim borcima stanje u Hrvatskoj. Osnovni stavovi o tome, verujemo da su poznati. Hrvatska se nalazi u teškom ekonomskom stanju koje veoma štetno utiče na stanje odnosa u HV. Korumpiranost vrha

[1022] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[1023] Prijemni pečat: Brzojav SVN, br. 7863, 3. 6. 1993.

HDZ i političke borbe stranaka takođe slabe moral HV. Osnovni uzrok slabog morala HV treba objašnjavati činjenicom da nije ostvaren cilj – suverena i nezavisna Hrvatska. Ona danas niti je suverena niti je nezavisna, a fašističko-šovinistička zanesenost je splasnula. Politički i vojni ciljevi u Herceg-Bosni došli su u pitanje. Zbog upletenosti u bivšoj BiH Hrvatska se nalazi pred osudom i sankcijama od OUN. Više ni Nemačka ne podržava otvoreno politiku Hrvatske i Tuđmana (Njofre).

DEŽURNI OPERATIVNI M.P.[1024]
potpukovnik
Jovo Trtica
M.P.[1025]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0189.*

## 427

***1993., lipanj 3.***
***Biljane Gornje***

***Zahtjev Komande 92. mtbr Komandi 7. korpusa SVK, državnom i vojnom vrhu RSK da prisustvuju skupu predstavnika naroda i vojske općine Benkovac***

---

KOMANDA 92. mtbr M.P.[1026] VOJNA TAJNA
Pov. br. 378-264 M.P.[1027] POVERLJIVO
03. 06. 1993. godine
KM Biljane Gornje

Prisustvovanje skupu predstavnika
Naroda i vojske Opštine Benkovac,
– z a h t i j e v –

Arhiva

Poštovana gospodo!
Obraćamo vam se sa zahtijevom naroda i vojske Benkovačke opštine da se odazovete i prisustvujete skupu koji bi civilne i vojne vlasti organizirale sa predstavnicima naroda i jedinica.
Događaji koji su se dešavali posljednjih nekoliko mjeseci doveli su do veoma teške i složene situacije, kako kod stanovništva tako i pripadnika naše jedinice.
Svakodnevno su starešine ove brigade i predstavnici civilnih vlasti izloženi mnogim problemima i pitanjima na koja niti smo kompetentni niti smo u mogućnosti da odgovorimo.

[1024] Dopisano rukom: TG-4, str. pov. 494, 4. 6. 1993.
[1025] Prijemni pečat: Brzojav CEZAR, br. 227, 3. 6. 1993.
[1026] Okrugli pečat: VP 9035, Benkovac.
[1027] Dopisano rukom: Komanda OG-1, pov. br. 361-1, 5. 6. 1993.

Vojsku i stanovništvo opterećuju mnogi nagomilani problemi i pitanja tako da je došlo do znatnog pada morala zbog iscrpljenosti od dugog rata kao i nepoznavanja konačnog cilja te sumnji u konačan ishod rata jer nema zdravog kontakta naroda i vladajućih struktura. Nameće se čitav niz pitanja pripadnika potčinjenih jedinica 92. mtbr kao što su:
1. Zašto mobilizacija nije pravovremeno izvršena i tko je za to odgovoran?
2. Tko je odgovoran za gubitak teritorija, za koji se nadamo da je zauzet privremeno?
3. Da li će se i kada povratiti teritorije RSK?
4. Što se poduzima na vojnom planu?
5. Što se poduzima na planu uspostavljanja civilne vlasti?
6. Što se poduzima na planu pravnog sistema?
7. Dokle se stiglo na planu ujedinjenja RS i RSK?
8. Zašto na prostoru opštine Benkovac i Obrovac nema značajnijih vojnih snaga izvan tih opština u kojima se jedino i vode prava ratna dejstva?
9. Pošto je iz opštine Benkovac od 22. 01. 1993. godine do sada poginulo oko 80 boraca uz još toliko nestalih od kojih je 80% poginulo, što se poduzima za opstanak njihovih porodica i rešavanja njihovih životnih problema?
10. Pošto je poznato da je nadalje iz opštine Benkovac od 22. 01. 1993. godine ranjeno oko 500 boraca, što se poduzima da bi se njima pružila odgovarajuća njega i zaštitile njihove porodice?
11. Što se poduzima protiv onih koji su pobjegli iz RSK, a vojno su sposobni?
12. Zbog čega pripadnici SJB Benkovac odnosno pripadnici MUP-a RSK ne rade svoj posao na odgovarajući način, već su i oni uključeni u malverzacije gorivom, deviznim sredstvima, hranom i drugim artiklima, a izvršili su i provale u veliki broj stanova itd.?
13. Ako sva poduzeća u RSK daju svoje radnike u sastav SV RSK te je u gotovo svima zaustavljena proizvodnja, pripadnici MUP-a i dalje žive kao da rata nema, dolaze na posao kao i u mirnodopsko vrijeme (imaju praktično osmosatno vrijeme) te u isto to vrijeme imaju veću platu nego vojnici na prednjem kraju odbrane?
14. Zašto nekadašnja građanska lica na službi u JNA primaju plaću iz SR Jugoslavije 5-6 puta veću nego naši borci i starešine?
15. Koji je naš krajnji cilj u ovom ratu, kako će se, kada i na koji način ovaj rat završiti?
16. Da li imamo i da li ćemo imati podršku SRJ (materijalnu i drugu).
17. Da li su selo Crno, Murvica, Smoković, Islam Latinski, Islam Grčki i Kašić predana izdajom?
18. Da li su izdana sela Zemunik Gornji, Biljane Donje, Biljane Gornje i Smilčić koje neprijatelj neumoljivo zasipa granatama, raketama i minama svih vrsta i kalibara?
19. Da li će Benkovac i Obrovac na kraju ostati bez podrške RSK?
20. Šta se poduzima za izbjeglice iz "prvog" dijela rata kao i izbjeglice iz "drugog" dijela rata?
21. Zašto se artikli iz humanitarne pomoći mogu naći u slobodnoj prodaji u trgovinama?
22. Šta se poduzima, ne za zaštitu standarda, već za goli opstanak stanovništva, odnosno naroda?

Zahtijevamo od komandanta 7. K da sa Predsjednikom Vlade i komandantom GŠV dogovori vrijeme kada će lično prisustvovati navedenom skupu.
Vojska zahtijeva da pozvani lično prisustvuju, a ne da pošalju svoje zamjenike, odnosno pomoćnike.

Molimo k-danta 7. K da u roku od tri dana obavijesti komandu 92. mtbr o realiziranom povodom ovog zahtijeva pošto smo dužni izvijestiti o učinjenom potčinjene jedinice.
Nadamo se da ćete razumjeti situaciju i stanje u kojem se nalazimo i odazvati se ovom pozivu.

LZ – AŽ/DA

Dostavlja se:
1). Predsjedniku Vlade RSK
2). Komandantu GŠ V RSK
3). Komandantu 7. korpusa
4). Predsjedništvu Opštine Benkovac
5). K-dama bataljona – diviziona – na znanje
6). Arhiva.

KOMANDANT
major
Velimir Bajat, [v.r.]

M.P.[1028]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 47.*



## 428

***1993., lipanj 4.***
***[Knin]***

***Zapovijed Glavnog štaba SVK i predsjednika RSK Gorana Hadžića korpusima SVK za punu borbenu spremnost uoči očekivanog hrvatskog napada***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 38-676
04. 06. 1993. godine

Komandi: 7., 15., 21., 39., 18. i 11. K

1. 02. 06. otpočelo je grupisanje ustaških snaga za sada izrazito uočeno u zoni 7. i 15. K, Gospić, Zadar i Šibenik. Predislocirane su sve profesionalne brigade koje su do sada bile nosioci b/d i nalaze se u navedenim rejonima a danas sve pomere i 2. gardijska iz Dugog Sela. Prema Baniji, Kordunu i Baranji vrši se utvrđivanje i dodatno zaprečavanje. Ove aktivnosti upućuju na pouzdan zaključak da u zoni 7. i 15. K treba očekivati ofanzivna dejstva a odbranu prema ostalim korpusima. Pouzdano vreme agresije nismo otkrili ali je kritičan period 15. 06. što je prema procenama u bliskoj vezi sa negativnim događajima u Srbiji gde Tuđman[1029] vidi svoju šansu da zadrži vlast koja mu je poljuljana.

[1028] Okrugli pečat: VP 9035, Benkovac.
[1029] Franjo.

U cilju efikasnog suprotstavljanja mogućoj agresiji

N A R E Đ U J E M
1. Jedinice 7. i 15. K staviti u punu b/g i odsudno braniti sadašnje položaje.
2. U ostalim korpusima imati u gotovosti jedan bataljon za upućivanje u zone 7. ili 15. K po mom naređenju.
3. Sve k-de korpusa odmah pristupiti izviđanju za izvođenje i pripreme ofanzivnih dejstava u svojim zonama.
4. Izviđačko-diverzantske sastave imati u gotovosti za upućivanje na teritoriju neprijatelja i izvršite izbor i pripremu ciljeva za diverzije.
5. Pripremiti elemente za dejstvo po svim vitalnim elementima infrastrukture i vojnim objektima.
6. Oklopno-mehanizovane i artiljerijske sastave imati u punoj b/g odmah.
7. Zabraniti udaljavanje iz zona korpusa starešinama i vojnicima, lica sa odsustva pozvati u jedinice.
8. Ostvariti saradnju sa organima SUP-a i vlasti, uvesti kontrolne punktove u zone odbrane.
9. Pratiti aktivnosti neprijatelja u zoni i izveštavati GŠ.
10. Dejstva po objektima u dubini neprijateljskog rasporeda i ofanzivna dejstva izvoditi po mom odobrenju a po signalu "Oluja".

PREDSEDNIK REPUBLIKE
SRPSKA KRAJINA
Goran Hadžić

M.P.[1030]

KOMANDANT
brigadni general
Mile Novaković

M.P.[1031]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2099.*



## 429

***1993., lipanj 4.***
***[Knin]***

***Izvješće Organa bezbednosti 7. korpusa SVK o uzrocima nezadovoljstva vojnika, posebno u 1. lbr (vrličkoj), o iseljavanju Hrvata s vrličkog područja te o problemima kontrole vojnih vozila od strane civilne policije***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-357
04. juna 1993. godine

[1030] Prijemni pečat: VP 9162, sp. br. 18-478, 5. 6. 1993., Okučani.
[1031] Prijemni pečat: Šifro-teleprinterski centar Šibenik, brzojav br. 1105, 4. 6. 1993.

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a, –

1. Zadnjih dana, među većim delom boraca a posebno onih sa prve borbene linije ima nezadovoljstva koje ističu kroz sledeće:
– zbog otpuštanja v/o iz jedinica sa prve borbene linije,
– neprivođenja dezertera i onih koji "kupuju" bolovanje,
– zbog nepopunjenosti ljudstvom potrebnih specijalnosti,
– problema oko uniforme i obuće,
– slabog snabdevanja hranom, potrošnim materijalom i sl,
– zbog malih plata i lošeg standarda boraca i njihovih porodica,
– zbog neizvršavanja naređenja koja dolaze od pretpostavljene komande ili ih u osnovnim jedinicama nemogu sprovesti.
Cenimo da deo navedenih problema-zahteva može da se rešava parcijalno i umnogome bi pridonelo stabilizovanju stanja a samim tim i poboljšanju b/g jedinica.
2. Dana 04.06.1993. godine predstavnici k-de 7. Korpusa, puk. Stepanović Stanko, ppuk. Radulović Savo i vod. Ljuna Rajko obišli su k-du 1. lbr sa ciljem sagledavanja trenutnog stanja u toj jedinici. Prema izjavama članova k-de 1. lbr (a svi su saglasni) stanje u toj jedinici je više nego zabrinjavajuće i haotično. Pored niza problema o kojima smo do sada izveštavali u ovoj brigadi je poseban problem prisutnosti boraca na prvoj liniji odbrane. Naime jedan deo ljudi nalazi se na bolovanju, drugi deo posle provedenih slobodnih dana ne vraćaju se u jedinicu i sa takvim stanjem oslabljena je b/g brigade. Obzirom na raspoloživa saznanja o namerama neprijatelja da ozbiljnije ugrozi taj pravac sa namerom zauzimanja Vrlike, cenimo da je neophodno poduzeti mere na saniranju trenutnog stanja.
3. U Vrlici i selima oko Vrlike ima 15-tak građana hrvatske nacionalnosti koji svakodnevno dolaze na KM sa zahtevom da ih se prevede preko naše prve linije u RH. Stav boraca i k-de 1. lbr je da se njihovim zahtevima udovolji ali preko legalnih organa RSK. Navedeni Hrvati svoje zahteve o preseljenju odnosno iseljenju iz RSK predali su mjesnom odboru CK Vrlika kod izvesne Marije Majstorović.[1032]
4. Imamo saznanja da civilna milicija SUP-a Knin u redovnoj kontroli saobraćaja vrši kontrolu vojnih m/v i vozila sa reg. oznakom TO, skidaju registarske tablice. U ovakvim slučajevima dolazi do neželjene konfrontacije između vozača i milicije. Tragom navedene informacije došli smo do saznanja da mnoge jedinice nisu dobile registarske tablice za zamenu te bi na osnovu toga trebalo prolongirati rok kontrole i zamene a samim tim sprečile neželjene posledice do kojih može doći.

za NAČELNIK-a
m a j o r
Damjan Prlić
[……, v.r.][1033]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

[1032] Rukom dopisano: "Pitanje za vladu, predlog: pustiti, ali da i ustaše puštaju Srbe 1:1 ili više u našu korist."
[1033] Potpis nečitak.

# 430

***1993., lipanj 5.***
***[Knin]***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o topničkom djelovanju Hrvatske vojske po ciljevima u zoni odgovornosti korpusa, o aktivnostima Hrvatske vojske duž crte razgraničenja i o samoubojstvu vojnika Nikole Radakovića nakon ulaska u minsko polje***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-3971
05. 06. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDI: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr,
7. map, NC Alfa, 7. larp PVO (aktom)

1. U toku protekla 24 časa Hrvatska vojska je ispoljila dejstva artiljerijskim oruđem duž čitave linije fronta na sev. dalm. bojištu. Posebno intenzivno dejstvo ispoljeno je u popodnevnim časovima.
Najjača dejstva ispoljena su na južnom delu fronta po reonu s. Stabanj, Kakma, Lišane Tinjske, Jagodnja Donja, Zapužane.
U više navrata dejstvovao je VBR po reonu s. Kokići, Biljane Gornje, Radmanovići.
Duž cele granice RSK sa Hrvatskom, uočene su intenzivne aktivnosti Hrvatske vojske, dovlačenje borbene tehnike, pregrupisavanje i dovlačenje svežih snaga što se dovodi u vezi sa nagoveštenom eskalacijom agresije na RSK.
Na ispoljena neprijateljska dejstva na sev. dalm. bojištu naše jedinice su uzvratile adekvatnom vatrom.
Na teritoriji ostalih zona odgovornosti bilo je manjih provokativnih dejstava.
2. Vanredni događaji:
Dana 04. 06. 1993. godine oko 20,15 časova samoubistvo je izvršio v/o Radaković Nikola. On je sa još trojicom v/o krenuo u pravcu Kupe da bi lovio ribu. Prošli su preko vidno označenog minskog polja. Tom prilikom je v/o Radaković nagazio na PPM-2 i povredio nogu. Sam je nakon toga izvadio pištolj i ne reagujući na pozive saboraca da to ne učini, pucao sebi u slepoočnicu.

DEŽURNI OPERATIVNI
major
Stevo Sinobad

M.P.[1034] M.P.[1035]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0191.*



[1034] Prijemni pečat: Brzojav br. 238, 5. 6. 1993.
[1035] Dopisano rukom: TG-4, str. pov. br. 505, 7. 6. 1993.

# 431

***1993., lipanj 6.***
***Korenica***
***Izvješće Uprave Ministarstva obrane "Lika" Ministarstvu odbrane RSK o stanju u zoni odgovornosti***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE UPRAVA "LIKA"
– K O R E N I C A –
BROJ: 07-509/93
Korenica, 06. 06. 1993. god.

PREDMET: Izvještaj o stanju
u zoni odgovornosti dostavlja se. –

MINISTARSTVO ODBRANE RSK
– REPUBLIČKI ŠTAB CZ –
– K N I N –

U toku 4. i 5. juna obišli smo štabove CZ Teslingrad, Gračac i Vrhovine. Stanje na tom djelu naše zone je sljedeće:

Teslingrad

1. Posljednjim artiljerijskim napadom ustaša na Teslingrad ponovo su stradali civilni objekti, a najviše hotel, srednja škola i dio stambenih objekata. Jedinice CZ ponovo rade na adaptaciji i saniranju navedenih objekata.
2. Stanje sa opskrbom vode je katastrofalno. Vode se napori da se voda spoji sa gradskim vodovodom. Snabdjevanje stanovništva sa vodom preko autocisterna je prestalo zbog nedostatka pogonskog goriva. Građani su ogorčeni na takvo stanje i osjećaju se zapostavljenima. Štab CZ Teslingrad zahtjeva od Republičkog štaba CZ da HITNO interveniše sa dovoljnom količinom goriva za cisterne radi snabdjevanja sa vodom.
3. Usmjerene su sve aktivnosti za osposobljavanje "MOL-a" da se počne sa radom. I tu je velika prepreka voda neophodna za proces proizvodnje.
4. Jedinice CZ opšte namjene uredile su grad, krug tvornice, halu tvornice i čišćenje strojeva.
5. Dana 04.06.1993. god. održan je sastanak štaba CZ Teslingrad na kom su dati zadaci i obaveze vezano za najnovije bezbjednosno stanje i namjere Republike Hrvatske.

VRHOVINE

1. Formiran je novi štab CZ i njihov rad se osjeti u ukupnim aktivnostima. Sa njima je posebno potaknuto pitanje rada na planu pomjeranja stanovništva vezano za moguću hrvatsku agresiju. Pitanje goriva za realizaciju ovog plana je neminovno postavljeno što se mora realizirati.

GRAČAC

Dana 05. 06. 1993. god. obišli smo štab CZ opštine Gračac, vezano za najnovije bezbjedonosno stanje.

1. Posljednjim ustaškim bombardovanjem rubnih sela opštine Gračac najviše je štete naneseno selu Čitluk gdje su stradali objekti i stoka i ranjena su četri /4/ civilna lica.

1. Odmah je postavljeno pitanje obezbeđenja goriva po planu evakuacije. Ponovo je zahtjevano da republički štab CZ HITNO obezbjedi tražene količine goriva, jer nerealiziranjem ovog zadatka posljedice za stanovništvo za vreme Hrvatske agresije mogu biti nesagledive.

KORENICA

1. Štab CZ opštine Korenica ima neprekidno dežurstvo i prati stanje i potiče rad u svojoj zoni odgovornosti.
2. Sada prioritetno radi na pripremama za eventualni prihvat stanovništva iz zone Teslingrada i Vrhovina, u koliko bi došlo do agresije.

U svim štabovima CZ istaknuto je, a posebno to ističu Teslingrad i Gračac, da ih što prije obiđu predstavnici Republičkog štaba CZ, a obavezno načelnik štaba, kako bi se realnije sagledali problemi i utvrdili zadaci za naredni period.

DOSTAVLJENO:
1. MO RSK RŠ CZ – KNIN
2. ARHIVA

POMOĆNIK NAČELNIKA
ZA CIVILNE POSLOVE
Poznanović Mirko, [v.r.]

M.P.[1036]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*Hrvatski informativni centar, A-044-015.*



## 432

***1993., lipanj 6.***
***Knin***

***Odgovor Glavnog štaba SVK upućen Zapovjedništvu UNPROFOR-a – sektor Jug i Državnom komitetu RSK za suradnju s UNPROFOR-om kojim se opovrgava srpsko granatiranje njihova punkta u s. Miranje Gornje***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Broj 01-520
Knin, 06. 06. 1993. god.

Odgovor na pismo
od 4. juna 1993. god.

Komandi UNPROFOR-a sektora "Jug" (na ličnost generala B. Baudot)
Državnom komitetu RSK za saradnju sa UNPROFOR-om Knin (na znanje)

Poštovani gospodine generale!

[1036] Okrugli pečat: MO RSK, Uprava "Lika", Korenica.

Proučili smo Vaše pismo ("protest") koji nas je blago rečeno iznenadio. Naime, u Vašem pismu radi se o tipičnoj zamjeni teza, gdje snage Srpske vojske Krajine, koje su žrtve hrvatsko-ustaške agresije, činite odgovornim za ustaško granatiranje punkta UNPROFOR-a u s. Miranje Gornje 02. 06. 1993. god.
Komanda Srpske vojske Krajine nije uticala na postavljanje punkta UNPROFOR-a u navedenom mjestu. Želimo da naglasimo da i nema nikakvog razloga da se navedeni punkt nalazi duboko na teritoriji RSK, mjesto mu je na liniji razgraničenja strana u sukobu po sporazumu od 3. januara 1992. god. ili ga ne treba ni postavljati.
Da je navedeni punkt, kao i ostale snage UNPROFOR-a postavljene onako kako navodimo, vjerovatno nebi ni bilo ustaške agresije.
Nismo mi (SVK) odgovorni za granatiranje vašeg punkta već su to, ustaško-hrvatske agresorske snage koje neprekidno narušavaju primirje i nekažnjeno od međunarodne zajednice, prije svega Savjeta bezbjednosti UN, nastavljaju agresiju.
Gospodine generale!
Naše je pravo da se branimo, naša je obaveza da se borimo za biološki opstanak svog naroda. Mi ćemo, bez sumnje, u tome uspjeti bez obzira na raspored snaga UNPROFOR-a.
Naš odnos prema pripadnicima snaga UNPROFOR-a je ostao nepromjenjen-korektan, ljudski i sa spremnošću na kooperativnost.
Sa poštovanjem.

po KOMANDANT-u
brigadni general
Mile Novaković
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[1037]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*



## 433

***1993., lipanj 6.***
***Knin***

***Pismo Glavnog štaba SVK upućeno Zapovjedništvu UNPROFOR-a u Zagrebu i Državnom komitetu RSK za suradnju s UNPROFOR-om kojim se traži uklanjanje punktova i prepreka s prometnica***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Broj 01-521
Knin, 06. 06. 1993. g.

Pismo komandantu. –

[1037] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB sektor "Sjever" (na ličnost)
DRŽAVNOM KOMITETU RSK ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om KNIN (na znanje)

Poštovani gospodine generale,
Želim da Vam skrenem pažnju na činjenicu da se na komunikacijama – saobraćajnicama unutar teritorije RSK nalazi veliki broj prepreka UNPROFOR-a koje su ranije koristile punktovima UNPROFOR-a.
Navedene prepreke sada samo predstavljaju opasnost jer ugrožavaju elementarnu bezbjednost učesnika u saobraćaju. Mi smo inače oduvijek bili na stanovištu da punktovi UNPROFOR-a duboko na teritoriji RSK nisu imali svoje opravdanje niti svrhu što se u međuvremenu praktično i pokazalo. Jedino i ispravno rješenje postavljanje punktova i uopšte snaga UNPROFOR-a je na liniji razgraničenja od 3. januara 1992. godine prema Sarajevskom sporazumu o prekidu vatre.
Mi Vas u ovom trenutku molimo da naredite Vašim jedinicama da uklone sve prepreke i punktove UNPROFOR-a koji se nalaze na komunikacijama (na kolovoznim trakama) i da ih izmjestite pored puta.
S poštovanjem.

po KOMANDANT-u
brigadni general
Mile Novaković
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[1038]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*

## 434

***1993., lipanj 6.***
***[Knin]***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o djelovanju hrvatskih i muslimanskih snaga po položajima SVK, nestanku vojnika iz 18. korpusa na Psunju i hrvatskom napadu na Đeletovce***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-3994
06. 06. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDI: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 7. mpoap, NC "Alfa", 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr i 7. map

[1038] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

1. Juče, 05. 06. 1993. ustaše su tokom celog dana i u toku noći, u svim zonama odgovornosti korpusa SVK pokušavali otvaranjem vatre, manjim pešadijskim prodorima, ubacivanjem DTG i pregrupisavanjem snaga, naneti gubitke i naći slabe tačke naših linija odbrane granice RSK.
U zoni odgovornosti 7. K ustaše su otvarale vatru u toku dana iz streljačkog naoružanja po našim položajima na Miljevačkom platou, mb vatru po rejonu Sinjala, s. Gornji Baljci i Bajanovoj Glavnici. U zoni OG-1/7. K ustaše su dejstvovale po Ramićima i Valjanskoj Kosi i Škabrnji streljačkom vatrom i iz PAT. U toku noći mb vatra otvarana je po našim položajima oko Bratiškovaca, Morpolači i Otišiću.
Veće kolone ustaških m/v primećene su u rejonima Stankovaca i Budaka, u rejonu Pakovog Sela i Maljkova.
U zoni odgovornosti 21. K 05. 06. 93. od muslimanske vatre iz pešadijskog oružja (iz pravca Glinice) prema položajima srpske vojske, lakše je ranjen jedan borac.
U zoni odgovornosti 39. K u rejonu Sevica Glavnica, muslimanske snage napale su punkt UNPROFOR-a kod s. Bojna na što su ovi odgovorili vatrom.
U zoni odgovornosti 18. K 04. 05. 93. oko 13,00 č. naša izviđačka patrola sukobila se sa ustašama u rejonu Muški bunar na Psunju. Tom prilikom nestao je jedan borac iz naše izviđačke grupe. Prema našim procenama, najverovatnije je pao u ustaške ruke. Intervenisano je preko UNPROFOR-a da se imenovani pronađe i vrati.
U zoni 11. K ustaše su manjom izviđačkom grupom pokušale ugroziti objekt Đeletovci, streljačkom vatrom i tromblonima. Tom prilikom poginuo je jedan borac.
2. Vanredni događaj:
Dana 04. 05. 93. u saobraćajnoj nesreći poginuo je v/o Kosić Vlatko iz Kostajnice. On je motorom podleteo pod kamion u centru Kostajnice.
3. Prema obaveštajnim informacijama kojima raspolažemo na gospićkom pravcu ustaše grupišu nove snage i raspoređuju artiljerijske jedinice za dejstvo. Moguće je očekivati prodor ustaša na ovom pravcu.

DEŽURNI OPERATIVNI
major
Radojković Radomir M.P.[1039]

M.P.[1040]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0282.*



## 435

***1993., lipanj 6.***
***Okučani***

***Protest zapovjednika 18. korpusa SVK Zapovjedništvu UNPROFOR-a – sektor Zapad zbog neučinkovitosti nepalskog bataljuna oko pronalaženja graničnog policajca Miodraga Prodanovića, ranjenog i otetog unutar UNPA zone***

---

[1039] Dopisano rukom: TG-4, pov. 506, 7. 6. 1993.
[1040] Prijemni pečat: Brzojav br. 240, 6. 6. 1993.

VOJNA POŠTA 9162
Pov. br. 99-6
O K U Č A N I
06. 06. 1993. g.

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

Ranjavanje i otmica
pripadnika naših
graničnih snaga Prodanović
Miodraga i prateća problematika
– p r o t e s t –

KOMANDI UNPROFOR-a
SEKTOR ZAPAD

Poštovana gospodo,

Neposredni povod da Vam se po drugi put u toku dva dana obratimo je isti: ranjavanje i otmica pripadnika naših graničnih snaga Prodanović Miodraga. Međutim, ovaj put vam želimo izraziti i našu zabrinutost drskim aktivnostima ustaške strane, koje predstavljaju očigledno kršenje Vensovog plana, a čije tolerisanje je i dovelo do pomenutog događaja. Nadalje, želimo naglasiti da smo duboko razočarani neefikasnim angažovanjem predstavnika NEPBAT na rasvjetljavanju sudbine ranjenog milicionera i utvrđivanju okolnosti pod kojima se dogodio incident.

Kao što smo u prošlom pismu naveli pomenuti incident se dogodio upetak u 11,00 časova, 04. 06. 1993. godine u rejonu Ivanovca, na mjestu zvanom Muški bunar. Dva, potpuno nenaoružana pripadnika naše granične milicije su u svoje slobodno vrijeme brali gljive na mjestu koje se nalazi unutar naše zone odgovornosti. U 11,00 časova na njih je iz neposredne blizine otvorena vatra iz automatskog oružja od strane ustaša, ubačenih po ko zna koji put u UNPA zoni. Tom prilikom je pogođen pripadnik naših graničnih snaga Prodanović Miodrag dok je drugi uspio da se udalji sa mjesta napada. Imamo pouzdane podatke da su ustaše zarobile ranjenog milicionera i odveli/odvezli ga u nepoznatom pravcu. To je bio još jedan u nizu incidenata u kojima su pripadnici naše granične milicije izvrgnuti drskim i bezobzirnim napadima ustaša.

Zamolili smo Komandu NEPBAT da se odmah angažuje na pronalaženju i bezuslovnom vraćanju našeg zarobljenog milicionera i zatražili od njih da odu na mjesto događaja kako bi se potvrdili naši navodi o prisustvu ustaških naoružanih sastava unutar UNPA zone i eventualno našli tragovi koji bi pomogli u rasvetljavanju sudbine našeg čovjeka.

Na žalost, moramo reći da do sada pripadnici NEPBAT nisu izašli na lice mjesta. Razloge kao što su: strah od minskih polja, neprohodan teren ili opasnost od ustaških napada – ne uvažavamo!

Začuđuje nas da postoji mjesto unutar UNPA zone na koje vojska UN nesme ili nemože doći!?

Molim Komandu Sektora Zapad da odredi koje to snage iz njenog sastava mogu doći do pomenutog mjesta na liniji razdvajanja i kojim putem – nije valjda da je pristup dozvoljen samo ustašama…

Raspolažemo podacima da su na pojedinim dijelovima linije razdvajanja, konkretno i u rejonu Muškog bunara i kote KIK, ustaške snage zaposjele položaje i uspostavile bazu i zato najoštrije protestujemo i tražimo:

Da se odmah, a najkasnije za 24 časa, preduzmu s vaše strane odgovarajuće mjere:

1. Da ustaška strana vrati našeg čovjeka.
2. Da se ustaške snage odnosno njihove baze u rejonu Muškog bunara uklone 5 km od linije razgraničenja.
3. Da se uspostavi Vaša pouzdana kontrola ovog područja i spreče upadi ustaša u UNPA zonu.

Napominjemo da postoje jasni tragovi unutar tog rejona, u koje se možete ako želite i sami uvjeriti, koji govore u prilog tome da ustaške grupe ulaze u UNPA zonu a posebno na područje Psunja.

Očekujemo i nadamo se da ćete odmah preduzeti adekvatne mjere u cilju razrješavanja ovih problema.

Naglašavamo da je kod stanovništva u planinskim selima Psunja prisutan strah izvazvan posljednjim aktivnostima ustaša i da mještani optužuju našu i vašu stranu za nedovoljnu angažovanost na zaštiti tog dijela UNPA zone.

U koliko se sa rješavanjem ovih problema bude odugovlačilo, kao što je to slučaju u protekla dva dana sa izlaskom na mjesto incidenta, bit ćemo prinuđeni da sami riješimo ove probleme kako najbolje znamo i umijemo.

Pošto je riječ o urgentnim problemima molimo Vas da nam odmah dostavite informacije o tome što namjeravate preduzeti.
S poštovanjem!

za KOMANDANT-a
pukovnik
Milan Čeleketić
[………, v.r.][1041]

M.P.[1042]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 436

***1993., lipanj 7.***
***[Knin]***

***Zapovijed Glavnog štaba SVK Komandi 18. korpusa za podizanje borbene spremnosti i izuzimanje teškog naoružanja iz skladišta UNPROFOR-a***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. br. 38-679
07. 06. 1993. godine

KOMANDI 18. K
/na ličnost pukovnika Čeleketić Milana/

[1041] Potpis nečitak.
[1042] Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.

Na osnovu odluke Skupštine RSK od 05. 06. 1993. godine o podizanju b/g 18. K

N A R E Đ U J E M:
1.- Na osnovu analize stanja b/g izraditi plan mera na spajanju ljudstva i tehnike /naoružanja/ – po izradi plana mera izvestiti GŠ radi odobrenja istog dolaskom u korpus komandanta SVK ili NŠ.
2.- Izvršiti spajanje ljudstva sa naoružanjem i posesti zone odbrane po planu upotrebe.
3.- Pri izradi plana sugerišemo neke od postupaka i radnji:
a) najaviti komandantu sektora UNPROFOR da je Skupština donela odluku o podizanju b/g zbog pretnji vrhovništva i koncentracije snaga na granici.
b) sa jedinicom kapetana Mišćevića demonstrirati nošenje dugog oružja.
c) naoružati ostale jedinice dugim oružjem i ne dozvoliti da ih razoružava UNPROFOR.
d) na kraju izuzeti tenkove i artiljerijska oruđa.
Sinhronizovati sve radnje uz sprečavanje incidenta sa UNPROFOR.
4.- Izvestite o gotovosti plana.

KOMANDANT
brigadni general
Mile Novaković M.P.[1043]
M.P.[1044]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2387.*



## 437

***1993., lipanj 7.***
***[Kosovo]***

***Redovno borbeno izvješće Komande 7. map-a Komandi 7. korpusa SVK o razlozima odbijanja odlaska na zadatak jednog dijela ljudstva***

KOMANDA 7. map-a
Str. pov. br. 1-352 M.P.[1045]
Kosovo, 07. 06. 1993. god.

Redovni borbeni
izveštaj, dostavlja. –

KOMANDI 7. KORPUSA

1. U protekla 24 časa neprijatelj nije vršio značajnije pokrete niti je dejstvovao po našim jedinicama.
2. RIM.1. KAG-7 nalazi se na VP i spreman je za dejstvo.
3. Moralno stanje

[1043] Prijemni pečat na poleđini: VP 9162, sp. br. 18-492, 8. 6. 1993., Okučani.
[1044] Prijemni pečat: Šifro-teleprinterski centar Šibenik, brzojav br. 1113, 7. 6. 1993.
[1045] Prijemni pečat: VP 9031, st. pov. br. 30-4030, 7. 6. 1993., Knin.

Moralno stanje u jedinici naglo se pogoršava. Na isto znatno utiče opšte stanje u rukovodstvu RSK, isplaćeni lični dohotci za maj, prispjeli poljoprivredni radovi i jučerašnji pokušaj da se uputi na ispomoć 1. lbr 50-60 boraca. Svi koji su bili određeni za ovaj zadatak odbili su da na isti idu. Za svoje odbijanje odlaska na zadatak nalaze razna opravdanja a neke od njih navodimo:

– zašto se ne uputi milicija gdje se tvrdi da ih ima oko 3-4 hiljade, da ništa ne rade a dobru platu primaju, primaju besplatno odjeću i obuću kao i pomoć u namirnicama,
– zašto se u Kninu ne izvrši jednom detaljna mobilizacija i na ratište upute oni koji do sada nisu nigdje bili,
– zašto su u Kninu otvoreni svi kafići i isti puni mladih ljudi spremnih za borbu, energično se traži zatvaranje istih,
– zašto se na prvu liniju upućuju vojnici iz art. jedinica kada nisu za to obučeni,
– navode da oni neće da idu da ginu za 5 miliona što je manje od pola kilograma kafe,
– navode da su Otišćićani, Cetinjani i vojno sposobni iz Civljana, Štikova i Maovica pobjegli sa položaja te da ih oni neće braniti,
– ispoljavaju nevericu u RSK, njeno rukovodstvo i vojsku.

Lično sam razgovarao i ubjeđivao ljude u značaj zadatka na koji se upućuju no to nije pomoglo.

U dogovoru sa komandantom korpusa rešeno je da se jedinica očisti od svih neartiljerijskih VES-ova te da se za iste kartoni dostave Ministarstvu odbrane i da ih ministarstvo mobiliše i uputi u jedinice kojima su potrebni.

4. Obuka se nastavlja, a utvrđivanje elemenata borbenog rasporeda je prekinuto zbog nedostatka goriva.

5. Danas je angažovano 4 m/v utrošeno je 130 l D-2 i 49 l MB-36, pređeno je 580 km i 4 mč.

KOMANDANT
major
Lakić Milenko

M.P.[1046]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 3.*

## 438

***1993., lipanj 8.***
***[Knin]***
***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK za provođenje opće mobilizacije***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
STR. POV. BR. 593-2
08. 06. 1993. godine

[1046] Prijemni pečat: Brzojav LUKA, br. 323, 7. 6. 1993.

NAREĐENJE ZA OPŠTU MOBILIZACIJU,
D O S T A V LJ A. –

POZADINA[1047]

Na osnovu odluke predsjednika Republike i Vrhovnog Saveta odbrane, a u skladu sa članom 8. 40. i 41. Zakona o odbrani RSK, naredbe predsjednika Republike broj 03-4-169/1-93 od 04. 06. 1993. (zavedena pod našim aktom-Brzojavom str. pov. br. 424-3 od 04. 06. 1993. godine), kao i akta MO RSK str. pov. br. 01-624-1/93 od 07. 06. 1993. godine, a zbog pogoršanja vojno-političke situacije na teritoriji RSK, a posebno u zoni 7. severno-dalmatinskog korpusa,

N A R E Đ U J E M

1. Odmah sve vojne obaveznike ratnih jedinica korpusa koji su od početka mobilizacije i proglašenja ratnog stanja iz bilo kojih razloga otpušteni, pozvati i vratiti u svoje ratne jedinice. U tom smislu aktivirajte i vašu pozivarsko-kurirsku službu.
2. Odmah dostavite spisak vojnih obaveznika odeljenjima uprave MO (Knin, Benkovac, Obrovac), koji su u međuvremenu samovoljno napustili jedinice i za ove v/o koji se nisu vratili sa bolovanja i drugih odsustava, kako bismo i njih mogli blagovremeno pozvati da se odmah vrate u svoje ratne jedinice.
3. Ukoliko raspolažete podacima da ima V/O koji su po bilo kakvom osnovu do sada izbegli mobilizaciju, dostavite spisak svom odelenju uprave (Knin, Benkovac, Obrovac).
4. Vreme, način i mesto pozivanja regulišite u saradnji sa svojim odelenjima uprave MO i da blagovremeno obezbedite prihvat v/o.
5. Svakodnevno po izvršenoj mobilizaciji ljudstva (oficiri, podoficiri, vojnici) dostavite izveštaj o odazivu, komandi 7. Korpusa i odeljenjima uprave MO.
6. S obzirom da postoji mogućnost izbegavanja mobilizacije jednog dela v/o komande jedinica dužne su vojnim obaveznicima koji idu iz jedinice radi raznih potreba izdati dozvole za izlazak iz RJ i kretanje u zoni odgovornosti 7. korpusa.
Svi v/o koji budu uhvaćeni bez dozvole biće privođeni.
7. U kasarnama organizujte prihvat lica (v/o) koja budu privođena i koja se budu odazvala na mobilizaciju, te ih upućivati u njihovu RJ.
SR/SK

KOMANDANT
PUKOVNIK
MILAN ĐILAS

Tačnost prepisa overava:
[…….., v.r.][1048]
M.P.[1049]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 6.*



---

[1047] Dopisano rukom.
[1048] Potpis nečitak.
[1049] Okrugli pečat: VP 9037, Vrlika.

# 439

***1993., lipanj 8.***
***Knin***
***Obavijest Ministarstva odbrane RSK ostalim ministarstvima o prilagodbi uvjetima rada u ratnom stanju***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
Broj: 01-651-1/93
Knin, 08. 06. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

M.P.[1050]

OBAVEŠTENJE,
d o s t a v lj a. –

MINISTARSTVU INDUSTRIJE

Na osnovu stava Vrhovnog Saveta Odbrane, a u vezi najnovijeg bitnog pogoršanja vojno-političke situacije na području RSK potrebno je da u okviru vašeg ministarstva u uslovima ratnog stanja obezbedite minimalne uslove radi funkcionisanja života u civilnoj i vojnoj sferi.
U cilju stvaranja što povoljnijih uslova za odbranu RSK neophodan je angažman cjelokupnog vojnog-sposobnog stanovništva, što svakako podrazumjeva i značajno smanjenje svih privrednih aktivnosti.
Na osnovu iznesenog evidentno je da je RSK ugrožena, pa je neophodno da se sve institucije sistema stave u funkciju odbrane, shodno Zakonu o odbrani i drugim propisima koji reguliraju ovu materiju.
Prilikom obezbeđenja kontinuiteta procesa rada u poduzećima i ustanovama pridržavati se slijedećih kriterija:
1.- U poduzećima obezbjediti rad na poslovima koji su vezani za odbranu i snabdjevanje stanovništva.
2.- Prilikom realizacije navedenih funkcija osloniti se isključivo na žensku radnu snagu, penzionere, vojno-nesposobne i invalide.
3.- Svaka radna organizacija i ustanova obavezna je da u što kraćem vremenu MO dostavi ratni plan proizvodnje i plan radne snage.
4.- Planove radne snage (spiskovi ljudstva na radnoj obavezi) isključivo će odobravati Ministarstvo odbrane, Resor za vojna pitanja.

ZAMJENIK MINISTRA
p p u k o v n i k
Duško Babić, [v.r.]

M.P.[1051]

DOSTAVLJENO: Svim ministarstvima, arhiva

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*Hrvatski informativni centar, A 295-001.*

---

[1050] Prijemni pečat: Ministarstvo kulture i vjera RSK, Knin, org. jed. 001, br. 5-1/93, 8. 6. 1993.
[1051] Okrugli pečat: MO RSK, Knin.

## 440

***1993., lipanj 8.***
***Okučani***

***Dopis zapovjednika 18. korpusa SVK Zapovjedništvu UNPROFOR-a – sektor Zapad u kojem traže od hrvatske strane da preuzme tijelo poginulog policajca Miodraga Prodanovića***

---

VOJNA POŠTA 9162
Pov. br. 97-7
O K U Č A N I
08. 06. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

Preuzimanje tela ubijenog pripadnika graničnih snaga SVK Prodanović Miodraga, zahtev. –

KOMANDI UNPROFOR-a
SEKTOR ZAPAD



Poštovana gospodo,

Dana 07. 06. 1993. godine u 13,00 časova usmeno smo obavešteni od strane predstavnika NEPBAT da se u bolnici u Novoj Gradiški nalazi mrtvo telo pripadnika naših graničnih snaga Prodanović Miodraga. Prema navodima hrvatske strane njegovo beživotno telo "pronašla" je njihova patrola u rejonu Ivanovca, na mestu Muški bunar. Sasvim u duhu "humanih" principa mlade hrvatske nazovi-demokratije, oni insistiraju da se telo pokojnika razmeni za dva živa hrvatska građana, od kojih se jedan, zbog ubacivanja u zonu naše odgovornosti, nalazi u zatvoru u Staroj Gradiški, dok za drugoga neraspolažemo nikakvim podacima.

Moramo istaći da su nama, a verujem i vama, dobro poznate okolnosti pod kojima je ubijen pripadnik naše granične milicije Prodanović Miodrag. Za nas nema nikakve dileme: ubile su ga ustaše iz automatskog oružja, dok je u svoje slobodno vreme, nenaoružan brao gljive unutar UNPA zone.

Začuđuje drskost ustaške strane koja, i pored toga što je u ovom slučaju na flagrantan način prekršila Vensov[1052] plan i mučki oduzela život jednom mladom čovjeku, uslovljava predaju njegovog tela najbližoj rodbini koja želi da ga dostojno i prema božjim zakonima sahrani.

Mi razmjenu: mrtve za žive – ne prihvatamo! Stoga zahtevamo, da UNPROFOR insistira kod hrvatske strane da nam se bezuslovno i odmah preda telo ubijenog milicionera Prodanović Miodraga.

Napominjemo da je prema Sarajevskom sporazumu, postignutom između zaraćenih strana 07. 01. 1992. godine, razmena posmrtnih ostataka poginulih, obavezna i ničim uslovljena.

Osim toga tražimo da sprovedete detaljnu istragu i utvrdite okolnosti i počinioce ovog gnusnog zločina u cilju njihove osude i kažnjavanja. Napominjemo da će na ugled

---

[1052] Cyrus Vance.

koji UNPROFOR uživa među srpskim stanovništvom Sektora Zapad značajno utjecati efikasnost i rezultati navedene istrage.
S poštovanjem!
ŽN/VG

KOMANDANT
pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]

M.P.[1053]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 441

***1993., lipanj 8.***
***Okučani***

***Obavijest Komande 18. korpusa SVK Zapovjedništvu UNPROFOR-a – sektor Zapad o podizanju borbene spremnosti korpusa uz zahtjev za otvaranje skladišta oružja i tehnike***



---

KOMANDA 18. KORPUSA
Int. br. 99-8
O K U Č A N I
08. 06. 1993. godine

VOJNA TAJNA
INTERNO

Otvaranje svih zajedničkih
skladišta i izuzimanje
celokupnog naoružanja,
z a h t e v. –

KOMANDI UNPROFOR-a
SEKTOR ZAPAD
– NA LIČNOST K-DANTA –

Poštovana gospodo!

Premda nas vekovno kolektivno pamćenje srpskog naroda neprekidno opominje da je naš neprijatelj opsednut bolesnom idejom da zauvek zatre naše pravoslavno srpsko pleme, iskreno smo se nadali da Vam nikada nećemo morati poslati pismo ovakve sadržine.

Namjera ustaških krvoloka postala je jasna i očigledna – otpočeli su ubrzane pripreme za vojnu agresiju na Republiku Srpsku Krajinu!

U prilog tome govori zabrinjavajuće gomilanje trupa i borbene tehnike ustaške vojske gotovo duž svih granica prema RSK. Da je došao čas konačnog, istorijskog obračuna dva naroda, nedvosmisleno ukazuju i najnovije pretnje koje stižu iz samog hrvatskog vrhovništva.

---

[1053] Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.

Poučeni gorkim istorijskim iskustvom i ne želeći da srpski narod nespreman dočeka agresiju, Skupština RSK je donela odluku o podizanju borbene gotovosti Srpske Vojske Krajine.

S tim u vezi doneo sam Odluku o domobilizaciji ljudstva i posedanju rejona odbrane unutar zone odgovornosti 18. Korpusa, a koja se mora sprovesti u toku 09. 06. 1993. godine.

Uz puno uvažavanje dobrih namera snaga UNPROFOR-a u Sektoru Zapad, a rukovodeći se datom garancijom da ćete nam omogućiti izuzimanje naoružanja iz zajedničkih skladišta u slučaju procene da smo ugroženi i da nam preti neposredna ratna opasnost – zahtevamo:

– Da nam omogućite otvaranje svih zajedničkih skladišta naoružanja i borbene tehnike u Sektoru Zapad.

– Da dozvolite pristup i izuzimanje celokupne tehnike i naoružanja pohranjenog u tim skladištima.

Naglašavam da izuzimanje naoružanja i dodatna mobilizacija koju sprovodimo nemaju za cilj nikakav oblik agresije na Republiku Hrvatsku, već imaju isključivo odbrambeni karakter i predstavljaju preventivne mjere radi garancije potpune sigurnosti srpskom narodu Zapadne Slavonije kao i pripadnicima vaših snaga. Od Vas u tom smislu očekujemo zaštitu UNPA zone duž cijele linije razgraničenja – na taj način ćete pokazati Vaše iskrene namjere i rešenosti da branite Sektor Zapad od preteće agresije.

Ukoliko ne odobrite i ne omogućite realizaciju naših zahteva, a mi ističemo da smo bezuslovno dužni da sprovedemo Odluku organa vlasti RSK i organa vojnog komandovanja, molimo Vas da nam ne namećete nikakve pregovore niti preduzimate bilo kakve mere da nas u tome sprečite.

S poštovanjem!

KOMANDANT
pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]

M.P.[1054]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*



## 442

***1993., lipanj 9.***
***Knin***

***Dopis Ministarstva odbrane RSK Ministarstvu odbrane Srbije o prihvaćanju termina za najavljeni posjet***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
Pov. broj: 01-581-3/93.
Knin, 09. 06. 1993. godine

[1054] Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO ODBRANE

PREDMET: Saradnja u planiranju odbrane. –

1. Veza Vaš akt int. br. 06-253/93-04-1 od 07. 06. 1993. god.
Prihvatamo Vaš ponuđeni termin za realizaciju tražene radne posete tj. 28., 29. i 30. jun 1993. godine i srdačno Vam se zahvaljujemo na razumevanju.
Promena je moguća samo kao posledica neke više sile, o čemu bi Vas blagovremeno obavestili.
Uz bratski pozdrav,

ZAMJENIK MINISTRA
ppukovnik
Babić Duško, [v.r.]

M.P.[1055]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 5., kut. 5.*



## 443

***1993., lipanj 9.***
***Daruvar***

***Odgovor zapovjednika UNPROFOR-a – sektor Zapad Komandi 18. korpusa SVK s prijedlozima za smanjenje napetosti oko izuzimanja naoružanja iz skladišta***

UNPROFOR
GLAVNI ŠTAB SEKTORA ZAPAD
D A R U V A R
09. 06. 1993. godine
Dragi pukovniče Čeleketić,

S obzirom na Vaš zahtev sa popodnevnog sastanka želim zvanično odgovoriti na Vaše pismo od 08. 06. 1993. godine vezano za izuzimanje naoružanja iz zajedničkih skladišta.

Potpuno razumem Vašu brigu za sigurnost i zaštitu vašeg naroda. Obećao sam da ću Vas obavestiti ako situacija na hrvatskoj strani bude zahtevala borbeni razvoj vaših jedinica. Pokušavam da odredim tačne lokacije njihovih trupa i položaja. Takođe sam uložio protest vezano za povrede Vensovog plana učinjene u rejonu džepa Pivara i području zapadno od Strmca prema granici UNPA zone. Nastavit ću da se angažujem u tom smislu sve dok se tamošnja situacija ne reši kako treba.

U cilju smanjenja napetosti na vašem području i da bi se očuvalo postojeće stanje predlažem sledeće:

[1055] Okrugli pečat: MO RSK, Knin.

a. da se jedan broj dugih cevi, otprilike 50 komada, čuva u vašim važnijim stanicama policije i to zaključane po sistemu dva ključa; Civilna policija UN (UNCIVPOL) bi kontrolisala naše ključeve.
b. ostatak vašeg naoružanja bi ostao u skladištima sve dok se ne složimo da situacija zahteva njegovo izuzimanje;
c. nas dvojica bi imali jedanput mesečno sastanak na kome bismo raspravljali o stvarima od obostranog interesa. Vreme održavanja će biti usaglašeno preko naših oficira za vezu; i
d. vaš vozač i pratilac bi bili ovlašteni da nose dve duge cevi dok Vas prate na službenom putovanju.
   Nadam se da možemo i dalje, na jedan prijateljski način, nastaviti naš zajednički rad na rešavanju problema.

Verujem da smo to u stanju uraditi.
Očekujem da ćemo se sutra videti u kući Komandanta NEPBAT.
Srdačan pozdrav.

K. R. Shabsough[1056]
brigadni general
k-dant Sektora

---

*Izvornik na engleskom jeziku, prijevod srpski, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*



## 444

***1993., lipanj 9.***
***[Knin]***

***Obavijest 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o odluci kojom Vrhovni savet odbrane RSK zabranjuje napuštanje državnog teritorija***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
POV. BR. 30-4068
09. 06. 1993. god.

ZABRANA NAPUŠTANJA
TERITORIJE RSK. –

Pozadina[1057]

Vrhovni savet odbrane Republike Srpske Krajine doneo je odluku pov. br. 01-626-1/93 od 08. 06. 1993. god., sledećeg sadržaja:
"Zbog zaoštravanja ratne situacije i mogućnosti proširenja agresije RH na RSK, a na osnovu člana 6. stav 1. Zakona o odbrani i naredbe predsjednika Republike o ratnom stanju i opštoj mobilizaciji str. pov. br. 38-10 od 22. 01. 1993. godine, Vrhovni Savet odbrane doneo je,

---

[1056] Kamal Shabsough.
[1057] Dopisano rukom.

O D L U K U  O ZABRANI NAPUŠTANJA TERITORIJE RSK

1. Odluka se odnosi na sve vojne obveznike, obveznike civilne odbrane i zaštite i obveznike radne obaveze u RSK.
2. Od odluke se izuzimaju teško ranjeni i oboleli za čije lečenje ne postoje uslovi u RSK, a za koje sanitetski organ SVK i nadležne lekarske komisije pri medicinskim ustanovama utvrde opravdanu potrebu za lečenjem van RSK.
3. Od odluke se izuzimaju i lica iz tačke 1. od čijeg boravka i poslova van teritorije RSK zavise minimalni uslovi za snabdevanje stanovništva i obezbeđenje odvijanja osnovnih državnih i društvenih funkcija u RSK u uslovima rata.
4. Sprovođenje ove odluke obezbediće Ministar odbrane i ministar unutrašnjih poslova.
5. Odobrenje za napuštanje teritorije RSK za lica iz t. 2 i 3 daju načelnici uprava MO i načelnici odeljenja za odbranu MO.
6. Odluka stupa na snagu ODMAH.
Odobrenja za napuštanje RSK iz tačke 5. odluke za mobilisanje v/o – pripadnike RJ daju uprave MO na osnovu dozvole koju mogu izdati samo komandanti korpusa.

KOMANDANT
PUKOVNIK MILAN ĐILAS

Tačnost prepisa overava:
[……., v.r.][1058]

M.P.[1059]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 11.*

## 445

***1993., lipanj 9.***
***[Knin]***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o borbama na području Vrlike i stradavanju vojnika od mina***

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. br. 30-4064
09. 06. 1993. godine

Informacija potčinjenim
jedinicama. –
KOMANDI: 75. mtbr, 92. mtbr, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, OG-1, TG-4, 7. map, 7. mpoap, NC "Alfa", 7. larp PVO (aktom)

1. Ustaše su juče u 11,00 časova otvorile iznenadnu i snažnu vatru po položajima naših snaga i po civilnim ciljevima na vrličkom pravcu. Iz svih oruđa i oružja otvorena je vatra s one

[1058] Potpis nečitak.
[1059] Okrugli pečat: VP 9037, Vrlika.

strane Peručkog jezera, rejonu Otišića, Civljanima, Koljanima, Vrlici i Laktacu. Primećena je i koncentracija žive sile uz liniju dodira na ovom pravcu. Dejstva su trajala sve do 22,00 časova. Prema prvim podacima ustašama su naneti veliki gubici.
I na drugim pravcima u zoni odgovornosti 7. K ustaše su manje ili više intenzivno dejstvovale.
Po položajima OG-1/7. K, naročito u zoni TG-4 i 92. mtbr, ustaše svakodnevno povremeno otvore vatru iz svih vrsta naoružanja. Tako je bilo i juče.
U ostalim korpusima bilo je manjih provokativnih dejstava iz pešadijskog naoružanja.
2. Vanredni događaji:
a) U 7. K v/o Vukanac Dušan preminuo je u kninskoj bolnici nakon zadobijenih rana od PPM. Od PPM u selu Rune poginuo je borac iz 2. br/7. K Vranković Milovan. Uzrok samovolja.
Četiri borca iz 75/7. K ranjena su od ROB koja je bila zakočena na PTK kabel u sistemu naših veza. Još nije ustanovljeno da li je bombu prikačio naš čovek ili ustaša.
b) u 15. K kod Divosela nailaskom na PPM ranjen je lakše jedan borac.

DEŽURNI OPERATIVNI M.P.[1060]
p.pukovnik
Jovo Trtica

M.P.[1061]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0273.*



## 446

***1993., lipanj 9.***
***[Knin]***

***Dnevno izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o borbama za Veliki Vrh, posjetu Milana Babića 1. lbr i privođenju mobiliziranih vojnih obveznika***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. broj 366
Dana 09. 06. 1993. godine

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a. –

1. U toku dana 08. 06. 1993. godine naše snage su zauzele Veliki Vrh uz prethodno čišćenje Ivove glave i Konjske glave. Prema izveštaju k-dira grupe uništena su tri neprijateljska bunkera, dve zemunice, dva velika šatora, jedna cisterna za vodu i ubijeno oko 15 ustaša. U ovoj akciji su poginula naša dva borca i to: Marinov Valentino i Delić Janko.

[1060] Dopisano rukom: TG-4, str. pov. 520, 10. 6. 1993.
[1061] Prijemni pečat: Brzojav CEZAR, br. 251, 9. 6. 1993.

Nakon uspešno izvedene naše akcije ustaše su dovele pojačanje sa dva autobusa, jednim minibusom i helikopterom spustili 15-stak ustaša. Zbog njihove premoći naše snage su bile prinuđene da se povuku prema Subotića stajama. Trenutno na Ivovoj glavi nema nikoga, a neizvesno je da li su ustaše došle na Veliki Vrh. U vezi sa navedenim k-dir grupe, blagovremeno je tražio pojačanje u ljudstvu za držanje zauzete linije ali zbog poznate situacije i stanja u našoj jedinici nisu bili u stanju poslati pojačanje tako da je tek danas upućeno devet pripadnika MUP-a iz Vrlike.

2. U zadnja dva dana je primećen povećan pokret m/v na pravcu Unešić – Parati – Begonje – Šuljci. Vojni obveznici sa Stare ceste i Višića su zapazili da je u rejon Pakova Sela došlo četri tenka. Izviđači sa Lisnice i Trbounja nisu otkrili navedene tenkove.

3. Predsednik SO Knin dr Milan Babić je dana 08. 06. 1993. godine u poslepodnevnim časovima obišao k-du 1. lbr u Vrlici gde se upoznao sa trenutnim stanjem i problemima u toj jedinici, te obećao da će sledećeg dana obići Civljane i Cetinu sa ciljem da utiče na dezertirale borce da se vrate u jedinicu.

4. Današnjeg dana mešovite patrole SUP-a Knin i VP su vršile kontrolu i privođenje v/o.
Ukupno je priveden 41 v/o od čega:

– 20 v/o koji do sada nisu bili mobilisani te su isti predati personalnom organu koji ih je rasporedio u niže jedinice,
– 6 v/o su preuzele njihove starešine jer su isti bili pušteni iz jedinice bez dozvole,
– 8 v/o se nalazi u čVP 7. K koji će u toku dana biti poslati u njihove jedinice,
– 7 v/o su rešenjem lekarske komisije oslobođeni vojne obaveze.

Cenimo da je sprovedena akcija imala pozitivan psihološki odjek među borcima i građanima a najbolji primer toga je što smo imali više poziva od građana koji su prijavljivali neke od svojih komšija. Sa ovom akcijom i dalje ćemo nastaviti.

za NAČELNIK-a
major
Damjan Prlić
[……., v.r.][1062]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 15.*

## 447

***1993., lipanj 10.***
***[Knin]***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o provođenju mjera uoči očekivanog hrvatskog napada***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. 30-4074
10. 06. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO

[1062] Potpis nečitak.

KOMANDI: 75. mtbr, 92. mtbr, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, OG-1, TG-4, 7. map,
7. mpoap, NC "ALFA", 7. larp PVO (aktom)

U vezi dosadašnjih saznanja i ustaškoj agresiji na RS Krajinu i podataka kojima smo vas do sada upoznali i izdali naređenje za organizaciju odbrane i preduzimanje drugih potrebnih mera, neophodno je odmah preduzeti i sledeće mere, u kom cilju:

N A R E Đ U J E M:
1.- Organizovati i staviti u funkciju sistem bezbednosti u zoni brigada-pukova, radi blagovremenog otkrivanja i sprečavanja, kao i uništenja svih ubačenih diverzantsko-terorističkih grupa, koje mogu biti ubačene i u uniformi SVK.
2.- Organizovati i ostvariti svestranu saradnju sa organima SJB i SDB kao i sa prostornim strukturama, radi čega organizovati jedinstven sistem rukovođenja, a posebno uvesti jedinstvene znakove raspoznavanja.
3.- Sprovesti sve mere maskiranja, obzirom da neprijatelj raspolaže i najsavremenijim sredstvima za noćno osmatranje.
4.- Početkom agresije zabranite sve pokrete UNPROFORA i EZ, sem pokreta za snabdevanje ishranom ali i to uz kontrolu i pratnju.
5.- Obezbediti za upotrebu lična zaštitna sredstva, obzirom da u ovoj agresiji neprijatelj planira upotrebu i hemijskih borbenih sredstava.

KOMANDANT
Pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]
M.P.[1063]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 3.*



## 448

***1993., lipanj 10.***
***[Okučani]***

***Zapovijed Komande 18. korpusa SVK o zabrani napuštanja teritorija vojno sposobnim osobama***

---

KOMANDA 18. KORPUSA
Str. pov. br. 18-505
10. 06. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Zabrana napuštanja
teritorije, naređenje. –

KOMANDI 91. PoB
Kap [...][1064]

[1063] Okrugli pečat: VP 9031, Knin.
[1064] Nečitko.

Na osnovu naređenja GŠ SVK str. pov. br. 21-24/211 od 07. 06. 1993. godine i naređenja pov. br. 50-78 od 09. 06. 1993. godine,

N A R E Đ U J E M
1. – Zabranjujem izlazak iz zone 18. Korpusa (Z. Slavonija) svim vojno-sposobnim muškarcima (ukoliko nemaju RR-d, a dužni su imati, Uprava MO ih je dužna rasporediti u RJ) i ženama v/o koje su na ratnom rasporedu u RJ.
2. – Od zabrane se izuzimaju službena putovanja lica na ratnom rasporedu u 18. K za koje dozvolu-saglasnost Upravi MO daje Komandant Korpusa, kao i lica koja su obolela ili ranjena a nemaju mogućnost lečenja na teritoriji Z. Slavonije.
3. – Odobrenje za napuštanje teritorija Z. Slavonije daje Uprava MO Z. Slavonija za sva lica koja nisu u sastavu 18. Korpusa.
Za lica iz sastava 18. K odobrenje za napuštanje teritorije Z. Slavonije daju također Uprava MO Z. Slavonija na osnovu dozvole-saglasnosti koju potpisuje Komandant 18. Korpusa (a u njegovoj otsutnosti lice koje ga zamenjuje – pukovnik Perić Slobodan ili potpukovnik Gajić Marinko). Ostale komande nemaju pravo davati dozvole-saglasnosti.
4. – Zabrana stupa na snagu odmah.
5. – Uprava MO Z. Slavonija regulisaće sa OSUP-a Z. Slavonija realizaciju zabrane.
SP/VG

KOMANDANT
pukovnik
Milan Čeleketić, s. r.

M.P.[1065]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 45., kut. 40.*

**449**

***1993., lipanj 11.***
***[Okučani]***

***Zapovijed Komande 18. korpusa SVK za ustrojavanje odjeljenja vojne policije***

KOMANDA 18. KORPUSA
Pov. br. 110-1
11. 06. 1993. godine.

VOJNA TAJNA
Poverljivo

M.P.[1066]

Formiranje voda i odelenja
vojne policije, naređenje. –

KOMANDI 91. PoB

U cilju poboljšanja rukovođenja i komandovanja, reda i discipline u jedinicama, sprovođenja Zakona o SVK,

[1065] Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.
[1066] Prijemni pečat: VP 9172, pov. br. 49-01/93, 13. 6. 1993., Okučani.

N A R E Đ U J E M

1. – Na nivou brigada odmah formirati po jedno odelenje vojne policije, koje staviti pod neposrednu komandu komandanta brigade, a u garnizonu Stara Gradiška formirati vod vojne policije koji će biti u sastavu čete vojne policije 18. K.

U stručnom pogledu odelenja policije potčiniti načelnicima bezbednosti u brigadama. Sastav voda je 20 vojnika, plus komandir voda i dva komandira odelenja, a sastav odelenja u brigadama je 8 vojnika i komandir odelenja.

2. – Izbor ljudstva izvršit će načelnici bezbednosti u brigadama, pri čemu će se voditi računa da pripadnici policije budu v/o koji imaju ratno iskustvo i koji ispunjavaju ostale uvjete za prijem u vojnu policiju.

3. – Načelnik bezbednosti komande korpusa pružiće neophodnu stručnu pomoć i propisati dužnosti odelenja shodno odredbama Pravila službe vojne policije.

4. – Sa formiranjem odelenja završiti najkasnije do 12. 06. 1993. godine.

5. – Izveštaj o formiranju odelenja dostaviti u okviru redovnog borbenog izveštaja.

6. – Ovom naredbom stavlja se van snage naredba pov. br. 18-496 od 10. 06. 1993. godine.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]

M.P.[1067]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 45., kut. 40.*



## 450

***1993., lipanj 11.***
***Knin***

***Odluka Vrhovnog saveta odbrane RSK o zabrani rada ugostiteljskim objektima koji prodaju alkohol, te o uvođenju policijskog sata***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
VRHOVNI SAVET ODBRANE M.P.[1068]
Broj: 01-656-1/93
Knin, 11. 06. 1993. godine

U skladu sa pogoršanjem vojno-političke situacije i mogućnošću nastavka agresije Republike Hrvatske na Republiku Srpsku Krajinu, a na osnovu člana 41. stav 1. točka 8. Zakona o odbrani Vrhovni savet odbrane na svojoj sednici održanoj 08. 06. 1993. godine donosi:

O D L U K U

1.- Zabranjuje se do daljnjeg rad ugostiteljskih objekata u RSK koji su registrovani za prodaju alkoholnih pića,

---

[1067] Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.
[1068] Prijemni pečat: VP 9031, str. pov. br. 30-4162, 11. 6. 1993., Knin.

2.- Uvodi se do daljnjeg policijski čas u RSK svakodnevno od 22,00 do 05,00 časova. Odluka stupa na snagu odmah, a za sprovođenje odluke odgovoran je ministar unutrašnjih poslova.

ZA PREDSEDNIKA
m i n i s t a r
Milan Martić

M.P.[1069]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 3.*

## 451

***1993., lipanj 11.***
***Beograd***

***Dopis Saveznog ministarstva odbrane Jugoslavije Glavnom štabu RSK o pravima na naknade aktivnih časnika na dužnostima u RSK***

SAVEZNO MINISTARSTVO ZA ODBRANU
Uprava za sistemska
i statusna pitanja
pov. br. 284-2
11. 06. 1993. godine

VOJNA TAJNA
POVERLJIVO

Ostvarivanje prava na
naknade, objašnjenje,
dostavlja. –

GLAVNOM ŠTABU SRPSKE VOJSKE
REPUBLIKE SRPSKA KRAJINA

Veza: vaš akt, pov. br. 22-159 od 01. 06. 1993. g.

U vezi sa vašim zahtevom za objašnjenje o pripadanju pojedinih naknada AVL i CL na službi u VJ na dužnosti u organima Republike Srpska Krajina (u daljem tekstu: RSK), daje se sledeće mišljenje:
1. Naredbom o isplati ličnih dohodaka i drugih novčanih primanja za aktivna vojna lica i građanska lica na dužnosti u organima RSK (pov. br. 6-79 od 28. 04. 1993. g. – u daljem tekstu: Naredba) regulisana je isplata ličnih i drugih novčanih primanja, uslovi pod kojima pripadaju, sredstva, način i postupak isplate;
2. Odlukom o naknadi za obezbeđenje minimalnih životnih potreba porodica AVL premeštenih na teritoriju SRJ ("Službeni vojni list", br. 3/93 i 10/93 – u daljem tekstu: Odluka), propisani su uslovi za pripadanje te naknade. Prema našem mišljenju, AVL na dužnosti u organima RSK tu naknadu može ostvariti pod uslovom da je na teritoriju RSK premešteno sa teritorija republika bivše SFRJ, i to: Slovenije, Hrvatske i BiH, a ispunjava i druge Odlukom propisane uslove;

[1069] Prijemni pečat: Brzojav BALKAN, br. 79921, 11. 6. 1993.

3. Odredbama čl. 43. i 44. Pravilnika o naknadi putnih i drugih troškova u VJ ("Službeni vojni list", br. 13/93) propisani su uslovi za pripadanje naknade dela troškova za opremanje stana. Pripadanje prava na tu naknadu AVL na dužnosti u organima RSK propisano je i odredbama tačke 2. alineja c) Naredbe, tako da nema smetnji za njeno ostvarivanje prema propisanim uslovima;
4. Prema odredbama člana 21. Pravilnika o ličnim dohocima i drugim novčanim primanjima AVL i vojnika po ugovoru na određeno vreme ("Službeni vojni list", br. 8/91…12/93 – u daljem tekstu: Pravilnik), za izvršavanje zadataka na određenoj teritoriji na kojoj se službi vrši pod otežanim (posebnim) uslovima, AVL pripada mesečna naknada u visini 15% odnosno 20% od zbira bodova određenih za čin odnosno klasu i položajnu grupu. S obzirom na to da zadatke i teritoriju na kojoj se služba vrši pod tim uslovima određuje starešina Sektora za operativne poslove GŠ VJ, to kopiju vašeg zahteva dostavljamo tom sektoru na nadležnost i davanje odgovora.
DR/DR

NAČELNIK
pukovnik
dr. Miloš Kosić, [v.r.]

M.P.[1070]

Dostavljeno:
– naslovu,
– UFB – na znanje,
– arhivi.

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*



## 452

***1993., lipanj [oko 11.]***
***[Knin]***

***Protest Zapovjedništva UNPROFOR-a – sektor Jug Glavnom štabu SVK zbog ponašanja srpskih vojnika***

GŠ SEKTORA JUG
KNIN
JUNA 93.

KOMANDANT SV
GENERAL NOVAKOVIĆ[1071]

UZNEMIRAVANJE OSOBLJA UNPROFORA

[1070] Okrugli pečat: Savezno ministarstvo odbrane […..]. Ostalo nečitko.
[1071] Mile.

Poštovani generale,

1. Nažalost, moram ponovo protestvovati zbog ponašanja srpskih vojnika prema članovima UNPROFOR-a, ovaj put u benkovačkoj kasarni i Bribirskim Mostinama.
2. U kasarni u Benkovcu, u noći 09. 06. 1993. godine, ljudi, vjerovatno su bili srpski vojnici, odvezli su kamion komandnog oficira, sa svim gorivom.
3. U kasarni u Benkovcu, 10. 06. uveče, 3 srpska vojnika napali su ih na putu prema zgradi u kojoj boravi vod kenijskog bataljona. Zapucali su dva puta da zaplaše vojnike, a nakon toga su otišli sa njihove tri pancirke.
4. 11. juna 1993. godine u 00.10 časova, dva pijana lica u vojnoj uniformi su ih oružano napali na putu za Bribirske Mostine.
Nasilno su uzeli lične stvari od holandskih vojnika, uključujući novac, odjeću, cigarete, kreditne kartice, kompakt diskove i drugo.
5. Ovo se smatra najvećim stepenom nediscipline u ponašanju, posebno vojnika koji su više puta ušli naoružani u kamp UNPROFOR-a, pili su i ponašali se tako neodgovorno.
6. Najstrožije protestujem zato što ovakve stvari gube kontrolu i mogu dovesti do fatalnih incidenata u budućnosti.
7. Možete li zato upotrijebiti Vaš visok položaj da zaustavite bilo kakve moguće događaje ovakve prirode i da omogućite skladan rad UNPROFOR-a i uvjerite nas u ukupnu srpsku saradnju.

Vaš odani!

B- BAUDOT
Brigadni general
Komandant Sektora

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*



## 453

***1993., lipanj 12.***
***[Knin]***

***Zapovijed Komande 7. korpusa SVK o zabrani pristupa kampovima UNPROFOR-a i kažnjavanju pripadnika SVK zbog učestalih upada i pljačke***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Str. pov. 30-4167
12. 06. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
ŠIFROVANO

Odnos prema pripadnicima
UNPROFOR-a, naređenje,
dostavlja. –

KOMANDI: 92. mtbr, 75. mtbr, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr

U poslednjih nekoliko dana učestale su pojave nasilnog ulaska pojedinaca i grupa pripadnika Srpske vojske Krajine u kampove snaga UNPROFOR-a, sa pretnjom upotrebe

oružja, otimanje valuta stranog porjekla, cigareta i druge opreme, što u mnogome negativno utiče na opšte odnose sa UNPROFOR-om i kvari ugled pripadnika srpske vojske. U cilju prevazilaženja ovakvog nekorektnog odnosa pojedinaca i grupa

N A R E Đ U J E M

1. Zabraniti pristup pripadnika Srpske vojske kampovima u kojima su smeštene snage UNPROFOR-a.
2. Uspostaviti neposrednu vezu sa starešinama u kampovima i pružiti im punu pomoć u zaštiti njihovih života i sprečiti pljačku imovine.
3. Ispitati sve slučajeve nasilnog ulaska u kampove i prema nasilnicima preduzeti najoštrije disciplinske i krivične mere.
4. Za izvršenje ovog naređenja lično su mi odgovorni komandanti brigada. Izveštaj o poduzetim merama dostaviti mi 14. 06. do 12,00 časova.

KOMANDANT
Pukovnik
Milan Đilas, [v.r.]
M.P.[1072]

M.P.[1073]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 3.*



## 454

***1993., lipanj 12.***
***Knin***

***Dopis Ministarstva odbrane RSK upućen Ministarstvu odbrane RS kojim se potvrđuje slanje košuljica za mine te traži isporuka streljiva***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
Pov. broj: 01-669-1/93.
Knin, 12. 06. 1993. godine

MINISTARSTVO ODBRANE
REPUBLIKA SRPSKA

Ovim Vas obaveštavamo da smo na osnovu Protokola broj 01-588-1 od 01. 06. 1993. god. izvršili radnje shodno tački 5., odnosno uputili 500 kom košuljica za mine kalibra 120 mm prema Vašem telexu pov. br. 05-21-761 od 07. 06. 1993. godine.
Molimo da sagledate mogućnost da nam u povratnoj turi pošaljete minimalne količine municije po sledećim prioritetima:
1.- MINA cal 120 mm za MB 120 mm 2000 kom

---

[1072] Okrugli pečat: VP 9031, Knin.
[1073] Prijemni pečat: Brzojav SVIMA, br. 270, 12. 6. 1993.

| | | |
|---|---|---|
| 2.- METAK cal. 105 mm za HM 56 mm | 1000 | " |
| 3.- METAK cal 76 mm za "ZIS" | 400 | " |
| 4.- METAK cal. 100 mm za T-55 | 700 | " |
| 5.- METAK cal. 100 mm za T-12 | 200 | " |
| 6.- METAK cal. 122 mm za H-122 mm D-30 | 600 | " |
| 7.- METAK cal. 125 mm za T-84 | 1000 | " |
| 8.- METAK cal. 130 mm za M-76 | 300 | " |
| 9.- RAKETA 9M14M "MALJUTKA" | 200 | " |
| 10.- RAKETA 90 mm M 79 "OSA" | 500 | " |
| 11.- RBR 64 mm M80 – "ZOLJA" | 2000 | " |
| 12.- MINA cal 82 mm za MB 82 mm | 1000 | " |

Uz poštovanje,

ZAMENIK MINISTRA
ppukovnik
Babić Duško, [v.r.]

M.P.[1074]

M.P.[1075]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 5., kut. 3.*



## 455

***1993., lipanj 12.***
***[Knin]***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o stanju na ratištu i predstojećem referendumu o ujedinjenju s Republikom Srpskom***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov. 01-536
12. 6. 1993. god.

Informacija potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDAMA: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 105 vbr, 75 PoB

1. U toku jučerašnjeg dana ustaše su na više pravaca povremeno otvarale vatru. Uz liniju dodira na drniškom pravcu ustaše su otvarale vatru iz pešadijskog naoružanja iz rejona Močića i Krsta po položajima naših snaga na Pupalju, Zidinama i Pelešu.
U rejonu Pokrovnika, Pakovog Sela i na Miljevačkom platou uočeno je dovođenje novih snaga.

[1074] Okrugli pečat: MO RSK, Knin.
[1075] Prijemni pečat: Brzojav BARIJERA, br. 8010, 12. 6. 1993.

U Skradinskom zaleđu ustaše su dejstvovale po rejonu Čista Mala.
Na vrličkom pravcu nastavlja se koncentracija ustaških snaga u rejonima Dabar, Potravlje i Maljkovo.
Na benkovačkom i obrovačkom pravcu ustaše su dejstvovale iz streljačkog naoružanja više puta u toku dana.
U zoni odgovornosti Ličkog korpusa ustaše su iz rejona Ribnika, povremeno tukli naše položaje u rejonu sela Počitelj i Prkos.
U ostalim korpusima SVK nije bilo borbi. U zoni odgovornosti Zapadnoslavonskog korpusa uočena je koncentracija ustaških snaga na pravcu N. Gradiška-Daruvar-Garešnica-Novska.
U toku dana preko teritorije RSK izvršena su 22 preleta avijacije NATO.

2. U vezi sa predstojećim referendumom borcima i građanima treba objasniti da se njime iskazuje volja naroda za zajednički život sa Srbima u Republici Srpskoj. Volja naroda nije gotova država. Vaša objašnjenja treba da idu u smeru da je to dug proces, koji, kao što vam je poznato, više ne zavisi samo od nas i naše volje. Volja naroda je značajan politički argument, ali znamo da se on ne realizuje po automatizmu.
Ova napomena mora se imati u vidu u našim informisanjima da se ne bi posle referenduma iščekivalo odmah potpuno ujedinjenje i zajednička država, već da se do toga cilja mora stići kroz dužu političku borbu.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[1076]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*



## 456

***1993., lipanj 12.***
***Okučani***

***Odgovor Komande 18. korpusa SVK Zapovjedništvu UNPROFOR-a – sektor Zapad o oduzimanju nelegalnog naoružanja pripadnicima Korpusa***

---

KOMANDA 18. KORPUSA
Int. br. 99/10
O K U Č A N I
12. 06. 1993. godine

VOJNA TAJNA
INTERNO

Odgovor na poruku
operativnog oficira
K-de UNPROFOR-a
Sektor Zapad,
d o s t a v lj a. –

---

[1076] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

KOMANDI UNPROFOR-a
SEKTOR ZAPAD

Draga gospodo,

Obaveštavamo Vas da smo dana 11. 06. 1993. godine u 16,00 časova primili usmene poruke vašeg operativnog oficira i to:

1. Da ćete počevši od 08,00 časova 13. 06. 1993. godine nastaviti sa praksom oduzimanja nelegalnog naoružanja od naših pripadnika.
2. Da li postoji naredba o naoružavanju pripadnika Korpusa Zapadne Slavonije i da li je možemo dati vama na uvid.

Na vaša pitanja dajemo sledeće odgovore:

1. Draga gospodo, pripadnici Korpusa Zapadne Slavonije legalno nose naoružanje u svojoj državi kao i vojnici svih zemalja sveta u vreme povišenih mera b/g odnosno u slučaju agresije na njihovu državu. Na našu državu RSK 22. 01. 1993. godine izvršena je agresija od strane RH čime je jednostrano narušen Vensov[1077] plan.
   Gospodin Tuđman[1078] je prije tri dana izjavio u Kini da ima podršku svih međunarodnih faktora – to znači i Vas, da silom spreči referendum srpskog naroda u RSK. Gospodo mi vas uveravamo da ćemo referendum sprovesti na najdemokratskiji način, i do kraja, bilo u miru ili u ratu. Svaki pokušaj razoružavanja naših boraca smatrat ćemo podrškom Tuđmanovoj izjavi i spremni smo da se silom tome suprotstavimo.

Da pripadnici HV rade u duhu Tuđmanove pretnje govore i sledeći slučajevi:

a. Sami ste izjavili da se u Prašniku (Pivare) nalazi 100 naoružanih hrvatskih vojnika i da imaju 2 PAM-a 12,7 mm.
b. Dana 04. 06. 1993. godine u rejonu Psunj na mestu Muški bunar (oko 500 m na našoj teritoriji) mučki je ubijen Prodanović Miodrag pripadnik naših graničnih snaga, čiji posmrtni ostaci nisu ni do danas isporučeni.
c. Dana 08. 06. 1993. godine, u dogovoru sa komandirom čete CANBAT, 6 naših civila otišlo je u s. Dragovići radi obilaska svojih ognjišta, pri čemu su ih i pored vaše garancije zarobile ustaše. Vratili su 2 žene, 2 muškarca su sprovedena u istražni zatvor u Bjelovaru, a dvojicu vode kao nestale (nažalost, značenje te riječi nam je dobro poznato).
d. Dana 09. 06. 1993. godine, u širem rejonu s. Donji Čaglić ustaše su ranile Vrhovac Marka i Ivanović Duška. Život Vrhovca je u kritičnom stanju zbog teškog ranjavanja.
e. Dana 10. 06.1993. godine, u rejonu s. Cikote naša tri zalutala graničara zarobili ste i predali ustašama!?
f. Nepoznatog dana (između 24. i 29. 05. 1993. godine) Slavujević Jovo sa suprugom Jelenom po vašem odobrenju odlazi u s. Jakovce na obradu svoje zemlje. Ustaše su ih potom zarobile i podvrgle neviđenom teroru. Njihovih šestero djece ih, nesluteći da su u zatvoru, svakodnevno očekuju.

Sve ovo upućuje na zaključak da namerno ili nenamerno dajete podršku hrvatskoj strani u njenim agresivnim namerama prema našoj teritoriji. Vaša najava da ćete oduzimati oružje od ljudi je samo još jedan dokaz da ne želite razumjeti situaciju u kojoj se nalazimo. Tom akcijom pružate mogućnost ustaškoj strani da nas goloruke hvataju i kolju.

[1077] Cyrus Vance.
[1078] Franjo.

Želimo i ovoga puta naglasiti da nemamo nikakvih agresivnih namera prema Republici Hrvatskoj niti želimo ugroziti sigurnost vaših snaga, ali vas molimo: odustanite od vaše akcije na obostranu korist i u cilju očuvanja mira na ovim prostorima.

2. A naređenje o nošenju ličnog naoružanja (dugih cijevi) izdao je K-dant Korpusa na osnovu Odluke Vrhovnog savjeta za NO RSK. Obzirom da vi niste pripadnici SVK nemate pravo uvida niti posjedovanja iste jer se u njoj nalaze podaci poverljivosti stepenovane kao "državna tajna".

Draga gospodo, umesto vaše najavljene akcije oduzimanja oružja, mi od vas zahtevamo da pod hitno preduzmete sledeće:

1. Da od ustaške strane tražite hitno isporučenje posmrtnih ostataka trojice pripadnika naših graničnih jedinica.
2. Da nam hitno vratite tri pripadnika koja ste vi zarobili i predali ustašama.
3. Da nam hitno vratite 5 civila koji su pod vašom garancijom otišli na svoja okupirana ognjišta, a koje su ustaše zarobile.
4. Da ustaške snage sa dugim cevima udaljite 5 km a sa teškim naoružanjem 30 km od linije razdvajanja.

Na kraju želimo istaći da nesumnjamo u vaše dobre namjere, da Vas smatramo našim prijateljima i cenimo kao profesionalne vojnike i pripadnike UN.

Međutim, kao profesionalni vojnici vi dobro znate šta znači naređenje pretpostavljene komande – mi naređenje naše Vrhovne komande moramo izvršiti. Predlažemo da se za eventualne nesporazume po ovim pitanjima vaša pretpostavljena komanda obrati Vrhovnoj komandi SVK u Kninu.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]
M.P.[1079]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 457

***1993., lipanj 13.***
***Knin***

***Zapovijed Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama za borbenu spremnost zbog topničkog djelovanja Hrvatske vojske na pravcu Novigrad – Biograd***

GŠ SVK
Str. pov. br. 21-24/233
Dana, 13. 06. 1993. godine

KOMANDI 15., 21., 39., 18. i 11. K

[1079] Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.

Noćas oko 22,15 časova ustaške snage otpočele su artiljerijska dejstva na liniji Novigrad-Biograd.
Dejstvuje se artiljerijskim oruđima svih kalibara. Ovo dovodimo u vezu sa ustaškim planovima ometanja referenduma u RSK i mogućih širih incidenata zbog čega smo proglasili mobilizaciju.
I dalje pratite aktivnosti neprijatelja u vašim zonama i izveštavajte ovu komandu o stanju svaka 4 časa do daljnjega.
Budite u gotovosti za dejstva po signalu "Oluja" ukoliko to bude neophodno.

NAČELNIK ŠTABA
general-major
Borislav Đukić

M.P.[1080]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2189.*



## 458

***1993., lipanj 14.***
***Daruvar***

***Odgovor Zapovjedništva UNPROFOR-a – sektor Zapad Komandi 18. korpusa SVK na upućene zahtjeve od 12. lipnja***

---

UNPROFOR
KOMANDA SEKTORA ZAPAD
D A R U V A R
14. 06. 1993. godine

Dragi pukovniče Čeleketić,

Primio sam Vaše pismo od 12. 06. 1993. godine i u vezi njega zatražio daljnja uputstva od Komande UNPROFOR-a. Mislim da bi trebali što je moguće više nastojati da rešavamo navedene probleme na našem nivou. Zabrinut sam međutim, da će odluka da vaši vojnici nose duge cevi na odbrambenim položajima, bez sumnje prouzročiti sličnu reakciju na hrvatskoj strani.

Razmotrio sam i zahteve koje ste naveli u pismu i mogu Vas uveriti da preduzimamo potrebne mere u tom smislu. Dao sam u zadatak civilnoj policiji UN (UNCIVPOL) i osoblju Sektora za civilne poslove da rade na vraćanju vaših ljudi i drugim poslovima koji se tiču vaših zahteva i kao što sam rekao u mom pismu od 09. 06. 1993. godine uložio sam protest vezano za prisustvo Hrvatskih snaga istočno od UNPA zone.

Oduzimanje dugih cevi se vrši saglasno Vensovom planu i odnosi se na obje strane. U našim operacijama nema nikakvih pristrasnosti. Činjenica je da smo oduzeli više oružja na hrvatskoj strani.

---

[1080] Prijemni pečat: Šifro-teleprinterski centar Šibenik, brzojav br. 1157, 14. 6. 1993.

Stalno prisustvo vaših naoružanih vojnika će povećati napetost i može imati za posljedicu mnogo ozbiljnije incidente nego one koji su se dogodili u posljednje dve sedmice. Moj zadatak ostaje jasan – zaštita UNPA zone. Kopija ovog pisma će biti poslana Komandantu Snaga UN na uvid.

Srdačan pozdrav!

K. R. Shabsough[1081]
Brigadni General
Komandant Sektora

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.*

## 459

***1993., lipanj 15.***
***Okučani***

***Dopis Uprave Zapadna Slavonija Ministarstva odbrane RSK kojim traži očitovanje Vlade RSK zbog izjave ministra vanjskih poslova o premještanju posmrtnih ostataka iz nekadašnjeg logora u Jasenovcu***



REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
UPRAVA "ZAPADNA SLAVONIJA"
O K U Č A N I
Broj str. pov. -01-73-93
Okučani, 15. 06. 1993.

MINISTARSTVO ODBRANE M.P.[1082]
K N I N

Dana 13. 06. 1993. godine u večernjem dnevniku prvog programa Radio Beograda u 19,00 i 22,00 časova objavljena je informacija da je ministar vanjskih poslova RSK gospodin Slobodan Jarčević izjavio u Novom Sadu da je Vlada RSK donijela odluku o prenošenju posmrtnih ostataka "stradalih Srba u ustaškom logoru" Jasenovcu u drugom svjetskom ratu na neku drugu lokaciju.
Ta vijest je izazvala veliku uznemirenost građana i v/o pripadnika 18. korpusa SVK, jer se tumači kao odustajanje Vlade RSK od ove teritorije, odnosno svjesno i namjerno prepuštanje ove teritorije RH, što između ostalog ima veoma negativne posledice na stanje morala pripadnika SVK i raspoloženje stanovništva.
Mislim da je neophodno da se vlada RSK javno oglasi tim povodom kako bi se izbjegle negativne posledice.

[1081] Kamal Shabsough.
[1082] Prijemni pečat: MO RSK, org. jed. 01, br. 688-1/93, 15. 6. 1993.

NAČELNIK UPRAVE MO
"ZAPADNA SLAVONIJA"
Dragan Čanak

M.P.[1083]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 5., kut. 3.*

## 460

***1993., lipanj 16.***
***[Okučani]***
***Izvješće Komande 18. korpusa SVK o stanju borbene spremnosti***

---

KOMANDA 18. KORPUSA
Str. pov. br. 18-573
16. 06. 1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO



Referat o stanju
b/g 18. Korpusa.

U vezi Naređenja GŠ SVK pov. br. 61-31 od 14. 06. 1993. godine stanje b/g 18. korpusa u periodu od poslednjeg referisanja (13. 05.) stanje b/g 18. korpusa ocenjujem prema sledećem:

1.- RUKOVOĐENJE I KOMANDOVANJE:
U cilju veće efikasnosti RiK na svim nivoima komanda korpusa, u proteklom periodu, preduzela je sledeće mere:
– Unapređena je organizacija planiranja zadataka i aktivnosti Komande Korpusa i potčinjenih komandi, prvenstveno putem bolje koordinacije organa komandi i konkretizacijom zadataka sa tačno utvrđenim rokovima.
– Utvrđena je metodologija praćenja realizacije izvršenja zadataka kroz dnevno rukovođenje i komandovanje. Svakodnevno od 07.10 – 07.30 sa pomoćnicima komandanata i načelnicima organa Komande koordiniraju se aktivnosti i izvršenje zadataka sa osnovnim ciljem da se izbegnu "prazni hodovi" i zadaci racionalnije i ekonomičnije izvrše.
Dnevnim analizama u vremenu od 18.00 – 19.00 ostvarujemo praćenje realizacije zadataka i dogovor za naredni dan.
Ovaj metod pokazao se vrlo efikasno i prihvaćen je od potčinjenih komandi;
Mesečne analize planova rada su redovne, potpune i sa konkretnim zaključcima;
– Kontrole rada i angažovanja potčinjenih komandi i jedinica su planske, sa jednim do dva težišna pitanja, i neophodnom pomoći jedinicama.
Nakon izvršenih obilazaka, pored analize u jedinici, potčinjenim komandama dostavljamo pisana zapažanja i postavljamo zadatke;

---

[1083] Prijemni pečat: Brzojav KORAL, br. 1348, 15. 6. 1993.

– Značajan napor učinjen je na organizaciji sistema veza. Sa svim jedinicama pored žičnih, uz velike napore obezbedili smo i uspostavili UKT radio-veze. Međutim, zbog nedostatka uređaja nismo uspostavili radio veze na nivou komandi bataljona;
– KM korpusa i brigada – odreda uređena su i utvrđena u prvom stepenu zaštite što obezbeđuje pouzdanost RiK u svim uslovima i vrstama b/d;
– Petnaestodnevno održavamo sastanke sa predstavnicima vlasti, SUP-a, UMO, preduzeća i SPC. Ovi sastanci su se pokazali vrlo korisni i u sadašnjim uslovima nezamenljivi oblik i metoda rešavanja brojnih problema, na teritoriji, od zajedničkog interesa.
– Ostvarena je vrlodobra saradnja sa jedinicama 1. KK gotovo po svim elementima b/g posebno sa jedinicama podrške i dejstva.
Osnovni problemi koji utiču na veću efikasnost RiK ogledaju se u sledećem:
– Popunjenost aktivnim starješinskim kadrom, i pored preduzetih mera u našim mogućnostima, vrlo je slaba. Po RF 18. Korpus sleduje 643 oficira a imamo 226 ili 35%. Od ovog broja (226) aktivnih oficira imamo 31 ili 13,7%.
Podoficira sleduje 388 a imamo 381 ili 99%.
Od toga 11 ili 2,8% su aktivni podoficiri.
Problem nedostatka kadra nastojimo ublažiti angažovanjem penzionisanih starješina koji su u mogućnosti i žele da se angažuju, saradnjom sa 1. KK dok je angažovanje iz sastava VJ dosta otežano.
– Neprofesionalnost i nedovoljna stručnost starješina na nižim nivoima komandovanja, a posebno na nivou bataljona-četa.
Primera radi u 51. pbr. od sledujućih 151 oficira imamo svega 75 ili 50% a od tog broja svega 3 aktivna ili 4%.
I ovaj problem nastojimo umanjiti kroz veće angažovanje starješina Komande korpusa i obukom i osposobljavanjem rezervnih starješina.
– Nepopunjenost pripadajućim sredstvima veze, posebno radio-uređajima, za nivo bataljon-četa, jedan je od ključnih problema koji bi u uslovima izvođenja b/d znatno umanjio efikasnost RiK.
Ovaj problem rešavamo uz velike napore saradnjom sa jedinicama 1. KK, SUP-om, VJ i preko humanitarnih organizacija.
Na ove načine obezbedili smo u periodu maj-juni oko 50 raznih radiouređaja manjeg dometa i na taj način obezbedili veći broj jedinica, na težištu dejstva, neophodnim sredstvima.
– Neizvesnost u pogledu borbene upotrebe jedinica, kao i sezona poljoprivrednih radova, sve više rezultiraju narušavanjem b/g jedinica kroz samovolje i nedisciplinu pojedinaca, reagovanja i nezadovoljstva većine boraca čiji je socijalni položaj, njih i njihovih porodica, krajnje ugrožen a gotovo oko 40% sastava ima isključivo prihod – vojnička primanja.
Nenajavljenim dnevno-noćnim kontrolama, izricanjem disciplinskih mera i dr. metodama nastojimo zadržati ljudstvo u jedinicama, obezbediti liniju i realizovati mere pune b/g.
– Planirani i pripremljeni kurs kč i kv i ovoga puta smo odložili da nebi upražnjavali jedinice, u ovoj situaciji, osnovnim starješinama.
– Popunom Komande korpusa manjim brojem starješina sve više se usložnjava problem radnog i smeštajnog prostora. Komanda je locirana od 3-4 izdvojena objekta – porodične kuće uz minimalne sadržaje koji ne obezbeđuju optimalno angažovanje i rad za duži vremenski period.
Dugoročno posmatrano cenim da je nužno započeti proces planiranja sadržaja vojne infrastrukture po garnizonima, izdvajanje i obezbeđivanje sredstava za ovu namenu.

– Odnosi sa UNPROFOR-om, kao jednim od otežavajućih faktora RiK, iako za sada još uvek korektni pokazuju tendenciju zaoštravanja jer mere koje preduzimamo na legalizaciju dugog oružja ne uklapaju se u njihov koncept demilitarizovane UNPA zone. Uporno ističu da ne žele "ni sa kim deliti odgovornost po pitanju odbrane UNPA zone" i da "ne tražimo veće privilegije kako ne bismo izgubili i one koje imamo" očito misleći na nošenje uniforme.
Naša uveravanja i nužnost priprema za odbranu predstavnici UNPROFOR-a shvataju ali nastoje po svaku cenu održati dostignuto.
Uveren sam da ćemo imati velikih problema legalizovati dugo oružje na duži rok.
I pored navedenih problema i slabosti cenim da je RiK, kao element b/g, u značajnoj meri unapređeno i da omogućava namensku upotrebu komandi i jedinica 18. K.

2.- STANJE MORALA
Uzimajući u obzir svu složenost uslova u kojima duže vreme živimo i radimo i međunarodne i unutrašnje situacije u kojoj se nalazimo, kao i sve do sada uočene i ispoljene slabosti stanje morala je, na nivou koji obezbeđuje uspešno izvršavanje postavljenih zadataka.
Kao pozitivne manifestacije na kojima zasnivamo ovakvu ocenu ističemo sledeće:
Uspešno izvršenje svih zadataka koje smo dobili od pretpostavljene komande i koje smo davali potčinjenim, a posebno uzimanje oružja koje se nalazilo na rukama;
– Odsustvo bilo kakvog paravojnog organizovanja i delovanja;
– Zadovoljavanjući nivo rada i discipline;
– Dobar odziv na zadnju mobilizaciju, odnosno demobilizaciju;
– Odsustvo događaja koji se kvalifikuju kao vanredni;
– Dobra informisanost vojničkog i starešinskog sastava, što je, pored redovnih pisanih informacija, obezbeđuje i čestim obilaskom, informisanjem i razgovorom sa borcima od strane najizraslijih starešina (K-dant, NŠ, PKVM, PNŠ za ONP i dr.) i sl.
Osnovni problemi na planu izrađivanja i jačanja morala u osnovi su van moći rešavanja ove komande (ili bar u najvećoj meri), a mogli bi se svesti na sledeće:
– Dug boravak boraca u fazi iščekivanja i psihofizička, a pre svega psihička prenapregnutost;
– Različita politička strujanja i u našoj zoni i na prostorima RSK;
– Niska primanja pripadnika rezervnog sastava i nedovoljno jasan i nepovoljan status aktivnih starešina;
– Nedostatak cigareta, odeće, obuće i nepovoljna starosna struktura;
– Velike razlike u primanjima između boraca i pripadnika MUP-a te boraca u jedinicama i zaposlenih u RO;
– Nefunkcionisanje civilne vlasti i pravne države, izostanak energičnijeg obračuna sa pojavama bezakonja, šverca i drugih kriminalnih radnji;
– Aktuelni problemi u odnosima sa UNPROFOR-om i
– Nerešenost statusa porodica palih boraca i RVI i pored postojanja i delovanja "Fonda solidarnosti" čiji su rezultati vredni pažnje.
– Mogu se navesti i manje značajni problemi ali cenimo da su ovi osnovni i težišni.
U periodu 15. 05.-15. 06. izrečene su disciplinske mere i to 3 mere smanjenja plate i 4 mere vojničkog pritvora.
U navedenom periodu nismo imali događaja koji se kvalifikuju kao vanredni po važećim kriterijumima, ali je bilo onih koji se moraju istaći. Ti događaji su sledeći:
– pogibija v/o Prodanović Miodraga (04. 06.)

– ranjavanje v/o Vrhovac Marka i Ivanović Duška (09. 04.)
– zarobljavanje 4 v/o u rejonu s. Dragović od kojih je 1 u zatvoru, 1 je pušten, a 2 su ubijena, te
– zarobljavanje 3 pripadnika jb (Sudar, Popović, Bortot).

Komanda Korpusa preuzima niz mera kako linijom komandovanja, unapređenjem sistema informisanja i formiranjem "PRESS" centra, tako i kroz saradnju sa organima vlasti i rukovodiocima RO u cilju smanjivanja negativnih efekata ovakvog stanja na moral boraca i jedinica.

3.- OBUČENOST I UVEŽBANOST

Težište u obuci, u proteklom periodu, dato je na obuci posada i posluga oruđa u kom cilju je izvedena planirana obuka i to:

a) – mpoad izveo je obuku na oruđima T-12 100 m i izvršio bojevo gađanje.
b) – Baterija T-76 mm "ZIS" izvela je obuku i izvršila bojevo gađanje.
c) – Lard PVO je također izvela obuku i izvršila bojevo gađanje.
d) – tč izvela je obuku i izvršila bojevo gađanje iz tenka T-55.
e) – poslužioci na S-2 M izveli su kondiciranje.
f) – izvedena je obuka na POLO 9 K 11, izvršeno kondiciranje i prisustvo gađanju a 1 poslužioc je gađao raketom.
g) – izveden je kurs bolničara.

Izvedena je dvodnevna obuka žena v/o.

U toku je obuka poslužioca na PAM 12,7 mm.

Obuka je realizovana uglavnom u saradnji i na poligonima 1. KK.

U navedenom periodu planirali smo realizovati obuku minobacačkih posluga.

Ako se ima u vidu da smo u periodu mart-april sa svim pionirskim vodovima izveli jednodnevnu obuku u sastavu 1. inžp možemo reći da je na planu obuke u uslovima kojima se nalazimo učinjeno dosta.

U 36. mtbr (garnizon Subotica) sa tromesečne obuke vratilo se 69 vojnika uglavnom kritičnih specijalnosti koji su odmah raspoređeni u jedinice.

Cenim da vojnostručna osposobljenost nije na nivou zahteva komandovanja ali je, uz dosadašnje borbeno iskustvo, dovoljna da se jedinice mogu borbeno upotrebiti.

4.- MOBILIZACIJSKA GOTOVOST

Na planu mobilizacijske gotovosti jedinica u proteklom periodu izvršeni su sledeći težišni zadaci:

– Ažuriran je mobilizacijski plan
– Ugrađeni su planovi popune,
– Ažurirana i sravnjena jedinična kartoteka,
– Usvojena evidencija v/o za popunu na eksteritorijalnom principu (u Istočnoj Slavoniji).

Sadašnje stanje popune 18. K je sledeće:

| KATEGORIJA | PO RF | POPUNA | NEDOSTAJE |
|---|---|---|---|
| – oficira | 643 | 226 ili 35% | 417 |
| – podoficira | 388 | 381 ili 99% | 7 |
| – vojnika | 7.757 | 3.976 ili 51% | 3.781 |
| UKUPNO | 8.788 | 4.587 ili 52% | 4.201 |

Stanje popune moguće je poboljšati u roku od 12-24 časa iz sledećih izvora:
– pozivanjem 702 žene v/o koje imaju ratni raspored a nisu pozvane u jedinice,
– pozivanjem oko 2.000 v/o iz Istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema,
– pozivanjem oko 500 dobrovoljaca iz Vojvodine,
– pozivanjem oko 200 dobrovoljaca iz Republike Srpske.

Ukoliko bi realizovali odaziv iz navedenih izvora (3.402) brojno stanje Korpusa iznosilo bi 7.989 ljudi i 91% popune.

Za sada su iskorištene sve mogućnosti popune jedinica na prostoru Z. Slavonije i izvan nje. Eventualnim pretpočinjenim ili angažovanjem procent popune se može povećati.

5.- POZADINSKO OBEZBEĐENJE

a) pozadinsko obezbeđenje Komandi jedinica 18. Korpusa funkcioniše uz već poznate probleme po svim elementima. Oni su uglavnom objektivne prirode i karakteriše ih opšta neimaština, otežano snabdevanje i nedovoljna uvežbanost u sistemu pozadinskog obezbeđenja pretpostavljene komande, već se pribjegava parcijalnom rješenju obezbeđenja TMS po svim pozadinskim službama. Neki od Korpusa imaju i preko formacije određenih TMS pa smo često puta prisiljeni tražiti barem dio od onoga što im pretiče. Često se od strane pojedinih Korpusa neizražavaju naređenja o preraspodjeli TMS.

Značajan problem imamo oko strukture artikala ishrane, koje dobivamo u nedovoljnim količinama što otežava pripremu hrane, pa smo prisiljeni da pripremu jela vršimo kombinovano od više artikala.

Zbog nemogućnosti plaćanja, pripadnici Korpusa više od tri mjeseca ne dobivaju svježe meso, a ista je stvar i sa suhomesnatim proizvodima.

Nedostatak int. opreme (odjeće i obuće), izgledi pripadnika Korpusa su šaroliki do civilne opreme, kombinacije civilne i vojne, tako da svega oko 40% pripadnika posjeduje jednoobraznu bilo kakvu uniformu.

To je samo dio problema po pozadinskom obezbeđenju.

b) Pored istaknutih problema po PoObu i periodu od 15. 05.-30. 05. 1993. g. postignut je mali pomak na bolje u organizaciji, radu i uopšte funkcionisanju pozadinskog obezbeđenja, a to su:

– izvršena je popuna određenih službi stručnim organima što obezbeđuje bolji rad u kvalitativnom i kvantitativnom smislu;

– konačno je obezbeđeno lično naoružanje na momentalan broj boraca Korpusa i po tri b/k municije za pešadijsko naoružanje;

– izvršena je disperzija MES svim jedinicama i stvoreni uslovi efikasnije upotrebe;

– intenzivno se radi na inventarisanju svih MS i oformljenju OE. Ovaj posao u nekim od jedinica je pri samom kraju;

– angažovanjem stručnih kadrova oko organizacije i pripremi hrane i pored nedostatka određenih artikala, kvalitet hrane je poboljšan.

ZAKLJUČAK

Izvršavanje zadataka PoOb uz otklanjanje pomenutih objektivnih poteškoća, sa nešto većom angažovanosti ljudstva koje ga izvršava i uz kadrovsko pojačanje kvalitetnim stručnim kadrom po jedinicama u narednom periodu znatno će se poboljšati.

6.- BEZBEDNOST I SAMOZAŠTITA

a) – HV je u poslednje vreme mobilisala 125., 127., 123. i 121. br. HV koje se za sada većim dijelom nalaze van UNP-a zone, pješadijske jedinice 7-10 km, oklopne i art. jedinice

15-20 km udaljene su od naših granica. Pored tih snaga mobilisane su sve domobranske pukovnije u opštinskim gradovima oko zone Z. Slavonije. Pored pomenutih snaga na ovaj prostor dovedena je jedna jedinica (vjerovatno bataljon) iz OZ Rijeka, kao i jedan muslimanski bataljon. U rejonu s. Gojilo stacionirana je specijalna jedinica MUP-a RH jačine bataljona.
Do sada neprijatelj je ispoljio aktivnosti nasilnog izviđanja sa pravca Novske i N. Gradiške u zahvatu komunikacija, kao i sa sjevernog pravca iz rejona Bučkih i Trokutskih sela.
U poslednje vreme intenziviran je radio saobraćaj na svim pravcima, kao indikator pojačanih aktivnosti jedinica HV.
Za očekivati je ovih dana ubacivanje IDG kao i većih sastava na naše rubne dijelove, a naročito u rejone Pakrac, Jasenovac, Paklenica i St. Gradiška, sa ciljem stvaranja panike i nestabilnosti kao priprema za opšti napad na Z. Slavoniju.
b) – Složena i nejasna politička situacija u Z. Slavoniji negativno se odražava na moral boraca, a time i na b/g jedinica. Naročito je indikativno ponašanje Džakula Veljka i njegovih istomišljenika. Pored toga nedovoljno funkcionisanje civilne vlasti, a u sklopu toga milicije i općinskih organa otežava provođenje naređenih mjera u jedinicama SVK. Porast kriminala, zloupotrebe položaja, neodgovorna ponašanja pojedinih rukovodioca privrednih organizacija, negativno se odražavaju na stanje u jedinicama, te ukoliko se tenzije nastave u tom smislu mogu imati ozbiljne posledice na stanje u našim sastavima. U poslednje vreme pojedini civilni moćnici smišljeno atakuju na AVL u cilju razbijanja vojnih kolektiva, što za sada nema ozbiljnije posledice, a u sklopu toga prisutno je zagovaranje povratka "narodnih komentara" (Narančić[1084] Ostojić Jovo, Čakmak[1085]).
c) – Dio snaga UN u z/o 18. K usložava rad komandi i jedinica, a njihove aktivnosti ogledaju se u pojačanom interesu za naše sastave i njihove aktivnosti u smislu prikupljanja obaveštajnih podataka, plasiranja dezinformacija i minimiziranje aktivnosti HV u okruženju.
d) – U poslednje vreme u našim sastavima imali smo nekoliko slučajeva ranjavanja, jedan smrtni slučaj i nekoliko slučajeva zarobljavanja naših pripadnika, kao posledice pojačanog delovanja neprijatelja, UNPROFOR-a, a u manjem obimu neodgovornosti pojedinaca. Vezano za zarobljena lica očekujemo da će doći do oticanja tajnih podatka u manjem obimu.
U poslednje vreme, s obzirom na složenost situacije poboljšan je rad na proceni i proveri lica za angažovanje na osetljivim radnim mestima, a u sklopu ovoga radi se i na podizanju nivoa bezbedonosne kulture uopšte.
U radu sa potčinjenim komandama u više navrata je skretana pažnja na pridržavanje i unapređivanje mera bezbednosti i SZ, kao i obezbeđenja elemenata borbenog poretka komandi.
Kao poseban problem ističe se nepopunjenost OB 18. K adekvatnim stručnim kadrovima. S obzirom na razdvajanje OB i obaveštajnog organa, sam obaveštajni organ je potrebno pod hitno popuniti adekvatnim kadrovima (PNŠ za Ob poslove i referent).

7.- PREDLOG IZMENA I DOPUNA MIRNODOPSKE FORMACIJE
Predloge izmena i dopuna MF dostavili smo našim aktom pov. br. 18-552 od 26. 06. 1993. godine.

[1084] Damir.
[1085] Rade.

8.- FORMIRANJE PROFESIONALNE VOJSKE
PROBLEMI I PREDLOZI

Da bi se odgovorno prišlo ovom problemu cenim da predhodno treba ispuniti najosnovnije uslove i postaviti osnove što je u nadležnosti i delokrugu Vlade i Ministarstva odbrane.
Predlažem da se formira jedno telo na nivou Vlade RSK (komisija, odbor, savet i sl.) koje bi izradilo prethodnu studiju i dalo smernice za formiranje profesionalne vojske.
Pri tome treba voditi računa o materijalnom i ljudskom potencijalu RSK, posebno demografskoj strukturi, natalitetu, prilivu i odlivu stanovništva i drugim parametrima od uticaja na veličinu i strukturu profesionalne vojske.
Pri ovome potrebno je uvažiti i sve druge specifičnosti teritorije, istorijske, etničke, geografske, političke i dr. Bez relevantnih pokazatelja od bitnog uticaja na veličinu i strukturu profesionalne vojske mislim da je nemoguće iole ozbiljniji rad na formiranju vojske.

9.- FORMIRANJE IZVIĐAČKO-DIVERZANTSKIH JEDINICA
I STEPEN NJIHOVE OBUČENOSTI

Sadašnja struktura izviđačko-diverzantskih jedinica je proizvod nužnosti i ratnih prilika.
Imajući u vidu karakter borbenih dejstava, specifičnost zadataka na kojima se angažuju ove jedinice i naših mogućnosti cenim da moramo iz osnova promeniti pristup formiranja i obuci ovih jedinica prateći i ugrađujući najsavremenija dostignuća u razvoju ovakvih i sličnih jedinica.
Smatram da je neophodno formirati i materijalno obezbediti Centar za obuku ovih jedinica pri GŠ SVK.
Izbor ljudstva treba da vrše stručne ekipe sastavljene od iskusnih starješina iz sastava izviđačko-diverzantskih jedinica, lekara, psihologa i andragoga.
Korpusi, svako za sebe, nisu u mogućnosti da kvalitetno obuče i osposobe ovu vrstu jedinica jer su nam mogućnosti u odnosu na zadatke tih jedinica, vrlo ograničene i skromne.

10.- IZRADA OBJEKATA INFRASTRUKTURE, NADSTREŠNICA I
MAGACINA ZA SMEŠTAJ TEHNIKE

U zoni odgovornosti 18. K ne postoji niti jedan objekat vojne infrastrukture radi čega je potrebno izraditi kompletnu studiju izgradnje vojne infrastrukture a nakon konačnog definiranja obima i veličine jedinice na prostoru Z. Slavonije.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]

M.P.[1086]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 381.*

[1086] Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.

## 461

***1993., lipanj 18.***
***Drniš***

***Sigurnosno izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti 7. korpusa SVK o pljačkanju i ubojstvu Hrvata u okolici Drniša***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 482-1
18. 06. 1993. godine

Dostavljeno: Organu bezbjednosti 7. Korpusa /na ličnost major Prlić Damjan/

U prilogu vam šaljem izvještaj vojne policije koji sam poslao na ovaj teren da smiri stanje vezano za incident sa UNPROFOR-om.
"Dana 17. 06. 1993. godine po dobivenom zadatku stigli smo u Matase te stupili u kontakt sa pripadnicima "UN". Oni su nam detaljno objasnili postupke v/o koji bez odobrenja navraćaju u sela Matase i Zeliće. To je grupa od 10 vojnika koji u toku dana dolaze u civilnoj uniformi, a noću u vojnoj. Isti su od mještana uzeli hranu koju su dobili kao pomoć od "UN". Od pojedinih mještana sam dobio spisak stvari koje su im otuđene tj. odnesene: Zore Josip – (odvedene su mu tri krave), Zore Zvonko – (veš mašina, kosilica, freza), Barišić Ivan – (11 janjaca) i od Barišić Paje – (tele).
Na grupu takvih lopova je prethodno već naišao i "UN" te pokušao to da spreči uz njegovu prisebnost nije došlo do sukoba pošto je "UN" popustio. Te komanda te jedinice stacionirane u Matasima zamoljava komandu vojne policije da sa njima uspostavi veću saradnju da nebi dolazilo do većih posljedica.
Po pitanju ranjavanja, odnosno ubistva Ante Karage zvani Malac razgovarali smo sa Bilušić Jelom u selu Ljubotić, koja je izjavila da je otprilike u 18.30 časova došao čovjek u vojničkoj uniformi sa potkapom navučenom na glavu, te uz pretnju u vezi glasanja na referendumu za pripajanje jedne krajine drugoj (naveo je da su mještani Matasa, Zelića, Ljubotića protiv toga i da će svi biti pobijeni). Ista starica je pretučena, a posljedice toga su vidljive, isto kao i tragovi po zidu od pucnjave iz AP.
Poslije svega odlazi u kuću Ante Karage – Malac kojeg uz maltretiranje njega, a tuču njegove žene dotičnog uz naredbu da ide ispred njega sa kantom vina odveo do štale udaljene od kuće 500 metara te u njega otvorio vatru, Ante je na putu do bolnice umro. Ista osoba je poslije otvarala vatru po mještanima iz sela Bobodola koji su se vraćali iz polja. Ovde ima dosta nerazjašnjenih stvari koje ćemo razjasniti.

– Karaga p. Ante, rođen 1923. godine u s. Ljubotić.

NAČELNIK
kapetan
Mirsad Tokić
M.P.[1087]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

[1087] Prijemni pečat: Brzojav KORANA, br. 953, 18. 6. 1993.

## 462

***1993., lipanj 20.***
***[Knin]***

***Dopis Glavnog štaba SVK predsjedniku Republike Srbije o realizaciji zahtjeva za upućivanjem časnika i dočasnika te materijalno – tehničkih sredstava iz Vojske Jugoslavije***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. Br. 45-228
20. 06. 1993. god.

KABINET PREDSEDNIKA REPUBLIKE SRBIJE

Gospodine presedniče,
Želim da vas izvestim o realizaciji naših zahteva koje smo postavili Načelniku Generalštaba Vojske Jugoslavije.
Prioritetni zahtev je bio kadrovska popuna iz Vojske Jugoslavije oficirima i podoficirima koji su poreklom iz Republike Srpske Krajine. Dogovoreno je da se uputi 300 oficira i podoficira.
Izveštavamo vas da je zaključno sa danom 20. juna 1993. godine u Srpsku Vojsku Krajine upućeno 78 oficira i podoficira.
Zahtevi vezani za pozadinsko obezbeđenje, za sada se realizuju po dogovorenoj dinamici. Isporučeno je oko 50% traženih i odobrenih materijalno-tehničkih sredstava.
Molimo vas da insistirate da se naši zahtevi realizuju po dogovoru.

KOMANDANT SRPSKE VOJSKE KRAJINE
general-major
Mile Novaković, [v.r.]
M.P.[1088]

M.P.[1089]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 33.*

## 463

***1993., lipanj 21.***
***Vukovar***

***Sigurnosno izvješće 11. korpusa SVK Organu bezbednosti Glavnog štaba SVK o osnivanju ogranka Srpske narodne obnove u Negoslavcima, te nezadovoljstvu dijela Srba zbog brojnosti Hrvata u Vukovaru***

---

[1088] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[1089] Prijemni pečat: Brzojav br. 8097, 20. 6. 1993.

KOMANDA SLAVONSKO-BARANJSKOG KORPUSA
BEZBEDONOSNI ORGAN
Str. pov. br. 2-256
21. 06. 1993. god.
V U K O V A R

GŠ SV RSK KNIN
Načelniku bezbednosnog organa

Dnevni izveštaj o stanju u jedinicama 11. K

1. Delatnost stranog faktora:
Nema novijih saznanja u odnosu na predhodno izveštavanje.

2. Stanje na teritoriji:
Završeno je glasanje u zoni odgovornosti 11. K. Dana 19. 06. 1993. god. u vreme glasanja dve porodice sa prostora Baranje odbile su da se odazovu izlasku na glasanje. Razlog su motivirale time da su oni pripadnici "Jehovinih svedoka", te da im sekta zabranjuje učešće u političkom životu, a usput su izjavili kako im ova "nova država" nije još ništa učinila… U vezi sa našom depešom str. pov. br. 2-253 od 19. 06. 1993. god. obrazlažemo da je zaista u s. Negoslavci boravio predsednik SNO Mirko Jović sa svojim najbližim saradnicima. On je učestvovao na osnivačoj skupštini. Posetio je Vukovar, pravoslavnu crkvu i vukovarskog protu Jašić Žarka. U govoru, a kojeg je održao najbližim saradnicima i simpatizerima istakao je najvažnije postulate svoje stranke na ovom prostoru, a koji se ogledaju u sledećem: oslobađanje svih srpskih zemalja (misli na liniju Karlovac-Virovitica-Karlobag), ujedinjenje svih srpskih zemalja, i uvođenje monarhije kao oblika upravljanja zemljom. Posebno je istakao da SNO ne želi koaliciju sa nijednom strankom u zemlji, te da sada ne treba izazivati sukob na stranačkoj platformi naročito u Krajini. Odrekao je mogućnost da SNO stvara vojne jedinice, a u koliko bi Krajina ili bilo koja druga srpska zemlja bila ugrožena, tada bi se pripadnici SNO uključili u regularne jedinice koje budu egzistirale na tom prostoru.

Dana 19. 06. 1993. god. u s. Grabovac, SO Beli Manastir teže je ranjen civil Ljubišić Uroš, star 24 godine. Njega je ranio njegov komšija Vuksanović Mile. Obojica su Srbi, doseljenici iz Zapadne Slavonije. Najverovatniji motiv je prekomerno uživanje alkohola. Uviđaj je izvršio SUP Beli Manastir. Iz javnog pogovora lica sa područja Vukovara (Petrova gora, Trpinjska cesta), uglavnom Srbi, doseljenici sa Korduna, može se konstatovati, da je kod poslednje mobilizacije najviše negodovanja bilo kod tih stanovnika vukovarske opštine. Naime, ovi Srbi, naročito oni sa Petrove gore, spadaju u red prvoboraca u Vukovaru, odužili su svoj dug srpskoj otadžbini, a prigovaraju velikom procentu Hrvata u Vukovaru, koji navodno ne bivaju angažovani u mob. pozivima, a posebno nezadovoljstvo iskazuju sa tim da negde blizu polovicu sadašnjih radnika kombinata Borovo čine Hrvati. Postoje veoma ozbiljne indicije da će pripadnici snaga "UN" izvršiti selenje Hrvata iz s. Antin. Pre nekoliko dana boravili su u ovom selu, i popisali sve Hrvate, a potajno se čuje kako će preko vlasti RSK obezbediti legalitet da ovi Hrvati odu u RH.

2. Stanje u jedinicama:
Nema promena u odnosu na prethodno izveštavanje. Dana 19. 06. 1993. god. na komandno mesto k-danta 40. br. postavljen je pukovnik Đorđe Popović, a na mesto k-danta 45. br. p. pukovnik Plavšić, obojica iz VJ.

NAČELNIK
pukovnik
Dušan Grahovac

M.P.[1090]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

## 464

***1993., lipanj 21.***
***[Drniš]***

***Sigurnosno izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti 7. korpusa SVK s izjavom svjedokinje o maltretiranju i ubojstvu Hrvata u selu Ljubotić***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 4[..][1091] -1
21. 06. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. korpusa – na ličnost majora Prlić Damjana

U kući Karaga Jele ud. Ante, rođena 15. 08. 1922. godine u Selinama a sada prebiva u selu Ljubotiću, Hrvatica, sa istom je obavljen razgovor u vezi ubistva njena muža Ante od strane nepoznatog vojnika koja izjavljuje sledeće:

Dana 16. 06. 1993. godine oko 19.30 časova da je ona, njen muž Ante i Parać Marija udova Jose iz Puljana, a koja se sada nalazi u Ljubotiću gdje su se sklonile od kako je počeo ovaj rat. U međuvremenu je kod njih u dvorište ušao nepoznati vojnik u maskirnoj uniformi sa kapuljačom na glavi, koju je tako svezao da mu su se videle samo oči, nos, i usne, po dolasku u dvorište sa istima se je pozdravio i pitao ih kako su i šta rade, radi čega su ga ponudili da sjedne i Ante je otišao i donio vino, gdje su navedeni vojnik i Ante popili po čašu vina. U daljnjem razgovoru nepoznati vojnik je pitao za njihovu kći Dinku, gdje se nalazi a koja je bila nedaleko kuće u ogradama kosila travu sa Janković Budi[…][1092] i Zelić Vladom koji su im sa traktorom kosili travu, zatim je pitao za učiteljicu Sekulić Jasu i kod koga ona stalno dolazi u Ljubotić a zatim je pitao za Bilušić Pilipa i Pasku. Kad je Parać Marija čula za koga isti pita ona je otišla i sakrila se u wc. Nepoznati vojnik se digao i ušao u Antinu kuću i pregledao dali ima koga u kući, a zatim je izašao iz kuće i tri metka iz puške opalio i Anti naredio da sa njime ide do Bilušića kuća i ponese flašu sa vinom, koja su od Antine kuće udaljene oko 100 metara. Po dolasku kod Bilušića kuća začuli su se pucnji iz puške, gdje nepoznati vojnik ispalio oko 100 metaka, radi čega Antina žena Jela i Parać Marija su se sakrile u sobu, a nakon kratkog vremena neko je lupao na vrata, ali pred vratima je bio nepoznati vojnik koji je nju uzeo sa rukama oko vrata i bacio je na pod i počeo ju je tući, a Parać Marija je pobjegla i od istog se sakrila. Nepoznati maskirani vojnik je prestao Jelu tući

---

[1090] Prijemni pečat: Brzojav SILOS, br. 1403, 21. 6. 1993.
[1091] Nečitko.
[1092] Isto.

i uputio se prema drugim kućama gdje je tri puta viknuo mama i nekoliko hitaca ispalio iz pištolja i otišao u nepoznatom pravcu. Kada je nepoznati otišao čula je da je njen muž Ante smrtno ranjen ispred Bilušića kuća, prilikom prevoza za bolnicu u Knin je preminuo.

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

# 465

***1993., lipanj 22.***
***[Knin]***

***Operativno izvješće dežurnog Glavnom štabu SVK o stanju u zoni odgovornosti korpusa, osobito o stanju sigurnosti, prijetnjama Hrvatima u Belom Manastiru, te o osnivanju paravojnih formacija u Kostajnici***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. Br. 20-1588
22. 06. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO



Redovni operativni
izveštaj. –

1. AKTIVNOST NEPRIJATELJA
7. K
Tokom večeri 21. 06. 1993. god. ustaše su dejstvovale i otvarale vatru po našim položajima na Mirlović Polju u širem reonu s. Baljci i s. Kričke.
U toku večeri 22. 06. 1993. god. ustaše su otvarale vatru iz streljačkog naoružanja po rejonu Velika Glava.
Povreda našeg vazdušnog prostora izvršena je u 17 puta.
11. K, 18. K, 21. K, 105. Vbr
U zoni odgovornosti ova tri korpusa i 105. Vbr nije bilo provokativnih dejstava.

2. PODACI O NAŠIM SNAGAMA
Stanje morala narušavaju pojedinci samovoljnim napuštanjem jedinica OG-1 kao i oni koji se na vreme ili nikako ne vraćaju sa odobrenog dopusta.

3. VANREDNI DOGAĐAJI
Dva v/o iz 33. pbr/39. K su ranjeni jer su samovoljno napustili svoj reon odbrane i ušli u minsko polje 1. pb. Dobili su rane po donjim ekstremitetima. Upućeni su u bolnicu u B. Luku.

4. ZAHTEVI
– OG-1 zahteva hitno rešenje popune NŠ u 92. mtbr jer je maj. Lakić u bolnici i pitanje ppk Samardžić Pavla koji je podneo zahtev za odlazak iz SV RSK, zbog teškog psihičkog opterećenja.

5. SARADNJA SA UNPROFOR-om
Komandu 21. K posjetio general Hesselberg[1093] sa saradnicima i gospodin Kiruđa[1094] u vezi rasporeda jedinica UN na liniju razdvajanja sa Hrvatskom.

6. BEZBEDNOST
11. K
Dana 18. 06. o. g. u zoni odgovornosti 35. br. teže je ranjen civil Maljković Nikola koji je nagazio na "paštetu" u obeleženom minskom polju. Izvesni civil "Vučko" iz s. Petlovac, SO Beli Manastir vrši pripreme za odmazdu na civilima Hrvatima koji nisu navodno glasali za Referendum. Radi se na identifikaciji ovog lica.
U s. Bršadin u kući – dvorištu civila Kukić Đorđa eksplodirala je naprava i teže istoga ranila. Predpostavlja se da je eksploziju izazvao sam Kukić.
Dana 19. 06. oko 19,00 teško je ranjen v/o Bošnjak Đorđe iz 40. pbr od strane civila Skeledžija Gorana. Bošnjak je bio na odmoru. Zadobio je prostrelnu ranu od AP i sada je u Vukovarskoj bolnici.
Dana 19. 06. oko 20,30 č. u pijanom stanju Ličina Milovan v/o ranio je stražara ispred k-de divizije (lbd). Preduzete su mere odgovornosti.
15. K
U rejonu Dabar teže ranjena naša dva borca, pošto su prešli liniju ka ustašama. Tom prilikom zarobljen je v/o Stojanović Dragoljub, pripadnik 70. pbr.
U međusobnom obračunu, dobrovoljka Stanković Milena iz SO Sečanj, Vojvodina, ranila je iz AP v/o Počuča Simu (21. 06. o. g.) koji je od zadobijenih rana preminuo, a rane je zadobio i v/o Vujinović Nikola. Istraga je u toku.
Vidno je uočljivo da se vrlo važni podaci neoprezno prenose sredstvima veze, što sve ustaše slušaju, pa je potrebno putem RiK-a preduzeti odgovarajuće mere zaštite.
18. K
Sve više je podataka koji ukazuju da se želi formirati tzv. "odbor za izbeglice" preko kojeg bi legalno delovalo suspendovano "oblasno veće" (Džakulino[1095]), što bi se moralo sprečiti. Sadašnji predsednik O. V. Dule Vitez često kontaktira sa Džakulom, a u O. V. ovome i sada drži bivše članove Uskoković Čedu i Huskić Fadila, što može imati negativne posledice za Z. Slavoniju.
39. K
Dana 21. 06. o. g. oko 13,00 č. u organizaciji SRS kojom rukovodi Gojko Milješević u Kostajnici je potpisana peticija za rehabilitaciju popa Đujića. Aktivnosti su usmerene na stvaranje paravojne formacije "Vidovdanski odred".
Građanima se obraćalo megafonom na ulici uz vređanje pripadnika (k-de) 26. pbr. SJB Kostajnica je detaljno upoznata sa ovim.
U jedinicama narasta samovolja i grubo ponašanje. Četvorica pripadnika 26. pbr išla su u pljačku u Sunji. Oduzeta im opljačkana roba i podnesena prijava.
Dva v/o su samovoljno ušla u naše minsko polje i teže ranjena. Sada su u bolnici.

za RUKOVODILAC DEŽURNOG TIMA
pukovnik
Ilija Mandarić



[1093] Bjarne Hesselberg, zapovjednik UNPROFOR-a u sektoru Sjever.
[1094] Charles Kirudja, koordinator za civilna pitanja UNPROFOR-a u sektoru Sjever.
[1095] Veljko Džakula.

[……., v.r.][1096]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 22.*

## 466

***1993., lipanj 23.***
***[Knin]***

***Izvješće Glavnog štaba SVK Generalštabu Vojske Jugoslavije o prihvatu pridošlih te novom potraživanju časnika i dočasnika***

GLAVNI ŠTAB
SRPSKE VOJSKE KRAJINE
Str. pov. br. 45-236
23. jun 1993. godine

Izveštaj o prijemu
upućenih AVL. –

GŠ VOJSKE JUGOSLAVIJE
– personalna uprava –

Izveštavamo vas o prijemu AVL koje ste uputili po članu 271. Zakona o službi u OS.
1.- Pozvano je 300 AVL, odazvalo se 88.
2.- Nisu pozvani, a javili su se iz 1. armije potpukovnik Mihajlović Zvonimir, kojeg će mo vratiti u VJ i iz 2. armije poručnik Vuković Predrag, kojeg smo rasporedili u Slavonsko-baranjski korpus.
3.- Po organizacijskim jedinicama stanje odziva starešina je sledeće:

| organizac. jedinica | traženo | došlo |
|---|---|---|
| – Ministarstvo odbrane | 6 | 1 |
| – GŠ sektor pozadina | 8 | 3 |
| – GŠ komanda stana | 2 | 1 |
| – GŠ bezbednost | 10 | 0 |
| – GŠ sektor za operativne poslove | 23 | 10 |
| – GŠ uprava informatike | 2 | 1 |
| – CVŠ VJ | 7 | 1 |
| – VMA | 5 | 1 |
| – Korpus spec. jed. | 6 | 0 |
| – 1. A | 134 | 42 |
| – 2. A | 16 | 3 |
| – 3. A | 28 | 4 |
| – RV i PVO | 37 | 21 |
| – Vojni sud | 16 | 0 |
| U K U P N O: | 300 | 88 |

[1096] Potpis nečitak.

4.- Da bi smo popunili ključne dužnosti u GŠ i komandama korpusa potrebno je da nam uputite više oficira čina majora, potpukovnika ili pukovnika sa završenom KŠA rodova KoV.
5.- Za formiranje oficirske škole i škole za podoficire predlagali smo i dobili saglasnost NGŠ VJ za upućivanje penzionisanih starešina koji su ranije radili u školskim centrima. Da bi mogli izvršiti izbor nastavnika potrebno je da nam izlistate i dostavite listing tih starešina (PASIVA).
6.- Molimo vas da u što kraćem roku odredite novi termin upućivanja i uputite sve one starešine koji su pozvani, a nisu se odazvali i da pozovete još određeni broj, kako bi ispunili odobreni broj od 300 AVL.

KOMANDANT
general-major
Mile Novaković, [v.r.]
M.P.[1097]

M.P.[1098]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 33.*



## 467

***1993., lipanj 23.***
***[Knin]***

***Obavijest Glavnog štaba SVK podređenim postrojbama o stanju na sjevernodalmatinskom ratištu, te o problemima s moralom i samovoljom vojnika***

GLAVNI ŠTAB
SRPSKE VOJSKE KRAJINE
Pov. Br. 01-561
23. 6. 1993. god.

Informacija
potčinjenim
jedinicama. –

KOMANDI: 7. K, 15. K, 21. K, 39. K, 18. K, 11. K, 75. PoB, 105. Vbr

1. U toku protekla 24 časa, neprijateljska vojska je, na severnodalmatinskom vojištu, otvarala vatru iz minobacača i pešadijskog naoružanja po našim položajima na Mirlović Polju, širem reonu s. Baljci, s. Kričke, u reonu Velika Glava.
U ostalim zonama odgovornosti nije bilo otvaranja vatre od strane neprijatelja.
2. Naše jedinice, shodno nastojanjima za uspostavljanje mira, nisu odgovarale vatrom na neprijateljska dejstva.
Proteklog dana, naš vazdušni prostor povređen je 17 puta.

[1097] Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
[1098] Prijemni pečat: Brzojav IVER, br. 8126, 24. 6. 1993.

3. Naše jedinice nastavljaju sa dopunom utvrđivanja linije odbrane, kao i prilaznih puteva, te otkrivanju ciljeva u neprijateljskom rasporedu.
4. Moral boraca je na potrebnom nivou. Negativne posledice na moral, izaziva samovoljno napuštanje položaja od strane pojedinih boraca, kao i neblagovremeno vraćanje, ili nevraćanje boraca sa privremenih odsustvovanja.
5. Tokom jučerašnjeg dana došlo je do ranjavanja dvojice boraca (39. K) koji su ušli u sopstveno minsko polje. I ovaj slučaj govori o neodgovornosti i samovoljnom ponašanju pojedinaca. Zbog ovakvih situacija, u zadnje vreme nam je veći broj poginulih i ranjenih, nego u borbi sa neprijateljem, na šta je neophodno posvetiti maksimalnu pažnju.

POMOĆNIK KOMANDANTA
pukovnik
mr. Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[1099]

M.P.[1100]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 5.*



## 468

***1993., lipanj 24.***
***[Drniš]***

***Sigurnosno izvješće 75. mtbr Organu bezbednosti 7. korpusa SVK o obavljenom informativnom razgovoru s Hrvatom iz s. Lukar o ubojstvu njegove susjede***

---

OBO 75. mtbr
Str. pov. br. 415-1
24. 06. 1993. godine

Dostavljeno: OBO 7. Korpusa – na ličnost majora Prlić Damjana

– Dana 23. 06. 1993. godine obavljen je IR sa Šarić pok. Ivana Željkom rođen 28. 03. 1958. godine u Lukaru, vezano za ubistvo njegove komšinice Šarić Mare.
– Šarić Mara[1101] je pored ostalog je rekao da je bio u svojoj kući kada je iz pravca Razvođa došao jedan vojni kamion TAM 110 T-7 kod kojeg je na ceradi bilo nešto ispisano. Po dolasku kamiona ispred njegove kuće iz tog kamiona izašla su 2 v/o, ušla u njegovu kuću sa uperenim puškama, naredili mu da digne ruke u vis i zapretili da će ga ubiti i da mu je jedini spas što ima malo dijete. Tražili su od njega vina i rakije i Šarić im je nasuo 25 litara vina i odnio u auto. Nakon toga ponovo je dizao ruke u vis i kada je išao u kuću ispalili su mu 2 metka više glave.
– Posle toga otišli su u kuću pok. Šarić Mare. Tada nije Željko ništa čuo iz kuće Mare da neko vrišti. Ponovo su ova 2 v/o došli kod Željka i uzeli još 50 litara vina. Nakon odlaska

---

1099 Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
1100 Prijemni pečat: Brzojav CO, br. 8113, 23. 6. 1993.
1101 Vjerojatno treba pisati Šarić Željko.

navedena 2 v/o Šarić Željko i Danica otišli su u dvorište Mare i našli krvi po dvorištu kao i po kući. Nakon toga su pok. Maru našli ubačenu u gušternu.
– Po izjavi Željka obavješten je Pokrajac Drago koji je obavjestio komandu u Oklaju. Uviđaj je izvršio doktor i milicija.
– Ovo su preciznija saznanja o haranju v/o po ovim selima, a očito je da se radi o v/o iz 1. mtb.
– Vama na znanje i procjenu.

N A Č E L N I K
kapetan
Tokić Mirsad
M.P.[1102]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 31.*

## 469

***1993., lipanj 25.***
***[Knin]***

***Zapovijed Komandanta SVK za ustrojavanje 107. nastavnog centra za izviđačko-diverzantsku obuku u selu Bruška***

---

NAREDBA Str. pov. br. 50-86
KOMANDANTA SRPSKE VOJSKE
K R A J I N E
Od 25. 06. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
Primerak br. 1

Organizacijsko-formacijske
promene,

Na osnovu člana 4, stav 1, tačke 2 i stava 3 istog člana Zakona o Srpskoj vojsci i člana 15, glava II Uputstva za izradu dokumenata mobilizacijskog razvoja i odluke komandanta Srpske vojske Krajine, a u cilju formiranja jedinica – nastavnih centara Srpske vojske,

N A R E Đ U J E M
I – <u>ORGANIZACIJSKO-FORMACIJSKE PROMJENE</u>
1. Formirati 107. nastavni centar za izviđačko-diverzantsku obuku i isti će biti pri Komandi GŠ Srpske Vojske Krajine, u miru po formaciji broj 211.597, a u ratu po formaciji broj 111. 597.
Mirnodopska lokacija i mobilizacijsko mjesto s. BRUŠKA.
Mirnodopska vojna pošta 9050.
Ratna vojna pošta 16020.
Brojni naziv 7030.
Matični broj u miru 3060, a u ratu 5060.
Rukovalac plana mobilizacije Komanda nastavnog centra.
Trajanje mobilizacije 6 časova.

---

[1102] Prijemni pečat: Brzojav CEZAR, br. 1000, 24. 6. 1993.

II – ZAVRŠNE ODREDBE
1. Kod izrade formacije mobilizacijskog razvoja plana mobilizacije i drugih dokumenata, koristiti posebne prostorije unapred određene za rad. Pri izradi napred navedenih dokumenata a vezano za bezbednost i oticanje podataka strogo se pridržavati napred navedenog stepena tajnosti.
2. Izmene i dopune u Knjizi pregleda mobilizacijskog razvoja vršiti pozivom na ovu naredbu, a u formacijama prema listu izmena i dopuna.
3. Formiranjem početi odmah, a završiti do 15. 07. 1993. god.

KOMANDANT
general-major
Mile Novaković, [v.r.]

M.P.[1103]

MM/UR
Formacija izrađena u rukopisu i predana na tehničku obradu u III Upravu GŠ VJ-e.[1104]
[……., v.r.][1105]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 1.*



## 470

***1993., lipanj 25.***
***[Knin]***

***Redovno izvješće Glavnog stožera SVK podređenim postrojbama o aktivnostima na ratištu, izvanrednim događajima, samovolji dobrovoljaca u 7. korpusu i maltretiranju preostalih Hrvata na Kordunu, te o krijumčarenju prema Cazinskoj krajini***

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Str. pov. Br. 20-1615
25. 06. 1993. god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Redovni operativni
izveštaj. –

1. AKTIVNOSTI NEPRIJATELJA
7. K
Tokom večeri 24. 06. 1993. godine u 20,20 č. neprijatelj je otvarao minobacačku vatru po našim položajima u Biljanima Gornjim i po reonu Pozdera, a u 21,20 ustaše su dejstvovale tenkom iz reona Kašića po našim položajima u Smilčiću.
Dana 25. 06. 1993. neprijatelj je u više navrata otvarao vatru iz pešadijskog naoružanja iz reona Ivova Glava, s. Pedići i s. Narandžići sa ciljem da ubaci manju diverzantsku grupu u reon Konjska Glava, kota 1255.

1103 Okrugli pečat: GŠ SV RSK.
1104 Dopisano rukom.
1105 Potpis nečitak.

Vazdušni prostor povređen je 21 put od strane NATO-a.
Primećeno je i kretanje kolone m/v iz dubine ustaške teritorije ka prednjem kraju i izvođenje inžinjerijskih radova na prednjem kraju.
15. K
Ustaške snage su vršile provokativna dejstva iz s. Radošića i s. Pavlica prema s. Vojinovcu, a uočeni su i manji pokreti ustaških snaga.
11. K, 18. K, 21. K, 39. K, 105. Vbr i 75. PoB
U zoni odgovornosti ovih jedinica nije bilo provokativnih dejstava.

2. PODACI O NAŠIM SNAGAMA
7. K
Na neprijateljska dejstva naše snage su odgovarale adekvatnom vatrom gde su prilikom odbrane reona Konjska Glava ranjena dvojica boraca iz sastava SUP-a Knin i isti su prebačeni helikopterom u MC Knin.
Ostale jedinice SV RSK izvodile su planirane aktivnosti sa težištem na obezbeđenju državne granice, sprečavanju upada IDG, uređenju položaja i obuci.

3. VANREDNI DOGAĐAJI
7. K
Dana 25. 06. 1993. godine oko 13,00 č. u s. Končari poginula je žena KRIČKA DUŠKA prilikom rada u vinogradu, verovatno od mine. Istraga je u toku.

4. ZAHTEVI
OG-1
Neophodno je hitno rešiti pitanje K-dira baterije POLO 9K 11 jer takvog VES-a nemamo.
75. PoB
Trebovati nedostajuće sisteme municije i regulisati održavanje m/v iz popisa.
5. AKTIVNOSTI UNPROFOR-a
Dana 24. 06. 1993. u 20,00 č. u komandi korpusa, a na zahtev komandanta Sektora "Zapad", generala Kamala,[1106] održan je sastanak, tom prilikom komandant Sektora "Zapad" upoznao nas je sa naredbom glavne komande UNPROFOR-a da se do 01. 07. 1993. godine reši pitanje dugih cevi i iste pohrane u magacine. U vezi ovoga obratili smo se za stav i mišljenje komandanta SVK.

6. BEZBEDNOST
7. K
Sagledavajući stanje u 1/75. mtbr došlo se do zaključka da najveće probleme u jedinici prave "Ćaletovi" dobrovoljci, za koje drugi borci kažu da niti šta rade niti koga slušaju već rade šta hoće, prvenstveno pljačkaju po hrvatskim selima i maltretiraju meštane. Za iste postoji velika verovatnoća da su počinioci ubistava i nasilja po hrvatskim selima, što proveravaju vojna policija i SUP Knin.
Vojna policija je privela 22 lica, od kojih je 11 lica mobilisano.
11. K
Raspolaže se podacima da je 24. 06. završen dvodnevni rad hrvatskog sabora u Zgb. Donesen je zaključak da se produženje mandata UN može dati pod posebnim uslovima i to:
1. Da snage UN odrede termin kada će vratiti izbegle Hrvate na prostor RSK,

[1106] Kamal Shabsough.

2. Da snage UN odrede datum početka uspostavljanja hrvatske vlasti na sadašnjoj teritoriji RSK,
3. Da vlada RH ne može produžiti mandat snagama UN sve dok takvu odluku ne donese sabor,
4. Dat je nalog ustaškoj vojsci i njenom stožeru da se pripremi za vojnički povrat sadašnjih teritorija pod zaštitom snaga UN, ukoliko se ne postigne povrat mirnim putem.
U poslednja tri dana, granični organi sa prostora SRJ (Sombor-Apatin) uhvatili su 10 rumunjskih državljana, koji su na ilegalan način hteli preći na prostor RSK. U postupku isleđivanja istakli su da putuju u RH, da žele biti u sastavu hrvatske vojske. Do sada su navodno imali organizovan prevoz autobusom, no sada se snalaze i u manjim grupama žele stići na prostor RH.
21. K
Učestale su provokacije pripadnika SVK prema civilima hrvatske nacionalnosti koji su ostali u hrvatskim selima (Knez Gorica, Vukmanić, Nikšić, Rakovica) i otuđivanje pokretne imovine. Šverc prema C.[1107] Krajini i dalje traje, unatoč merama RiK-a i MUP-a. Masovnosti šverca doprinela je i vest da će posle 28. 06. o. g. na teritoriju RSK doći pripadnici MUP-a RS u ispomoć u cilju presecanja švercerskih kanala, pa sada nastoji prošvercati što više robe.
Bezbednosno stanje u jedinicama i dalje opterećuje pojava samovoljnog napuštanja jedinica i masovnije učešće svih pripadnika u švercu, a kao razlog napuštanja jedinica navode poljoprivredne radove.
39. K
Iz 2/33. pbr jedinicu je samovoljno napustilo 43 v/o. Pripadnici VP su pronašli i priveli 11 v/o. U nekim jedinicama se, zbog samovoljnog napuštanja jedinica nalazi svega 15% ljudstva.
Prema nepotvrđenim podacima jedan pripadnik UNPROFOR-a izvršio je juče samoubistvo, igrajući se puškom. Događaj se zbio u Petrinji.
Prema podacima dobivenim od 1. KK, u Hrvatskoj se i dalje vrši mobilizacija. Tako je jutros u Varaždinu izvršena opšta mobilizacija.
RPG sa Pađena daje podatke da su iz razgovora dvojice UNPROFOR-a saznali da na brani Peruča postoje dve rupe i da voda ističe ispod brane i odnosi pesak, da im 126. brigada nije dozvolila kretanje u blizini fronta i oko Bitelića, te da se po njihovoj proceni neće dugo zadržati ovakva mirna situacija nego da će doći do sukoba. Saznaje se dalje da u nekoj bojnoj sa područja Šibenika vlada veliki nered i nedisciplina.

RUKOVODEĆI DEŽURNOG TIMA
p p u k o v n i k
Krneta Slobodan, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 22.*



[1107] Cazinskoj.

## 471

***1993., lipanj 25.***
***[Knin]***
***Odgovor Glavnog štaba SVK Zapovjedništvu UNPROFOR-a o razlozima odbijanja predaje oružja***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Br. 01-563
25. 06. 1993. god.

DOSTAVLJENO 18. K
25. 06. 93. god.[1108]

Odgovor na pismo
komandanta snaga
UNPROFOR-a. –

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB (na ličnost gen-ppuk L. E. Valgrena[1109])
KOMANDAMA SEKTORA
DRŽAVNOM KOMITETU RSK ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om KNIN (na znanje)

Gospodine generale,
Povodom Vašeg pisma od 22. 06. 1993. godine, želimo da Vam ukažemo na razloge kojima se rukovodimo kada odbijamo bilo kakvo oduzimanje oružja od SVK, u bilo kojem delu teritorije RSK.
Za to postoje politički i vojni razlozi.
Politički razlozi proizlaze iz jedinstvenosti teritorije i jedinstvenog funkcionisanja političke vlasti na njoj. Ovo podrazumeva da, ako se RSK nalazi u ratu sa Hrvatima, nijedan njen deo ne može ni pod kojim uslovima, sklapati separatne aranžmane ili biti u bilo kakvom drugom stanju, različitom u odnosu na druge delove teritorije RSK. Iza ovog stava stoji volja naroda Zapadne Slavonije i volja celog srpskog naroda u RSK.
Mandat UNPROFOR-a ne može se provoditi po segmentima.
I njegovo provođenje, koje smo podržali i podržavamo, mora se rukovoditi načelom jedinstvenosti. Ako je deo zaštićenih područja silom uzurpirala Hrvatska i takvo stanje se produžava, ne vidimo na čemu se može zasnivati zahtev da se na nekom drugom delu teritorije razoružavaju Srbi koji brane svoje domove i svoju slobodu. Srbi u Dalmaciji i Srbi u Zapadnoj Slavoniji i drugde iskazali su volju da žive zajedno, a iskustvo nam je potvrdilo da je to sa Hrvatskom nemoguće.
Poverenje koje smo delimično izgubili u zaštitu UNPROFOR-a, ne može se sada postići razoružavanjem Srba.
Zaštita OUN nam je potrebna upravo zbog agresorske politike Hrvatske. Ako se to dobro shvata, kako se mogu razoružavati oni koji trpe agresiju.

---

[1108] Dopisano rukom.
[1109] Lars-Eric Wahlgren, zapovjednik UNPROFOR-a.

I sa vojne tačke gledišta, takav pristup kakav ste predložili dovešće do ozbiljnih nesporazuma.
RSK mora imati sopstvenu odbrambenu moć sve dok postoji otvorena pretnja Hrvatske da se teritorija RSK mora, silom ili milom, integrisati u Hrvatsku i na njoj zavesti pravni poredak Hrvatske. Nadamo se da imate dovoljno činjenica da su te pretnje realnost. Upravo zbog činjenica da od Hrvatske možemo očekivati primenu sile moramo se braniti silom i to nam pravo niko ne može oduzeti.
Želeli bismo da uvidite da ni Vensov[1110] plan, kako je koncipiran od početka, ne može obezbediti snagama OUN dovoljno stvarnih kompetencija za zaštitu srpskog naroda.
Iz ovih razloga, a nadamo se da ćete ih razumeti, ne možemo prihvatiti vaše namere da od 1. juna 1993. g. provodite razoružavanje u Zapadnoj Slavoniji.
Takođe, spremni smo da o ovim problemima razgovaramo obuhvatno i detaljno.

KOMANDANT
brigadni general
Mile Novaković, [v.r.] M.P.[1111]

---

*Izvornik, strojopis, ćirilica*
*HR-HMDCDR, 6., kut. 11.*



## 472

***1993., lipanj 25.***
***[Knin]***

***Izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o dobrovoljcima iz 75. mtbr koji pljačkaju i maltretiraju preostale Hrvate, te o posjetu organizacije "Liječnici bez granica"***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-382
25. juna 1993. godine

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a. –

1. Sagledavajući stanje 1./75. mtbr došli smo do zaključka da najveće probleme u jedinici prave "Ćaletovi" dobrovoljci, za koje drugi borci kažu da nikog ne slušaju niti rade šta korisno već samo pljačkaju po hrvatskim selima i maltretiraju meštane. Za iste postoji velika verovatnoća da su počinioci nedavnih ubistava i nasilja po hrvatskim selima. Na razjašnjavanju tih okolnosti se angažuje vojna policija u saradnji sa SUP-om Knin. U toku današnjeg dana u vezi sa navedenim preduzimane su određene operativne mere i radnje od strane /patrole, zasede u hrvatskim selima/ SUP-a Knin o čemu smo Vas usmeno obavestili. Interesantno je da se i ostali dobrovoljci počinju sa njima solidarisati a time i stanje u jedinici postaje sve gore. Zbog toga K-dant bataljona razmišlja i da otpusti "Ćaletove" dobrovoljce.

---

1110 Cyrus Vance.
1111 Okrugli pečat: GŠ SV RSK.

2. Dana 25. 06. 1993. godine kod nas su boravili predstavnici organizacije MSF – lekari bez granica, Holanđani Ass Mulders /muškarac/ i K. Show /žena/, koji su uz naše odobrenje i pratnju posetili bolnice u Vrlici i Drnišu gde su ostavili manji deo pomoći u lekovima. Imenovani imaju u planu sutra da obiđu bolnice u Kistanjama, Đevrskama, Benkovcu i Obrovcu te su obećali da kad sagledaju potrebe da će dostaviti veću humanitarnu pomoć u lekovima.
3. Današnjeg dana patrola VP je ukupno privela 22 lica od kojih je 11 lica do sada nemobilisanih, 7 sprovedenih u jedinice a 4 lica su oslobođena.

za NAČELNIK-a:
major
Damjan Prlić
[……., v.r.][1112]

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 2., kut. 6002.*



## 473

***1993., lipanj 25.***
***Vukovar***

***Dnevno izvješće Organa bezbednosti 11. korpusa Glavnom štabu SVK o odluci Hrvatskog sabora o produljenju mandata UNPROFOR-a, o imenovanju ravnatelja škole u Vukovaru i dolasku u jedinicu vojnika čija obitelj živi na hrvatskoj strani, te nezadovoljstvu koje su ti događaji izazvali***

---

KOMANDA SLAVONSKO-BARANJSKOG KORPUSA
BEZBEDONOSNI ORGAN
Str. pov. br. 2-264
25. 06. 1993. god.
V U K O V A R

GŠ SV RSK KNIN
Načelniku bezbedonosnog organa

Dnevni izveštaj o stanju u jedinicama 11. K.

1. Delatnost stranog faktora:
Dana 24. 06. 1993. god. završen je dvodnevni rad Hrvatskog sabora u Zagrebu. Pored ostalog donesen je zaključak da se produženje mandata snagama "UN" može dati samo pod posebnim uvetima i to:
– da snage "UN" odrede termin kada će vratiti izbegle Hrvate na prostor RSK,
– da snage "UN" odrede datum početka uspostavljanja hrvatske vlasti na sadašnjoj teritoriji RSK,
– da vlada RH ne može produžiti mandat snagama "UN" sve dok takovu odluku ne donese Sabor,

---
[1112] Potpis nečitak.

– dat je nalog ustaškoj vojsci i njenom stožeru da se pripremi za vojnički povrat sadašnjih teritorija pod zaštitom snaga "UN" u koliko se ne postigne povrat mirnim putem.
2. Stanje na teritoriji:
Po naredbi ministra za školstvo u Vladi RSK, za direktora OŠ "Vuk Stefanović Karadžić" u Vukovaru postavljen je Ranko Vujić, čiji rođeni brat je direktor luke u Šibeniku. Inače, Vujić nije učestvovao u ratu, oženjen je Hrvaticom, i imao je negativan stav po pitanju otpora srpskog naroda ustaštvu. Njegovo imenovanje sprečavano je više puta od strane rodoljubivih profesora u vukovarskom školstvu, ali, odluka ministra je okončala svaku dilemu.
3. Stanje u jedinicama:
Dana 20. 06. 1993. god. u 11. K iz garnizona u Subotici pristigao je intendantski vodnik I kl. Kečalović Ibrahima Dražen. Po k-dantu 11. K raspoređen je u lbd. Naš OB prikupio je na terenu podatke i dokaze da je otac Dražena Ibrahim, pre rata živeo na prostoru Baranje, bio član HDZ i učestvovao u promocijama nove ustaške vlasti. Zajedno sa Hrvatima iz Baranje izbegao je u RH i sada žive u Osijeku. Ova činjenica predočena je Draženu, te je on odlučio da se uz suglasnost k-de lbd i k-danta 11. K vrati u sastav VJ, u garnizon Subotica.
Molimo, da se o ovoj činjenici izvesti nadležni OB 1. a. VJ.

NAČELNIK
pukovnik
Dušan Grahovac

M.P.[1113]



---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

## 474

***1993., lipanj 26.***
***Obrovac***

***Obavijest Komande 4. lbr 7. korpusa SVK svim jedinicama o uspješnoj akciji diverzantske skupine brigade na Maloj Bobiji***

---

KOMANDA 4. lbr
Pov. br. 1092-3
Obrovac, 26. 06. 1993. godine

INFORMACIJA – SVIM JEDINICAMA

U ranim jutarnjim časovima (4,15-06,00) naša diverzantska grupa (19 pripadnika) predvođena poručnikom Radivojem Paravinjom izvršila je uspješnu akciju na Maloj Bobiji.

U ovoj akciji likvidirana su dva neprijateljska vojnika. Uz to zarobljeni su: 1 kalašnjikov, municija za puškomitraljez, 2 borbena ranca s opremom.

U vremenu i situaciji nazovimo nekog isčekivanja, ova uspješna ofanzivna akcija, konkretno i praktično pokazala je spremnost i punu odvažnost naših pripadnika.

Stoga na kraju upućujem im iskrene čestitke i ističem za primjer ostalim našim borcima.

---

[1113] Prijemni pečat: Brzojav SILOS, br. 1421, 25. 6. 1993.

POMOĆNIK K-DANTA ZA MORAL,
PPA I VJERU:
kapetan I klase
Dušan Badža, [v.r.]

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 24.*

## 475

***1993., lipanj 26.***
***[Knin]***

***Izvješće Organa bezbednosti Komandi 7. korpusa SVK o uspješnoj diverzantskoj akciji na Maloj Bobiji, ubojstvima i pljački Hrvata oko Oklaja, krađi vozila UNPROFOR-a te privođenju vojnih obveznika iz s. Plavno***

KOMANDA 7. KORPUSA
ORGAN BEZBEDNOSTI
Str. pov. br: 21-384
26. juna 1993. god.

Dnevni izveštaj,
d o s t a v lj a. –

1. Jutros oko 03.30 časova naša IG izvela je uspešnu akciju na Maloj Bobiji-Velebitu. U akciji su likvidirana dvojica ustaša, zarobljeno je nešto naoružanja i opreme, dok u našim redovima nema ni poginulih ni ranjenih. Posle izvedene akcije naši pripadnici su se povukli.
2. Vezano za ubistva meštana hrvatske nacionalnosti u Oklajskim selima, obaveštavamo Vas da su sva ubistva prijavljena SUP Knin, čiji su pripadnici izlazili na lice mesta i vršili uviđaj. Na slučaju ubistva Šarić Milke angažovan je od strane SUP Knin inspektor Kozlica a na slučaju maltretiranja i pljački po selima Drniške opštine angažovana su dva inspektora SJB Drniš.
3. Naša veza str. pov. br: 21-383 od 26. 06. 1993. god. u kojoj ste obavešteni na okolnosti nestanka m/v marke "Landrover" reg. br. UNPF-4370 koje je jučer otuđeno, pronađeno je napušteno u zaseoku Korlati u s. Bulić. Nakon obavljenog uviđaja od strane stručne ekipe SJB Benkovac uz prisustvo oficira Ken. bataljona, vraćeno je istim na njihov zahtev i odveženo u kamp u Bribirske Mostine. Potraga za izvršiocima se nastavlja u saradnji sa organima SUP-a.
4. Dana 25/26. 06. 1993. godine pripadnici čVP priveli su iz sela Plavno 16 lica od kojih do sada nitko nije mobilisan. Ova akcija pozitivno je prihvaćena od boraca sa prve linije.

za NAČELNIK-a
major
Damjan Prlić
[……, v.r.][1114]

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*

[1114] Potpis nečitak.

## 476

***1993., lipanj 26.***
***[Okučani]***

***Dopis Komande 18. korpusa Glavnom štabu SVK o izvršenju zapovijedi o podizanju borbene spremnosti i o mogućem sukobu s UNPROFOR-om zbog odbijanja da vrate oružje u skladišta pod njihovom kontrolom***

---

VOJNA TAJNA – STROGO POVERLJIVO M.P.[1115]
ŠIFROVANO – URUČITI ODMAH

KOMANDA 18. KORPUSA
Str. pov. br. 18-546
26. 06. 1993. godine

GŠ SVK – KNIN
– na ličnost komandanta –

Na osnovu vašeg naređenja str. pov. br. 38-679 od 07. 06. 1993. godine izveštavamo vas da smo naređenje izvršili u celosti izuzev tačke 3 pod "d" /izuzimanje tenkova i art. oruđa/. U daljoj legalizaciji dugih cevi u zoni odgovornosti korpusa /UNPA zoni/ iskrsli su problemi sa UNPROFOR-om.
Na traženje komandanta UNPROFOR-a – Sektor Zapad, brigadnog generala Kamala,[1116] dana 24. 06. 1993. godine u 20,00 časova održan je sastanak u komandi korpusa.
Na sastanku je komandant UNPROFOR-a, Sektor Zapad, general Kamal, zatražio, a na osnovu naredbe glavne komande UNPROFOR-a iz Zagreba da se do 01. 07. 1993. godine duge cevi u Sektoru Zapad, tj. zoni odgovornosti korpusa, vrate u magacine.
Nastojali smo ga ubediti da njihov zahtev nije opravdan, ali nismo uspeli. On insistira da naređenje mora izvršiti.
Cenim da ukoliko odbijemo vratiti oružje da će poduzeti akcije nasilnog oduzimanja. Sukob, u ovom slučaju, sa UNPROFOR-om je neizbježan.
Predlažem da preko Glavne komande UNPROFOR-a zahtevate da se njihova naredba poništi, kako bi smo bili u jednakom položaju sa ostalim korpusima.
Molim vaš stav i naređenje po ovom pitanju.
KOMANDANT
pukovnik
Milan Čeleketić, [v.r.]
M.P.[1117]

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.*



[1115] Prijemni pečat: Šifro – teleprinterski centar Šibenik, brzojav br. 1405, 26. 6. 1993.
[1116] Kamal Shabsough.
[1117] Okrugli pečat: VP 9162, Okučani.

# 477

***1993., lipanj 29.***
***[Knin]***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o topničkim napadima Hrvatske vojske u zoni odgovornosti korpusa i o uspješnom napadu na hrvatske vojnike u zoni odgovornosti 15. korpusa SVK***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. br. 30-4509
29. 06. 1993. godine

Informacija potčinjenim jedinicama. –

DOSTAVITI: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 7. mpoap, 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr, 7. map

U toku jučerašnjeg dana nastavljena su ustaška dejstva iz svih vrsta naoružanja u zoni severnodalmatinskog ratišta.
U 14.55 počela su dejstva iz minobacača u Skradinskom zaleđu, po Velikoj Glavi i Travicama.
U 17.20 na vrličkom pravcu otvorena je vatra iz svih oružja po rejonima Kosore i Ježević.
Ustaška dejstva uz liniju dodira na pravcu Nadin-Pridraga započela su u 15.00 č. minobacačkim dejstvima po rejonu Pozdera. Nakon toga, sve do ponoći, otvarana je povremena vatra po položajima srpske vojske i selima u ovoj zoni.
Najžešću vatru, artiljerijsku, minobacačku i tenkovsku trpele su naše jedinice u rejonima Kašića, Smilčić, Karin plaže, Baraba i Zemunika Gornjeg.
I u zonama odgovornosti ostalih korpusa SVK (izuzev u 21. K i 11. K) bilo je provokacija iz pešadijskog naoružanja, koje nisu izazivale posledice.
U zoni odgovornosti 15. K, jedna grupa ustaša sa m/v našla se na putu od Sivca ka Zalužnici, gde su ih dočekale naše jedinice i dio zarobile, a deo pobili ili ranili.

DEŽURNI OPERATIVNI
p u k o v n i k
Mirko Gutić

M.P.[1119]

TG-4[1118]
pov. 593
30. 06. 1993. g.

---

*Preslika izvornika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1536, sn. 24-0810.*



[1118] Dopisano rukom.
[1119] Prijemni pečat: Brzojav CEZAR, br. 329, 29. 6. 1993.

# 478

***1993., lipanj 29.***
***Knin***
***Odluka Glavnog štaba SVK o nagradi vojnicima za uspješno svladavanje hrvatske diverzantske grupe na području Like***

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA M.P.[1120]
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov. br. 01-577
Knin, 29. 06. 1993. godine

Na osnovu Zakona o odbrani RSK, Zakona o Srpskoj vojsci Krajine čl. 83. i Pravilnika o naknadama rezervnog sastava u SVK čl. 9, a povodom iskazane hrabrosti i vojničke umješnosti u savlađivanju ustaške DTG u rejonu sela Zalužnice u Lici,

N A G R A Đ U J E M:

sa novčanom nagradom od 12.000.000 /dvanaest miliona dinara/.
1.- Dorontić Mićo, vodnik iz 50. mtbr/15. K
2.- Popović Branislav

sa 10.000.000 /deset miliona dinara/
1.- Popović Đuro
2.- Borovac Dane
3.- Ivančević Darko
4.- Tinić Milovan
5.- Popović Milan
6.- Brakus Milan
7.- Hinić Rajko
8.- Hinić Milan
9.- Milinović Neđo
10.- Hinić Branko

Novčanu nagradu isplatiti na ime sredstava GŠ SVK, u gotovom novčanom iznosu preko blagajne, a novac ću predati nagrađenim lično.
Neka ova stimulativna mjera služi za primjer ostalim pripadnicima Srpske vojske Krajine.
Naredbu o stimulativnoj mjeri pročitati svim jedinicama Srpske vojske Krajine.

KOMANDANT
brigadni general
Mile Novaković M.P.[1121]

Dostaviti: svim korpusima

---

*Izvornik, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*



[1120] Prijemni pečat: VP 9031, pov. br. 30-4539, 30. 6. 1993., Knin.
[1121] Prijemni pečat: Brzojav BALVAN, br. 8/93, 30. 6. 1993.

## 479

***1993., lipanj 30.***
***Knin***

***Obavijest Komande 7. korpusa SVK podređenim postrojbama o topničkim napadima Hrvatske vojske, sukobu sa skupinom hrvatskih vojnika kod s. Zalužnica, njihovom zarobljavanju i saznanjima o prisilnoj mobilizaciji u Hrvatskoj***

---

KOMANDA 7. KORPUSA
Pov. broj 30-4524

Knin, 30. 06. 1993. godine

Informacija potčinjenim jedinicama. –

KOMANDI: 75. mtbr, 92. mtbr, OG-1, TG-4, 7. mpoap, NC "Alfa", 1. lbr, 2. pbr, 4. lbr i 7. map

1. I u toku jučerašnjeg dana nastavljena su ustaška dejstva u zonama Severnodalmatinskog i Ličkog korpusa. U 10,15 č otvarana je tenkovska vatra po s. Stražbenice u rejonu Pristega. Vatra je trajala do 13,00 č. Rejon Čiste Male granatiran je iz minobacača više puta u toku dana, najviše u 19,15 č. sinoć. Intenzivna ustaška vatra iz svih vrsta oružja i juče je, popodne i uveče, otvarana uz liniju dodira od Nadina do Pridrage.
Od 21,20 č. do 23,05 neprestano su tučena sela Zemunik Gornji, Biljane, Smilčić, Karin, Ramići, Pedići i Kokići.
Jutros od 06,00-08,00 iz PAT otvarana je vatra po Velikoj Glavi u Skradinskom zaleđu.
U zoni odgovornosti Ličkog korpusa ustaše su iz pešadijskog naoružanja, PAM-a i MB dejstvovale prema s. Barlete i s. Vujinovići.
2. Dana 28. 06. 1993. g. u popodnevnim časovima, grupa od 11 ustaša, upala je na teritorij RSK u reonu sela Zalužnica u Lici. U međusobnoj borbi ubijen je jedan ustaša a četvorica ranjena. Ukupno je zarobljeno 10 ustaša. Među srpskim braniocima nije bilo poginulih i ranjenih.
Na osnovu iskaza koja su dali, potvrđena su naša saznanja o snagama i rasporedu Hrvatske vojske na ovom delu granice između Hrvatske i RSK. Zarobljenici su dali podatke o svom boravku, u toku ove godine u jedinicama HV kod Županje i u Hercegovini, a od sredine ovog meseca nalazili su se na ličkom frontu. Također, potvrđene su i naše ocene o stalnoj mobilizaciji u Hrvatskoj vojsci i prisilnoj mobilizaciji Srba i njihovom deportovanju na ratišta u Hrvatskoj i Hercegovini. Među zarobljenicima nalaze se i dva Srbina i jedan Musliman. Jedini poginuli je Musliman, a Hrvata u ovoj grupi ima sedam. Prema njihovim izjavama zbog stalnih bekstva iz jedinica HV i izbegavanja mobilizacije u Hrvatskoj vlada prava policijska hajka na ljude da se prinude i gurnu na nastavljanje agresije na RSK.

KOMANDANT
pukovnik
Milan Đilas

---

*Preslika, strojopis, latinica*
*HR-HMDCDR, 8., kut. 8.*

# KAZALO IMENA

# KAZALO MJESTA

K



L

S

CIP zapis dostupan je u računalnom katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 725807

ISBN 978-953-7439-02-6 (cjelina)

ISBN 978-953-7439-22-4 (knj. 7)